

ΚΡΗΤΗΣ,

ΗΤΟΙ

Ο ΛΑΚΚΙΩΤΗΣ ΔΡΑΚΟΣ

ΚΑΙ

ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ ΟΙ ΟΡΕΙΝΟΙ,
ΕΠΟΣ,

ΠΟΙΗΘΕΝ ΜΕΝ ΥΠΟ

ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΙΩ. ΑΝΤΩΝΙΑΔΟΥ,

Καθηγητοῦ ἐν Πειραιῇ,

Τυχὸν δὲ

ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΕΠΑΙΝΟΥ

εἰς τὸν ποιητικὸν διαγωνισμόν

τοῦ φιλογενοῦς Κ. Βουτσίτζ

τῇ 7 Μαΐου 1867.

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

— ΧΑΝΙΩΝ —

Αρ. βιβλ. 39324

Χρονολ. Είσαγ. 30-6-71

Εισκοτῆς. Διευθυντής

Αρ. 889.59 / ANT

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΜΑΝΟΛΙΚΑΚΗΣ

11. ΑΥΓ. 1956

«Ποίημα ἠθικῶν τέκτον ἅμα
καὶ διδάσκον».

(Οἱ ἑλλαγοῦνται.)

Ἐκδίδεται δαπάνῃ
Κ. ΑΝΤΩΝΙΑΔΟΥ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

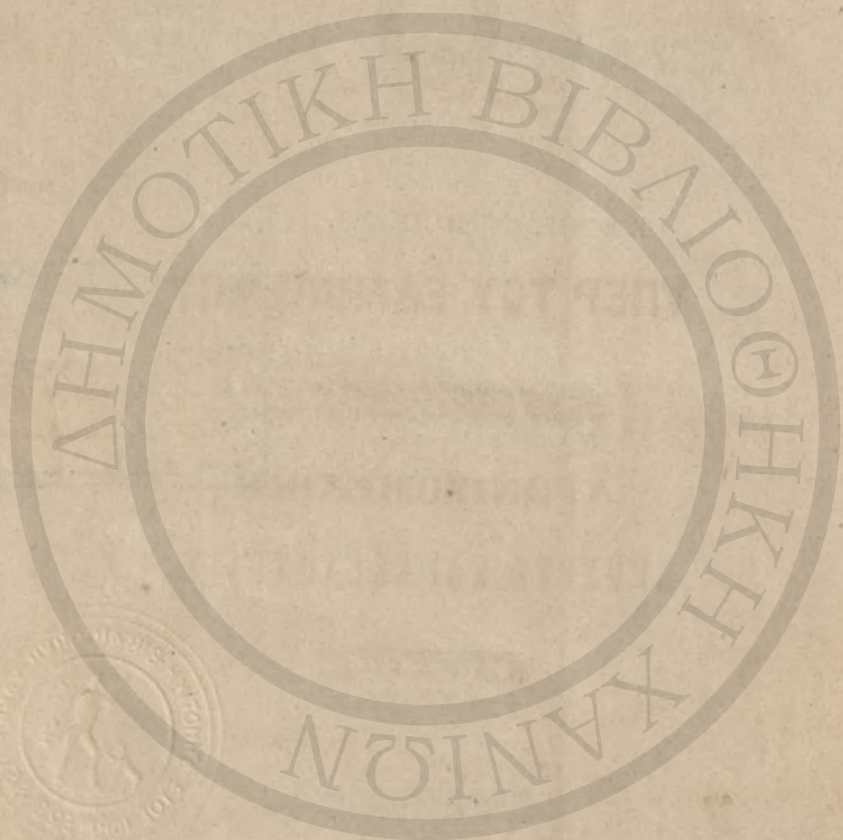
ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Κ. ΑΝΤΩΝΙΑΔΟΥ.

(Ὀδὸς Περικλέους Ἀριθ. 23.)

1868.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΛΕΩΝΙΔΑ Γ. ΜΑΝΟΛΙΚΑΚΗ
ΧΑΝΙΑ 1969

ΤΟΙΣ

ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

ΕΝ ΚΡΗΤΗΙ

ΑΓΩΝΙΖΟΜΕΝΟΙΣ,

ΚΡΗΣΙΤΕ ΚΑΙ ΕΘΕΛΟΝΤΑΙΣ,

Η ΚΡΗΤΗΪΣ

ΑΝΑΤΙΘΕΤΑΙ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΛΕΩΝΙΔΑ Γ. ΜΑΝΟΛΙΚΑΚΗ
ΧΑΝΙΑ 1969

BIBΛΙΟΘΗΚΗ
ΛΕΩΝΙΔΑ Γ. ΜΑΝΟΛΙΚΑΚΗ
ΧΑΝΙΑ 1969

Πρὸς τὸν ἀναγινώσκοντα.

Διατρίψας ἐπὶ τετραετίαν εἰς Χανία τῆς Κρήτης, ἔλαβον ἀφορμὴν νὰ γνωρίσω τοὺς ἐπὶ τῶν Λευκῶν Ὀρέων καὶ τῆς Ἰδῆς οἰκοῦντας μεγαλοκάρδους ἄνδρας, τῶν ὁποίων πᾶσα λέξις ἀποπνέει ἀνδρείαν καὶ πᾶς ἀναστεναγμὸς ἀνάμνησιν τοῦ παρελθόντος ὀδυνηράν. Παρεκάθισα εἰς τὰς ἀφελεῖς αὐτῶν καὶ ὁμηρικὰς τραπέζας, συνέφαγον τὸν μετὰ τῶν δακρύων τῆς πικρᾶς δουλείας βρεγμένον ἄρτον, καὶ εἰς τῶν μακρῶν ὄπλων τὸν κρότον συνήλπισα τῆς μεγάλης Πατρίδος τὴν ἀνάστασιν, καὶ συνενθουσιάσθην τὸν ἅγιον τῆς ἐλευθερώσεως σύμπαντος τοῦ ἔθνους ἐνθουσιασμόν, ὅστις τοιαύτην ἀνέφλεξεν ἤδη, δῶν βασιλείας ἐπαπειλοῦσαν πυρκαϊάν. Μελετῶν δὲ τὴν ἀπὸ τῆς ἀλώσεως τοῦ Βυζαντίου ἱστορίαν τοῦ πολυπαθοῦς ἡμῶν ἔθνους, τὰ ἦθρ, τὰ ἄσματα καὶ τὰς παραδόσεις, ἔβαλα κατὰ νοῦν νὰ διαγράψω εἰκόνα μεγάλης δουλεύοντος μὲν, ἀλλ' ἀδιαλείπτως πρὸς τὴν ἐλευθερίαν τείνοντος, Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Τὴν προθεσὶν μου δὲ ταύτην ἄριστα κατανοήσασα ἡ ἐπὶ τοῦ Βουτσιναίου ἀγῶνος Ἐπιτροπὴ, ἀνεκήρυξε τὴν Κρητηίδα ΠΟΙΗΜΑ ΕΘΝΙΚΟΝ, καὶ τοιαύτην τινὰ ἐξήνεγκε τὴν περὶ αὐτῆς καθόλου κρίσιν.

«Τὸν ἀτυχῇ λοιπὸν ἔρωτα τοῦ Δράκου πρὸς τὴν Βιττωρίαν ὑποθέμενος ὑπόθεσιν τοῦ ποιήματος αὐτοῦ ὁ ποιητῆς τῆς Κρητηίδος, δὲν περιωρίσθη εἰς τοῦτο, εἰς τὸ νὰ περιγράψῃ τὴν γέννησιν, αὔξησιν καὶ ἀποτυχίαν αὐτοῦ, ἀλλ' ἅμα ἐπεβάλετο νὰ ἐξεικονίσῃ καὶ τὰ παθήματα τῶν Κρητῶν ὑπὸ τὴν δεσποτείαν τῶν Ἑνετῶν διατελούντων, ἐπεβάλετο νὰ ἐξεικονίσῃ καθ' ὅλου τὸν βίον τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων καὶ ἰδίᾳ τῶν Κρητῶν. Τὴν γενναίαν ταύτην ἐπιβολὴν ἐδήλωσε καὶ διὰ τῆς ἐπιγραφῆς τοῦ ποιήματος ἐπιγράφας αὐτὸ Κρητηίδα. Πρὸς τοῦτο λοιπὸν ὀρθῶς ποιῶν ἐξελέξατο εἶδος τοῦ ποιήματος αὐτοῦ τὸ ἀρχαῖον ἐπικόν.

Καθὼς δ' Ὁμηρος ἐν τῇ Ἰλιάδι δὲν περιγράφει διὰ βραχέων τὰ κατὰ τὴν μῆνιν τοῦ Ἀχιλλέως, ἀλλ' ἐπεισοδιοὶ πολλὰ καὶ μεγάλα καὶ ὡς ἔπος εἰπεῖν εἰκονίζει τὰ ἥθη, τὰ ἥρωϊκά ἔργα καὶ συλλήβδην τὸν βίον τῆς ἥρωϊκῆς ἐκείνης γενεᾶς, οὕτω καὶ ὁ ποιητὴς τῆς Κρητικῆς τὸν Ὁμηρον προθέμενος ὡς παράδειγμα κατορθοῖ οὐχὶ μικρὰ σπουδάζων νὰ μιμηθῇ αὐτὸν καθ' ὅλου τε καὶ ἐν τοῖς καθ' ἕκαστα. Ταύτην τὴν γενναίαν προαίρεσιν ἔχων ὁ ποιητὴς ἐφρόντισε νὰ κάμῃ πρότερον μακρὰς σπουδὰς τοῦ βίου τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων καὶ μάλιστα τῶν Κρητῶν, ἐφρόντισε νὰ ἐξετάσῃ ἐκ τοῦ πλησίον τὰ ἥθη καὶ τὰ ἔθιμα, τὸν τόπον, τὰ ἄσματα, τὰς παραδόσεις, τοὺς μύθους, τὰ αἰσθήματα καὶ φρονήματα τῶν Κρητῶν καὶ ταῦτα φέρων νὰ ἐγκατασπεύρῃ εἰς τὸ ποίημα αὐτοῦ καὶ οὕτως ἀποδείξῃ αὐτὸ ἀληθινὸν κάτοπτρον τοῦ βίου τῶν Κρητῶν. Τέρπεται τις τῷ ὄντι ἀναγινώσκων τοιαῦτα πανταχοῦ τῆς Κρητικῆς ἐγκατεσπαρμένα, μάλιστα δὲ ἐν μακροῖς ἐπεισοδίοις· τέρπεται ἀναγινώσκων διὰ μακρῶν τὰ ἐν Κρήτῃ ἔθιμα περὶ τοὺς γάμους, τὰ περὶ τοὺς ἀγῶνας αὐτῶν, τὰ περὶ τῆς νυμφοληψίας ὑπὸ τῶν Κρητῶν λεγόμενα καὶ τὰ φάρμακα καὶ τὰς ἐπωδὰς, αἱ μεταχειρίζονται οἱ Κρητες πρὸς θεραπείαν τοῦ πάθους τούτου, τοὺς ποικίλους καὶ τεραστίους μύθους περὶ τῶν φαντασμάτων, τοὺς θρησκευτικοὺς διωγμοὺς καὶ τὰ μαρτύρια τῶν Κρητῶν ὑπὸ ξένων ἱερέων, τὴν περιγραφὴν τῆς φύσεως τῆς Κρήτης κατὰ μέρη καὶ ἐν συνόλῳ· τέρπεται ἀναγινώσκων τὰ κατὰ τοὺς ἄρματωλούς, τὰ ὑπὸ τῶν τελευταίων δεσποτῶν, τῶν Τούρκων, δεινοπαθήματα τῶν Ἑλλήνων καὶ τὰς προσδοκίας αὐτῶν, τὴν περιγραφὴν τῶν ἐγχωρίων καὶ ξένων ὀρχήσεων, τὴν περιγραφὴν τοῦ βίου τῶν ἐν Λιβύῃ Νιγριτῶν καὶ ἄλλα πολλά. Τερπόμενος δὲ ὁ ἀναγνώστης διδάσκεται σύναμα πολλὰ καὶ περίεργα. Τοιοῦτον ἐν συντόμῳ τὸ πραγματικὸν μέρος τῆς Κρητικῆς. Καὶ ἡ λέξις δὲ τοῦ ποιήματος τούτου εἶνε καθ' ὅλου ἀνάλογος πρὸς τὴν ὑπόθεσιν καὶ τὸ ἐπικόν τοῦτο εἶδος τῆς ποιήσεως, πολλὴν μὲν καθ' ὅλου ἔχουσα ἰσχὺν καὶτόνον ἐπικόν, ποικίλως δὲ κεχρωσμένη κατὰ τὴν ἐκάστοτε ἔννοιαν, οὐχὶ δὲ ὑπὲρ τὸ δεόν ἐγκατάσκευος καὶ ἐξηλλαγμένη. Τὰ κοσμητικὰ ἐπίθετα, αἱ μεταφοραὶ, αἱ εἰκόνες καὶ αἱ

παρομοιώσεις εἶνε καθ' ὅλου ἐπιτυχεῖς· Ὁ ποιητὴς δὲ δείκνυσι πολλὴν ἰκανότητα καὶ ἐμπειρίαν περὶ τὴν φράσιν, καὶ αὐτὰ τὰ λίαν δύσκολα ἢ πεζὰ πράγματα δύναται εὐκόλως καὶ ποιητικῶς νὰ ἐκφράσῃ. Καλῶς δὲ ποιῶν ἐξελέξατο μὲν διάλεκτον οὐχὶ τὴν δημοτικὴν, ἀλλὰ τὴν τῶν λογίων καθ' ὅλου, ἀπέφυγε δὲ ἐκτὸς ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων πᾶν λίαν ἀπηρχαιωμένον καὶ ὡς εἰπεῖν γλωσσηματικόν. Καὶ τὴν ἀποτύπωσιν δὲ τῶν ἡθῶν καὶ παθῶν τῶν διαφόρων προσώπων καὶ ἐθνῶν κατορθοῖ ἰκανῶς ὁ ποιητὴς τῆς Κρητηίδος, ἐπετήδευσε δὲ πολλὴν περὶ ταῦτα ποικιλίαν. Ὁ ποιητὴς φαίνεται ἐμπειρος ψυχολόγος καὶ ζωγράφος. Τὰς περιπετείας μάλιστα τοῦ ἔρωτος τοῦ Δράκου καὶ τῆς Βιττωρίας οὕτω καλῶς διαγράφει, ὥς ἂν ἦτο αὐτὸς ὁ τὸ πάθος τοῦτο πάσχων Δράκος ἢ αὐτὴ ἡ Βιττωρία. Τοιαύτας διὰ βραχέων εἰπεῖν ἔχει ἡ Κρητις ἀρετάς.»

A. I. ANTONIADIS.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ

ΕΙΣ ΤΑ ΕΡΕΨΙΑ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ ΤΟΥ ΑΡΚΑΔΙΟΥ.

Ἀγγελλε, ξένε, 'ς τὸν κόσμον, πῶς ὤμοσαν ὄρκον οἱ Κρήτες
Οὕτω γὰρ θνήσκωσιν, ἂν πάλιν τοὺς κάμψῃ ζυγός·
Πῦρ ν' ἀκοντίζουσιν σκιαί, μὲ τὴν πείνάν των Τούρκους γὰρ τρώγουν·
Ἕλληνες ὄντες ζωὴν θέλουν μ' ἐλεύθερον φῶς.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΝ ΧΑΝΙΟΙΣ ΝΑΟΝ ΤΗΣ ΘΕΟΜΗΤΟΡΟΣ.

(Ἐν ἔτει 1864).

Τῆς Θεομήτορος ναὸν, ὃ διαβάτα, βλέπεις,
Ὅν τέκνα ὠκοδόμησαν πιστὰ τῆς Ἐκκλησίας,
Προσφεύγοντα πτηνὰ δειλὰ ἐν ὥρᾳ τρικυμίας
Ἵπὸ αὐτὴν τὴν πτέρυγα τῆς οὐρανίας σκέπης.

ΚΡΗΤΗΪΔΟΣ

ΡΑΨΩΔΙΑ Α'.

Ψάλλω ἥρώων ἀνδρῶν τὰ παθήματα, οἵτινες ὄρη
Πύργον κρατοῦν δυνατὸν κατὰ πάσης ἐφόδου τυράννων.
Ἔχουσιν ὄπλ' ἀργυρᾶ ἀντ' ἐπίπλων τῶν χαύνων ἀνθρώπων,
Ἔχουσι δὲ μουσικὴν τὴν ἡχὴ τῶν μακρῶν τουφεκίων·
Κλίνην αὐτῶν τὰ βουνά, προσκεφάλαια βράχους καὶ πέτρας·
Κι' ὅταν λευκαίν' ἡ χιὼν τῶν ὀρέων τὰ ὕψη, χιτῶνα
Φέρουσι τρίχας πυκνάς εἰς εὐρὺ κ' ἡλιόκαυστον στῆθος.
Πάθη θὰ ψάλλω καρδίας μεγάλης, σκληρῶς πλανηθείσης.

Δύω αἰῶνας προτοῦ εἰς τὴν νῆσον τοῦ Μίνως ἔρχον
Φράγκων ἐμπόρων φυλαί, εἰς τὰ ἔλη κτιζόντων τοὺς οἴκους.
Πέδας δ' ἐνέπηξαν τρεῖς, τρία φρούρια (τάλλα δὲν λέγω),
Ὅθεν πυρὸς ὀχετοὶ ἐξερεῦγοντο σπεύροντες φόνον.
Βδέλλαι διψῶσαι δ' ἐμύζων τῆς Κρήτης τὸ αἶμα· κ' εἰς μάτην
Ἔβαλλε θρῆνον πολὺν ἡ Πατρίς προσκαλοῦσα τὰ τέκνα.
Εἴκοσι δὲ καὶ ἑπτὰ κλονισμοὶ τῶν ὀρέων ὑφ' ὅπλα
Εἶχον χειμάρρους αἱμάτων εἰς γῆν γογγυσμῶν καταγάγη.
Πλὴν τὰς ἀλύσεις τῶν δούλων λυτὰς αἱ σφαγαὶ δὲν ἀφῆκαν·
Ἔστενε δὲ ἡ Πατρίς, Ἀμαζῶν, ἣν ἡ πέδη σκληρύνει·
Κ' ὅταν τὸν σίδηρον τέλος νὰ θραύσῃ δὲν δύναται μόνη,
Στρέφ' εἰς τὰς σάρκας αὐτῆς τὸν ὀδόντα Βακχίς μαινομένη.

Δύω καὶ μόνα βουνὰ νὰ παρέχουν τροφήν ἀπηνουῦντο,
 Ὅπως τοὺς ὄνυχας τρέφουν τοῦ λέοντος ξένου δυνάστου.
 Λάκκοι καλοῦνται τὸ ἐν, ἀκουστὰ δὲ Σφακία τὸ ἄλλο.
 Πλὴν νὰ δουλώσῃ τὴν γῆν τῶν Σφακίων ὁ ἄτιμος ξένος
 Σκέψιν δὲν ἔκαμε, καίτοι πληθὺν λογχοφόρων μισθόνων.
 Τόσον ἐτρόμαξ' αὐτῶν τὸ ἀγέρωχον ἦθος, ὅποταν
 Πύργοι μεγάλοι, κρατοῦντες ἡνίας γοργῶν ἡμιόνων,
 Ἔργα τεχνῶν ν' ἀγοράσουν κατήρχοντο πλήρεις χρυσοῦ.
 Μόνον τῶν Λάκκων τοὺς ἄνδρας ἐζήτουν συχνὰ νὰ δουλώσουν
 Τοῦτο δ' οὐχὶ διὰ μάχης καὶ ἀγῶνων πολέμων γενναίων
 Ἀλλ' εἰς ἀνάνδρων ἀνδρῶν πανουργίας καὶ δόλους τρυφῶντες,
 Ῥάπτοντες ὑποῦλον νῆμα μὲ γλῶσσαν γλυκεῖαν καὶ αἰμύλιν.

Ἦσαν δὲ τότε εἰς τοὺς Λάκκους πολλοὶ καὶ περίφημοι ἄνδρες,
 Ἀρχόντες ὅπλων, λεόντων δ' ἰσχὺν κεκτημένοι καὶ θάρρος.
 Πλὴν ὑπὲρ πάντας αὐτοὺς ἄστρον ἔλαμπε φέγγον τὸ θέρος
 Νέος Λακκιώτης, τοὺς πόδας ταχύς καὶ ὠραίος τὸ σῶμα.
 Ἦτο λιγνὸς καὶ ὑψηλὸς, ὥς κυνάρισσος, ἥτις ὑφούται
 Ὀχθῆς πλησίον καὶ παίξει πρὸς ἤρεμον αὔραν πελάγους.
 Εἶχε τὸ δέρμα λεπτὸν καὶ λευκὸν ὥς ἰάσμη, καὶ βλέμμα
 Ἐρρίπτ' ὥς νέα δορκὰς ἱλαρὸν καὶ γλυκύτητος πλήρες
 Καὶ εἶδε τὴν γῆν νὰ στολίζῃ τριάκοντ' ἀνοιξεις ἢ χλόη.
 Ἐψαλε δ' ἔνθους ποιμὴν τῶν πατέρων τὴν δόξαν πολλάκις,
 Καὶ ἔρωτας πλάνων πτηνῶν ἢ καρδίας ἀλγούσης τοὺς φθόγγους,
 Τρίχορδον λύραν κρατῶν καὶ ἐπεινῶν ὀργουμένας παρθένους.
 Πάντα δ' ἐστόλιζ' αὐτὰ ὑπερήφανον βῆμα καὶ χάρες·
 Καὶ ὅταν αἰδῶς ἀνδρική τὴν μεγάλην ἐκίνει ψυχὴν του,
 Ἐαρος ἐβλεπες ῥόδα ν' ἀνθῶν εἰς τὰ δῶα τοῦ μῆλα.
 Δράκον δ' ἐκάλουν αὐτὸν οἱ γενναῖοι τῶν Λάκκων ὀρεῖται.
 Ἦτο τὸ καύχημ' αὐτῶν, καὶ ποτὲ δὲν ἐχώρουν εἰς ἔργον,
 Ἄν δὲν ἡρώτων προτοῦ, ποῖαν γνώμην τοῖς ἐδιδ' ὁ ἥρω.
 Ἐχων δ' ἐπώνυμον Τρόμος τῶν Φράγκων δι' ἄθλους προτέρους,
 Ἦτον υἱὸς ἀρχηγοῦ φοβεροῦ παρομοίως εἰς μάχας,
 Ἄς τῶν ὀρέων τῆς Κρήτης ἐμάχοντο τότε τὰ τέκνα.

Θέλοντα μᾶλλον θηρίων νὰ ζῶσιν εἰς πόλεμον βίον,
Ἡ ἐν εἰρήνῃ νὰ θλίβῃ ζυγὸς ἀπηνῆς τὸν αὐχένα.

Ὅσῃ δὲ πάλιν τὴν φρίκην εἰς φαύλους ἐχθροὺς ἐνεποιεῖ,
Τόσῃ εἰς φίλους γλυκεῖς ἐπεδείκνυ' ἀγάπην, ὡς μήτηρ
Λέαινα λείχουσα βρέφος, ἀποῦ θηρευτὰς καταφάγη.
Ὅλος ἀνδρία καὶ πίστις ὁμοῦ ὀγδοήκοντ' ὀπλίτας
Εἶχεν ἐτοιμοὺς εἰς πῦρ καὶ μαχαίρας μ' αὐτὸν νὰ ὀρμήσουν.—
Στάχυν τοιοῦτον λοιπὸν ὑπερέχοντα, κέντρον εὐκόλως
Τῶνομ' αὐτοῦ πρὸς μεγάλας παρέχοντα στάσεις, οἱ Φράγχοι
Θέλουν νὰ κόψουν, ἀπάτης ὑφαίνοντες δίκτυ μὲ τέχνην.
Φύσει θρασεῖς καὶ δειλοὶ, μὴ τολμῶντες πυρὰν ν' ἀναφλέξουν,
Ἦσκουν τὴν μαύρην ψυχὴν εἰς Ταρτάρου τεχνάσματα, κ' εἶχον
Φόνους καὶ φάρμακα μόνον πρὸς δούλωσιν βέβαια μέσα.
Οὕτω δ' ἐνόμιζον ὅτι τοὺς πάντας δαμάζουν εὐκόλως.
Καίτοι ἀπάτην δεινὴν ἥπατῶντο τοιαῦτα φρονούντες·
Ὅτι τοὺς ἄνδρας ἐκεῖ δὲν παράγουν βιβλία καὶ χάρτης,
Οὔτε βαθμοὶ δεσποτῶν, ἀναξίων νὰ δίδουν τοιούτους.
Ὅρη γενῶσιν αὐτοὺς, καὶ τὸ γάλα τοῖς δίδουν μητέρες
Ὅπλα φοροῦσαι κ' αὐταί, καθὼς ὄρνεις ἐλεύθεραι ζῶσαι·
Κι' ἂν ἀποθάνῃ ὁ εἷς, ἄλλος ἔρχετ' εὐθὺς ἀντ' ἐκείνου
Ἴσον ἀνδρεῖος καὶ ἴσον μισῶν τοὺς δολίους τυράννους.

Πρέσβυς ἐν τούτοις λαμπρὸς τοῦ φρουράρχου Κανίων κομίζει
Γράμμα τῷ Δράκῃ δηλοῦν· « Ἀκουσμένε μου Δράκε, σοῦ γράφει
Τάσκας ὁ φίλος σου. Λάβε Λακκλώτας· πρὸ πάντων δ' ὁπόσοι
Τρέφουσι πίστιν εἰς σέ, καὶ κατάβα' συμπόσιον ἔχω·
Μέγαν δ' ἀγῶνα τελῶ· καὶ τῶν Λάκκων οἱ ἄνδρες βεβαίως
Θέλουσιν εἶσθαι στολῇ, τὸν ἀγῶνα κοσμοῦντες τοῦ Τάσκα.
Αἰγας παχείας, κριοὺς καὶ ὡς μέλι γλυκὺν Κισσαμίτην,
Τώρα πολλὰς συγκομίζουν ἡμέρας οἱ Νίγηρες δούλοι.
Τοῦτο τὸ Σάββατον, ὦραν ἐσπέρας, προσμένω νὰ ἔλθῃς. »
Ταῦτα πανούργως θωπεύων ὁ ἄτιμος ἔγραφε Τάσκας,
Δόλωμα βάλλων γλυκὺ εἰς ἀγκίστριον μαύρης κακίας.

Δὲν ἡπατήθη τῶν Λάκκων ὁ ἦρως ἐν τούτοις, ἀλλ' εἶπε,
 Κράζων θρασεῖς ὀρεινοὺς εἰς συνέλευσιν πλήρη θορύβου·
 « Τί μου μὲνύει ὁ Τάσκας, ἀκούσατ' ἀνδρεῖοι Λακκιδῶται·
 « Ἀάβε τοὺς ἄνδρας τῶν Λάκκων, ἐκείνους δὲ μάλιστα πάντων,
 "Ὅσοι πιστεύουν εἰς σέ, καὶ κατὰβ' συμπόσιον ἔχω·
 Μέγαν δ' ἀγῶνα τελεῶ, καὶ τῶν Λάκκων οἱ ἄνδρες βεβαίως
 Θέλουσιν εἰσθαι στολῇ, τὸν ἀγῶνα κοσμοῦντες τοῦ Τάσκα.
 Αἶγας παχείας, κριοὺς καὶ ὡς μέλι γλυκὺν Κισσαμίτην,
 Τώρα πολλὰς συγκομίζουσιν ἡμέρας οἱ Νίγηρες δοῦλοι.
 Τοῦτο τὸ Σάββατον, ὦραν ἐσπέρας, προσμένω νὰ ἐλθῃς. »
 Οὕτως ὁ Φρούραρχος γράφει· σκεφθῆτε δὲ σεῖς ἂν ἀρμόζῃ
 Πρόθυμοι ταύτην αὐτοῦ νὰ δεχθῶμεν τὴν πρότασιν, φίλοι.»
 Εἶπε, κ' ἐκάθισε τρίθων τὸ μέτωπον· σκέψις βαθεῖα
 Μαῦρον ἐκάθισε νέφος συσπῶν τὰς ὀφρύας τοῦ Δράκου.
 Θαύμασαν δ' ἄλλοι τί τόσος δηλοῖ δισταγμὸς, καὶ σιγῶντες
 Πῶς θέλουν πράξει προσμένουν ἐμπείρων ἢ γλῶσσα νὰ εἴπῃ.
 "Ὡραν προσμένουν πολλήν· ἐπὶ τέλους δ' ἐγείρετ' ὁ Μάνδαξ,
 Οὐτινος ἔτη πολλὰ τὴν πυκνὴν κατελεύκαναν κόμπην.
 Εἶχε δ' ὁ ἦρως συχνὰ καταλίπη τὴν Κρήτην προσκαίρως,
 "Ὅπως μ' ἀνθρώπων πολλῶν τὰς ιδέας τὴν πείραν αὐξήσῃ,
 "Ὅσῃ ἀπέκτησ' ἐντὸς τῆς πατρίδος γυμνάζων τὸν νοῦν τοῦ·
 Εἶδε τοὺς Φράγκους πολλάκις, ἐγνώριζε δὲ τί σημαίνει
 Μέλι τῆς γλώσσης ἐπάνω, πλὴν κάτω τοῦ ὄφους δῆγμα.
 Εἶπε δ' ἡρέμα προβαίνων, ὡς ῥέει μικρὸς καταρράκτης,
 Χάλιας λείους κυλίων, ὁπότεν ὁ ἥλιος τήκη
 Πάγους πυκνοὺς καὶ χιόνα εἰς ὕψος βουνῶν σωρευμένα.
 « Ὅταν ἀκούω προσκλήσεις, συνήθειαν ἔχω, Λακκιδῶται,
 "Ἐρευνᾶν μίαν νὰ κάμνω· ἂν Κρήτες καλῶνται καὶ ἄλλοι.
 "Ἀν δὲ μοὶ εἴπωσι· « σεῖς προτιμᾶσθε, διότι τῷ ὄντι
 Εἰσθε τῆς Κρήτης οἱ πρῶτοι, καὶ μόνον βεβαίως ἀρμόζετε
 "Ἵνα κληθῇτ' εἰς ἀγῶνα, ὃν Φράγκοι δυνάσται συνάγουσιν »,·
 Φέρω τὸν νοῦν παρευθὺς πρὸς ἀρχαῖα συμβᾶντα τοῦ τόπου.
 "Ἐρπῆδος ἤμην εἰσέτι, ὁπότεν ἡ πρόσκλησις ἦλθε
 Πάντες τῶν Λάκκων οἱ πρῶτοι νὰ φάγουν εἰς γεῖμα τῶν Φράγκων·

"Ὅπερ τοῖς ἐδίδον οὗτοι εἰς τόπον ὠραῖον τοῦ κάμπου.
 "Ὅπλα φοροῦντες δ' ὑπῆγαν, ἀνύποπτοι δόλων ἀτίμων·
 "Ὅτε φερόντες ὀλίγον, αἰσθάνονται πόνους κοιλίας,
 Σφάζοντας ὅπως τὰ ξίφη προσφάτως τριβέντ' ἐπ' ἀκόντης.
 Βλέπουν τὸν δόλον, καὶ θέτουν εἰς ὅπλα θρασείαν τὴν χεῖρα.
 Βῆμα πλὴν μόλις προβαίνουν, καὶ πίπτουν ὡς μυῖαι πρὸς πάγον.
 Φρίκη δ' εἰς τάκουσμα τοῦτο τῶν Λάκκων πληροὶ τοὺς ὀπλίτας.
 Φράγκους αὐτοὶ δὲν φοβοῦντο· πλὴν ἐθλίβε πόθος ἀνδρείων,
 Ὡντινων λέξις ἐπήκει, νὰ παύσῃ φλυάρων τὴν ἔριν.
 Πάραυτα τρέχουν δ' ἀθρόοι, κ' ἡ σύνεσις μόνη τοὺς σώζει.
 Βλέπετ' ἐκεῖνα τὰ ὄρη, τὰ δύσβατα, ὅπου τὸ χόρτον
 Ποίμνια τρέφει ἀνδρῶν μὲ χιόνα καὶ γὰλ' αὐξομένων·
 Μ' αἶμα τὰ ἔχουσιν ὅλα βαμμένα οἱ πρόγονοι, φίλοι.
 Ταῦτ' ἐνθυμούμενος βλέπω μὲ ὑποπτον ὄμμα τὸ μέλλον,
 Κόλακας ὅταν ἀκούω τοὺς Φράγκους νὰ λέγουν ὑπούλως·
 " « Μόνοι τῆς Κρήτης γενναῖοι τῶν Λάκκων ὑπάρχουν οἱ ἄνδρες. » "
 Πίστιν δὲν δίδουν ποτὲ τὰ τοιαῦτα πρὸς φαύλους τυράννους.
 Χεῖρα θωπεύοντες τείνουν, πλὴν ὀπισθεν κρύπτουν πλεκτάνην,
 "Ὅπως ἀμέριμνος πέσης ὁ πρόων ἀδάμαστος τίγρις.
 Φέρετε ταῦτα εἰς μνήμην· ἐλεῦθεροι δὲ ἂν ποθῆτε,
 Φύσεως πύργους κρατοῦντες, δεινὸν νὰ ἐμπνέητε τρόμον,
 "Ὅπλων κλαγγὴ ἄς ἤχῃ· ἀπιστία δ' ἄς ᾔν' ἡ ἀσπίς σας. "
 Ταῦτα εἰπὼν ἐκαθέσθη· εἰσίγησε δ' ὅπως ἡ πέλεκυ,
 "Ἦτις παλαίουςα πρόων δεινὴν πρὸς ἀνέμους τὴν πάλην,
 Παύει τὸν ἥχον, ὁπότεν θυέλλης ἡ λύσσα κοπάσῃ.
 Πάλιν δ' ἠγέρθη ὁ Δράκας, φοβούμενος μήπως οἱ Λάκκοι
 "Ἀγροικοὶ τόπος ψεχθῇ παρ' ἀπάσης συμφώνως τῆς Κρήτης.
 Εἶπε δὲ σέβας δεικνύων πρὸς γέροντα πείρας μεγάλης·
 " Γέρον, τῷ ὄντι καὶ ἐγὼ δὲν πιστεύω ποτὲ εἰς τοὺς Φράγκους·
 Μ' εἶν' οἱ σκοποὶ των γνωστοί, ὅσους κρύπτουν ὑπ' ἐνδυμ' ὠραῖον.
 Πλὴν καὶ ἄγενες θεωρῶ προπετῶς νὰ διώξω ἐκεῖνον,
 "Ὅστις φιλίαν προτείνει, καλῶν εἰς ἀγῶνα καὶ γεῦμα.
 "Ἄλλως δυνάμεθ' ἐπίσης τὸν δόλον νὰ φύγωμεν οὕτω·
 Πάντες εἰξεύρετε ὅτι τελεῖται εἰς πέντε ἡμέρας

Γάμος ἀνδρείου ἡμῶν συντοπίτου, τοῦ νέου Βολάνη,
 "Οστις λαμβάνει βλαστὸν εὐγενῆ τῶν Σφακίων εἰς γάμον.
 Κρήτες καλοῦνται πολλοί· Σφακιανοί, Σελιγιῶται, Ῥιζίται,
 Κι' ὅσοι τὴν εὖοινον γῆν κατοικοῦν τῆς θαλλούσης Κισσάμου,
 Πάντες θὰ ᾔν' εἰς αὐτὴν τὴν μεγάλην τῶν Λάκκων ἡμέραν.
 "Οθεν τῷ γράφομεν, ὅτι ἠθέλομεν ἔλθῃ προθύμως,
 "Οσοὺς ἡ ψῆφος τοῦ τόπου καλεῖ προσετῶτας ἐνταῦθα,
 * Ἄν μετ' ὀλίγας ἡμέρας δὲν ἐμελλε γάμος νὰ γίνη,
 * Ἐνθα ὀφείλομεν ὅλοι νὰ ἤμεθα πάντως παρόντες.
 Δύνατ' ἐν τούτοις ἐκεῖνος ἂν θέλῃ νὰ ἔλθῃ, λαμβάνων
 "Οσοὺς ἐταίρους τιμᾷ, καταλείπων τὸ στράτευμ' ὀπίσω.
 Ταῦτα, φρονῶ, ἀπαντῶντες θὰ ἤμεθ' ἀμέτοχοι φόβου. »
 Εἶπε κι' ἐκάθισε· πάντες δ' ἐπένευσαν, κι' εὐγε βοῶντες,
 Πλήρη παρέχουν ἰσχὺν εἰς τὸν Δράκον νὰ πράξῃ ὥς θέλει.
 Τότε δ' ὁ Δράκος εὐθὺς πρὸς τὸν Τάσκαν τάκλουθα γράφει·
 « Φίλε μου Τάσκ', ἀπαντῶ εἰς τὰ ὅσα μοῦ γράφεις ὁ Δράκος·
 Δόξαν τῷ ὄντι πολλήν μοῦ προσθέτεις, προκρίνων μ' ἐκ πάντων·
 Κι' ἄσμενος ἠθέλον ἔλθῃ τιμῶν τὸν τιμῶντά με πρῶτον,
 * Ἄν συντοπίτου ἡμῶν ἐορτὴ δὲν ἐμπόδιζε τοῦτο.
 Γάμον τελοῦμεν λαμπρὸν μετὰ πέντε ἡμέρας εἰς Λάκκους,
 * Ἐνθα ὀφείλομεν ὅλοι νὰ ἤμεθα πάντως παρόντες·
 (Οὕτω φαιδρὰν ἐορτὴν ἐορτάζει τὸ σύμπαν χωρίον,
 * Ὅταν νυμφεύεται εἰς ἀρχαίῳθεν τὸ ἔθος τηροῦμεν.)
 * Ἐλα πλὴν σὺ, ἂν τὸ θέλῃς, λαμβάνων πιστὴν συνοδίαν,
 Μόνον δ' ἀφίνων ὀπίσω τὸ στράτευμα, μὴπως ἀγρόται
 Κάμουν τυχὸν ταραχάς, πολεμίων νομίζοντες ὅπλα·
 * Ἐλα, καὶ θάρρος πιστὸν εἰς τὸν Δράκον τὸν φίλον σου ἔχε,
 "Οστις καυχᾶται κι' αὐτός, ὅτι τίμιος εἶναι ἱππότης·
 Θέλεις ἰδεῖ περιέργους σκηνάς, συνηθείας τῆς Κρήτης. »

Πίπτοντα βλέπει τὸν δόλον, τὴν σκέπην ὁ Τάσкас ῥιμμένην.
 Στρέφει πολλὰ δ' εἰς τὸν νοῦν του, τί πρέπει νὰ κάμῃ δὲν ἔξέρει·
 Κᾶπως διστάζει, φοβεῖται· καὶ κρίνει τοὺς Κρήτας ἐξ ὧν
 * Ἐπραττ' αὐτός, μὴ γινώσκων ὁποῖον τὸ φρόνημ' ἐκείνων,

"Οταν ἱππότης ἀγνός, ὁ υἱὸς τοῦ Μαρῖνος, τῷ λέγει
 " Ἀγόμεν, πάτερ, ἐγὼ τοὺς Λακκιώτας γνωρίζω· ὁποῖα
 ἔχουν τὰ ἥθη, καὶ πόσον φιλόξενα δέχονται πάντας·
 Καὶ ποτ' εἰς θήραν λαγῶν περιφέρων τὸ πλάνον μου βῆμα,
 ἔβυχε νύκτα ψυχρὰν τοῦ χειμῶνος ἐπ' ὄρη νὰ μείνω·
 Κρούω δὲ τρέμων ἐκ ψύχους τὴν θύραν ἀγρότου τῶν Λάκκων,
 "Οστις μ' ἀνοίγει, κι' εὐθὺς τὰ παγώσαντα μέλη θερμαίνων,
 Μ' ἔδωκε νέαν ζωὴν, ἀψήφωv ὅτι ἤμην ἐχθρὸς του·
 " « Εἴμεθα »· δ', εἶπεν, " « ἡμεῖς ὑπερήφανοι μᾶλλον τῶν Φράγκων,
 ῥίπτοντες κάτω ἐχθροὺς ὠπλισμένους κ' ἐτοιμοὺς εἰς μάχην,
 Πλὴν περιθάλλοντες ὅσους ἡ τύχη δεινῶς βρασνίσῃ. » "
 Ταῦτ' ἐνθυμούμενος, πάτερ, δὲν θέλω διστάσει διόλου,
 Κι' ἄνευ ὀπλίτου ν' ἀνέλθω εἰς ὄρη, νὰ ἶδω τὸν γάμον. "
 Πείθουσι ταῦτα τῷ ὄντι υἱοῦ παμφιλτάτου πατέρα·
 "Οτι ἐκ πέντε υἱῶν τοῦτον μόνον ἀφῆκεν ὁ Χάρων,
 Σύρων τοὺς ἄλλους ἀσπλάγχχνως νὰ ἶδωσι Τάρταρα μυχῶν.
 Ἄμα δ' ἐλπίζει τοὺς Λάκκους καλῆτερον οὕτω γνωρίσας,
 Τρόπον νὰ εὕρῃ πρὸς μαύρους σκοποὺς ἐπιτήδειον μᾶλλον.
 "Οθεν εὐθὺς προσταγὰς ἀρμοδίας πρὸς δρόμον ἐκδίδει.

"Οπλὼν κροτούντων ἡχώ εἰς τὰς φάραγγας παίζει τῶν Λάκκων·
 Βλέπεις παντοῦ ἀτραποὺς πληρουμένας θιάσων τοῦ γάμου.
 Ἄνδρας κυττάζεις ἐδῶ τῶν Σφακίων ὡς πύργους μεγάλους,
 Βλέπεις δ' ἐκεῖ τοῦ Θερίσου γυναῖκας ὡς νύμφας ὥραιάς·
 Χάριν δεικνύουν πολλὴν αἱ ραιδεραὶ τῆς Κισσάμου παρθένοι·
 Τρέχουν δ' ἐκεῖ καθὼς βέλος ταχεῖς οἱ ἱππεῖς τοῦ Σελήνου.
 Τράπεζαν στρώνουσι δ' ἄλλοι, μακρὰν ὡς κατάρτιον πλοίων,
 Λίθων ἐπάνω σανίδας ἀξέστους ἐρείδοντες· κι' ἔδρας
 Φέρουν παχείας δοκούς, ἐκατέρωθεν θέτοντες ταύτας.
 Πέριξ δὲ πάντες καθίζουν, ὅποσοι κληθέντες εἰς γάμον,
 Ἐφεραν τράγον ἢ ἄρνα, ἢ ἄρτων πεντάδα μιγάδων,
 Βῆτε καὶ οἶνον γλυκύν, τῆς Κισσάμου τὰμπέλινον νᾶμα.
 Ἄσματα ψάλλον κατόπιν, ἀρχαῖων ῥυθμῶν μελωδίαν,

"Ηντινα ζώσαν εισέετι τῆς Κρήτης τὰ ὄρη τηροῦσι.
 Φέρουν δ' εἰς μνήμην ὅποσα προπάτορες ἔχουσι πάθη,
 Φεύγοντες δούλων ζωῇ, ἀποθνήσκοντες μᾶλλον γενναίως·
 "Ἡ μὲ φιλόσοφον ὄμμα τοῦ κόσμου τὴν πλάνην ὀρῶντες,
 Τρέπουν εἰς πότον εὐθύμους συμπότας χαρίζοντες ψάλται.
 "Ἄδει δὲ πρῶτον εἰς γέρον, κρατῶν τῆς τραπέζης τὸ ἄκρον,
 Κι' ἔπειτα πάντες φωνὴν ἰσχυρὰν ἐκ τοῦ στήθους ἐνόησαν.
 "Ἀκουσον τί τραγωδεῖ μετὰ πόνου γενναῖος ὀρεΐτης·
 Νόησον δ' ὅτι ψυχῆς διανόημα κρύπτουν οἱ στίχοι,
 Πόνον σημαίνοντες δούλων καὶ μάχην Κρητῶν πρὸς τοὺς Φράγκους·
 "Ὅτ' ἡ ὠμὴ Βενετία τὴν νῆσον ὑπέταττ' ἐνόπλως·
 "ὦ! δυνατόν ἐάν ἦτο, Χριστὲ, δεσμοτῆριον μαῦρον,
 Σείων παλάμην βαρεῖαν νὰ ῥήξω, κι' ἀνέλθω σὺν τάχει,
 "Ὅπου τῆς Ἰδῆς βουνὸν κορυφὴν ὑψηλὴν ἀνατείνει.
 "Ἰδῶ δ' ἐκεῖθεν ὅποῖαν συνάπτουσι μάχην τὰ πλοῖα,
 "Ἦσυχν ἄτινα κύμα πρὸς ἄλληλα φέρει πλησίον.
 "Ῥήγισσα δ' ἔχει τῶν Φράγκων τὸ ἐν ἐξοπλίσει· κι' εἰς τοῦτο
 "Ἀφθονος λάμπει χρυσὸς, καὶ παρθέναι τὰς κώπας ἐλαύνουν,
 "Ἄς ἀδαμάντων λαμπρόντων πολλὰι περιστέφουν ἀκτίνες.
 "Ἔρωσ δὲ σύρει αὐτὴν πρὸς ὠραῖον ναυδάτην· τὰς κώπας
 Τούτου γοργοὶ νεανίαὶ κρατοῦν, καὶ τὴν θάλασσαν πλῆττουν.
 "« Κἄτω τὰς κώπας » », ἐν τούτοις βοᾷ ἡ τῆς Δύσεως κόρη,
 "« Ὅπλα παράδος ταχέως, ἡ θάλασσα μαύρη σὲ πνίγει. » —
 "« Μ' αἶμα βαμμένον τὸ ὄπλον ἐδῶ παραδίδουν· οἱ ναῦται, » »
 Εἶπεν ὁ ἄλλος· δεινὸν δ' ἀπαστρέπτουν αἱ λόγχοι, κι' ὁ πόντος
 Μ' αἶμα θολώθη πολὺ· πλὴν αἰχμάλωτος ἐγίν' ὁ νέος.
 Κώπην δ' ἐλαύνει κι' αὐτὸς δεδεμένος, κι' ὅποταν στενάζῃ,
 "Ἰστατ' ἡ ναῦς, κρυερὸς δὲ κατέχει τὴν ῥήγισσαν φέβος.
 Ψάλλει τοιαῦτα ὁ πρῶτος· κατόπιν δὲ ἄλλος ἀρχίζει·
 "Μήνυμα ποῖον ἀκούσατ' ἀπέστειλ' εἰς νέος ἐξ Ἄδου·
 "« Χαίρετέ σεῖς, ὅσοι ζῆτε καὶ βλέπετε φῶς τοῦ Ἥλιου·
 "Ὅτι στενὸς εἶν' ὁ τόπος ἐδῶ καὶ τὰ τεῖχ' ἡμᾶς μαῦρα.
 Οἶνον δὲν ἔχομεν, οὔτε χορδαὶ πρὸς χορὸν ἀνακρούουν,
 Οὔτε τὸν δίσκον οἱ νέοι μακρὰν ἀναρρίπτουσιν· ὅπλα

Ἄνδρες ἐδῶ δὲν γεμίζου, σκοπὸν μετὰ τέχνης ζητοῦντες.
 Σκότος δὲ μόνον κι' ἀράχνας κοσμήματα βλέπεις Ταρτάρου.
 Ἄπτουν κιτρίνας λαμπάδας, καὶ δάκρυα πίνουν μητέρες·
 Νέοι δὲ κοιτῶντ' ἀκμαῖοι, ὠχροὶ ἐπ' ἐδάφους καθύγρου.
 Γάλα τὰ βρέφη ποθοῦν· πλὴν τὰ χεῖλη προσκρούουν εἰς χῶμα.
 Πέριξ δ' ὁ Χάρων ἐν μέσῳ πολλῶν τεθλιμμένων βαδίζων,
 Γέλωτα βάλλων πικρὸν ἐξ ὀδόντων σπανίων καυχᾶται,
 "Οτι φιλότατων υἱῶν καταλείπει πατέρας ἐρήμους·
 Δρέπανον φέρει, θερίζει τὰ γένη, κι' ἀφίνει τοὺς οἴκους
 Μέλανας, ἐνθα τὰ κάλλη μαραίνουν τοῦ στήθους οἱ κτύποι,
 Γόοις πολλοῖς μεμιγμένοι καὶ κόμην μακρὰν ἀποσπῶντες."

* Ἄλλοι· πάλιν παρθένοι τὸν εὐστροφὸν φέρουσι πόδα,
 "Ὅπως ἡ χεὶρ λυρωδοῦ τὰς χορδὰς ἐπιψαύει τῆς λύρας.
 Σύρουσα τόξου νευρὰν ἐκ τριχῶν εἰργασμένην ἱππέων,
 Ἄμα δὲ κρούσμα γλυκὺ παλαμῶν τῶν ἀνδρῶν προκαλοῦσα.
 Ἔχουν τὴν κόμην λυτὴν, μὲ ταινίαν χρυσὴν δεδεμένην.
 Πέπλον φοροῦσι δ' ἀπλοῦν, ἀφελῶς εἰς τὸ μέσον ζωσμένον.
 Κι' ὅπως τὰς χεῖρας κρατοῦν, μειδιῶσαι χαρίεν αἱ κόραι,
 Βλέπεις, νομίζεις, γλυφὴν παλαιάν, ἧς ὁ χρόνος ἐφείσθη.
 Κάπου δ' ἄλλοῦ νεανίαι τὰ δῶρα συλλέγουσιν, ὅσα
 Φέρουσι φίλοι πιστοὶ, κηδεσταί, συγγενεῖς καὶ ἐταῖροι,
 Μέλλοντες ἔπαινον πάλιν ν' ἀκούσουν εἰς πλῆθος διστίχων.
 Ἄδουν καὶ πλέκουν στεράνῃ χρυσῶν νομισμάτων ἀρχαίων,
 Ἦντινα κόρη μικρὰ πρὸς τὴν νύμφην ἐν ὥρᾳ θὰ φέρῃ.

Ταῦτα καὶ ἄλλα πολλὰ προεόρτια γάμου τελοῦσιν,
 "Ὅτε φωναὶ πανταχοῦ ἀντηχοῦσιν· «Ὁ Τάσκας προβαίνει.»
 Τρέχει δ' ὁ Δράκκος, κι' ἐμπείρους ἱππεὺς παρευθὺς ἐτοιμάζει,
 Ἵνα δεχθῶσι τὸν Τάσκαν, μὴ τύχῃ κι' ἐπάνω εἰς ὄρη,
 Ἐνθα ἐπικαιντ' οἱ Λάκκοι, δυσχέρειαν εὐρωτῶν ἵπποι,
 Οἵτινες τρέχουν ἀσμένως εἰς κάμπους τοὺς πόδας κυκλοῦντες.
 Εἶδον δ' ὀλίγω κατόπιν λαμπρὰν συνοδίαν τῶν Φράγκων·
 Ἄνδρας ἐρίππους τριγύρω ἐλέφαντος, ὄνπερ ὁ Τάσκας,

Δῶρον φιλίας στενῆς ἐκ τοῦ βέη τῆς Τύνιδος εἶχεν,
Ὅτε βοήθειαν πέμψας κανόνια τρία μεγάλα,
Ἐφθονον κόνιν καὶ ὄπλα, παραίτιος ἔγειν ὁ Φράγκος,
Φαύλους νικήσας ἀντάρτας ἐδραῖος ὁ βέης νὰ μείνῃ.
Ἦτο δ' ἐπάνω τοῦ ζώου (ὁμοίου πρὸς πύργον φρουρίου,
Ὅντιν οἱ πόδες, δοκοὶ κινηταὶ, ὑποκάτω κομίζουσι)
Στέγη χρυσῇ, ὡς ἐκεῖναι, ἃς πλέκουσιν ἄμοιροι δοῦλαι,
ἵνα δεσποίνας αὐτῶν ἀπ' ἀκτίνων ἡλίου φυλάττουν,
Θρέμματ' Ἀσίας τρυφὴν εἰς τοὺς μόχθους τῶν ἄλλων ζητοῦντα.
Ἐνδον δ' ἐκάθητ' αὐτῆς Βιττωρία, ἡ κόρη τοῦ Τάσκα,
(Φίλτατον τέκνον ἐπίσης, γλυκεῖα ἐλπίς τοῦ πρεσβύτου,
Ζεῦγος ὁμοῦ μὲ τὸ ἄρρεν, ὡς κάλυκες δύο ἀνθῶν).
Ἐαρος δ' ἔθαλλε ῥόδον, καὶ πέπλον ῥοδόχρουν ἐφόρει,
Ὅνπερ χρυσῇ ἐφαστρίς ἐπεκάλυπτε μέχρις ὀσφύος.
Εἶχε δὲ κόμην ἐντέχνως στρεπτήν καθὼς κλήματος ἔλιξ,
Ἦτις ἐμπρὸς τῆς ἀμπέλου καμπύλως τυλίσσεται εἰς κλάδους
Ἦτοι πλατάνου ἢ λεύκης, εἰς ῥοὺν φυσμένης ὑδάτων.
Ἄμα δὲ στέμμα ξανθοὺς ἐπεκόσμει ἐν κύκλῳ βοστρύχους·
Κι' ἤθελες εἶπῃ προσελέπων· «ὦ! ποῖος ὁ ἄγγελος οὗτος,
Ὅστις τὰ βλέμματα πάντων μὲ θέλγητρά τόσα προσέλκει!»
Εἶχε καρδίας πολλὰς τραυματίσει μ' ἐκεῖνο τὸ βλέμμα,
Ὅλον γλυκύτητα στάζον, λαλοῦν, φιλαρέσκως προσπαίζον.
Εἶχε κι' αὐτὴ πληγωθῇ· πλὴν πληγὰς τὴν ψυχὴν ἡδυνούσας,
Πόνου δὲ ἔχνος οὐδὲν εἰς ἀθῶαν λειπούσας καρδίαν.
Κι' ἤδη πολλοὶ τὴν ἀγνὴν ἐπεζήτησαν χεῖρα ἱππόται,
Κόμητες Φράγκοι λαμπροὶ ἢ καὶ Ἕλληνες ἐνδοξοί· ὅτι
Εἶχεν ἡ κόρη θηλάσει τὸ γάλα μητρὸς Ἑλληνίδος,
Ἦν ἐρωτεύθη ὁ Τάσκας καὶ ἔλαβ' εἰς νόμιμον γάμον.
Κλίσιν ἐδραῖαν ἐν τούτοις δὲν εἶχε ποτὲ σχηματίσει,
Χαίρουσα μᾶλλον νὰ τρέχῃ παρθένος ὁ βίος, ἢ μάτην
Γάμος αὐτὴν νὰ συζεύξῃ, ὃν πόθος γλυκὺς δὲν συνδέει.
Τότε πλὴν εἶδεν ὀπίσσω ὁ ἔρως τὴν δύναμιν ἔχει,
Πόνους καὶ πῦρ δυνατὸν εἰς μεγάλας καρδίας νὰ φέρῃ.

Μόλις τῶν Λάκκων τὸ ὄρος κατέλθης, εὐρίσκεις πεδίον,
 "Οπου ταχὺς ποταμὸς τὸν χειμῶνα τοὺς χάλικας σύρει.
 Στέφουν δὲ πέριξ αὐτὸν ῥοδοδάφναι, μυρσῖναι καὶ ἄνθη,
 Μ' ὅσα ἡ γῆ ἑαυτὴν τῶν ὑδάτων πλησίον στολίζει.
 Κι' ὅταν τοῦ ἔαρος ἔλθῃ ἡ ὥρα, χαρίεσσα ἦβη,
 Βάλαμον χύν' εἰς τὸ στήθος εὐώδες τοῦ ὄρους ἡ αὔρα.
 "Ιστανται πάντοτ' ἐκεῖ οἱ ἐρῶντες, καὶ κλάδον μυρσίνης
 Κόπτουν, μικρὰν ἀπαρχὴν καὶ σημεῖον ἀθῶων ἐρώτων.
 Τότε δ' ἐστάθη αὐτοῦ ἡ τῶν Φράγκων μακρὰ συνοδία,
 Πῶς εἰς τὰ ὄρη ἐπάνω θ' ἀνέλθῃ τὸν τρόπον ζητοῦσα·
 "Οτι βαρὺς ὁ ἐλέφας ἀδύνατον ἦτο νὰ στρέψῃ
 Πόδας ἀκάμπτους ἐπάνω κρημνῶν λιθωδῶν κι' ἀποτόμων.
 Θαύμαζον δὲ τὴν φαιδρὰν, τὴν γελῶσαν τοῦ ἔαρος ὥραν·
 Κι' ἤδη κατέβη μικρὸν κι' ἡ ἄγνῃ Βιττωρία νὰ πνεύσῃ
 Αὔραν, τοῦ στήθους ζωὴν, θεραπεύουσαν πάθη καρδίας·
 "Εκοψε κλάδον μυρσίνης, καὶ εἶπε μακρὰν τοῦ ὁμίλου·
 "Ἐρως, θεὸς τῶν ψυχῶν, ὅσαι αἰσθημα τρέφουν γενναῖον,
 Τέρπε με μόνον· μὴ καύσῃ πυρὰ τὴν ἀθῶαν ψυχὴν μου."
 Εἶπε, πλὴν μάτην· ὁ Ἐρως ὁξὺ ἀκονίζει τὸ βέλος,
 "Οπερ κι' αὐτὴν θὰ δαμάσῃ, ὡς πάντα δαμάζει τὸν κόσμον·
 "Οτι τὴν Κρήτην θεοὶ συγκινοῦν καὶ ταράττουσι δύο·
 "Ἐρως καλεῖται ὁ εἷς, καὶ Πατρίς ἐλευθέρα ὁ ἄλλος.
 Ταύτας τὰς λέξεις ἀκούων ὁ Κρῆς τῶν ὁρέων ἀπλήστως,
 Βράζον αἰσθάνεται ὅλον τὸ αἶμα κι' ἀστράπτει τὸ ὄμμα,
 "Οπως ἀστράπτει πατὴρ ἀνυσύχου τὸ βλέμμα, ἂν ἐξαίφνης
 "Ιδῇ τὸν μόνον υἱὸν νικητὴν ἐπιστρέφοντ' ἐκ μάχης.
 Ταύτας τὰς λέξεις ἀκούεις ὁπόταν τὸν φόνον σκορπίζουν,
 Τρέχοντες ὅπως αἱ αἰγες εἰς βράχους, φοικῶδεις ἀβύσσους.
 Ταύτας ὁπόταν ἡσύχως εἰς ἐργ' ἀσχολοῦνται τοῦ βίου,
 Ταύτας φωνοῦν μανιώδεις, τοῦ Βάχχου ῥοφῶντες τὸ νῆμα.

Φθάνει δ' ἐν τούτοις ὁ Δράκος γοργαυὸς ἡμιόνους κομίζων,
 Οἷους ἡ Κρήτη γεννᾷ γιγαντώδεις καὶ γαύρους τὸ βῆμα,
 Σάχηματ' ὀφροντας πλήρη ποικίλων γλυφῶν εἰς τὸ ξύλον,

Ἄνωθεν δ' ἔχοντα Σμύρνης τεχνούργημα, τάπητ' ὠραῖον
 Ὅπως εἰς ὄρη ἀνέτως ὀχῶνται τῶν πόλεων τέκνα
 Πάντων δ' ἐξεῖχε πολὺ τὴν κομψότητα πῶλος χαρίεις,
 Μόλις τεσσάρων ἐτῶν ἀριθμῶν τρυφερὰν ἡλικίαν,
 Δῶρον ἐταίρου, πλησίον τοῦ Κάστρου διάγοντος βίον,
 Ἐνθα πεδία παρέχουν νομὴν ἀρμοδίαν εἰς ἵππους.
 Τοῦτον ὁ Δράκος προσφέρει νὰ φέρῃ τὴν κόρην ἡσύχως,
 Μήπως δειλὴ ὡς παρθένος τὸν δύσβατον δρόμον τρομάξῃ.
 Αἰδεῖ βοήθειαν δ' ὅπως εὐκόλως ἀνέλθῃ εἰς τὸν ἵππον,
 Ἐνθα μὲ τρόπον πολὺ θελκτικὸν ἡ νεῦνις καθίζει.
 Τμημα σιδήρου μικρὸν δ' ὑπερείδει τὸν ἕτερον πόδα.
 Βλέπει δ' ἡ κόρη τὸν Δράκον· θαυμάζει τὸ ἥθος, τὴν χάριν,
 Ἦτις τὸ σῶμά του κάμπτει, καθὼς τὴν κυπάρισσον αὔρα.
 Στρέφει τὸ βλέμμα πολλάκις, κυττάζει συχνὰ περιέργως·
 Πάλιν τὸ σύρει δειλὴ, μὴ τὴν ἴδουν προσβλέπουσαν ἄλλοι.
 Βλέπει καὶ ὁ Δράκος· πλὴν ῥίπτει εὐθὺς πρὸς τὰ κάτω τὸ ὄμμα,
 Μᾶλλον δειλὸς τῶν πτηνῶν ὁ εἰς μάχας ἀδάμαστος λέων.
 Φεύγει μακρὰν, πλὴν ὀπίσω τὸν ἄγουν οἱ πόδες του πάλιν,
 Ὅπως αἰτία κρυφὴ πρὸς βορρᾶν τὸν μαγνήτην εὐθύνει.
 Κᾶτι δ' αἰσθάνεται φέρον χαρὰν μαγικὴν εἰς τὸ στῆθος.
 Στέκει· καὶ παίζουσι πλάγιως τὰ ὄμματα πλάνοι προδύται,
 Ὅσων ἐντὸς ἡ καρδίᾳ πληροῦται θερμῶν αἰσθημάτων.

Τρέχουν δ' ἐν τούτοις ταχέως, καὶ φθάνουν πλησίον τοῦ τόπου,
 Ἐνθα τοῦ Δράκου τὸν οἶκον ἐσκιάζον θάλλοντα δένδρα.
 Σπεύδει δ' ὁ ἦρωε εὐθὺς, πρὸς τὴν κόρην ἐκτείνων τὴν χεῖρα·
 Αἰδῶν βοήθειαν, ὅπως ἡσύχως τοῦ κτήνους κατέλθῃ,
 Φέρον δὲ κάθισμ', ὅποια ἐγγύραιοι πλέκουν τεχνῖται
 (Πάγια τόσον καὶ ἐδραῖα ὡς ἦσαν τὰρχαῖα τῆς Κρήτης),
 Ἴνα τὸν πόδα ἐκεῖ τὸν ἄβρὸν ἡ παρθένος πατήσῃ.
 Ὑδὼρ κομίζει κατόπιν νὰ νίψῃ τὴν κόριν τοῦ δρόμου,
 Ἄμα χειρόμακρον ἔχων λευκὸν ὡς χιὼν ἐπ' ὀρέων,
 Οἷα ὑφαίνουν ἐδῶ ἀφελεῖς χωρικά, ὅταν παύσουν
 Ἔργα τοῦ θεοῦ χειρῶν ἐργασίαν πολλῶν ἀπαιτοῦντα.

Νίπτετ' ἡ κόρη λοιπόν, καὶ τὸ πρόσωπον νέα στολίζουσιν
 ῥόδα, καθὼς ἀναθάλλει μετ' ὄμβρον ἡ χλόη τὸ ἔαρ·
 Αὔθις δ' ὁ ἔρως τοξεύει τὴν δύναμιν πᾶσαν ἐντεινών.
 Κι' ἔπειτα κλίνην προικὴν θαυμάζουσ', ἀφρόνους ἐπαίνους
 Δίδ' εἰς νεάνιδας τέχνην πολλὴν ποικιλιμάτων ἀσκούσας.
 Ὅλη χαρὰ τὴν χρυσὴν ἀποθέτει αὐτοῦ ἐφ' ἐστρίδα,
 Κ' ἔθνη περίεργα θέλει ἀπλῶν παιμενίδων νὰ ἴδῃ.
 Πρόθυμος δ' εἶναι παντοῦ συνοδεύων ὁ Δράκος κι' ἐκθέτων,
 Τί τὰ τοιαῦτα σημαίνουν γινόμενα οὕτως ἢ ἄλλως;
 Ἔπεται δὲ κι' ἡ λοιπὴ συνοδία τῶν Φράγκων συνάμα.

Ἐπλεκόν τότε παρθένοι φαιδράν ἀνθοδέσμην τῆς νύμφης,
 Δένουσαι ῥόδα καὶ κρίνους, ναρκίσσους καὶ ἴα παικίλα,
 Πάντα δ' ἐν γέγει τὰ ἄνθη, μ' ὅποσα κοσμοῦν τοὺς ἀνθῶνας
 Κήπων ἐργάται, ζητοῦντες θνητῶν νὰ φαιδρύνουν τὴν ὄψιν.
 Κλίνην δ' ἐκόσμου, καὶ βάτον μὲ μύρτα καὶ δάφνας ἐνοῦσαι,
 Βῆδος ἐποίουν παστάδος, νὰ φέρουν αὐτόσε τὴν νύμφην
 Ἡᾶς αἱ νεάνιδες, ὅταν τὸ « Χόρευε νῦν Ἡσαΐα »
 Πλήρης αἰδοὺς ἐπακούσῃ, τὰ ὅμματα νεύουσα κάτω.
 Ἄλλαι δ' ἐλπίζουσ' εἰς θέσιν ποτὲ νὰ καθίσουν ὁμοίαν,
 Ἐλεγον στίχους, κι' ἐπῆρουν τὸ κάλλος τῆς νύμφης, τὴν χάριν
 Κι' ὅσα προσόντα τῶν οἰκῶν αἱ δέσποναι πρέπει νὰ ἔχουν,
 Προῖκα πολλὴν ἀριθμοῦσαι εἰς δένδρα, εἰς πρόβατα κι' αἶγας.
 Ἐτυχε δ' ὅταν οἱ ξένοι ἐστάθην βάδην χωροῦντες,
 Δίστιχον ν' ἄδουν δηλοῦν τὴν ἀρχὴν τῶν Ἑρώτων γλυκεῖαν,
 Κάποτε ὅμως τὸ τέλος οἰκτρὸν καὶ βαρύνων αἰτίαν.
 Τότε δ' ὁ Δράκος λαμβάνων ἐν ῥόδον τὸ δίδ' εἰς τὴν ξένην,
 Μόνον ἀφίνων τὸ βλέμμα νὰ εἴπῃ τί κρύπτ' ἡ ψυχὴ του.
 Αἰδεῖ δὲ πάλιν ἐκείνη 'ς αὐτὸν τῆς μυρσίνης τὸν κλάδον,
 Ὅντιν' ἀπέκοψεν ὅτε πλησίον ἐστάθη τοῦ τόπου,
 Ἐνθα ποτάμιον ῥέει μὲ δάφνας καὶ ἄνθη στεμμένον.
 Οὕτω δ' ὁ ἔρως συνδέει τὰς δύο καρδίας λαθραίως,
 Σύμβολον φέρων φιλίας ἀντάλλαγμα ῥόδου καὶ μύρτου.

Βλέπει τὰ πάντα ὁ Τάσκας (εὐκόλως ἢ πείρα διδάσκει
Πῶς νὰ νοῶμεν τί λέγουν τὰ ὄμματ' ἀνθρώπων ἐρώντων)
Πλὴν ὑποκρίνεται ὅτι οὐδὲν ἐννοεῖ τῶν τοιούτων,
Κούφως ἐλπίζων νὰ πέσῃ ὁ Δράκος τοῦ ἔρωτος θύμα·
Κι' ὅ,τι δὲν δύνανται δόλων πλεκτάναι νὰ πράξουν καὶ ὄπλα,
Τοῦτο νὰ κάμῃ ὁ ἔρως τὴν δύναμιν ἄφικτον ἔχων.

Ἦρεμα βαίνουν ἐν τούτοις τὸν γάμον θεώμεν οἱ ξένοι·
Φθάνουν δ' ἐκεῖ ὅπου φίλοι τῆς νύμφης μ' αὐτὴν συγχορεύουν,
Ἄδουσαι δίστιχα πόθον γλυκὺν Ὑμεναίου δηλοῦντα.
Ἄλλος δὲ πάλιν χορὸς τοῦ γαμβροῦ ἀπαντᾷ δι' ἁσμάτων,
Ὅτι τὴν νύμφην θὰ κλέψῃ κρυφά, κι' ἄς προσέχουν αἱ νέαι.
Ὡραν ὀρχοῦνται πολλήν· ὁ χορὸς τοῦ νυμφίου κυττάζει,
Πότε θὰ εὕρῃ καιρὸν εἰς τὴν νύμφην νὰ δώσῃ τὴν χεῖρα.
Κι' αἶφνης ἡ νύμφη ἰδοὺ εἰς τὸν δεύτερον κύκλον χορεύει·
Χεῖρας κροτοῦσι· βοή δ' ὡς θριάμβου ἐγείρεται δειγμα.

Τρέχει δ' ἐν τούτοις ἀκτῖνας ἀμβλύων τοῦ Φοίβου τὸ ὄμμα,
Μέλλον νὰ κρύψῃ ταχέως τὸ φῶς ὑπὸ εὐσκιον ὄρος.
Ὅρχησις δὲ καὶ ᾠδὴ ἱκανῶς τὰς ψυχὰς εἶχ' εὐφράνη,
Ὅταν ὁ Δράκος φωνὴν πρὸς τὰ πλήθη μεγάλην ἐντείνη·
«Παύσατε πλέον, ἀρκεῖ ἄς τραπῶμεν εἰς δεῖπνον, ὦ φίλοι,
Ἵνα καὶ ὕπνον γλυκὺν ἀπολαύσαντες, δύναμιν νέαν
Ἐχωμεν ἄλλους ἀγῶνας ν' ἀρχίσωμεν αὐριον πάλιν.»
Εἶπε, κι' εὐθὺς σιωποῦν τῶν ποιμένων αἱ τρίχορδοι λύραι·
Ἄλλην δ' ἀκούεις βοήν, πρὸς τραπέζας ἐτοιμοὺς σπευδόντων·
Κόνιν δ' ἐγείρουσιν πολλήν πρὸς τὸν ἄνεμον εὐκνημοὶ πόδες.
Κάθηνται πάντες κατόπιν, κι' εἰς ἔξοχον θέσιν οἱ ξένοι·
Μόνος δ' ὁ Δράκος προσφέρει πᾶν ὅ,τι ζητήσῃ ἡ κόρη
Ὅσων ἡ τραπέζα γέμει ἀπλῶν ἐδεσμάτων, ὅποια
Ἄνδρες ἐσθίουσιν βουνῶν μὴ γινώσκοντες τέχνας μαγειρῶν·
Ἄρνας ὀπτούς ἢ βραστούς καὶ ὀπώρας τῆς φύσεως δῶρα·
Γάλα κωπὸν ἢ τυρὸν, ὃν οἱ Κρήτες φημιζοῦσι πρῶτον,
Πλήρη βουτύρου, ἀνδρῶν ὀρεινῶν τὸν ἀκένωτον πλοῦτον.

Κάποτε δὲ κι' εἰς τὸν Τάσκαν ἐρώτησιν κάμνει τί θέλει·
 Ἴσα φιλόφρων δ' ὁ ἥρως τὸν νέον Μαρίνον ξενίζει,
 Ὅπως ἡ μήτηρ υἱὸν ἐκ τῆς ξένης ἐλθόντα θωπεύει.
 Ὅμοιος οὕτω πρὸς πάντας, μὴ θέλων νὰ γίνεταί δῆλος,
 Ὅτι πρὸς χάριν ἐκείνης ἀπλῶς εἰς τὴν τράπεζαν στέκει.
 Τέλος δ' ἀφοῦ τῆς τροφῆς ἱκανῶς ἐπληρώθη ὁ πόθος,
 Πρόποσιν νεύ' εἰς τοὺς φίλους πῶς θέλει νὰ κάμ' εἰς τὸν Τάσκαν.
 Πάντες ἐγείρονται τότε κρατοῦντες ποτήριον οἴνου,
 Ἀρχοντας ὅπλων εὐθύς ἐννοήσαντες εὐγλωττον νεῦμα.
 Εἶπε λοιπὸν ζωηρὰ τὴν φωνὴν ἐπιτείνας ὁ Δράκος·
 « Πίνωμεν, ἄνδρες τῶν Λάκκων, ὁμοῦ εἰς ὑγείαν τοῦ ξένου,
 Ὅστις ἐδέχθη τὸ δεῖπνον ἡμῶν τὸ λιτὸν νὰ τιμήσῃ.
 Ἔτι δὲ μᾶλλον ὁ χρόνος ὁ μέλλων νὰ σφίξῃ εὐχρηθῶμεν,
 Μίαν φιλίαν ἀγνὴν εἰς δεσμὸν καρδιῶν ἠνωμένων. »
 Εἶπε (καρδίας παλμὸς μυστικὸς συνεκίνει τὰ χεῖλη),
 Πάντες δ' ὁμοῦ εὐφημοῦντες ὁμοίως συνήχοντο ταῦτα,
 Μ' ἦχον γλυκύν εἰς τὰ ὦτα συγκρούοντες εὐθραστα σκεύη.
 Δεύτερος πάλιν δ' ὁ Τάσκας ποτήριον ἔλαβε κ' εἶπε
 Λόγους ἐννοίας διπλῆς, πρὸς τοὺς πάλαι χρησμούς παρομοίους·
 « Πίνω κι' ἐγὼ εἰς ὑγείαν ἀπάντων ἡμῶν, Λακκιῶται·
 Πρῶτον τοῦ φίλου μου Δράκου, τοῦ δράκοντος· τούτου τῆς Κρήτης.
 Εὐχομαι δὲ παρομοίως νὰ σφίξῃ πλείότερον ἔτι
 Δύω καρδίαις ἀγνὰς εἰς δεσμὸς αἰωνίου φιλίας. »
 Εἶπε, καὶ δις οἱ τῶν Λάκκων εὐφήμησαν τώρα ὀπλῆται,
 Χαίροντες ὅτι τοσοῦτον ὁ ἥρως αὐτῶν ἐτιμήθη.
 Ἔπιον δ' οἶνον πολὺν, προσκαλοῦντες ἀλλήλους εὐθύμως·
 Ἐψαλαν ἄσματ' ἀρχαῖα ἐκ μνήμης οἱ γέροντες ψάλλται·
 Κι' ὅτε τοῦ ὕπνου γλυκεῖα ἡ μέριμνα ἦλθεν εἰς πάντας,
 Ἔστρεψαν ἥσυχον πόδα πρὸς κλῖνας ἐκ χόρτων ἀγρίων.
 Μόνος δ' ὁ Τάσκας κι' ἡ κόρη κι' οἱ πρόκριτοι πάντες τῶν Φράγκων
 Εὖρον στρωμνὰς μαλακὰς, τὰς ὁποίας ἐκεῖ ἐτοιμάζουν
 Ὅταν προσμένωσι ξένους, ἢ στέμματα πλέκουν νυμφίων.

ΚΡΗΤΗΙΔΟΣ

ΡΑΨΩΔΙΑ Β΄.

Στέφουσα δ' ὄρη χρυσᾶ ἐπανῆλθεν ἥως μειδιῶσα,
Δρόσον ἐπάνω τῶν χόρτων ἐξ ἄρματος ραίνουσα ῥόδων,
Νέαν ζωὴν δ' εἰς τὴν πλάσιν φυτῶσα μὲ στέμμι' ἀδαμάντων.
Πρῶτος δ' ἠγέρθη ὁ Δράκος, ὃν ἔλαβεν ὕπνος ὀλίγος,
Ὅτι γλυκεῖα φροντὶς πρὸς ταῖς ἄλλαις μερίμναις τὸν θέλγει.
Ὅνειρον εἶδε τερπνόν, ν' ἀφουπνίζῃ αὐτὸν ἡ νεᾶνις,
Ῥόδων σκορπίζουσα φύλλα ἐν μέσῳ χαρίεντος κήπου,
Λέξεις προφέρουσ' ἀγάπης, γελῶσα μ' οὐράνιον χάριν.
Ἦλθε δ' εὐθύς τὰς εὐχὰς τῆς πρώτης νὰ εἴπῃ εἰς τὴν κόρην,
Κι' ἔπειτ' ἐντείνει βοήν πρὸς τὰ πλήθη τοιαύτην ὁ ἦρως·
« Ἀγετε, φίλοι, ἀρχοῦντως ἐχθρὸς ἐχορεύσαμεν ὅλοι,
Σήμερον χάριν τῶν ξένων τραπῶμεν πρὸς ἄλλους ἀγῶνας.
Ἴδε! προτείνω λοιπὸν ἀμοιβὰς εἰς τοὺς μάλιστα ἀξίους.
Ὅπλον Γενοῦνς μακρὸν, μ' ἀργυροῦς τοῦ σιδήρου τοὺς δέτας,
Δίδω βραβεῖον λαμπρὸν, νὰ τὸ ἔχῃ ἀγλαῖσμα βίου,
Ὅστις νικήσῃ τοὺς ἄλλους, σκοπεύων μὲ τόπλον εἰς χεῖρας.
Σπάθην κυρτὴν, Δαμασκοῦ τὸ ὠραῖον τεχνούργημα, δίδω
Ἄθλον εἰς ὄντινα πόδα τῶν ἄλλων ταχύτερον φέρῃ.
Πῶλος κομφὸς παλαιστοῦ τὸ ὠραῖον βραβεῖον θὰ ᾔναι,
Ὅστις μὲ πόδας ἐδραίους εἰς πάλιν τῶν ἄλλων κρατήσῃ.
Κι' αἶψα θὰ δώσω μὲ δύο ἐρίφια δῶρον ἐκεῖναι,
Ὅστις τὸν λίθον θὰ ρίψῃ, τοὺς ἄλλους ἀφίνων ὀπίσω.
Μάχαιραν τέλος, μὲ τέχνην πολλὴν τὴν λαβὴν ποικιλεμένην,
Ἄθλον θὰ λάβῃ ὁ πρῶτος πορρωτέρω τῶν ἄλλων ἀνδρείων. »

Ἐἶπε, κι' ἠκούσθη βοή ὡς κυμάτων πολλῶν, ὅταν ἔλθῃ
 Λάβρου βορέα πνοή πρὸς τοὺς βράχους αὐτὰ ἐπωθοῦσα.
 Τόσον δ' ἐφάνη γλυκὺς ὁ ἀγὼν εἰς τοὺς ἥρωας, ὅσον
 εἶναι τὸ ὕδωρ γλυκὺ εἰς τὰ ποίμνια, ὅταν ἡ δίψα
 Ἄγῃ τὸ θέρος ἀθρόα πρὸς ὕδατος νᾶμα πηγαῖον.
 Τρέχουν δὲ πάντες ὁμοῦ εἰς ἀγῶνα νὰ λάβωσι μέρος,
 Ἐνθα οἱ ξένοι θὰ ἴδουν τὴν ῥώμην τῶν τέκνων τῆς Κρήτης.
 Κι' ὅσοι μὲν κνήμας ἀκμαίας καὶ χεῖρας νευρώδεις νοοῦσι,
 Τρέχουσιν ὅπως τὸ ἄθλον τοὺς ἄλλους νικῶντες κερδήσουν.
 Ὅσους δὲ πάλιν ἡ φύσις μετρίως ἐπροίκισε, θέλουν
 Ὅτι πατρίδα των ἔχουν τὴν γῆν τῶν ἡρώων νὰ εἴπουν.
 Βλέπεις δ' ἐπάνω τῶν ὤμων τουφέκια τέχνης ἀρχαίας,
 Ὡν αἱ βολίδες μακρὰν τοὺς ἐχθροὺς εἰς τὰς μάχας εὐρίσκουν.
 Λάμπει δ' ὁ ἀργυρὸς ἔλκων τὰς νέας τοῦ Φοίβου ἀκτίνας.
 Βλέπεις δ' ἐπ' ἄκρων ὀνύχων πατοῦντας νεανίαις, γοργοὺς
 Κι' ἄλλων βραχίονας βλέπεις παχεῖς ὡς δοκοὺς ἐπὶ στέγης.
 Ὅπως δὲ βαίνουν φοροῦντες λευκὰ ὑποδήματα, λέγει
 Ὅτι πτερὰ θέλουν κάμει, μ' αὐτὰ τὸν ἀέρα νὰ σχίσουν.

Ἦλθε δὲ πλῆθος πολὺ παρευθὺς πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Δράκου,
 Ἐνθα πλατεῖα ὑπῆρχε μὲ δένδρα μεγάλα ἔς τὸ μέσον.
 Ὅμως τοσοῦτος λαὸς παρευθὺς συνηθροίσθη ἐκεῖσε,
 Ὡστ' εἰς τὰς στέγας πολλοὶ τῶν πλησίον ἀνέβησαν οἰκῶν.
 Ὅπως ὀλίγος στρατὸς κορυφὴν ἀναβαίνει ὄρεων,
 Ὅταν πληθὺς πολεμίων κυκλώσῃ αὐτὸν πανταχόθεν.
 Κι' ἤδη τὸ βάρος ἠπειλεῖ τὰ δώματα κάτω νὰ ρίψῃ,
 Ὅτ' ἐκ δευτέρου βοήν πρὸς τὰ πλῆθη ὁ Δράκος ἐντείνει·
 «Βλέπετε, ἄνδρες, ὅπόσον στενὴ ἡ πλατεῖά μας εἶναι·
 Μόλις τὸ ἥμισυ μέρος τοῦ πλῆθους χωρεῖ ἐντὸς ταύτης·
 Πάντες δ' οἱ ἄλλοι ὡς κόκκοι ῥοδίου πιέζουν τὰς στέγας.
 Τόπου δὲ χρεῖα πολλοῦ πρὸς ἀγῶνας τοιοῦτους ὑπάρχει,
 Ὅπως ἀνέτως κινῶνται, ὡς θέλουν, οἱ ἄθλα ζητοῦντες.
 Ὅθεν, ἂν θέλετε, φίλοι, ἅς εὐρωμεν ἄλλοθι τόπον,
 Ὅστις ν' ἀρκέσῃ πρὸς πάντας, οὗς ἤνωσ' ἐδῶ ὁ ἀγὼν μας.»

Εἶπε, καὶ ἔστρεψαν ὅλοι τὸ βλέμμα' ἀλλαχόσε, δεικνύντες
 Ὅρος μὲ ὄψιν ἀγρίαν, ἐκεῖσε ζητοῦντες ν' ἀνέλθουν.

Κεῖται πρὸς νότον τῶν Λάκκων μακρὸν ὄροπέδιον, ὅπου
 Βόσκουν ποιμένες ἡσύχως τὰ ποιμνι' αὐτῶν εἰς λειμῶνας.
 Ἄλλο δὲν βλέπεις ἐκεῖ ἢ μικρὰς κυπαρίσσους κι' ἀχράδας,
 Ἄς τοῦ ἀγρότου σκεπάρνη εἰς στέγης δοκοὺς μεταβάλλει.
 Μόνος δ' ὁ τέττιξ τὸ θέρος τὸν πόνον του ψάλλ' εἰς τὰ δένδρα,
 Ἔως ῥαγῇ καὶ αὐτὸς ἀποθῇς τὸν λεπτόν του χιτῶνα.
 Κάπου φυᾷ τὸν αὐλὸν ὁ βοσκὸς, μὲ τὸν εὐθυμον ἦχον
 Τρέπων μακρὰν δυσθυμίαν, ἣν τρέφει ὁ ἔρημος βίος.
 Κι' ὅπως νοήσης αὐτοῦ τῶν ἀνθρώπων τὰ ἔχνη τὴν νύκτα,
 Κάποτε κώδων προσάτων ἀγγέλλει πλησίον ἀγέλας.
 Πνέει δ' ἀπὸ τῶν βουνῶν καὶ τῷ ὄντι αὐτόθ' ἵνα ζήσης,
 Πρέπει τὸ στῆθος ἀνδρὸς γιγαντώδους καὶ σὺ ν' ἀποκτήσης.
 Ὅρη δὲ πέριξ τὸ κλείουν, φρουροὶ κατὰ ξένων ἀρπάγων,
 Οὗς ἐπισύρει τῆς Κρήτης ἡ γῆ, ἡ τοσοῦτον παμφόρος,
 Ὡστε τὸ μέλι πῶς ῥέει καὶ γάλα οἱ Ἄραβες εἶπον,
 Ὅτε τὸ πρῶτον τὴν εἶδον, ἐκ χώρας Ἰσθίων ἐλθόντες.
 Πόροι δὲ ἄγρουσι τρεῖς πρὸς αὐτὸ τόροπέδιον μόνοι.
 Εἰς ἐκ Σελήνου νοτίως, ὁ δ' ἄλλος βορείως ἐκ Λάκκων.
 Τρίτος δὲ πάλιν μ' αὐτὸ συνενοῖ τῶν Σφακιῶν τὴν χώραν,
 Ὅν ἀπαντὰς πρὸς τὸ μέρος, καθ' ὃ ἀνατέλλει ὁ Φοῖβος.
 Πάντοτε δὲ εἰς αὐτὸ συναθροίζονται ἄνδρες τῶν ὅπλων,
 Ὅπως σκεφθοῦν τί ἀρμόζει νὰ πράξουν, εἰς ἥρωας πρέπον.
 Λόγους δ' ἀκούεις ἐδῶ ἀφελεῖς, κι' ἀγροικίας μὲν πλήρεις,
 Ὅμως οὐδὲν εὐτελὲς ἢ τὸ φρόνημα δούλων ἀγγέλλον,
 Οἷα δειλὰ συνελεύσεις, θωπεύουσαι πάθη τυράννων,
 Φέρουν εἰς μέσον, φοροῦσαι ψευδῶς προσωπεῖον τοῦ ἔθνους,
 Πράγματι ὅμως τῶν φαύλων κολάκων φαυλότερα ὄντα.
 Οὕτως οἱ ἄνδρες ἐκεῖ πρὸς τὰς δρυς ὁμοιάζουν τοῦ τόπου,
 Αἵτινες ῥίζας βαθεῖας ἐντὸς τῶν βουνῶν ἐξαπλοῦσαι,
 Βίαν ἀνέμων ἐν ὥρᾳ θυέλλης ἀτάραχ' ἀκούουν.

Τοῦτο καλοῦν Ὀμαλὸν οἱ αὐτόθι μὲ λέξιν ἀρχαίαν,
 Ὅτι ἐν μέσῳ βουνῶν ἰσοπέδῳ· ἡ γῆ ταπεινοῦται.
 Τοῦτο τὸ μέρος λοιπὸν ὡς ἀρμόζον ὑπέδειξαν τότε,
 Ὅπως ἀγῶνος μεγάλου ἡ θεὰ τοὺς πάντας εὐφράνη.

Μόλις δ' ἤκούσθ' ἡ φωνὴ «καὶ ὁ Δράκος μας σύμφωνος εἶναι»,
 Κι' ἔτρεξαν ὅλοι ὡς αἶγες τὸ ὄρος ν' ἀνέλθουν, ὁπόθεν
 Ἐμελλον πάλιν νὰ φθάσουν εἰς ἴσον κι' ἐπίπεδον τόπον.
 Θέσιν ὁ ἦρωρ λοιπὸν ὑψηλὴν εἰς τοὺς ξένους δεικνύει,
 Ὅπως ἐκεῖ καθισμένοι ἀνέτως θεῶνται τὰ πάντα.
 Μάλιστα δὲ εἰς τὴν κόρην θρονίον προσφέρει, τὸποῖον
 Εἶχεν ἐπίτηδες φέρει ταχὺς ὑπηρέτης ὀπίσω,
 Μ' ἄνθη πολλὰ τορνευτὰ, οἷον ἔπρεπ' εἰς νέαν τοιαύτην.
 Κι' ἤδη τοὺς πρόποδας εἶχ' ὁ λαὸς καταλάβει ἐν εἵδει
 Κύκλου θεάτρου ἀρχαίου, πλαγίως ἐν ὄρει σκαμμένον,
 Ὅτε προτείνει τὸν πρῶτον τῶν πέντε τοῦ ἄθλων ὁ Δράκος·
 «Ἄγετε, φίλοι· ἰδοὺ τῆς Γενοῦς τὸ ὄπλον προσμένει,
 Ποῖος θὰ λάβῃ αὐτὸ, νὰ τὸ ἔχῃ λαμπρὸν καύχημά του.
 Βλέπετ' ἐκείνην τὴν νέαν κυπάρισσον, ἥτις ἐκτείνει
 Κλάδους πλαγίους πολλοὺς, κι' ἐν τῷ μέσῳ μακρότερον ἓνα·
 Δένω ἐκεῖ πρὸς τὸ ἄκρον χρυσοῦν δακτυλίδιον, ἔχον
 Εὖρος τῆς σφαίρας τῶν ὀπλων, ἃ φέρομεν ἄνδρες πολέμων.
 Βήματα δ' εἴκοσι πέντε μακρὰν θέλω βάλει σημεῖον,
 Ὅπου θὰ ἴστατ' ὁ μέλλων ἐκεῖ νὰ σκοπεύσῃ ἀνδρεῖος.
 Ὅστις δ' αὐτόθεν τὴν σφαῖραν ἐντὸς θέλει ρίψῃ τοῦ κύκλου,
 ἔχει τὸ ὄπλον ἀμέσως, χροτεῖται δ' ὑπ' ὄλων ἐνταῦθα.»
 Εἶπε, καὶ τρεῖς ἐν τοῖς ὀπλοῖς περίφημοι ἄνδρες προβαίνουν.
 Πρῶτος δ' ἐσκόπευσ' ὁ Κλίνης, βλαστὸς εὐγενὴς τῶν Σφακίων.
 Ἦλθε δ' ἡ σφαῖρα ἐκεῖ, ὅπου ἐστιλβε λειὸς ἀδάμας·
 Πήδημα δ' ἔκαμε μόνον, καὶ ἔφυγε χῶμα ζητούσα.
 Δεύτερος δ' ἔφερεν ὄπλον γνωστὸν κατὰ πᾶσαν τὴν Κρήτην
 Ζάρκος ὁ ἦρωρ τῶν Λάκκων, περίφημος τότε ὀπλίτης.
 Ἐβρίψε δὲ, πλὴν κι' αὐτοῦ εἰς τὸ πλάγιον μόνον ἡ σφαῖρα
 Ἐψαυσε, παύουσα κάτω τὴν ἄτυχον τότε ὁρμὴν της.

Τρίτος δ' ἐπὶ λθεν ὁ Μαῦρος, ἐπιθέτον ἔχων τοιοῦτο,
 "Οτι τραφεῖς ἐν Θερίσῳ τὸ πρόσωπον εἶχε μελάγχρουν.
 Τείνας δὲ τὸ πλον ὀλίγον, τοσοῦτον ἐσκόπευσε μόνον,
 "Οσον νὰ ἴδῃ καλῶς τὴν ὀπὴν τοῦ χρυσοῦ δακτυλίου.
 Κ' ἴδε! ἡ σφαῖρα πετᾷ διαβᾶς ἀκριβῶς ἐν τῷ μέσῳ.
 Πάντες δὲ χεῖρας κροτοῦσι, κί' ὁ ἥρωας ἀγέρωχα βαίνει,
 Τάθλον λαβὼν, γαυριῶν δ' ἐπὶ νίκῃ τοιαύτῃ δικαίως.

Πάλιν δ' ἠγέρθη ὁ Δράκος, ἀγῶνα τοῦ δρόμου προτείνων
 "Ἄγετε, φίλοι, τὴν σπάθην νὰ ἴδωμεν τίς θὰ κερδήσῃ,
 "Ἦντινα ἔμπορος ἔχει μακρόθεν ἐνταῦθα κομίσει.
 Θέλει κοσμεῖ γενεᾶς, καὶ ἡ φήμη, ἀκάματος κῆρυξ,
 Θέλ' εἰς τὸ μέλλον κηρύττει τὸν ἄνδρα τὸν πρῶτον τὰς κινήμας.
 Βλέπετ' ἐκείνην τὴν πρῖνον, τὴν βάλλουσαν ῥίζας εἰς ὅρος,
 Μόνην δ' ἐν μέσῳ τῶν θάμνων ἀνέχουσιν κλώνας εὐμήκεις;
 "Οστις ἐντεῦθεν (γραμμὴν δ' εἰς τὸ χῶμα ἐχάραξε τότε)
 Πρῶτος ἐγγίσῃ τὸ δένδρον, τῆς σπάθης ὁ κτήτωρ θὰ γίνῃ."
 Εἶπε, κί' εὐθὺς τὴν γραμμὴν μὲ τοὺς πόδας ἐπάτησαν πέντε,
 "Οπως πατοῦν ἀστοί, καθιπτάμενοι ἄνωθεν, βράχους.
 "Ἦτο δ' ὁ Κόρκος ὁ εἰς, τοῦ Σελήνου δρομεὺς ἀκουσμένος,
 "Οστις πρωίαν τινὰ τῶν Χανίων τὴν πόλιν ἀφήσας,
 Εἶδε τὸν Χάνδακ' ὁπόταν ὁ "Εσπερος μόλις προβαίῃ,
 "Ἄστρον γλυκὺ, συνεπάγον ἀνάπαυλιν μόχθων, τὸν ὕπνον.
 Δρόμον τριῶν ἡμερῶν διανύσας εἰς δώδεκα ὥρας!
 "Ἐπειτα δ' ἤρχετ' ὁ Δάμος, τῶν Λάκκων ἀγέρωχος ἥρωας,
 "Οστις ἀνέβαιναν ὄρη, ὡς τρέχει δορκὰς ἐν πεδίῳ.
 Τρίτος δ' ὁ Νίκης προέβη, ταχύπους βοσκὸς τοῦ Θερίσου,
 "Ἐχων μορφήν παλαιοῦ ἀνδριάντος, γλυφῆς τοῦ Φειδίου.
 Τέταρτος δ' ἦλθεν ὁ Πῶλος, εἰς βάραθρ' ἀσκήσας τοὺς πόδας,
 "Οσα τρομάζουν τοὺς ξένους, τὴν γῆν τῶν Σφακίων ζητοῦντας.
 Πέμπτος δ' ὁ Βέργας προσῆλθε, φαειρὸς ὀρχηστὴς τῆς Κισσάμου,
 Χαίρων εἰς παίγνια, τρέχων δ' εἰς γάμους, εὐθύμους ἀθροίσαις,
 Κί' ἔχων τὸ ἦθος γλυκὺ, μειδιῶν δ' ὡς χαρίεσσα κόρη
 Τέκνον πεδίων, τολμῆσαν πρὸς ἄνδρας ὁρέων νὰ τρέξῃ.

Ἔτοιμοι δ' ἔγειναν, ἅμα ὁ Δράκος "ἐμπρός" ἀνακράξῃ,
 Τάχιστα πόδα νὰ στρέψουν γοργὸν πρὸς τὰ μέρη τῆς πρίνου,
 Σφίγγοντες πέριξ ὀσφύων λεπτὸν ἐκ μετὰξῃς ζωστήρα.
 Μόλις δ' ἤκούσθ' ἡ φωνή, καὶ ὡς κύνας λαγῶν ἰχνηλάται,
 Ὁρμησαν μίαν γραμμὴν ἐν τῷ τρέχειν τηροῦντες κι' οἱ πέντε.
 Τόσον πολὺ ἐξισοῦτο τὸ τάχος αὐτῶν εἰς τὸν δρόμον!
 Ἐτρεχον δ' οὕτως ὡς ὥραν ἡμίσειαν, ὅταν ὁ Βέργας
 Κᾶπως τοὺς ἄλλους ὀλίγον παρῆλθεν, ἐγείρων ἀπαύστως
 Πόδας ἰσχυροῦς· αἱ δὲ πτέρναι σχεδὸν εἰς τοὺς ὦμους ἐκτύπουν.
 Κι' ὅλοι θυμιάζουσιν πῶς θέμμα πεδίων θ' ἀφήσῃ ὀπίσω
 Ἀνδρας ἰσχύος ποδῶν, οἷαν δίδει ἀήρ τῶν ὀρέων·
 Ὅτε τὸν λόγον λαβὼν γηραιὸς ὀρεινὸς τοῦ Θερίσου·
 «Οὕτω», τοῖς εἶπε, «συμβαίνει εἰς ἡμᾶς τῶν βουνῶν τοὺς τροφίμους.
 Ἄν μὲν εἰς δρόμον πετρῶν περιφέρωμεν βῆμα ὁδῖται,
 Τρέχομεν κοῦρα πτηνὰ, ἡσκημέν' εἰς αὐτὸν νηπιόθεν.
 Χάνομεν ὅμως εὐθὺς τὴν πολλὴν ζωηρότητ', ὅποταν
 Κάμπος φανῇ ὁμαλὸς, χαλαρόνων τοὺς μῦς τῶν γονάτων.
 Οὕτω ποτὲ πρὸς ἵππεά τῶν Φράγκων μαχόμενος μόνος,
 Ἐφρευγα, μάταιον βλέπων εἰς ἀνισὸν πάλην νὰ ἔλθω.
 Κι' ὅσω μὲν ἤμην εἰς κάμπους, κινδύνευτα τρίς νὰ μὲ φθάσῃ·
 Ὅτε πλὴν τρέχων ἀπαύστως εὐρέθην εἰς βράχους ἐπάνω,
 Τότῃν ἡσθάνθην ἰσχὺν, τὰ γοργὰ νὰ κινή γόνατά μου,
 Ὅσῃν αἰσθάνετ' ἱέραξ, δραπέτης ἐκ πέδης ἀνθρώπων,
 Ὅταν ἡ πτέρυξ αὐτοῦ τῆς δουλείας μακρὰν τὸν ἐκφέρῃ.»
 Ταῦτα τοῖς ἔλεγε ὁ γέρον, ὀρθῶς τὴν αἰτίαν ἐκθέτων,
 Ἦτις εἰς ἄνδρα πεδίων θὰ δώσῃ βραβεῖον τοῦ δρόμου.
 Ἐρῆσ' ἐν τούτοις ὁ Βέργας, κι' ἀνέβη τὴν πρίνον ταχέως.
 Σεῖε δ' ἐκείθεν σημαίαν, προσδέσας εἰς κλάδον τὴν ζώνην,
 Ἦν ἐπ' ὀσφύος ἐφόρει, τῆς νίκης αὐτοῦ τὸ σημεῖον.
 «Εὖγε» δὲ πάντες βοῶσι, κι' οἱ ἄλλοι δρομεῖς ἐν τῷ πλῆθει
 Κρύπτουν τὸ ἄλγος, ζητοῦντες ἄλλοῦ τὴν ψυχὴν νὰ πρᾶνουν,
 Ὅταν ἀγάλλετ' ὁ Βέργας, ζωννύμενος σπάθην θριαμβοῦ.

Τρίτον δ' ἤχει ἡ τοῦ Δράκου φωνὴ πρὸς τὰ πλήθη βοῶντος·
 «Φίλοι, ἰδοὺ καὶ ὁ πῶλος ἱππέα θρασὺν ἀναμένει,
 Μέλλοντ' ἐπάνω αὐτοῦ μετ' ἐπαίνου πολλοῦ νὰ ἱππεύσῃ.
 Τίνες τῆς πάλης τὴν δάφνην νὰ λάβουν ἀξίωσιν ἔχουν;
 Εἶπε, κ' εὐθὺς ἀλαζῶν εἰς τὸ μέσον εἰς Φράγκος προσέθη,
 Φήμην πολλὴν παλαιστοῦ εἰς τὴν Δύσειν προτοῦ ἀποκτήσας.
 Ἦτο γυμνὸς δ' ὡς τὸ μέσον, χρυσμένος μὲ ἔλαιον στίλβον,
 Κι' ἴστατ' ὀρθὸς καθὼς κίων, κινῶν ζωηρὰ τοὺς μυῶνας,
 Ὅσοι κρατοῦσι τὴν χεῖρα, τὸν πῆχυν καὶ πάντα τὸν ὦμον.
 Οὕτω δὲ εἶπ' ἀγερώχως, στραφεὶς πρὸς τὸν ὅμιλον ὄλον·
 «Ἄγετ', ἄς ἔλθῃ ἐδῶ νὰ παλαίσῃ πᾶς ὅστις καυχᾶται,
 Ὅτι τοὺς μῦς δυνατοὺς καὶ τοὺς πόδας ἐδραίους ἐρείδει·
 Ἐχῶ ἐλπίδα τὴν γῆν νὰ φιλήσῃ μὲ κόκκινα χεῖλη.»
 Εἶπε, κ' ἐσίγησαν πάντες θαυμάσαντες ἀκουσμα ξένον·
 Ἐβλεπον ἄνδρα τεχνίτην, καὶ ἤκουον ὅτι ἀσκεῖται
 Εἴκοσιν ἔτη, νικῶν πανταχοῦ ἀντιπάλους ὁμοίους.
 Πάντων τὰ βλέμματ' ἐν τούτοις ἐπέσυρ' ὁ Πρώϊμος τότε,
 Ὅστις οἰκῶν εἰς τοὺς Λάκκους ἀνάστημα γίγαντος εἶχε.
 Οὕτω δὲ εἶπ' εἰς αὐτὸν ἐκ τοῦ πλήθους φιλότιμος ἦρως·
 «Πρώϊμ', ἐχάθη λοιπὸν ἡ προτέρα σου ῥώμη, καὶ μάτῃν
 Σ' ἔχουν οἱ Λάκκοι τὸν πρῶτον εἰς πάλην καὶ ἀσκήσιν πᾶσαν;
 Θέλεις ἀφήσῃ τὸν Φράγκον πικρὰ νὰ γελάσῃ τὴν Κρήτην,
 Κι' ἔπειτα φαῦλος ἀγύρτης νὰ λέγῃ κηρύττων μὲ στόμφον·
 «Ἰδετ'! Οὐδεὶς τῶν Κρητῶν πρὸς ἐμὲ νὰ παλαίσῃ ἠδυνήθη,
 Ἐπτηξάν δ' ἅπαντες, ὅπως στρουθία ἱέρακ' ἰδόντα;»
 Ἐλεγε· πρὶν δὲ περάνῃ τὸν λόγον, ὁ Πρώϊμος ἤδη
 Ἦτον ἐντὸς τοῦ σταδίου, καλῶν μὲ τὸ νεῦμα πρὸς πάλην.
 Ἔστη δ' ὡς στήλη κτιρίου, τοὺς δύο του πόδας ἀνοίξας,
 Πρῶτος ὁ Φράγκος προσμένων τὴν εὐτονον χεῖρα ν' ἀπλώσῃ,
 Κι' οὕτω νὰ ἴδῃ πῶς μέλλει κ' αὐτὸς εἰς ἀγῶνα νὰ ἔλθῃ.
 Ὅπως δ' ἐργάτης ἀνὴρ, ἐπαντλῶν ἀπὸ φρέατος ὕδωρ,
 Φέρει τὰς χεῖρας, ἀλλάσσων τὴν μίαν κατόπιν τῆς ἄλλης,
 Πέριξ σιδήρου κυκλῶν μηχανὴν εἰργασμένην ἐκ ξύλων.
 Οὕτως ὁ Φράγκος ἐκίνει τὰς δύο του χεῖρας εὐστρόφως,

Θέλων νὰ εὖρη καιρὸν, ἵν' ἀρπάσῃ τὸν ἄλλον μὲ τρόπον,
 Ὑπτιος δ' αἶφνης ὁ Ἕλλην μὲ βίαν τὸ χῶμα νὰ ψαύσῃ.
 Ὅσον δ' ἐκεῖνος παντοίως τὸ σῶμά του ἐστρεφεν ὅλον,
 Τόσον ὁ ἦρωας στέκει, ἀκίνητος βράχος πρὸς κύμα,
 Ἐχὼν τὰ ὄμματα πάντων ἐπάνω αὐτοῦ καρφωμένα.
 Κι' ὥρα παρῆλθε πολλή· ἐπὶ τέλους δ' ὁ Πρώϊμος τείνει
 Χεῖρα μυώδη, καὶ δράττει ἐμπρὸς τὸν ζωστῆρα τοῦ Φράγκου.
 Κι' ἔπειτα, ὡς ὁ καθαίρων νεόδμητον οἶκον ἐργάτης,
 Αἶρει τὸ πτύον καὶ ρίπτει ὀπίσω τοὺς λίθους, τὸ χῶμα,
 Οὕτως ἐσῆκωσ' αὐτὸν καὶ τὸν ἔρριψ' ὁ ἦρωας ὀπίσω.
 Κρότος δ' ἠκούσθη χειρῶν, ἀλαλάξαντος ὄλου τοῦ πλήθους.
 Ὅμοια πόλις μεγάλη κροτεῖ, ἐὰν αἶφνης ἀκούσῃ
 Νίκην λαμπρὰν παρ' ἀγγέλου καὶ παῦσιν ἀγρίων πολέμων.
 «Εὖγε, ὦ Πρώϊμ',» ἐβόων, «ναί, εὖγε· σοὶ πρέπει τῷ ὄντι
 Ἄθλον, τιμῶντι μεγάλως τὴν ὅλην πατρίδα, τὸ γένος.»
 Φεύγει δ' ὁ Φράγκος, κι' ὁ ἦρωας ἵππεύει τὸν πῶλον ταχέως.
 Χαίρει δ' ἐλαύνων ἐν μέσῳ λαοῦ μειδιῶντος ἀπαύστως.

Τέταρτον δ' αὖθις καλεῖ τὴν πληθὺν εἰς ἀγῶνα ὁ Δράκος·
 «Τίς θέλει πίνει τὸ γάλα αἰγὸς εἰς τὰ ὄρη θρεμμένης;
 Τίς δ' εἰς εὐθὺν ὀβελίσκον τοὺς νέους ἐρίφους θὰ ψήσῃ,
 Μέγα συμπίσιον δίδων εἰς φίλους ἡμέραν θριάμβου;
 Ἄγετε, κι' ὅστις καυχᾶται μακρὰν ὅτι ρίπτει τὸν λίθον,
 Δεῦρο, ἃς ἔλθῃ ἐνταῦθα τὴν τέχνῃν αὐτοῦ ν' ἀποδείξῃ.»
 Εἶπε, καὶ ἔξ παρευθὺς νεανίαι προβαίνουν εἰς μέσον,
 Πάντες τὴν ὄψιν καλοὶ, ὡς τὸ θέρος τὰ ὄριμα μῆλα.
 Ῥίπτουν δὲ λίθους, καὶ στάσιν λαμβάνουν τοιαύτην τὸ σχῆμα,
 Ὡστ' εἰς τὸν νοῦν σου εὐθὺς παλαιὸς ἀνδριάς παριστᾶται,
 Οἶους ἐποίει ἐν Ἀργεὶ διτκεύοντας μέγας τεχνίτης.
 Βάλλοντας δὲ καὶ τοὺς ἔξ μετὰ τέχνης νικᾷ ὁ Λεβέντης,
 Ὅστις οἰκῶν ἐν Χανίοις τὸ γένος ἀνῆγ' εἰς Σφακία.
 Ἦλθε δὲ πλήρης χαρᾶς τὸ βραβεῖον νὰ λάβῃ τοῦ δίσκου,
 Ὅταν εἰς νέος ἐλθὼν πρὸς τὸν Δράκον ὠμίλησεν οὕτω·
 «Ἔστω ἃς λάβῃ τὸ ἄθλον ὁ ἦρωας Λεβέντης, ὡς πρέπει.

Κάλει πλὴν ἤδη τὸν νέον ἐκείνον διάκονον, ὅστις
 Βλέπει περίεργα, πόσον προέβησαν μῆκος οἱ λίθοι.
 Ὅμως μὲ τρόπον καλόν· ἐπειδὴ εἰς τὰ δύο του μῆλα
 Ἀπτεῖ εὐθύς ἡ αἰδώς, ἅμ' ἀκούσῃ πῶς πάντες γνωρίζουν,
 Πόσον μεγάλην ἀξίαν ὅσῃα ἐγκρύπτει παλάμη. »
 Ταῦτα δ' ὁ ἥρως ἀκούσας, τὰ ὕμματα ἔστρεψ' ἐκεῖσε,
 Ἐνθα ὑπῆρχ' ἀφανὴς ὁ διάκονος, κι' εἶπε τοιαῦτα·
 « Ἐλα, διάκον', ἐδώ' τῆς πατρίδος φωνὴ τὸ προστάττει,
 Μέρος νὰ λάβῃς καὶ σὺ εἰς ἀγῶνας ἀγνοῦς τῶν πατέρων,
 Οὓς ἀρχαίῳθεν ἐκεῖνοι παρέδωκαν, οὕτω φρονούντες
 Ὅτι ἀνδρεῖαν καὶ ῥώμην ψυχῆς καταλείπουν συνάμα·
 Κτῆμ' ἀναγκάϊον εἰς πάντα ποθοῦντα νὰ ζῇ ἐλευθέρως.
 Ἡ μὴ δὲν εἴσθε ὁ κλῆρος ἐπίσης υἱοὶ τῆς πατρίδος,
 Αἰσθημα τρέφοντες ἐν καὶ ἐλπίδα ἐλπίζοντες μίαν,
 Ὅλον τὸ ἔθνος νὰ ἴδῃτ' ἡμέραν τινὰ ἡνωμένον ;
 Μᾶλλον δὲ σεῖς τὴν σημαίαν θὰ λάβετε πρῶτοι εἰς χεῖρας,
 Ἄν ἐπινεύσῃ ὁ Πλάστης νὰ στείλῃ ποτὲ τὸν Μωσῆν του,
 Ὅστις τὸν νέον αὐτοῦ Ἰσραὴλ ἐκ δουλείας θὰ σώσῃ. »
 Εἶπε, κι' ἠκούσθησαν τόνοι γλυκείας ᾠδῆς οὐρανίας,
 Τὸν Σαβαώθ ἐν χορδαῖς καὶ ὀργάνοις ἀγγέλων ὑμνούντων·
 Ὅτι ἐπένευσ' ὁ Πλάστης νὰ στείλῃ τὸν νέον Μωσῆν του,
 Ὅστις λαὸν Ἰσραὴλ ἐκ ζυγοῦ ἀλλοφύλων θὰ σώσῃ,
 Ὅπως πύχθη ὁ ἥρως· εὐχὴν τῆς καρδίας ἀπάντων,
 Ὅσοι ἐκεῖ συνηγμένοι πρὸς θεὸν ὀρθόδοξοι ἦσαν.
 Θάμβος κατέλαβε δ' ὅλους, ἀκούσαντας ὕμνον ἀγγέλων·
 Σχῆμα δ' ἐποίουν σταυροῦ, ἐννοήσαντες ἅγιον φθόγγον·
 Κι' οὕτως ἐφώνησεν εἰς, ἱερεὺς τοῦ Θεοῦ τοῦ Ὑψίστου·
 « Χαίρετε νῦν, ἐν Χριστῷ ἀδελφοί, τὴν χαρὰν τὴν μεγάλην·
 Ὅτι ὁ Ὑψίστος εἶδε τῶν τέκνων αὐτοῦ τὰς βασιάνους·
 Ἀγγελον δὲ ἀποστέλλει κρατοῦντ' ἀστραπὴν εἰς τὰς χεῖρας,
 ἵνα μὲ πῦρ ἀφανίσῃ τυράννων δολίων τὰς πέδας·
 Σὺ δὲ διάκονε, ἄγε, τὴν δύναμιν δεῖξον προθύμως,
 Μ' ὅσῃν σ' ἐπιοίκις· ὁ πέμπων ἰσχὺν εἰς μικροὺς καὶ ἀπόρους. »
 Εἶπε, κι' εἰς μέσον προέβη ὁ νέος διάκονος, δώσας

Παῖς τοῦ ναοῦ νὰ φυλάττῃ τὸν μαῦρον εὐρύν του μανδύαν.
 Ἐρρίψε δ' ὅπισθεν κόμην ξανθὴν ὡς γλαυκώπιδος κέρης,
 Πῆχυν ἐγύμνωσε μᾶλλον λευκὸν τῆς προσφάτου χιόνος,
 Κι' ἔλαβε θέσιν, τὸ γόνυ πλαγίως μικρὸν ὑποκάμψας·
 Ἔφερε δὲ καὶ τὴν χεῖρα τὴν μίαν πλησίον τοῦ ὤμου,
 Κι' ἔπειτα μ' ἓνα παλμὸν ἐκτινάσσει τὸν μέλανα λίθον.
 Τόσον δ' ἐπῆγε μακρὰν, ὅσον χάλιξ παιδὸς ριλοπαίκετου,
 Ὅν ἀμιλλώμενος οὗτος πρὸς ἄλλους ὁμήλικας παῖδας
 Ἔρπτει, τὸ σῶμά του ὅλον εἰς κίνησιν θέτων μεγάλην.
 Κρότος χειρῶν δ' ἀντήχει· τὸν διάκονον πάντες θαυμάζουν.
 Οὗτος δ' ἐκρύβη πυρρὸς εἰς τὸ πλῆθος, ὡς νέα παρθένος,
 Ἥτις μητρὸς αὐστηρᾶς ἐντολὴν ἐκτελεῖ δειλιῶσα,
 Πρῶτον δὲ νῦν εἰς ἀνθρώπων πολλῶν ἐμφανίζεται κύκλον.

Αὐθις δὲ πέμπτον ἤχει ἡ τοῦ Δράκου φωνὴ πρὸς τὰ πλήθη·
 «Μάχαιραν ἔχω ἀκόμη, λαβὴν δ' ἀργυρᾶν ἐπὶ ταύτης.
 Τίς θέλει λάβει αὐτήν, ἀφοῦ λίμνην πεδήσῃ σκαμμένην,
 Ἐνθα τὴν δίψαν αὐτῶν αἱ λεπτόποδες αἶγες σθενύνουσιν ; »
 Εἶπε, καὶ ἔδειξε λίμνην, ἣν εἶχον ποιμένες ὀρύξει.
 Δύω δὲ ἄνδρες προβαίνουν περιφρη· εἰς ὅλην τὴν Κρήτην.
 (Ἄλλος κἀνείς δὲν τολμᾷ πρὸς αὐτοὺς εἰς ἀγῶνα νὰ ἔλθῃ).
 Ὅνομα δ' εἶχεν ὁ εἰς Καρδιακὸς· ὅτι βάραθρα ᾤηδα,
 Φρίκην ποτὲ μὴ γνωρίσας, καρδίαν ἀτρόμητον ἔχων.
 Κέλῃς δ' ὁ ἄλλος καλεῖτο, αὐτόχρημα ἑλαφρὸς κούρη,
 Αἶγας ἀγρίας προφθάνων, λαγούς μὲ κορύνην φονεύων.
 Πρῶτος δ' ἐπήδησ' ὁ Κέλῃς· ἐβράχυσαν ὁμῶς ὀλίγον
 Τάκτρα τῶν κάτω μελῶν, τὴν ἀπέναντι πληῆξαντα ὄχθην.
 Ὅτε δ' ἐστάθη μικρὸν ὁ θρασὺς Καρδιακὸς γόνυ κάμψας,
 Κι' ἔπειτα μ' ἓνα παλμὸν τὴν ἀπέναντι ἔφθασεν ὄχθην,
 Τόσον μακρὰν τοῦ ὕψους τῶν ὑδάτων κοιλωμάτος ἤλθεν,
 Ὅστε καὶ κόνις ἠγέρθη, ὡς νέφος μικρὸν ἐπὶ ὄρους.
 Ὅλοι δὲ χεῖρας κροτοῦσι, κι' ὁ ἥρως τὸ ἄθλον λαμβάνει,
 Χαίρων χαρὰν, ἥτις τρέφει ἀνδρῶν φιλοτίμων τὰ στήθη.

Κι' ἤδη παρῆλθον οἱ ἄθλοι, πλὴν μένει ἀκόμῃ ὁ πόθος,
 Ὅστις λανθάνει τῆς νέας παρθένου τὸ στήθος οἰδαίνων.
 Αὕτη τὸν Δράκον νὰ ἴδῃ ἐπόθ' εἰς ἀγῶνας τοιούτους·
 Ἦθελ' αὐτὸν νὰ θαυμάσῃ μὲ χάριν τὸ σῶμα κινουῦντα,
 Κι' ἴδῃ πῶς φέρει καὶ πάλλει βραχίων τοιούτους τὸ ξίφος.
 Ὅθεν κρυφὰ μηνυτὴν πρὸς αὐτὸν ἀποστέλλει δηλοῦντα·
 «Δράκε, τῶν Λάκκων ἡ δόξα, ἡ κόρη τοῦ Τάσκα σὲ θέλει·
 Πρότασιν δ' ἔχει τινὰ νὰ σοὶ εἴπῃ, ἐὰν τὸ ἐγκρίνης.»
 Τρέχει δ' ὁ ἥρωας, πετᾷ δὲν πετᾷ μὲ ταχύτητα τόσῃν,
 Τέκνον προσμένον πατρὸς προσφιλοῦς ποθητὴν ἀγγελίαν.
 Μόλις πλὴν φθάν' εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος καὶ στέκει ὡς στήλη,
 Ἄναυδος· φλοῖξ δὲ δεινὴ παρειᾶς ἐρυθρὰς διατρέχει.
 Μένει κι' ἡ κόρη ἐπίσης σιγῶσα κι' ἀκίνητος ὄλη·
 Μόνον δ' ἐντὸς ἡ ψυχὴ τὴν καρδίαν κινεῖ μετὰ βίας,
 Ὅλον τὸ αἶμα μακρὰν τῶν ψυχρῶν τῆς μελῶν ἀπωθοῦσα.
 Μόλις βραδέως ἀνοίγ' ἡ δειλὴ Βιττωρίτ τα χεῖλη·
 «Δράκε, τῶν Λάκκων ἡ δόξα, δικαίως ὁ κόσμος θαυμάζει
 Τῶν Λακκλιωτῶν τὴν ἀνδρίαν, τὸ τάχος αὐτῶν καὶ τὴν ῥώμην·
 Σήμερον εἶδα τῷ ὄντι αὐτοὺς ὑπερτέρους τῆς φήμης,
 Ἦτις παντοῦ μετὰ κλέους θρυλεῖ τὸ λαμπρὸν ὄνομά των.
 Τοῦτο ποθοῦσα κι' ἐγὼ νὰ λαμπρύνω πλειότερον ἔτι,
 Νέον ἀγῶνα προτείνω, ἐὰν τὸ ἐγκρίνης, ὦ Δράκε.
 Φράγκος ὑπάρχει πολὺ δεξιὸς εἰς τοῦ ξίφους τὴν τέχνην·
 Ξεύρει νὰ σείῃ αὐτὸ, καὶ τὸ στρέφῃ μὲ τρόπον τοιούτον,
 Ὅστε ἀδύνατον εἶναι εἰς ἄλλον αὐτὸν νὰ ἐγγίσῃ.
 Ὅστις λοιπὸν δυνήθῃ νὰ πληγώσῃ αὐτὸν εἰς τὰς χεῖρας,
 Ἄθλον λαμβάνει τὸ στέμμα, ὃ φέρω τῆς κόμης ἐπάνω.
 Ταῦτα προτείνει μ' ἐλπίδα νὰ φέρ' εἰς ἀγῶνα τὸν Δράκον,
 Ὅπως τὸ στέμμα τῆς κτῆμα ποιήσῃ, καὶ μῆλιον πόθου.
 Πλάνη τῷ ὄντι δὲν ἦτον· ὁ ἥρωας τὴν πρότασιν φέρων,
 Ἔρχετ' ἐν μέσῳ τοῦ πλήθους, ἐκ βάθους καρδίας στεναίνων.
 Ἦθελε πρῶτος αὐτὸς νὰ δεχθῇ παρευθὺς τὸν ἀγῶνα,
 Σπεύδων νὰ λάβῃ μὲ πᾶσαν θυσίαν στεφάνην τοιαύτην.
 Πλὴν ἀθλοθέτου ὡς τότε φυλάξας ἐπίσημον θέσιν,

Πῶς θὰ κατέλθῃ ν' ἀολήσῃ, τὸ ξίφος ἐλκύνων ὁ πρῶτος ;
 Τρέμει μὴ γίνῃ προδότης κρυφῶν τῆς ψυχῆς αἰσθημάτων·
 Τρέμει μὴ χάσῃ καιρὸν, ὃν τὸ μέλλον ποτὲ δὲν θὰ φέρῃ.
 Πάσχει, γογγύζει, πονεῖ. Τί νὰ κάμῃ ; Πρὸς ποῖον θὰ εἶπῃ
 Πόνον αἰσχύνοντ' αὐτὸν, ἡττημένον εἰς ἄδοξον πάλιν ;
 Ὡραν βραδύνει πολλήν· προχωρεῖ, σταματᾷ, ἐπιστρέφει·
 Θέλει νὰ εἶπῃ· πλὴν πάλιν ἐξαίφνης τὰ χεῖλη τοῦ κλείει.
 Στέκει, κ' ἰδρῶς περιῖρεσι τὸ καῖόν του μέτωπον· αὖθις
 Τόλμην λαμβάνει· πλὴν πάλιν τὰ γόνατα κάμπτει δειλία.
 Οὕτως ἐν μέσῳ γυμνῶν ταλαντεύεται δῦω, ὡς πλοῖον,
 Ὅπερ ὁ νότος ἐπάγει πρὸς βόρειον ῥεύμα θαλάσσης.

Τέλος νικᾷ ἑαυτὸν, καὶ καλεῖ τὸν λαὸν ἀπροθύμως·
 « Φίλοι, σταθῆτε ὀλίγον· εἰς νέον ἀγῶνα καλεῖσθε·
 Αἴσθημα τρέφουσα εὖνουν ἡ κόρη τοῦ φίλου μου Τάσκα,
 (Οὔσα μητρόθεν κ' αὐτὴ Ἑλληνίς κ' ἀπὸ ταύτης τῆς νήσου),
 Δίδει τὸ στέμμα αὐτῆς, ὅπερ φέρει χρυσοῦν εἰς τὴν κόμην,
 Ἐθλὸν εἰς πάντα κινουντα τὸ ξίφος μὲ τέχνην ἱππότου,
 Ὅστις πληγώσῃ τὸν Φράγκον ἐκείνον, ὃν βλέπετ' ἐν μέσῳ. »
 Εἶπε, κ' ἐστάθῃ ὁ Φράγκος τοῦς δῦω τοῦ πόδας στηρίζας,
 Φέρων χαλκοῦν προσωπεῖον, χαλκᾶς δὲ χειρίδας ἐπίσης.
 Πρῶτος δ' ἐπῆλθε ζητῶν νὰ πληγώσῃ αὐτὸν ὁ Λοπάσης,
 Μάχαιραν ἔχων μακράν, γυμνασμένος δ' εἰς ξίφους ἀσκήσεις.
 Κ' ὥραν πολλὴν προσπαθεῖ, τὴν κοπίδα κινῶν τεχνέντως·
 Βρέχει δὲ κρύας ἰδρῶς μ' ἀγωνίαν τὸ ὅλον τοῦ σώμα.
 Μάτην πλὴν κτύπον σφοδρὸν ἀντεκτύπησαν σιδηροὶ δῦω·
 Δύσελπις τέλος ὁ Ἕλλην τὸν ἄγονον ἔλιπ' ἀγῶνα.
 Ἐπεῖτα δ' ἦλθε θαρρῶν εἰς τὴν φήμην αὐτοῦ ὁ Νικήτας,
 Ξίφος προτείνας λεπτὴν εἰς τὸ ἄκρον αἰχμὴν ἐπιφαίνον·
 Πλὴν καὶ τὸ ξίφος αὐτοῦ ἦχον μόνον ἐποίησε μέγαν.
 Ἰστατο δὲ ἀλαζῶν, μειδιῶν πρὸς τὸ πλῆθος ὁ Φράγκος,
 Ὅτι δὲν ἦτο κάνεις ἱκανὸς πρὸς αὐτὸν νὰ ἐρίσῃ·
 Κ' ἤδη τοὺς Κρητὰς συνθλίβει σχεδὸν γενικὴ ἀθυμία,
 Ὅταν φωνὴ τοῦ λαοῦ πρὸς τὸν Δοῦκον τοιαῦτα κελεύῃ.

« Δράκε, θ' ἀφήσης λοιπὸν νὰ ἐμπαίξῃ τὴν Κρήτην ὁ ξένος,
 Χεῖλην σαρκάζοντα δὲ, κατασχύνων τοὺς Κρήτας, ν' ἀνοίγῃ ;
 Ἦ λησμονεῖς τί ὀφείλεις πρὸς πάντας ἡμᾶς, ἐκλεγμένους
 Πρῶτος νὰ ἔχῃς τιμὰς, ἀλλὰ πρῶτος νὰ ἦσαι κ' εἰς μάχας ;
 Τί θὰ προσμένῃ ἀκόμῃ ; Πετᾶ, ὡς πετᾶ ὁ ἰέραξ,
 Ὅταν ἐξ ὄρους ὁρμᾷ πειναλέας βορὰν ν' ἀφαρπάσῃ·
 Εἶφος δ' ἀστράπτει ἐν μέσῳ τοῦ πλήθους ταχέως ὑψόνει.
 Δὲν δειλιά οὐδ' ὁ Φράγκος, καὶ χρόνον πολλὸν ἀντηχοῦσι
 Μάταιοι κτύποι χαλῶδων, πληττόντων ἀλλήλους μὲ πείσμα.
 Ὅλους κρατεῖ δ' ἀγωνία, καὶ τῶμα δὲν στρέφουν διόλου,
 Πέρας ἀγῶνος τοιούτου μὲ στήθους παλμὸν προσδοκῶντες.
 Τέλος δ' ὁ Δράκος εὕρισκει καιρὸν, καὶ τὴν χεῖρ' ἐπιτείνας,
 Πλήττει τὸν ξένον ἐκεῖ, ὅπου μᾶλλον οἱ μῦς σωρευμένοι,
 Κάμνουν νὰ φαίνεται πλέον παχὺς ὁ ἐπάνω βραχίον.
 Αἷμα δ' ὀλίγον ἐκρέει, κ' ὁ Φράγκος τὸ ἄλγος τοῦ κρύψας,
 Φεύγει, ζητῶν οἱ ἐταῖροι νὰ δέσουν τὸ πρόσφατον τραῦμα.
 Τότε νὰ ἴδῃς χαράν ! τὸν λαὸν ἀλαλάζοντα πάντα !
 Τρέχει γεραίρων τὸν Δράκον, καὶ φέρει αὐτὸν πρὸς τὸ μέρος,
 Ὅπου κρατοῦσα τὸ στέμμα προσμένει αὐτὸν ἡ νεάνις.
 Ἔρχεται δ' οὗτος ὠχρὸς, καὶ τὰ μέλη του τρέμουν σὺν ὄλῳ,
 Ὅταν ἡ κόρη πυρρὰ, ὡς ὁ ἀνθραξ καίουσης ἐστίας,
 Κόμην χουσῇ, τὴν τοῦ Δράκου, κοσμεῖ μὲ στεφάνην ὁμοίαν,
 Μάτην ζητοῦσα νὰ κρύψῃ τὴν κάμινον στήθους ἀλγοῦντος.

* Ἐγκλημα ποῖον δ' ὁ ἥρως, ἢ ποῖον διέπραξ' ἡ κόρη,
 Ἵνα τρομάξουν ἀλλήλους, ὡς κλέπται νυκτὸς στρατιώτην ;
 Ἔρωε ! καὶ τίς ἠδυνήθη χαμαὶ τὴν καλύπτραν νὰ ῥίψῃ,
 Ἵτις οὐράνιον κρύπτει μυστήριον τούτου τοῦ βίου ;
 Ἄπτων, ὡς ἄπτει τὸ πῦρ ὑπὸ κάμινον ἄρτι σβεσθεῖσαν,
 Γλῶσσάν σου ἔχεις τὸ βλέμμα, περὰ τοῦ νοῦς τὰς κινήσεις,
 Ἐδραν τοῦ στήθους τὰ βάθη, ζώην τοὺς παλμούς τῆς καρδίας.
 Δύω ψυχὰς εἰς σπινθὴρ καυστικὸς αἰωνίως φλογίζεις.
 Δένεις μακρόθεν αὐτὰ ; δι' ἐλπίδος ἐντεύξεως νέας·
 Κι' ὄνειρον στέλλεις τερπνὴ, τῆς βοδόχρου πρωΐας τὰ δῶρα.

Ὅταν δ' ἡ τύχη αὐτὰς συνενώσῃ πλησίον ἀλλήλων,
Κι' ἤχος μινύσῃ γλυκὺς ἀπολαύσεις τῆς γῆς ὑπερτέρας,
Πτέρυγας δίδεις, μ' αὐτὰς νὰ πετάσουν ὁμοῦ δεδεμέναι,
Ἐνθα οὐράνιος χῶρος, καθαίρων τοῦ κόσμου τὰ πάθη,
Χύνει Παράδεισος νέος παιδρὰν εὐωδίαν ἀνθέων.

Κι' ἤδη ὁ Φοῖβος μετρῶν τὰ αἰθέρια ὕψη ἀγῆλθεν,
Ὅπου ἰστάμενος ῥίπτει τὰ μάλιστα φλέγοντα βέλη·
Ὅτε θεράποντες ἦλθον μὲ μύρτα πολλὰ εἰς τὰς χεῖρας.
Δέσαντες πρῶτον δ' εἰς δένδρα τοὺς γαύρους αὐτῶν ἡμιόνους,
Οὔτινες εἶχον ἐκεῖσε φορτία κομίσαι μεγάλα,
Στρώννουσι τόπον πολλὸν, ἱκανὸν νὰ χωρέσῃ τὸ πλῆθος.
Ἐφερον δὲ ὀβελίσκους κι' ὀπτὰ εἰς τὸ μέσον ἀρνία,
Ἐχοντα ῥόδου τὸ χρῶμα καὶ κνίσσης ὀσμὴν ἡδυτάτην.
Ἄλλοι δὲ πάλιν ἄλλοῦ ἐξ ἀσκῶν τὰ ἀγγεῖα πληροῦσιν,
Ὅσα ποιοῦν ἐκ πηλοῦ κεραμεῖς μ' ἐπιχώριον τέχνην.
Τότε δ' εὐθὺς νὰ καθίσουν οἱ ξένοι, ὡς πρέπει, φροντίσας,
Ὅσους ὁ Δράκος ξενίζει τοιούτων ἀθήεις πραγμάτων,
Βάλλει φωνὴν πρὸς τὸ πλῆθος, καλῶν εἰς τραπέζας μυρσίνης·
« Ἀγετε, φίλοι, ἀρκούντως ἀγῶνες μᾶς ἔτερψαν ὥρα
Καὶ τις τροφή νὰ στηρίξῃ τὰ ἄτονα μέλη ἐκ πείνης.
Ἄθλα δ' ὀπόσους κοσμοῦν, πενταπλάσιον μέρος ἄς λάβουν,
Ἵνα τιμήσουν μὲ ταῦτα φιλότατους ἐταίρους ἀφρόνως,
Ψάλλωσι δ' ἄσματα νίκης ὁμοῦ εἰς ἡμέραν θριάμβου. »
Εἶπε, καὶ κόνεως νέφη γοργοὶ διεγείρουν οἱ πόδες.
Ποῖμνιον μέγα δ' ἂν ὄλην ἡμέραν εἰς ἔρημον μείνῃ
Ἄνευ τροφῆς, κι' εὐρεθῇ πρὸς ἑσπέραν νομὴ τις παχεῖα,
Τρέχει εὐθὺς μὲ ὁρμὴν, καὶ γυμνὸν τὸ πεδίον ἀφίνει.
Ἄνδρες ὁμοίως ἀκμαῖοι, βουνῶν ἀναπνέοντες αὔραν,
Μεΐναντες ὥρας πολλὰς στερημένοι σιτίων καὶ οἴνου,
Ἦρμησαν· κι' εἶδες χαμαὶ τοὺς ὀρθίους προτοῦ ἰσταμένους,
Πόδας σταυροῦντας παχεῖς ἐπὶ γῆς ἐστρωμμένης μὲ χόρτα.
Τέμνουν δ' ὀπτὰ τρυφερά γυμνασμέν' εἰς τοιαῦτα πρεσβῦται,
Πάραντ' εὐρόντες ἀρμούς τῶν ὀστέων δεινοὶ ἀνατόμοι.

φέρουν δ' εἰς πάντας ἐν κύκλῳ ταχεῖς ὑπηρεταὶ τὸ κρέας,
 Ὅταν εἰς γέρον φωνὴν ἀθυμίας μὲ πόνον ἐκβάλλῃ,
 Μαύρου ἀρνὸς ὠμοπλάτην ἰδὼν μὲ περιεργον ὄμμα,
 Ὅν ἐπὶ τούτῳ, σταυρὸν σημειώσαντες, ἔσφαζαν πρῶτον.
 «ὦ! ἀδελφοί, ἐκφωνεῖ, ἂν ἡ πείρα πεντήκοντα χρόνων
 Μ' ἔκαμε μάντιν, (ὦ φοίκη!) αἱμάτων κρουνοὺς διακρίνω
 Μνήματα βλέπω διττὰ καὶ δακρύων λεκάνας πλησίον
 Νίκη σφραγίζει Καδμεΐα τὸ πέρας φοικιδῶδους πολέμου.»
 Εἶπε, τὸν ἄρτον δ' ἀφίνουν νὰ πέσῃ περίλυποι πάντες.
 Σπῶσι δασείας ὄφρῦς, καὶ τῶχρον ῥυτιδοῦν μέτωπόν των.
 Θλίψις δὲ μαύρη ποιεῖ κατηφεῖς τοὺς συμπότας τοῦ γάμου.
 Ὅτ' ἐπανάγει τὴν πρὶν εὐθυμίαν ὁ Δράκος φωνήσας
 «Ὅ, τι ψηφίσῃ ἡ Μοῖρα, ὅπισθ' ἀνὰ στρέφει, ὦ φίλοι
 Πάντως θὰ γίνῃ θνητῶν κατ' αὐτῆς αἱ βουλαὶ δὲν ἰσχύουν.
 Ὅθεν ἄς φέρῃ τὸ φέρον· ἡμεῖς τὴν ζωὴν θὰ χαρῶμεν,
 Πρὶν μᾶς ἀρπάσῃ ὁ Χάρων, ὁ μ' ἄσπλαγχρον δρέπανον κόπτων.»
 Εἶπε, καὶ ἐποίησε νεῦμα τὸν οἶνον τριγύρω νὰ φέρουν
 Ἄνδρες, κρατοῦντες εἰς χεῖρας ἀγγεῖα μεστὰ Κισσαμίτου,
 Ὅστις κοιμίζει μερίμνας ἀκαίρως τὸ μέλλον σκοπούσας.
 Καὶ εὐθυμοὶ πάλιν ἰδοὺ πρὸς τοῦ Βάκχου πετοῦν τὴν ἀγκάλην!
 Πόθον δ' αἰσθάνοντ' ὥδῃς, καὶ πρὸς ὄρχησιν ἄγουν οἱ πόδες.
 Ὅθεν καλοὺς τὴν φωνὴν λυρωδοὺς προσκαλοῦσι νὰ ψάλουν.
 Πήχεις γυμνόνουν παχεῖς, καὶ χειρίδας πλατείας χιτῶνων
 Δένουσιν ἄνω τῶν ὤμων εἰς κόμβον χαρίεντα, ὅπου
 Θύσσανος πίπτει φεσίου, ἢ πάλιν κυμαίνεται ἐπάνω,
 Ὅπως εἰς τράχηλον ἵππου ἀγέρωχα σείσῃ ἡ χαίτη.
 Δίδουν δὲ χεῖρας ἀλλήλοις εἰς κύκλον εὐρὺν δεδεδεμένοι,
 Μ' ἄργυρον ἄνω τῆς ζώνης στιλβούσας πιστόλας φοροῦντες.
 Κάτω δ' αὐτῆς τῶν θηκῶν τὰ ποικίλα κοσμήματα λάμπουν,
 Ἐνθα σαγάρεις μακρὰ εἰς λαβὴν τεχνικὴν τελευτῶσι.
 Πάντα δ' αὐτὰ κενετὴ περιέχει, χρυσῇ ὀπλοθήκῃ.
 Βλέπει τὸν Δράκον δ' ἐμπρὸς τοῦ χοροῦ ἡ θυγάτηρ τοῦ Τάσκα,
 Κ' ἐκστασις ὅλη παλμούς εἰς τὸ στήθος νοεῖ γλυκυτάτους.
 Βάδην δὲ πρῶτον κινεῖ ὁ ῥυθμὸς τὰς παχείας τῶν κνήμας

Ὅτε πλὴν τόνους γοργούς αἱ χορδαὶ τῶν λυρῶν ἀναπέμπουν,
 Κίνησιν βλέπεις πολλήν, ὡς κλαδίῳ πολλῶν, ὅταν ἔλθῃ
 Ἄνεμος, σείων αὐτὰ μεθ' ὀρμῆς τοῦ βορρᾶ παγετώδους.
 Ἄνω πετοῦν, ἀετοῦ ὡς νὰ ἔχουν πτερά ὑψιπέτου·
 Κάτω πατοῦν καὶ πηδοῦν ἐπὶ ἄκρων δακτύλων· τὴν πτέρναν
 Ἄλλοτε πάλιν ποιοῦσι τοῦ σώματος εὐστροφον βάσιν.
 Κρύπτοντες οὕτω τὸ πάλαι τὸν Δία τῆς Ἰδης ἐπάνω,
 Κύμβαλα εἶχον πιστοὶ οἱ Κορύβαντες φίλοι τῆς Ἥρας.
 Κι' ὅπως τοῦ Κρόνου τὰ ὦτα μὴ πλήττῃ κλαυθμὸς τοῦ παιδίου,
 Ὅπλα κροτοῦντες ὠρχοῦντο, πυρρὴν βῆμα τηροῦντες.
 Ἄμαξαν δ' ἐσυρεθείαν λεόντων ἀτίθασσον ζεύγος·
 Κι' ὅτε τὰ ὄρη ἐδόνει ἡχῶ τῶν κυμβάλων ἐκείνων,
 Ἐκρουε τῶρος ὀπλή, μὲ ρυθμὸν καὶ αὐτὴ κινουμένη.

Γέλως ἐν τούτοις πολὺς ἀλλαγῇ τὴν πληθὺν προσελκύει·
 Εἶναι τῶν Φράγκων οἱ δοῦλοι, μεθύοντες Μαῦροι ἐξ οἴνου,
 Οὐτινος δίψαν μεγάλην κατέσβεσαν ἤδη ἀφθόως,
 Χρόνον πολὺν ἵνα τύχουν τοιοῦτον ποτὸν προσδοκῶντες.
 Φέρουσιν δ' ἐσθῆτας λευκάς καὶ κιθάραις τριγύρω τῆς κόμης,
 Ἄνω τῶν μαύρων μετώπων πυκνῆς ἐπανθούσης καὶ οὐλῆς·
 Κι' ἴστατ' ἐν μέσῳ αὐτῶν γηραιὸς μὲ κοντάριον μέγα,
 Σύμβολον φέρον ἐπάνω αὐτοῦ ἡμισέληνον καὶ ἄστρον.
 Κύμβαλον δὲ μαλακὸν ἀποδίδει καὶ ἄμουσον ἦχον,
 Ὅν ἐπαυξάνουν κροτοῦντα πρὸς ἄλληλα τεύχη σιδήρου.
 Βράκας δ' εὐρείας φοροῦσαι Νιγρίτιδες δένουν τὰς χεῖρας,
 Ὅρχησιν ἄστερνον ἅμα θυμῆρως ὀρχούμεναι πᾶσαι.
 Στρέφουσιν δ' ἐνίοτ' ὀπίσω, καὶ βλέπουν ἀμέτρως γελῶσαι.
 Κι' ὅπως ἀνοίγουν τὸ στόμα, ἐκλάμπουν τοῦ μέλανος κάτω
 Δύω ὀδόντων σειραὶ μὲ λευκότερον γάλακτος χρωμα.
 Νίγηρες πάλιν κρατοῦν εἰς τὰς χεῖρας ποτήριον οἴνου,
 Αἶρουν δ' αὐτὸ ὑψηλά, καὶ τὸ πίνουσιν ὅλον μὲ βίαν·
 Εὐλίνα ξίφη κινοῦν, καὶ γυμνάζονται δῆθεν πρὸς μάχην·
 Ἡ τοὺς γλουτοὺς ἀπρεπῶς μετ' ἐρρῶθμων κινήσεων σείουν·
 Ἄλλων ἐνῶ σιαγόνες ὅσῃ γυμνωμέναι συνεχοῦν,

Ἄτινα θέλουσι πάλιν μὲ στόμ' ἀνοικτὸν ν' ἀφαρπάσουν
Ἕτεροι, μόλις τοὺς πόδας ὀρθίους πρὸς ὦραν τηροῦντες.

Ταῦτα τὰ βάρβαρα ἔθη κυττάζουσι οἱ Κρήτες γελῶντες,
Ὅτε σκηνὴ τραγικὴ πανταχοῦ ταραχὴν ἐπιφέρει.
Εἶχεν ἐμπαίζει Λακκιώτην εἰς Φράγκος, τὴν ρινὰ του τρίβων,
Ὦραν πολλὴν προσγελῶν καὶ δεικνύων αὐτὸν μὲ τὴν χεῖρα,
Ὅτι μακρότατος ὢν ὑποδήματα εἶχε βραχέα.
Ἔδειξε δ' ὦραν πολλὴν ἀνοχὴν ἀσυνείριστον ἄλλως,
Ἴσως προσμένων ὁ ἥρως νὰ παύσῃ ὁ βάναντος τρόπος·
Μήπως ταραξῇ τοῦ γάμου τὴν εὐθυμον τάξιν προσέχων.
Τέλος πλὴν αἶρει παλάμην βαρεῖαν, σκληρὰν ἐκ τῶν ἔργων·
Ῥίπτει δ' αὐτὴν μεθ' ὀρμῆς· κι' ὥς ἐπῆλθε τὸ ῥάπισμ' ἐξαίφνης,
Ἔπεσ' ἡ κάτω εὐθὺς σιαγὼν· τὸ δὲ στόμα του μένει
Χαῖνον· κι' αἱμάτων πολλῶν καταβαίνει ρυάκιον μέγα.
Ὅπως δ' ὁ πόνος οἰδαίνει τὰ δύο τοῦ ὅμματ' ἀγρίως,
Βλέπεις, νομίζεις, θηρίον στηλῶσαν τὸ θνησκόντου σώμα.
Τότε δ' ἀκούεις τοῦ ὄχλου ψιθύρισμ' ὡς φλοῖσβον κυμάτων.
Λόγους δὲ λέγουσι πολλοὺς· δικαίονουν τὸν Ἕλληνα πάντες.
Τρέχει δ' ὁ Δράκος εὐθὺς, χειρουργὸν ἐπιδέξιον στέλλων.
Φέρει τὴν τάξιν παντοῦ, συνιστῶν σιωπὴν κι' ἡσυχίαν·
Κι' ἐπειτα σπεύδ' εἰς τὸν Τάσκαν, φρονίμως τὸ πᾶν νὰ ἐκθέσῃ,
Ὅστις μὲ κόπον ὀργὴν Ἑνετῶν ἀλαζόνων προαῖνει.

Ἀθλίε Τάσκα, τὴν ὕβριν αὐτὴν ἀγενῶς καταπίνεις·
Πάσχ' ἡ ψυχὴ σου ἡ μαύρη· πλὴν κρύπτεις ἐντὸς τὴν ὀδύνην,
Θέλων μὲ δόλωμ' ὀλίγον νὰ λάβῃς ἰχθὺν εἰς τὸ δίχτυ.
Πάσχ'· τοιαῦτα προστάττ' ἡ βουλὴ τῆς ὠμῆς Ἑνετίας,
Τίγρεις ἔχουσα σπλάγχχνον κι' ἀλώπεκος ὕπουλον ἦθος.
Ῥίπτει δ' ἀλύσει βαρεῖας, κι' ἀνθρώπων σωρεύει κρανία·
Πέμπει τὸ πῦρ πανταχοῦ, καὶ ῥοφᾷ τῶν Ἑλλήνων τὸ αἷμα.
Δόλου σημαίαν πηγνύει· ἀγχόνην καὶ στρέβλας τὸν μόνον
Τρόπον εὐρίσκει, τραχήλους λατὼν ἐλευθέρων νὰ κάμπτη.
Φέρει δ' ὠχρὸν προσωπεῖον, καὶ τρέμει τὸ ρῶς τῆς ἡμέρας.

Μάτην γελᾷ καὶ πληροῖ τὰς ὁδοὺς μανικῆς εὐθυμίας·
 Ἐχιδναν ἔχει τὸ στῆθος, πικρίαν τ' ἀγέρωχον στόμα.
 Πύργος εὐρὺς κι' ὕψηλός, ἐπὶ ἄμμου θεμέλιον ρίψας,
 Θέλει μὲ πάταγον μέγαν κι' αὐτὴ καταπέσει ἐκ βάθρων.
 Θέλει τὸν πόντον τὸν πέριξ, ὃν ἤδη νυμφεύεται μόνη,
 Αἵματος ἔδη μεστὸν καὶ τῶν τέκνων τῆς ἄχαριν τάφον.
 Μάτην σκορπίζει χρυσόν, καὶ στρατοὺς μισθοφόρων συνάγει·
 Παίγνιον ξένων θὰ γίνη, ζυγῶν ἀπηνῶν ἀχθοφόρος.
 Τότε δ', ὅποιον τὸ ἄλλος αἰσθάνοντ' οἱ δοῦλοι μαθοῦσα,
 Θέλει τὴν χεῖρα ἐκτείνει, τὴν Κρήτην καλοῦσ' ἀδελφὴν τῆς.
 Μέγας ὑπέρμαχος δὲ τῶν λαῶν, στρατηγὸς ἐκ τοῦ πλήθους,
 Ἐχων τῶν δούλων ἐθνῶν τὴν καρδίαν τὸ μόνον του κτῆμα,
 Ὅπλα θὰ πέμψῃ, μακρὰν ἐκ τῆς νήσου νὰ ρίψουν τυράννους,
 Ἵνα οἱ ψυχροὶ διπλωμάται θωπεύουν τὴν φθίσιν ματαίως.

Ἦδη δ' ὁ Φοῖβος Ἀπόλλων τὴν δᾶδα τοῦ κόσμου σθεννύει,
 Λύων τοὺς ἵππους αὐτοῦ εἰς ἀνάκτορα κατῶ τοῦ πόντου,
 Ὅπου ἐντείνουν ὠδὴν, καὶ τὸν λούουν γλαυκαὶ Νηρηΐδες,
 Ἵνα μὲ νέαν πορφύραν τὴν αὔριον πάλιν ἐκλάμψῃ.
 Τότε δ' ἀρχίζει τὸ πλῆθος νὰ στρέφῃ ὀπίσω τὸ βῆμα,
 Βαῖνον ἀργὰ τὴν ὁδόν, ἥτις ἄγ' εἰς τὴν κόμην τῶν Λάκκων.
 Ὑπνος ποθοῦν ἐλαφρὰ τὰ βαρέα των μέλη νὰ κάμῃ,
 Ἵνα μὲ δύναμιν νέαν φαιδροὶ τὴν ἐπαύριον πάλιν
 Μ' ἄνθη καὶ μύρτα στεμνόμενοι τρυφὴν τῆς ζωῆς ἀπολαύσουν.
 Ὅτι πολλὰς διαρκοῦσιν ἡμέρας ἐνταῦθα οἱ γάμοι,
 Κι' ἄλλην ἀνδρῶν φιλεόρτων πανήγυριν γάμου τελούντων.
 Ταύτην δὲ μ' ὄνομ' ἀρχαῖον ἀντίγαμον λέγουν οἱ Κρήτες.
 Ἐρχονται πάλιν καὶ τότε (ἡμέρας δ' οὕτω διαλείπουν,
 Ἄς ἀριθμοῦσιν ἀφοῦ ἱερεὺς εὐλογήσῃ τὸ ζεῦγος)
 Ὅσοι κλητοὶ τῶν νυμφίων χαρίσματα εἶχον κομίσει.
 Δέχετ' ἡ νύμφη δ' αὐτοὺς, καὶ τὴν τράπεζαν στρώνουν ἐκ νέου.
 Κι' ὅπως τὸν χρόνον γοργὰ κατ' ἐγγύριον τρόπον μετροῦσιν,
 Κι' εὐθυμον φέρουν αἱ κόραι τὸν πόδα εἰς κύκλον, ὃν οὐρεὶ
 Νέος εὐμήκης ὡς λεύκη, σφικτὰ δ' ἐπ' ὀσφύος ζωσμένος,

Ὅσον κι' ἂν ἔχῃς τὸ στήθος ψυχρὸν πρὸς τοῦ κόσμου τὴν πλάνην,
Θέλεις τὰ πάντα ἐκεῖ λησμονήσῃς φαιδρὸς μὲ τοὺς ἄλλους.

Οὕτω διάγουν τὸν βίον ἀθῶοι τῆς Κρήτης ἀγρόται.
Ἔχουν τὰ ὄπλα στολὴν καὶ τροφὴν τῆς ψυχῆς τὰς ἐμπνεύσεις,
Ὅσας ὀρέων τὰ ὕψη ἢ βάθη παράγγων ἐμπνέουν.
Τέρπει δ' αὐτοὺς ἡ ζωὴ, καὶ εἰς στίχους ἀμέτρους ἐκφράζουν,
Τίνες πιέζουσι πόθοι καρδίαν εἰς πῦρ παλλομένην.
Φεύγουν μακρὰν δ' αἱ φροντίδες, μαραίνουσai φαύλους πολίτας,
Δόξας ματαίας ζητοῦντας, πικρᾶς εὐτυχίας ἀπάτην.
Μέτωπον δ' ἔχουν εὐρὺ καὶ φρονήματ' ἀρχαίου ἱππότου.
Τέρψεις φθειρούσας τὸ σῶμα δὲν θέλουν· ἀρκοῦντ' εἰς ὀλίγα·
Οὔτε εἰξεύρουν τί εἶναι αἰσχυρῶν αὐλικῶν κολακεία,
Τέχναι μικρῶν τὴν ψυχὴν, ὑπουργῶν ῥαδιουργῶν πλεκτάναι.
Στίγμα κρατοῦσι, καὶ στίζουν μ' αὐτὸ τοὺς ἀθλίους προδότας,
Ὅσοι πωλοῦν ἀντ' ὀλίγου χρυσοῦ τῆς πατρίδος τὸ μέλλον.
Ὅπως δὲ πάλαι χρυσοῦν ἐπὶ Κρόνου αἰδῶν ἀφηγοῦνται,
Ὅταν οἱ πάντες ἐξίσου τὴν γῆν μοιρασμένην κατεῖχον,
Οὕτως οἱ πάντες αὐτόθι γῆς ἔχουσι μέρος καρπίμου·
Ἔχουν ἐλαίᾳς θαλλούσας καθ' ὅλον τὸ ἔτος, κι' ἀμπέλους
Οἶνον ποιοῦσας γλυκύν, ἀνθοσμίαν αὐτόχρημ' ἀρχαῖον·
Ὅτι μὲ ἄνθη τῶ ὄντι ἐμβάλλουν εἰς πίθους τὸ γλεῦκος,
(Πίθους πηλίνους· οὐδ' εἶναι εἰς ὅρη ἐπάνω ἀγγεῖα
Εὐλίνα, τέχνης πλουσίας, ποτὸν πλὴν ἐγκλείοντα νόθον).
Ποίμνια δ' ἔχουν, ἃ τρέφουν οἱ θάμνοι καὶ τᾶγρια χόρτα,
Πλέοντ' ἐντὸς τοῦ βουτύρου πηγνύντες τυρὸν φημισμένον.
(Ἔχοντες κι' ἴδιον εἶδος, ἀνθότυρος ὅπερ καλεῖται).
Μέλισσαι κάμνουν κηρὸν, ὃν πατὴρ εὐλαβῆς θά προσφέρῃ,
Ἄγων τὰ τέκνα αὐτοῦ πρὸς ναὸν τὰς ἀγίας ἡμέρας.
Φέρουν χιτῶνας ἀδρούς, γυναικῶν παλαιὰν χειρουργίαν,
Ἦν αἱ μητέρες διδάσκουν τὰ θήλεα τέκνα κατ' οἶκον.
Μέλι δ' ὁμοίως δὲν λείπει, γλυκαῖνον τὸν κρίθινον ἄρτον.
Σχίζουσιν δ' ἐγγώριον δέρμα, καὶ ῥάπτουν αὐτὸ σκυτοτόμοι,
Μέχρι γονάτων ἐμβάδας θερμὰς τὸν χειμῶνα ποιοῦντες,

ἵνα φυλάττουν τὸν πόδα, μὴ ἄκανθαι βλάπτουν καὶ ὄφεις,
 Ἡ καὶ ἡ κόνις· καθότι τὸ θέρος διώκουν τὴν καῦσιν·
 Ἔτι κομψάς, αἱ μὲ σύρμα σχιστάς ἐπιδένουν καὶ λύνουν,
 Μ' ὄνομα ξένον αὐτάς Σαρδικὰς ἐκ τοῦ τόπου καλοῦντες,
 Ὅθεν τὰς ἔφεραν ἴσως ἐδῶ τῆς Εὐρώπης ἱππόται.
 Οἴκους δ' οἰκοῦν παχυτοίχους, κ' ἐντὸς τῆς μελαίνης ἐστίας
 Ἀπτουσι πῦρ τὸν χειμῶνα, σωρεύοντες ἄφθονα ξύλα.
 Κάσταν' ὀπτῶντες ἐπάδουν τὸν πόθον καρδίας ἐρώσης.
 Πίνουνσι δ' οἶνον θερμὸν, καὶ πηδῶν τῆς χιόνος ἐπάνω.
 Βρόχους ἱστάντες τὸ θέρος, πτηνὰ μὲ τὸν δόλον θηρῶσι.
 Μύθους δ' ἀρχαίους τὰς νύκτας αἱ γραῖαι συχνὰ διηγοῦνται,
 Ἐχοντας σχέσιν πολλὴν πρὸς τοὺς ἄθλους τοῦ πάλαι Ἀλκείδου.
 Πάντοτε πρόχειρον δ' ἔχουν ἄστεϊον νὰ σ' εἰπωσι λόγον,
 Γνώμην τινὰ ἠθικὴν, ἢ σοφὴν τοῦ λαοῦ παροιμίαν.
 Λύπας δ' ἂν ἔχουν, εὐκόλως ἡ φύσις αὐτάς φυγαδεύει·
 Φύσις γελῶσα, ζεφύρους καὶ αὔρας τερπνὰς προκαλοῦσα.
 Κάπου δ' εἰς λεύκην τὸ κληῖμα βλαστοὺς περιπλέκει καὶ φύλλα·
 Κάπου τριγύρω πλατάνου ποτάμιος φύεται χλόη·
 Κάπου δ' εἰς σπήλαιον ὕδωρ ψυχρὸν ἀναβλύζει τὸ θέρος·
 Κάπου... Πλὴν ποῖα νεφέλη καπνὸν μελανὸν ἀναπέμπει,
 Χύνει τὴν θήσιν παντοῦ, καὶ μαραίνει τῶν δένδρων τὰ ἄνθη;
 Ἄνδρας δειλοὺς ἐξεμεί, ὠχρῶντας καὶ τρέμοντας ὅλους,
 Ἐρποντας δ' ὅπως οἱ ὄφεις, κ' ὡς κύνες κινοῦντας τὴν κέρκον;
 Εἶν' ἡ ΔΟΥΔΕΪΑ αὐτὴ, σφενδονῶσα πυρὰ καὶ μολύβδους·
 Φάσμα φοικτὸν, σιδηρᾶς εἰς τὰ ὄμματα πέδας δεικνύει·
 Κι' ἔχει τὸ πρόσωπον λάμπον, ὡς λάμπει χρυσὸς ποτηρίου.
 Τρέχει δ' ἐμπρὸς καὶ ἀνοίγει ἡ μαύρη ΔΙΧΟΝΟΙΑ δρόμον,
 Ἐνθα κατόπιν ἡ πρώτη πικρὰ μειδιῶσα προβαίνει·
 Χεῖρ' ἐλευθέριον τείνει, καὶ δίδ' εἰς προδότας ἀτίμους,
 Οὓς ἀποστέλλει προθύμους νὰ εἰπουν αὐτὴν Εὐεργέτιν,
 Οὕτω συχνὰ φλυαροῦντας· «Πονοῦμεν κι' ἡμεῖς τὴν πατρίδα.
 Κρῆτες δὲν εἴμεθ' ἐπίσης, ἀέρ' ἀναπνέοντες ἕνα;
 Πλὴν ἡ ἀνάγκη κελεύει νὰ στέργωμεν ἄδοξον χάριν,
 Ἦν ἄξιόι δυναστεία νὰ στέλλ' εἰς μικροὺς ὑπηκόους.»

« Ἀθλοιοι, » τὸτ' ἀπεκρίθη τοῦ ὄρους τὸ τέκνον, ἐγείρον
 Ὅπλα κροτοῦντα ἐν ὥρᾳ νυκτός, κεραυνῶν καὶ χαλαζῆς,
 « Πῶς ; καὶ τὸ Φάσμα φοβεῖσθε, ὃ μόνον τὸ πρόσωπον ἔχει
 Γέμον χρυσοῦ ἀπέφθου ; δὲν εἶδετε τᾶλλο του σῶμα
 Πληρὲς φρυγάνων καὶ ξύλων, ἃ ζώπυρον μόνον ὀλίγον
 Θέλει ἀνάψει, νὰ γίνουν αἰθάλη λεπτή τῶν ἀνέμων ;
 Τί σ' ὠφελεῖ ἡζωή, ἐὰν κόλαξ καλῆσαι καὶ δούλος,
 Κύπτης δ' αὐχέν' εὐτελοῦς παρασίτου, πινάκια λείων ;
 ἙΛΛΗΝΕΣ εἰμεθ' ἡμεῖς, εἰς ἀγῶνας μεγάλους μαθόντες,
 Ἦτοι μὲ δόξαν νὰ ζῶμεν, ἢ ταύτης νὰ θνήσκωμεν λάτρεις. »
 Εἶπε, καὶ στέρνα πολλά, μαυρισμένα δ' εἰς καῦσιν ἤλου,
 Φλόγας φρικτῶν γογγυσμῶν πρὸς τὸ δούλειον Φάσμα' ἀκοντίζον.
 Ἄπτουν τὰ φρύγανα τότε τοῦ Φάσματος, ὅπως τὰ δάση,
 Ἄτινα φλέγουν σπινθῆρες, ὅποταν οἱ ἄνθρωποι πνέουν.
 Κύματα δὲ τῶν φλογῶν ἐρυθραίνουσι τὸν μαῦρον αἰθέρα,
 Κε' αἵματος βλέπεις χειμαρῶν τὴν γῆν νὰ πληρῶσι πτωμάτων.
 Κε' ἤδη τὸ Φάσμα κλονεῖται, βεβαία δ' ἡ πτώσις του εἶναι
 Ὅταν εἰς Γίγας θρεμμένος μὲ πάχνας βορείων κλιμάτων,
 (Τόνομ' αὐτοῦ Ἀλβιδῶν εἰς ἀρχαίους ἐλέγετο χρόνους),
 Ὑδρὸς ἀντλῶν τῆς θαλάσσης, σθενύνει τὸ πῦρ τῶν φρυγάνων.
 Αἶμα δὲ τότε τραυμάτων σπρογγίζων, τὸν ἱράχην κάμπτει
 Ἄγριος ἥρως, καὶ λέγ' εἰς τὸν Γίγαντα σίδηρον δάκνων
 « Οὕτω καυχᾶσαι λοιπὸν ὅτι κράτος ἐλευθερον εἶσαι,
 Δίκαι' ἀνθρώπων τιμῶν, ἀρωγὴν δ' εἰς πολίτας παρέχον,
 Οἵτινες θέλουν νὰ ζοῦν αὐτονόμως εἰς ἴδιον ἔθνος ;
 Αἰσχος τὸ γάλα ἡμῶν εἰς Ἑλλήνων τὰς δέλτους θηλάσας,
 Γίγαντος φθάσας τὸ ὄψος ὑπ' ἐμπνευσιν Μούσης ἀρχαίας,
 Πέδας νὰ φέρῃς, δεσμεύων υἱοὺς ἐλευθέρων πατέρων ! »
 Εἶπε, καὶ νέος Τυφῶς ὑπὸ Αἴτναν ἐτάφη τῆς Ἰδῆς,
 Κρύψας πρὸς μίαν στιγμὴν τοὺς ἀφροὺς τῆς μελαίνης του λύσσης.
 Κε' ὅταν τὴν σήμερον στήθεος δασὺ ἀνασείων στεναζέη,
 Πόνος δριμύς ἐννοῶν νὰ τροπᾷ τὰ Τιτάνεια σπλάγχχνα,
 Κλόνον ἀκούεις θειῶν ἐκ τῶν βάθρων τὰ ὄρη νὰ σείη,
 Λόγγοι δ' ὀπλίτας ἐμοῦν μανικῶς πρὸς τὸν τάφον πηδῶντας.

Ἄγγελος ἔφθασ' ἐν τούτοις, μὲνύων κρυφὰ εἰς τὸν Τάσκαν,
 Ὅτι τὴν πόλιν ἡ ἔρις, ἀπόντος αὐτοῦ, συνταράττει.
 Μὴ ἀνεχόμενος, εἶπεν, ἀρχόντων τὰς ὕβρεις ὁ δῆμος,
 Φόνον ἠπέλιψε ρίψας εἰς ξίφη θρασεῖαν τὴν χεῖρα·
 Κι' ἂν δὲν προφθᾷ τὴν ἔριν φρονίμως ὁ Τάσκας νὰ λύσῃ,
 Φόβος ἐπικείται μήπως τὸ πρᾶγμα δεινότερον γίνῃ.
 Δίδει λοιπὸν προσταγὴν, ὅπως ἔτοιμα γίνουσι τὰ πάντα,
 Ὅστε τὴν αὖριον, ἅμα χαράξῃ, νὰ ἔμβουν εἰς δρόμον·
 Μήνυμα στέλλων συγχρόνως τοῖς κάτω τοῦ ὄρους, νὰ ᾔναι
 Ἐτοιμοί, ὅταν προβάλουν, ὁ φέρων τὸ σκῆνωμ' ἐλέφαντος.
 Μάτην ὁ Δράκος ζητεῖ νὰ κρατήσῃ αὐτὸν, βεβαιώνων
 Ὅτι τὸ πέρας δὲν ἦλθεν ἀκόμη τοῦ γάμου τῶν Λάκκων.
 Μάτην ἡ κόρη τὸ οὖς ἐνοχλεῖ τοῦ Μαρίνου ψιθύρων,
 Θέλουσα δῆθεν νὰ ἴδῃ καὶ τᾶλλα γαμήλια ἔθῃ.
 Σπεύδει ὁ Τάσκας· δὲν θέλει διόλου καιρὸν ν' ἀπολέσῃ,
 Πρόφασιν ἔχων ὡραίαν πολλὰς ὑποθέσεις τοῦ κράτους,
 Ἄς ὑπαλλήλων ὁμάς ἀτελῶς ἐκτελεῖ, ὅταν λείπῃ.
 Τέλος κί' ὁ ἥρωϊς ἰδὼν πῶς ἀδύνατον εἶναι νὰ μείνῃ,
 Πρόσταγμα δίδει νὰ ἔχουν ἐτοιμοὺς γοργοὺς ἡμιόνους,
 Τάπητας κί' ὅτι χρεῖωδες εἰς χαύνους πολίτας ὑπάρχει.
 Κι' ὅταν ἡ νύξ τὴν ἐν ἄστροις σινδόνην ἐλίσσουσα φεύγῃ,
 Ἔρχεται δὲ ἡ Ἥως μειδιῶσα τὴν γῆν νὰ φωτίσῃ,
 Ἄγει τὸν πῶλον· κί' ἡ κόρη βαρύθυμος ἄνω καθίζει.
 Εἶτα δ' αὐτὴν βοηθεῖ νὰ κατέλθῃ τὸ ὄρος, καὶ φθάσῃ
 Ὅπου ποτήριον ἔχει νὰ πῇ πικρίας ἀβρήτου.
 Φθάνουν ἐκεῖ τὸ λοιπὸν· κί' αἱ μυρσῖναι, τῷ φαίνεται, κλαίουσι!
 Τόσον ἐντὸς ἡ ψυχὴ τὴν ἀλγοῦσαν καρδίαν πιέζει!
 Τρέχουν δ' ἱππόταις τῶν Φράγκων, καὶ κλίμακα φέρουν ἐκ ξύλων,
 Ἐνθα ἡ κόρη πατεῖ, ν' ἀναβῇ τὸν ἐλέφαντ' ἀνέτως.
 Θέτει κατόπιν δ' ἐντὸς τῆς σκηνῆς τὴν χρυσὴν κεφαλὴν τῆς,
 Χύνουσα δάκρυ θερμὸν, καὶ προσβλέπουσα λάθρα τὸν Δράκον.
 Ἄνθη δ' ἐκείνος ἀθροίζων, εἰς δέσμην μὲ μύρτα τὰ δένει,
 Κί' ἔπειτα δίδει αὐτά, προσφιλεῖς ἀναμνήσεως δῶρον,
 Μόνον τοῦ πόθου προδότῃν ἀφίνων τὸ κέθυρον ὄμμα.

Ὅτε δὲ χεῖρας λαμβάνουν καὶ δίδουν οἱ φεύγοντες Φράγκοι,
Μένει ὡς λίθος, καὶ μόλις τὰ ὠτά του πλήττει ὁ φθόγγος·
« Ἐχε ὑγείαν, ὦ Δράκε· ὦ Δράκε, σ' ἀφίνω ὑγείαν. »

Οὕτω πικρὸς ἀσπασμὸς ἠνωμένας ὑπάρξεις χωρίζει,
Ὡν αἱ καρδίαι κρατοῦνται μὲ σύρμα μαγνήτου δεμέναι.
Κι' ὅταν ἡ μία δονῇται, συμπάλλετ' εὐθὺς καὶ ἡ ἄλλη·
Ὅπως εἰς μίαν στιγμὴν μηχανὴ τηλεγράφου μηνύει
Λέξεις γραφείσας ἐν χώρῃ, ἡμέρας πολλὰς ἀπεχούσῃ.
Τὺρ αννος εἶναι ὁ ἔρωρ, γελᾷ ὁ πανοῦργος καὶ παίζει·
Καίει, καὶ πείσματος βέλη μ' ὀργὴν ἀκοντίζει ἀγρίαν·
Κι' ὅμως καθ' ὅλον τὸν βίον, τὸν πλήρη παθῶν καὶ πικρίας,
Ποῖται τοιούτων ὥρων μᾶς δωροῦνται γλυκύτεραι ὥραι ;
Πλούσιος γίνου καὶ μέτρει χρυσὸν, ὡς ὁ Κροῖστος ἐκεῖνος.
Φήμην ἀπόκτησε· χεῖρ δ' ἐπὶ χεῖρα κροτοῦσ' ἄς σ' εὐφράνη·
Ὅταν πλησίον ψυχῆς εὐρεθῇς ἀμοιβαίως ἐρώσης,
Μέλι δὲ ρεύσῃ γλυκὺ ἐκ τεσσάρων καθύγρων ὁμμάτων,
Ἄφθονα λόγια ρέουν, σ' ἀφίνει τοῦ κόσμου ἡ τύρβη·
Θάμβος τοῦ πόθου πλανᾷ, κ' ἡδονῆς διατρέχεις αἰθέρα.
Σύντροφος μέθη γλυκεῖα τῆς ὅλης νᾶ ἡσο ζωῆς μου !
Φλέγουσα, δότειρα πόνων, παλμῶν αἰώνιων αἰτία,
Τρόμος μελῶν· μὲ ἀρκεῖ νὰ φωλεύῃς ἐντὸς τῆς καρδίας.

Τέλος τῆς Β'. παραφωδίας.

ΚΡΗΤΗΪΔΟΣ

ΡΑΨΩΔΙΑ Γ'.

*Εφυγε· λέξις σκληρά, ἦν τὰ χεῖλη προφέρουν μὲ φλόγα·
*Εφυγε· λέξις ὀδύνης, ἦν πῦρ τῆς καρδίας ἐκπέμπει·
*Εφυγε· μένει δ' ὀπίσω ψυχρὰ σκυθρωπότης καὶ ἄλγος.
Μάτην κινεῖ τὴν ψυχὴν ἡ φαιδρότης λαμπροῦ συμποσίου·
Μάτην καλοῦσιν αὐτὸν οἱ εὐθύμως προπίνοντες φίλοι.
Δράκε, σιγᾶς· πλὴν τί ἔχεις; παιδίον μικρὸν τὸ γνωρίζει,
Βέλη κρατοῦν εἰς τὰς χεῖρας, καὶ πτέρυγας φέρον ἐπ' ὤμων.
*Αγγελος βλέπων δὲν δίδει ζῶην εἰς τὸ ὄμμα σου νέαν·
Οὔτε τὸ αἷμά σου φέρει γοργὸν εἰς τὰς φλέβας εἰς λόγος,
*Ὅν ἀπὸ στόμα γλυκὺ εἰς τὰ ὦτά σου ἔφερ' ἡ αὔρα.
*Ὅλα παρῆλθον· δὲν ἦσαν ἢ ὄνειρον φροῦδον πρωΐας,
*Ὅπερ ἡδύνει· πλὴν πόνον ματαίας ἐλπίδος ἀφίνει.
Κόσμον δὲν θέλει νὰ βλέπῃ· ἀρκεῖ δ' ἡ εἰκὼν, ἦν ἀπ᾽ αὐστως
*Ἐχει ἐμπρὸς τῶν ὀμμάτων, γελῶσαν αὐγὴν τοῦ Μαΐου.
Φεύγει μακρὰν εἰς τὰ ὄρη, κορύνην βαστάζων βαρεῖαν·
*Αγρία ζῶα διώκει· κρημνοὺς καταθραύει καὶ βράχους·
Κλάδους ῥηγνύει, καὶ θάμνους προῖξινους ἐκσπᾷ μ' εὐκολίαν.

Οὕτω τὸ πάλαι φορέσας ἐρώτων ποικίλον χιτῶνα,
 Δρυς ἐξερίζον' ὁ παῖς τῆς Ἀλκμήνης, κι' ἐρρήγγυνεν ὄρη·
 Κι' ὅτε τὸ στῆθος πυρὰ τοῦ θανάτου ἤσθάνθη νὰ καίη,
 Ξύλα διέταξε δάσους τὰς σάρκας αὐτοῦ ν' ἀφανίσουν.

Ὅταν τὴν γῆν τοῦμαλοῦ διατρέξης, ἀφίνων τοὺς Λάκκους,
 Νότια στρέφων τὸ βῆμα, ζητῶν τῶν Σφακίων τὸν πόρον,
 Φθάνεις εἰς μέρος κρημνῶδες· ἐκείθεν δὲ βάραθρα βλέπεις
 Τόσον εὐρέα, καὶ τόσον τὸ βάθος καὶ ὕψος μετροῦντα,
 Ὡστε νομίζεις πῶς εἶναι τὸ χάος ἐκεῖνο τοῦ κόσμου,
 Ὅπερ τῶν μύθων εὐρέται τῆς πλάσεως πρότερον θέτουν.
 Μαῦρα βουνὰ καὶ γυμνὰ τελευτῶσιν εἰς ἄκρας ὀξείας·
 Κάτω σωρεῖται χωμάτων καὶ λίθοι μικροὶ σκορπισμένοι.
 Βάλλει δεινὸν μυκηθμὸν ὁ φυσῶν ἀεννάως βορέας.
 Κι' ὅταν ἐν μέσῳ θυέλλης αἰθέρος βροντῇ παταγήσῃ,
 Κρότον ἀκούεις, ὅποιον πεντήκοντ' ὁμοῦ πυροβόλα
 Βάλλουσι· πίπτει δ' ὁ ἦχος εἰς κοίλας φαράγγων γωνίας,
 Ἐνθα δεκάκις ἐκάστη τοῦ ἥχου ἀκτὶς ἀνακλᾶται.
 Τρέμουν τὰ ὄρη· δειλὸς δ' ὁ ἐκεῖθι θνητὸς διαβαίνειν
 Φράττει τὰ ὦτα, τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἀνατείνων καμπύλως·
 Τέλος νομίζων τοῦ κόσμου, δευτέραν Θεοῦ παρουσίαν,
 Ἦν προαγγέλλουν τοιαῦται δονήσεις, ὀργὴ τῶν δαιμόνων.
 Μάτην τὸ ὄμμα σου θέλει παρήγορον θάμνον νὰ ἴδῃ·
 Ζάλη φορικτὴ σὲ κατέχει· κρημνοὶ σὲ τρομάζουν μεγάλοι.
 Ἰχνη ποδῶν οὐδαμοῦ· οὐδὲ βαίνουνσιν ἵπποι αὐτόθι.
 Ἄνθρωποι μόνον, ἀγρίων βιοῦντες ἐλευθέρον βίον,
 ἔχουν εἰς ὕψι ἐπάνω χωρίον μικρὸν κατοικίσει,
 Ἄσυλον τόπον ποθοῦντες πρὸς λύσσαν τυράννων νὰ ἔχουν.
 Ἄν ποτε δὲ ὥς ἐκεῖ κατακτήσεων πόθος τοὺς φέρῃ,
 Λίθους κυλίοντες θάπτουν αὐτοὺς εἰς ἐκεῖνο τὸ χάος.
 Λόγους παντοίους δ' εὐρίσκει λαοῦ ζωηροῦ φαντασία.
 Λέγουσιν ὅτι νεκρὸς εἰς τὸ μνήμα μὴ λύσας πλανᾶται,
 Οὕτω τὴν νύκτα βῶν πρὸς ποιμένας αὐτοῦ κοιμωμένους·
 «Εἶμαι νεκρὸς» πλὴν καὶ ζῶν εἰς τοῦ κόσμου τὴν σφαῖραν ὑπάρχω·

Πτώμα πλανῶμαι, ψυχῆς καὶ ζωῆς στερημένος ὁ τάλας !
 Λάλος δ' ἤχῳ τὴν βοὴν εἰς κοιλώματα φέρουσα στρέφει.
 Ταύτην τὴν θέσιν καλοῦσι Ξυλόσκαλον, ὅτι ξυλὴν
 Κλίμακα ἔχουν ποιήσει, καὶ οὕτω πορεύονται κάτω.

Βήματ' ὀλίγα παρέκει, τοῦ μέρους αὐτοῦ δεξιόθεν
 "Αντρον ἀνοίγεται εὐρύ, ἔνθα ὕδωρ ὡς κρύσταλλον ρέον,
 Χάνεται πάλιν· κί' ἐξαίφνης μακρὸς ποταμὸς ἀναβλύζει,
 Γαίας ποτίζων εὐκάρπους, δεινῶνας καὶ λάχανα τρέφων.
 "Οργαν' αὐτόθεν τὴν νύκτα, χορὸν Νηρηίδων ἀκούουν,
 "Ον μετ' ἀνθρώπων ἐρόντων χορεύουν κί' αὐταὶ ἀγαπῶσαι
 Στίχους τοῦ πόνου των λέγουν, καὶ στρέφουν μὲ χάριν τὸν πόδα.
 Λύραν δὲ παίζει ποιμήν, ἀρπαγείς ὑπ' ἐκείνων μὲ βίαν.
 "Αλλαι δὲ μέχρι γονάτων ξανθὴν ἀπολύουσαι κόμην,
 Βρέφη θωπεύουν λευκά, ὡς ἀφρὸς θαλασσιῶν κυμάτων,
 "Ατινα ἔχουν γεννήσει πλησίον θνητῶν κοιμηθεῖσαι
 "Ἡ καὶ καρποὺς γυναικῶν, ὑπὸ νύκτας αἰσχύνῃς σπαρέντας,
 Οὓς ἀρραντίστους τοῦ θείου ραντίσματος δαίμονες μαῦροι
 Φέρουν εἰς ἄγρια ὄρη νὰ τρέχουν τελώρια ἄσπρα
 (Οὕτω καλοῦσιν αὐτόθι τάβάπτιστα βρέφη θανάοντα).
 Ταῦτα πιστεύουν εὐκόλως βοσκοὶ θυμαυλοῦντες συνήθως,
 Σύντροφον ἔχοντες μόνον τὴν λύραν αὐτῶν καὶ τὸν κύνα.

Ταῦτα πιστεύων κί' ὁ Δράκος, ἐδὼ σταματᾷ κουρασμένος,
 "Οπου παράφορος ἔρωι τὸν ἔφερ' ἐκ μέσου δρυμνίων.
 Στέκει βεμβὸς, καὶ ὁ νοῦς του εἰς ἑκστασιν εἶναι καὶ φρίκην
 Βλέπει δ' ἀόρατα ὄντα, πλανῶσιν αὐτὸν ὀπτασίαι.
 Αἶφνης ἀκούει χορὸν, μουσικὴν ἀρμονίαν ὀργάνων
 Θέλγει δ' αὐτὸν ἡ φωνὴ μαγικῶν ὑπὲρ ἀνθρώπων ὄντων
 Στρέφει τὸ βῆμα ἐκείσε· ἐμβρόντητος μένει καὶ ἄπνους.
 Κί' ἴδε ! ἐμπρὸς τοῦ χοροῦ Ἀμαζῶν Νηρηΐς προορχεῖται
 Εἶναι τὸ βλέμμα της πῦρ, καὶ ἡ κόμη της ρόαξ χρυσαίου.
 Φέρει ροδόχρουν στολὴν, καὶ ὁ πέπλος της ἀνθὴ σκορπίζει·

Ἴπταται δ', ὅταν στροφάς τῆς ὀρχήσεως κάμπτουν οἱ πόδες.
 Χάριν προσθέτει χρυσῇ τὴν ὀσφὺν περιδένουσα ζώνη,
 Κι' ὄψιν χροιάς λευκανθέμου ῥοδίνη δυάς ἐπιστέφει.
 Φέρει δὲ στέμμα χρυσοῦν διαλάμπον μὲ φῶτ' ἀδαμάντων,
 Κι' ὅλον τῆς εἶναι τὸ σῶμα ἀβρόν, ὡς τοῦ κρίνου τὸ φύλλον.
 Θάμβος κατέχει τὸν Δράκον, ὡς εἶδ' ὀρχουμένην τὴν νύμφην·
 Χεῖρ τὸν ἀρπάζει· κι' ἰδοῦ, ἀγνοῶν ποῦ ἡ πλάνη τὸν φέρει,
 Σύρει αὐτὸς τὸν χορὸν, καὶ δευτέρα συνέπετ' ἡ Νύμφη·
 Ὅπισθεν δ' ἔρχοντ' αἱ ἄλλαι, ὡς λέμβοι νηὸς χρυσοπτέρου.
 Λόγοι δ' ἔχουσιν, ὡς βρονταὶ ἐν θυέλλῃς νυκτὶ παταγῶδει,
 Νέον τρομάζουσαι ναύτην, δραπέτην ἐστίας γιγίνης·
 «Χόρευε, Δράκε, κι' ἐγὼ μὲ χαρὰν συγχορεύω μαζί σου,
 Ἔως ἡ ὥρα νὰ ἔλθῃ, ἐν χῶμα τοὺς δύο νὰ φάγῃ·
 Οὕτως ἡ ἀσπλαγχνος Μοῖρα ἐπέγραψ' εἰς μέλανα χάρτην.
 Εἶμαι ἡ νύμφη ἐγὼ, ἥτις ὑπαρξιν σ' ἔδωκα νέαν·
 Σ' ἔσπεψα μὲ ἔρωτος στέμμα εἰς ἐνδοξον ξίφους ἀγῶνα.
 Σὲ ἀγαπῶ ὑπὲρ πάντα τοῦ κόσμου τὰ φίλτατα ὄντα·
 Μὴ μ' ἀποφεύγῃς· ὦ! ἔλα νὰ μ' ἴδῃς, νὰ σ' ἴδω·
 Δρόσον νὰ πέμψῃς τὴν φλόγα καμίνου διττῆς ν' ἀποσβέσῃς.»
 Εἶπε, καὶ ἔδραξ' αὐτὸν ἐκ τῆς ὀπισθεν κόμης, ὡς δράττουν
 Παῖδες γάλην ἐκ τῆς κέρκου, καὶ ῥίπτουν αὐτὴν θρηνηδούσαν.
 Στρέψασα δ' ἔβαλ' αὐτὸν πρὸς τὰ ἄνω αἰθέρια ὕψη·
 Κι' εἶδε τὰ βάραθρ' ὁ Δράκος ὁμοίως νὰ στρέφονται κάτω,
 Νέφη δὲ πέριξ νὰ φεύγουν, ὡς φεύγει ἀτμός ἀπὸ πλοίου.
 Αἶφνης δὲ πάλιν χαμαὶ ἐπὶ βράχων ὡς ἄλλalos πέτρα
 Κεῖται, κι' εἰς λήθαργον χαῦνα τανύει τάνισχυρα μέλη.
 Οὕτω δὲ μόλις πῶς ζῇ ὁ φρικώδης ἰδρὼς ἀναγγέλλει,
 Ὅστις ἀφθόνως ἐπάνω τοῦ λείου του δέρματος βέει.
 Ὅραν πολλὴν διαχέμνει ἀναίσθητον ξύλον ὁ ἥρως,
 Ὅτε βοσκὸς διαβαίνων τυχαίως ἐκεῖθεν τὸν εἶδε·
 «Δράκε,» τὸν κράζει (ἐκεῖνος τὰ ὄμματά μόνον στηλόνει),
 «Δράκε· ὦ! βέβαια δαίμων νυμφόληπτον σ' ἔχει νεκρώσει.»
 Τρέχει δ' εὐθύς, κι' ἱερέα καλεῖ τὰς εὐχὰς ν' ἀναγνώσῃ,
 Ὅσαι δαιμόνων τοῦ Ἄδου διώκουν μισάνθρωπα στίφη.

Λίθος ἀκούει ὁ ἥρως τῶν θείων βιβλίων τὰς λέξεις·
Μόλις δὲ τέλος ἀφοῦ αἱ εὐχαὶ ἀνεγνώσθησαν ὅλοι,
Σεῖσι τὰ χεῖλη πρὸς λόγους, οὓς μάτην ζητοῦν νὰ νοήσουν·
«Εἶμαι ... ναὶ ... λάτρις ... θὰ ἔλθω... τὴν αὖριον... τὴν Βιττωρίαν...»

Φθάνουν δ' ἐν τούτοις ἐκεῖσε καὶ ἄλλοι ποιμένες τῶν Λάκκων·
«Σήκω» δ' ἐκβάλλουν φωνὴν ἱκανὴν τὰς ὑάλους νὰ θραύσῃ,
Ὅπως μακροῦ κανονίου ὁ ἥχος ἐν ὥρᾳ γαλήνης.
«Σήκω» κι' ὁμοῦ πρὸς τοὺς Λάκκους ὑπάγωμεν, δύστηνε Δράκε.»
Ἄν ἀσθενήσας βαρέως τρεῖς μῆνας διῆγε κλινήρης,
Ἵστερον δ' ἤθελ' ὀλίγον τῆς κλίνης αὐτοῦ νὰ κατέλθῃ,
Ὅτε ῥωννύοντα ζωμὸν τρυφεροῦ μοσχάρου προσφέρουν,
Τόσον ἀδύνατα μέλη ὁ Δράκος δὲν ἤθελεν ἔχει.
Ῥάβδος στηρίζει τὸν πρῶτον κρημνίζοντα πρέμνα τῶν δένδρων·
Χεῖρες βασταῶν τὸν κούφως εἰς βράχους πατοῦντα ὁδίτην·
Κι' ὅλην ἡμέραν εἰς δρόμον ὀλίγων ὥρων ἐξοδεύει.
Φθάν' εἰς τοὺς Λάκκους ἐν τούτοις, καὶ πίπτ' εἰς τὴν κλινὴν γογγυζων,
Ἔχων τὸ ὄμμα θολόν, καὶ τὸ σῶμα εἰς ῥύπους καὶ κόνιν.
Μάτην δ' ἐρχόμεν' οἱ φίλοι, γλυκεῖς ἀποτείνουσι λόγους·
Πίπτουν τὰ βλέφαρα κάτω· δεινὴ δ' ἀγωνία τὸν ἔχει.
Μόλις δὲ σεῖων τὴν χεῖρα, ζῶν ἐκδηλοῖ μαραμμένην,
Ἦν κατατρώγει τὸ πάθος· κι' οὐδεὶς ἐννοεῖ τὴν αἰτίαν.
«Σήκω» δὲ πάλιν φωνεῖ μητρικὰ προσφιλὴς μετὰ πόνου,
Τέκνα μὴ ἔχουσ' αὐτὴ, κι' ἀγαπῶσα τὸν Δράκον ὡς τέκνον.
«Σήκω, υἱέ μου· πρὸς θήραν τὸ ὄπλον σου ἔτοιμον εἶναι·
Σήκω» σὲ κράζουσιν οἱ φίλοι· τὴν λύραν σου θέλουν ν' ἀρμόστῃς·
Θέλουν ν' ἀκούσουν, ὡς πρῶτα, φωνὴν ποθητὴν εἰς τὰ ὦτα.»
Μάτην ὡς βράχος ἀκούει, εἰς λήθαργον πίπτων ἐξ ὕπνου.
Μόλις δ' ἡμέραι πολλαὶ ἐπανάγουσιν τὴν αἴσθησιν πάλιν·
Λόγους δὲ πέμπουν τὰ χεῖλη, ὡς ῥόθος κυμάτων ἤχουσιντας,
Ὅταν μ' ἀφρούς ἐπὶ πέτρας οἰδαίνουσα θάλασσα πίπτει·
«Ἔρω με καίει· ὁ ἔρω τὸ πάσχον μου στῆθος φλογίζει·
Ἴδετε! τείγει τὸ τόξον, καὶ ῥίπτει τὸ πῦρ μετὰ τὰ βέλη.

Θέλω· ὦ! θέλω νὰ ἴδω τὸν ἄγγελον . . . » εἶπε, καὶ αὐτοῖς
Λήθαργος ἦλθε βαθυῖς, χαλαρόνων τὰ μέλη του ὅλα.

Ἦκουσε ταῦτα ἡ γραιῖα· ἐπῆλθε δ' εὐθύς εἰς τὸν νοῦν της,
Πόσῃ θωπεῖαν ὁ Δράκος ἐπέδειξεν, ὅταν ἡ ξένη
Ἔβλεπε μ' ὄμμα γλυκὺ καλλονὴν εἰς τὰ ὄρη θρεμμένην,
Κρύπτουσαν πόθου καρδίαν, ψυχὴν τρυφερὰν, ὅπως κρύπτει
Μία καστάνων τολύπη καρπὸν τρυφερὸν ὑπ' ἀκάνθας.
Φέρ' εἰς τὴν μνήμην ὁποῖας ὁδύνας ἵσταίνθη παρθένος
Ἀλλοτε νῆα ἐρώσα θερμῶς τὸν πατέρα τοῦ Δράκου·
« Σήκω, » τὸν κράζει καὶ πάλιν· « ναί, σήκω νὰ ἴδῃς ἐκείνην,
Ἦτις πυρὰν σοῦ ἀνάπτει· τὸν ἵππον σου ἔτοιμον ἔχω·
Ἵπ' αὐτῇ· οἱ φίλοι προθύμως φρουροὶ θέλουν εἶσθ' εἰς τὸν δρόμον. »
Εἶπεν ἡ γραιῖα· κι' ὡς ναύτης ἐν μέσῳ δεινῆς τρικυμίας,
Μίαν ἀκτίνα ἰδὼν εἰς τὰ νέφη ἐξαίφνης νὰ λάμψῃ,
Πάραυτα θάρρος λαμβάνει, καὶ νῆα ζωὴ τὸν θερμαίνει·
Οὕτω κι' ὁ Δράκος εὐθύς, ὅταν ἔλαβ' ἐλπίδα νὰ ἴδῃ
Ἢλιον πέμποντ' ἀκτίνα λαμπρὰν εἰς καρδίας κυμάνσεις,
Αἰφνης ἡγέρθη μ' ἰσχὺν αἰετοῦ ἐπὶ ἄκρας ὁρέων.
Τόσον ποικίλος ὁ ἔρως εἰς βύθος κλυδάνων μᾶς φέρει,
Κι' ἄλλοτε πάλιν ζωὴν ἰσχυρὰν ὡς θεὸς μᾶς χαρίζει!

Εἶχε δ' ὁ ἥρως ἑταῖρον πιστὸν εἰς αὐτὸν παιδιόθεν,
Ὅτε παιδίον ἀπλοῦν αἰετῶν φωλεὰς διηρεύνα,
Ὅπως μικροῦς νεοσσούς εἰς τοὺς Λάκκους πρὸς θῆαν κομίσῃ.
Εἰξευρεν ὅλα δ' αὐτὸς τὰ κρυφὰ τῆς καρδίας τοῦ Δράκου,
Ἦδη πολλάκις ἐμπράκτως τὴν πίστιν αὐτοῦ ἀποδείξας·
Μάλιστα δ' ὅταν οἱ Φράγκοι λαβόντες αὐτὸν εἰς ἐνέδραν,
(Δόλος αἰείποτε εἶναι τυράννων τὸ ἄτιμον ὄπλον),
Τέμνοντες κάλαμον τόσον ἄξυν, ὡς βελόνη τοῦ ῥάπτου,
Ἐμπηγον μέρη μικρὰ τῶν ὀνύχων του κάτω βραδέως·
Μόλυβδον εἴτε λυμένον εἰς εὖρος λεβήτων μεγάλων,
Ἀνω τῶν νώτων αὐτοῦ εἰς σταγόνας μικρὰς ἐκυλίνδουν·
Τέλος δὲ τεύχη χαλκοῦ αἰφνιδίως κροτοῦντες κι' ἐν τάχει,

Ἦπνον νὰ λάβῃ διόλου δὲν ἄφησαν πέντε ἡμέρας*
 Θέλοντες οὕτως αὐτὸν νὰ βιάσουν προδότης νὰ γίνη,
 Εἶπε δ' ὅποσα κρυφίως ὁ Δράκος μελέτα νὰ πράξῃ.
 Μῆνας δὲ τρεῖς δεδεμένον κατεῖχον αὐτὸν εἰς ἀλύσεις,
 Μάτην προσμένοντες ὅτι θ' ἀνοίξῃ ὁ μάρτυς τὸ στόμα,
 "Οτε πρῶϊαν τινὰ μετ' αὐτοῦ καταβαίνοντες ὄρη,
 "Οπως ἐντὸς τῶν Χανίων τὸν φέρουν ἀπὸ τινος πύργου,
 Αἶφνης τὸν χάνουν· μακρὰν δὲ τὸν βλέπουν κατόπιν πηδῶντα,
 "Οπως ὁ αἴλουρος, ὅταν ἀγρία ὄρμῃ τὸν κεντήσῃ.
 Ζέρβας ὁ ἥρως καλεῖτο· πρὸς τοῦτον δὲ τότε ὁ Δράκος,
 Δάκρυα χύνων ὡς βρύσις, στενάζων τάκούλουθα εἶπε·
 «Ζέρβ' ἀδελφε, ἐντροπὴν εἰς τὸ στῆθος ἀκούω μεγάλην,
 Πάθους ἀγρίου νὰ σ' εἶπω τὸ αἷτιον ποῖον ὑπάρχει.
 "Αλλοτ' ἀγνὸς ἐραστής, ἐνθυμεῖσαι, σ' ἐξήγουν τοὺς πόνους,
 "Οσους ἐπόνει γλυκεῖς ἢ θερμῶς ἀγαπῶσα ψυχὴ μου.
 "Ομως ἐκείνη ἢ φλόξ, τῆς νεότητος πρόσκαιρον ἄνθος,
 Μόνη ἐσδέσθη, ἀφοῦ ἢ ξανθὴ ἐνυμφεῖθι νεάνις,
 Μ' ὅμοιον ἄνδρα τὴν τάξιν εἰς νόμιμον γάμον ζευχθεῖσα.
 "Αλλὰ πλὴν ἤδη πυρὰ τῆς καρδίας σαλεύει τὸν νοῦν μου,
 Πρῶτον γλυκεῖα, κατόπιν πικρὰς πληρωθεῖς ἀλγηδόνος.
 Μὴ μ' ἐρωτήσης διόλου, πῶς αὕτη καλεῖται ἡ κόρη,
 "Ητις τῶν σπλάγχων ἐντὸς μου ἀνῆψε τὸ πῦρ τοῦ θανάτου.
 Μόλις τὸ εἶπω, παρὰ φρων εὐθὺς θέλω γίνει ἐκ νέου.
 Μόνον, ὡς πάντοτε ἦσο τῶν φίλων τοῦ Δράκου ὁ πρῶτος,
 Οὕτω καὶ τώρα πιστῶς εἰς τοῦ φίλου σου ἔλα τὴν χρεῖαν.
 "Αμὰ ὁ ἥλιος κλίνει τὸν δρόμον αὐτοῦ πρὸς τὴν δύσιν,
 "Εχω σκοπὸν εἰς Χανία ταχὺς ἱππηλάτης νὰ δράμω.
 "Ομως εἰξεύρεις ὁποῖας παγίδας μοῦ στήνουν οἱ Φράγχοι·
 Πᾶσα μικρὰ στενωπὸς ὁπλοφόρων ἐγκρύπτει ὁμάδα,
 Κι' ὅπου βάθειαι κοιλάς, ἀποτρόπαια ξίφη λαυθάνουν·
 Εἶναι δ' ἀνάγκη ἀνδρείων, ἀγρύπνων φρουρῶν τῆς ζωῆς μου.
 "Οθεν, ἐὰν μ' ἀγαπᾷς (μ' ἀγαπᾷς δ' ἐγκαρδίως, τὸ 'ξείρω),
 Κάλει μοι ἄνδρας τῶν Λάκκων πιστοὺς εἰς ἡμᾶς ἀμφοτέρους.
 Τούτων πεντήκοντ' ἄς λάβουν τὴν ἀποπτον θέσιν ἐκείνην,

"Ἦντινα *Márrar Nεροῦ* ὀνομάζομεν, ὕδωρ πηγαῖον
 Νέμουσαν πέριξ, κ' εἰς ἄνδρας παρέχουσιν θέσεις εὐσκήους·
 Δέκα δὲ ἄλλοι σκοποὶ εἰς τὰ ὑποπτα μέρη ἀς στέκουν,
 "Εως ὑπάγῃ ἐκεῖσε καὶ ἔλθω εἰς δύο ἡμέρας·"

Εἶπε, κί' ὁ Ζέρβας οὐδὲν πρὸς τοῦ φίλου τὰς λέξεις ἀντεῖπεν·
 Ἦλθε δὲ κῆρυξ ταχέως, τοιαῦτα κηρύττων εἰς Λάκκους·

"Ὅσοι καυχᾶσθε τοῦ Δράκου ἑταῖροι πιστοὶ ὅτι εἴσθε,
 Λάβετε τῷπλον, στολὴν ἐλαφροῦ ὁδοπόρου, σιτία,
 Οἶνον καὶ ὅ,τι τοῦ δρόμου χρεῖῳδες ἐφόδιον εἶναι·
 Δύω ἡμέρας φρουροὶ θὰ φυλάττωμεν, ἕως ὑπάγῃ

Κί' ἔλθῃ ὁ πρῶτος τῶν Λάκκων, ἰδὼν τῶν Χανίων τὴν πόλιν.

"Ἄγετ'! ἐδῶ θὰ προσμένω νὰ ἴδω τίς πρῶτον θὰ ἔλθῃ."

Εἶπε, κί' ἀκόμη δὲν εἶχεν ἡμίσεια ὥρα παρέλθῃ,

"Ὅτ' ὀγδοήκοντα ἦλθον ξανθοὶ νεανῖαι ἀκμαῖοι.

Πήραν δ' ὀπίσω τῶν νώτων πλεκτὰ συνεκράτουν σχοινία,

"Ενθα ὑπῆρχον ὀπόσων ἀνάγκην λιτοὶ ἔχουν ἄνδρες.

"Ὅπλα δ' ἐγέμιζον, χεῖρας μυῶδεις κινουντες ταχέως,

Κί' ἔβαλλον, χαίροντες ὅτι περίστασιν εὗρον τοιαύτην,

"Ὅπως τὸν ζῆλον αὐτῶν ἀποδείξουν ἐμπράκτως τῷ Δράκῳ.

Θήκην δ' ἀρμάτων ὁσφὺς ἐζωννύετο μ' εὐκαμπτον χάριν,

"Ενθα μολύβδου σφαιρία βροντὰς κεραυνῶν προμηνύουν.

Πάντες δὲ πλήρεις ζωῆς κί' εὐθυμίας ποιήσαντες τάγμα,

Στρέφουν τὸ βῆμα, ὀπίσω τῶν Λάκκων λιπόντες τὸ ὄρος,

Σπεύδοντες ἵνα κατέλθουν ἐκεῖ, ὅπου μήτηρ ὑδάτων

Μέλλει νὰ στείλῃ φρουροὺς, ἰχθυετὰς ἐνεδρῶν τοῦ τυράννου.

"Ὅπου δ' ὄφρ' ὅπως τῶν βουνῶν κελαρύζον τὸ ὕδωρ προχέει,

Πίτυς ὑψοῦται ἀρχαία, ποιοῦσ' ἀφανῆ τὸν αἰθέρα.

Φύλλα λεπτὰ δ' ἠνωμένα παρέχουν σκιάν πυκνοτάτην,

Παίζοντα μ' αὔραν ἡδεῖαν, ἣν πέμπει τἀπέναντι κύμα·

Εἶτε κροτοῦντα ὡς ἤχος ῥαγδαίας βροχῆς, ὅταν ἔλθῃ

Λάβρος βορρᾶς διασειῶν τὰ δένδρα· ὡς τῷμμα τοῦ Πλάστου

Σείει τὴν γῆν, καὶ ὀρχοῦνται τὰ ὄρη κί' οἱ τοῖχοι τῶν πύργων.

Ταύτην τὴν πίτυν σταθμὸν τῶν ἡρώων ἐποίησ' ὁ Ζέρβας.

Πέριξ λοιπὸν ἐπὶ δένδρων τὰς πῆρας κρεμῶσι, κί' ἐκβάλλουν
 Ὅσον ἐκόμισαν ἄρτον, τυρὸν κί' εἰς τεμάχια κρέας,
 Ὅπερ προχείρως εἰς Λάκκους ὀπτὸν ἐπ' ἀνθράκων γυναῖκες,
 Ἄνδρας εἰς δρόμον πολέμου προπέμπουσαι, εἶχον ποιήσει.
 Στρώννουσι δ' ἄνθη καὶ φύλλα, ἃ παῖδες τῶν κύκλῳ χωρίων
 Εἶχον προσφέρει, τοὺς πρώτους τῆς Κρήτης θαυμάζοντες ἄνδρας.
 Οἶνον δ' ἐξαγουν γλυκὺν ἀπ' ἀγγείων ξυλίνων τοῦ τόπου,
 Ἄπερ ἐν ὥρᾳ σχολῆς τεχνηέντως ποικίλλουν ποιμένες,
 Λῶρον μακρὸν προσαρτῶντες, ἐπ' ὤμου στενὸν τελαμῶνα.
 Τρώουν καὶ πίνουν φαιδροί, λησμονοῦντες τὰς λύπας τοῦ βίου,
 Κί' ἔπειτα κλίνουσι εἰς χλόην, ποθοῦντες ἀνάπαισιν κόπου.
 Γέρων δὲ τότε Λακκιώτης, μετρῶν ἐννεήκοντα ἔτη,
 Νέος πολλὰ ὑποστάς καὶ ἰδὼν εἰς ἡμέρας προτέρας,
 Οὕτως ἀρχίζει ἐντείνων διήγησιν, ὅπως ὁ τέττιξ,
 Ὅστις ἀκούραστα ψάλλει τὸ θέρος ἐπ' ἄκρων τῶν δένδρων
 «Βλέπετ' ἐκεῖνο τὸ κοῖλον, ἐνθ' ἄφθονον ῥέον τὸ ὕδωρ,
 Πόσιν παρέχει πληροῦν εἰς τὴν πέτρην σκαμμένην λεκάνην;
 Ἄλλοτ' ἐνταῦθα τὴν δίψαν σθενύων βοσκὸς ἐκ τῶν Λάκκων,
 Μέγιστον Νίγηρτα εἶδε προσβλέποντα μ' ἄγριον ὄμμα.
 Φάντασμα ἦτο δεινόν! μὲ τὸ κάτω τοῦ χεῖλος τὸ βάθος
 Ἐψαυεν, ὅπου ἡ γῆ εἰς τὰ σπλάγχνα της ἔλκει τὸ ὕδωρ.
 Τᾷλλό του χεῖλος δ' ὑψοῦτο, τὸν βράχον σχεδὸν ὑποψαῦον,
 Ὅπως αἱ χεῖρες ἀνθρώπου τὴν στέγην οἰκίας ὀρέων.
 Ἦγον δεινὸν δ' ἀπετέλει ῥοφῶν μετὰ βίας τὸ ῥεῦμα,
 Κί' ἐπαλλε νόμισμ' ἀστράπτων, χρυσοῦν, εἰς τὰς δύο παλάμας·
 Παίζων, ὡς παίζουν οἱ παῖδες ταχέως ἀλλάσσοντες χεῖρας.
 Τρόμος κατέλαθ' αὐτὸν, ὅταν εἶδε τὸ φάντασμ' ἐκεῖνο.
 Φευγεὶ δ' εὐθύς, κί' εἰς τοὺς Λάκκους ἀγγέλλει τὸ τί τῷ συνέβη.
 Οὕτω δ' ἐξήγησε τότε τὴν ὄψιν πολύπειρος γέρων
 «Εἶναι βεβαίως ἐκεῖ παλαιόθεν κρυμμένον χρυσίον,
 Ἐχον σφραγίδα γλυμμένην εἰς μάγων σχολὴν ταρταρεῖαν.
 Τίς τολμηρὸς τὸ λοιπὸν θ' ἀνασκάψῃ τὴν γῆν, ὅπως εἴρῃ
 Πλάκα, κί' ἐπάνω αὐτῆς τὴν σφραγίδα μὲ γράμματα πέριξ;»
 Εἶπε, καὶ τρεῖς νεανίαι ἀμέσως ἠγέρθησαν πρώτοι·

Εἶτα δὲ πλῆθος πολὺ, ν' ἀνορύξουν τὰ σπλάγχχνα τοῦ ὄρους.
 Ἦλθον δ' εὐθύς, ἡγουμένου τοῦ γέροντος, κι' ὅπου τοῖς εἶπεν
 Ἔσκαψαν, κι' εὗρον τῷ ὄντι τὴν πλάκα, κι' ἐπάνω σφραγίδα·
 Μόλις πλὴν σείουν αὐτήν, καὶ νεκροὶ κατὰ γῆς ἐξαπλοῦνται.
 Φεύγουσι τότε δ' οἱ ἄλλοι, κι' οὐδεὶς ἀπετόλμησε πλέων
 Χεῖρα νὰ θέσῃ ἐπ' ἔργων μαγείας δαιμόνων τοῦ Ἄδου.
 Ὅτε μαθὼν τὰ συμβάντα Ἑβραῖος τῆς πόλεως ἦλθε,
 Γένειον τρέφων μακρὸν, καὶ πλατείας φορῶν τὰς ἐσθῆτας,
 Θέλων νὰ ἴδῃ τὴν πλάκα, τὰς λέξεις δ' αὐτῆς ν' ἀναγνώσῃ.
 Οὕτω δὲ εἶπεν, ἀφοῦ ἐπὶ ὥραν ἀνέγνωσε μίαν,
 Βίβλον μακράν ἀνελίττων, στενὴν κεφαλὴν δ' ἐπισείων,
 Δίκην μικροῦ νευροσπάστου, ὃ σείουσιν ἄφρονες παῖδες·
 « Εἴχουσιν εἰς ἀδελφοὶ διατάττουν ἐδῶ νὰ σφαγῶσιν,
 Ὅπως λυθοῦν οἱ δεσμοί, οἱ συνέχοντες μέλαιναν πλάκα. »

Εἶπε, καὶ πάντες ὡς λίθοι εἰς τᾶκουσμ' αὐτὸ ἀπομένουν.
 Πάλιν δ' ἀγέλαστα χεῖλη ὠχρὸς Ἰουδαῖος ἀνοίγει·
 « Τί μου ὑπόσχεσθε, ἂν ἐγὼ σφάξω καὶ ῥάνω μὲ αἷμα
 Ταύτην τὴν πέτραν, δεσμεύων τοὺς δαίμονας ὅλους μὲ τέχνην ;
 Δίδετε πρόθυμοι μέρος πολὺ τοῦ ἐνταῦθα χρυσοῦ ; — »
 « Δίδομεν, » ὅλοι μὲ μίαν φωνὴν ἀνεκραύγασαν τότε,
 Ὅντες περίεργοι πῶς θέλει πράξῃ, βεβαίως νοοῦντες,
 Ὅτι δὲν θέλει ποτὲ θυσιάσει ἀνθρώπους ἐκείθι.
 Αὖθις δ' ἤχεϊ τοῦ Ἑβραίου ἡ δύσπιστος γλῶσσα φωνοῦσα·
 « Ὅτι τὸ ἡμῖς μέρος θὰ δώσετε, κάμετε ὄρκον. »
 Πρόθυμοι δ' ἅπαντες ὄρκον ὁμνῶνσι τείνοντες χεῖρες·
 « Ναὶ μὰ τὴν γῆν, ἥτις μέλλει τὸ σῶμα ἡμῶν νὰ σκεπάσῃ,
 Βρωμα σκωλήκων ποιῶσα τάκμάζοντα σήμερον μέλη,
 Τᾶστρον, ὃ φέγγει παρέχον τὸ φῶς τῆς γλυκείας ἡμέρας,
 Δίδομεν ὅσον ζητήσῃς χρυσίον ἐκ τούτου τοῦ μέρους. »
 Ἔσπευσε τότε δ' ἐκεῖνός, καὶ κλώσσουσαν ὄρνιν εὗρηκεν,
 Εἴχουσιν ἐν ὀδηγοῦσαν ὀρνίθια μαῦρα ὀπίσω,
 Βάδην χωροῦσαν, τὴν γῆν μὲ τὸ ῥάμος αὐτῆς ἐρευνῶσαν,
 Ὅπως εὐροῦσα τροφήν, στρεφομένη παρέχῃ τοῖς τέκνοις.

Ἐσφαξε ταῦτα δ' εὐθὺς εἰς τὴν πλάκα ἐπάνω, ῥαντίσας
 Πάντα τὰ πέριξ μὲ αἷμα· τὴν μάχαιραν δ' ἔπειτα δράζας,
 Ἐχουσαν μαύρην λαβὴν, τοῦ Ταρτάρου σημεῖον χαράττει,
 Κι' αἶρει τὴν πλάκα· θαμβοῦνται τὰ ὄμματα πάντων ὁρώντων
 Τόσσην πληθὺν νομισμάτων, ὁπόσσην οὐδέποτε εἶδον.
 Οὕτω δ' αἰσχροὺς πλεονέκτης εἰς ὧτα λαοῦ ψιθυρίζει·
 « Δεῦτε καὶ κτείνωμεν τοῦτον, ἐχθρὸν τοῦ Χριστοῦ κηρυγμένον,
 Λύσωμεν δ' οὕτω τὸν ὄρκον, καὶ ὅλον τὸ νόμισμα μείνῃ. »
 Ἐλεγε· μόλις πλὴν γινώσιν αὐτοῦ ὁ πρωτεύων λαμβάνει,
 Ὅντινα σύμπας ἡ Κρήτη τὸν χρόνον ἐκεῖνον ἐτίμα,
 Κι' οὕτω φωνὴν πρὸς βροντὴν τῆς νυκτὸς ὁμοιάζουσαν βάλλει·
 « Ἀθλίε! τοῦτον τὸν λόγον ἐτόλμησας τόσον αὐθάδως
 Ἐμπροσθεν τόσων ἀνδρείων νὰ εἶπῃς μὲ ἄτιμα χεῖλη;
 Καί ποτ' ἐχθροὶ χαμερπεῖς χαιρεκάκως ἡμᾶς νὰ χλευάσουν,
 Πλήρεις πικρίας παντοῦ διασπείροντες λόγους τοιοῦτους·
 « Ἰδετ' ἱππῶται! δεσμὸν ἵνα λύσουν τοῦ ὄρκου, φονεύουν
 Ἄνδρα, ὃν μόνοι αὐτοὶ προσεκάλεσαν μέτοχον πλούτου. » »
 Κάλλιον πρῶτον ἢ γῆ νὰ ῥηχθῇ, εἰς τὸ μέγα τῆς χάσμα
 Θάπτουσα φαύλους ὀπλίτας, ἢ ἄτιμον τρόπον τῶν Λάκκων
 Φήμη ν' ἀγγείλῃ, προδότας δ' αὐτοὺς νὰ καλέσουν δικαίως.
 Φύγε· τὸ στόμα σου κλείσε· μὴ ἄλλοτ' ἐκφράσῃς τοιαῦτα,
 Μήπως ὁ λόγος σοὶ γείνῃ αἰχμὴ τὴν καρδίαν τρυπῶσα. »
 Εἶπε, καὶ πάντες μὲ μίαν φωνὴν τὸν προδότην διώκουν.
 Πλούσιος δ' ἔγιν', ὡς λέγουν, ὁ μάχος ἐκεῖνος Ἑβραῖος,
 Κι' ἤδη περίφημος εἶναι, ἀσκῶν ἐμπορίαν ἐν Σιμόνῃ.
 Πλούτος δ' ἐπίσης πολὺς ἐπεχῶθ' εἰς τοὺς Λάκκους, καὶ παῖδας
 Ἐβλεπε, τότε φοροῦντας μαχαίρας χρυσαῖς, ἢ πιστόλας
 Μ' ἀργυρον ἄφθονον οὕσας τὴν ἄνω λαβὴν κοσμημένας.
 Ἐτι δὲ σήμερον ὅσα μὲ ἀργυρον ὅπλα φοροῦμεν,
 Σπάνια εἶναι πολὺ τὰ μὴ ἔχοντ' ἐκεῖθεν τὰ πλούτη. »

Ταῦτα καὶ ἄλλ' ἀφελῆς διηγείτο πρεσβύτες, ὁπότεν
 Ἀγρίον ἄνδρα τὸ βῆμα εὐθύνοντ' ἐκεῖσε κατείδον.
 Ἦτο δασύς κι' ὑψηλὸς μὲ ὠχρὰς καὶ τραχεῖας τὰς σάρκας·

Εἶχε τὸ ὄμμα γοργὸν καὶ φλογὸς πληρωμένον, καὶ εἰς σάκκος
 ἦτο τὸ ἐνδυμ' αὐτοῦ· τὴν δ' ὄσφυν περιέζωννον ὄλην
 Ὅπλα παντοῖα, πυρὸς ἐργαλεῖα καὶ πρόχειρα σκευή.
 Ὅπισθεν δ' εἶχεν ἡ πῆρα τεμάχιον κρέως αἰγάγρου,
 Κρίθινον ἄρτον ὀλίγον καὶ ὕδωρ μετ' οἴνου μιγμένον,
 Ἴνα τὴν δίψαν σθενύῃ, γυρίζων ἀπαύστως εἰς ὄρη.
 Εἶχε πλησίον δ' αὐτοῦ νεανίαν ῥοδόχρουν τὸ δέριμα,
 Ῥάβδον κρατοῦντα λεπτήν, μ' ὀφθαλμοὺς καστανούς, γλυκυτάτους·
 Κρύπτοντα κόμην ἀγγέλου εἰς κάλυμμ' ἀπλοῦν ἐξ ὀθόνης.
 Κάτω δ' οἱ πόδες ἐφόρουν λεπτὰ ὑποδήματ', ὅποια
 Ἀνδρες δὲν φέρουν ἐκεῖ, εἰς τοὺς βράχους ἀσκούντες τὰς κνήμας·
 Κι' εἶχ' ἡ ὄσφυς ἐλαφρὸν μαχαίριδιον μόνον καὶ ξίφος.
 Ἀύραν δ' ἐκράτει ἡ χεὶρ ἡ ἄβρα, ποικιλμένην μὲ ἄνθη,
 Οἷα ποικίλλουν βοσκοὶ, ἀφελεῖς λεπτουργοὶ, τὸν χειμῶνα.
 Ἔδωκε δὲ εἰς τὸν φίλον αὐτοῦ ῥητινόχρουν τὸ πλῆκτρον,
 Φέρον μικροὺς κωδωνίσκους, προσθέτοντας τόνον εἰς ἤχον,
 Ὅν αἱ χορδαὶ εἰς ἀπλὴν ἁρμονίαν προφέρουν ἡρέμα.
 Οὕτω δ' ἤχει τρυφερὰ ἡ τοῦ νέου φωνὴ μετὰ πάθους·
 «Φθόγγους, ἀγάπη μου, ψάλε ψυχῶν δεδεμένων εἰς πόθον,
 Μόχθους ζωῆς πλανωμένης εἰς ὄρη καὶ λόγγους ἀγρίους.»
 Ἀρχεται δ' ἔπειτ' ἐκεῖνος, στριῖζας εἰς δένδρον τὸ ὄπλον,
 Λέξεις τοῦ πάνου, ρυθμὸν ἀπὸ βάθους καρδίας ἀρμόζων·
 «Πάλλας καλοῦμαι· καυχῶμαι πατρίδα τὸ Θέρισον ἔχων·
 Εἴμ' ἐρημίτης, οἰκίαν τὰ σπήλαια ἔχων καὶ δάση·
 Κι' ὅπου δὲν βαίνουν τυράννων οἱ πόδες τὰ ἵχνη μου λείπω,
 Μόλυσμα φεύγων δουλείας, καὶ ἐλευθερον πνέων ἀέρα.
 Ἔχω συντρόφους τοὺς θῆρας, οὓς τρέφουν οἱ ἄγριοι τόποι,
 Τέρψιν τῶν ὄπλων τὸν κρότον, χαρὰν τὴν ἀγάπην μου μόνον.
 Χόρτα μὲ τρέφουν καὶ σάρκες αἰγάγων, οὓς ῥίπτει τὸ πῦρ μου·
 Μόνος δ' ἐκβάλλω σπινθῆρας, τοὺς λίθους προσκρούων ἀλλήλοις.
 Μόνος δ' ὅπτῳ ἐπ' ἀνθρώπων τὸ κρέας, μὲ μάχιραν κόπτων.
 Κλέπτω πυρίτιδα μόνον, προσβάλλων ποιμένας τῶν Φράγκων·
 Κι' ὅπου συνάγονται Κεῖτες, ἐχθροὶ τοῦ δυνάστου, προστρέχω,
 Ἴνα τὸν πόνον μου ψάλω, μοὶ δώσουν δ' ἐκεῖνοι προθύμως

Οὔτινος ἔχω ἀνάγκην, μακρὰν διατρίβων ἀνθρώπων·
 Ὅτι παντοῦ μὲ ζητεῖ λογχοφόρων πληθὺς μισθωμένων·
 Μόνος δὲ εἶναι σωτήρ μου τὸ τάχος τῶν δύο ποδῶν μου. »
 Ταῦτ' ἀφοῦ ἔψαλ' ὁ ἥρως, ἐσίγησε, κι' ἄφθονον δάκρυ
 Ἐρρέυσσε βρέξαν ὠχρὰς παρειάς, ὡς τὸ κρῖνον οἱ ὄμβροι.
 Αὖθις δ' ὁ σύντροφος νέος προτρέπει αὐτὸν πρὸς τὸ ἄσμα·
 « Πάλιν, ἀγάπη μου, ψάλε, καρδίας κινῶν μὲ τὸ πληκτρον·
 Κι' αἷτιον ποῖον, εἰπὲ, πρὸς τὸν πλάνητα βίον σὲ φέρει. »
 Οὕτω δ' ἐκεῖνος ἀρχίζει τὴν λύραν ἐντεινὼν μὲ τέχνην·
 « Θλίψεως ἦλθον ἡμέραι, ὀργὴ τοῦ Κυρίου μεγάλη·
 Πάσχω· λαὸς φανερὰ νὰ γογγύσῃ δὲν εἶχε τὴν τόλμην·
 Δάκρυ δ' ἂν ἔχυνες μόνον, γονέων ἀτίμασιν κλαίων,
 Ἐνοχος ἦσ' κι' ἀγχόνη σ' ἐπρόσμενε, δεῖγμα νὰ γίνῃς
 Τί θέλουν πάθ' οἱ τολμῶντες μεμψίμοιρον λόγον νὰ εἴπουν.
 Πάντ' ἀπειθῇ νὰ τρυπήσῃ ὁ πάσσαλος ἔτοιμος ἦτο.
 Τέκνα πολλὰ δ' ἐπλανῶντο μακρὰν τῆς μητρίδος των Κρήτης,
 Μέγα πενθοῦντα τὸ πένθος, ποθοῦντα τὴν γῆν τῶν πατέρων·
 Κι' ἂν ἀπέτόλμων ποτὲ εἰς αὐτὴν ν' ἀποθέσουν τὸν πόδα,
 Ἐβλεπες ἄγριον ξένον, διώκοντ' αὐτοὺς παραχρῆμα.
 Χήραν δ' ὁμοίως πτωχὴν ἀπεσέρησαν γῆν τοῦ πατρός της·
 Κι' ὅταν ἐστέναξεν ὅτι ὁ ἄρτος αὐτῆς ἀφῆρέθη,
 Ὅμμασιν εἶδον ἰδίους νὰ πίπτῃ νεκρὸς ὁ υἱὸς της.
 Ἔτεινε τότε παλάμας πρὸς τ' ἄνω ἡ δύστηνος, κι' εἶπε·
 « « Φεῦ ! δὲν ὑπάρχει λοιπὸν ἀδελφὸς νὰ πονέσῃ τὴν χήραν !
 Οὕτω δ' ἀπόλλυσαι, τέκνον, χαρὰν τοῖς ἀπίστοις παρέχον !
 Ὑβριν πολλὴν εἰς ἐχθροὺς καταλείπον ! . . . Ἐκδίκησιν ! . . . Ὅσοι . . . »
 Εἶπε, καὶ ἔπεσ' ὠχρὰ κατὰ γῆς ὡς ἀνήλιον ῥόδον.
 Ἐβρας' ἐμοῦ ἡ ψυχὴ, ὅταν εἶδον τὸ θέαμ' ἐκεῖνο.
 Θέτω τὴν χεῖρα λοιπὸν εἰς τὴν θήκην τῶν ὀπλων, καὶ βάλλω
 Μίαν βολὴν πιστολίου. Εὐθύς δ' ὁ ἐγκέφαλος τότε
 Ῥέει τοῦ Φράγκου φονέως, κι' ἡ γῆ μὲ τὸ αἷμα ῥαντίσθη.
 α « Σκύλε ! τί κάμνεις ; » ἡ χήρα παράφρων μαινὰς ἀνακραῖζει·
 α « Φύγε ! ὀπίσω σου τρέχουν τὰ στίφη βαρβάρων δημίων ! »
 Κύων διώκων λαγὸν κουφοτέρας δὲν ἔχει τὰς κνήμας

Φεύγω, κι' ἀργὰ τὴν ἐσπέραν ἢ γῇ τῶν Σφακίων μ' ἐδέχθη.
 Πλοῖον δ' εὐρίσκω, καὶ πόρῳ τῆς φίλης πατρίδος πηγαίνω,
 Ἐνθα τῆς Μάνης υἱοὶ τῶν τυράννων τὸ φόβητρον εἶναι,
 Ἐχοντες σκέπην αὐτῶν τὰς ὀφρὺς τοῦ ψυχροῦ Ταυγέτου.
 Πλοῦτον δ' ἀφθόνως κερδίζω, τιμὴν ἀπολαύω μεγάλην.
 Ὅμως ὁ ἥλιος, φίλοι, δὲν λάμπει ἐκεῖ ὡς ἐνταῦθα.
 Ταύτην νὰ ἴδω τὴν φύσιν, τὴν δάφνην αὐτὴν νὰ ἐγγίσω,
 Τοῦτο τὸ ὕδωρ νὰ πῶ ἐπόθει ψυχὴ νοσταλγοῦσα.
 Ἐτυχε δέ ποτε φίλος νὰ ἔλθῃ ἐκ Κρήτης ἐκεῖσε·
 Τράπεζαν στρώνων· καλῶ τὸν ἐταῖρον ὁμοῦ νὰ δειπνήσῃ.
 Κι' εὐθυμοὶ, θέλομεν οἶνον νὰ πῖωμεν, λήθην τῶν μόχθων.
 Ὅτε «Δὲν εἶναι τῆς Κρήτης ὁ οἶνος», ὁ φίλος μοὶ λέγει.
 Δάκρυα πνίγουν ἐμὲ εἰς τὸ ἄκουσμι' ἐκεῖνο· φωνάζω·
 «ὦ! δὲν ἀνέχομαι πλέον μακρὰν νὰ πλανῶμαι, πατρίς μου.
 ὦ! ἅς φιλήσω τὸ χῶμα τῆς Κρήτης κι' εὐθύς ν' ἀποθάνω.»
 Τρεῖς δὲν παρῆλθον ἡμέραι, καὶ μόνος μου πλοῖον μισθώνω·
 Κάθημαι δ' ὅπου κρατοῦν τὸ πηδάλιον, στρέφω ἀπαύστως
 Ὅμμα μὲ δάκρυ βρεγμένον, μὴν ἴδω τῆς Κρήτης τὰ ὄρη·
 «Ἰδετ' αὐτά! » μὲ χαρὰν ἐπὶ τέλους φωνοῦσιν οἱ ναῦται.
 Τρέχω· τὰ σκεῦή μου δράττω· οὐδ' ἵπταται τάχιον ὄρνις,
 Ὅσον ταχέως ἐγὼ εἰς τὴν γῆν τῆς πατρίδος εὐρέθην,
 Ἐρημον τόπον πατήσας μακρὰν προδοτῶν καὶ φρουρίων.
 Πίπτω· τὸ χῶμα φιλῶ· καὶ ὀρκίζομαι μᾶλλον ν' ἀνοίξω
 Τάφον, νὰ φάγω νεκροῦ τὰ ὀστά ἢ νὰ εἶπω «θά φύγω.»
 Εἶπεν ὁ πόνος τὸν εἶχε δεινῶς καταβάλει· καθίζει
 Μέγαν ἀφείς στεναγμόν· εἰς τὸν νέον δὲ δίδει τὴν λύραν,
 Λέξεις προφέρων τοῦ πόθου, μὲ βλέμμα γλυκύτητα στάζον·
 «Ψάλε, ἀγάπη μου σὺ, καὶ εἰπὲ τὸν πιστὸν ἔρωτά μας,
 Ὅστις μᾶς δίδει πτερὰ νὰ πετώμεν εἰς ὄρη ἐπάνω,
 Στέρησιν πᾶσαν τοῦ βίου, κι' αὐτὸν τοῦ θανάτου τὸν πόνον
 Ὅναρ γλυκὺ θεωροῦντες, ἂν κρίκος κοινὸς μᾶς συνδέῃ.
 Τότε νεάνιδος οὕτω φωνὴν λιγυρὰν ἀκροῶνται·
 «Εἶμαι· γυνή, ζωννυμένη στολὴν ἀνδρικήν ὁδοιπόρου.»
 (Ταῦτα δ' εἰπούσα τὴν κόμην αὐτῆς ἐκ τῶν ὀπισθοῦ λυεῖ,

Κι' ἔρρευσε κάτω τραχήλου λευκοῦ, ὡς τὰ κρίνα τῶν κήπων,
(ῥάξ' χροιάν γλυκυτάτην κασάνου ξανθοῦ κατοπτρίζων.)

«Ὅταν παχύς ὁ χυμὸς τὰς ἐλαίας χαμαὶ καταβρίπτῃ,
Θνήσκῃ δὲ σύμπασ' ἡ φύσις, ἐκτὸς τῆς ὥμῃς κυπαρίσσου,
Ἦτις πλησίον τῶν τάφων πενθίμως θρηνεῖ μελανείμων·

Κάλαθον πλέκουσ' ἐν λόγῳ συνῆγον μετ' ἄλλων παρθένων,

Ὅσας ἐλαίας ὠχρὰς παρετήρουν εἰς ἔδαφος μαῦρον,

Ψάλλουσα ἔρωτος ἅμα ὠδὴν τρυφερὰν ἐν τῷ ἔργῳ.

Οὕτω, γινώσκειτ' ὑμεῖς, πᾶν φθινόπωρον ἔθος ὑπάρχει·

Ὅπου μετόχια πλῆθος πολὺ ἐλαιῶν περικλείουν,

Ἡ καὶ μοναὶ τοῦ Χριστοῦ, περιθάλπουσαι τέκνα πενήτων,

Ὅλαι παγαίνουσι μέρος δ' ἐλαίου λαμβάνει ἐκάστη,

Ὅπερ ἀνάλογον εἶναι τοῦ τάχους τῶν δύο χειρῶν της.

(Οὕτω τὸ ἐλαῖον πᾶσα τοῦ ἔτους αὐτῆς συγκομιζέει,

Ἡ τοὺς γονεῖς ἀπαλλάττει τοῦ βάρους ἐξόδων τυχαίων).

Πᾶσα σωρὸν δ' ἀνυψώνει ἐν εἵδει μικρᾶς πυραμίδος,

Φέρουσα πλήρη καρποῦ τὸν μικρὸν κάλαθόν της· κατόπιν

Τρίβουν εὐχύμους ἐλαίας ἀστεῖοι τοὺς λόγους ἐργάται,

Λίθους κυκλοῦντες δι' ἵππων, ἰσχὺν μηχανῶν προσωθοῦντες·

Κι' ἕκαστος βλέμματα ρίπτει γλυκὰ πρὸς συνάκτριαν φίλην.

Ἄλλοι δὲ μαῦροι τὴν ὄψιν, τοῦ λίπους χροιάν προσλαβόντες,

Θλίβουσιν ἔπειτ' αὐτὰς τεθειμένας εἰς σάκκους τριχίνους,

Ὅθεν τὸ ἐλαῖον ῥέει ὡς ἄφθονον δάκρυ ρητίνης.

Κρύπτουσα νέαν καρδίαν, ὠχρὰς στερημένην μερίμνης,

Ἦν ἐμποιοῦσι τὰ πάθη, ἀκμαῖον μακραίνοντα σῶμα,

Ἐχαιρον τέρψιν ἠδ᾽ αἶαν ἀγνοῦ ἀπολαύουσα βίου.

Πᾶσαν δ' ἐσπέραν κυκλοῦσα τὸν πόδα πρὸς εὐθυμον ἄσμα,

Ὅτε τῶν ἔργων παύοντων, ἀντήχουν τῆς λύρας οἱ τόνοι,

Ἐκλινον πλήρῃ τὸ σῶμα κοπώσεως, εὐελπίς ὅτι

Ἀφροντίς αὖριον πάλιν με φίλας θὰ παίξω γελῶσα.

Οὕτω τὸν βίον διῆγον, ὁπόταν εὐτράπελος νέος

Σκώπτων ἀνοίγῃ τὰ χεῖλη γελῶντα, τοιαῦτα δὲ λέγῃ·

«Βέβαια δὲν σοὶ ἀρέσκουν οἱ μαῦροι ἐργάται, ἀνδρείου

Θέλεις νὰ κάυτῃς τὸ στήθος, περδίκων νὰ γεύῃσαι θήραν·

Σάρκες βοῶν τοὺς ὀδόντας μασσόμεναι πρόωρα φθείρουν»·
 Εἶπε, καὶ ἔγεινα ἡγὼ ἐρυθρὰ, ὡς οἱ τοῖχοι καμίνου.
 Στρέφω, καὶ βλέπω μακρόθεν εἰς ὄπλα κατάφρακτον ἄνδρα.
 Ἔλαμπε τῶμα αὐτοῦ ὡς ἀκτὶς πρωϊνῆ τοῦ ἡλίου·
 Εἶχε τὸ πρόσωπον ὅλον γελῶν ὑπὸ ἄνθη χαρίτων,
 Κι' ἤρχετο πᾶσαν ἐσπέραν ἐπάνω μου πῦρ ἀκοντίζων.
 Τέλος δ' ἐν ὥρᾳ, καθ' ἣν μὲ τὰ μαῦρα πτερὰ τῆς προβαίνει
 Φέρουσα σκότος ἡ νύξ (τότ' ἀνῆπτεν ἡ Φοῖβη τὴν δᾶδα),
 Δάκρυα χύνων μοι εἶπεν, ἀθῶαν μαγεύων καρδίαν·
 « Δόξαν δὲν ἔχω, χρυσὸν ἢ ἀδάμαντος στίλβοντος λάμψιν·
 Ἔχω καρδίαν μεγάλην, καὶ μόνον προστάτην τὸν Πλάστην·
 Ταύτην σοὶ δίδω' ὦ! ἔλα· θὰ ζήσωμεν, ὅπως βιοῦσι
 Δίδυμα τέκνα δορκάδος, ἐπ' ἄκρων τῶν βράχων σκιρτῶντα,
 Χαίροντα· τρέμοντα μόνον δεινοῦ κυνηγέτου τὴν σφαῖραν.»
 Ζάλην ἡσθάνθη ἐξαίφνης τοὺς λόγους ἀκούσασα τούτους,
 Ὅπως ὑπνώττοντα λέξις βροντώδης δειλὸν ἐξεγείρει·
 Κι' « ἔρχομ' » ἐφώνησα (μήπως τί εἶπον ἐνόησα τότε;).
 Πάραυτ' ἐκεῖνος δ' ἐκτείνων τὰς χεῖρας μ' ἐπαίρει, ὡς τέκνον
 Μήτηρ ἐπαίρει, κι' εἰς φίλην ἀγκάλην θωπεύει μὲ πόθον.
 Τρέχει κατόπιν, καὶ βλέπω νὰ φεύγουν τὰ δένδρα κι' οἱ βράχοι.
 Ἀμαξά τόσον δὲν τρέχει, ἣν ἵππος ἀχάλινος σύρει.
 Δύω δ' ἐπέρασαν ὦραι χωρὶς νὰ προσκόψῃ διόλου,
 Ὅτε δεινῶς παταγοῦντα ἤκούσαμεν χειμάρρον λάβρον.
 Ἰσταται τότε, καὶ θέτει χαμαὶ τὸ φορτίον εἰς λίθον.
 Κι' ἐπεὶτα ῥίψας ἐν βλέμμα ἐπάνω τοῦ ῥοῦ τῶν ὑδάτων,
 Πάλιν μ' ἀρπάζει, κι' ἐμβαίνει ῥηγνύς τὴν ὁρμὴν τῶν κυμάτων,
 Βάκτρον ποιῶν ὁδηγὸν τῶν βημάτων αὐτοῦ εἰς τὴν κοίτην.
 Τρεῖς τὸν ἐκλόνισ' ἐκεν' ἡ φορὰ τοῦ ἀγρίου χειμάρρου·
 Κι' ὅμως ἐστάθη λαμβάνων πλαγίαν τὴν θέσιν, κι' ἀφῆκε
 Πέριξ τὸ ὕδωρ νὰ φύγῃ, καθὼς ἡ ὁρμὴ τοῦ ἀνέμου
 Φεύγει τριγύρω τοῦ ῥάμφους πτηνοῦ ἀνθορμῶντος μὲ κόπον.
 Τέλος διέβη, καὶ πάλιν μ' ἀπέθηκε πνέων μὲ βίαν,
 Ἵνα μικρὸν ἀναπαύσῃ τὰ μέλη, μὴ τρέμων διώκτας·
 Ὅτι κατόπιν ἡμῶν συμπαρέσυρε πέντε τὸ ρεῦμα·

Ποῖος δὲ Φράγκος ἐτόλμα ἐκείσε νὰ θέσῃ τὸν πόδα;
 Μ' ἤσυχον τώρα τὸ βῆμα εἰς σπήλαιον μέγα μὲ φέρει,
 Ἐνθα ὑπῆρχεν ἐστία ἐκ λίθων ἀξέστων, καὶ ὕδωρ
 ῥέον πλησίον ἀψόφως εἰς μέγα ἐχάνετο χάσμα.
 Βάλλει σταυρόν ἐκ τοῦ στήθους, καὶ ὄρκον φοικτὸν ἐπομνύει,
 Ὅτι αἰώνια θέλει τηρεῖ τῆς ἀγάπης τὴν πίστιν.
 Ἀπτεῖ ταχύτατα πῦρ, καὶ ζῶν εἰς τὰ μέλη μου δίδει
 Ὅτι νεκράν μ' εἶχον κάμει τὸ ψῦχος κι' ὁ κόπος τοῦ δρόμου.
 Πήλινον σκεῦος δ' ἀρμόζων ἐπάνω τῶν λίθων τῶν μαύρων,
 Αἶγαγρον βράζει μὲ ξύλα, κ' εὐώδη ζωμόν μοι προσφέρει.
 Ὅτε δ' ἐγὼ τρυφερά τὸ γλυκὺ ὄνομά του φωνοῦσα,
 Τόσον πολὺ νὰ μὴ σπεύδῃ προέτρεπον ἔρωτος πλήρης,
 Κοῦφον τὸ σῶμά του ὅλον ἡσθάνετ', ὡς παῖς τὴν πρωΐαν.
 Τόσον μεγάλην καρδίαν, ταιαύτης ἀγάπης σημεῖα,
 Ποία ἰδοῦσα, τὸ στήθος νὰ πάλλῃ δὲν ἤθελ' ἀκούσει;
 ὦ! καὶ τὴν ὥραν ἀκόμη, καθ' ἣν τελευταῖον θὰ πνεύσω,
 Μόνον ἂν μ' ἴδῃ καὶ σφίξῃ τὴν μίαν μου χεῖρα μὲ πόνον,
 Χαίρουσα θέλω κατέλθῃ τὸν ἄχαριν δρόμον τοῦ Ἀδου."
 Εἶπε, κι' εἰς λίμνην δακρύων ὠχρά ἡ νεῆνις ἐπνίγη
 Πάντων δ' ὡσαύτως δακρύων ἐπλήσθη τὸ εὐσπλαγχνον ὄμμα,
 Κάλλος ὁρώντων τοιοῦτον διάγον εἰς λόγγους ἀγρίους.
 Οὕτω δ' ὁ Ζέρβας φωνὴν ἀλγεινὴν ἐκ τοῦ στήθους ἀφῆκεν
 "Τάλαινα Κρήτη, ποῦ εἶναι τῶν πρώτων σου χρόνων ἡ δόξα;
 Ἄλλοτ' ὀπλιζοῦσα στόλον, ὅν ἔτρεπον δάση τῆς Ἰδης,
 Πέραν τοῦ κύκλου τῶν νήσων ληστῶν ἐφυγάδευες σμήνη.
 Ἐστελλον φόρον βαρὺν αἰ' Ἀθῆναι· τὸ μέλαν δ' ἴστιον
 Ἀπελπισ εἶδεν ὁ γέρον Αἰγεύς, ὀνομάσας τὸν πόντον.
 Ἦρχετ' ἡ Σπάρτη ἐδῶ νὰ σπουδάζῃ τοὺς νόμους, κι' ὁ Ἄδης
 Ἐλαβ' ἐντεῦθεν κριτὴν ἀδεκάστως τοὺς κάτω νὰ κρίνῃ.
 Ὅτε δ' αἱ λόγχοι τῆς Ῥώμης τὴν ὅλην ἐδοῦλουν Ἑλλάδα,
 Ἐκαμψεν ὕστερα πάντων ζυγὸς τὸν σκληρὸν τράχηλόν σου.
 Μάχαι μεγάλαι ποτὲ δὲν ἐγίνοντο, ἂν καὶ τῆς Κρήτης
 Τόξα δὲν ἐρρίπτον βέλη, αἰχμὰς τοῦ θανάτου βεβαίαις.
 Παίγιον τώρα οἰκτρὸν πειρατῶν καὶ τυράννων κατέστης

Αίθους ἐπάνω τοῦ στήθους σωρεύσαντες, σ' ἐπνίξαν Φράγχοι·
 Σμήνη δ' Ἀράβων διώκουν τὰ τέκνα σου πῦρ ἀπειλούντα.
 Κι' ὅπου τὸ βλέμμα σου στρέψῃς, φυγάδας δυστήνους θὰ ἴδῃς
 Ἄσυλον βράχους ζητοῦντας, νὰ θέσουν τὸν τρέμοντα πόδα.
 Φαῦλοι δ' ἐν τούτοις πολῖται πωλοῦν μὲ χρυσὸν τὴν πατρίδα,
 Ἐρίδας σπεύρουν, καὶ δίψαν φιλέκδικον σβύννουν μὲ αἷμα.
 Τέκνον, ὦ Πάλλα, καὶ σὺ δυστυχῶν ἐγεννήθης γονέων·
 Μείνε μ' ἡμᾶς, τὴν ζωὴν ἴσως εὖρης ἐδῶ γλυκυτέραν. »
 Εἶπε, καὶ ἔκαμε νεῦμα λιτὸν νὰ κομίσωσι δεῖπνον·
 Ὅτε δ' ὁ οἶνος βαρείας ἀνδρείων καρδίας ἀνοίγει,
 Οὕτως ἐφώνησ' ὁ Πάλλας, ποιήσας σπονδὴν πρὶν ἢ πῖν·
 « Οὕτω νὰ βέυσῃ τὸ αἷμα τῶν νόθων ἐκείνων τῆς Κρήτης,
 Ὅσοι προδίδουν ἀτίμως τὴν χώραν ἡμῶν εἰς τοὺς ξένους.
 Κῆρυξ δὲ θεῖος παντοῦ νὰ σαλπίσῃ τὸ κήρυγμα τοῦτο·
 « Σφίξατε Κρήτες παλάμας, καρδίαν ποιήσατε μίαν·
 Φράξατε φάλαγγα μ' ὅπλα, θαρρῆτε κρατοῦντες τὸ ξίφος.
 Φίλοι τιμῇς ἀληθοῦς, παρακαίρως τιμὰς μὴ ζητῆτε·
 Ὅπου καλέσ' ἡ πατρίς, μὴ ἀντεῖπητε λέξιν καμμίαν.
 Μέγα τὸ φρόνημα ἔχων ἀνὴρ δὲν ἀρμόζει νὰ θέλῃ
 Δόξας ψευδεῖς, τὸν καιρὸν ν' ἀπολλύῃ ματαίως ἐρίζων.
 Εἶναι μικρὸς τὴν ψυχὴν ὅστις ἀμιλλαν ἔχ' εἰς τοιαῦτα.
 Σκέφθητι ὅτι πατρίδος υἱὸς δυστυχούσης καλεῖσαι·
 Πείθου δ' εἰς ὄντιν' αὐτὴ στρατηγὸν ἐπὶ πάντων ψηφίσῃ.
 Ὅταν δ' ὁμόφρονες πάντες προθύμως ὁρμῶμεν εἰς μάχην,
 Μόνα τὰ ὄρη θὰ φάγουν τὸν ἄτιμον ξένον τοῦ κάμπου.
 Πῦρ θέλει βεύσει, βρονταί· καὶ ἡ Κρήτη παρθένος ὥραία
 Θέλει ἐξέλθῃ χρυσὸς, καθαρθεὶς ἐν χωνίῳ χαλκῶος. » »
 « Εἶθ' ! » ἀνεφώνησαν μίαν φωνὴν οἱ τῶν Δάκκων ὀπλίται·
 Ὅπλα δ' ἐκρότησαν ἔνθουν χαρὰν πρὸς τοὺς λόγους δεικνύντα.

Οὕτω τριβόντων τὸν χρόνον, τοῦ Φοίβου ἡ δᾶς ἀπεσβέσθη·
 Ἦλθε δ' ὠχρὰ ἡ Ἐκάτη μὲ παίζον τὸ φῶς εἰς τὰ φύλλα,
 Φέρουσα παιδ' ἀπαλὸν ἐν ἀγκάλῃ, τὸν νέον Μορφέα.
 Ἐκλιναν δὲ τὸ πλευρὸν εἰς τὸ γῶμ', ἀπολαύοντες ὕπνον

Μᾶλλον γλυκὺν ἢ ἂν πτίλα στρωμνὴν μαλακὴν τοῖς παρεῖχεν,
Οἷας σκευάζουσι μάτην πλουσίων ἀνθρώπων οἱ δοῦλοι,
"Ὅπως κομίσωσιν ὕπνον, ἐχθρόν τρυφῆλῶν κενοσπούδων.

Κι' ἤδη τοῦ Φοίβου τὸ ἄρμα μὲ ῥόδων στεφάνην προβαίνει,
Κύκλον ποιοῦν εἰς τὴν γῆν ἐρυθρόν μὲ πυρίπνοον ἵππον,
Κόνεως ὅτε νεφέλην σκοποὶ ἀγρυπνοῦντες μακρόθεν
Εἶδον νὰ φέρῃ ἐκεῖ τῆς αὐγῆς ἡ κατάψυχρος αὖρα·
"Υποπτοὶ βλέπουσι ἐχθροὺς ἐπιβούλως ὁρμῶντας σὺν τάχει·
Βάλλουσι φωνὴν ἰσχυράν ἀντηχήσασαν πέριξ εἰς τᾶντρα·
"Εὗπνοι τότε δὲ στέκουσι οἱ ἥρωες, δράζαντες τῷ πλόν·
"Ὅτε γελάσαντες, πάλιν χαμαὶ τὰποθέτουσι ἡσυχῶς.
Ποίμνιον ἦτο προβάτων, ποιμὴν ἐμφυσῶν τὸν αὐλόν του·
Κράζουσιν δ' αὐτόν, κι' ἀνταλλάσσουν πρὸς τμήμα χρυσοῦ σφραγισμένον
Εἴκοσιν ἄρνας παχεῖς μὲ λευκὸν καὶ πυκνὸν τὸ μαλλίον.
Μάχαιραν δ' αἶρουν καὶ τέμνουσι τὴν δέρην αὐτῶν στιγμιαίως,
Πόρρω τῶν δένδρων κρατοῦντες τὰ κέρατα μ' ἔντεχνον τρόπον.
Κόπτουσι κατόπιν τὸ μέρος τῶν κάτω ποδῶν, ὡς ῥαφάνης·
Μάγειρος κόπτει ταχέως καὶ ρίπτει τὸ ἄχρηστον μέρος.
Κι' ἔπειτα ποῦ νὰ κρεμάσουν αὐτοὺς μὴ εὗρισκοντες τόπον,
"Ἰσταντ' αὐτοὶ, τὸν ἐμπρὸς ἐπιτείναντες εὐσαρκον πύδα·
Κι' ἅπαν τὸ σῶμα ποιοῦντες ἀκλόνητον στύλον οἰκίας,
Αἶρουσι χεῖρ' ὑψηλὰ, καὶ καμπὴν τοῦ μικροῦ των δακτύλου
Κάμνουν καρφίον σκληρὸν νὰ βαστάτῃ τὸν ἄν' ἀκραδάντως.

Γίγαντας οὕτω ποτὲ καλλιτέχνης ἐποίησ' ἀρχαῖος
(Γλύψας τὸν λίθον μὲ σμίλην, ζῶντι δ' ὡς θεὸς ἐμφυσήσας)
Κάμπτοντας γόνα, τὰς χεῖρας δ' ὑψοῦντας τῶν ὤμων ἐπάνω,
Κι' αἶροντας στέγην νεοῦ τοῦ Διός· καταδίκους Τιτᾶνας,
ἠέροντας μύρους τοὺς μῦς, αἰθερίου πυρὸς τὸ σημεῖον.

Ἄλλοι δ' ἐν τούτοις μαχαίρας κυρτάς εἰς τὸ ἄκρον κινοῦντες,
 Τῶλον ἐκδέρουσι δέρμα ἐν εἵδει ἀσκοῦ εἰργασμένου,
 Ἐνθα τὸ ἔλαιον θέτουν πωλοῦντες αὐτὸ ἐν Χανίοις·
 Τόσον ταχέως, ὅποσον θεράπαινοι τίλλουσιν ὄρνιν,
 Πρῶτον αὐτὴν ἐμβαλοῦσαι εἰς ὕδωρ ἐν λέβητι ζέον.

Ἄλλοι δὲ πάλιν, ὡς πρότερον ὁ Πάλλας, ὀρύττουσι λάκκους·
 Λίθους συνάγουν καὶ κτίζουσιν τὰ πλάγι' αὐτῶν καὶ τὸ βάθος
 Ἄνευ πηλοῦ, καθὼς φράκτας ἀμπέλων ξηροὺς ἀνορθοῦσι.
 Ἀπτουσι δ' ἔπειτα πῦρ συναθροίσαντες κύκλωθεν κλάδους·
 Καίουν τὰς πέτραις ἐντός, καὶ καθαίρουν αὐτάς πυρρῶμένας.
 Θέτουν δὲ πάλιν τοὺς ἄρνας ἐντός τοῦ ὕγρου δέρματός των,
 Ἐξω τὰ σπλάγχν' ἀγαγόντες, σκορπίσαντες ἅλας ἀφθόνης·
 Κι' ἔπειτα βάλλουσιν αὐτοὺς εἰς τοὺς καίοντας λίθους τῶν λάκκων.
 Κτίζουσι δ' ἄνωθεν πάλιν ἀρμόττοντες χάλικας λείους·
 Αὐθις δ' ἀνάπτουν πυρὰν καὶ σωρεύουν τοὺς ἀνθρακας πέριξ.
 Ωραν δ' ἀφίνουσιν αὐτοὺς ἱκανὴν ὅσης εἶναι ἀνάγκη,
 Ὅπως τὸ πάχος ἡρέμ' ἀναλῶν εἰσδύσῃ ἕως τὸ κρέας·
 Κι' ἔπειτα ἐξάγουν τοὺς ἄρνας, τὸ δέρμ' ἀφαιροῦντες μὲ τέχνην.
 Στρώννουν δὲ φύλλα καὶ μύρτα· κι' εἰς μέρη μικρὰ διαιροῦντες,
 Τρώγουν καθήμενοι πέριξ, καὶ νόστιμον τόσον τὸ κρέας
 Ὅσον οὐδέποτε ὥς τώρα, σκευάζοντες ἄλλως, εὐρίσκουν.
 Θέτουν δ' εἰς μέσον κρανία σκληρὰ, καὶ τάνοίγουν εὐκάλως,
 Ὅπως παχὺς μυελὸς προκαλέσῃ μὲ χάριν τὸν οἶνον.
 Κι' ἴδε! χρυσοὺς τοὺς ὀδόντας μὲ θάμβος πολὺ θεωροῦσι.
 Τοῦτο τὸ πρᾶγμα τοῖς ἄλλοις ὁ Πάλλας ἐξήγησεν οὕτω·
 «Ὅταν ἀσέλῃνον νύκτα πλανῶμ' εἰς ὀρέων πεδίᾳ,
 Πόρρωθεν χόρτα θεῶμαι ὡς ἄστρα χρυσᾶ ν' ἀπαστράπτουν.
 Στρέφω δ' ἐκεῖσε τὸ βῆμα· πλὴν ἅμα προσέλθω πλησίον,
 Χάνω ἐκεῖνα τὰ χόρτα, ὡς τᾶπρονά χάνουν παιδίᾳ
 Κούφην σκιάν, ἣν ἀπαύστως ζητοῦν μὲ τὰς χεῖρας νὰ λάβουν.
 Ἄλλοτε πάλιν εἰς γλῶσιν τὸ ὄπλον αὐτὸ καταθέσας,
 Αἶφνης ὁ σιδήρεος εἶδον ὥσταν χρυσιωμένος νὰ στίλῃ.

Μάχαιραν ἔχω χρυσὴν τὴν κοπίδα ἐκ χόρτου τοιοῦτου,
 "Οπερ τὴν δύναμιν ἔχει, ὡς λέγουν, δεσμὰ ν' ἀπολύη,
 Πέδῃ ἐὰν σιδηρᾷ δι' αὐτοῦ ἐπιτρίψῃς ὀλίγον,
 Ὅταν τυχὸν εἰς εἰρκτὴν σκοτεινὴν σὲ καθειρξοῦν δυνάσται.
 Τοῦτο γινώσκουν καλῶς οἱ βοσκοὶ, καὶ καλοῦν Λαμπηδόνα."
 Ἄμα δὲ ταῦτα εἰπὼν, εἰς τοὺς ἄλλους δεικνύει τὰ ὄπλα,
 "Οὔτα τῷ ὄντι χρυσᾷ τὴν χροιάν ἐπὶ μέρους ὀλίγου.
 Ἔθιξε δ' οὕτω καὶ πάλιν χορδὰς τρυφεράς εἰς τὸν Ζέρβαν·
 Αὖθις δ' ὁ ἦρωες στενάζας, ἀπέτεινε λόγον τοιοῦτον·
 "Πόσον ὠραῖος, ὦ φίλοι, τῆς Κρήτης μας εἶναι ὁ τόπος!
 Λύκοι ἐδῶ δὲν ὑπάρχουν, οὔτ' ἄρκτοι καὶ ἄλλα θηρία,
 "Ὅς ἄλλαχού κακουργοῦσι, σπαράσσοντα κτήνη κι' ἀνθρώπους,
 Ἄφροντις δ' ἄγει τὴν ποίμνην βοσκὸς ἐντρυφῶν εἰς τὴν θέαν,
 Ἦν τῷ παρέχει τὴν νύκτα γλυκὺς οὐρανός, ἐνθα παίζουν
 Ἄστρα δηλοῦντα τὰς ὥρας εἰς ἔμπειρον τούτων ἀγρότην.
 Ἄλλοτε πάλιν σαπφείρου θαυμάζων αἰθέριον χρῶμα,
 Κι' ἄστρον αὐγῆς ἀνατέλλον, τερπνὴν προαγγέλλον ἡμέραν,
 Αὔραν ἠπείαν, ζῶν εἰς τὸ στῆθος ἐγχύνουσαν, πνέει.
 Ἄνευ ἰδρώτος ἐλαία τὸν πλοῦτον αὐτῆς διανέμει,
 Θάλλουσα ὅλον τὸ ἔτος, κι' αἰώνιον ἔαρ ποιοῦσα.
 Φέρουν δὲ μῆλα χρυσᾷ καὶ γλυκύχυμα κίτρα οἱ κῆποι·
 Κι' ὅτε σταυρὸν ἐρυθρὸν εἰς τὸν ὤμον φοροῦντες ἱππῶται,
 Πληθὸς ἐστράτευσαν, ἵνα τὴν γῆν τοῦ Σωτῆρος λυτρώσουν,
 Ἐπινον οἶνον τῆς Κρήτης, βωννύντες τὸ σῶμα πρὸς μόχθους.
 "Ὅ,τι δ' ὡς μῦθον οἱ ἄλλοι ἀπλοῦν τῶν γραιῶν θὰ νομίσουν,
 ἔχουν χρυσοὺς τοὺς ὁδόντας τὰ πρόβατ' ἡμῶν εἰς τὰ ἄρη,
 Τρώγοντα χόρτον ἀπλοῦν, ὡς ἀδάμας ἀστράπτει τὴν νύκτα.
 Ἄνδρες ἐδῶ μὲ καρδίαν μεγάλην προσμένουν τὴν ὥραν,
 Ἦτις τὴν ἔγερσιν θέλει τοῦ ἔθνους ἡμῶν προμηνύσει.
 Πότ' ἐπὶ τέλους ἡμέρα τοιαύτη λοιπὸν θ' ἀνατεῖλῃ;
 Πότε κλεινὸς βασιλεὺς, τῶν Ἑλλήνων ζωννύμενος σπάθην,
 Θέλει σημαίαν ὑψώσει, καλῶν τῆς πατρίδος τὰ τέκνα;
 Κρήτες δ' ἀπλῆται μετ' ἄλλων τοῦ γένους ἡμῶν λογχοφόρων,
 Θέλουν τὰς πύλας ἀνοίξει τᾶγίου ναοῦ τῆς Σοφίας,
 Ἐνθα μαρμαίονοι ἔτι τελοῦν ἱερεῖς λειτουργίαν,

Μέλλοντες ἔμψυχον πάλιν νὰ λάβουν ἀνθρώπινον σῶμα,
 Ἄγγελος ὅταν φανῇ φλογερὰν ἐπισείων ῥομφαίαν,
 Οὕτω βοῶν πρὸς τὰ ἔθνη, εἰς ὕπνον βαρὺν βυθισμένα·
 «Ταῦτα ὁ Κύριος λέγει, εἰς πτέρυγας βαίνων ἀνέμων·
 ««Ἐπλυνεν αἷμα πολὺ ἁμαρτίας πατέρων ἀνόμων·
 Δέησιν ἤκουσ' ἀγνὴν, τοῦ λαοῦ μου τὴν κάκωσιν εἶδα·
 Θέλω ἐγὼ τὸν νόον μου· κι' ἐπάνω αὐτοῦ ὁ σταυρὸς μου
 Πάλιν νὰ λάμψῃ, διώκων ἀγρίων βαρβάρων τὰ σμήνη.» «
 Εἶπε, καὶ εἶδον δαυλὸν ἀναμμένον νὰ βάλλῃ σπινθῆρας,
 Ἐνα μορφοῦντας σταυρὸν κι' ὑποκάτω ἐν Χρῆ κεφαλαῖον,
 Ὅπως διὰ ττοντας βλέπει ἀστέρας νυκτὸς ὁδοιπόρος·
 (Χαίρετ' ἐδ' ἡλίου τὸ γράμμα, καθὼς τὸ ἐξήγησαν τότε).
 Πάντες σκιρτοῦν μὲ χαρὰν εἰς τὸ θεῖον ἐκεῖνο σημεῖον·
 Ὅπλα κροτοῦν· πρὸς χορὸν δ' οἱ ἀκράτητοι φέρουσι πόδες,
 Σύρει δ' ἐμπρὸς ἡ νεάνις· κι' ἡ ὄψις ἀστράπτει μὲ χάριν,
 Ὅταν Σειρῆνος φωνὴν εἰς φωνὴν ἀηδόνων ἐνοῦσα,
 Αἴτινες ἦδον καρδίας παθήσεις ἐπάνω τῶν δένδρων,
 Βαίνει μὲ βῆμ' ἐλαφρὸν, τὴν ἐτέραν προσφέρουσα χεῖρα,
 Σείουσα δὲ μὲ τὴν ἄλλην ὀθόνην, ἣν εὐκαμπτος παίζει·
 Ὅπως ῥινόμακτρον παίζει, μακρόθεν προσδύλουσα ναύτην,
 Χρόνον πολὺν στερημένη θωπείας ἐρώτων παρθένος·
 Δεῖγμα θριάμβου, φυγῆς, ἣν πλανοῦν ἡδονῆς αἱ ἐκστάσεις.
 Ὅπισθεν δ' ἄλλοι ὀρχοῦνται, κινήσεις ποιοῦντες ποικίλας,
 Οἷας ἡ ἐνθους ἐλπίς προκαλεῖ τῆς μελλούσης πατρίδος,
 Πλήττοντες μὲ ἄκρους δακτύλους τὴν γῆν, συγκρατοῦντες τὰς χεῖρας,
 Αὖθις δ' ὁ Πάλλας τὴν λύραν πρὸς ἄσμα δημῶδες ἐντείνει,
 Οὐπὲρ ἡ γῆ τῶν Σφακίων ὑπῆρξε γενέτειρα πρώτη,
 Πλήρεις μεγάλης ἐννοίας ἰχθύες πολλοὺς συναρμόζων·
 «Ναῦτα τοῦ Πόντου τοῦ Μαύρου, ποῦ φεύγεις δειλὸς ὡς στρουθίον;
 Ἐχεις δὲ τρίγας ὀρθὰς καὶ τὰ χεῖλη ὡς χάρας καλύπτραν.
 Μήπως χειμῶνος τὸ κύμα διήνοιξεν ἄβυσσον Ἄδου;
 Σκόπελοι μήπως δοκοὺς ἀτυχοῦς διασκόρπισαν πλοίου;—
 Νύμφη ἐκεῖσε πλανᾶται, ἄφρονι μὲ τὴν πτέρναν πατοῦσα,
 Ἐχουσα δὲ κεφαλὴν εἰς νεφέλην πυκνὴν στηριγμένην.

Μέλκιναν κόμην δ' ἀπλοῦσα καὶ πλήττουσα τᾶχιον κύμα,
 Θώρακα φέρει χαλκοῦν, ὡς καθρέπτῃς τὸ πῦρ ἀνακλῶντα,
 "Ὅπερ τὸ πρόσωπον πέμπει, θαμβόνον τὸ φῶς τοῦ ἡλίου.
 Πέδαι κρατοῦν σιδηραὶ δεδεμέναις τὰς χεῖρας, κ' οἱ πόδες
 εἶναι ὁμοῦ ἡνωμένοι, καὶ φέρουν ἰχθύος τὰ λέπη.
 Δράττει τὴν πρόραν τῶν πλοίων, καὶ ῥίπτει χαμαὶ τὰ ἱστία·
 Στρέφει δ' ὀπίσω τὸ ῥεύμα τοῦ Πόντου κινουσα τοὺς πόδας.
 Οὕτω δὲ βάλλει φωνήν, ἣν μυρίαὶ θνητοὶ δὲν ἐκβάλλουν,
 "Ὅταν τῆς μάχης ἡ λύσσα σφαγὴν ἀμοιβαίαν μὴνῇ"
 « "Ζῆ ὁ ἐμὸς βασιλεὺς, ὁ Ἀλέξανδρος, Ἕλληνας ναῦται ; »
 "ΟΧΙ ἂν εἶπῃς, εὐθὺς ἀνυψώνει τὴν χεῖρα ἐκείνην,
 "Ἦτις τὴν πρόραν κρατεῖ, κ' ὑψηλὰ ἐκτινάσσει τὸ πλοῖον,
 "Ὅπως τὸ πάλαι ὁ Ζεὺς διαπύρους ἐξέπεμπε μύδρους.
 Βλέπεις δὲ ξύλα ἐδῶ, κεφαλὰς ἐσπαρμένας ἐκείθι.
 ΝΑΪ, ἀπαντήσας, ὡραίαν ἐξαίφνης παρθένον προσβλέπεις,
 "Ἦτις μὲ λύραν ἀρχαίαν κατέχει τῆς πρύμνης τὸ ἄκρον·
 "Ἀνεμον δ' οὐρίον φέρει, τᾶκάθεικτον κύμα πρᾶναι·
 Κι' ἔπειτα ψάλλει γλυκεῖαν ᾠδὴν, εἰς οὐράνιον μέλος
 Τόνοὺς προσθέτουσ' ὀργάνου, χορδὰς ἤχηράς συνδονοῦσα·
 Παῖσαι δ' αἱ πέριξ ἄνται ἀντηχοῦν εἰς τὰ κύλουθον ἄσμα·
 « "Πότε, Ἀλέξανδρε, πάλιν, στρατοὺς ὀδηγῶν Πανελλήνων,
 Θέλεις τῆς Ἑλλῆς τὸν πόντον διέλθαι μὲ λόγχην προμάχου ;
 Πότε Παρθένου ἐννέα, μὲ Χάριτας τρεῖς ἡνωμένοι,
 Θέλουν ἐπτάλοφον πόλιν καθάρει μολύσματος ξένου ;
 Βλέπω τὸ ὕδωρ γογγύζον τὴν γῆν τῶν ἀκτῶν νὰ προσκλύζῃ·
 Δάκρυα βλέπω νὰ χύνουν τὰ ὄρη μ' ἀλύσεις δεμένα·
 "Εθνη δ' ἐρίζοντ' ἀλλήλοις, τὴν νέαν Σιών καταλείπουν,
 "Ερμαιον ξίφους βαρβάρου, λαῶν μυσαρῶν ὑπηρετίν.
 Ζῆθι, τὸν Γόρδιον πάλιν δεσμὸν μὲ τὸ ξίφος νὰ κόψῃς.
 "Ἄστρα χρυσᾶ τὴν αὐγὴν προμηνύουν ἡμέρας ἐνδόξου·
 Πῦρ τὰς καρδίας θερμαίνει, καὶ σῦρει πρὸς μέγαν ἀγῶνα.
 Νέον δὲ λάβαρον ἤδη προβαίνει βαμμένον εἰς αἶμα·
 Δέκα νικῶσι χιλίους, καὶ τρέμων ὁ βάρβαρος φεύγει.
 Εἶδετ' ἡ κόμη μου ποίους ἀδάμκντας εἶχε σκορπίσει ;

Οὗτοι σταυρὸν θὰ κοσμήσουν, ὡς πάλαι ποτὲ οἱ ἀστέρες
 Εἶχον σημαίαν ἐμπρὸς τρομερῶν λεγεόνων ποικίλει,
 Νέαν πιστεύοντος πίστιν Ῥωμαίου, υἱοῦ τῆς Ἑλένης.
 Οὕτω δὲ πάλιν καὶ νῦν, τοὺς θρασεῖς μαχητὰς διεγείρων,
 Θέλει κλεινὸς βασιλεὺς ἀποτείνει πρὸς Ἕλληνας λόγον
 « α » Ἀγετε νίκην βεβαίαν σημεῖον θεοῦ προμηνύει
 Δάκτυλος θεῖος νοῶ τὴν ἰσχὺν τῶν ποδῶν μου ν' αὐξάνη,
 Κι' εἴν' ἡ τοῦ Βύζαντος πόλις ἐμὴ καὶ ὑμῶν τῶν ἐταίρων. » » »

Οὕτω διάγουν εὐθύμως, φρουροῦντες οἱ νέοι Λακκλιῶται,
 Ὃταν ὁ πρῶτος αὐτῶν πρὸς Χανία εὐθύνῃ τὸ βῆμα,
 Ὃπως τῆς φίλης τὸ ὄμμα ζῶν ἐκείν' εἰς τὰ μέλη του δώσῃ.

Τέλος τῆς Γ'. ραψωδίας.

ΚΡΗΤΗΙΔΟΣ

ΡΑΨΩΔΙΑ Δ΄.

“Ὅσαι καρδίαι ποτὲ συνησθάνθητε τραύματος πόνον,
“Ὅν τῆς Παφίας ὁ παῖς εἰς ψυχὰς εὐαισθητοὺς σταλάζει,
Ποῖος παλμὸς διασεύει τοῦ Δράκου τὸ στήθος νοεῖτε.
Τρέμει τὸ σῶμά του ὅλον, ὡς κάλαμος ὄχθης πλησίον,
“Ὅν ἀδιάλειπτος αὔρα καμπύλον ἐποίησε τάνω·
Μόλις τὸν φέρουν οἱ πόδες, ὡς ὅταν ἐντὸς ἀτμοπλοίου,
Μέλλοντος ἤδη ν’ ἀφήσῃ λιμένα πρὸς πέλαγος ἔξω,
“Ὅλον τὸ σκάφος μὲ τρόπον κλονῆται, τὸ δ’ ἄπειρον πλήθος
Δράττη τὰς πέριξ κιγκλίδας, ἀπίθανον πτώσιν τρομάζον.
Καίει τὸ στήθος του, πληττον μὲ πῦρ τὸν ἀέρα τὸν μαῦρον.
“Ὅπως κατόπιν σεισμῷ ἀνοιχθείσης τῆς γῆς, ἀναδίδουν
Μαύρους ἀτμοὺς χαραγαί, τιτανείων πνευμόνων μυκτῆρες.

“Ὅμοια ταῦρος νοσήσας μακρὰν τῆς ἀγέλης μυκᾷται,
“Ῥίπτων τὸ ἄρρωστον σῶμα χαμαὶ ὡς ἀφόρητον βάρος,
Θίγων τὸ χῶμα μὲ τᾶκρον τῆς κάτω μακρᾶς σιαγόνος·
“Ὅτι δὲν ἔχουν οἱ μῦς τὴν ἰσχὺν κεφαλὴν νὰ βαστάσουν,
“Ὅν βαρυτέραν μολύβδου ποιεῖ τάνερχόμενον αἶμα,
“Ὅμματ’ οἰδαῖνον πυρρὰ, καθὼς ῥλόγες πυρᾶς ἐν τῷ σκότει.

Λούετ’ ἐν τούτοις· κουρεὺς ταύχμηρόν πρόσωπόν του καθαίρει,
“Ἐντεχνα κόμην ξανθὴν ἀύλακίζων μ’ ὀστέϊνον χτένα,

Ἐλαϊον χύνων εὐώδεις, καὶ ὕδωρ ἀνθέων ῥαντίζων·
 Μύστακκα στρέφων κομψὸν ἐκατέρωθεν φίλτρου γελῶντος,
 Ὅθεν ὁ Ἔρως πηδῶν τὴν καρδίαν τῆς κόρης τιτρώσκει.
 Βάλλει δ' ὁ ἦρως κατόπιν χιτῶνα μ' εὐρείας χειρίδας,
 Ὅντινα σύρμα λευκὸν ὑποκάτω τοῦ πώγωνος δένει,
 Φέροντα πλῆθος πολὺ κεντημάτων χειρῶν νεανίδων.
 Ἀχρὶς ὁσφύος καλύπτει λαμπρὸν ἐριούχον τὸ στῆθος,
 Ὃ μὲ κομβία συνάπτουν ἐμπρὸς αἱ θηλαὶ ποικιλιμάτων,
 Ἔργον τεχνίτου ἀσκούντος τὴν τέχνην αὐτοῦ ἐν Χανίοις.
 Ἐπειτα μέχρι γονάτων ἁπλοῦν περισκέλιον θέτει,
 Πτύσσον πτυχὰς ἐλαφράς, μὴ κωλύον εἰς δρόμον τοὺς πόδας,
 Οὓς Σαρδικαὶ περιβάλλουν ἐμβάδες, ἐπάνω κολλῶσαι.
 Μὺς Δωριεὺς δ' εἰς κνήμην παχειὰν προδήλως δεικνύουν.
 Στρέφει κατόπιν ζωστήρ' ἐκ μετάρης, καὶ σφίγγει τὴν μέσην,
 Ἀνωθεν θέτων διπλὴν χρυσοκέντητον θήκην τῶν ὅπλων,
 Ἐνθα πιστόλια δύο μ' ἀργύρου κοσμήματα λάμπουν.
 Αὐθις δ' ἐπάνω τῶν νώτων βραχεῖαν ἐνδύετ' ἐσθῆτα,
 Φέρουσαν κύκλωθεν σύρμα χρυσοῦν μετ' ἀνθέων παντοίων.
 Μέχρι καρποῦ δ' αἱ χειρίδες ἐκτείνονται· μόνον δ' ὀλίγον
 Εἶναι σχίσται πρὸς τὰ κάτω, καὶ κύκλον μικρὸν σχηματίζουν.
 Οὕτω δ' ἐλεύθερος μένει βραχίον παχὺς νὰ κινήται·
 Τρίχαπτον δὲ τὸν χιτῶνα κοσμοῦν, προσραπτὸν εἰς τὸ ἄκρον,
 Ἐξωθεν φαίνεται, πλέγμα παρθένου λεπτῆς τοὺς δακτύλους.
 Πάλιν δ' ἐπάνω τῆς κόμης πλαγίως πῶς κάλυμμα θέτει,
 Ὃπερ ἐκ Τύνιδος εἶχε μὲ χρῶμα πορφύρας βαμμένον·
 Θύσανος δ' ἅμα κομψὸς εἰς τὸν ὦμον ἡσύχως προσπίπτει.

Δύο κατόπιν καλεῖ νεανίας ἐταίρους νὰ ἔλθουν,
 Ὅπως ὁμοῦ τὴν ὁδὸν τῶν Χανίων διέλθουν ἐφ' ἵππου.
 Μάστιγα κούφην δ' ἐν μέσῳ δακτύλων εὐρώστων λαμβάνει,
 Πλήττων μ' αὐτὴν τὸν ἀέρα πρὸς κόμπον ἢ ψαύων τὸν ἵππον,
 Ἵνα ταχύτερον τρέχῃ ἀμάξης μ' ἄτμὸν κινουμένης·
 Κι' ἔπειτα νεῦμα ποιεῖ νὰ τῷ φέρουν ταχέως τὸν ἵππον,
 Ὅστις δεινῶς χρεμετίζει, τὴν χαίτην αὐτοῦ ἀνασεύων,

Πόδ' ἀνελκύει καὶ κρούει τὴν γῆν, ὅθεν βάλλει σπινθήρας.
 Δάκνει δ' ἡνίας σκληράς, καὶ τὰ χεῖλη μὲ πείσμα ἱματόνει,
 Θέλων θυμὸν ν' ἀποδείξῃ, ὃν ἄχαρις σίδηρος κάμπτει.
 Μόλις πλὴν βλέπει τὸν Δράκον, καὶ μόνος τὰ γόνατα κλίνει,
 Κύπτει δ' αὐχέν' ἀλαζόνα, καὶ δέχετ' αὐτὸν εἰς τὰ νῶτα·
 Ὅπως ἐμπρὸς ποταμοῦ, ὃν ἀνήλικον τρέμει παιδίον,
 Κύπτει τὸν τράχηλον ἄλλο, θηλάσαν τὸ ἴδιον γάλα,
 Ἐχον πλὴν ἤδη τὰς κνήμας αὐτοῦ ὑψημέναις ἀρκοῦντως,
 Κι' αἶρει τῶν ὤμων ἐπάνω τὰς δύο τοῦ χεῖρας ἀνέχον,
 Ἵνα ὁμοῦ διαβοῦν τὸ ἀτίθασσον ῥεῦμα, ζητοῦντα
 Ἄρτον νὰ φέρουν εἰς φίλην μητέρα, πατὴρ στερημένα.

Οὕτω λαὸς ἀπειθὴς πρὸς τυράννου δεικνύεται βίαν,
 Λόγῃν εἰς λόγῃν προτάσων, ὁδῶν ἀνατρέπων τὰς πλάκας,
 Ἵνα φραγμὸν ἀνεγείρῃ, πρὸς ἔρποντας δούλους ἐνέδραν.
 Ἦρως πλὴν ὅταν πνοὴν τοῦ λαοῦ τὰ φρονήματα πνέων,
 Ἐλθὲ βαδίζων ὁδὸν, ἣν τὸ ἔθνος ποθεῖ νὰ βαδίσῃ,
 Τείνει ἀγκάλην καὶ τρέχει μ' αὐτὸν εἰς κινδύνους καὶ τρόμους·
 Χύνει τὸ αἷμά του χαίρων, καὶ κάμνει τὰ στήθη του πύργον,
 Ἐνθα φρουρεῖται πιστὸς βασιλεὺς ὑπ' ἀγρύπνων φυλάκων,
 Σῶος ἐν μέσῳ τῆς μάχης, ζῶν ἐκ θανάτων λαμβάνων.

Ἴππον τοιοῦτον σὺ μόνος, ὦ Δράκ', ἀναβαίνει· καὶ ὁμῶς
 Σ' ἔχει ὁ ἔρως τανῦν καταντήσῃ τυράννων οἰκέτην,
 Ὅπως πανοῦργος ἀγύρτης ὁδῶν ἡμερόνει τὴν ἄρκτον,
 Κρίκον περῶν εἰς τὴν ῥῖνα, διδάσκων δ' ὀρχήσεις παντοίας,
 Ἵνα θεῶνται οἱ παῖδες καὶ δίδουν πλῆθυν κερματίων·
 Ἡ ἐκ δωματίων γυναῖκες γελῶσαι εἰς κόσκινον ῥίπτουν,
 Ὅπερ κρατεῖ τὸ θηρίον ἐντὸς τῶν προσθίων ποδῶν του.
 Τρέχει δ' ἐν τούτοις τὸν δρόμον αὐτοῦ ἐπικάμψας πρὸς τάνω,
 Ἦσυχον αὔραν ζητῶν ἐπ' ὁρέων νὰ πνεύσῃ μονήρης.
 Ὅπου δὲ δρόμος ἐκ Λάκκων τὸ βῆμ' ὁδηγεῖ πρὸς Χανία,
 Κεῖται χωρίον, ὃ νῦν οἱ ἐκείθι καλοῦσι Σκοινέα.
 Φίλος δ' ἐνταῦθα τοῦ Δράκου ἐπίσημος ὦκει πρὸ χρόνων,

Ὅστις γαμήλιον ἤδη πανήγυριν εἶχε τελέσει,
 Ὅπως ἐν Κρήτῃ τὴν ὥραν τοῦ ἔτους αὐτὴν συνειθίζουσιν.
 Κι' ἔφθαν' ἐκεῖ συνοδία· ἡ νύμφη ἐμπρός, καὶ κατόπιν
 Ἰππευον πλῆθος πολὺ γυναικῶν εἰς λαμπροὺς ἡμιόνους,
 Οὓς τῶν ἀνδρῶν αἱ παλάμαι πραεῖς μετὰ τάχους ἐποιοῦν,
 Πλήττουςαι μ' ἥσυχον τρόπον τὰ νῶτα κτηνῶν νοημάτων.
 Ἐφερον πέπλους μετὰξος μὲ χρῶμα πορφύρας αἱ νέαι,
 Κι' ἅπαντες ἄσματα ἴδον, ὑμνοῦντες συζύγων τὴν πίστιν,
 Ὅλβιον ἔρωτος τέλος καὶ γῆρας λευκαῖνον τὰς τρίχας,
 Ἵνα ὁ χρόνος καὶ μόνος τοῦ στήθους τὸ θάλπος ψυχράνῃ.
 «Νύμφη γλυκεῖα,» μικρὰ ἐπεβόων κοράσια «ζῆσε»
 «Ἐτὴ πολλὰ, κί' εἰς ἡμᾶς νὰ παρέχῃς ἀφθόνως τὸν πλοῦτον.»
 Ἀμα δὲ ἄνθη πολλὰ καὶ εὐώδεις ἐρρᾶντιζον ὕδωρ,
 Τρέφοντ' ἐλπίδ' ἀμοιβῆς κεσματίων χαλκῶν, ὅταν λύσῃ
 Χαίρων γαμβρὸς βαλαντίου παχέος τὸ εὐλυτον δέμα.
 Πᾶσα δ' ἡ κώμη ὁμοῦ ἐορτάζει φαιδρὰ καὶ συγχαίρει·
 Εἶναι μὲ μύρτα παντοῦ στολισμένα τῆς θύρας τὰ ἄνω·
 Κι' ὅπως εἰς λόφου κλιτὺν τὰ οἰκήματ' ἐπ' ἄλληλ' ὑψοῦνται,
 Ἀξίον θεάμα χεῖρ ν' ἀντιγράψῃ ζωγράφου προσβλέψεις.
 Μίαν δὲ θύραν στεφάνῃ μὲ ῥόδα πολλὰ στεφανώνει·
 Εἶναι νυμφίου τὸ στέμμα· κι' ἡ νύμφη αὐτοῦ καταβαίνει·
 Εὐθυμὸς δὲ πενθερά κατασπάζετ' αὐτὴν εἰς τὰ χεῖλη,
 Κόρην αὐτὴν εἰς τὸ μέλλον καλοῦσα κι' ἀκούουσα μήτηρ.
 Φέρει· πινάκιον, ἐνθα εἰς μέλι μ' ἀδάμαντος χρῶμα
 Εἶναι καρύων τὸ ἐνδον· αὐτὸ δ' ἡ παρθένος κατόπιν
 Μόνη ἔς τοὺς νέους αὐτῆς συγγενεῖς χαριέντως προσφέρει,
 Ἵνα γευθέντες γλυκεῖαν ὡς μέλι τὴν βλέπουν ἐν οἴκῳ.
 Αἰδοῖς δὲ χρεῖε τετράκις μ' αὐτὸ τῆς οἰκίας τὴν θύραν·
 Κι' ὕστερον ῥόδιον ῥίπτει χαμκί μετὰ βίας, ἵν' ὅλα
 Ἐλθουν ἐκεῖ τάγαθὰ παμπληθῇ καθὼς κόκκοι ξωδίου.
 (Οὕτω τῆς Ἥρας ποτὲ τὸ περίφημον ἀγαλμ' ἐν Ἀργεὶ
 Εἶχ' εἰς τὴν χεῖρα καρπὸν τῆς ῥοιᾶς, εὐγονίας σημεῖον).
 Εἵτα δ' ἐντύνουν χορὸν, καὶ τις φίλη παρθένος ἀρχίζει,
 Κάλλη τῆς νύμφης ὑμνοῦσα τὸν ἴδιον πόνον νὰ ψάλλῃ

«Νύμφη, ὡς μῆλον ὠραία, ὡς κρίνον ἀνθοῦν εἰς τὴν ἄμμον;
 Ποία σ' ἐγέννησε μήτηρ ὀλβία μ' ὠδῖνας ἀλύπους;
 Ἐσπείρες ζῆλον πολὺν εἰς τοὺς νέους, καὶ θέλουν οἱ πάντες
 Χεῖρα νὰ δώσουν εἰς κόρην πρὸς σέ παρομοίαν τὸ κάλλος.
 Ἄχ! δι' ἐμέ μόνην ἔχει σθεσθῇ τῆς ἐλπίδος ἡ λάμψις·
 Λόγους γλυκεῖς δὲν ἀκούω, πτερὰ δὲν μοῦ δίδει ὁ ἔρως.
 Ἀλλή θὰ λάβῃ τὸ ἄθλον, δι' ὃ ἐπὶ χρόνον τοσοῦτον
 Ὑπνον δὲν εἶδα τὴν νύκτα, προσμένονσα... φεῦ! μὲ ἤρνήθη...»
 Νόησ' ὁ νέος εὐκόλως, τί ἤθελ' ἡ νέα νὰ εἴπῃ·
 Στρέφων δ' ἐπὶ χερσὶν πόδα τὰκόλουθ' ἀπήντησεν ἄδων,
 Ἵνα χορεύσουν ὁμοῦ προσκαλέσας ἐπέραστον φίλην·
 «Ποῖος ἐχθρὸς εἰς τὸ οὖς τοῦ ἀγγέλου μου ἔβαλε ταῦτα;
 Φλόξ ἐκ τῆς γῆς πυρπολεῖ τὴν ψυχὴν μου· νὰ στρέψω πρὸς ἄλλην
 Ταύτην ἐγὼ τὴν καρδίαν, ὀδύνης μεστήν, καὶ ἀπίστως
 Πόνον ἐτῶν ἡ ψυχρὰ ν' ἀποσδέσῃ τοῦ πάθους μου λήθη;
 ὦ! κί' ἐκ τοῦ τάφου ἀκόμη τάναισθητον σῶμα θ' ἀνέλθῃ,
 Σέ νὰ ζητήσῃ ἔς τὸν κόσμον, ἂν λείπον τὸ φῶς δὲν σέ ἴδῃ.
 Λόγον δ' ἂν εἶπα ποτὲ καὶ ὠργίσθης, ὁ ἔρως τὸν εἶπε,
 Θέλων νὰ μάθῃ πῶς μέλλεις νὰ δείξης χάριν τὸ πείσμα.
 Ῥόδον πρὸς Ῥόδον ἀγκάλην ἀγάπης ἐντεινῶ· τοὺς κλάδους
 Τρίψῃ μηλέα χρυσὴ νὰ σκιάσῃς ὁδίτην ποθοῦντα.»
 Ἐψαλαν, κί' ἔπειτα κάτω μ' αἰδῶ συκρατοῦσι τὸ βλέμμα,
 Τέως ἀκτῖνας φλογὸς ἐκτινάσσοντες, βέλη καρδίας.
 Πάντες κρυφὰ μειδιῶσι, τὸν πόνον τῶν νέων νοοῦντες·
 Οὕτω δὲ γέρων ἀστείος ἐφώνησε, στὰς ἐν τῷ μέσῳ·
 «Τί τετρωμένων ψυχῶν ὑπὸ δίστιχα κρύπτετ' ὀδύνην;
 Ὅστις τὸ τραῦμά του κρύπτει ταχέως εἰς γάγγραιναν φθάνει.
 Δώσατε χεῖρας· ἰδοὺ εὐλογοῦν οἱ γονεῖς σας γελῶντες.»
 Ἄμα δὲ ταῦτα εἰπὼν μὲ τὴν βίαν τὰς χεῖράς των δένει·
 Ὅτι δὲν ἤθελον δῆθεν ἐκείνοι, κί' ἐσύροντ' ὀπίσω,
 Ἄν καὶ προτῆτερα χεῖρα συνέσφιζαν, ὅταν ὠρχοῦντο,
 Πόνον κρυφὸν μυστικῶς πρὸς τοὺς ἄλλους δηλώσαντες μόνοι.

Δύω λοιπὸν ἀνθ' ἐνὸς ἵππηγύριζον εὐθυμοὶ γάμοις,
 "Οτε πρεσβύτης προέβη, εἰς πένθος βαρὺ βυθισμένος.
 Γένειον εἶχε μακρὸν κι' αὐχμηρὸν, τὸ δ' ὥχρὸν πρόσωπόν του
 "Αφατὸν λύπην ἐδήλου, ἦν κάλυμμ' ἐπνήζανε μέλαν.
 Δίσκον δ' ἐκράτει· καὶ ῥάβδος μετ' ὅζων ἐστήριζε μόλις
 Γόνατα, σώματος βάσιν ἰσχυοῦ καὶ καμπύλου τὰ νῶτα.
 "Εστὴ δ' ἐμπρὸς εἰς τὴν θύραν, μὲ τρέμοντα χεῖλη φωνήσας·
 «Εἴθε ὁ Πλάστης χαρὰν εἰς τὰ στήθεά σου πάντα νὰ τρέφῃ,
 Τέρψιν γλυκεῖαν παντοῦ κι' ἀφθονίαν τοῦ πλούτου προχέων,
 "ἵνα μὲ χεῖρα γενναίαν κουφίζῃτ' ἀσμένως καὶ ἄλλους.
 Εἶμαι πατὴρ δυστυχῆς, ἀπολέσας τὴν μόνην μου κόρην,
 "Ἦν πειρατῶν ἀπληστία δουλώσας· ἀπήγαγ' ἐκεῖσε,
 "Εὔθα τῆς πίστεως χοιρὰν τῶν ἀνθρώπων τὸ δέρμα λαμβάνει.
 Δύτρα δὲ τώρα ζητοῦν νὰ τοῖς δώσω ποσὸν σκεινίων,
 "Ὅσον ἀδύνατον εἶναι εἰς χρόνον πολὺν νὰ συναῶ.
 "ὦ! πόσον μ' εἶναι πικρὰ κι' ἡ ἀνάμνησις! νῦξ ἦτο μαύρη·
 "Επιπτεν ὄμβρος πολὺς, καὶ δεινὸν ἀντεκτύπουν αἱ στέγαι,
 "Ὅταν ὡς ὄπλων κλαγγὴν εἰς τὴν θύραν ἐξαίφνης ἀκούω.
 Πίπτουν τῆς θύρας τὰ ξύλα, καὶ σύμπας ὁ οἶκος ἐσείσθη·
 "Αγριοὶ δ' ἄνδρες κρατοῦν ἀκινήτους τὰς δύο μου χεῖρας·
 "Ἄλλος τὸ στόμα μου κλείει, παλάμας συσφίξας βαρείας,
 Κι' ἄλλος ἀπάγει τὴν μόνην ἐλπίδ' ἀδυνάτου πρεσβύτου.
 « "Μ' ἄρπαξαν, πάτερ, » ἢ ἀκούω, κλαυθμὸν καὶ κραυγὰς· κι' εἰς ὀλίγον
 "Ερημὸς ἦμην χαμαὶ κατακείμενος, μόλις γνωρίζων
 "Αν εἰς τὴν γῆν ἀναπνέω, ἢ κάτοικος εἶμαι τοῦ "Αδου.
 "Υστερον τρεῖς ἐβδομάδας πλανῶμ' ἐρωτῶν τοὺς ὁδίτας·
 Πλὴν ἐπὶ μάτην· κἀνεὶς δὲν ἐγίνωσκ' ἰδὼν ἢ ἀκούσας.
 Μήνυμα τέλος λαβὼν, ποῦ εὕρεται τᾶμοιρον τέκνον,
 Χύνω δακρῶν πηγὴν ὅ τὸ πρὶν σιωπῶν καὶ γογγύζων.
 Κι' ἦτο τὸ μήνυμα ποῖον; « "Αν θέλῃς τὴν κόρην σου, γέρον,
 Πέμψε χιλίων χρυσῶν σκεινίων ποσὸν εἰς τὴν Τύνιν·
 Θέλεις εὐρεῖ τῆς Γραμβούστης πλησίον ἀνθρώπους ἐτοίμους,
 "ἵνα λαβόντες χρυσίον τοσοῦτον σοὶ δώσουν τὸ τέκνον. »
 Πάντα δ' ἐπώλησ', ὅποσα μ' ἀφῆκ' ὁ πατὴρ, ἔτι δ' ὅσα

Σκάπτων τὴν γῆν μετὰ μόχθων καὶ ἰδρώτων συνῆγον ὁ τάλας·
Πλὴν καὶ μ' αὐτὰ μόλις ἔχω τὸ τρίτον τῶν λύτρων νὰ δώσω.

Ἔλεον ! ὅσοι Χριστοῦ καὶ Πατρίδος οἱ λάτρες, καλεῖσθε. »

Ἐλεγεν, ὅταν ὁ Δράκας τοῦ ἵππου κατέβαινε, δίδων

Ὅπως τὸ ζῶον μυῶνες ἀνδρὸς ῥωμαλέου κατέχουν.

Κι' εἶδε τὸν γέροντα· τί τὴν ψυχὴν του πιέζει, μανθάνει.

Λύει βαλάντιον πλήρες χρυσῶν κεσματίων, καὶ μόνον

Ἐν ὧς ἐφόδιον δρόμου φυλάττει, τὸ ἄλλο κατόπιν

Χύνει χρυσίον ἐπάνω τοῦ δίσκου, ὡς πῦρ ἀπαστράψαν.

Εἶδεν ἀκτίνα χαρᾶς ὁ πρεσβύτες, ἐλπίδα βεβαίαν,

Κι' ὅλος φαιδρὸς καὶ σκιρτῶν πρὸς τὸν ἥρω' ἀπέτεινε λόγον·

«Μέγαν, ὦ Δράκε, τῷ ὄντι δὲν σ' ἔχουν ψευδῶς ὀνομάσει.

Ἔχεις ψυχὴν συμπαθῆ, τῆς πατρίδος πονοῦσαν τὰ τέκνα·

Ἔχεις καρδίαν παλμοῦς, παλλομένους πρὸς πᾶν μεγαλεῖον.

Εἴθε νὰ ζήσω νὰ ἶδω τὴν Κρήτην ἐλευθερὰν κράτος,

Σὲ δ' ἐπ' αὐτῆς βασιλέα, ὡς δίσκον Σελήνης ὠραίας. »

Εἶπεν· οἱ πάντες τὸν Δράκον μ' ὁρμὴν προθυμοῦνται νὰ ἶδουν,

Κι' εἶπουν γλυκὺν ἀσπασμὸν, ὡς τιμὴν θεωροῦντες μεγάλην,

Ὅτι πλησίον αὐτῶν θὰ καθίσῃ τῶν Λάκκων ὁ ἥρως.

Πρῶτος δὲ σπρίζας τὴν χεῖρα, τάχολουθα εἶπ' ὁ νυμφίος·

«Δράκ', ἀδελφὲ ποιητὲ, μεθ' οὗ ἄλλοτ' ἐκτείνων παλάμην,

Ἄνω Γραφῆς Ἱερᾶς, λειτουργοῦ τοῦ Ὑψίστου παρόντος,

Ὅρκον ἐπώμοσα μέχρι θανάτου νὰ ἤμεθα φίλοι·

Κρίκος δ' ἡμῶν τῆς πατρίδος ὁ ἅγιος ἔρος νὰ ᾖναι·

Τί σὲ ἐμπόδισεν ἵνα τοῦ φίλου τιμῆσῃς τὸν γάμον;

Ἀρρώστος ἦσο τῷ ὄντι· μετ' ὄνον δ' ἠκούσαμεν πάντες,

Ὅτι κλινῆρης ἡμέρας πολλὰς διατέλεις ἐν ὕπνῳ.

Ἴδε ! καὶ τώρα δεινὴ σὲ πιέζει βαρύνυμος ὄψις.

Μεῖνε μ' ἡμᾶς· ἴσως λάβῃς τὴν πρώτην φαιδρότητα, βλέπων

Φίλων χαρὰν καὶ ἀκούων τοὺς τόνους εὐθύμων ὀργάνων·

Λύριον θέλομεν ἄλλην τελέσει συνήθειαν γάμου·

Θέλομεν λούσει τοὺς πόδας εἰς βρύσιν ἐγὼ καὶ ἡ νύμφη·

Ἄρτον συνέλκοντες ἅμα τοῦ ὄρεως ἔχοντα σχῆμα,

Ὅταν τὴν κέρκον αὐτοῦ δι' ὀξέων ὀδόντων λυμῶνῃ·

"ὼς τὸ πλεῖον λαβὼν καυχῆθῃ ὅτι μᾶλλον εὐδαίμων,
 Θέλει προσθέσει πολλὰς εἰς τὸν πρόσκαιρον βίον ἡμέρας.
 Μείνε, τὰ χεῖλη σου λύσον, κ' ὥς πρότερον, φίλε, μειδία. "
 "Ὅχι," ἀπήντησε τότε βαρέως στενάχας ὁ ἥρωας,
 "Ἦλθον ἀπλῶς νὰ σὲ ἴδω κ' εὐχὰς ἐγκαρδίους σοὶ εἴπω·
 Εὐθυμοὶ τόνοι ψυχὴν βυθισμένῃν εἰς πάθος ταράττουν.
 Νύμφαι σπηλαίου βουνῶν μ' ἐτραυμάτισαν τᾶτρωτον στῆθος. "
 "Ἐλεγε, κ' ἐβλεπ' αὐτὸν μετ' ὀδύνης καρδίας ὁ φίλος·
 Αὖθις δὲ στρέφει τὸν λόγον, περίτροντις ὅλος καὶ σύννοτος·
 "Μείνε τοῦλάχιστον δὴ στιγμὰς, ἵνα κραῖζω τὴν γραῖαν,
 "Ἦτις πληγὰς τῶν νυμφῶν θεραπεύει μὲ λόγια θεῖα.
 "Ἦκουσες ἴσως ἄλγῳ μουσικῆς Νηρηίδων, ἡ ὄνον
 Μαῦρον ἐπέβη, ὁδὸν ἐρημίας βαδίζων ἐσπέρας,
 Οὗς ὁ τὸν Τάρταρον ἔχων ἀνάκτορον στέλλει πολλάκις,
 "ὼς ἀπατώσῃ θνητῶν τὴν ἀδύνατον ὄψιν τὴν νύκτα,
 "Ἀγοντες ἄνω κρημνῶν, κ' εἰς ἀβύσσων παράγοντες χεῖλη. "
 Εἶπε, κ' ὁ Δράκων κάμνιν δὲν ἔδωκ' ἀπάντησιν· μόνον,
 "Ἐκλιν' ὀλίγον/θερμὴν κεφαλὴν εἰς στρωμνὴν ἀνακλίντρου,
 "Ἐρεῖσμα φέρων τὴν χεῖρα εἰς σχῆμα γωνίας ὀξείας,
 Κάτω δ' ὡχρὰς παρειᾶς ὑποβάλλων παλάμην βαρεῖαν.

"Ἐφθασ' ἐν τούτοις ἡ γραῖα, μὲ βῆμα βραδὺ προχωροῦσα,
 Κύπτουσα, βάκτρον ποιῶσα τὸ στήριγμ' αὐτῆς ἐν τῷ δρόμῳ.
 Οὕτω δὲ εἶπ' ὁ γαμβρὸς, ἀφοῦ εἶδεν αὐτὴν καθισμένην·
 "Ἐλὰ καὶ σῶσε τὸν Δράκον, τὸν πρῶτον τῆς Κρήτης, ὦ θεῖα·
 "Ἦκουσε τόνους φωνῆς Νηρηίδων, καὶ δαίμονες ἔχουν
 Πλήξει αὐτὸν εἰς δρυμοὺς, κ' εἰς ἀγέλους πλανήσαντες τόπους. "
 ὦραν ἡ γραῖα πολλὴν πρὸς τὸν ἥρωα τῶμμα καρτάνει·
 Εἶτα δὲ λέγει, μεγάλῃν πεποιθήσιν ἅμα δηλοῦσα·
 "Ὅχι· δὲν σ' ἔχουν αἱ Νύμφαι τὴν μέλαιναν νύκτα μαγεύσει·
 Οὔτε σ' ἐπλάνησαν γόνιοι τοῦ Ἄδου μακρὰν εἰς ἀβύσσους·
 "Ἐρως τὸ στῆθός σου· καίει, πιέζων τὴν νέαν ζωὴν σου.
 Κλάδος οἰκίας μεγάλης λαμβάνεται δύσκολα· φεύγει
 Μέγα πτηνὸν ὑψηλὰ, κυνηγοὶ δὲν τὸ φθάνουν σπαιρία.

Τρόπους ἐν τούτοις πολλοὺς σὲ διδάσκω ν' ἀρπάξης τὴν ἄγραν.
 Ὅρνιθος πτέρυγ' εὐρὲ, μὲ μαστοὺς εἰς τοῦ στῆθους τὰς σάρκας,
 Κι' ἄνω πεδίων ὑγρῶν τεσσαράκοντα κύματα πέρα·
 Φέρε κατόπιν αὐτὴν, κι' εἰς φαράγγων ἀπόθες τὰ βάθη,
 Ἵνα τῶν φύλλων σκιά τὴν καλύψῃ τριάκονθ' ἡμέρας.
 Θάψῃ τὴν ὕστερον πάλιν εἰς τόπον τριόδου χωρίου,
 Ἵνα δαιμόνων ἰσχύς ὀρχομένων ἐκείθι τὴν ψαύσῃ
 Νύκτας τοσαύτας, ὅποσαι πληροῦν τῆς σελήνης τὸν κύκλον.
 Ἄφες τὴν πάλιν ὑπ' ἄστρον τὸ φῶς τεσσαράκοντα νύκτας·
 Κι' ἔπειτα φέρε καὶ θίξῃ μ' αὐτὴν τῆς παρθένου τὸν πέπλον.
 Ἄλλον τυχύτερον ἐτι ἀντέρωτος τρόπον γνωρίζω·
 Γάλα μητρὸς καὶ τῆς κόρης αὐτῆς, θηλαζούσης ὡσαύτως,
 Μίξον μετ' ἄχνης ἀλεύρου, καὶ ποίησον μάζαν στρογγύλην·
 Ταύτην δ' ὁ ἥλιος ἄφες ξηρὰν παντελῶς νὰ ποιήσῃ,
 Κι' ἔπειτα γράψον μ' αὐτὴν εἰς τὸ θέναρ τὸ ὄνομ' ἐκείνης,
 Ἵς τῶν ὁμμάτων ἀκτῖνες πνοὴν ἐκ φλογῶν σοὶ παρέχουν.
 Στρέψον δὲ μ' εὐμορφον τρόπον τὸ βλέμμα τῆς κόρης νὰ φθάσῃ,
 "Ὅπου τὰ γράμματα λάμπουν λευκὰ εἰς τὸ ῥόδιον δέρμα."
 Εἶπεν ἡ γραῦς· ὁ δὲ Δράκος σιγῶν διστρύψα τὸ στῆθος,
 Βάλλων στενάγματ' ἐκ βάθους ψυχῆς· ἐπὶ τέλους δ' ἠγέρθη
 Λίαν βραδέως, ὡς κόπον νὰ ἔκαμε μέγαν, καὶ λέγει·
 "Λόγοι ψυχροὶ τῶν καμίνων τὸ πῦρ δὲν σθενύνουν εὐκόλως·
 Βλέμματός ἔχω ἀνάγκην, ἀγγέλου τὴν ὄψιν νὰ ἴδω.
 Ἐχετ' ὑγείαν, ὦ φίλοι· εὐδαίμονες ζῆτε, νομῆσι,
 Ἥδιστον ἔρωτ' ἐντὺς τῆς καρδίας μετ' ὀλβίου τηροῦντες."
 Εἶπε, καὶ πλέον οὐδόλως ὡρὰ διεσείσθησαν χεῖλη·
 Ἄνω τοῦ ἵππου πηδᾶ, καὶ πρὸς ἐρημον δρόμον βαδίζει.

— —

Μίχιν βολὴν κανονίου μακρὰν τῶν τειχῶν τῶν Χανίων
 Στέλεχος μένει συκῆς, ξηραμμένον τὴν σήμερον πλέον
 Κι' ἄκαρπον ὅπως τὸ πάλαι Κυρίου ἐμάθανε λόγος
 Δένδρον ἀχάριστον, ὅπερ καρπὸν εἰς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων
 Ἐδώκε, τότε δ' ἠρνεῖτο τοῦ Πλάστου τὴν διψάν νὰ σβέσῃ.

Ἐβαλλεν ἄλλοτε κέντρον συχνοῦ περιπάτου· κι' ἡ θεά
 Πόρρωθεν εἶναι γλυκεῖα· λευκὴν καθὼς ῥυαξ ἀργύρου
 Ὅψιν παρέχουν τὰ ὄρη, ἀκτῖνας φωτὸς ἀνακλῶντα.
 Κάπου δ' οἰκίας χωρίων συγκρύπτουσι δένδρα παντοῖα,
 Ἡ κυπαρίσσω πυκνῶν καὶ μεγάλων προσδύλεις τὰς ἄκρας·
 Ῥῆγμα μικρὸν ἀλλαχοῦ ὡς ῥυτίς αὐλακίζει τὰ ὄρη·
 Λίαν μακρὰν δ' ἀμυδρῶς κορυφὴν διακρίνεις τῆς Ἰδης,
 Ἦν ὑψηλὴν χαμηλὰ πρὸς τὸ ὄμμα τάποσθημα φέρει·
 Κι' ὅταν γαλήνῃ κοιμίζῃ τοῦ πόντου τὸ κύμα, τὰ περίξ
 Πάντα τὸ βλέμμα προσέλκουν, ἀτάραχον θέλγοντα πνεῦμα.
 Ἦρχετο πᾶσαν ἐσπέραν ἐδῶ ἵπποτων ἡ χορεία·
 Κι' ἐκλεπτε βλέμματ' ἀπῆντα μὲ τρόπον πρὸς ἔρωτος νεῦμα,
 Λόγους συνάμα γλυκεῖς πρὸς μειδιάμα πέμπουσ' ἀγγέλων.
 Ἐπιππος βῆμα βραδὺ κι' ἡ δειλὴ Βιτωρία πολλάκις
 Ἐφσρ' ἐνταῦθα, παλμὸν δυνατὸν εἰς τὸ στήθος νοοῦσα,
 Ὅταν ἡ ὄψις ἀγρότου μ' ἀνάστημα μέγ' ἀνανήσεις
 Ἦγε μορφῆς οὐρανίας, ἣν εἶχε θαυμάσει μὲ πόνον.
 Οὕτως ἀγροῖκος ἀνὴρ, περιμένων νὰ σπείρῃ τὸν σῖτον,
 Ὅταν ἐγκαίρως δὲν ἔλθῃ βροχὴ μαλακὴν νὰ ποιήσῃ
 Γῆν σκληρυνθεῖσαν εἰς καῦσιν ἡλίου φλογώδους τὸ θέρος,
 Εὐελπὶς ἄπαυστα βλέπει πᾶν νέφος μικρὸν διαβαῖνον·
 Κι' ὕπνον δὲν ἔχει τὴν νύκτα θεώμενος, ἂν ποθεν φθάσῃ
 Μέλλουςα δρόσος καρπὸν νὰ παράσχῃ, τροφὴν εἰς τὰ τέκνα.

Ἦτον ἐσπέρα Μαΐου, κι' ὁ Φοῖβος τοὺς ἵππους τοῦ λύων,
 Ἐρρίπτε ῥόδα, ποιῶν ἐρυθρὰς τὰς σπανίας νεφέλας.
 Βάδην δ' ἀνέβαινε νέα Σελήνη, κομίζουσα τᾶστρον,
 Ὅ προαγγέλλει ταχεῖαν τὴν νύκτα καὶ θέλγει τὸ ὄμμα.
 Φύλλα τῶν δένδρων ἀνέμου δὲν ἔσειε βία διόλου·
 Ἦχος δὲ μόνον κωδῶνων τῶν περίξ μονῶν ἀντεκτύπει,
 Στρέφων πρὸς τᾶν ψυχὴν διαβάτου, τὴν μόνην ἐλπίδα
 Ἐχοντος, ὅπως ζυγοῦ λυτρωθῇ, τοῦ Ὑψίστου τὴν χάριν.
 Ἀθολοὶ λίμναι παιδιὰ κατώπτριζον παίζοντ' ἀθῶα,
 Κι' ἀνθὴ συλλέγοντ', ὅποια βλαστάνουν ἐν μέσῳ τῆς χλόης,

Πᾶσαν χροιάν τῶν ζωγράφων σκορπίζοντ' εἰς πράσινον χῶμα.
 Ἄπληστα δ' ἐβλεπον τότε τὴν λάμπουσαν Φοῖβην, κ' ἐθέων
 «Φέγγε, Σελήνη μου, φέγγε· τὸ φῶς σου θά γίνῃ φανὸς μου,
 Ἄγων μ' ἐκεῖ, ὅπου νᾶμα γραμμάτων ψυχὰς καθαρίζει,
 Στάζον πατρίδος ἀγάπην καὶ σέβας πρὸς θεῖαν θρησκείαν.»
 Ἄμα δὲ κτύποι τῶν ἵππων τρεχόντων ἀπέσπων σπινθήρας·
 Κι' ὅπως ἡ θεὰ ζῶν ἀναλάβη τελείαν, προβαίνει
 Ἴππος μικρὸς καὶ ἐπ' αὐτοῦ Βιτωρία, ἡ κόρη τοῦ Τάσκα.
 Πέπλον δ' ἐφόρει λεπτόν, εἰς χροιάν τοῦ βυσσίνου βαμμένον,
 Πίπτοντα μέχρι ποδῶν κ' ἐπ' ὀσφύος στενῶς ἐσφιγμένον·
 Στήθος καλύπτοντ' ἄβρὸν, ὡς ἡ σὰρξ ὠριμάσαντος μῆλου.
 Κι' ἔχουσα χρῶμα γλυκὺ, ὡς τὰ μέλανα ἴα, καλύπτρα
 Ἄνω μικροῦ σκιαδίου ἀπλοῦται, προσπαίζουσα μ' αὖραν.
 Κρύπτειτ' ἡ μία τῆς χειρὸς ὑπὸ δέρμα λεπτοῦ χειροκτίου,
 Μάστιγα σείει δ' ἡ ἄλλη λεπτήν εἰς τὰ νῶτα τοῦ ἵππου·
 Κι' ὅπως ἐκεῖνος ἡσύχως βαδίζων κινεῖ τὴν οὐράν του,
 Γινῶσιν νομίζεις πῶς ἔχει, ὅποιον φορτίον βαστάζει.
 Στρέφει δὲ περίξ τὸ βλέμμα, μὲ πόθον ἡ κόρη κυττάζει,
 Ὅτε παλμὸς μυστικὸς μετὰ βίας δονεῖ τὴν καρδίαν·
 Ἦρχετ' ὁ Δράκὸς· ψυχρὸς τὴν νεάνιδ' ἰδρὼς περιβρέει.
 Κι' ὅτε πλησίον εὐρέθη, κ' ἀντίκρουσε βλέμμα πρὸς βλέμμα,
 Ὅλη κλονίσθη, καὶ φόβος δεινὸς τὸν Μαρίνον κατέσχευε,
 Ὅστις πιστὸς ἀδελφὸς τὴν συνῶδευε πάντοτ' εἰς δρόμον,
 Μήπως πεσοῦς ἐκ τοῦ ἵππου τὸ σῶμα πρὸς πέτραν αἰμάξῃ.
 Ἀπειρὸς οὕτω μαχῶν στρατιώτης, τῶν οἰκχεδὲ μνημῶν,
 Ὅταν τὸ πρῶτον ἠχῇ πολέμου σημεῖον ἢ σάλπιγξ,
 Ἰδὼν καπνὸν τηλεθόλων κ' ἀκούσῃ τὸν ἄπαιστον κρότον,
 Λόγγαι ν' ἀστράπτουν, κ' ἔχθροί νά διψοῦν μανιώδεις τὸ αἶμα,
 Τρέμει, καὶ μόλις βαστάζουν οἱ μῦς παγωμένον τὸ σῶμα.

Ἐλαβε βλέμμα λοιπὸν, καὶ ἰαθ' ἡ καρδιά τοῦ Δράκου,

Ὅπως ἐλάφου θυψώτης ἐν θέρει δροσιζει τὴν φλόγα

Ἵδατος δρόσος, ἣν χύνει πηγὴ τῶν βουνῶν ὑπὸ δένδρον.

Κοῦρα τὰ μέλη του πλέον αἰσθάνεται, νέφη βορέα,

“Α τὸν εὐρὺν οὐρανὸν διατρέχουν ὡς ὄρνιθος πτῖλον·
 Κι’ εὐθυμὸς στρέφει πρὸς μέγα ἐκεῖ πανδοχεῖον τὸ βῆμα,
 Ἐνθ’ ἀγροτῶν συνεδείπνει πληθὺς, τὸ πρῶτ’ μελετώντων
 ἵνα πωλήσουν τῆς γῆς προϊόντα ἐντὸς τῶν Χανίων,
 Ἀλλὰ δὲ πάλιν τεχνῶν παραγόμενα μ’ ἄργυρον λάβουν.
 «Χαίρετε, φίλοι, καλὴν μὲ ὠδήγησεν ὥραν ἡ τύχη,»
 Εἶπεν ὁ Δράκος· «Καὶ σὺ,» ἀντερώνησαν ἅπαντες, «χαῖρε.»
 «Χαῖρε, χρυσὲ ἀετὲ, τῆς πατρίδος ὁ ἄστρεπτος στύλος».

Δεῖξαντες οὕτω λοιπὸν πρὸς τὸν ἥρωα μέγιστον σέβας,
 Κάθηνται πίνοντες οἶνον, κοιμίζοντα μαύρας μερίμνας.
 Ἐνθους δ’ ἀγρότης βοᾷ, λυρῶδὸν τῶν ὁράων καλέσας·
 «Ἐλα, Δημήτριε, λάβε τὴν λύραν, καὶ ψάλε τοῦ Δράκου
 Τᾶσμάτα, ὅσα ποιμένες συνθέτουν τὸν ἥρω’ ὕμνουںτες.»
 Κι’ ἄρχετ’ ἐκεῖνος· πλὴν λόγοι τοιοῦτοι δὲν τέρπουν καρδίαν,
 Ἦτις κατῆλθε τυράννων παθοῦσα νὰ ἴδῃ τὸ τέκνον,
 Ὅχι νὰ ρίψῃ τὰ βέλη, νὰ σχίσῃ τὸ σπλάγχχνον ἐκείνων.
 Στρέφετ’ ἀπαύστως ὁ νοῦς καθὼς κύκλος τροχοῦ τῆς ἀμάξης,
 Κι’ ἄξων ὑπάρχει τὸ βλέμμα, τὸ βάλασμον τοῦτο τοῦ πόνου·
 Στρέφει δὲ μία ἐλπίς, τὸ νὰ ἴδῃ τὴν κόρην καὶ πάλιν.
 Ὅραν δ’ ὀλίγην ὁ ὕπνος ψυχὴν ταραγμένην ναρκώνει,
 Κι’ ὄνειρον φέρει τοιαῦτα τινὰ ζωηρὰ παριστάνον·
 Κῆπος εὐώδης ὑπ’ αὔρας ἡδέας παντοῦ διεπνεῖτο·
 Κάτω δὲ φύλλων πυκνῶν, ἃ τοσοῦτον ὁ Φοῖβος ἐπέφα,
 Ὡστε προσπίπτων εἰς λίμνην ἀστὲρ’ ἀργυροῦν νὰ μορφόνῃ,
 Ἦτον ἀνάκλιντρον· κι’ ἦσαν ἐκεῖ καθισμένοι οἱ δύο,
 Στήγγοντες χεῖρας· σπινθῆρας δ’ ἐποίουν τὰ βλέμματ’ ἀλλήλων,
 Ὅπως μηχανῇμ’ ἠλέκτρον, πλησίον ἂν βάλῃς τὴν χεῖρα.
 Λόγοι δ’ ἠκούσθησαν πλήρεις γλυκύτητος ἅμα καὶ πάθους·
 «ὦ! θ’ ἀγαπώμεθ’, ἐνόσω ζῶν θ’ ἀναπνέῃ τὸ στήθος,
 Κι’ αἵματος μένη βανίς εἰς καρδίαν θερμῶς ἀντερώσας.»

Ἦλθε δ’ ἐν τούτοις αὐγὴ, φυγαδεύουσα μέλανα νέφη,
 Λάμψιν σκορπίζουσα ἀκτίνων εἰς γῆν ψυχρανθεῖσαν τὴν νύκτα·

Πλέκουσα μίτραν χρυσήν, κεφαλὴν ἐρυθρὰν νὰ κοσμήσῃ,
 "Ητις μὲ νέαν προβαίνει θερμότητ' ἐπάνω τοῦ ὄρους.
 Αὐθις δ' ὁ Δράκος κοσμεῖται, κί' ἡνίας εὐθύνει τοῦ ἵππου.
 Βλέπουν δ' αὐτὸν εἰς τὰς πύλας τῶν Φράγκων φρουροί, κί' ἡ καρδιά
 Πάλλεται φόβου παλμούς· ἐννοοῦν δὲ πρὸς ἄνδρας ὁποίους
 Ἔχουν πολέμους συγχνοὺς, λεανῶν ἀφαιρουντες τὰ τέκνα.
 Βλέπουν κί' οἱ Κρήτες, κί' ἐντὸς ἀγαλλίσις τρέφει τὰ σπλάγχνα·
 Πάντες δ' ἀφίνουν τὰ ἔργα, κί' ἐπάνω του ῥίπτουσι τῶμα.
 "Οπως δ' εἰς γάμον ὠραίαν παρθένον προπέμπουσα μήτηρ,
 Στέκει, κυττάζει, τὴν ὄψιν αὐτὴν δὲν χορταίνει διόλου·
 Πάντα θαυμάζει, τὸ βῆμα, τὴν χάριν, τὸν κόσμον τῆς νύμφης·
 Τείνει δὲ χεῖρα πολλάκις, πτυχὰς εὐθεταῦσα τοῦ πέπλου.
 "Ομοια τότε τοῦ Δράκου τάγέρωχον ἦθος ὄρωντες,
 Ἔχουν κρυφίαν χαρὰν· γαυριοῦν, τὴν ἡμέραν ἐλπίζουν,
 "Οτ' ἄστοι τῶν ὄρεων τὸν λέοντα θέλουσι διώξει,
 "Οστις τῆς Κρήτης τὸ αἶμα ῥοφᾷ μετὰ διψῆς ἀσθέστου.
 Καί τις δικαίαν ἐν τούτοις ὑπόνοιαν κρύπτει, ψιθύρας
 Λόγον εἰς οὓς τοῦ πλησίον, τὸ φόρεμ' ἐλκύων, ἐκφράσας·
 "Ἐὰρ γ' ὁ Δράκος τί θέλει ἐντὸς τῶν Χανίων; παγίδα
 Νέαν φοβούμεαι τῶν Φράγκων, ὁποῖαν ἀθώους ἀγρότας
 Στήνουν πλανῶντες, κολάκων πανούργων λαλοῦντες τὴν γλῶσσαν,
 Πάθη δ' ἀνδρῶν εὐεγέρτων ἐξάπτοντες μ' ὕπουλον τρόπον."
 Σκέψιν τοικύτην πονῶν τὴν πατρίδα πολίτης ἐκφράζει·
 Ζάλη πλὴν ἔχει τὸν Δράκον· ὁ τάλας ποῦ τρέχει δὲν ἔξεύρει.

"Ενθα μακρὰν τῆς θαλάσσης τὸ κέντρον τῆς πόλεως εἶναι,
 Καῖται πλατεῖα μεγάλη· κρουνοὶ δὲ πηγῆς ἐν τῷ μέσῳ
 Χύνουσιν ἄφρονον ὕδωρ εἰς βάθος τῆς γῆς ὑπὸ θόλους.
 Αὖραν δὲ περίξ παρέχουν τὰ φύλλα πλατάνων μεγάλων,
 Ψύξιν εἰς στήθη βαρβάρων, τανῶν κατεχόντων τὴν Κρήτην.
 Ῥίπτει σκιὰν τὴν πρῶταν αὐτόθι τζαμίον τῶν Τούρκων,
 Ἄλλοτ' ὑπάρχον ναὸς τοῦ προστάτου τῶν πλοίων ἁγίου·
 Σήμερον πλὴν δυσσεβοῦς ἡ φωνὴ τῆς ἡμέρας πεντάκις

Βάλλουσα φθόγγους βαρβάρους, ὕμνεϊ τὸν νομάδα προφήτην
 Ἐν μακροῦ μιναρῷ, ἐκ μικρῶν συγκεκλιμένον χαλίκων.
 Στρέφον δὲ κᾶποτ' ἐκεῖ τὸ δειλὸν αὐτοῦ βῆμα ὁ Ἕλλην,
 Φέρει ἔς τὴν μνήμην ὅποια δεινὰ ἔχει πάθει πρὸ χρόνων
 Πόσοι δ' ἐπίσκοποι ζήλου τῆς πίστεως ἔπεσον θῦμα,
 Μείναντες ἄψυχον πτώμα εἰς κρίκον χαλκοῦν δεδεμένον,
 Ὅπου μακρὰ κορυφὴ τῶν πλατάνων ἀνείχεν ἀγχόνην.
 Γράμματα δὲ πρὸς βορρᾶν ἐκ τῆς γλώσσης τῶν πάλαι Ῥωμαίων
 Πύργον δηλοῦσι τῶν Φράγκων, ὁπόθι παλάτιον ἦτο,
 Ἐχον θυρίδας βλεπούσας ἐντὸς τῆς εὐρείας πλατείας.
 Ἦλθεν ὁ Δράκος λοιπὸν, καὶ ἀντικρὺ μὲ τοὺς φίλους καθίζει,
 Ἐνθα κουρεῖον ὑπῆρχε κορυφὴν Κυθηρίου τεχνίτου.
 Ἦτο πρῶτα, καὶ ἡ κόρη μὲ φόρεμ' ἀπλοῦν ἐνδυμένη,
 Εἶχε τὴν κόμην λυτὴν, μ' ἀφελῇ δεδεμένην ταινίαν.
 Ἦτο δ' ἄβρᾶ καθὼς κρίνον, ὃ τρέφει τοῦ ἔαρος δρόσος,
 Ῥόδον ἀνοῖγον τὰ φύλλα πρὸς αὔραν γλυκεῖαν θαλάσσης.
 Καὶ ἔκυπτ' ὀλίγον, βελόνην δι' ἄκρων δακτύλων κρατοῦσα,
 Νῆμα μετὰξος ταχέως ἐπάνω καὶ κάτω περῶσα.
 Ἦδε, καὶ ἐνδόξον οἱ στίχοι τί ὄνειρον βλέπει πολλάκις
 Ὅρη, μακροὺς ποταμούς, κυπαρίσσους καὶ δάση καὶ ἄνδρας
 Ὅπλα κρατοῦντας, καὶ ἐν μέσῳ τὸν ἄτρομον ἥρωα Δράκον,
 Μόνον τῆς κόρης ἐμπρὸς χαλκῶντ' ἀρειμάνιον ἦθος,
 Χύνοντα λόγους μὲ πόνον καρδίας θερμῶς ἀγαπώσης.
 Δράκε, καὶ ἂν εἴξῃς τί διεποίκιλλ' ἐκείνην τὴν ὥραν,
 Ἦθελες κάμει πτερὰ, τοῦ αἰθέρος νὰ λάβῃς τὸν δρόμον!
 Μύρτον καὶ ῥόδον ποικίλλει ψυχῶν δωρεὰν ἀμοιβαίαν,
 Ὅτε τὸ πρῶτον ἀνήρθη τὸ πῦρ εἰς τὰς δύο καρδίας,
 Ἵνα τὰ φέρῃ, μ' αὐτὰ νὰ κοτμήῃ τὴν εὐδόστρυχον κόμην.
 Καίοντ' ἐν τούτοις, ὡς φλόγες, στενάγματα βάλλει τὸ στῆθος
 Βλέμμα σπανίως ἀφίνει ἐκτὸς τῆς θυρίδος νὰ πέσῃ
 Αἶφνης δ' ὡς ὄραμα κᾶπου νομίζει πῶς βλέπει τὸν Δράκον
 Καὶ ἔχει τὰ μέλη σπασμῶς τὴν βελόνην ἀργὴν καταλείπει
 Σύρετ' ὀπίσω πλὴν πάλιν ἀκούσιον αἶτιον σύρει
 Τρέμοντας πόδας ἐκεῖ, ὅπου τῶρα μὲν εἶδεν ἐκεῖνο.

Πλήξιν δεινὴν ἐμποιεῖ τῆς ὑάλου τὰφόρητον φράγμα.
 Θέλει γυμνὸν τὸν ἀέρα. Ἀντήλλαξαν πάλιν ἐν βλέμμα
 Πάλλονται πάλιν καρδίαι παλμοὺς μυστικῆς ἀγωνίας
 Κάθηται· θέλει τὸ νῆμα ματαίως πρὸς ἔργον νὰ φέρῃ·
 Τρέμουν αἱ χεῖρες· δὲν εἶν' ἡ ψυχὴ τῶν ὁμμάτων κυρία.
 Ὅπως δὲ λίχνος ὁδίτης, ἐγγὺς ἀμπελῶνος βαδίζων,
 Θέλει νὰ τεινῇ τὴν χεῖρα, καὶ κόψῃ τὸν ὄριμον βότρυ·
 Ὅμως τρομάζων τοὺς πέριξ φυλάσσοντας ἀνδρας, τὸ βλέμμα
 Σύρει μακράν· πλὴν κατόπιν ὀπίσω τὸ στρέφει καὶ πάλιν·
 Οὕτως ἡ κόρη βιάζει αὐτὴν νὰ μὴ βλέπῃ τὸν Δράκον.
 Ὅμως τὰ ὅμματα μόνα ζητοῦν νὰ χορτάσουν τὴν θεάν,
 Ἦν ἀπροσδόκητος τύχη ἐμπρὸς τῶν ποδῶν εἶχε φέρει.
 Τέσσαρας ὥρας εἰς θέσιν τοιαύτην ἀπέμειν' ἡ νέα·
 Τέλος δ' ἠγέρθη· καλεῖ πρὸς εὐφρόσυνον γεῦμα ὁ κώδων.
 Φεύγει, σταθεῖσα μικρὸν, τελευταῖον καλῶς νὰ προσδλεψῇ
 Λάθρα. Κατόπιν δ' ὁ Δράκος, ῥεμβὸς ὑπ' ἰδέας πάντοιας,
 Λεῖπει τὴν πόλιν ὡσαύτως, πρὸς ἄφρονας ὅμοιος παῖδας,
 Οἷτινες ἔχουν χαρὰν φωλεὰν τῶν σφηκῶν νὰ ταραττοῦν,
 Κι' ἔπειτα δάκρυ θερμὸν, κεντηθέντες, προχέουν μ' ὀδύνην.

Ἦδη δ' ἐγγὺς τῶν πυλῶν, ὅθεν ἐξω πορεύονται, φθάνει,
 Ὅτ' εἰς τὸ τεῖχος ἐπάνω λαὸν ἀναρίθμητον βλέπει.
 Ἔστη, καὶ θάμβος πολὺ τὰς αἰσθήσεις του πάσας κατέχει.
 Ἦσαν τῆς πύλης ἐμπρὸς, εἰς τὸ μέσον πλατείας τριγώνου,
 Εὐλα μεγάλης πυρᾶς· ἱερεῖς δὲ τριγύρω τῶν φράγμων
 Ἐφερον μαῦρον μανδύαν· κι' ἀγένειον ἔχοντες ὄψιν,
 Ἐκρυπτὸν κόμην βραχεῖαν ἐντὸς μικροτάτου σκουφίου.
 Μέγαν δ' εἰς ζώνην τριχίνην κομβόλογον εἶχον κρεμάσει,
 Βίβλους κρατοῦντες μεγάλας, καὶ λέξεις φωνοῦντες τραχείας.
 Κάτωχρος δ' ἄλλος πλησίον ἐκεῖ μοναχὸς τῶν Ἑλλήνων,
 Εἶχε τὰς χεῖρας δεμένας ὀπίσω σκληρῶς μὲ σχοινίον,
 Πόδας γυμνοὺς κι' αὐχμηράν ὡς παράφρονος ἄτακτον κόμην.
 Κίτρινον δ' ἔφερε σάκκον, ἐφ' οὗ ζωγραφίαι δηλοῦσι
 Ἄδου τὰ βάσανα, γλώσσας πυρὸς καὶ χορείας δαυμόνων,

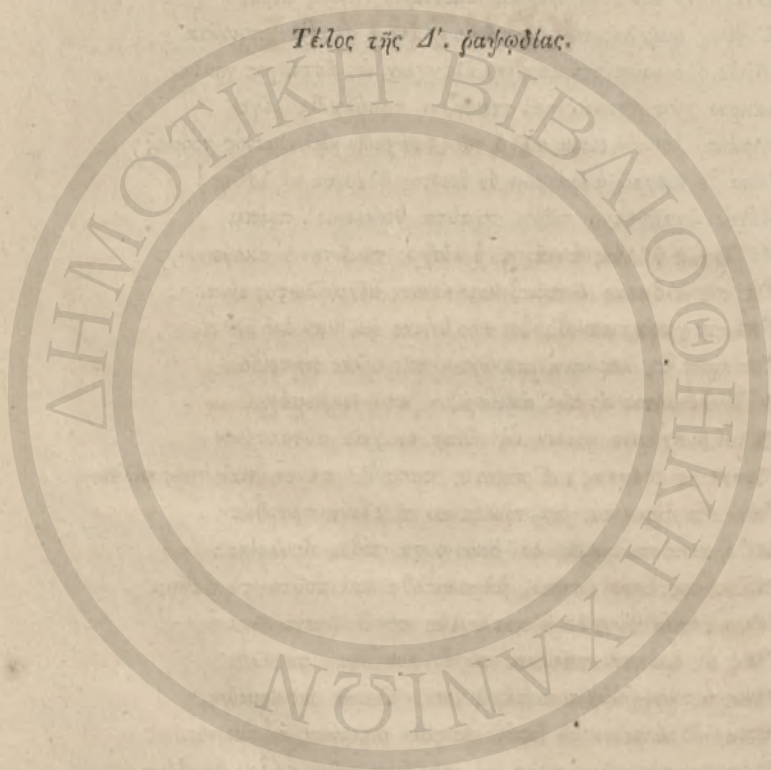
Ἄνω γονάτων καιόντων δειλοὺς θωπεύοντων κακούργους,
 Δύω δὲ μαῦροι σταυροὶ προσραμμένοι τὸ πάθος ἀγγέλλουν,
 Ὅπερ θὰ πάθῃ καεῖς, ὡς θρησκείαν ταράξας καὶ κράτος.
 Κήρυξ δ' ἐφώνησε ταῦτ' ἀπὸ βήματος ὕψους μεγάλου·
 «Οὕτω κοινῇ δικαστῶν ἱερῶν ἡ βουλὴ δογματίζει·
 Εἶν' ἐναντίον εἰς πᾶσαν θεόθεν ἀρχὴν τῶν ἀνθρώπων,
 Ἵνα μὲ λόγους ψευδεῖς ἀπατοῦν τὸν λαὸν οἱ ἀγύρται,
 Θαύματα κάμνουν, κι' ἀγίων ψευδεῖς διχιδίδουν εἰκόνας.
 Τόσῳ δὲ μᾶλλον ἡ Δίκη σκληρὰ τιμωρεῖ τοὺς τοιούτους,
 Ὅσῳ προτρέπουν ἀγροίκους ἀνθρώπους μὲ πῦρ νὰ διώξουν
 Τέκνα φορούντων σταυρόν, ἐξουσίαν δ' ἐχόντων ἐνταῦθα.
 Τούτων τῶν πλάνων εἰς εἶναι κι' ὁ μέλλων δικαίως νὰ πάθῃ
 Ὅσα 'μελέτα νὰ πράξῃ, ταράττων τὰς κόμας τῆς Κρήτης,
 Λόγους σφοδρὸς ἐκφωνῶν, διαφθείρων δ' ἀνόητα πλήθη.
 Φλόγες αἷς φάγουν λοιπὸν ζωντανὸν τὸν τολμήσαντα ταῦτα,
 Ἵνα καὶ ἄλλος τοιαῦτα νὰ πράξῃ φοβῆτ' ἀκολουθῶς.»
 Εἶπε, καὶ δῆμιοι πέντε τὰ ξύλα ταχέως ἀνάπτουν,
 Ἄγοντες μάρτυρα νέον νὰ δέσουν ἀκίνητ' ἐπάνω.
 Θλίψις, σιγὴ κυριεύει τοὺς Ἕλληνας πέριξ· κι' εἰς μόνον
 Ἐρῶν ἄφνης φωνὴν νὰ κουφίσῃ τοῦ στήθους τὸ βάρος·
 «Ἄτιμοι ξένοι, σεῖς μόνον ταράττετε ταύτην τὴν νῆσον·
 Σεῖς τὸν Χριστὸν καθ' ἐκάστην σταυρόνετε, νέοι Ἑβραῖοι.
 Εἶθε νὰ πέσῃ ἡ κατὰρα τοῦ Ἄδου, κι' ἡ γῆ νὰ ἐμέσῃ
 Ὅφεις. . . » Τὴν λέξιν δὲν εἶχεν ἀκόμη καλῶς τελειώσει,
 Ὅτε τὸν ἤρπασαν τρεῖς στρατιῶται τῶν Φράγκων, κι' ἀμέσως
 Ῥίπτουν κι' αὐτόν, τῆς πυρᾶς παρανάλωμα νέον νὰ γίνῃ.
 Ὅλην τὴν πόλιν καπνὸς καὶ σαρκῶν δυσωδί' ἀνθρωπίνων
 Πνίγει, τὰ πάντα μολύνων, πολλοὺς προαγγέλλων θανάτους,
 Οὓς τὰ ὅσῃ τῶν καέντων θὰ πέμψουν νὰ φάγουν τοὺς ζῶντας.

Ταῦτα τὸ πρῶτον τὸν Δράκον διόλου δὲν εἶχον ταράξει,
 Οὔτε τοὺς λόγους ἀκούσαντ' αὐτοὺς τῶν ἐκεῖ λαλησάντων.
 Ὅπως δὲ μήτηρ ἂν μάθῃ τὸ τέκνον αὐτῆς ὅτι ἔπνιγνεν,
 Αἶφνης δὲ πάλιν τὴν ἰδὴ φαιδρὸν καὶ νεότητος πλήρες,

Βλέπει τὸν κόσμον τριγύρω κι' ἀκούει· πλὴν ὄνειρον μᾶλλον
 εἶν' εἰς αὐτὴν τὸ τοιοῦτον. Τοσαύτη χαρὰ τὴν κατέχει!
 Οὕτω κι' ὁ Δράκος ἰδὼν τῆς καρδίας αὐτοῦ τὴν δεσποτίν,
 εἶχεν ἐντὸς τῆς ψυχῆς ἀπαμβλύνει πᾶν ἄλλο τελείως·
 Ἦτο δ' εἰς σάλον κυμάτων μανίας· οὐδὲν δὲ τῶν πέριξ
 Αἰσθῆσιν ἵνα ποιήσῃ, τὴν δύναμιν εἶχε τὴν πρώτην.
 Ὅτε πλὴν ἔξω τοῦ τείχους ἐλεύθερον ἔπνευσ' ἀέρα,
 Κ' ἔφυγ' ὀμίχλῃ, τὸ φῶς τῶν ὀμμάτων σκοτίαν ποιοῦσα·
 Ἦλθε δ' ὁ νοῦς, τὴν καρδίαν ἐλέγχων, ὡς ἄστωργος γραία,
 Δάκρυα χύνει θερμά, καὶ στενάζων τὰκόλουθα λέγει·
 «Δράκε, λοιπὸν εἶσαι σύ, ὁ τῶν Φράγκων καλούμενος τρόμος;
 Τώρα δὲ τρέχεις παράφρων ἐν ἔρωτος βλέμμα νὰ λάβῃς!
 Μένεις ἀνάληγτος πάθη τοιαῦτα θεώμενος! πρέπει
 Μᾶλλον ἢ γῆ νὰ σὲ φάγῃ, ἢ αἷσχος τοιοῦτον ν' ἀκούσουν,
 Ὅτι τῶν Λάκκων ὁ ἥρως Φραγκίσσης αἰχμάλωτος εἶναι.»
 Εἶπε, τὴν μάχαιραν δ' ἔξω τῆς θήκης μὲ βίαν ἐκβάλλει,
 Ἵνα τρυπήσῃ καρδίαν, προδότιν τῆς φίλης πατρίδος.
 Κι' ἤθελε μόνος εἰς αἶμ' ἀναβράζον βαφῇ νεκρωμένος,
 Ἄν οἱ βραχίονες φίλων δὲν ἤρπαζον χεῖρ' αὐτοκτόνον.
 «Δράκε, τί κάμνεις; θ' ἀφήσῃς πατρίδ' ὀρφανὴν, καὶ τοὺς φίλους
 Ἄνευ στηρίγματος, ἵνα τῶν ξένων ἢ χλεύῃ προφθάσῃ
 Χεῖλιν κινουσα πικρά, καὶ βαρύνουσα πέδας δουλείας;
 Θάβρος πρὸς χάριν Θεοῦ· θὰ παρέλθῃ καὶ τοῦτο τὸ πάθος.
 Πάλιν γαλήνη ψυχῆς θ' ἀναλάμψῃ ποτὲ προσγελῶσα.»
 «ὦ! δι' ἐμὲ τῆς γαλήνης τὸ ἥσυχον κῆμα παρῆλθε·
 Μόνος ὁ τάφος ψυχὴν ταραχθεῖσαν σκληρῶς θὰ κοιμήσῃ.»
 Εἶπεν ὁ Δράκος, κι' ὁ ἵππος ἐστάθη δακρύων κι' ἐκεῖνος,
 Πλήττων τὴν γῆν ἀπαλά μὲ τοὺς ἐμπροσθεν πόδας βραδέως.
 Μάτην δ' οἱ φίλοι κεντοῦν, συνενούντες φωνάς, νὰ βυθίσῃ·
 Ἵστατ' ἐκεῖνος, νοῶν τάναθάτου πολλὴν δυστυχίαν.
 Νέαν δὲ λύπης νεφέλην γενῶν τὸ τοιοῦτον· ξαγδαίως
 Πίπτει δακρύων ῥοή, καθὼς ὅταν μαυρίζων ὡς πίσσα,
 Ρίπτει κατόπιν βροχὴν ὁ αἰθὴρ, τοὺς χειμάρρους παχύνων.

Ὅμοια νέος ἀνὴρ πρὸς φυγὴν ἐκδημῶν αἰωνίαν,
Βλέπει τὸν φίλτατον τόπον πατρὸς, συγγενῶν κι' ἐρωμένης·
Κι' ἀπελπίζει, χύνων κρουνοὺς θολωμένων δακρύων, σπαράσσει
Μ' ἄφατον ἄλγος καρδίαν, κι' ἡμέρας τοῦ βίου συντέμνει.

Τέλος τῆς Δ'. θαψωδίας.

ΚΡΗΤΗΪΔΟΣ

ΡΑΨΩΔΙΑ Ε΄.

“Ὅπως ὁ Αἶας ποτὲ, τάχιλλέως τὰ ὄπλ’ ἀπολέσας;
“Ἀ τῆς ἀνδρείας αὐτοῦ δικαιοτάτον ἄθλον ὑπῆρχον,
“Ἐβαψε χεῖρα, μανεῖς, εἰς προβάτων καὶ ταύρων τὸ αἶμα·
“Ὑστερον δ’, ὅτε τὸ κῦμα παρῆλθε ψυχῆς ὠργισμένης,
Εἶδε τάνόητον ἔργον· κί’ ἐν μέσῳ κτηνῶν ἐσφαγμένων
Χλεύην ἐχθρῶν ὑποθέτων, εὐθύς πρὸς αἰσχύνην ἐτράπη·
“Ἀπελπις δ’ ἔστη, καὶ στόνους βαρεῖς ἐκ τοῦ στήθους προπέμπων;
“Ἐμπηξε ξίφος εἰς γῆν, πολεμίου τὸ ἄδωρον δῶρον.
Κί’ ἔπειτα πάλιν δεινὴν πρὸς ψυχὴν ἀσθενοῦσαν παλαίσας,
Χάλυβδος ἔπεσ’ ἐπάνω, πληρώσας τοὺς πνεύμονας μ’ αἶμα·
“Ὅμοια τότε ἡ τοῦ Δράκου ψυχὴ, τὴν δουλείαν νοοῦσα,
“Ἦν, εἰς ἐρώτων πεσοῦσα παγίδ’, ἀναξίως δουλεύει,
Πάσχει, γογγύζει καὶ βάρος ζωὴν θεωρεῖ καταισχύνης·
Μόνον δ’ οἱ φίλοι τὸ ξίφος μακρὰν τοῦ νοσοῦντος κρατοῦσι.

Εἶδεν ἐν τούτοις ὁ Τάσκας τὰ πάντα κρυμμένους εἰς μέρος;
“Ὅπου προσέβλεπε θύρ’ ἀνακτόρου τὴν ὅλην πλατεῖαν·
Νόησε ποῖα πυρὰ τὸ τοῦ ἥρωος σπλάγχνον βιβρώσκει.
Τίς δ’ εἰς τὸν κόσμον ποτὲ ν’ ἀποκρύψῃ δυνήθη τὸ πάθος,
“Ὅπερ ἀσπλάγχχνος ὁ ἔρωρ ἐντὸς τῆς καρδίας σταλάζει;

Ἰχνη μὺς εἰς ὀπὴν ἂν γαλῇ αἰσθανθῇ πειναλέα,
 Βαίνει πλησίον ἀργά, κι' ἄνευ ἤχου πατοῦσα τοὺς πόδας,
 Ὅπλον ὀνύχων ν' ἀρπάσῃ τὴν ἄγραν αὐτῆς ἐτοιμάζει·
 Καίουν, σπινθῆρας λαμπροὺς ἐξ ὕλκου γλαυκῆς ἀκοντίζουν
 Ὅμματα δύο, βαμμένα εἰς πόθον ψυχῆς διαπύρου·
 Πᾶσα δὲ κίνησις κάπου πλησίον ἐκεῖ γινομένη,
 Ὅθεν προσμένει δειλὴ κεφαλὴ τοῦ μὺς νὰ προβάλῃ,
 Φέρει σπασμὸν εἰς τὰ νεῦρα τοῦ ἄγρυπνα βλέποντος ζώου.
 Οὕτω κι' ὁ πάσχων τὸ πάθος τοῦ ἔρωτος ἄνθρωπος βλέπει
 Ὅπισθεν κι' ἔμπροσθεν, μήπως τυχὸν ἀπαντήσῃ τὴν θεάν·
 Βάλλοντος ἄνθη, ζώην δ' εἰς τὴν κτίσιν δωρουντος ἀγγέλου·
 Δάμπει τὸ ὄμμα του, εἶναι εἰς κίνησιν ὅλον τὸ σῶμα·
 Φύλλον δ' ὑπ' αὔρας σαλευὼν εὐκόλως ὀπίσω τὸν στρέφει.
 Ταῦτα νοήσας κι' ὁ πάντα μετρῶν μὲ συμφέροντος πῆχυν,
 Ἄξιος δούλος κυρίων τρυφόντων εἰς αἵματ', ὁ Τάσκαε,
 «Εὖγε», φανεῖ, πρὸς αὐτὸν ἀποτείνων τὸν λόγον, χαλκεύων
 Δόλους ἐντὸς μυσαρᾶς καὶ ἀτίμου ψυχῆς, «τώρα σ' ἔχω·
 Ἐνδον τοῦ σάκκου μου, Δράκε, κλεισμένον, καὶ φύγ', ἂν θελήσῃς»·
 Εἵτα δὲ τρίβων τὸ πλήρες ρυτίδων ὠχρὸν μέτωπόν του,
 «Ἐῦρον τὸν τρόπον» προσθέτει, «κατάλληλος εἶν' ὁ Μαρῖνος.
 Θέλει προσέλθῃ θωπεύων τὸν αἴλουρον, κι' εὐμορφα φέρει·
 Τόσον πλησίον ἐμοῦ, ὥστ' εὐθὺς τὴν οὐράν του ν' ἀρπάσῃ.
 Πλὴν πάλιν τί λέγω; Ἐκεῖνος συχνὰ μ' ἀναφέρει Ῥηγούλους,
 Ἔργα καὶ λόγους Ῥωμαίων τηρούντων τὴν πίστιν ἀθίκτως·
 Δόντας ὑπόσχεσιν μόνον μικράν, κι' ἐκτελέσαντας ταύτην,
 Νέους ἱππότας, ζητοῦντας τιμὴν ν' ἀποκτήσουν καὶ φήμην.
 Ταῦτ' ὠφελήθην εἰς βάθρα σχολαίων τὸ τέκνον μου πέμψας,
 ἵνα πληρώσῃ κενὴν κεφαλὴν μὲ πολλὰς θεωρίας,
 Ἔργῳ δὲ ποῖον συμφέρ' εἰς ἡμᾶς νὰ μὴ θέλῃ νὰ μάθῃ!
 Κι' ὅμως ἐξάπαντος πρέπει ὁ ἄρχων τῶν ὅπλων νὰ λείψῃ,
 Ὅστις εὐκόλως πρὸς θῆραν ἀτρόμητον στίφος ἐξάγει·
 Κέντρον δ' ὑπάρχει, καὶ περὶ αὐτοῦ συναθροίζονται πάντες,
 Ὅσους τὸ ἄγριον μῖσος ἐνώνει τοῦ ξένου δυνάστου.
 Χρεῖα λοιπὸν κι' ἀπ' αὐτοῦ τοῦ υἱοῦ μου τὸν νοῦν ν' ἀποκρύψω,

"Ἄν δὲν θελήσῃ νὰ βάλ' εἰς ἐνέργειαν ὅσα σκοπεύω."
 Εἶπε, καὶ κράζας εὐθὺς τὸν Μαρῖνον, πανούργως ἀρχίζει
 Λόγους πλαγίως νὰ ρίπτῃ, ὡς σύζυγος, ἥτις ζηλεύει
 Εὐμορφον ἄνδρα, καὶ θέλει νὰ μάθῃ, ἂν ἄλλης τὸ δίκτυ
 "Ἀγρὰν δὲν ἤρπασεν, ἥς ν' ἀπολαύῃ αὐτὴ θέλει μόνη"
 Κρύπτει δὲ πρῶτον τὸν πόνον· πρὶν ἅμα μικρὸν προχωρήσῃ,
 Χύνει τὸ πῦρ, καθὼς λέβης, ἐντὸς τοῦ ὁποίου τὸ ὕδωρ
 Βράζον μακρὰν ἀναρρίπτει τὸ σκέπασμ', ἀτμούς ἀναδίδον·
 «Εἶδες, υἱέ μου, τὸν Δράκον προχθὲς εἰς Χανία ἐλθόντα;
 Τί ὑποθέτεις; φρονεῖς ὅτι κάπως πιστὸς θέλει γείνει;
 "Ἡ μὴ νομίζεις πῶς ἐχθρὰν ἀπαύστως ἐντὸς θέλει τρέφει;" —
 "Ἐχθρὰν ὁ Δράκος, ὦ πάτερ;" ἀπήντησε τότε ὁ Μαρῖνος,
 "Ἄ! δὲν γνωρίζεις ὅπόσον γλυκὺς καὶ φιλόφρων· τί λόγους
 Μ' εἶπεν, ὅποταν εἰς Λάκκους ὁμοῦ περιέφερε βῆμα.
 Φίλος μας εἶναι· πολλάκις δ' ἐμέμφθη τὴν ἄδικον τύχην,
 "Ἦτις αὐτὸν ἀναγκάζει πρὸς ὅπλα συγνὰ νὰ προσφεύγῃ.
 Φίλον κί' ἐγὼ ἐπεθύμουν τῷ ὄντι πολὺ νὰ τὸν ἔχω!" —
 «Τέκνον,» διέκοψε τότε τὸν λόγον ὁ γέρον ταχέως,
 Αἰσθημα ποῖον κρατεῖ τῆς ψυχῆς τοῦ Μαρίνου νοήσας,
 «Ποῖαν ἐδῶ ἐντολὴν μὲ ἀπέστειλεν ἔχοντ' ἡ πόλις,
 "Ἦτις ἐντὸς λαγουνῶν σιδηρᾶν τὴν ἀρχὴν ἐχ' ἰδρύσει,
 "Ἄρά γ' ἐσκέφθης ποτέ; Δὲν εἰξεύρεις πῶς ἤλθον ἐνταῦθα,
 "Ἴνα δαμάσω τὴν Κρήτην, καὶ στείλω δεσμίους ἐκεῖσε
 Πάντας, ὅποσοι θρασὺ πρὸς ἀντίστασιν φέρουσι ξίφος;
 Ταῦτ' Ἐνετῶν διατάττ' ἡ βουλὴ, σὺ δ' ὑπνώττεις βαθέως,
 Φέρων εἰς στόμα γλυκεῖς καὶ φιλόφρονας λόγους ἀντάρτου.
 Μήπως θαρρῆς πῶς καὶ σὲ ζωντανὸν εἰς τὸν κόσμον θ' ἀφήσῃ,
 Κί' ἂν τὴν ζωὴν σου αὐτὴν εἰς κινδύνους πρὸς χάριν τοῦ βάλῃς;
 Τέκνον, ἐχθρῶν εἶναι δῶρα κί' οἱ λόγοι κί' οἱ τρόποι· μὴ πίστιν
 Δίδῃς πρὸς χεῖλη γλυκὰ, τὸ συμφέρον δὲ μάλλον λογιζοῦ.» —
 "Ἄ! ἐκατάλαθα· θέλεις λοιπὸν εὐτελὴς καὶ πανούργος,
 Ὅργανον πράξεως νέας, ἀτίμου νὰ γείνω καὶ πάλιν,
 Ψεύδη πολλὰ συσσωρεύω, ἀγνὴν δ' ἀναφέρων φιλίαν,
 "Ἴνα καρδίαν ἀθώαν εἰς βόθρον ἀπρόοπτ' ἐμβάλω;

Κι' ἔπειτα πάντες δεικνύντες ἱππότην τιμῆς στερημένον,
 Πιύοντες στρέφουν ὀπίσω τὸ πρόσωπον, λέξεις λουιδόρους
 ῥίπτοντες, ἵνα πομπεύσουν αἰσχρὸν τῆς ἱππάδος προδότην!
 Ὅπως προπέρυσιν, ὅτ' εἰς ὁδοὺς τῆς Γενούης βαδίζων,
 Ἐνθα μ' ἀπέστειλες γράμμα κομίζοντ' ἐκεῖ τῷ ὑπάτῳ,
 Εἶδον νὰ τείνῃ τὰς χεῖρας πληθὺς τοῦ λαοῦ, καὶ νὰ λέγῃ
 «Ὁὗτος θὰ ἦναι τοῦ Τάσκα ὁ παῖς, ὁ τὴν Κρήτην δαμάζων,
 Ὅχι μ' ἀνδριάν ἱππότου, οὐ καύχημα εἶναι τὸ ξίφος»
 Ἀλλ' εἰς ἀθώους ἀγρότας ἀτίμως ψευδεῖς φέρων λόγους,
 Ὑποὺλ' ἀπλόνων ἀράχνης τὸ νῆμα πρὸς ἀφροντίν μυῖαν.
 Ἦχος δὲ ἅμα δεινὸς εἰς τὰ δῶμα μου ἔφθασεν ὦτα
 Ὅχλου βαναύσων ναυτῶν, συριττόντων σφοδρῶς, ὡς ποιοῦσιν
 Ἐνδον τοῦ στόματος δῶμα δακτύλους εἰσάγοντες· κι' οὕτω
 Θλίβουν ἀέρα πυκνόν· ὡς δ' ἀνάπτει παιδίον μὲ πείσμα,
 Ὅταν ἐν ἄλλο παιδίον παλαιὸν τὸ ρίψῃ μὲ δόλον,
 Πάντα δὲ τᾶλλα παιδιά σαρκάζουν αὐτὸ καὶ γελῶσιν·
 Οὕτως ἀνῆψα, δεινὴ μὲ κατέλαβε πάραυτ' αἰσχύνῃ.
 Φεύγω, κι' ἐντὸς δωματίου τὴν πάσχουσαν κρύπτω ψυχὴν μου,
 Μόλις κρατήσας τὴν χεῖρα τὸ σῶμα νεκρὸν νὰ μὴ ρίψῃ.
 Ταῦτ' ἐνθυμοῦμαι καλῶς· καὶ ποτὲ μὴ πιστεύσης πῶς θέλεις
 Ὅργανον πάλιν πρὸς νέαν ἀπάτην τὸ τέκνον σου στείλει.
 Φεύγω, δὲν θέλω ν' ἀκούω τοιαύτας ιδέας ἀτίμους . . .
 Εἶπ' ἀπαντῶν ὁ Μαρῖνος· ὁ γέρων δ' εὐθὺς ἐννοήσας
 (Ἦδη πρὸς χρόνων πολλῶν εἰς ψυχῶν ἐγυμνάζετο θήραν),
 Ὅτι ἀδύνατον ἦτο νὰ πείσῃ αὐτόν, ἀφοῦ τόση
 Ἀλλοτ' ὀργὴ συνειδότος δεινὴν ἐπανέφερε τύψιν,
 «Στῆθι, υἱέ μου,» τὸν κράζει· «μὴ φεύγῃς, δὲν εἶπα νὰ γέλῃς
 Ὅργανον, ἵνα μ' ἀπάτην τὸν Δράκον εἰς βρόχον ἐλκύσῃς.
 Εἶπα τὸ τί διατάττ' ἡ βουλή· νὰ κατέχωμεν πάντας,
 Ὅσοι τοὺς ἄλλους ἐγείρουν, ιδέας ἐνσπείροντες φαύλας·
 Εἶναι καλὸν μ' ἀπειλὰς νὰ τοὺς ἔχωμεν πάντας εἰς φόβον·
 Πλὴν ἂν ἀδύνατον ἦναι τῆς βίας νὰ κάμωμεν χρῆσιν,
 Φίλους τοὺς κάμνομεν, κι' οὕτω τὴν Κρήτην μ' αὐτοὺς συγκρατοῦμεν.
 Ἐχεις καρδίαν γενναίαν, ἐκείνος ψυχὴν παρομοίαν·

Σφίζατε χεῖρας· ἰδοὺ τί ἀπλούστατον πρᾶγμα προτείνω.
 "Όταν δ' ὁ Δράκος καὶ σὺ ἐνεργῆτε μὲ θέλησιν μίαν,
 Σύμπας ἡ νῆσος οὐδὲν ἐναντίον τολμᾷ ν' ἀντιπράξῃ.
 "Εὖτ' εἰλικρίνειαν θέλεις σκοπῶν πατρικῶν νὰ νοήσῃς ;
 "Αν ἀληθῶς συμπεραίνω, τὸν Δράκον ἐμάγευσ' ἡ κόρη,
 "Ην ἀδελφὴν σὺ καλεῖς, καὶ ἐγὼ θυγατέρα μου μίαν.
 "Αν δὲ κι' ἐκείνη τὸν θέλῃ, ἐνοῦμεν αὐτούς, καὶ τῶν Λάκκων
 "Εχομεν τότε βεβαίαν τὴν πίστιν. Τί λέγεις Μαρῖνε ;"
 Θάμβος πολὺ τὸν Μαρῖνον κατέλαβ' ἀκούσαντα ταῦτα·
 Εἶχεν αὐτὸν ὁ πατὴρ ὑπερβῇ σχεδιάζων γενναῖα.
 "Ενθους δὲ, πλήρης χαρᾶς, ὡς πτηνὸν εἰς γαλήνιον αὔραν,
 Τέχνην μὴ ἔχων νὰ κρύψῃ ψυχῆς εὐφροσύνην μεγάλην,
 Εὐκόλα πάντα πιστεύει, στερούμενος πείρας τοῦ κόσμου.
 Τίς δὲ θερμὴ φαντασίᾳ προτάσεις, συμφώνους πρὸς ὅ,τι
 Κρύπτ' ἡ καρδίᾳ, προθύμως δὲν ἤκουσ' ; εὐπείστως τῆς πλάνης
 "Ονειρον πρᾶγμα θαρρόυσα πῶς μέλλει ταχέως νὰ γείνη ;
 Λίαν βραδέως ὁ ναὺς ὠριμάζων τὰς πτέρυγας κόπτει,
 "Οσαι νεότητα κούφην πρὸς ψεύδη πλανοῦν τοῦ αἵθερος,
 Πῶς νὰ γνωρίζῃ ταχέως τὴν κίβδηλον γλῶσσαν μηχανῶν.
 "Δύναμ' αὐτὸ νὰ πιστεύσω ;" φωνεῖ τὸ λοιπὸν, «κι' ὁ πατὴρ μου
 "Ηδὴ φρονῶν εὐγενῇ θ' ἀποκτήσῃ δικαίωμα νέον,
 "Όπως ἐντὸς τῆς καρδίας αὐτῆς εἰς τὸ μέλλον οἰκήσῃ ;"—
 •Ναὶ μὰ τὸν ἅγιον Μάρκον, τὸν ζῶντα καὶ σήμερον ἔτι
 Μ' ὅλον τὸ σῶμ' εἰς τὴν πόλιν, ἧς εἶν' ὁ Ἀδρίας νυμφίος·
 Οὕτω νὰ ζήσω νὰ ἶδω γλυκεῖς ὑμεναίους τῶν τέκνων,
 "Ὡν προσφιλέστερον πρᾶγμα εἰς τοῦτον δὲν ἔχω τὸν κόσμον,
 Ναὶ μὰ τὸν παῖδά μου σέ, τὴν ζωῆς τὴν χαρὰν Βιττωρίν,
 Εἶπα τὰ πάντα ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ καρδίας, Μαρῖνε."
 "Όρκον τοιοῦτον εὐκόλως ὁ ἄτιμος Τάσκας προσθέτει,
 "Ἰνα παντάπασι κλείσῃ τὸ ὄμμα τοῦ νέου υἱοῦ του.
 Μήπως δ' οἱ ὄρκοι φραγμὸς ἐφθαρμένων ἀνθρώπων ὑπάρχουν ;
 "Αμὰ τὸ ψεῦδος ἀπλῶς συνειθίσουν νὰ λέγουν, τὸ δέρμα
 Χρῶμα λαμβάνει χαλκοῦ, οὐδ' ἐρύθημα ρόδινων πλέον
 "Ερχεται πληττον ψυχὴν μυσταρὰς λειτουργίας τελοῦσαν.

Ὅπως δ' ὁ ἵππος ἠΐαν μὲ κόπον ἐκπύσας, τὸ πρῶτον
 Κᾶπως διστάζει· κατόπιν μ' ὄρμην διοδεύ' ἀκρατήτως·
 Οὐτ' ἀπειλαὶ διαβάτου μὲ σχήματ' αὐτὸν ἐκφοβίζουν·
 Ὅμοια τρέχει ψυχῇ, εἰς κακίας πηλὸν κυλισθεῖσα.
 Πρῶτον κρατεῖται, τὴν τύψιν νοῦς· ἀκριβοῦς συνειδότης,
 Ὑστερον ὅμως λιθοῦται, καὶ πάντα ψευδῇ θεωροῦσα,
 Παίζει, τὸν δ' ὄρκον εὐκόλως παρέχει, ὥς δέλεαρ, ὅπερ
 Κάπτουν ἀθῶαι θνητοί, ἀγνοοῦντες τὸ ἀγκιστρον κάτω.
 Κάματος πλὴν ἐπὶ τέλους δεινὸς τὴν καρδίαν βαρύνει·
 Φύσημα δ' ἐν τοῦ ἀνέμου χαμαὶ καταρρίπτει κακούργους,
 Βάσιν σαθρὰν στερεῶν, ὡς νομίζουσι, πράξεων θέντας.
 Οὕτως ἐλέφας θαρρῶν ρίζωμένον βαθέως τὸ δένδρον,
 Οὔτινος βάρβαρος ἔχει τὸ στέλεχος τάμει πλαγίως,
 Φέρει παμμέγιστον σῶμα βαρέως αὐτοῦ νὰ στηρίξῃ,
 Ἵνα πᾶν φύλλον σκιὰ εἰς τὸν κόπον ἀνάπausιν δώσῃ.
 Αἶφνης πλὴν πίπτει χαμαὶ, οὐδ' ἐγείρεται πλέον ἐκείθεν,
 Μάτην εἰς κίνησιν θέτων μυῶνας ὅστων πελωρίων.
 Πτώσιν τοιαύτην καὶ σὺ θέλεις πέσει, κακόμοιρε Τάσκα·
 Κι' ἄγριοι θέλουν δρυμαὶ πρὸς πατρός ὀδυρμοὺς ἀντηχήσει,
 Ὅταν νεκρῇ δι' αἰτίαν ἰδίαν τὰ τέκνα σου ἴδῃς·
 Μόνος δ' ὁ θάνατος τότε παρήγορος θέλει καλεῖσθαι.
 Χαῖρε προσκαίρως ἐν τούτοις ταρτάρειον δόλον τεκταίνων,
 Λόγους ἐκφέρων δαιμόνων, αὐτόχρομα γόνος τοῦ Ἄδου·
 «Βέβαιος ἔσο, Μαρῖνε· προσπάθῃσε φίλος νὰ γείνης·
 Φέρε τὸν Δράκον ἐδῶ, κι' οἰκειότητα δεῖξε μεγίστην·
 Κι' ἂν τὴν ἀγνὴν δυνηθῇς Βικτωρίαν εὐκόλως νὰ πείσῃς,
 Πρότεινε γάμον· εἰς πάντα προθύμως ἐγὼ θέλω στέρξει.» —
 «ὦ! θὰ τὴν πείσω χωρὶς παρακλήσεων . . . κατὶ γνωρίζω,»
 Εἶπ' ἀπαντῶν ὁ Μαρῖνος, κι' εἰς νοῦν ἐπάνεφερ' ἐκεῖνο,
 Ὅπερ συνέδη, τὴν ὅψιν ὁπότεν ἀλλάξας ἡ κόρη,
 Τόσον ἐρ' ἵππου ἔκλονίσθη, ὥστ' ἔλειψ' ὀλίγον νὰ πέσῃ,

Ἦδη δ' ἐκ νέου τὸν Δράκον εἰς Λάκκους ὁ πόνος μαραίνει·
 Στόνους τὰ στήθη του βάλλουν, καὶ φλέγεται ἐντὸς ἡ καρδιά.
 Μάτην δ' εἰς ὅμιλον φίλων ζητεῖ θεραπείαν τοῦ ἄλγους·
 Βάρος τῷ εἶναι πικρὸν πᾶσα πρὶν τῆς ζωῆς εὐθυμία.
 Ἀρρώστ' αἰσθάνεται μέλη, δυσφόρητ' ἐξάπαντος δ' ἔχει
 Λύθις ἀνάγκην ἐν βλέμμα νὰ λάβῃ, ἱατρὸν αὐτοῦ μόνον.
 Πάλιν τοῦ Ζεῦρα λοιπὸν οἱ σκοποὶ πρὸς τὸ μέρος πηγαίνουν,
 Ἐνθα τὸ ἄφθονον ὕδωρ σκορπίζεται πέριξ τοῦ ὄρους·
 Δύω δὲ νέοι τὸν Δράκον ἐφ' ἵππου πιστῶς συνοδεύουν,
 Ὅστις θωπεύων καὶ αὐτὸς τὸν ἀγέρωχον ἵππον ἐλαύνει.
 Νέους δ' ἀκούει παλμούς τὴν συκὴν πλησιάσας, ὅποθι
 Ἀλλοτ' ἐκείνην τὴν ὄψιν γλυκὰ μειδιάσασαν εἶδε.
 Μάτην' ἐκείνη λαμπρὸν ἐτοιμάζουσα δεῖπνον τὴν νύκτα,
 Ὅν ἱπποτῶν Ἑνετῶν ὁ χορὸς θὰ φαιδρύνῃ κατόπιν,
 Ὅραν δὲν εὔρε διόλου ἐσπέριον αὔραν νὰ πνεύσῃ,
 Καίτοι προδλέπουσ' εὐλόγως, πῶς πάλιν ὁ ἥρις θὰ ἔλθῃ.
 Κ' ἦλθε τῷ ὄντι· πλὴν βαίνει βαρύθυμος, ἐνθα τὸν ὕπνον
 Ἐμὲλλ' ὀλίγον νὰ λάβῃ ἐντὸς πανδοχείου ἀγροίκου,
 Ἄν δὲν συνέβαινε πρᾶγμα' ἀπροσδόκητον πᾶσιν ἐκεῖθι.

Εἶχον ἀνάψει τοὺς λύχνους, ὁμοίους τὸ σχῆμα πρὸς ὅσους
 Χῶμ' ἀναρρίπτοντες, ἐνδον τῆς γῆς τῆς Ἑλλάδος εὐρίσκουν,
 Κι' ἔφερον ἵνα κρεμάσουν εἰς ράβδον μακράν, ἣν ἐμπήγουν
 Ἐνθα βαρεῖα δοκὸς τὴν ὀπὴν διανοίγει στρογγύλῃν·
 Ὅτε κομψὸν νεανίαν τῶν Φράγκων προβαίνοντα εἶδον.
 Εἶχε χλαμύδα χρυσὴν ἐρριμένην ἐπάνω τῶν ὤμων,
 Ἦν συνεκράτει περόνη ἐμπρὸς, τοῦ λαιμοῦ ὑποκάτω.
 Ἦστραπτον πλῆθος κομβίων τοῦ θώρακος πέριξ, καὶ ἡ ζώνη
 Εἶφος μακρὸν ἔρτημένον κατέλειπε εὐθέως νὰ πίπτῃ.
 Ὑφασμα λάμπον τὰς κνήμας σφικτὰ συνεκράτει, καὶ ἐκόσμαι
 Νῆμα θυαίων στρεπτόν τὰ σανδάλια· πύλου δὲ γύρον
 Ἔσπερον Ἰριδὸς ἔχον χροιάς ἐν πτερὸν τῆς Λιδύης·
 Πρόσωπον δ' εἶχε γλυκὺ, μειδιῶν ὡς αὐγὴ τοῦ Μαΐου.
 Ἄμα δ' αὐτὸν εἰσελθόντα τῆς θύρας ἐντὸς ἐννοοῦσι,

Πάντες ἐγείρονται, σέβας πολὺ πρὸς τὸν νέον δεικνύντες·
 Καί τις κρυφὰ πρὸς τὸν ἄλλον τίς εἶναι μὴνύει καὶ πόθεν·
 «Εἶναι τοῦ Τάσκα ὁ παῖς, τοῦ φρουράρχου, τῶν Φράγκων ὁ μόνος,
 Ὅστις συμπάθειαν τρέφει πρὸς ἄτυχον πάντα τοῦ γένους·
 Κι' ἔσωσεν ἤδη πολλοὺς, ἀγομένους σκληρῶς εἰς ἀγχόνην·
 Ὅλοι μ' εὐγνώμονα τρόπον τὸ «χαῖρε» προσείπατ'·» Ἀσμένως
 Πάντες λοιπὸν «καλῶς ἤλθες» εὐθὺς προσφωνοῦν, κι' ἐπικλίνουν.
 Πρῶτος δὲ μάλιστα ὁ ἥρως προτείνει τὴν χεῖρα, δεικνύων
 Θέσιν πλησίον αὐτοῦ, νὰ καθίσῃ προτρέπων, κινήσεις
 Ἐνδον πολλὰς αἰσθανθεὶς τῆς καρδίας πρὸς ὅψιν τοιαύτην,
 Ἦτις ὁμοιάζε σφόδρα πρὸς ὅ,τι τὸν εἶχε δεσμεύσει.
 Ἀσμενος τότε ὁ Μαρίνος καθίσας, τάκόλουθα λέγει·
 «Πόθος, ὦ φίλε, πολὺς μὲ κατεῖχε νὰ σ' ἴδω καὶ πάλιν,
 Λόγους νὰ εἴπωμεν αὐθις, ὁποῖους ἐν Δάκκοις μὲ εἶπες.
 Κι' ἄλλοτε σ' εἶδον ἐλθόντα· πλὴν τότε ἀδύνατον μ' ἦτο
 Ἐχων πολλὰς ἀσχολίας, αὐτὰς εἰς τὸ μέσον ν' ἀφήσω.
 Σήμερον ὅμως εὐθὺς, ἅμα ἔμαθον ὅτι κατέβης,
 (Φίλος ἡμῶν ἀμφοτέρων προθύμως μ' ἀνήγγειλε τοῦτο),
 Πάντα κατέλιπον κι' ἦλθον· λοιπὸν, ὡς ἐλπίζω, προθύμως
 Θέλεις τιμῆσαι τὸν φίλον εἰς δεῖπνον αὐτὴν τὴν ἐσπέραν.
 Εἶπ' ὁ Μαρίνος, ἐκ νέου τὴν χεῖρα τοῦ ἥρως σφίζας.
 Νεῦμα πλὴν τότε κρυφὰ τῷ ποιοῦσιν οἱ δύο τοῦ φίλου,
 Ὅχι νὰ εἴπῃ (φοβοῦνται μὴ τύχη κι' ὁ ἔρως τὸν σύρη,
 Ἴνα δεχθῇ κι' εὐρεθῇ μονωμένος ἐντὸς τοῦ φρουρίου).
 Οὕτως ὁ Δράκος λοιπὸν ἀποκρίνεται ἐκ βάθους στενάζων·
 «Κόπως μ' ἔχει δεινὴ, κι' ἀναπαύσεως ἔχω ἀνάγκην·
 Ἦθελον ἄλλως ἀσμένως δεχθῇ, κι' εἰς συμπόσιον ἔλθει,
 Μέλλων νὰ λάβω τιμὴν ἀπὸ φίλου τοιοῦτου μεγάλην.»
 Βλῖδ' ὁ Μαρίνος ἐν τούτοις τὸ νεῦμα, κι' ἐννόησ' ἀμέσως
 Ὅτι πᾶν ἄλλο τοιαύτης ἀρνήσεως ἦτον αἰτία.
 Βλέπων δὲ πάλιν τὸν Δράκον στυγνὸν καὶ σπηλόνοντα τῷμα,
 Χόλον αἰσθάνεται· ἐντὸς, κι' ὡς τὸ φρύγανον ἄπτει ταχέως.
 Ταῦτα δὲ λέγει, ἀφοῦ ἐπ' ὀλίγας στιγμὰς ἐβουλεύθη·
 «Ἦθριν μ' ὑβρίζεις δεινὴν, μὴ δεχόμενος πρόσκλησιν, Δράκε,

ἥτις προέρχεται ἐκ νέου ἱππότου, πρὸς σὲ παρομοίου.
 Πῶς ; μὲ θαρρῆεις τὸ λοιπὸν ἀφιλότιμον τέρας κακίας,
 Μ' ὑπουλον τρόπον ἐλθόντα, ὡς κύων νὰ γλύψω τοὺς πόδας,
 ἵνα κατόπιν εἰς λάκκον σὲ σύρω, πικρῶς δὲ γελάσω ;
 Ναὶ μὰ τὸ ξίφος αὐτὸ, ὃ δὲν ἤθελον πλέον νὰ φέρω,
 ἂν τῶν ἀνθρώπων ἡ φήμη μ' ἐκήρυττεν ἔνοχον οὕτω,
 Μία σου θριξὶ δὲν θὰ πέσῃ, ἐφ' ὅσον ἐγὼ θ' ἀναπνέω. »
 Ἐλεγε' ὁ νέος, καὶ πᾶς τις ἠδύνατο εὐθύς νὰ νοήσῃ,
 ὅτι δὲν ἦσαν οἱ λόγοι ἐκεῖνοι πλεκτάναι τοιαῦται,
 οἷας δεινοὶ διπλωμάται πρὸς ἄνδρας ἀθώους ὑφαίνουν.
 Μᾶλλον δ' ἀγνοῦ μαθητοῦ τὸν φιλότιμον τρόπον ἐδῆλουν,
 ὅστις καρδίαν γενναίαν καὶ φρόνημα μέγα ἐγκρύπτει.
 Θέλει δὲ θάνατον μᾶλλον, ἢ βίον μεστὸν καταισχύνῃς.

Ἐβλεπε' ἐν τούτοις ὁ Δράκος τὸν νέον πυρρὸν, καθὼς ἀνθραξ,
 Λέξιν μὴ λέγοντα, μόνον προσμένοντ' ἀπάντησιν· πάλιν
 ἔνδον τοῦ στήθους δεινὴν ἔννοει, τὴν ψυχὴν του δονοῦσαν.
 Τί θέλει κάμει ; ὁ ἔρωσ τῷ λέγει· « Ναί· δίκαιον ἔχει·
 Πήγαινε Δράκ'· ὁ Μαρῖνος γενναῖα φρονήματα τρέφει. »
 Αὖθις δ' ὁ νοῦς τὸν ἐλέγχει· « Πῶς, Δράκε, πιστεύεις ἀπίστους,
 οἷτινες λόγον ποτὲ μέχρι τοῦδε δὲν ἔχουν φυλάττει ; »
 Οὕτως ἀστατάως πλανᾶται, ὡς πλάστιγξ ζυγοῦ εὐκινήτου.
 Πίπτει δ' εἰς σκέψιν βαθεῖαν, καὶ λύπης σιγὴ τὸν πιέζει,
 ὅταν ἀγρότης βοᾷ, μ' ἀγροικίαν μιχθεὶς ἐν τῷ μέσῳ·
 « Πίστευσε, Δράκε' δὲν εἶν' ὁ Μαρῖνος, ὡς ἄλλοι τῶν Φράγκων.
 Ἦδη προδήλως εἰς πλείστους καιροὺς τὸ ἀπέδειξε· κ' ἴσα
 λόγον πρὸς πάντας τηρεῖ, προικισμένος μ' εὐγένειαν ἥθους.
 Καὶ ποτ' ἐμοῦ τὸν υἱόν, εἰς εἰρκτὴν πρὸ ἐτῶν κεκλεισμένον,
 ὅτι ἀκράτητος νέος διέρρηψ' ἀπρόσεκτα λόγον
 ὅλως ἀνοίκειον (ὅπως νομίζουν κριταὶ δυναστείας),
 Μόνος κατῴρθωσ' αὐτὸν ν' ἀπολύσῃ, δακρύσαντ' ἰδὼν με,
 Κι' ἔπειτ' εἰπὼν· « Μὴ σὲ μέλη· ταχέως τὸ τέκνον σου θέλει
 ἔξω σκληρᾶς φυλακῆς πατρικῆς ἀπολαύσει θωπείας. »
 Μάτην αὐτὸν αἰ σκληραὶ τῶν ἀρχόντων ἀπέτρεπον φράτεις·

« « Ἐδῶκα λόγον, » » ἐκεῖνος ἀπήντα « « καὶ πρέπει νὰ γείνη » »
 Κι' ἔγινε, δόντος ζωὴν εἰς πατέρα καὶ υἱὸν τοῦ Μαρίνου. »
 Ταῦτα ὁ γέρον εἰπὼν ἐκ τῆς ἑδρας αὐτοῦ ἐπηγέρθη·
 Ἦλθε δ' ἐκεῖ, ὅπου ἦτον ὁ σώσας τὸν μόνον υἱόν του,
 Κι' ὅλος μεστὸς ταραχῆς, μ' ὀφθαλμὸν θολωμένον τῷ λέγει·
 « Ὅσον θὰ ζήσω, ποτὲ δὲν θὰ παύσω κηρύττων τὴν χάριν,
 Ἦτις μ' ἀπέδωκε τέκνον ἐκ σκότους θανάτου· βεβαίως
 Ἀγγελος εἶσαι θεοῦ. » Τοῦ Μαρίνου τὰ ὄμματ' ἐπίσης
 Ἐβρεξε δάκρυ, τοιαύτην ἰδόντος εὐγνώμονα μνήμην·
 Πάντων δ' ὡσαύτως τὰ σπλάγχνα κινεῖ τεύεργέτην· ἐκεῖνο.
 Ἐνθους δ' ὁ Δράκος φωνεῖ πρὸς τοὺς δύο τῶν Λάκκων ἑταίρους·
 « Ἀγωμεν, φίλοι· δὲν εἶναι ψευδὴς εἰς τὸν κόσμον ἀπάτη
 Ὅτι ὑπάρχι' ἀρετὴ· ζωντανὴν εἰς τὸν νέον τὴν βλέπω,
 Οὐτινος ἄχθος ψυχῆς ἀποκρούει κηλὶδα τοῦ ψεύδους,
 Ὅπως τοῦ κρίνου τὸ φύλλον πᾶν μόλυσμα ξένον ἐκρίπτει,
 Πάντοτε δὲ καθαρὸν ὡς νεόπλυτον ὕφασμα λάμπει.
 Φέρε τοὺς ἵππους. » Τοιαῦτα φωνήσας ἀνέστη, τὴν χεῖρα
 Ἀφῶνος δράξας τοῦ ξένου, καὶ ἵσταται δάκρυα χύων.
 Δύω παρόμοια φίλοι πιστοί, χωρισθέντες πρὸ χρόνων,
 Ἄν συναντήσουν ἐξαίφνης μακρὰν τῆς πατρίδος ἀλλήλους,
 Σφίγγουν παλάμας, καὶ ὀλίγας τὸ πρῶτον προφέρουσι λέξεις·
 Ἐπειτα δὲ καθιστῶσιν ὑγρὰ τοῦ προσώπου τὰ μῆλα.

Ἦρως τοιοῦτος λοιπὸν δυσπιστίαν δὲν ἔχει γερόντων·
 « Ἄνδρες ἐνάρετ' ὑπάρχουν » φωνεῖ, ὡς ὁ παῖς τοῦ Φιλίππου,
 Ὅτε δεινῶς ἀρρώστησας καὶ φάρμακον μέλλων νὰ λάβῃ,
 Ὅπερ τολμῶν ἱατρὸς παρεσκεύασεν, ἔμπειρος τέχνης,
 Ἐλαβε γράμμα μινύον μικτὸν δηλητήριον ἔνδον·
 Κι' εἰπ' ἀδιστακτικῶς πιστεύων ἀνδρὸς ἐναρέτου τοὺς λόγους·
 « Λάβε τὸ γράμμα· εὐθὺς, ἱατρὲ, ἀνυπόπτως θὰ πῶ. »

Φθάνουν δ' ἐν ταύτοις ἐντὸς τῶν Χανίων οἱ τέσσαρες φίλοι·
 Λύουν τοὺς ἵππους ἐκεῖ, ἐνθα μέγα παλάτιον ἦτο

Μέσον λαμπρᾶς συνοικίας, ἣν ἤδη καλοῦσι Καστέλλι·
 Κτίσμα Γενοῦης, τὴν νῆσον προτοῦ κατασχούσης μὲ στόλον,
 Κι' εἶτα λιπούσης αὐτὴν εἰς τὸν μᾶλλον ἰσχύσαντα τότε,
 "Ὅπως ἡ τίγρις ἀφίνει βορὰν δραπετεύουσ", ἂν αἶφνης
 Λέων φανῇ μ' ὀφθαλμοὺς πυρρῶμένους, ν' ἀρπάσῃ τὴν θήραν.
 Πρῶτος δὲ βαίνων ἐμπρὸς ὁ Μαρίνος εἰσάγει τοὺς ξένους,
 "὘νθα πολλοὶ κεκλημένοι τριγύρω τραπέζης μεγάλης
 Κάθηντο, ἤδη πολλὴν περιμένοντες ὥραν, καὶ κᾶπως
 Πλάγια βλέποντες, μήπως προβῇ ὁ υἱὸς τοῦ φρουράρχου.
 Τέλος προβαίνει· κι' οἱ Κρήτες ὑπάγουν πλησίον τοῦ Τάσκα,
 "Ὅπου ἐκάλεσ' αὐτοὺς δεξιὰ νὰ καθίσουν ὁ Φράγκος.
 Τότε συνέθι ἐκεῖ νὰ μὴν ἦναι ἡ κόρη παρούσα·
 Κι' ὅταν εἰσῆλθε καὶ εἶδε τὸν Δράκον, ὠχρότης τοῦ κίτρου
 Κάλυψε πρόσωπον ἔχον προτοῦ τὴν χροιάν τοῦ ῥωδίου.
 Μόλις δὲ νεῦμ' ἠδυνήθη νὰ κάμῃ, φωνοῦσα τὸ "χαῖρε",
 Κι' ἔπειτ' εἰς ἔδραν κομψὴν ἀντικρὺ τοῦ Μαρίνου καθίζει,
 "Ὅστις τὸν Ἕλληνα λόγον πολὺν ἀποτείνει φιλόφρων,
 Θέσιν λαβὼν καὶ αὐτὸς δεξιόθεν τῶν ξένων τῶν Δάκκων.

Πήγνυτ' ἐν τούτοις τὸ ὄμμα τοῦ ἥρωος κάτω, καὶ μόλις
 Βλέφαρον ἄνω μεθ' ὥραν δειλὸν ἀνυφόνων προσβλέπει·
 Κ' ἶδε! τὴν κόμην τῆς νέας στολίζει στεφάνη μυρσίνης·
 Ῥόδον δ' ἀνθεὶ τεχνητὸν ἐκ τοῦ μέσου πλαστῶν μυρτοφύλλων.
 Φέρει 'ς τὴν μνήμην λοιπὸν τὸ συμβὰν εἰς τοὺς Δάκκους, ὁ Δράκος,
 "Ὅτε βαδίζοντες, μίαν ὁδὸν κι' ἀνταλλάξαντες βλέμμα,
 Εἶχον συνάμ' ἀνταλλάξει μὲ δίστιχον μύρτον καὶ ῥόδον.
 Μία πυρὰ δ' ἔνοων ὅτι καίει τὰς δύο καρδίαις,
 Γέμει φαιδρᾶς θυμηδίας, καὶ σάλον χαρᾶς διαπλέει·
 "Ὅπως ἐρ' ὥρας πολλὰς κυνηγὸς μὴ σκοπεύσας διόλου,
 Κι' αἶφνης πλησίον τρυγόνας παχείας ἰδὼν προσπετώσας.
 Παύει δὲ νῦν ἡ σιγὴ, καὶ τὸ στόμα τοῦ ἥρωος λάλον
 Γίνεται· εὐθύς, καθὼς θάρρος λαβόντος εὐθύμου παιδίου,
 "Ὁ σιωπὴ πρὸ μικροῦ ταπεινὸν ἐν γωνίᾳ κατεῖχε.
 Στρέφει δὲ τῶμα καὶ βλέπει τοὺς τοίχους παντοῦ περιέργως,

Ἐνθα εἰκόνες μεγάλαι λαμπρὰς Ἑνετῶν ἐξιστόρουν
 Πράξεις, μετ' ἤχου τὸ κλέος αὐτῶν εἰς τὴν γῆν σαλπιδάσας.
 «Φίλε Μαρῖν',» ἔρωτᾷ «τί τὸ πλοῖον ἐκεῖνο σημαίνει,
 Ὅπερ κοσμήματα φέρει χρυσᾷ πανταχοῦ, κι' εἰς τὴν πρόραν
 Ἀρχῶν λαμπρὰ ἐνδυμένος δακτύλιον ἔχει 'ς τὴν χεῖρα,
 Μέλλων νὰ ῥίψῃ αὐτὸν εἰς τὸ κύμα τὸ ἔμπροσθεν ἔρπον;» —
 «Εἶν' ὁ Βουκένταυρος,» εἶπ' ἀπαντῶν εἰς αὐτὸν ὁ Μαρῖνος,
 Ναῦς εἰκονίζουσα πόλιν, ἧς ἄρχει ὁ δόγης, ὁ νύμφην
 Θάλασσαν μέλλων νὰ λάβῃ, ἧς τῶνομ' Ἀδρίας καλεῖται.
 Τόσον ἐκείνων τῶν τόπων ἐπάρχομεν, ὥστε τὸν πόντον
 Σύζυγον ἔχομεν, τόπους πολλοὺς δι' αὐτοῦ κατακτῶντες! —
 Πάλιν δ' ὁ Δράκος τὴν χεῖρ' ἐπεκτείνων ἐρώτησιν κάμνει
 «Βίβλον θεῶμαι χρυσῇν καὶ πολλοὺς βουλευφόρους ἐκεῖθι,
 Ἐχοντας ἦθος σεμνὸν καὶ βαρὺ, μὲ τὸ γένειον πάντας,
 Πλήρεις σιγῆς κι' εὐπρεπείας· τί ταῦτα σημαίνουνσι φίλε;» —
 Ἀρχοντες γίνονται οὗτοι, πρὸ χρόνων τὰ γένη τηροῦντες,
 Ὡν τὰ ὀνόματα φέρει γραμμένα ἡ βίβλος ἐκεῖνη.
 Σύμβολον δ' ἔχουν προσέτι τοῦ οἴκου αὐτῶν εἰς τὸ στῆθος,
 Οἷον ἐγὼ κι' ὁ πατήρ, καθὼς βλέπεις, ὦ φίλε, φοροῦμεν
 Ἴνα τοῦ ὄχλου μηδεὶς ἀναξίως ἀξίωμα κτᾶται,
 Ὅ παλαιῶν εὐγενῶν ἀναφαίρετον ἔγαινε κτῆμα.
 Πλὴν δὲν μοὶ λέγεις, ὦ Δράκε, ὑπάρχουσιν ὅμοια γένη
 Ἀρχοντας ὅπλων πρὸ χρόνων εἰς ὄρη παρέχοντ' ἐμμόνως; —
 «Ὅχι», ἀπήντησ' ὁ Δράκος, «φραγμοὶ γενεᾶς δὲν χωρίζουν·
 Οὔτε κωλύετ' οὐδεὶς, ἐὰν ᾖναι γονέων ἀσθήμων.
 Ὅστις δ' ἐμπράκτως ἀγάπην θερμὴν τῆς πατρίδος δηλώσῃ,
 Δείξῃ καρδίαν γενναίαν καὶ νοῦν ν' ἀποφεύγῃ τοὺς δόλους,
 Ὅσοι συγχὰ τῶν ὀρέων τὰ τέκνα προσέλκουν εἰς δίχτυ·
 Πτώματα ῥίψῃ χαμαὶ πολεμίων, καὶ μ' αἶμα ῥαντίσῃ
 Γῆν ἀπαιτοῦσιν τοιοῦτον τὸ πότισμ' αὐτῆς, ἵνα θρέψῃ
 Παῖδας ἐκεῖ ἐλευθέρους—αὐτὸς παρὰ πάντων τιμᾶται,
 Σύμβολον φέρων γενναίαν ψυχὴν καὶ οὐδὲν περιπλέον.»
 Εἶπεν ὀρεΐτης σκαῖός, μὴ προσέχων παντάπασιν ὅτι
 Ἐμπροσθεν Φράγκων ὠμίλει, τὴν γλῶσσαν νοούντων τῶν πλείστων.

Μ' εὐμορφον τρόπον ἐν τούτοις ἀλλάσσει τὸ θέμ' ὁ Μαρῖνος,
 Τείνων τὸν δάκτυλον δείκτην, ἑτέραν δ' εἰκόνα δεικνύων·
 «Βλέπεις», τῷ εἶπεν, «ἐκεῖ, ἐνθα λέβητες βράζουσιν μεγάλοι,
 Πίσσαν ἐντὸς μελανὴν περιέχοντες; κι' ἄνδρες παρέκει
 Ξαίνουν στυππίον, καὶ ἄλλοι μὲ σφύραν ξυλίνην κτυποῦντες,
 Φράττουν στενάς χαραγὰς τῶν σανίδων, φραγμὸν πρὸς τὸ ὕδωρ;
 Ἄλλος δ' ἐπάνω πατεῖ παχυτάτης δοκοῦ, ἣν ἐρείδουν
 Ἄλλαι πλαγίως δοκοὶ, κι' ἀνελκύει πριόνιον μέγα,
 Ὅπερ ὠθεῖ καὶ καθέλκει τανύων τοὺς μῦς ἄλλος πάλιν·
 Ἔτεροι δ' ἄγουν κυλίνδρους ξεστοὺς, οὓς νηὲς ὑποκάτω
 Θέτουν, καὶ φέρουσι κάλως μεγάλους τριγύρω τοῦ σκάφους,
 Ὅπερ ἱστοὺς ἐν θριάμβῳ λαμπρῶς κοσμημένους ἀνέχει,
 Ἐνθα μετὰξῃς ὀθέντας, μαστόρων δωρήματ', ἡ αὔρα
 Σείει· καθέλκει δὲ πλῆθος πολὺ μετ' ἀγῶνος μεγάλο,·
 Ἐρίπτον τοὺς πῖλους πρὸς τάνω, χαρὰς ἀκρατήτου σημεῖον;
 Εἶναι αὐτοῦ τάκουστον ναυπηγεῖον ἡμῶν εἰς τὸν κόσμον,
 Ὅθεν νηῶν χιλιάδες ὥσει δεκαπέντε τὸν πόντον
 Πλέουν παντοῦ, καὶ κομίζουσιν ἐκεῖθεν ὅποσά γεννῶσι
 Τόποι παντοῖοι· ὅστουν ἐλεφάντινον, κόνιν χρυσίου
 Κι' ὅς' Ἰνδικὴ καὶ Λιβύη παράγουν, ὑπὲρ πλοῦτοι χῶραι.
 Ἐξ' αὐτῶν δὲ πάλιν σκορπίζουσιν τεχνῶν προϊόντα ποικίλα,
 Εὐχρῶς δὲ μάλιστα ὕελου ποικίλας μορφάς ἐν ἀγγείοις·
 Χεῖμαρρος δ' οὕτω χρυσοῦ κατακλύζει τὴν πόλιν ἀφθόνης.»

Ταῦτα μετ' ἄλλους ἀκούων ὁ Δράκος μέγας, νὰ εἴπῃ
 Ἦθελε κατ' ἐμὴν αὐτὸς, ἐξυμῶν τὴν ἰδίαν πατρίδα·
 Δόξης ἀρχαίας λοιπὸν ἀφηγεῖται μυθώδη συμβάντα,
 Ἄ πρὸς ἀλλήλους βοσκοὶ τῆς ἐστίας πλησίον ἐκθέτουν,
 Ὅταν βαρὺς ὁ χειμὼν πανταχόθεν αὐτοὺς ἀποκλείσῃ·
 «Οὕτως ἀκούομεν», εἶπε, «κι' ἡμεῖς, ὅτι πάμπολλα πλοῖα
 Μέγας ἐδῶ βασιλεὺς κεκτημένος τὸ πάλαι, στρατείας
 ἔκαμε, χώρας ζητῶν ν' ἀποκτήσῃ τῇ βίᾳ τῶν ὀπλῶν.
 Μόνος δὲ εἰς ἡγεμὼν τοῦ Μωρέως ἀντέταξε τόλμην,
 Φρούριον ἔχων κι' αὐτὸς ἰσχυρὸν, καὶ στρατὸν φημισμένον.

Κι' ἐμελλεν ἤδη ὀπίσω τῆς Κρήτης ὁ ἄρχων νὰ στρέψῃ,
 "Οτε νεᾶνις προέβη, μ' ἄργον προχωροῦσα τὸ βῆμα.
 « Τίς; πόθεν εἶσαι; » βροῦν οἰσκοποὶ τῶν Κρητῶν. — « Εἶμαι κόρη, »
 Εἶπεν, « ἐγὼ τῶν ἐχθρῶν τὸν μονάρχην δὲ θέλω νὰ ἴδω. » —
 « «Πρόσεξ' αὐτὴν, μήπως ξίφος ἐγκρύπτῃ» » ὁ πρῶτος προστάττει,
 "Οστις ἡγεῖτο φρουρῶν, φυλασσόντων τὸν Κρήτα δυνάστην.
 « «Ὁχι, » » ὑπέλαβ' ἡ νέα, « μὲ ξίφος ἐγὼ δὲν προβαίνω.
 "Εχιδναν ἔχω ἐντὸς τῆς ψυχῆς, ἥτις σχίζει τὸ στήθος. » »
 Στάσα κατόπιν ἐμπρὸς τοῦ μονάρχου τὰκόλουθα λέγει·
 « «Δόγῃαι μακραὶ καὶ βελῶν μηχαναὶ δὲν θὰ βλάψωσι πόλιν,
 "Ἡς ὁ ἐπάρχων ἀπάντων τῶν νῦν ἀνδρειότατος εἶναι.
 Βέλη πλὴν ἔχεις καὶ πῦρ, δι' ὀμμάτων εισδύοντα λάθρα
 Μέχρι καρδίας· αὐτὰ θὰ κρημνίσωσι μόνᾳ τὸ τεῖχος,
 "Αν ὡς ὁρόκοιτιν λάβῃς τὴν μέλλουσαν νεῦρα νὰ κόψῃ
 "Ηρωος, ὅστις γιγάντων ἰσχὺν εἰς τὰς χεῖράς του ἔχει. » »
 Εἶπε, κι' ἀφείσα βαρὺν στεναγμὸν, περιμένει ν' ἀκούσῃ,
 Τίν' ὁ τῆς Κρήτης στρατάρχης ἀπάντησιν ἤθελε δώσει.
 Λέξιν δὲν πρόφερ' ἐκεῖνος· μειδιάμ' ἀπλοῦν ἀποδίδει,
 Σφίγγει τὴν χεῖρα τῆς κόρης, κι' ὀπίσω γελῶσαν τὴν στέλλει.
 "Ἦλθε δὲ αὕτη ἐντὸς τοῦ φρουρίου, σφοδρῶς ἀντηχούντων
 Λιθῶν μεγάλων, οἷς λύσσα τῆς μάχης ἐξέπεμπε' ἀόκνως·
 Κι' ἐπλεξε λόγον, πανούργως θωπεύουσα γέροντ' ἡ κόρη·
 « «Πάτερ, ἡ κόπωσις σ' ἔχει δεινῶς καταβάλει τὰ μέλη·
 Θές εἰς τὸ γόνυ τοῦ τέκνου μικρὸν κεφαλὴν βαρυνθεῖσαν. » »
 Εἶπεν ἡ νέα· κι' ἐκεῖνος τὴν κόμην ἡπύχως ἀφίνει
 Κτεῖς ν' αὐλακίζῃ, μ' αὐτὴν δὲ νὰ παίζουν οἱ δάκτυλοι κοῖλοι.
 "Υπνον λοιπὸν ἐκοιμήθη βαρύν' (ν' ἀπολαύσῃ τοιοῦτον
 Εἶχεν ὁ τάλας ἡμέρας πολλὰς, ὑπ' ἐχθρῶν κεκλεισμένος).
 Τότ' ἡ δολία θυγάτηρ, τὰ πάντα γινώσκουσα, ἐν τάχει
 Τρίχα χρυσὴν ἀνεύρισκει, τὸ κέντρον τῆς ὅλης ἰσχύος,
 "Ἦν ἀποκόπτουσα δίδει τῷ τρώσαντι μ' ἔρωτος τόξον.
 « «Κόμιζε τώρα τὰ ὄπλα· τὸ πᾶν αὐτομάτως θὰ πέσῃ. » »
 Εἶπ' ἡ νεᾶνις κατόπιν, ἐλθοῦσα εἰς τὸν Κρήτα μονάρχην.
 Αἰθῆς δὲ λόγῃαι δεινὸν ἀντεκτύπησαν, κι' ἄνθρωπος πίπτει,

ἔχων ἰσχὺν τῶν δρακόντων προτοῦ βασιλεὺς ἀκούσμενος·
Κλειίδας δὲ δίδουν ὀπλῖται δειλοὶ, καὶ εἰς μίαν ἡμέραν
Πόλις κατέπεσε, χρόνον πολὺν ἀνδρικῶς ἀντισχοῦσα.

« Ἀάβε κι' ἐμὲ ν' ἀναπνεύσω τῆς Κρήτης ἀέρα » φωνάζει
Νῦν ἡ νεάνις — « Ἡ γῆ πατραλοίας δὲν δέχετ' ἐκεῖνη »

Ἔδωκ' ἀπάντησιν ὁμῶς ὁ Κρῆς καὶ τὴν θάλασσαν ἥδη
Σχίζουσιν αἱ νῆες μακράν. Εἰς τὸν πόντον πηδᾷ ἡ ἀθλία

Κράζουσα· « Ὁ θάλασσα σβέσε κ' ἐν σὺ τῆς ψυχῆς μου τὴν φλόγα. »
Κῦμα δὲ μαῦρον καλύπτει νεκρὰν τοῦ πατρὸς τὴν προδότιν,

Ἦν πρὸς τὴν γῆν ἄλλο πάλιν ὠχρὰν ἀποδίδει καὶ κρύαν.

Ἐμελλε πλὴν κι' ὁ σκληρὸς βασιλεὺς τιμωρίαν νὰ λάβῃ.
Βλάστημα γῆς ἑαυτοῦ μὴ νομίζων ἀξίαν πρὸς γάμον,

Ἔτεινεν ἄνω τὰς χεῖρας, καὶ εἶπ' ὀφθαλμοὺς ἀνυφόνων·
« Εἶδες, ὦ Ἥλιε, πόσον πρὸς πάντας τὸ δίκαιον νέμω ;

Πέμφον μοι κόρην ἀξίαν, βασίλισσα Κρήτης νὰ γίνῃ. »

Ἦκουσ' ὁ Ἥλιος λόγους ἀνδρὸς ἀληθῶς χρηστότατου
(Δίκαιος τόσον κάνεις κατ' ἐκεῖνον δὲν ἦτο τὸν χρόνον),

Κι' ἐπεμψε κόρην· Ἥλιου τὴν λάμψιν τὸ πρόσωπόν εἶχεν

Ἦτο Σελήνη τὸ στήθος αὐτῆς, καὶ ὡς κόρακος πτέρυξ

Μέλανα τόξα καμπύλων ὀφρύων πυκνὰ συνηγοῦντο.

Εἶδεν ὁ Φθόνος ἐν τούτοις τὸ ζευγος τρισόλβιον κι' εἶπε,

Μόνον τὸν Ἐρωτ' εὐρών εἰς τὰ βάθη κοιλάδος δασείας·

« Πάθῃ ὡς τώρα κοινὰ καὶ τῆς φύσεως κλίσεις ἐξάπτεις·

Ἐκτακτον πρέπει νὰ κάμῃς, πληγόνων παράδοξον τραῦμα·

Σώφρονα τρώσας γυναῖκα, καυχῆθητι τότε τοξότα. »

Ἦκουσ' ὁ Ἔρως αὐτά, καὶ θυμὸν αἰσθανθεὶς εἰς τὰ στήθη,

Ἐτρεχε, πόθον ν' ἀνάψῃ ζητῶν παρὰ φύσιν ἀνθρώπων.

Ἦλθε λοιπὸν, καὶ τὴν κόρην εὐρῆκε πλησίον βουκόλου,

Βοῦς θεωμένην, ποικίλον τοῦ δέρματος ἔχοντα· χρῶμα·

Ἐρρίψε δὲ, καὶ τῆς νέας τὸ στήθος ἐτρώθη πρὸς ταῦρον·

Νύκτα δ' ἐπλήρου κι' ἡμέραν πολλῶν στεναγμῶν τὸν ἀέρα,

Ὅτε τὸ πάθος μαθὼν εἰς τεχνίτης προσῆλθε καὶ εἶπε·

« Κρύπτῃν, βασίλισσ', ἐγὼ θέλω κάμει τῆς γῆς ὑποκάτω,

“Οπου κἀνείς τῶν θνητῶν νὰ εἰσδύσῃ δὲν θέλ’ εἰμφορέσει·
 Τόσον μακροὺς ἐλιγμοὺς καὶ ποικίλους ἐκεῖ θέλω πλεῖξει.”
 Πρόβλημ’ ἀσμένως τοιοῦτον ἡ πάσχουσ’ ἀκούει, κί’ ἐν τάχει
 Σφῦρα καὶ τέχνη περαίνει πελώριον κτίριον, ὅπερ
 Σώζεται σήμερον ἐτι· κί’ Ἐβραῖος ποτέ, καθὼς λέγουν,
 Εὔρε νομίσματ’ ἐκεῖ παλαιά, καὶ μετάλλινον ὕδωρ,
 “Οπερ σταζόμενον κάμνει χρυσὸν τὸν χαλκὸν παραχρῆμα.
 Εἶν’ ὁ Λαβύρινθος, ὅστις ὑπάρχει τῆς Ἰδης ὀπίσω.
 Ἦλθ’ ἡ βασιλίσσ’ ἐν τούτοις ἐκεῖ, καὶ μιχθεῖσα τῷ ταύρῳ,
 Τέρας ἐγέννησ’ ἀνθρώπου τὸ ἥμισυ μέρος ὑπῆρχε·
 Τᾶλλο δὲ ταῦρον παρίστα, γευόμενον σάρκας ἀνθρώπων.
 Τέρας τοιοῦτον ἐκ πέτρας εἰς Κίσσαμον εὔρε πρὸ χρόνων
 Σκάπτων τὴν γῆν γεωργός, καὶ μὲ κέρδος ἐπώλησ’ εἰς ξένον,
 “Ὅστις διῆλθε τῆς Κρήτης τὰς κόμας ἀρχαῖ’ ἀγοράζων.”

Ἔλεγ’ ὁ Δράκος, καὶ πάντες προσέχοντες ἤκουον γλῶσσαν·
 Πλήρη πολλῆς ἀφελείας· σοφός τις δὲ μάλιστα πάντων,
 “Ὅστις πατρίδα του εἶχε τὴν γῆν τῆς τερπνῆς Φλωρεντίας,
 Ἦν καστανεῖαι πολλαί, Ἀπεννίνων τὸ ἀφθονον ὕδωρ,
 Ἦπιον κλῆμα καὶ αὔραν λεπτὴν ἐπιχύνων ὁ Ἄρνος,
 Λίαν ὁμοίαν ποιεῖ πρὸς τῆς Κρήτης τὴν εὐκρατον χώραν.
 Οὗτος τὸ γάλα πῆς πάλαι σοφίας ἐθήλαζ’, Ἑλλήνων
 Ἔργα μὲ πόθον πολλὸν μελετῶν, καὶ τυχὼν διδασκάλων,
 Οὗς ἡ τοῦ ἔθνους δεινὴ συμφορὰ εἶχ’ ἐκείσ’ ἀποστείλει,
 Φεύγοντας στίφη βαρβάρων, σιγάσαντα κροῦσιν κωδῶνων,
 Ἦτις πιστοὺς εἰς ναὸν τῆς ἁγίας Σοφίας ἐκάλει.
 Εἶδε δὲ τότε τοῦ Δράκου τὸ ἦθος, τὸ εὐγραμμον σῶμα,
 Πλήρεις ζωῆς τοὺς γλαυκοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ βραχίον’ ἀκμαῖον,
 Πρόσωπον δ’ ἔχον προδήλους ἀρχαίας μορφῆς χαρκατῆρας·
 Κ’ ἤλθον εὐθύς εἰς τὸν νοῦν του ἡρώων ἀγάλαματ’, ὅποια
 Εἶχ’ εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ τῶν Μεδίκων τῶραϊον μουσεῖον.
 Βλέπει τὸν παῖδα, νομίζει, τῆς Θετίδος, ἡ τὸν ὡς πύργος
 Βαίνοντα βῆμα μακρὸν Τελαμῶνος υἱόν· τῶδυσσέως
 Φέρει ἔς τὴν μνήμην τὰς χεῖρας πρὸς ἄγριον κῆμ’ ἐπαρκούσας·

Ἐνθους ποτήριον αἶρει, καὶ λέγ' εἰς τοὺς ἄλλους συμπότας·
 «Ἐπη Ὀμήρου καὶ κλέος ἀρχαίων ἡρώων θαυμάζων,
 Εἶχον ιδέαν, πῶς πλάσματ' ἀπλῶς φαντασίας ὑπῆρχον,
 Ὅσα πρὸς κάλλος καὶ ῥώμην ἀνδρῶν ἀναφέρουν οἱ στίχοι,
 Ἡ καλλιτέχνημα νοῦς ἐπενόησ' ἐξόχου τεχνίτου.
 Ζῶντα πλὴν σήμερον βλέπω τοιοῦτον ἐδῶ ἀνδριάντα,
 Οἷους ὁ Ὀμηρος γράφει τὰς κνήμας παχεῖς· καὶ τὸ σχῆμα
 Βλέπω προσώπου ἀρχαίου, φυγόντος ὀδόντας τοῦ χρόνου.
 Ὅσῳ δὲ μᾶλλον θεῶμαι, κι' ἀκούω τὸν εὐχαριν μῦθον,
 Ἐχοντα σχέσιν πολλὴν πρὸς τῆς Σκύλλης τὴν ἀτιμον πράξιν,
 Τόσον ὁ νοῦς μ' ἐνθυμίζει τῶν πάλαι ἡρώων τοὺς λόγους,
 Οὓς ἀφελῶς καὶ ἐκεῖνοι συνείρον τὸν οἶνον ῥοφῶντες . . .
 Πίωμεν ὅλοι ἔς ὑγείαν τοῦ Δράκου, τῶν δύω του φίλων.»
 Εἶπε· ποτήριον πάντες κινοῦν, προσφωνοῦν δὲ μὲ χεῖλη
 Κρύα, δηλώσαντος μόνου χαρὰν τοῦ Μαρῖνου· σέ, Τάσκα,
 Ὅρεξις δ' ἄδεν ὠθεῖ παντελῶς· πλὴν μὲ τρόπον πανοῦργον
 Φέρεις τὸ κύπελλον κᾶπως γελῶν· ἐν ᾧ ἤδη ζηλεία
 Νύσσει πολλὴ τοὺς ἱππότας· ἀλλήλοισι δὲ λέγουν τοιαῦτα·
 «Τί τῷ ἀγροίκῳ τοσοῦτον φιλόφρων ὁ παῖς τοῦ Φρουράρχου;
 Πρόποσιν δέχετ' ἀσμένως, συγκρούων δὲ κύπελλον πίνει.
 Ἦδ' ἡ πρό χρόνων ἡμεῖς ἐργαζόμενοι, πώποτ' ὥς τώρα
 Τόσον μεγάλης τιμῆς δὲν ἐτύχομεν, ὄντες πολῖται,
 Ὅχι τοῦ ἄστεος δοῦλοι καὶ στάσεις ποιοῦντες πολλάκις.»
 Ἄλλος πλὴν φρόνιμος λόγους μετρίους ἀπέτεινε τότε·
 «Τώρα δὲν εἶναι καιρὸς νὰ ζητῶμεν τὸ κῆτιον ποῖον,
 Ὅπερ νὰ φέρεται οὕτω προτρέπει τὸν νέον Μαρῖνον·
 Αὔριον θέλομεν μάθει καλῆτερον ἥσυχος ἔσο.»

Εἶδεν ὁ Δράκος ἐν τούτοις τὸ βλέμμα· εὐμενὲς τὸ τοῦ ξένου,
 Καίτοι μὴδὲν ἐννοήσας ὁπόσων ἀπήγγειλ' ἐκεῖνος,
 Πάτριον γλῶσσαν λαλῶν, τότε πρῶτον δ' ἐλθὼν εἰς τὴν Κρήτην.
 Ὅπως δὲ παῖς, ὃν πατὴρ αὐστηρῶς ἐπιπλήττει καὶ δαίρει,
 Βλέπων μητρὸς ὀφθαλμὸν εὐνοοῦντα, προσφεύγ' εἰς ἐκείνην·
 Κρύπτεται δὲ, τῶν γονάτων ἐντὸς κεφαλὴν ἀποθέτων,

Θέλων νὰ φύγῃ θυμὸν δυνατὸν, ἕως φρόνιμα πράττων
 Πάλιν ποιήσῃ γλυκὺν τὸν πατέρα καὶ πλήρη θωπείας.
 Ὅμοια τότε κι' ὁ Δράκος, ὡς ἴνῃσεν εὖνουν τὸν ἄνδρα,
 Ἔστρεψ' ἀσμένως ἐκείνῳ τὸν λόγον, καὶ μ' ἐμφασιν εἶπε·
 «Πόλεις, ὡς λέγουσιν, εἶχ' ἑκατὸν ἡ πατρίς μας τὸ πάλαι·
 Μέγας δ' ἐντεῦθεν ποτὲ στρατηγὸς, ἐκστρατεῖαν ποιήσας,
 Χώραν μεγάλην μετ' ἄλλων Ἑλλήνων κατέκτησε· σφάζας
 Ὑστερον ὅμως αὐτοῦ τὸν υἱὸν, παρεφρόνῃς ὁ τάλας.
 Δόξα μὲ δάφνης στεφάνους τὴν γῆν περιέστρεφε ταύτην·
 Σήμερον πλὴν τὰς ἀλύσεις φοροῦμεν» Εὐθύς δ' ὁ Μαρίνος
 Ἐκοψε τότε τὸν λόγον αὐτοῦ, φοβηθεὶς μήπως αὖτις
 Εἶπῃ σκαιότερα κι' ἄλλα, προσκόψῃ δ' εἰς ἄνδρας φιλαύτους.
 Χεῖρα δὲ τείνων, δεικνύων ἑτέραν εἰκόνα, τῷ λέγει·
 «Στρέψε τὸ ὄμμα σου, Δράκε, κι' ἰδὲ τὴν πλατεῖαν ἐκείνην·
 Βλέπεις λαμπρὰν ἐκκλησίαν μὲ θόλους, σημαίαν μεγάλην;
 Εἶν' ὁ ἀπόστολος Μάρκος, ὃν πλοῖα ἡμῶν ἔχουν φέρει
 Πλεύσαντ' εἰς Αἴγυπτον, ἐνθ' ὁ Ἀλέξανδρος ἐκτίσε πόλιν,
 Ἀάθρ' ἀνταλλάξαντ' ἐκεῖθι τάγιον Κλαυδίου τὸ σῶμα,
 Ὅπερ δὲν εἶχον εἰς σέβας πολὺ τῆς πατρίδος τὰ πλήθη·
 Λέοντα δ' ἔχ' ἡ σημαία, φοροῦντα πτερὰ εἰς τὸ στῆθος,
 Ὅστις ἡγρύνει φυλάττων τὸν ἅγια γράφοντα Μάρκον.
 Βλέπεις δὲ πάλιν λαὸν κι' ἐν τῷ μέσῳ λαμπρὸν βασιλέα,
 Φέροντα στέμμα, πορφύραν, κι' ἡνίας κρατοῦντα τοῦ ἵππου,
 Ὅν θ' ἀναβῇ πατριάρχης; Ὁ πάπας, ὃ φίλε μου, εἶναι,
 Ὅστις ὑπέρτερος εἶναι παγκτὸς βασιλέως τοῦ κόσμου·
 Ἵνα δὲ τοῦτο δειχθῇ, Γερμανῶν εὐκλεὲς αὐτοκράτωρ
 Λίδει βοήθειαν, ὅπως ἱππεύσῃ καὶ σύρῃ κατόπιν
 Μόνος τὸν ἵππον, στροφὰς ἐν τῷ πλῆθει μικρὰς ἐπικάμπτων.
 Πέριξ δ' ὑπάτους πολλοὺς κι' ἄρμοστὰς διακρίνεις, οὓς ἄλλαι
 Πόλεις ἀπέστειλαν, ἵνα συνθήκην κοινὴν ὑπογράψουν.» —
 «Ἦκουσα τοῦτον τὸν πάπαν καὶ ἄλλοτ'», ἔπελθε δ' ὁ Δράκος,
 «Ὅτ' ἱερεὺς δυτικὸς μᾶς ὑπέσχετο δύναμιν ὅπλων,
 Ἄν κεφαλὴν τῆς θρησκείας αὐτὸν ἐγνωρίζομεν μόνον·
 Ὅχι δ' ἐκεῖνον, ὃν ἅπαν τὸ ἔθνος ἡμῶν ἀρχαίῳθεν

Σύμβολον ἔχει κοινῆς συνενώσεως μίαν ἡμέραν.
 « Δέχθητ' » ἐπρόσθεσ' ἐκεῖνος « βοήθειαν δίδ' ἡ Γαλλία. »
 Ἐλαβε πλὴν παρ' ἀγροίκων τοιαύτην ἀπάντησιν τότε
 « Ἔως ὁ τάφος ἡμᾶς συγκαλύψῃ, πιστοὶ τῶν πατέρων
 Θρήσκευμα θέλομεν ἔχει· ἀρκεῖ δ' ὁ Θεὸς Κωνσταντίνου,
 Ἀγγελον, ὅταν θελήσῃ, σωτῆρα νὰ στείλῃ τοῦ γένους. »
 Ἄλλος δὲ σκώπτων, μὲ χεῖλη γελῶντ' ἀποκρίνεται ταῦτα
 « Ἥλλασσον ἴσως ἐγὼ τὴν ἀγνὴν μου θρησκείαν, ἐν ἄλλῃ
 Λάβω τινὰ σεβαστὴν· πλὴν τοῦ πάπα τὸ γένειον εἶναι
 Λεῖον ὡς δέρμα γαστροῦς, ἣν μὲ ζέον καθαίρουσιν ὕδωρ. —
 Φράγχοι, λοιπὸν τί ζητεῖτε; τὴν νῆσον ἡμῶν μὲ τοὺς δόλους
 Κτῆμα νὰ λάβητ', ὠθοῦντες τὴν ἤδη χορτάσασαν βδέλλαν,
 ἵνα κολλήσῃτε σεῖς πεικαλέοι· ροφήσῃτε δ' ὅλον,
 Ὅσον μᾶς ἔμεινεν αἷμα; δὲν θέλομεν· μόνοι ἀρκοῦμεν,
 Ἄν ὁ Πανάγαθος πέμψῃ ὁμόνοιαν, πνεῦμα φιλίας. »
 Εἶπε καὶ πάλιν ὁ ἥρως, ταῦτά διὰ στόματος ἔχων.
 Φλύαρον οὕτω παιδίον πεινῶν ἐνοχλεῖ τὴν μητέρα,
 Καίτοι παρόντων πολλῶν πρὸς ἐπίσκεψιν φίλων καὶ ξένων·
 Ἄρτον ζητεῖ καὶ δὲν παύει φωνάζον, τροφὴν ἂν δὲν λάβῃ.
 Πεῖνα τῷ ὄντι σφοδρὰ καὶ τῆς Κρήτης ἐγείρει τοὺς παῖδας·
 Πόνος ἐντὸς τῆς ψυχῆς· κι' ἐλευθέραν πνοὴν ἂν δὲν πνεύσουν,
 Ἄρτον ἀρχαίας ζωῆς ἂν ὁ χρόνος αὐτοῖς δὲν παράσχη,
 Θέλουσιν ἀπαύστως λαλεῖν τοῦ πυρὸς καὶ τῶν ὅπλων τὴν γλῶσσαν;
 Ἀκοντες ἄλγος ταράσσον τὴν νῆσον ἀγροίκως δηλοῦντες.

Νέον ζωγράφημ' ἐν τούτοις ὁ εὐνους Μαρῖνος δεικνύει,
 Λῦθις ζητῶν χαλινὸν εἰς τοῦ φίλου τὴν γλῶσσαν νὰ βάλλῃ.
 « Ἄνδρας », τῷ εἶπε, « θεᾶσαι στυγνοῦς, τὰς ὀφρὺς ἀνυψοῦντας,
 Δέκα πλησίον ἐκεῖ, ἐνθ' εἰσκατὰ σκοτειναὶ καθορῶνται;
 Οὗτοι τὴν τάξιν τηροῦσι, μισθοῦντες πληθὺν κατασκοπῶν,
 Οἱ καταγγέλλουν αὐτοῖς πᾶν γιγνόμενον, ἔργα καὶ λόγους. —
 Ἐνδον τῶν οἰκῶν εἰσδύουν, συζύγων μυστήρι' εὐρίσκουν,
 Κι' ὄντινα τύχουν ζητοῦντ' εὐγενῶν νὰ κρημνίσῃ τὸ κράτος,
 Νύκτωρ βυθίζουσιν αὐτὸν, προσαρτῶντες μαλύβδινον βάρος,

Κάτω Γεφύρας μικρᾶς, Στεναγμῶν καλουμένης. Αὐτόθι
 Βλέπεις θρηνοῦντας πολλοὺς, μὲ τὸ δάκρυ θολοῦντας τὸ ὕδωρ,
 Οὓς συγγενῶν, γενομένων ἀφάντων, προσεῖλκυς ὁ πόθος.
 "Αν δ' ἀπαντήσουν τινὰ καθ' ὁδόν, παρορμῶντα πρὸς στάσιν,
 Τοῦτον εὐθὺς μὲ τὰ ξίφη τρυποῦν οἱ ἀνίλει Δέκα.
 Πόσον δ' αὐτοὶ τιμωροῦν τρομερὰ ἐὰν θέλῃς νὰ μάθῃς,
 "Ακουσ' ἀρχαῖον συμβάν· τὸν τοῦ ἄστεος ἄρχοντα δόγην
 "Υβρίσεν εἰς ἐξ αὐτῶν, εἰς τὸν θρόνον του γράψας ἀτίμους
 Λέξεις· ὁπότεν δ' ἐκείνος εὐλόγως μὴ φέρων τὴν ὕβριν,
 "Ωμοσεν, ὅπως μετ' ἄλλων ἀρχὴν τῶν ὀλίγων κρημίσῃ,
 "Εἴτισε δίκην· κί' εἰς αἰμ' ὁ λαὸς κυλιόμενον εἶδεν
 "Ἄλλοτ' εὐθύναντ' ἡνίας τοῦ κράτους, χρηστὸν εὐπατριδὴν."
 α' "Ἄλλως", προσέθηκε, "τέρψεις πολλαὶ τοὺς δημότας εὐφραίνουν"
 Θέατρ', ὀρχήσεις παντοῖαι, κί' ὀργάνων πολλῶν συμφωνίαι·
 Τέχναι δεινῶν γυμναστῶν, εἰς σχοινία βρινόντων ἐρρύθμως,
 Κ' ἔππων πρὸς ἤχους κροτούντων τοὺς πόδας, ἧ πάλιν ὡς λαίλαψ
 Βῆμα φερόντων, κί' εἰς τούτους πατούντων ἀνθρώπων ὀρθίαν.
 "Ἄλλοθι πάλιν ἀγύρται περίεργα θαύματα κάμνου·
 Κόπτουν ἀνθρώπων λαίμῳ, καὶ τὸ πτώμα χαμαὶ προδεικνύντες,
 Αὖθις ἐγείρουν αὐτὸ, κεχγνὸς δὲ θαυμάζει τὸ πλῆθος.
 Μάλιστα δ' ὅταν ἀπόκρειν ἔχουν, μορφὰς μεταβάλλον
 Πάντες ὡς βλέπεις ἐκεῖ· κί' οἱ μὲν σχῆμα τῶν πάλαι γιγάντων,
 "Ετεροὶ δὲ τῶν δαιμόνων, καὶ ἄλλοι τεράτων λαμβάνουν·
 "Ἡ καὶ ἀγγέλων πτερὰ εἰς τοὺς ὤμους αὐτῶν προσαρτῶσι,
 Πίνοντες οἶνον πολλὸν κί' εὐθυμίας μανίαν δηλοῦντες·
 "Οπου δ' ἐξῶσται γυναῖκες πολλὰς συναθροίζουσιν γελῶσας,
 "Ρίπτουσιν ἄφθον' ἐπάνω ποικίλα ἐκ σάκχαρος ἄνθη.
 "Ἄλλοι δὲ πάλιν λαμπρῶς ἐνδυμένοι τοὺς ἔππους κεντοῦσι,
 Τίς νὰ περάσῃ τὸν ἄλλον ἐρίζοντες, ἵνα στεφάνῃ
 Λάβῃ τῆς νίκης, ἣν θέλει θυγάτηρ τοῦ δόγῃ προσφέρει.
 Πλὴν δὲν μοὶ λέγεις, ὦ Δράκε, ποιεῖτε κί' εἰς Λάκκους τοιαῦτα,
 Γέλωτ' ἀντλοῦντες πολλὸν, καὶ μορφὰς μεταβάλλοντες ὅλοι;" —
 α' "Οχι· τοιαῦτα ἡμεῖς δὲν γνωρίζομεν," εἶπεν ὁ ἥρω.
 α' "Αν δὲ ἀγίου τινὸς ἐσορτὴ συγκαλέσῃ τὰ πλῆθη,

Ἐκαστος φέρει ἐκεῖ ὅ,τι δύναται, τράγον ἢ ἄρνα·
 Κι' ὅταν εἰς δόξαν Θεοῦ ἱερεὺς λειτουργίαν τελήσῃ,
 Ὅστις κι' αὐτὸς λαϊκὸς ἐξ ἡμῶν συνοικεῖ πρεσβυτέρᾳ,
 Ἄρτον, τυρὸν κι' εἴ τι ἄλλο τῆς ὥρας τοῦ ἔτους ὑπάρχει,
 Νέοι μοιράζουσι ἀκμαῖοι, ῥακῆς δ' ἐνταυτῷ γλυκὺ νᾶμα
 Χύνουσιν ἐνδον μικρῶν ποτηρίων, ἢ νάρκωσις ἵνα
 Φύγῃ τοῦ ὕπνου κι' ἡ πείνα, ἣν στάσις ὀρθή ἐπαυξάνει.
 Εἵτα δ' ὀρμῶντες εἰς δάσος μετὰ μάχαιραν ἢ καὶ παλάμη
 Κόπτομεν κλάδους μακρούς· κι' ὀβελοὺς μετὰ τέχνης ποιοῦντες,
 Στρέφομεν ἄνω πυρὸς ὀλοκλήρους τοὺς ἄρνας ἡρέμα.
 Κάθηντ' οἱ φίλοι κατόπιν, πολὺν ἐπαντλοῦντες τὸν οἶνον
 Κάτω σκιᾶς ἐλαιῶν· τὰς μαλλίνας δ' ἀπλόνουσι χλαίνας,
 Ἄς παχυτάτας τοῦ οἴκου ἐντὸς οἰκοδέσποιν' ὑφαίνουν·
 Ἔτι δὲ τάπητας, οὓς ἡμιόνων τὰ σάγματα φέρουν.
 Λύρα βοσκῶν μετὰ ταῦτα πρὸς ὄρχησιν ἄγει· τοὺς πάντας
 Εὐθυμος τέρπει ζωή· κι' ἂν «πατρίδ' ἐλευθέραν» ἀκούσουν
 Γέρων εἰς ὄρη τραχεῖς νὰ φωνήσῃ, τῶν ὅπλων ὁ ἦχος
 Δίδει μανίαν· τῷ ὄντι νομίζουσι εἰς μάχην πῶς εἶναι.
 Κάματος δ' ὅταν βαρύνῃ τὰς κνήμας τῶν νέων, συρόντων
 Πληθὺς πολὺ νεανίδων εἰς μέρος πλατὺ τοῦ χωρίου,
 Ὅπερ χορεύτραν καλοῦμεν ἡμεῖς οἱ ἀγρόται τῆς Κρήτης,
 Τρέχοντες κάθηντ' ἐκεῖ, ὅπου γέροντες χρόνων ἀρχαίων
 Μάχας πολλὰς διηγοῦνται, φημίζοντες ἄθλους ἀνδρίας.
 Ἔχει δὲ θάμβος τοὺς ἄνδρας, καὶ φράσεις ἀκούεις τοιαύτας·
 «Πόσον ἐγείνετε σεῖς ἀκουστοί, περιστάσεις τυχόντες!
 Ἄνδρες ὑπῆρξαν ὁποῖοι, τῶν ὅπλων ἰδόντες τὴν λάμψιν!
 Εἴθε κι' ἡμᾶς ὁ Θεὸς πρὸς καιροὺς παρομοίους νὰ φέρῃ,
 Ἴν' ἀποδείξωμεν ποίαν καρδίαν ἐγκρύπτει τὸ στῆθος,
 Λέγουσι δ' οἱ χρόνοι κατόπιν· «ὕπῆρξαν γενναῖοι κι' ἐκεῖνοι.»»
 Ἦθελε κι' ἄλλα πολλὰ νὰ προσθήσῃ πλὴν βλέμμα τῆς κόρης
 Ἐκαμε λίθον αὐτὸν, ὡς ἀκούομεν ὅτι τὸ πάλαι
 Ὅψις τῶν τέκνων θνησκόντων ἀθλίαν μητέρα εἰς βράχον
 Αἶφνης μετέβαλεν, ἔτι καὶ νῦν κατηρῇ καὶ πενθοῦντα,
 Ὅταν καλῶνται τὰ νέφη τὰς ἄκρας βουνῶν τῆς Ἀσίας.

Κι' ἤδη τὴν ὄρεξιν εἶχον ἐδέσματα παύσει ποικίλᾳ·
 Ἐφερον δὲ ὑπέρκειται ὀπώρας, ὁποίας ἡ Κρήτη
 ἔχει πολλὰς δροσιζούσας τὸ στήθος ἐν ὥρᾳ τοῦ θέρους·
 Μῆλα καὶ ἄπι' ἄβρᾶ, πορτογάλια, σῦκα καὶ μαῦρον
 Εἶδος καρποῦ τῆς ἀμπέλου μὲ γεῦσιν πρωΐμως γλυκεῖαν·
 Ἐτι βερίκοκκ' ἄβρᾶ καὶ πληθὺν κερασίων μεγάλων,
 Ἄτινα μάλιστα πάντων ἡ γῆ τῆς Ῥεθύμνης παράγει.
 Ἀμα δὲ οἶνος γλυκὺς κι' ἐλαφρὸς τοὺς συμπτώτας φαιδρύνει·
 Ὅτε κινοῦν τὴν ψυχὴν ἀντηχάσαντες ἔμμουσοι φθόγγοι,
 Μ' εὖθυμον τόνον καλοῦντες εἰς αἴθουσαν ἄλλην πλησίον.
 Τέρψιν δ' ἡ τράπεζα πλεόν δὲν δίδει κάμμιαν· κι' ἱππότης
 Πάντων κομψότατος, τρόπον δεικνύων πολλῆς εὐλαβείας,
 Τείνων δ' ὑπτίους τὰς χεῖρας, καλεῖ τὴν ξανθὴν Βιτωρίαν,
 Ὅπως ὁμοῦ μεταβῶσιν ἐκεῖσε· καμπύλον δ' ἀγκῶνα,
 Χεῖρ' ἐπ' ὀσφύος ἐρείδων, κατόπιν ποιεῖ, καὶ ἡ κόρη
 Εὐστροφα πλέκει κρινόχρουν βραχιόνα μ' ἄρρητον χάριν.
 Ταῦτα τὸν Δράκον συγχύζουν· καρφώνει δὲ τῶμα μὲ πόνον.
 Κι' ἄπτει ζηλεία τοῦ στήθους ἐντὸς, τὸ δὲ ἦπαρ ἐκπέμπει
 Μαύρην χολήν, ἥτις ὅλον τὸ σῶμα ταράττει καὶ καίει.
 Χρῶμα δ' ἀλλάσσει πολλάκις, καὶ βλέπουσα χαῖρ' ἡ παρθένος·
 Ῥίπτει δὲ βλέμμα γλυκὺ, κι' ἐπανάγει τὴν ὄψιν τοῦ πάλιν.
 Οὕτω λοιπὸν αὐτομάτως ἐκεῖνο ποιεῖ, τὸ ὁποῖον
 Πράττει πανοῦργος νεᾶνις, ἣν ἔρωσ ἐφλόγισεν. Αὕτη
 Θέλουσα πόσον ζυγίζει ὁ πόθος τοῦ νέου νὰ μάθῃ,
 Ὅστις ἀγέρωχα κρύπτει τὸ πάθος αὐτοῦ πρὸς ἐκείνην,
 Χάριν πρὸς ἄλλον πολλὴν μειδιῶσα δεικνύει· ἂν δ' ἴδῃ
 Ὅτι ζηλείας πυρὰ (τῆς ἀγάπης ἀλάνθαστον δεῖγμα)
 Ἀφουν τὸ πρόσωπον, ὅπερ τῇ πέμπει τοῦ πόνου τὰ βέλη,
 Χαίρουσα στρέφει καὶ πάλιν μὲ γέλωτ' ἐκείνῳ τὸ βλέμμα.

Κι' ἄλλοι δ' ἐν τούτοις ἱππῶται λευχείμονας ἦγον παρθένους,
 Ἐνθα πολὺφωτοι λύχνοι ἐποίουν ἡμέραν τὴν νύκτα,
 Κάτω μακρᾶς ὁροφῆς ἡρτημένοι μὲ τέχνην ποικίλῃν·
 Ἐβλεπε δὲ τις εἰς ξύλον πολλὰ ζωηρῶς εἰργασμένη,

Ἄνω κρατοῦντα λαμπάδας ὡς χεῖρες λεόντων, ὀρνέων
 ῥάμφη καὶ πλέγμα δακτύλων, ἥ στόμα πιθήκων ἀστείων.
 Ἄμα τοὺς τοίχους λαμπραὶ ζωγραφίαι κι' ἐνταῦθα κοσμοῦσι·
 Μόλις τοῦ Φοίβου συνέχει τοὺς φλόγας ἐκπέμποντας ἵππους
 ῥόδα στεμμέν' ἡ Αὐγὴ, ἣν προάγουν εὐθύμως αἱ Ἴφραι.
 Ἡφαιστον δ' ἄλλοθι βλέπεις χωλόν, πλὴν δραστήριον, ἐνθα
 Αἶρουν συχνὰ καὶ καταίρουν μονόφθαλμοι Κύκλωπες σφύρας.
 Φεύγει καπνὸς δ' ἐρυθρὸς ἐκ τοῦ μένουσ πυρὸς γιγαντεύου.
 Τέχνης ἐξαισίον θαῦμα Ῥιάλτου τὴν γέφυραν βλέπεις,
 Δύω ἐνοῦσαν ὁδοὺς ἐφ' ὑδάτων, ἃ σχίζουσ γονδύλαι,
 Λέμβοι καμπύλαι, περῶσ' ἐπιβάτας μ' εὐμήκη κωπία.
 Ταύτην κυμάτων ὁρμὴ εἰς αἰῶνας πολλοὺς δὲν φοβίζει,
 Φέρουσαν ἄνω τῶν νώτων ἐμπόρους πολλοὺς ἐξ ἐκείνων,
 Οὓς ἀλιεύοντας πρῶτον ἰχθὺς εἰς λαγούνας καὶ λίμνας
 (Ὅτε τοῦ Οὐννου Ἀττίλα τὸ ξίφος κρανία καὶ σάρκας
 Ἔσπειρ' ὀπίσω, βοτάνας καὶ δένδρ' ἀποπνίγον με αἶμα).
 Νῦν ἀλιεύοντας πόλεις καὶ λάμψιν χρυσοῦ θρυλλοῦσι·
 Βίου πολλὰς μηχανὰς ἐφευρόντας, τιμῶντας τὴν κόρην,
 Ἦν κεφαλὴ τοῦ Διὸς, ὑπὸ σφῦραν Ἡφαιστοῦ σχισθεῖσα,
 Ἔβαλε πάλλουςαν δόρυ διώκοντας μόνον τὴν Θέμιν,
 Ἦτις δραπέτις στενάζει, καλοῦσα τὰς Μούσας νὰ φύγουν.

Πόρρω τανῦν, ὦ ψυχῇ, τῶν ἀλύσεων στράφητι τούτων,
 Αἵτινες ἄδικα ξένα πιέζουσιν ἔθνη, καὶ ἴδε
 Ζῶσαι πῶς χάριτες πόδ' ἐλαφρόν εἰς τὴν γῆν ἐπιψαύουν.
 Στροβίλος φέρει γοργὸς τῶν βημάτων τὸν εὐστροφον κύκλον·
 Πτέρυγας δίδ' ἡ χαρὰ, ἣν ὁ ἔρως ἀφρόνως προχέει·
 Μέλι δὲ στάζουν γλυκὺ βλεφαρίδες παρθένων πρὸς ὅμιμα
 Φίλων ἐρώντων· κι' ἡ χεὶρ, περιπτύσσουσα πέπλον τῶν νώτων,
 Σφίγγει, κι' αὐξάνει τὸν πόθον· πρὸς ἓνα παλμὸν τὰς καρδίας
 Φέρει πνοὴ μαγικὴ· κι' ὧς εὐλόγιστα στρέφουν τὸ σῶμα,
 Ὅπερ σχεδὸν αὐτομάτως κινεῖ ὁ ρυθμὸς τῶν ὀργάνων,
 Τόνους συνάπτων δονοῦντας ψυχὴν ἑαυτῆς μὴ κυρίαν,
 Φεύγουν, νομίζεις, πετοῦν τὸν αἰθέρα ζητοῦντες νὰ φθάσουν.—

Ἄρα γ' ἐκεῖ, ἔνθα μέλλουν ψυχαὶ τὸν μισθὸν ν' ἀπολαύσουν,
 Ὅσῃς ἐνταῦθ' ἀρετῆς εἰς τὸν μάταιον ἥσκησαν βίον,
 Μείζων χαρὰ θὰ πληροῖ τὰς παθῶν στερηνμένας ὑπάρξεις ;
 Πλάστα μου, ἂν εἰς ἐμὲ ἀρετὴν ἀμοιβῆς ἀνταξίαν
 Εὐρῆς, μ' ἀρκεῖ Παραδείσου τοιούτου τρυφὴν ν' ἀποκτήσω.

Μόνον τὸν Δράκον ἐν τούτοις παράπονον ἔχει (τῶν Φράγκων
 Ὅλως ἠγνόουν ὀρχήσεις οἱ Ἕλληνες τότε) κυττάζει
 Φεῦ ! τῆς ψυχῆς του τὴν πλάνην εἰς ἄλλων ἀγκάλας· δακρύει,
 Κ' ὅλον καλύπτει νεφέλη πικρᾶς κατηφείας. Ὁμοίως
 Ὅταν μακρὰν τῶν μαχῶν στρατηγὸς διωχθεὶς ὑπὸ φθόνου,
 Βλέπῃ κροτάφους ἑτέρου στεμμένους μὲ δάφνην πολέμου,
 Ὅν διεξήγαγ' αὐτὸς κι' εἰς τὸ πέρας σχεδὸν εἶχε φέρει,
 Πάσχει· καὶ μόλις ὁ νοῦς ὠργισμένην κατέχει καρδίαν,
 Ἴνα μὴ ρίψῃ βραχίων νεκρὸν τοῦ θριαμβοῦ τὸν κλέπτην.

Ἥτυχος, ἥρως μου, μένε· τῆς κόρης παρήγορον βλέμμα
 Ἔρχεται κάποτε δρόσον ραντίζον εἰς στῆθος κοχλάζον.
 Στρέφετ' ἐκείνη γοργά, πλὴν καὶ κλέπτει καιρὸν νὰ σὲ βλέπῃ·
 Μᾶλλον δ' εἰς σέ, ἢ πάντ' ἄλλον, τὸν νοῦν αὐτῆς ἔδωκεν ὅλον.
 Κι' ὅτε διάλειμμ' ἐπῆλθε, ποτὰ δὲ προσέφερον κρύα,
 Ὅπως θερμοὶ χορευταὶ τὴν τοῦ φάρυγγος σθέσωσι δίψαν,
 Ἔρχεται μόνη, «συγγνώμην» εἰπούσα τῷ νέῳ ἱππότη,
 Ὅστις ὠδήγει αὐτὴν πρὸς μικροὺς εἰς τὴν αἵθουσαν γύρους.
 Διδ' εἰς τὸν Δράκον ποτὸν μὲ τὰς χεῖράς της· λόγον δ' ἀρχίζει,
 Λίαν φιλόφρων πολλὰς ἐρωτήσεις προτείνουσα· πάντας
 Ἦδὴ τοὺς ἄλλους ἀφείσα, προσέχουσα μόνον ἐκείνῳ.
 Χάρις δ' ἐκάλυψεν ὅλην τὴν ὄψιν αὐτῆς, καὶ γελῶντα
 Ἐβλεπας ῥόδα καὶ κρίνα, προδίδοντα πόθον καρδίας,
 Ὅστις τὰς λέξεις αὐτῆς μὲ γλυκύτητα σάκχαρος πέμπει.
 Ἐλαβε θάρρος κι' ὁ Δράκος· πυκνὴν δ' ὁμιλίαν ἀρχίζουν·
 Ὅτε τὴν κόρην ἰδὼν ὁ ἱππότης, ὅν ἄρτι ἀφῆκε,
 Νεῦμα ποιήσας εἰς ἄλλον, ἐξῆλθε μικρὸν τῆς αἵθουσας.
 Εἶπε δὲ χύνων μετ' ἄλγους ἐκτὸς τῆς χολῆς τὴν πικρίαν·

« Εἶδες τὸν ἄγροικον πόσον θωπεύ' ἡ θυγάτηρ τοῦ Τάσκα ;
 "Αφρῶς ἐμὲ μ' ἐν ἀπλοῦν· « ὦ ἱππότα, συγγνώμην αἰτοῦμαι· »
 Κι' ἔτρεξε, μήπως ἡ πληῆξ σιγῶντα τὸν ξένον φονεύσῃ.
 "Ω ! ἀνυπόφορον εἶναι· ἐν ἔτος ὁλόκληρον ἦδη
 Τρέχω λατρεῖαν προσφέρων, κι' ἐκείνη ψυχρὰ αἰωνίως
 Μόλις ἀνοίγει τὰ χεῖλη, κατ' ἔθιμον ἵν' ἀπαντήσῃ.
 Οὗτος δὲ τόσον ταχέως νὰ δρέψῃ καρπὸν ἄνευ κόπου !
 Αὐρίον θέλω εὐθὺς τὸν καλέσει νὰ σμίξωμεν ξίφη,
 "Ἡ πιστολίων σφαιρία, ἂν τοῦτο καλῆτερον θέλῃ.
 Θέλω χειρόκτιον ρίψει, ὡς ἴδω αὐτὸν τὴν πρωΐαν. »
 Ταῦτα δ' ἀπήντησ' ὁ ἄλλος, πραύνων ὀργὴν ἐπικαίρως·
 « Πρόσεχε, φίλε· δὲν εἶναι αὐτὸς καθὼς ἄλλοι ἀγρόται·
 Μὴ τῆς ζωῆς σου τὸ ἄστρον σθεσθῇ, πρὶν τὴν λάμψιν τοῦ χύσῃ.
 "Ἰνα δὲ μάθῃς ὁπόσον γιγάντειον δύναμιν ἔχει,
 "Ακουσον τί μοι συνέβη ἐσπέραν τινὰ εἰς Σκοινέα.
 Εἵκοσι φίλοι περίπου συμπόσιον εἶχονμεν, κι' οἶνος
 "Αφθονος λέξεις ποικίλας εἰς εὐθυμα χεῖλη προσῆγεν·
 "Οτι δ' ὀρεῖται τριγύρω τοὺς λόγους ἡμῶν ἠκροῶντο
 "Ολως ἀνίδεοι, σκώμματα· ἐρρίπτομεν, ἵνα γελῶμεν.
 "Ελεγε· ὁ εἷς· « ὡς χελῶναι τυλίσσοντ' ἐντὸς τῶν πανίων. »
 "Ἄλλος· « τὰ δέρματα κρύπτουν τὰς σάρκας ποδῶν κομψοτάτων·
 Βάλλουν δ' ὁσμὴν εἰς τὴν ῥίνα, ὡς ὕδωρ ἀνθέων ἡδεῖαν. »
 "Ασβεστος δ' ἤρχετο γέλως, θν κῦξαν· ἀτμός τοῦ στομάχου,
 "Οτε μὲ μάχαιραν τόσον βραχείαν, ὡς χεῖρ ἐνὸς βρέφους,
 Εἶδομεν τοῦτον τὸν ἄνδρα προβαίνοντ' ὡς τίγρις τοῦ δάσους.
 "Πστραπτε τῶμμα· τὰς τρίχας δ' ὀρθὰς ὡς βελόνια εἶχε·
 Πλήρης δὲ λύσσης βοὴν πρὸς ἡμᾶς ἐπιτείνει τοιαύτην·
 « "Εξω, σκυλόφραγχοι· φθάνει τὸ αἷμα, δὲ πίνειτ' ἀπλήστως·
 Μὴ καὶ περίγελων ἅμα πολλὸν λουιδροῦντες ἐνοῦτε. »
 Φεύγομεν δ' ἀπαντες, ὅπως καρποὺς ἐὰν κλέπτοντες παῖδες,
 Τρέχοντα φύλακ' ἀγρῶν μεθ' ὁμῆς ἀναβλέψουν, εἰς χεῖρας
 Βάκτρον κρατοῦντα, φωνὰς δ' ἀναπέμποντ' ἀγρίου θηρίου.
 Τρόμον ἐνέπνευσε τόσον μορφή μανιώδους ἀνδρείας !
 Μόνος δ' ἐτόλμησεν εἰς τὸ ἀντιστῆ, καὶ τὸ ξίφος ἐκβάλλῃ·

Κι' ὅμως κατέρριψε τοῦτον εὐθύς, ἀνατείνας τὴν χεῖρα,
 Θραύσας δ' ὡς κλάδον τὴν σπάθην αὐτοῦ εἰς τεμάχια δύο. »
 Ἦκουσ' ὁ πρῶτος αὐτά· κι' ὡς κυνάριον βλέπον ὁδίτην,
 Πρῶτον σφοδρῶς ὕλακτεῖ· πλὴν ἂν ἔλθῃ πλησίον ἐκεῖνος
 Σείων κορύνην παχεῖαν, τὴν κέρκον εὐθύς καταβάλλει,
 Κρύπτον αὐτὴν μεταξὺ τῶν ὀπίσω ποδῶν, καὶ τὰ ὦτα
 Λίαν ποιεῖ ταπεινά, τῆς οἰκίας τὴν θύραν προσβλέπον,
 Ὅπως ὁ κύριος δώσῃ βοήθειαν· ὅμοια τότε ποιήσας,
 ῥίπτει τὰ ὦτα κι' ὁ νέος ἱππότης, μὲ κόπον δὲ μέγαν
 Ἐνδον τοῦ στήθους τὸ ἄλγος συγκρύπτει, καὶ λέξιν δὲν λέγει.

Λάλοι δ' ἀλέκτορες εἶχον ἐν τούτοις μὲνῦσαι τὴν ὥραν,
 Ἦτις τρομώδεις ποιεῖ τὰς ἀκτῖνας τῶν ἀστρων, κι' ἡ αὔρα
 Πνέει ψυχρά, τῆς Ἡοῦς προαγγέλλουσα τᾶρμα πλησίον.
 Γέροντες δὲ ὑπναλέοι προτρέπουν τοὺς νέους νὰ παύσουν
 Ὅρχησιν, ἵνα καὶ ὑπνου μικρὸν ἀπολαύσαντες, ἔχουν
 Αὔριον δύναμιν ἔργων τινῶν νὰ φροντίσουν· βοῶσι·
 «Φθάνει· καὶ ἄλλοτε πάλιν ὀρχεῖσθ'· ἡ πρωτὰ ἐγγίξει.»
 Μάτην ζητεῖ ὁ Μαρίνος νὰ κάμψῃ γονεῖς ἐπιμόνους,
 Μάτην δὲ κρύφα ποιοῦσι στρυφνοὺς μορφασμοὺς αἱ παρθένοι·
 Φέρουσιν μανθύας ταχεῖς ὑπηρέται, καὶ φεύγουσιν ὅλοι,
 Ὑπνον γλυκὺν κι' ἐλαφρὸν ἐπευχόμεν' εἰς μένοντας φίλους.

Μόνοι τῶν ξένων δ' οἱ τρεῖς παραμένουσιν ἄνδρες τῶν Λάκκων·
 Τούτους δὲ νῦν ὁ Μαρίνος ἐκ νέου θερμῶς δεξιούται·
 «Φίλοι Λακκῶται, σεῖς μόνοι δὲν εἴχετε μέρος ἀπόψε,
 Πάντων τῶν ἄλλων φαιδρῶς εὐθυμούντων εἰς ὄρχησιν· πρέπει
 Τώρα κι' οἱ πόδες ὑμῶν πρὸς χορὸν νὰ τραποῦν τῆς πατρίδος.» —
 «Χρεῖα δὲν εἶναι κἄμυιά», ὑπέλαβ' ὁ Δράκος· «εὐθύμως
 Βλέποντες πράγματα νέα, τὸν χρόνον διήλθομεν.» — «Ὅχι,»
 Εἶπ' ὁ Μαρίνος, «ὁμοῦ θὰ χορεύσωμεν μίαν πυρρίχην·
 Παῖξ', ἀδελφὴ μου, τὴν ἄρπαν, καὶ ψαῦσον χορδὰς μετὰ τέχνης·
 Ἦχον ἀνάκρουσον νέον, ὃν ἤκουσες παῖδες νὰ ψάλουν,
 Κι' ἐμαθες πάραυτ'· » Ἀρχίζουν τῆς κόρης οἱ δάκτυλοι τότε

Τάχιον, ἢ παρ' ἀνέμου σειόμενα πίτυος φύλλα,
 Τόνους γλυκεῖς πρὸς ῥυθμὸν πυρρίχιου γοργοῦ νὰ ἐκπέμπουν·
 Ἕμα δὲ χρῶμα τοῦ ῥόδου τὸ πρόσωπον ἔλαβεν ὅλον.
 Σύρει δ' ὁ ἥρως ἐμπρὸς τὸν χορὸν, κι' ἐλαφρότερος εἶναι
 Σφαίρας εὐκάμπτου μικρᾶς, εἰς τὴν γῆν μεθ' ὀρμῆς ῥιπτομένης,
 Πάλιν δ' εὐθύς, ἅμ' ἐγγίση χαμαὶ, πρὸς τὰ ἄνω πηδῶσης.
 Βλέπει δ' ἡ κόρη τὴν χάριν, καὶ νέας χαρὰς πληρουμένη,
 Ἄσμα γλυκὺ συνενοῖ, καλλονὴν ἐκθειάζουσα ἀνδρείων,
 Κι' ἔρωτα χύνει ἀγνὸν εἰς διστίχων πολλῶν ποικιλίαν.
 Ἐνθους δ' ὁ ἥρως τὸ βῆμα σφοδρύνει, κι' ἰδρῶς τὸ λευκόχρουν
 Μέτωπον ῥαίνει, ὡς δρόσος, ἦν ἄφθονον χύν' ἡ πρώτη
 Ἄνω τῶν χόρτων, ὁπότεν αἰθρία διώκη τὰ νέφη.
 Ἀγγελοι πλήττουν ὁμοίως χορδὰς οὐρανίων ὀργάνων,
 Ὅταν ἀγία ψυχὴ πληρωθεῖσα τῆς θείας ἀγάπης,
 Σκῆνωμ' ὡχρὸν εἰς τὴν γῆν καταλίπη πετώσα πρὸς τᾶνω.

Παύει καὶ κάθητ' ἐν τούτοις, ἐξάγων ῥινόμακτρον πλήρες
 Τρόπων κεντήματος, κάτω μασχάλης κομψῶς τεθειμένον·
 Χεῖρα δ' ἐπαίρων σοφγγίζει μὲ χάριν λαμπροῦς μαργαρίτας,
 Κι' ἐπειτ' ἀφείς ἐλαφρὸν στεναγμὸν, ἀκουσίως τὴν κόρην
 Βλέπει, καὶ λύπης σιγὴ τὸ λαλοῦν πρόσωπόν του βαρύνει.
 Τοῦτ' ὁ Μαρίνος ἰδὼν, ἐννοεῖ τὴν αἰτίαν, καὶ πάλιν
 «Ψάλ', ἀδελφὴ μου», φωνεῖ, «τῶν ὠδῶν σου τινὰ τῶν ὠραίων,
 Ὃς ἐδιδάχθης, πολὺν κοπιάσασα χρόνον πρὸς τοῦτο.»
 Δεῖξασα δὲ πῶς δειλίαν, χρυσοῦν ἡ νεᾶνις κλειδίον
 Φέρουσα ἀνοίγει βραδέως κομψόν τι κιβώτιον, ἐνθα
 Εἶχε σημεῖα πολλὰ μουσικῆς ἐπὶ χάρτου γραμμένα·
 Ἕμα δ' εἰκόνας μικρὰς, τῆς ἰδίας χειρὸς ἐργασίας.
 Στρέφει δὲ φύλλα παντοῖα, ζητοῦσα τὸ ἄσμα νὰ εὕρῃ,
 Ὅπερ ἑτόνισ' ἐσχάτως, εἰς στίχους ποιήσασα μόνη.
 Ὅσον δ' ἐκείνη δακτύλους ταχεῖς ἐρευνῶς ἐπαλλάσσει,
 Τόσον ὁ ἥρως προσέχει, προαισθησὶν ὥς τινα ἔχων.
 Κι' εἶδε τῷ ὄντι γραφὴν παριστῶσαν μακρὰς κυπαρίσσους,
 Ὅρος, κι' ἐν μέσῳ αὐτῶν ὑψηλὸν ὡς ἐκείνην τὸν Δράκον,

ῥίπτοντα βλέμμα γλυκὺ πρὸς ἐλάφιον βόσκον εἰς χόρτα.
Θάμβος κατέλαβε τότε τὸν ἥρωα· μόλις κρατεῖται,
Μέλλων φωνὴν θαυμασμοῦ καὶ χαρᾶς αἰφνιδίου νὰ βάλη.

Εὕρηκ' ἐν τούτοις ἡ κόρη τὸ φύλλον ἐκεῖνο τοῦ χάρτου,
"Ὅπερ ἐζήτει· τὸ θέτει δ' ἐπάνω τοῦ ξύλου τῆς ἄρπας,
"Ὅπου σιδήρια δύω ἐκράτουν, ὡς χεῖρες ἀνθρώπου.
Οὕτω δ' ἀρχίζει μὲ μέλος νὰ ψάλλ' εἰς τὴν γλῶσσαν τοῦ Δάντου·
"Ὡρως ἡσύχους ποθῶ, εἰς τὴν μνήμην νὰ φέρω τὸν χρόνον,
"Ὅτ' εἰς ὁρέων ὁδοὺς ἐκυκλοῦμεν τὸ εὐδαίμον βῆμα·
Χρῶμα γλυκὺ τούρανθ', τὸν γλαυκὸν ὀρθαλμόν σου νὰ βλέπω,
"Ὅστις μ' ἐλκύει, γλυκεῖς εἰς τὸ στῆθος παλμούς συνεπάγων·
Σείουσιν δ' αὖραν ἡσύχως κορμὸν τῆς πτελέας εὐμήκη,
"Ὅπως εἰκόνα θεῶμαι βαδίσματος ἥρωος· κι' ὅψις
Θέλω δρακόντων ἀγρίων νὰ φέρῃ ἔς τὸ σῶμά μου φρίκην,
"Ἰνα τὴν λέξιν προσφέρω, ἧς φθόγγος δηλοῖ τῶνομά σου."
Ἐψαλ' ἡ κόρη, κι' ἀφίνει τὴν ἄρπαν συγκίνησις ὅλη·
Χεῖρ' ἀλχιδάστρινον κάμπτει, κροτάφου στηρίζουσα βάρος,
Κι' ἔπειτα βλέπει πλαγίως τὸν Δράκον· ἐκεῖνος κἀνένα
"Ὅσων ἐψάλησαν λόγων δὲν εἶχ' ἐννοήσει, καὶ μόνον
Μία φθογγή, ἡ τοῦ ντρακ, εἰς τῷτίον αὐτοῦ διαμένει.
Πλὴν ἡ γλυκεῖα φωνή, ἣν τὸ πρῶτον τανῦν ἀκροᾶται,
"Ἀμα δὲ πληξίς χορδῶν, ἣν συνώδευσαν καίοντα χεῖλη,
"Ἐθελζαν τόσον αὐτόν, ὥστ' ἐμβρόντητος κι' ἄλλαλος μένει.

Οὕτω καρδίαν ἀλγοῦσαν εἰς γῆν δουλωμένην ἐγκρύπτων,
Νέος τὸν ἄνεμον πνεύσας, ὃν τόπος ἐλεύθερος χύνει·
Χρόνον ὁπότεν πολὺν διατρέψας μακρὰν τῆς πατρίδος,
"Ἐλθῇ κι' ἀκούσῃ τοὺς τόνους ἀσμάτων θουρίων, ὅποια
"Ἄνδρες ἐλεύθεροι ψάλλουν, ὑψοῦντες πρὸς τᾶνω τὰς λόγχας·
"Ἐνθου πληροῦται χαρᾶς, καὶ τὰ χεῖλη του ἀναυδα μένουν,
Θάμβος δὲ μέγα ψυχὴν αἰσθημάτων ἀνάπλεων ἔχει.

Τέλος τῆς Ε'. παράφθιας.

ΚΡΗΤΗΪΔΟΣ

ΡΑΨΩΔΙΑ ΣΤ'.

Ἔμενον δ' ὦραν τινὰ εἰς σιγὴν βυθισμένοι τοιαύτην
Πάντες, ὡς σύμπλεγμα' ἀψύχων ἐκ λίθου λευκοῦ ἀγαλμάτων,
Ἄτιν' ἐκφράζοντα ἦθος ἀρχαῖος τεχνίτης ἐποίει·
Ὅταν ὁ Τάσκας, πατὴρ μερμυῶν, ἐπιλέγει τοιαῦτα·
«Ἦδ' ἡ τοῦ Φοίβου λαμπρὰς τῆς νυκτὸς φυγαδεύει τὰ σκότη·
Ἄγετε, τέκνα· καιρὸς ν' ἀναπαύσωμεν μέλη βαρέα.
Αὔριον δ' αὖθις ὥδῃ καὶ χορδῶν θὰ μᾶς τέρψη τὸ κροῦσμα·
Τέκνον, ὁδήγησ' ἐκεῖ, ἐνθα κλίνας τρεῖς ἔχουν στρωμένας,
Ξένους, οὓς ἴσα τιμῷ πρὸς τὴν φίλην τῶν παίδων δυάδα.»
Πάντες δ' ἐγείρονται τότε· πλὴν βλέμματα κλέπτουσι δύω,
ἵνα μ' αὐτὰ πρὸς μερίμνας γλυκείας βαδίσουν καθ' ὕπνον,
Ὅστις δραπέτης δὲν θέλει τὰ βλέφαρ' αὐτῶν νὰ συγκλείσῃ,
Λόγων ἐντέχνως ῥιφθέντων εἰς πᾶσαν στιγμὴν ἐρχομένων,
Νέας ἐννοίας νὰ φέρουν, ἐλπίδος χρυσῆς εὐτυχίαν.

Κώδων ἐν τούτοις ἀγγέλλει τὸ μέσον τοῦ δρόμου τοῦ Φοίβου.
Πρῶτος δ' ἀπάντων ὁ ἥρως ἀνίστατ', ἐγείρων συνάμα
Φίλους εἰς ὕπνον βαθὺν βυθισθέντας ἐφ' ὦραν ὀλίγην,
Ὅν τὸ ἀμέριμνον δίδει καὶ ὁ οἶνος ποθεῖς μ' ἀφθονίαν.
Κάθητ' ἡσύχως κατόπιν ἐντὸς τῆς αἰθούσης, ποικίλας
Σκέψεις ποιῶν, καὶ εἰς τὸ μέλλον προσβλέπων μὲ νοῦν θολωμένον,
Ὅτ' ἐμπροσθέν του παρέστη τὸ αἶτιον ὅλης τῆς πλάνης.

Ἦτο δ' ἡ κόρη ὀλίγον ὥχρα, καὶ τὸ μέλαν τῆς ὀμμάς
 Κάπως ἐπρόδιδ' ἐντὸς ταραχὴν, μαρασμὸν ἀγρυπνίας.
 Φόρεμα δ' ἔφερ' ἀπλοῦν, καὶ τὴν κόμην ἀφήσας ὀπίσω,
 Εἶχεν αὐτὴν ἐπιδέσει μ' ὀθόνην λεπτὴν ἐκ μεταΐξης.
 Μόλις πλὴν ἦνοιξε χεῖλη «ἡμέραν καλὴν» νὰ φωνήσῃ,
 Κι' ἔφυγε γέλως, ζῶν ἐῖς τὰ μέλη τοῦ Δράκου ἐγχύσας.
 Πάραυτα δ' οὗτος ἠγέρθη, μὲ σέβας πολὺ χαιρετήσας,
 Κι' εἶπε, φωνὴν χαμηλὴν ὑπὸ τρέμοντα χεῖλη προφέρων·
 «Ποῦ ὁ πατὴρ κι' ἀδελφός σας, κυρία, ἡ ὥρα βιάζει»
 Ἰνα μὴ νύξ καταλάβῃ ἡμᾶς ἐῖς τὸν δρόμον τῶν Λάκκων.» —
 «Τόσον βιάζεσθ' ;» ὑπέλαβ' ἡ κόρη, «καὶ θέλετε νήστευς
 Δρόμου πορεῖαν μακροῦ νὰ ποιήσητε μέχρις ἐσπέρας ;
 Μείνατε· πρόγευμα θέλουν ταχεῖς ὑπηρέται κομίσαι.»
 Κι' ἦλθον ἀμέσως τῷ ὄντι, μηνύοντες ὅτι τὰ πάντα
 Ἔτοιμα εἶναι· προσμένει δ' ὁ Τάσκας, ὁμοῦ κι' ὁ Μαρίνος,
 Ἰνα καθίσουν καὶ λάβουν τροφήν, συντροφεύοντες ξένους.
 Κάθηνται πάντες λοιπὸν, κι' ὁ Μαρίνος λαμβάνει τὸν λόγον·
 «Φίλε μου Δράκε, βεβαίως καὶ ἄλλοτε θέλεις τιμῆσαι
 Φίλον ποθοῦντα θερμῶς νὰ σὲ βλέπῃ· κι' ἐγὼ εἰς τοὺς Λάκκους
 Θέλω ἀνέλθει, ἀφοῦ τελειώσω τινὰς ὑποθέσεις,
 Αἵτινες χρόνον πολὺν, κατεπεύγουσαι, δὲν μοὶ παρέχουν.
 Ὅμως ἐλπίζω πῶς θέλεις σὺ ἐλθ' εἰς ἐννέα ἡμέρας,
 Ὅτ' ἀδελφῆς προσφιλοῦς ἐορτὴν γενεθλίων τελοῦμεν.
 Εἶπε, κι' ἐπρόσθεσ' ἰδὼν δισταγμὸν ὑπεμφαίνοντ' ἐκείνον·
 «Δός μοι τὴν χεῖρά σου· θέλεις, ὦ! θέλεις μοὶ κάμει τὴν χάριν.»
 «Ναί,» ἀνταπήντησ' ὁ ἥρως, ὁμοίως τὴν χεῖρα τοῦ φίλου
 Σφίξας, «θὰ ἔλθω· ὑγίαν ὡς τότε καλὴν σὰς ἀφίνω.»
 Εἶπε· ταχέως δ' ὁ ἵππος αὐτοῦ διατάττει νὰ ἐλθῇ,
 Ἵστατον βλέμμα φροντίσας νὰ λάβῃ, πρὶν ἐμβ' εἰς τὸν δρόμον,
 Ἵνα τὸ κέντρον τοῦ κύκλου ζωῆς ταραχώδους ὑπάρχῃ.

Πάτριον οἶκον ὁμοίως ἐκλείπουσα νύμφη παρθένος,
 Βλέμμα πανύστατον ῥίπτει, προσβλέπουσα τόπους φιλατάτους·
 Κῆπον ἀνθέων, ὃν μόνη ἐφύτευσ' αὐτὴ μὲ τὰς χεῖρας,

Ἦνα πρὸς φίλας ἡδὺν ἀσπασμὸν δι' αὐτῶν ἀποστέλλῃ
 Λύπη δ' ὁμοῦ καὶ χαρὰ κυριεύει τὸ πᾶλλον τῆς στῆθος.

Ἦδη δ' ἐκτὸς τοῦ φρουρίου κυκλοῦσι τοὺς πόδας οἱ ἵπποι,
 Ἦρεμα πλήττοντες χῶμα, ὀλίγην δ' ἐγείροντες κόνιν,
 Ὅταν τοῦ Δράκου ἡ χεὶρ χαλινὸν καταλείπῃ, τὸν ἵππον
 Ἐξω τοῦ δρόμου προτοῦ ἀγαγοῦσα, χωρὶς να προσέχῃ.
 Τόσον ὁ ἔρως τὸν εἶχε συνείδησιν πᾶσαν στερήσει!
 Οὕτως ἐπ' ὄνου πολλάκις πλανᾶται ῥεμβὸς Ἀσιάτης,
 Σύρων ὀπίσω καμῆλους πολλὰς, μὲ σχοινίον δεμμένας
 Οὔτε νοεῖ δ' ἂν τὰς λύσουν τυχὸν διαβάται ἀστεῖοι.
 Μάτην ἐν τούτοις οἱ φίλοι βοοῦν· «δεξιὰ, φίλε Δράκε!»
 Λίθος ἐκείνος κωφὸς τῶν ἐταίρων ἀκούει τοὺς λόγους,
 Οἵτινες ἄκοντες βῆμα εὐθύνουν ὀπίσω ἐκείνου.
 Ἐλεγες δ' ὅτι κι' ὁ ἵππος εἰς σκέψεις ὁμοίας πλανᾶται·
 «Ἀχ! ἀπωλέσαμεν, φίλε, τὸν Δράκον,» ὁ εἷς τῶν ἐταίρων
 Εἶπε τῷ ἄλλῳ, «δεσμώτην ἡ κόρη τὸν ἔκαμ' ἐκείνη·
 Κύριος δ' οἶδεν ὁποῖαν τροπὴν θέλει λάβει τὸ πρᾶγμα.» —
 «Πλὴν παρετήρεις;» ὑπέλαβ' ὁ ἄλλος, «κι' ἡ νέ' ἀνταπήντα»
 Φαίνεται, κάμιнос καίει ὁμοία κι' ἐκείνης τὰ στήθη.» —
 «Τόσῳ χειρότερ',» ἀπήντησ' ὁ πρῶτος, «εἰς ὄλεθρον ἕνα
 Δύω ἐὰν κρημνισθοῦν. Ὁ Θεὸς νὰ φυλάξῃ, μὴ πάλιν
 Νέον τι πάθημα μέλλῃ τὴν κώμην ἡμῶν νὰ προσβάλλῃ.»

Οὕτως οἱ φίλοι τὸν Δράκον, κι' ὁμοῦ ἑαυτοὺς ἐλυποῦντο·
 Μέσον δ' εὐρέθησαν ὅρους καὶ φάραγγος· ὅθεν ἡσύχως
 Ἐρρέεν ὕδωρ, δ Φοίβου δὲν ἐβλεπον πλέον ἀκτῖνες,
 Ἦδη χρυσοῦσαι γυμνάς κορυφὰς τῶν ἀδένδρων ὀρέων·
 Ἄνεμος δ' ἔπνε' οὐδεις, οὐδ' ἐσειόντο φύλλα τῶν πρίνων,
 Αἶ μεταξὺ κυπαρίσσω ἀγρίων τὴν φάραγγ' ἐκόσμου·
 Μόνον ποιμὴν τὸν αὐλὸν μετὰ μέλους φυσῶν, τὴν καρδίαν
 Αἰσθημα ποῖον ἐκίνει ἐδήλου, δακτύλους ἀλλάσσω.
 Τότε δ' αὐτὸν μὲ τὸ ἄσμα καὶ ἄλλος βοσκὸς συνοδεύει,
 Νέος κι' αὐτὸς ἐμπλεχθεὶς εἰς τὸ δίκτυ τοῦ ἔρωτος, κι' οὕτω

Λόγους ἐκφράζει, κρυφὴν ἐξαγγέλλων πληγὴν τῆς ψυχῆς του,
 "Ἦν ἐπαυξάνει μακρὰν τῶν ἀνθρώπων ὁ βίος εἰς ὄρη·
 "Αὔρα λεπτὴ τῶν βουνῶν τὴν φωνὴν τοῦ ἀγγέλου μοὶ φέρει,
 "Εναυλος ἦτις ἀκόμη λαλεῖ πρὸς τὰ δύο μου ὦτα·
 Χρῶμα δ' ἀκτίνων χρυσῶν, εἰς ὁρέων τὰς ἄκρας προσπαῖζον,
 Χεῖλη γελῶντ' ἐπανάγει καὶ ῥόδ' ἐρυθρὰ τοῦ προσώπου.
 "Εριφος δ' ὅταν σκιρτᾷ καὶ μετ' ἄλλων ἐρίφων συμπαίζη,
 Λάλα πτηνὰ δ' εἰς τοὺς γάμους αὐτῶν κελαδῶσιν ἀπαύστως,
 Τρόπον ἐρώτων τῆς φίλης καὶ λόγους συχνοὺς ἐνθυμίζουν.
 Πάντα δ' ἐν γένει τὰ πέριξ μορφὴν παριστοῦν Ἰηρηίδος,
 "Ἦτις ὡς νέφος ταχέως σκορπίζεται πάλιν καὶ φεύγει,
 Οὕτως ἀπαύστως φωνοῦσα· « ὕγριαι, ὕγριαι φίλει, » »

"Ἦκουσ' ὁ ἥρως τὸ ᾄσμα· παλμὸν δ' εἰς τὸ στήθος πᾶς φθόγγος
 "Ἐφερεν. "Ἦθελες εἶπει ἐπίτηδες ὅτι τὰς λέξεις
 Εἶχ' ὁ βοσκὸς συναρμύσει, ζητῶν τὴν ψυχὴν του νὰ σείσῃ.
 Τόσον καρδίας ἐκφράσεις κινοῦν τοὺς νοσοῦντας ὁμοίως!
 Εἶδον ἐν τούτοις αὐτοὺς οἱ βοσκοί, κι' ἐρωτοῦν φιλοξένως·
 « Χαίρετε! Πόθεν ἐδῶ καταφθάνετε; Ποῖον χωρίον
 Εἶν' ὁ γενέθλιος τόπος ὑμῶν; καθιπεύσατ' ὀλίγον. » —
 « Λάκκοι, καλεῖτ' ἡ πατρίς μας, » ἀπήντησε τότε ὁ ἥρως,
 « Φεύγομεν δὲ τῶν Χανίων τὰ πλήρη μολύσματος τείχη. » —
 « Εἴσθε Λακκιδῶται! Τί κάμνει ὁ Δράκος; Εἰδήσεις ἡ φήμη
 "Ἐφερε θλίψεως πλήρεις· εἰς κλίνην πῶς κοίτετ' ἀρρώστου.
 Πόσον συμπάσχω! Παντοῦ σταματῶ ἐρωτῶν διαβάτας·
 Εἶν' εὐεργέτης ἡμῶν. . . . Ἐκ τοῦ ὄρους ἐκείνου πολλὰκις
 "Ἦρχοντο κλέπτει πολλοί, τὰ παχύτατ' ἀρπάζοντες κτήνη.
 Ποῦ δ' ὁ πατήρ νὰ προσφύγῃ μὴ ἔχων, ὑπῆγεν εἰς Λάκκους.
 "Ἦτο δὲ τότε πρωτεύων ὁ Δράκος, κι' ὡς ἤκουσ' ἀμέσως
 "Ἐστησ' ἐνέδραν ἐλθῶν· ἀποκτείνας δ' ὡς πέντε κακούργους,
 Τρόμον ἐνέσπειρε μέγαν, καὶ πλέον ληστής δὲν ἐφάνη.
 Πάντοτε δὲ ὁ πατήρ μου, ἐρ' ὅσον ἀνέπνεε, λόγον
 "Ἐλεγεν οὕτω· « Τὰς πόμινας ἀπάσας ὀφείλω τῷ Δράκῳ·
 "Ἄνευ αὐτοῦ καὶ τὸν ἄρτον αὐτὸν, στερημένος θὰ ἦμην. » »

Ταῦτ' εἰς τὴν μνήμην μου φέρων, μὲ πόνον μανθάνω πῶς κλίνη
 Ἄρρωστον ἔχει τοιοῦτον τῆς Κρήτης ἀπάσης προστάτην.
 Πλὴν εἶπατέ μοι· δὲν ἔγειν' εἰσέτ' ὕγινης, ὡς ποθοῦμεν; —
 «Εἶμαι ὁ Δράκος ἐγὼ, δυστυχῆς, ὡς μὲ βλέπετε, φίλοι,»
 Εἶπεν ὁ ἥρω· «αἱ νύμφαι μὲ ῥάβδον μαγείας μὲ πλῆττουν·
 Βάσκανος δ' ἐβλάψε δαίμων τὸν πρῶτον φθονούμενον ὄλβον.
 «Εἶσαι ὁ Δράκος!» βοῶσιν οἱ πάντες· «ταχέως, παιδία,
 Σπεύσατε, λάβετ' ἡνίας τοῦ ἵππου· ὦ ἥρω, κατὰ βᾶ·
 Μείνον ὀλίγον μ' ἡμᾶς, τοῦ Θεοῦ θ' ἀπολαύσης λατρείαν·
 Σφάζατ' ἐρίφους, πᾶν ὅτι μαστοὶ τῶν προβάτων παρέχουν
 Φέρετε· σήμερον εἶναι χαρᾶς πανευδαίμων ἡμέρα.
 Γέρον, γινώσκων δαιμόνων ἐπήρειαν, πρόσελθε· τώρα
 Μᾶλλον ἢ ἄλλοτ' ἀνάγκην τῆς πείρας σου ἔχουν οἱ φίλοι.»
 Ἦλθ' ὁ πρεσβύτερος· τὰ χεῖλη κινεῖ μυστικά, μὲ τὴν χεῖρα
 Κάμνει σταυρὸν, τῶν ὁμμάτων προτοῦ θεωρήσας τὰς κόρας,
 Κι' εἶτα μικρὸν φυλακτὸν εἰς τὸν τράχηλον δένει τοῦ Δράκου.
 Λόγους δὲ λέγει τοιούτους, καρπὸν γηραιᾶς ἡλικίας·
 «Πᾶσαν πρωΐαν κι' ἐσπέραν θυμίαμα πρέπει νὰ καίης
 Ἐνθα σταυροῦνται ὁδοί, στρατιῶν ταρταρείων ἐνέδρα·
 Ἀγαμος δὲ ἱερεὺς λειτουργίαν τελῶν τῶνομά σου
 Τρεῖς ν' ἀναφέρῃ φορὰς, τεσσαράκονθ' ἡμέρας ἀπαύστως·
 Ὑστερον δὲ μὲ τὴν ζώνην αὐτοῦ νὰ ζωσθῇς τὴν ἁγίαν·
 Οὕτω πᾶν ἔχνος δαιμόνων παντάπασι θέλει σ' ἀφήσει.
 Σήμερον, τέκνον μου, πλέον δὲν ἔχομεν πάθη τοιαῦτα·
 Ἄλλοτ' ὑπῆρχον πολλοὶ πειρασμοὶ φαντασμάτων φρικώδεις.
 Βλέπεις τὸν κλῖβανον τοῦτον, ἐκ βάθρων χαμαὶ κρημνισμένον;
 Θέλω διήγημα σ' εἶπει ποιμένος, ἐμοῦ συνεταίρου.
 Ἦτόν αὐτὸς ἀκουστὸς εἰς τὴν τέχνην τοῦ παίζειν τὴν λύρην·
 Κι' ὅτε πανσέληνος ἦτον, εἰσίγα δὲ σύμπας· ἡ φύσις,
 Ἐπαίξε μόνος, καὶ νύκτα τινὰ Νηρηίδας θεᾶται
 Πόδ' ἐλαφρὸν εἰς χορὸν πρὸς τοὺς τόνους τῆς λύρας κινούσας,
 Μίαν δὲ μάλιστ' ἐξ ὄλων, πολλῆς ὠραιότητος θαῦμα.
 Ἐρλεξεν αὕτη τὸ στῆθος βοσκοῦ, ἐπὶ τόπων ἐρήμων
 Τρέφοντος καύφας ιδέας, καὶ πᾶσαν ἐσπέραν ἐκείθι

Κρούων τὴν λύραν πλησίον ἐπήγαιν' ἐμπρὸς ἓνα πόδα·
 Τέλος δὲ τόσον σιμὰ τοῦ χοροῦ τῶν φασμάτων προσῆλθεν,
 "Ὡστ' ἐκ τῆς κόμης τὴν μάλιστ' ἀρέσκουσαν εὐστροφ' ἀρπάξει.
 Ἐγειναν δ' ἄφαντοι πάραυτ' αἱ ἄλλαι, κ' ἐκείνη τοιαῦτα
 Λέγ' εἰς τὸν ἄνθρωπον, ἅμα τοῦ πόθου προσρίψασα βλέμμα·
 « Ἄθλιε, τώρα λοιπὸν τί κατάρθωσας ; » — « Θέλω γυναῖκα
 Σέ ν' ἀποκτήσω τὴν ἄστρου παντὸς στιλπνοτέραν τὸ κάλλος, »
 Εἶπε τῆς λύρας ὁ κρούστης· « Λοιπὸν » ἀπεκρίθη ἐκείνη,
 « Εἴμ' ἰδική σου· πλὴν λέξιν ποτὲ δὲν θ' ἀκούσῃς καμμίαν
 Στόμα νὰ εἴπῃ συζύγου στυγνῆς, ταπεινούσης δὲ τῶμα. »
 « Ἔστω, » ἀπήντησεν οὗτος· καλέσας δ' εὐθὺς ἱερέα,
 Ἔστεψε στέμμα τοῦ γάμου τὸ τέρας ἐκεῖνο τοῦ κάλλους
 (Πρόσωπον τότε ποιῆσαν ὡχρὸν ὡς τοῦ θεοῦ τὸ χρῶμα).
 Ἦλθε δὲ πλῆθος πολὺ κ' ἐθεῖτο μορφήν τῶν ἀγγέλων·
 Λόγον ποτὲ πλὴν τὰ χεῖλη δὲν εἶπον τῆς κόρης· ποικίλους
 Τρόπους δ' ἐκεῖνος βασάνων ἐνήργει βουλῇ τῶν γνωρίμων,
 "Ἴν' ἀναγκάσῃ αὐτὴν νὰ φωνήσῃ, παράπονον δ' εἴπῃ.
 Πρῶτον λοιπὸν δὲν παρεῖχ' εἰς αὐτὴν οἰκουροῦσαν τὰ ὅσα
 Εἶν' ἀναγκαῖα πρὸς τοῦτο· πλὴν πάντα εἰργάζετο μόνη·
 Ὑδωρ ἐκόμιζε τῶρος αὐτὸ καταβαίνουσα, κ' εἶχε
 Σάρωθρον θύμον· ἐφόρει δὲ πέπλον σχισμένον εἰς ῥάκη,
 Ἄτινα μάτην συχνὰ μὲ ῥαφίδος ἐπέῳραπτε νῆμα·
 Κι' ἔσυρε σάνδαλα τόσον μικρὰ, ὥστε μόλις ὁ μέγας
 Δάκτυλος ἦτον ἐντὸς, τὸν δὲ πόδα ἐλύπει τὸ χῶμα.
 Κι' ὅμως ποτὲ γογγυσμὸν δὲν ἀνέδωκαν πάσχοντα στήθη.
 Τέλος τεχνάζεται πάντων σκληρότατον πρᾶγμα τοιοῦτον,
 Σύζυγος θέλων φωνὴν ἐρωμένης ἀκάμπτου ν' ἀκούσῃ·
 Ἄψας τὸν κλῖθρον τοῦτον, λαμβάνει τὸ μόνον τῆς τέκνον,
 Σχῆμα ποῖων ὅτι μέλλει νὰ ῥῖψῃ αὐτὸ εἰς τὰς φλόγας.
 Τότε ῥηγνύει φωνὴν τελευταίαν καὶ λέγει μ' ὀδύνην·
 « Σκύλε, δὲν ἤρκεσαν ὅσα μ' ἐπέβαλες βάσαν' ; ἀκόμη
 Θέλεις τῶν σπλάγχχνων μου θρέμμα νὰ φάγῃ τὸ πῦρ τῶν χειρῶν σου ;
 Ἐρρε· δὲν θέλεις μὲ ἶδει ποτὲ εἰς τὸ μέλλον, ὦ τάλας. »
 Εἶπε τὸν κλῖθρον (ἴδε !) λακτίσας ἀγρίως κρημνίζει,

Κι' ἄφαντος γίνετ' αὐτὴ καὶ τὸ τέκνον αὐτῆς παραχορῆμα·
 Ἐμεινε δ' ἔρημος τότε ὁ βοσκὸς, καὶ δακρύων πλημμύρα
 Ἐπνιξ' αὐτόν· ἐπὶ βίον δ' ἐτράπη μισάνθρωπον, κι' ὄρη
 Πλάνης διήρχετο· πῶς ν' ἀποζήσῃ δὲ τρόπον μὴ ἔχων,
 Ἦρπαζε, μὴ ἐννοῶν ὡς παράφρων τί πράττει διόλου.
 Καί ποτ' ἐλθὼν εἰς μονὴν ἱερὰν, ἐν ποτῆριον κλέπτει,
 Ὅπερ ἀνάθημα ἦτο πτωχοῦ ἱερέως ἐκεῖθι.
 Μέγας πλὴν τότε θυμὸς κληρικοὺς κυριαβεῖ μονήρεις·
 Κι' ἑτοιμοὶ γίνοντ' ἄρὰς κατ' αὐτοῦ νὰ φωνήσουν θανάτου,
 Σύλλογον μαῦρον ἐπτὰ ἱερέων πενθούντων καλοῦντες.
 Μάτην αὐτοὺς ὁ λαὸς ἐμποδίζει λαμβάνων εἰς χεῖρας
 Λίθους, μ' αὐτοὺς δ' ἀπειλῶν νὰ φονεύσῃ τοὺς μέλλοντας οὕτω
 Μέγαν θυμὸν τοῦ Θεοῦ νὰ ἐγείρουν· κρυφίως ἐκεῖνοι
 Βράχον μακρὸν ἀναβάντες, λαμπάδας πισσίνας ἀνάπτουν·
 Λίθανον δ' ἅμα δυσώδη καπνίζουν, καὶ τᾶμφρα πάντα
 Βάλλουν ἀνάστροφα, κι' οὕτω ψαλμοὺς τοῦ Δαυὶδ ἐκφωνοῦσι·
 Εἶτα δ' ὑψοῦντες τὰς χεῖρας, φρικώδεις ἐκπέμπουν κατάρας·
 «Κύριε, ρίψον τὸ πῦρ τοῦρανοῦ καὶ κατὰκαυτον ἄνδρα,
 Ὅστις τὴν βέβηλον χεῖρα ἔς αὐτοὺς τοὺς ναοὺς σου προσάγει»·
 Σείεται τότε ἡ γῆ, μυκηθμοὶ δ' ἀντηχοῦν ὑποκώφως·
 Μαῦρα δὲ νέφη σκεπάζουν τὸν ὅλον ὀρίζοντα, κι' ἱππων
 Κρότους ὥσει μυριάδων πληττόντων μὲ πέταλ' ἀκούουν·
 Ῥήγνυτ' ὁ βράχος κατόπιν, καὶ πῦρ τοῦρανοῦ καταπίπτει·
 Δένδρα μαραίνονται, νόσοι θερίζουν ζωὰς τῶν ἀνθρώπων,
 Ἄπνους δὲ κεῖτ' εἰς τὴν γῆν ὁ τὸ ἅγιον σκευὸς συλήσας,
 Ἔργων λαβῶν μιᾶν τρομερὰν τιμωρίαν ὁ τάλας·
 Φρίκην τοιαύτην ἐνσπείρει ἐπτὰ ἱερέων κατὰρα !
 Ταῦτα δὲ τρέμον τὸ πλῆθος κωλύει τοὺς ταύτην τολμῶντας.
 Ἦσυχος πλὴν οὐδὲ νῦν εἰς τὸν τάφον ἐκεῖνος κοιμάται,
 Ὅστις τοιούτων ὑπῆρξε παθῶν ἡ αἰτία τὸ πρῶτον·
 Νύκτωρ ἐξέρχεται, κόμην ἀγρίαν ὀρθὴν ἐπεγεῖρων,
 Στρέφον τὰ ὄμματ', ὡς στρέφει τροχὸς ταχυτάτης ἀμάξης·
 Πνίγει τὰ βρέφη, τραπέζας μεστὰς φαγητῶν ἀνατρέπει,
 Ἄρτους δ' ἡ ἄρνας μὲ μίαν ὁρμὴν καταπίνει εὐκόλως.

Καί ποτ' ἔλθων εἰς συντέκνου τὸν οἶκον (μεσάνυχτα ἦτο),
 Μέσον εἰσδύσας τῆς πλήρους καπνοῦ μαυρισμένης ἐστίας,
 Δεῖπνον ζητεῖ. Τὸν γνωρίζει δ' εὐθὺς ὁ ἀρχαῖος ἐταῖρος,
 Κι' οὕτω κρυφὰ ὁμιλεῖ πρὸς τὴν τρέμουσαν σύζυγον· « ὅταν
 Μαῦρος ἀλέκτωρ φωνήσῃ, διώκων νεκρὸν ἐνεργοῦντα,
 Κρύψε τὰ τέκνα μας ὅλα, ἐκτείνουσα δύο ἀγκάλας·
 Βλάβην κάμμιαν εἰς παῖδας δὲν δύναται τότε νὰ φέρῃ. » »
 Ἔφαγ' ἐν τούτοις ἐκεῖνος ὅποσον τριάκοντα τρώγουν·
 Αἶφνης δ' ὅπoταν κροτοῦν τοῦ ἀλέκτορος πτέρυγες, κι' ἦχον
 Βάλλῃ θραγχνὸν ἢ φωνή, παρευθὺς ὡς μαινόμενος τρέχει,
 ῥίψας χαμαὶ μετὰ βίας ἐν μέγα κανδύλιον, ὅλον
 Χύσας τὸ ἔλαιον, κι' ὅμως τὴν ὕελον σώαν ἀφήσας.
 Μάτην δ' ὁ σύντεκνος κράζει αὐτὸν ν' ἀπομείνῃ ὀλίγον·
 Φεύγει καθὼς ὁ καπνὸς, καὶ βοσκoὺς ἀπαντήσας τῶν Φράγκων,
 Σφάζει αὐτοὺς κοιμωμένους· προβάτων δὲ μύκηθμ' ἀγγέλλει,
 Ὅτι δὲν εἶχον ἐκβάλει τῆς μάνδρας αὐτὰ τὴν πρωΐαν·
 Ἦλθον δ' οἱ γείτονες κι' εὗρον νεκροὺς τοὺς σκοτοῦς τῶν ποιμνίων.
 Ἐκτοτ' ἐχάθη, κι' οὐδὲν μᾶς ἀνήγγειλε πλέον ἢ φήμη,
 Ἔως ἔλθων μετὰ ἔτη 'ς τὸ Κάστρον ὁ σύντεκνος, αἶφνης
 Βλέπει αὐτὸν ἐν τῷ μέσῳ πολλῶν ἐργατῶν μὲ κοπίδα
 Τέμνοντα δέρμα, τὴν τέχνην δ' ἀσκoῦντα μαλοῦ σκυτοτόμου.
 Φρίκη κατέλαβ' αὐτόν· ἐρωτᾷ πῶς καλεῖται, τίς εἶναι,
 Πόθεν κατάγετ'· οὐδεὶς πλὴν ἠξεύρει, καὶ πάντες τοιαύτην
 Δίδουν ἀπόκρισιν· « εἶναι πατρίδος, γονέων ἀγνώστων,
 Σύνους αἰείποτε· λέξεις δ' ὀλίγας προσφέρουν τὰ χεῖλη·
 Ἔχει γυναῖκα καὶ τέκνα. » » Ταχέως λοιπὸν τὴν γυναῖκα
 Ταύτην εὗρών ἐρωτᾷ· « Τάχα 'ξεύρεις μὲ ποῖον κοιμᾶσαι ;
 Εἶναι νεκρὸς καὶ διάγει χθονίαν ζωὴν ἐν τῷ κόσμῳ·
 Ἄρξ γ', ἀθλίᾳ, θερμὸν περιέλαβες ἤδη τὸ σῶμα ; » —
 « Ἄ Πώποτ', » ἀπήντησ' αὐτή· « Λοιπὸν μάθε τί πρέπει νὰ κάμῃς, » »
 Αὐθις ὑπέλαβε θέλων νὰ σώσῃ αὐτὴν ὁ πρεσβύτερος·
 « Ὅταν ἐσπέρας ὁ κῶδων τὸ σάββατον τοῦτο σημάνῃ,
 Θέλω καλῆς ἱερῆς, ν' ἀναστεῖλουν ψυχὴν πλανημένην·
 Ἀγριὸς τότε δ' ἐκεῖνος θὰ ἔλθῃ νὰ πνίξῃ τὰ τέκνα

(Ὅταν τὸ σῶμά του λύη εἰς ὅς' ἐξ ἀρχῆς συνετέθη),
 Ἄτινα ἔχει θανὼν μετὰ σοῦ τῆς ταλαίνης γεννήσει;
 Σὺ μὴ τρομάξης· πλὴν λάβε τ' εὐθύς εἰς τὰς δύο ἀγκάλας,
 Λέγουσα· «*χαῖρε, Παρθένε, ἀσπίς κατὰ μαύρων δαιμόνων.*»
 Εἶπε τοιαῦτα προτρέπων ἀθάνα γυναῖκα τοῦ Κάστρου.
 Εἶτα δ' ἐτέλεσ' ἐλθὼν εἰς Χανία μνημόσυνον, ἵνα
 Πλάνητα, μάταιον μόχθον μοχθοῦσαν ψυχὴν ἀναπαύσῃ.
 Ὅτε δ' ἐλάβανον τέλος εὐχαι εὐσεβῶν ἱερέων,
 Βλέπουσι σφῆκ' εἰς ὅπην τοῦ μνημείου ἐκείνου χωροῦσαν.
 Ἦγειραν τότε τὴν πλάκα, μεστὴν χορταρίων πρασίνων,
 Κι' αἶρνης ὀρώσιν αὐτὸν εἰς τὰς χεῖρας ἐμβάδας κρατοῦντα,
 Ῥάπτοντ' αὐτάς, ἐσχισμένας εἰς δρόμους μακροὺς καὶ κρημνώδεις,
 Ἐνθ' ἐπλάνατο φονεύων ἀνθρώπους ὁμοίως καὶ κτήνη.
 Τρόμος κατέλαβε δ' ἅπαν τὸ πλῆθος, καὶ φεύγουν ὡς αἶγες,
 Ἄς ἐξιππάζει μορφή παραδόξου τινὸς ἐν τῇ φύσει.
 Τρεῖς δ' ἐπισκόπους κατόπιν καλοῦν καὶ τελοῦν λιτανείαν.
 Ἐπειτ' ἀνοίγουσι πάλιν. Τὸ πτώμα δὲν ἦτο λυμένον,
 Ἦπαρ δ' ἀνθρώπου σφικτὰ μὲ τὰς δύο του χεῖρας ἐκράτει,
 Αἵματος πλήρες, ὃ σφάζας νεόγαμον κόρην ἐρρόφα
 (πάντοτ' αὐτοὶ ἐνοχλοῦν τὰς λεχοὺς κι' ἀρτιγάμους γυναῖκας)
 Ὅθεν οὐδέποτε αὐτάς εἰς τὴν κλίνην ἐρήμους ἀφίουν).
 Εὐλα συνάγουν λοιπὸν καὶ πυρὰν ὑψηλὴν συσσωρεύουν,
 Ἄνω δ' αὐτῆς τὸν νεκρὸν ἐπιθέτουν, καὶ πῦρ ὑποβάλλουν.
 Ἦτο δ' ἡμίχυστος, ὅτε τὸν σύντεκνον βλέπει καὶ ῥίπτει
 Αἵματος μίαν βανίδα· εὗρεκε δ' αὐτὴ τοῦ συντέκνου
 Δύω δακτύλους, σαπέντας εὐθύς καὶ πετόντας, ὡς πίπτει
 Δένδρου ὁπόρα σαπρὰ, ὅταν ἄνεμος βίαιος πνεύσῃ.
 Ὅτε δὲ τέλος τὸ πῦρ τὸν νεκρὸν κατηνάλωσεν ὅλον,
 Κόσκινον φέρουν λεπτὸν, καὶ τὴν κόνιν αὐτοῦ κοσκινίζουσι.
 Ὅνυχά δέ τιν' εὗρισκουν, ἐμμέναντα σῶον εἰσέτι.
 Ἀπτουσιν αὖθις πυρὰν καὶ τὸν καίον καὶ ἐκείνον· μὲ νέας
 Πάλιν δ' εὐχὰς τὸν διώκουν εἰς Θήραν φυγὰς νὰ ὑπάγῃ,
 Ἐνθα τοὺς πάντας ἀθροίζουσι, κρημνίζοντας λίθους ἐκ βράχων,
 Πλήττοντας πλέοντας ξένους, καὶ λύοντας κάλως τῶν πλοίων·

Ἄμα φυσῶντας ἀτμούς καὶ τὸ ὕδωρ ποιοῦντας νὰ βράζῃ.—
 Ἔτυχε δέ ποτε ναῦς Σφακιωτῶν παραπλέουσ' ἐκεῖθεν,
 Κι' αἶφνης ἀκούει φωνὴν ὑποκώφως τοιαῦτα δηλοῦσαν·
 « Ἀ φύγε, τῆς Κρήτης υἱέ! συντοπίτης πονῶν σὲ προτρέπει,
 Ναύτας τυχόν μὴ φονεύσουν οἱ λίθοι, οὓς βάλλουσι χεῖρες
 Μαύρων σκιῶν, σκελετῶν ἐνδυμένων τὸ χῶμα τοῦ τάφου·
 Ἄν δὲ πρὸς χρεῖαν τινὰ θὰ προσδέσης ἐνταῦθα τὴν πρῶραν,
 Σχῆμα σταυροῦ, περιπλέκων τὸν κάλων, ἀνάγκη νὰ κάμῃς. »
 Ἐκτοτε πάντα τὰ πλοῖα, ἐκεῖ καταγόμενα, δένουν
 Οὕτω τοὺς κάλως, μὴ βλάψουν αὐτοὺς τῶν δαιμόνων ἐταῖροι·
 Ὅτι ποτὲ δὲν ἐλλείπουν ἐπήρειαι μαύρου Ταρτάρου,
 Ὅπως δεικνύει προσέτι τὰκόλουθον, φρίκης ἐμπλήσαν
 Πᾶσαν ἐκείνην τὴν νῆσον. Τὰς λέμβους συχνὰ τὴν πρῶϊαν
 Βλέποντες αἵματος πλήρεις, τί τρέχει νὰ μάθουν δὲν εἶχον
 Τόλμην διόλου, ἂν κι' ἦσαν περίεργοι πλείστον. Πλὴν τέλος
 Νέος γενναῖος εἰς λέμβου μεγάλης ἐγκρύπτεται πρῶραν.
 Αἶφνης δὲ βλέπει τὴν νύκτα γυναῖκας γνωρίμους, τὰς κώπας
 Αἵτινες δρᾶττον κι' ἐλκύνουν ταχέως· κι' ὁπόταν τὴν αὔραν
 Ἐχυσ' ὠραία πρῶϊα, τὴν γῆν τῆς Λιβύης προσβλέπουν.
 Βρίνουνσι δ' ἐξω κατόπιν ἐκεῖναι, κι' ἀνθρώπους βιβρώσκουν.
 Κλάδον δὲ φοῖνικος κόψας ὁ νέος πρὸς δεῖγμα, καὶ πάλιν
 Σῶμα κυρτόνει καὶ πτήσσει τῆς πρῶρας ἐντός. Τὴν δ' ἐσπέραν
 Φάσματα μαύρης νυκτὸς εἰς τὰκάτιον αὔθις ἐμβαίνουν,
 Στρίγλαι κρατοῦσαι ἔς τὰς χεῖρας ἀνθρώπινα σπλάγχνα,
 Ὅλ' ἐρυθραὶ, καθὼς εἶναι σφαγεῖς μακελλείων μεγάλων,
 Μ' ὅφιν φρικώδη καὶ λύσσης ἀνάπλεω. « Κᾶπως ἀνθρώπου, »
 Φώνησε μία « ὁσμὴν νὰ ὁσφραίνωμαι ζῶντος ἐνταῦθα. » —
 « Ἄ τάλαιν', » ἀπήντησεν ἄλλη, « σκαλίζουσ' ὀδόντας θὰ εὕρῃς
 Ἔτι σαρκῶν ἀνθρωπίνων τεμάχῃ μικρά· μὴ θαυμάζῃς
 Οὕτω λοιπὸν ἂν ὁσφραίνεις ὁσμὴν ἀνθρωπίνην ἐνταῦθα. » —
 « Ἄ ζῶντα (τί λέγεις;) καλῶς ἐννοῶ » ἀνταπήντησ' ἡ πρώτη,
 Κι' ἔλαβε τρόμος δεινὸς εἰς τὴν πρῶραν τὰ μέλη τοῦ νέου,
 Μήπως σπαράξουν κι' αὐτὸν αἱ τῶν τάφων μαινάδες. Ἐν τούτοις
 Ὅταν χρυσόν ἢ αὐγὴ τὰ βουνά, ἔς τὸν λιμένα τῆς Θήρας

Ἐφθάσαν πάντα δ' ἐκεῖνος πιστῶς ἀφηγεῖται, κ' οἱ ἄνδρες
 Ὑποπτοι γίνονται. Καίουν παντοῦ θυμιάματα, κ' ὕμνους
 Ψάλλουν δεόμενοι. Κάπου ὑψιθύριζον δ' ὅτι τῷ ὄντι
 Εἶχεν ὁ νέος κ' αὐτὴν τὴν φωνὴν καὶ τὸ σχῆμα γνωρίσει
 Δύω ἐγγάμων ἐκεῖ γυναικῶν. Φαντασθῆτε δ' ὅποσον
 Ἐλαβεν αἴσθημ' εἰς κλίνην κοινὴν κοιμωμένους συζύγους.»

Εἶπεν ὁ λάλος πρεσβύτης, καὶ μόλις ἀπέληξε λέγων,
 Ὅτε κατόπιν ἀμέσως εἰς ἄλλος ἀρχίζει, προσμένων
 Πότε θὰ παύσῃ ὁ πρῶτος, ἔν' ἴδιον πάθος ἐκθέσῃ·
 «Τί ἔχω πάθει ἐγὼ, ἐὰν θέλῃς, ἀκούσατε, φίλοι·
 Ἄδων ποτὲ διηρχόμην ὁδὸν ἀπὸ κώμης πρὸς ὄρος,
 Ὅτ' ἐπιβαίνω, τὸ πῶς μὴ γινώσκων, εἰς πράστινον ὄνον,
 Ὅστις τὸ πρῶτον μικρὸς, βαθμηδὸν ὑπερέβη καμήλου
 Ὑψος, καὶ οὕτω προφθάσας ἀφήρπασα κλάδους ἐλαίας.
 Τότε ἄφανίσθη τὸ φάσμα· ἐν μέσῳ δ' εὗρέθην παιδίων
 Ὅφιν ἐχόντων λευκὴν ὡς τὸ γάλα, βοώντων δ' ἀπαύστως·
 «Βάπτισον, ξέने, κ' ἡμᾶς, ἵνα φύγωμεν ἄλγη δαιμόνων.» —
 «Θέλω βαπτίσει, καλέσας εὐθὺς ἱερέ», ἀπεκρίθην, κ' ἀμέσως
 Πάντ' ἀπωλέσθησαν πάλιν· εἰς ἄλλο δὲ μέρος πλησίον,
 Ἐνθα τὸ πάλαι δεινὴν συνεκρότησαν μάχην πρὸς Φράγκους
 Ἄνδρες προπάτορες, πείσμα πολὺ ἐπιδείξαντες τότε,
 Ἦχον ξιφῶν δυνατὸν καὶ σφαιρῶν συρισμὸν ἀκροῶμαι.
 Αὐθις, παυσάντων αὐτῶν, ὥσπερ λύρας κ' αὐλοῦ ἁρμονίαν,
 Κι' ἄλλων ὀργάνων ποικίλων ἀκούω· κ' εἰς ἔκπους παμπόλλους,
 Ἐχοντας χροῶμα παντοῖον, λευκόν, ἐρυθρὸν καὶ χλοάζον,
 Βλέπω λαμπροὺς νεανίας, ὡραίους ὡς λάμψις ἡλίου,
 Οὓς ἠκολούθουν γυναῖκες λευκαὶ καθὼς πλάξ ἐκ μαρμάρου,
 Τόσον μεγάλαι τὸ σῶμα ὅπόσον τῆς λεύκης τὸ μῆκος·
 Κλίνην δὲ μ' ἄνθη πολλὰ κοσμημένην ἐκόμιζον, οὕτω
 Λέγοντες· «Νύμφην, εἰς ὄρος κρημνώδες ἡμεῖς ἀναβάντες,
 Νύμφην θ' ἀγάγωμεν, ἥδη νυμφίον φαιδρὸν ὀδηγοῦντες.»
 Τρέμων δ' ἐγὼ τότε τείνω τὴν χεῖρα, καὶ πῦρ μετὰ σφαίρας
 Βάλλω, τὴν κλίνην σκοπεύσας μὲ μέγα πιστόλιον οὕτω

Φεύγουν οἱ δαίμονες πάντες· κραυγαὶ δ' ἐπιχούσι καὶ γόοι,
 Ταῦτα δηλοῦντες· «Φεῦ! ἔχουν ἡμῶν τὸν νυμφίον φονεύσει.»
 Κι' ἦδη βροχὴ δυνατὴ μὲ κατέλαβεν, ὅτε προφθάνω
 Κάτω καμάρας τὸ σῶμ' ἀποκρύψας. Μνημεῖον δ' ἐκείνη
 Ἦτο πλουσίου ἀνδρὸς, τεθαμμένου πρὸ χρόνων ἐκεῖθι.
 Θέτω προσκέφαλον ὄπλα, σταυρὸν δι' αὐτῶν σχηματίσας,
 Ἴν' ἀβλαβὴς τῶν ἐξ Ἄδου φασμάτων ὑπνώσω τὴν νύκτα.
 Αἶφνης δ' ἀκούω φωνὴν δυνατὴν ἐκ τοῦ μνήματος· «Σήκω,
 Σύντεκε, θέλω κι' ἐγὼ νὰ ἐξέλθω.» Ἐφώνησεν οὕτω
 Τρίς· ἀπαντῶ δὲ κι' ἐγὼ τὴν τετάρτην φορὰν καὶ τῷ λέγω·
 Ὅμοσον ὅτι δὲν θέλεις μὲ βλάψει, τὸν μέγιστον ὄρκον·
 «Ναὶ μὰ τὸ σάβανον, ὕπερ μ' ἐκάλυψεν ὥραν φρικώδη,
 Ὅλως δὲν θέλω σ' ἐγγίσει.» ὑπέλαβεν αὖθις ἐκεῖνος.
 Τότε πιστεύσας ἐγὼ εἰς τὸν ὄρκον, ἠγέρθην· κι' ἐν τάχει
 Ἐδραμεν ἔξω δεινὸν ἐπιτείνας τὸ βλέμμα. Μεθ' ὥραν
 Πάλιν τὸν εἶδον ἐλθόντα, κρατοῦντ' εἰς τὰς χεῖρας ἀνθρώπων
 Σπλάγχνα καὶ πνεύμονας. Τούτους δ' ἐφύσησε σάκκον ποιήσας,
 Κι' ἔπειτα μ' εἶπεν, ἀγρίως τὸν μέγαν του μύστακα στρέψας·
 «Πρόσεξ' εἰς ἄλλον μὴν εἶπης οὐδὲν ὅσων εἶδες ἐνταῦθα·
 Ὅτι τοὺς ὄνυχας τούτους τοὺς εἴκοσι θέλεις νοήσει,
 Σάρκας τῶν τέκνων καὶ σοῦ νὰ σπαράττουν μὲ βίαν ὀξεῖαν.»
 Τίποτ' ἐγὼ δὲν ἀντεῖπον· τὴν αὖριον πλὴν ἱερέα
 Εὐρον, καὶ εἶπον τὰ πάντα. Εὐθύς δὲ τελοῦν λιτανεῖαν,
 Σκάπτουν τὸν τάφον κι' ἐξάγουν τὸ πτώμα του ἄλυτον ὄλον·
 Ὅρθιον στήνουν αὐτὸ ἐκκλησίας πλησίον, καὶ κήρυξ
 Φώναζεν οὕτως· «Ὅπως εἰς Χριστὸν τὴν ἐλπίδα των ἔχουν
 «Ἐχε συγγνώμην» ἅς εἶπουν εἰς χρόνον πολὺν τεθνηκότα.»
 Ἦλθε δὲ πλῆθος λαοῦ συγχωροῦν ἁμαρτίας θανόντος
 Ἀχρὶς ἐσπέρας, ἀρχίσαν πρῶτ', μόλις πρόβαλ' ὁ Φοῖβος·
 Κι' ὅτε σχεδὸν ἀπωλέσθη τὸ φῶς του, κοκκάλων σωρεῖα
 Ἐγινεν ὄλον τὸ πτώμα, καὶ κόνις σπαρεῖς ὑπ' ἀνέμου.
 Ἐλεγ' ὁ γέρον· πλὴν λέξιν καμμίαν δὲν ἤκουσ' ὁ Δράκος.
 Ἐστρεψε τόσον ὁ πόθος μακρὰν τοῦ παρόντος τὸν νοῦν του,
 Φέρων ἀείποτ' αὐτὸν πρὸς τὸ ὕστατον ἀχάρις τῆς κόρης!

Νέα μορφή διεγείρει ἐν τούτοις ψυχὴν δυσθυμοῦσαν,
 Ὅπως τῶν ὅπλων ἡ ὄψις καὶ φήμη πολέμων ἐγείρει
 Γέροντα δρέψαντα δάφνας μαχῶν εἰς προτέρας ἡμέρας,
 Ἦδη δὲ βάρος πολὺ εἰς τὰ δύναντον γόνυ νοοῦντα.
 Ἦτο τοξότης, τὸν βίον διάγων εἰς ἄβατον ὅρος,
 Ἐνθα σπηλαίων ὁπαὶ τὸν χειμῶνα τὸ θάλλπος παρείχον,
 Δρυὶς δὲ τὸ θέρος σκιὰν καὶ ἄερα τερπνὸν εἰς τὸ στῆθος.
 Γένειον δ' εἶχε, καὶ ἐφόρει χιτῶνα μακρὸν ὥς τὸ γόνυ,
 Ὅν ἐκ δορῶν τῶν θωῶν καὶ ἱκτίδων συνέρραπτε μόνος,
 Ζώνων αὐτὸν ἐν τῷ μέσῳ μὲ ζώνην σφικτήν, συγκρατοῦσαν
 Μάχαιραν· καὶ ἄμα ῥομφαία πλαγίως ἐκρέματ'· ὁ δ' ὦμος
 Εἶχε φαρέτραν ὀπίσω, πολλὰ περιέχουσαν βέλη.
 Δέρματ' αἰγῶν δ' ἐφαρμόσας διπλᾶ καὶ συνδέσας σχοινία,
 Ἔφερε ζευγὸς ἐμβάδων μὲ πέλματ' ἐμπρὸς καὶ ὀπίσω,
 Ἄτινα ῥάψας λωρία παχέα ἐποίησεν, ὅπως
 Βράχους πατεῖ στερεὰ, καθὼς ὄνυξ γαλῆς εἰς κεράμους.
 Ἔστη δ' ἐρείσας τὸ τόξον, ὃ κέρατ' ἐλάφων λείνας,
 Ἄμα δὲ τρίχας πολλὰς πρὸς χορδὴν συγκολλήσας, τοσοῦτον
 Εὐμηκεῖς ἔκαμεν, ὅσον ἀνοίγονται χεῖρες ἀνθρώπου.
 Εἶπε δὲ κόμην λευκὴν καὶ τραχεῖαν ὀρθώσας ὁ γέρων·
 Ἄϊσω παράδοξον θέλει, ὦ φίλοι, φανῇ πῶς ἐν ᾧρᾳ
 Ἦλθον τοιαύτη ἐξ ὅρου, ὡς φάσμα νυκτὸς πλανημένον·
 Ὅθεν ἀκούσατε πῶς εἰς ἐμὲ τὸ τοιοῦτον συμβαίνει·
 Παίδων τριῶν ὁ πατὴρ ἀποθνήσκων παρήγγειλε ταῦτα·
 «Θέλεις ὁ πρῶτος εἰς χώρας ἐμπόριον ξένας ἀσκήσει,
 Ἴνα χρημάτων πληθὺς ἱκανὸν σὲ ποιήσῃ νᾶ διδῆς
 Ἀφθον' εἰς δούλην πατρίδα, ἐγείρων αὐτὴν ἐκ τοῦ ὕπνου.
 Γράμματ' ὁ δεύτερος, θέλεις σπουδάσει, διδάσκαλος γέινει,
 Ἴνα φωτίζῃς τὸν νοῦν τῶν εἰς σκότος βαθὺ βυθισμένων,
 Κήρυξ δ' ἰδέας μεγάλης κηρύττης ὑψὼν τὰς καρδίας,
 Καὶ ἄγρυπνος ἄπτης ἀπαύστως τὸ πῦρ τῆς ἀρχαίας εὐκλείας.
 Ὅπλα δ' ὁ τρίτος θὰ φέρῃς, βιῶν ἐλευθέρως εἰς ὅρη.»
 Νέος Ἡρώδης λοιπὸν Ἀττικὸς, ἐν Ῥωσσίᾳ πλουτήσας,
 Ἔγειν' ὁ εἰς, διακνέμων συγγὰ θεσχυρὸς εἰς τὸ γένος,

Ἴνα σχολεῖα παντοῦ συνιστῶντ', ἀγοράζωνται δ' ὄπλα,
 Μέλλοντ' ὀπλίτας τοῦ ἔθνους ποτὲ νὰ κοσμήσουν πρὸς μάχας,
 Αἵτινες θέλουσι φάγει μικρόφρονα στήθη τυράννων.
 Λόγιος δ' ἔγειν' ὁ ἄλλος, καὶ Στέντορος δύναμιν ἔχων,
 Ταῦτα βοᾷ συνεχῶς, συγκινῶν τῆς Ἑλλάδος τὰ τέκνα·
 « Δοῦλοι ὡς πότ' εὐτελεῖς θὰ καλώμεθα ξένου δυνάστου;
 Τρώγοντες ἄρτον βρεγμένον μὲ δάκρυ πικρὸν καὶ ἰδρώτα,
 Κι' οἴκους ἡμῶν τῶν σπηλαίων ζητοῦντες τοὺς κρύπτας εἰς ὄρη;
 Τρέμοντες δ' ἅμα μὴ δόλος ἐμπλέξῃ τοὺς πόδας εἰς βρόχον;
 Κάλλιον ὥρας μιᾶς ἐλευθέρᾳ ζωῇ, ἢ παμπόλλων
 Βίος; ἐτῶν εἰς ἀλύσεις κι' ὑγρὰς φυλακᾶς τῆς δουλείας.
 Παῖδες Ἑλλήνων ἐμπρός! τῆς πατρίδος φωνὴ τὸ κελεύει. »
 Τρίτος δ' ἀπέμειν' ἐγὼ· τῶνομά μου Τιγρίτης καλεῖται,
 Ὅτι μὲ σπλάγχχνον θηρίου μ' ἐπροίκισ' ἡ φύσις. « Ῥομφαίαν
 Ζώσθητι, » μ' εἶπε, « καὶ λίθους εἰς εὐστροφον φέρων σφενδόνην,
 Νέος Δαυὶδ Γολιάθ εἰς τὸ μέτωπον πληττε μὲ τέχνην.
 Κράτει τὸ βέλος· νηστεῖαν θ' ἀσκήσης βουνὰ τριγυρίζων·
 Γάλα θὰ τρώγῃς, καὶ δέρμα τὸ σῶμά σου θέλει καλύπτει,
 Ἔως ἡ ὥρα σημάνῃ, καθ' ἣν εἰς τὸ αἶμα βαμμένον,
 Θέλει τὸ γένος ἡμῶν ἀναστῆ ἐκ τοῦ κρύου του τάφου. »
 Φεύγουν ἐν τούτοις τὰ ἔτη, τὰ δύνατον ἐρχεται γῆρας·
 Βαίνω τὰ ὄρη δειλὸς, ἅτιν' ἄλλοιτ' ὡς αἰεὶ διεπῆδων·
 Λύπη δ' ἀπαύστως σκληρὰ τὴν ψυχὴν βασανίζει, μὴ τῶμα
 Κλείσω, πρὶν ἰδῶ ταιαύτην χαρὰς μαρινιώδους ἡμέραν.
 Ὅνειρα βλέπω συχνά· ὅτι νέος καὶ εὐρωστος τρέχω,
 Ῥίπτω νεκροὺς μὲ τὰ βέλη, καὶ στέμμα φορῶ νικηφόρου·
 Ὅμως τάνισχυρον γόνυ τὴν αὖριον τῶναρ ἐλέγχει.
 Κι' ἤδη τὴν φῆμιν σου, Δράκε, καθ' ὅλην τὴν Κρήτην ἀκούσας,
 Ἦλθον νὰ μ' εἴπῃς, ὡς πότ' ἡ πατρίς θὰ μαραινῇται δούλῃ·
 Πόλεμος δὲ ποῦ τὸ νῦν ἀσχολεῖ μεγαλόφρονας ἄνδρας;
 Πότε σεισμὸν δυνατὸν αἰσθανθέντες, τὸν τράχηλον θέλουν
 Πάντες ἐγείρει, ὀπόσους βαρύνει ζυγὸς δεσποτείας;
 Πότε Γεώργιος, νέος Σκεντέρμπεης, θέλει ποτίσει
 Δάση ὀλόκληρα μ' αἶμα βαρβάρων, προμάχων δουλείας;

Πότε τὸν Ὀλυμπον θέλουν οἱ νέοι θεοὶ καταλίπει,
 Νέους Διὸς κεραυνοὺς ἐκτινάσσοντες, ρίπτοντες βράχους,
 Φέροντες δ' ὅπλα βαρέα κι' ὡς κλάδους τῆς λύγου τὰ ξίφη;
 Κλέφται 'ς τὸν κόσμον παντοῦ φημισμένοι, Παργαῖοι, Σουλιῶται,
 Πότε μ' ἐχθρῶν κεφαλὰς τῆς Ἡπείρου θὰ σπεύρουν τοὺς κάμπους,
 Λεῖποντες ἅμα στρατὸν Ἀμαζόνων ἐντὸς τῶν φρουρίων;
 Πότε τὰ Μαῦρα Βουνά, γιγαντείων ἀνδρῶν κατοικία,
 Θέλουν τὸν λέοντα Σέρβον θρασὺν εἰς τὰς μάχας προπέμψει;
 Τάλας ἐγώ! τὴν ἡμέραν ἐκείνην νεκρὸς θὰ κοιμῶμαι.
 Πλὴν κι' εἰς τὸν τάφον ἀκόμη τῶν ὅπλων τὸν κρότον θ' ἀκούσω.
 Τάφον! Τί λέγω; Δὲν θέλω διόλου ἡ πλάξ νὰ μὲ κρύψῃ.
 Ἄν δὲ τὸ τέλος, ὦ φίλοι, τοῦ βίου μου μάθητε, λάκκον
 Σκάψατ' ἐν εἵδει μικροῦ προμαχώνος, κι' ἐκεῖ τόσῃν μόνον
 ῥίψατε γῆν, ὅση σάρκας ἀρκεῖ νὰ βροφῇται θανόντος·
 Θέσατ' ὁμοῦ καὶ τὸ τόξον μὲ βέλη πικρὰ τοῦ θανάτου.
 Ἄν ποτε δὲ τοῦ Θεοῦ ἡ φωνὴ τὸν λαὸν προσκαλέσῃ,
 Ἴν' ἐγερθῇ καὶ κρημνίσῃ μνημεῖα σκληρὰ τυραννίας,
 Θέλω κοκκάλων σωρὸς ἐγερθῇ καὶ ἐγώ μὲ τὸ τόξον,
 ῥίπτων ὡς μαῦρὴ σκιά τοὺς ἐχθροὺς μετ' ἰσχύος τοῦ Ἄδου.
 Τόσον δεινὸς κλονισμὸς τῶν ὀστέων μου θὰ σείσῃ τὰς κλεῖδας! »
 Εἶπε μ' ὀδύνην ψυχῆς, καὶ εἰς λίμνην ἐλούσθη δακρύων,
 Ὅπως ἡ τρέμουσα χήρα μὴ πλάξ σκοτεινὴ τὴν σκεπάσῃ,
 Πρὶν τὴν πτωχὴν αὐτῆς κόρην εἰς σύνδεσμον γάμου ἐπίδῃ.
 Ἄφῃς ὁ λήθαργος τότε τὸν Δράκον (χορδὰς τῆς καρδίας
 Εἶχ' ὁ πρεσβύτερος ἐγγίσει, προβλέπων τοιαύτην ἡμέραν),
 Ὅπως ὑπνώττοντα νύκτιν ἐγείρει σφοδρὰ τρικυμία,
 Καίτοι κατέχοντος κόπου τὰ μέλη αὐτοῦ τὰ βαρέα·
 Ὅρθιος δ' ἔσται, καὶ σφίζας τὴν χεῖρα τοῦ γέροντος, εἶπε·
 « Γέρον Τιγρίτα, ὅ,τ' εἶπες ἐξάπαντος μέλλει νὰ γείνη·
 Πάντες μ' ἐλπίδα τοιαύτην γεννῶνται, μ' αὐτὴν ἀποθνήσκουν.
 Τόσων δὲ πῦρ στεναγμῶν ἠνωμένων πυρὰν πελωρίαν
 Θέλει βεβαίως ἀνάψῃ, βιβρώσκουσιν πέδας δυνάστου.
 Βλέπω νεφέλην γλυκεῖαν, ἀγγέλλουσιν αὔραν πρωΐας·
 Εὐέλπις ζῇθι· ὁμοῦ πρὸς ἀγῶνα θὰ τρέξωμεν μέγαν.

* Ἄν δὲ προλάβῃ τὴν λέμβον πλησίον ἐπάγων ὁ Χάρων,
Θνήσκομεν καὶν πεποιθότες εἰς ἄλλους εὐδαίμονας χρόνους,
Οὓς θέλουν ἶδει τὰ τέκνα ἡμῶν ἐπὶ γῆς ἐλευθέρας. »
Εἶπε, κι' εἰς λήθαργον πάλιν δεινὸν ἐβουθίσθη ὁ τάλας,
Μάτην πιστεύων εἰς ὅσα ψυχῆς ὑπηγόρευε πόθος·
* Ὅτι πολλαὶ γενεαὶ διεδέχθησαν ἐκτοτ' ἀλλήλας·
Πάσας δ' ὁ Κρόνος σκληρὰ κατεβρόχθισε, κι' ἔμεινε μόνον
Εἰς γογγυσμὸς, διασείων ζυγοὺς δυναστῶν διαφόρων.

Πάντας ἐν τούτοις βαθείας νυκτὸς ἐκυρίευσ' ὁ ὕπνος,
* Ὅν τοῦ στομάχου τὸ βάρος πολὺν ἐπροκάλει ταχέως·
Μόνον δ' εἰς παῖς ἐπταέτης, τὸν Δράκον ἀπαύστως κυττάζει·
Κι' ἔχων λυρίδιον βάλλει φωνὴν ἰσχυράν παρὰ φύσιν,
Σφίγγων τοὺς μῦς τοῦ προσώπου. Ἀθόαν δ' ἐγκρύπτων καρδίαν,
Κι' ἔχων ψυχὴν, ἣν διόλου ἀνδρῶν δὲν ἐτάραττον πάθη,
* Ἐψάλεν ἄσμι' ἀφελές, τῶν πατέρων ἐκφράζων τὸν πόθον·
« Δράκε, τῆς Κρήτης ἐλπίς, καὶ ἀστὴρ ὀδιτῶν νυκτιπόρων,
Πότε θὰ σ' ἶδω ἐμπρὸς στρατιᾶς μαχητῶν ἐλευθέρων,
* Ἐλκοντα ξίφος, κι' ὑψοῦντα σημαίαν σταυροῦ, ἐν ᾗ θέλουν
Λέξεις γραφῇ μὲ τὸ αἷμα· » « Ζωὴ ἐλευθέρα ἢ τάφος; »
* Ἐνθους δὲ, φλόγας ἐκπέμπων ἐκ δύο πυρίνων ὀμμάτων,
Θέλεις, ἀτρόμων ἡρώων τὸ καύχημα, βρῶμα κοράκων
* Ρίπτει ἐχθροὺς ἀπηνεῖς, βεβηλοῦντας τὴν γῆν τῆς πατρίδος.
* Ἄνω παλάμας ὑψῶν, τὸν θεὸν ἱκετεύω νὰ δίδῃ
* Ὡρας, ἡμέρας καὶ ἔτη, νὰ ζῇς πολεμίων ὁ φόβος. »
* Ἰέλας' ὁ ἥρως τοιαῦτα τὸν παῖδα φωνήσαντ' ἀκούσας·
Θεὸς δ' εἰς τὸν κόλπον τὴν χεῖρα, τῷ ἔδωκε νόμισμ' ἀρχαῖον,
* Ἐνθα χρυσὴ τοῦ ἁγίου ὑπῆρχεν εἰκὼν Κωνσταντίνου·
Τόσον λαμπρῶς ἀνταμείψας τὸ νήπιον, ὅτι καρδίας
* Ἐφρῆσιν ἔψαλ', ἐντεῖναν εἰς στίχους ἐκφράσεις γενναίας.
Νέον δὲ πόθον ὁ παῖς ἀφελῶς πρὸς τὸ ἄδειν δεικνύει,
« Ἐχω σοι χάριν » εἰπὼν κι' ἀσπασθεὶς τὴν δωρήσασαν χεῖρα.

Τέλος κι' αὐτὸν ὁ Μορφεὺς εἰς βαθὺν κατεκοίμισεν ὕπνον·
 Μόνος δ' ὁ Δράκος συγκλείει τὰ βλέφαρα, πλὴν ἡ ψυχὴ του
 Ἀγρυπνος μένει, πολλὰς συνεχῶς ἐγκυκλοῦσα μερίμνας.
 Αἶφνης δ' ἀκτῖνες φωτὸς εἰς τὰπέναντι ὅρος ἐκλάμπουν·
 Στρέφεται ἑλκίσει καὶ βλέπει ἀγγέλων χοροὺς πτεροφόρων,
 Στέμμα φορούντων σμαράγδου, κι' ἐχόντων οὐλὰς εἰς τὸ σῶμα,
 Ἄς περιέστερον πέριξ πολλοὶ ἀδαμάντινοι κύκλοι.
 Ὑμνον συνέψαλλον δ' οὗτοι, κι' ἡ φάραγξ ἀντήχει 'ς τὸ ἄσμα.
 Ταῦτα δ' ἐφώνησαν, ὅτε θεώμενον εἶδον τὸν Δράκον·
 «Εἴμεθε οἱ μάρτυρες, ὅσοι τὸ αἶμα ἡμῶν εἰς τὴν Κρήτην
 Ἔχομεν χύσει, φρουροὶ τῆς θρησκείας ὁμοῦ καὶ πατρίδος.
 Βλέποντες δ' ἐνδοξοὶ τῶρα τοῦ Πλάστου τὸ πρόσωπον, στέμμα
 Φέρομεν λάμπων· τοὺς φαύλους δ' οἰκτείρομεν μόνον τυράννους,
 Πόσον δεινῶς βασανίζουν αὐτοὺς εἰς τὸν Ἄδην νοοῦντες.
 Ἄλλως μᾶς τρέφ' ἡ χαρά· ὅθεν σπεῦσε νὰ ἐλθῇς· ἡ θέσις,
 Ἦν θὰ καθεῖξες, ἰδοὺ! ἐν τῇ τρίτῃ σ' ἡνοίχθη χορεία,
 Ἐνθα συντέρπονται ὁπόσους εἰς μάχην τὸ πῦρ καταφάγη.»
 Εἶπον, καὶ πάλιν πρὸς ὕμνους τὰς θείας φωνὰς συναρμολοῦν·
 Θάμβος δὲ μέγα, χαρὰ τὴν ψυχὴν τοῦ θνητοῦ κυριεύει.
 Ἀλαλὸς μένει, καὶ μόνον ἐντὸς ἡ καρδία πληροῦται
 Τέρψεως εἰδούς ἀγνώστου τὸ πρῖν, ὑπερτέρας τοῦ κόσμου.
 Μόλις δ' ὁπόταν αὐγὴ κορυφὰς τῶν ὀρέων χρυσόνη,
 Ὅτι φθαρτὸς ἐπὶ γῆς διατρίβει νοεῖ, κι' εἰς τοὺς φίλους
 «Χαίρετ'» εἰπὼν, προσπαθοῦντας εἰς μάτην αὐτὸν νὰ κρατήσουν,
 Ἵνα πληρώσωσι καὶ ἐφοδίων τὴν πῆραν, μακρύνει
 Στρέφων ἀσκόπως τὸ πλάνον του βῆμα, καὶ φθάνει εἰς τοὺς Λάγκους,
 Ἐνθα δεινὸς πυρετὸς τῆς καρδίας τὸν ἐλάβεν αὖθις,
 Ὅρας κι' ἡμέρας μετροῦντα, στιγμὴν προσδοκῶντα βραδείαν,
 Ὅτε καὶ πάλιν θὰ ἴδῃ πηγὰς ἡδονῶν καὶ βασιάνων,
 Ὅμματα δύο, ποιοῦντα τὸ αἶμα νὰ βράζῃ εἰς τὰς φλέβας.

Ἐφθασ' ἐν τούτοις ὁ χρόνος, καθ' ὃν γενεθλίου ἡμέρας
 Μέλλει παιδρὰν ἑορτὴν νὰ τελέσῃ ἡ ξανθὴ Βιττωρία.
 Ἐμφροντιν λίκαν πρωὶ τὰ πτηνὰ τὴν ἐγείρουν φωνοῦντα,
 Πλήττοντα ῥάμφη, πολλὴν δὲ θωπεῖαν ἐρώτων δηλοῦντα.
 Κι' ὅλη γελῶσ' εὐθετεῖ μὲ τὰς χεῖράς της μόνη τὰ πάντα.
 Ῥόδον δὲ στέφει τὴν κόμην αὐτῆς καὶ μυρσίνη· κι' ἡ ὄψις
 Ἐχει χροῖαν μειδιῶσαν ψυχῆς μὲ χαρὰν τρεφομένης.
 Φίλ' ἀναγνώστα, εὐκόλως νοεῖς ἡ αἰτία τίς ἦτο·
 Ἐμελλ' ὁ Δράκος ἐκ Δάκκων νὰ ἔλθῃ, καθὼς ὑπεσχέθη.
 Ἐστρεφε δ' ὅλας τὰς σκέψεις αὐτῆς περὶ τοῦτο τὸ κέντρον,
 Ἀφατον χάριν ἀντλοῦσα, μὲ νὲ ἀναθάλλουσα ἀάλλη,
 Ὅπως ἡ φύσις, ὁπότεν προβάλλῃ τοῦ ἔαρος ὥρα.
 Γέλως δὲ κι' ἀφθονοὶ λέξεις προδίδουν ἐρώσαν καρδίαν,
 Ἦν προσπαθεῖ ν' ἀποκρύψῃ ματαίως ἐνίῳτ' ἡ κόρη,
 Τρέμουσα μήπως ψιθύρῳς ὁ φθόνος τοιοῦτον ἐξεῖπῃ·
 «Ἐχει κι' ἡ φίλη κρυφὰς συμπαθείας, καθὼς ὑποπτεύω.»

Ἐρχετ' ἐν τούτοις χορὸς νεανίδων πολλῶν λευχειμόνων,
 Μ' ἄνθη τὴν κόμην αὐτῶν ἐστεμμένων· σταθεῖς δ' εἰς τὸ μέσον
 Λίκαν εὐρείας αἰθούσης, κομφῶς κοσμημένης, ἀρχίζει
 Ν' ᾄδῃ τάκολουθον ᾄσμα, συγχαίρων ὁμήλικα κόρην·
 «Χαῖρε, παρθένε! νὰ ἴδῃς τοιαύτας ἡμέρας ἀπείρους,
 Μ' ὅλβια ἔτη μετροῦσα τοῦ βίου τὸ πρόσκαιρον νῆμα.
 Νύμφην βλαστὸς εὐγενῆς νὰ σ' ἀγάγῃ, ὡς ἄμμον θαλάσσης
 Πλοῦτον πολὺν ἀριθμῶν, καὶ ὡς ἄστρον πρωΐας ὥραϊος.»
 Εἶπον· τὴν κόρην δ' εὐχαὶ δὲν ἐκίνουν τοιαῦται διόλου·
 Ἐρωτ' ἐπόθει θερμὸν καὶ καρδίαν ἀγνὴν ἀντερῶσαν·
 Πάντα δὲ τᾶλλα μνηδὲν πρὸς τὸν πόθον αὐτῆς ἐθεώρει.
 Δῶρον ἐν τούτοις εἰς πάσας τὰς φίλας προσφέρει· κατόπιν
 Μέλλει ν' ἀκούσῃ γονέως εὐχὴν, συγγενῶν καὶ οἰκείων
 (Πλᾶξ τὴν μητέρα της εἶχε ψυχρὰ πρὸ ἐτῶν συγκαλύψει).
 Πρῶτος δ' ὁ Τάσκας προβαίνει, χαρὰν φανερόνων μεγάλην,
 Καίπερ ἐχίδνης ἐντὸς τὴν ψυχὴν σπαραττοῦσης ἀπαύστως·
 Λέγει δέ· «Θύγατερ, χαῖρε! κι' εἰς ἔτη πολλὰ νὰ σὲ βλέπω»

Χαίρουσαν, ὅπως τανῦν' κι' εἰς ἀγκάλην ἐνδόξου νυμφίου.» —
 «Χαίροις, ὦ πάτερ, καὶ σὺ μεθ' ἡμῶν τῶν φιλτάτων σου τέκνων»
 Εἶθε τὸ φῶς τοῦ ἡλίου ἐν βίῳ μακρῷ νὰ σ' εὐφραίνῃ!
 Εἶπ' ἀπαντῶς ἡ θυγάτηρ· καὶ πάλιν δ' ὁ γέρον ἀρχίζει,
 Σύρων ὁ τάλας ὡς θυμὰ κακίας αὐτό του τὸ τέκνον
 (Ἀκαμπτοι τόσον ὑπάρχουν θελήσεις μωρᾶς τυραννίας!)
 «Ὅσῳ μὲ τέρπ' ἡ ζωή, μία σκέψις ταράττει τὸν νοῦν μου·
 Ἦθελα κλῆμ' ἀσθενὲς ἐπὶ λεύκης νὰ σ' ἶδω ἀκμαίας·
 Ἄνθος καθότι λεπτὸν πρὸς θυέλλας τοῦ κόσμου δὲν ἔχει
 Θάρρος ν' ἀντέχῃ τὸ θῆλυ, κι' ἐξάπαντος χρήζει προστατάτου.
 Ὅθεν πρὶν ὕστατον ἔλθουν ὠχρὸν νὰ μὲ κλαύσουν οἱ φίλοι,
 Θύγατερ, στέφανα θέλω διπλᾶ ν' ἀσπασθῶ, τὰ τοῦ γάμου.
 Εἶδες τὸν Δράκον, ὅποιον τὸ βῆμα, τάναστημα ἔχει;
 Εἶδες ὅποιαν ἐγκρύπτει ψυχὴν εἰς καλλίμορφον σῶμα;
 Ἦθελες τάχ' εἰς νυμφίον τοιοῦτον νὰ δώσης τὴν χεῖρα;» —
 Ἄναυδος ἔμειν' ἡ κόρη, τοὺς λόγους ἀκούσασα τούτους,
 Κι' ὅπως ὁ πέπλος αὐτῆς ὁ ῥοδόχρους τὸ πρόσωπον ἦτο·
 Λέξεις δ' ὀλίγας κι' αὐτὰς κεκοιμένας τὰ χεῖλη προφέρουν·
 «Πάτερ... πῶς εἶπατε; τί; ἀγνοῶ... ἐξηγήσατε... μήπως...»
 Αὐθὺς δ' ὑπέλαβ' ὁ Τάσκας, τὸ κρύφιον κάπως δηλώσας·
 (Γλῶσσ' ἀμαρτάνουσα λέγει συχνὰ τάληθες πρὸς νοοῦντας.)
 «Θύγατερ, τί; μήπως ἦναι τραχὺς καὶ ἀγροῖκος φοβεῖσαι;
 Ὅχι· διόλου αὐτὸ δὲν πιστεύω· ψυχὴν τούναντίον
 ἔχει πολλὰ μαλακὴν· ἄλλως δὲ καὶ πρὸς ὄραν, ἂν θέλῃς,
 Δίδομεν λόγον ἡμεῖς· καὶ δακτύλιον πάλιν ὀπίσω
 Στέλλομεν, ἂν δηλωθῇ τὸ τοιοῦτον· ἢ μὴ δὰ σημαίνει
 Μέγα τι πρᾶγμ' ἀρραβῶν, ὑποσχέσεως δῶρον νυμφίου;» —
 «Πάτερ, τοιοῦτον ποτὲ δὲν ἐννόουν παντάπασι· πρᾶξε
 Ὅπως ἐγκρίνεις· ἐγὼ εὐπειθής, καθὼς πάντοτε, εἰμαι.»
 Εἶπ' ἀπαντῶσα, κι' ἐντὸς ἡ ψυχὴ τρικυμίας ἀγρίας
 Εἶχε παλμὸν δυνατὸν, ὡς προμήνυμα μαῦρον θανάτου.
 Ἦλθ' ὁ Μαρῖνος ἐν τούτοις καὶ λέξεις ἀπέτειν' ὀλίγας,
 Νέος αὐτὸς, εἰς πολλοὺς μὴ πλανώμενος ἄσκοπα λόγους·

«Χαῖρ', ἀδελφὴ! καὶ εἰς ἔτη πολλὰ νὰ βιώσῃς εὐδαίμων.»
Εἶπε, κι' ἐκάθισεν ἔχων τὸν Τάσκαν πλησίον εἰς ἔδραν.

Ἦρχετο δ' ἔπειτα πλῆθος πολὺ χαιρετίζον τὴν κόρην,
Ὅτ' ὁ πατὴρ βαρυνθεὶς, τὸν υἱὸν προσεκάλεσεν, ὅπως
Πνεύσωσιν αὐραν εἰς κῆπον, εὐχάριστον τόσον τὸ θέρος.
«Τέκνον», δὲ ἤρχισε λέγων, ὁπότεν εὐρέθησαν μόνοι,
«Εἶναι καιρὸς τὴν τοῦ Δράκου φιλίαν βεβαίαν νὰ ἔχω,
Ὅπως δαμάζω τοὺς πάντας. Δὲν βλέπεις ὅπως ἀπειλοῦσιν
Ἀνδρες ὀρεῖται, χαρὰν τῶν σφαιρῶν τὴν ἡγῶ θεωροῦντες;
«Εἰν' ὠρκισμένοι,» » προχθὲς καταδότῃς μοῦ εἶπε τοῦ τόπου,
«Προὔχοντες ἄρχοντες ὅπλων πολλῶν ἐκ τῶν πέριξ ὀρέων,
Ἴν' ἀθροισθέντες εἰς κόμην ἐνταῦθα πλησίον, ζητήσουν
Κούφισιν φόρων. Καὶ ἂν δὲν δοθῇ τὸ τοιοῦτον, ταχέως
Θέλουν ὀπλίτας καλέσει, προβῇ δ' εἰς τὸ πῦρ τοῦ πολέμου.» »
Ἦδ' ὁ δ' ἡ φήμη κηρύττει, λαθραίως πῶς ἔγενε σκέψις,
Ἔνθ' ὁ ψυχρὸς Ὀμαλὸς γηραιὸς βουλευφόρους συνάγει.
Οὕτω λοιπὸν θέλεις εἶπει 'ς τὸν νέον σου φίλον, ὦ τέκνον·
«Δράκ', ὁ πατὴρ ἐθαρύνθη συχνὰς διαμάχας πρὸς τόπους,
Οὕστινας μάτην ἡ πεῖρα κατέδειξεν ὅτι ζητοῦμεν
Κτῆμα νὰ κάμωμεν μάτην μισθόνομεν Κρήτας ἐνδοξούς·
Πρῶτοι τὸ πλῆθος αὐτοὶ ἐναντίον ἡμῶν διεγείρουν,
Ὅταν τὸ αἶσθημα βράσῃ κι' ἡ Κρήτη καλῇ πρὸς ἀγῶνα,
Ὅπως ἰχθὺς, ὅστις τρώγων ἀσμένως τὸ δέλεαρ φεύγει.
Ὅθεν ἀντὶ τῶν πολέμων φιλίαν πιστὴν εἰς τὸ μέλλον
Δέσωμεν φόρους τασούτους, ὅπόσους θελήσετε μόνοι,
Δίδετε πόρρω δ' ἡμεῖς τῶν βουνῶν θ' ἀπαγάγωμεν λόγγας,
Ἴνα τὴν χώραν ὑμῶν διοικῆτε, ὡς κρίνετε πρέπον,
Ἄμα σημαίαν πατρίδος ὑψοῦντες ἰδίαν κι' ὁπότεν
Τούρκους μακρὰν τῆς Ἑλλάδος λαὸς θριαμβεύων διώξῃ,
Τείνατε χεῖρα μ' αὐτὴν ἐνωθῆτε ποιοῦντες ἐν κράτος.
Ἄλλο δὲν θέλομεν ἢ τοὺς λιμένας ἡμεῖς νὰ κρατῶμεν,
Ἴν' ἐμπορίαν ἀσκῶντες, χρυσίου σκορπίζωμεν πλῆθος,
Ἔργα τεχνῶν πρὸς τῆς γῆς προϊόντ' ἀνταλλάσσοντες.» Ταῦτα

Θέλεις τῷ εἶπει· κι' ὡς δεῖγμ' αἰσθημάτων φιλίας ἐνθέρμου,
 Θέλεις προσφέρει τὴν χεῖρα τῆς σῆς ἀδελφῆς, ἂν θελήσῃ.» —
 Πλήρης χαρᾶς ἐμμανοῦς ὁ Μαρίνος (γινώσκουμεν πάντες
 Πόσον εὐκόλως ἀθάνα ψυχὴ περιπλέκετ' εἰς δίκτυ,
 Ὅπως ἡ μυῖα πλησίον πλεκτάνης, ἣν ὕφαν' ἀράχνη.)
 «Ἄγγελος ποῖος, ὦ πάτερ, σ' ὠδήγησ' εἰς δρόμον τοιοῦτον;»
 Κράζει, «ταχέως ἐγὼ θὰ προτείνω τὰ πάντα 'ς τὸν Δράκον»
 Σήμερον μάλιστα, ὁπότε κατέρχετ' ἐκ Λάκκων ἐνταῦθα.
 Ἐντιμος εἶναι ἱππότης, ὑπόσχεσιν δὲ μ' ἔχει δώσει
 Ὡστε βεβαίως μεθ' ὦραν τινὰ θὰ προβάλῃ ἐφ' ἵππου.

Ἦρα παρῆλθεν ἐν τούτοις πολλή, καὶ τὸ ἄστρον τοῦ Φοίβου
 Ἦδῃ τὸν ἥμισυν κύκλον τοῦ ἄνω διέτρεξε θόλου,
 Βαῖνον μὲ βῆμα βραδύ· οὐδ' ἐφαίνεται ὁ ἥρως διόλου.
 Γέλως φαιδρὸς εἰς τὰ χεῖλη τῆς κόρης δὲν ἔλαμπε πλέον,
 Κάποτε δὲ στεναγμοὶ τὸ ἀδρόν της διέσειον στῆθος.
 Φόβος δεινὸς κι' ὑποψίας εὐθὺς συλλαμβάνει μυρίας,
 Ὅπως ἡ μήτηρ μακρὰν ἐπὶ πλοίου διάγοντος τέκνου,
 Ὅταν θυέλλας προσβλέπη τὴν ὄψιν παντοῦ συνθολούσας.
 (Ὅστις θερμῶς ἀγαπᾷ δειλιά, παροιμία τὸ λέγει.)
 Τῷμμα στηλάνει, χωρὶς νὰ νοῇ τὸ τί πράττει, καὶ μαῦρα
 Νέφη ψυχρᾶς κατηφείας διώκουν τὸν εὐθυμον τρόπον·
 Δέξις δ' ἐνίοτε μία «πρὸς ὦραν» ταραττει τὸν νοῦν της,
 Ἦν τοῦ πατρὸς λεληθότως ἐπρόφερ' ἡ σπεύδουσα γλῶσσα.
 «Τί νὰ σημαίνει;» — «Οὐδέν.» Ἐαυτὴν ἡ πτωχὴ παρηγόρει·
 «Κάλλιον ἴσως τῷ ὄντι τὰ πράγματ' ἐκεῖνος γινώσκει.»
 Οὕτω πλανᾶται, κι' εἰς μάτην ψευδῶς μειδιῶσι τὰ χεῖλη·
 Νόθος ὁ γέλως τῆς κόρης καὶ κρύος ὑπῆρχε, τὴν ὄψιν
 Ὅπως ψιμύθιον βλάπτων, ἀντὶ νὰ προσθέτ' εἰς τὸ κάλλος.
 Τέλος φωνὴ ἀντηχεῖ πανταχοῦ, ὅτι πρόβαλ' ὁ Δράκος·
 Σπεύδει δ' εὐθὺς ἡ τροπὸς, τῆς δεσποίνης τὸν πόθον νοοῦσα,
 Ἐχουσα πείραν πολλήν, καὶ συχνὰ πληγωθεῖς εἰς τοιαύτας
 Μάχας ὁμμάτων, βαλλοῦσας ἐντὸς τῆς καρδίας τὰς φλόγας.
 Εὐτολμος τρέχει δὲ νῦν κι' ἡ ξανθὴ Βιττωρία, κι' ὁ πέπλος

Ὅλος ἐγέλα ὁμοῦ, ἐν ᾧ χεῖρ' ἀδιστάκτως προσφέρει
(Λόγον τῇ εἶχεν εἰπεῖ ὁ πατήρ, ὅστις θάρρος παρεῖχε.)
Νέαν δ' ὁ ἥρως ζῶν ἀποκτᾷ, καὶ χαρίεις ἐν ἔδρᾳ
Κάθεται, χαίρων εἰς πάντα τῆς κόρης φιλόφρονα τρόπον.

Τράπεζαν στρώνουν ἐν τούτοις, καὶ οἱ ἐξ παρακάθηνται φίλος
(Αὔθις ἐκ Λάκκων οἱ δύο τοῦ Δράκου συνεῖποντ' ἐταῖροι).
Λέξεις δ' αὐξάνουν πολλὰ ἀμφοτέρων τὸν πόθον, καὶ νέον
Θάρρος ὁ Δράκος λαμβάνει προσβλέπων εἰς βλέμματ' εὐνοίας.
Μᾶλλον δ' ἡ κόρη θάρρει· καθὼς παῖς ἐντραφεὶς ἐν οἰκίᾳ,
Ὅστις ἀλλότριον παῖδα ξενίζει δεικνύων θαλάμους,
Παίγνια καὶ ὅ,τι τοιοῦτον εὐφραίνει τάθῳα παιδία.
Εἶναι καὶ ὁ Τάσκας φιλόφρων, πολλὰς δ' ἐρωτήσεις προτείνει,
Τί ποτε πράττουν τανῦν ἐν ἀγροῖς διατρίβοντες ἄνδρες;
Δίδουν δ' οἱ ξένοι προθύμως τοιαύτας τινὰς ἀποκρίσεις·
"Νῦν ἀλωνίζουσιν ἀγρόται τοὺς στάχεις τοῦ θέρου, ἐν κύκλῳ
Βοῦς συζευγνύντες πατοῦντας βαρέως καὶ τρίβοντας βάδην.
Εἵτα δ' αὐτοὺς ἐν ἀνέμῳ λικνίζουσιν, ἡσύχως κρατοῦντες
Τρίκρανα, φέροντες δ' εἶδος μακροῦ σκιαδίου, καὶ ἄχρου
Πλήρεις, τὰ πρόσωπ' αὐτῶν καθιστάντος λευκὰ ὡς χαρτίον.
Ἄμα δ' ὀθόνην λευκὴν αἱ γυναῖκες εἰς πρόσωπον θάλλον,
Ὅπως τὸ μῆλον, ἀπλοῦσαι, θερίζουσιν καὶ δέματα δένουν,
Ἄτινα φέρουσιν κατόπιν πλησίον λιθίνων ἀλώνων.
Ἄσματα δ' ἄδουσιν τὸ βάρος τοῦ ἔργου κουφίζοντα κάπως
Νέοι καὶ νέαι· τοιαῦτα δὲ στίχοι δηλοῦσι δημῳδοι·
" Πέραν πυκνοῦ καλαμῶνος πρὸς χεῖμαρρον ῥέοντα μόλις,
Ἄνδρες πεντήκοντα δύο λικνίζουσιν μ' ἰσχὺν βραχιόνων·
Εἶδε δὲ κόρην ἐν μέσῳ αὐτῶν μιγνυμένην ἢ μήτηρ,
Καὶ οὕτως εὐθὺς ἐπιπλήττει πλαγίως ἢ ἔμπειρος γραῖα·
" " Εἰέλθε, τέκνον, αὐτόθεν, μὴ κύων σὲ δάκη, μὴ κόραξ
Νύξῃ τὴν σάρκα, καὶ μαῦρον ὁ ἥλιος χρῶμα σοὶ δώσῃ. " " —
" " Ὁχι, δὲν δύναμαι, μήτηρ, ἐντεῦθεν ἐγὼ νὰ ἐξέλθω·
Κύων δ' εὐθὺς ἄς με δάκῃ, ἢ κόραξ ἄς νύξῃ καὶ μαῦρον
Χρῶμ' ἄς μοὶ δώσῃ τὸ καῦμα· τὸν πρῶτον λικνίζοντα θέλω

Ἄνδρα νὰ λάβω.» » — « αἰ Ἐκεῖνος, ὦ θύγατερ, προῖκα μεγάλην θέλει, κι' ἡμεῖς μετὰ κόπου τὸ ζῆν συντηροῦμεν δι' ἔργων.» » — Δὸς ὑποσχέσεις, ὦ μῆτερ· νὰὶ δὸς, καὶ μὴ πράξης κατόπιν· Τάξε τοσούτους τοὺς ἄρνας, ὅποσον τῶν ἄστρων τὸ πλῆθος, Κι' ὅσον γλαυκὸς οὐρανὸς ἐφαπλοῦται, σινδόνας· κι' ὅπόσους Κόχλακας φέρ' ἡ ἄκτὴ καὶ ἡ ἀνοιξίς ῥόδα, χιτῶνας.» »

Οὕτω τὸν χρόνον τριβόντων ἡδέως, ὁ Φοῖβος τὸ ἄρμα ἔφερεν ἤδη ταχέως, ποθῶν εἰς τὴν Δύσιν νὰ φθάσῃ. Τότε λοιπὸν ὁ Μαρῖνος τάκολουθα λέγει τῷ Δράκῳ· « Εἶδες, ὦ φίλε, ποτὲ τὰς ἐπάλξεις, ἀνέβης τὰ τεῖχη; » — « Ὁχι, ἀπῆντης, ὁ ἦρως· περίεργος δ' εἶμαι τῷ ὄντι, ἵνα δεινῶν πυροβόλων τοὺς ὄγκους ἐγγύθεν προσβλέψω. » — « Ἀγωμεν οὖν, ἐπανελάβ' εὐθύς ὁ Μαρῖνος· κι' ἀμέσως ἤρθωσαν πόδας πρὸς δρόμον βραδὺ περιστρέφοντες βῆμα, ἔως ἀνῆλθον. Ὠραίαν δ' ἐνταῦθα παρέχουσι θέαν Πέριξ χωρία πολλά. Γαλατᾶς ὁ περίφημον οἶνον, Ὅπως ἡ Κίσσαμος, ἔχων καὶ τέχνην χειρῶν γυναικείων, Αἵτινες εἶδος ποιοῦσαι μικρῶν πλακουντίων ἡδίστων. Εἶτα Περβόλια, Μουρνιαῖς, ἐνθ' ἡ πρώτη ποιότης γεννᾶται Λίαν λεπτῶν τὸν φλοιὸν χρυσομήλων κι' ὠχρῶν λεμονίων. Ἄμα δ' ἐλαῖαι ξανθαὶ τὸν χυμὸν διπλασίως παρέχουν, Ἡ ἀλλαχοῦ ἐν τῇ Κρήτῃ. Παρέκει μακρὰν διακρίνεις Κώμην εἰς λόφου κλιτὺν, ποταμοῦ περιφήμου πλησίον, Ὅπου, ῥαγέντος τοῦ πλοίου, ὁ πλέων Μενέλαος ἦλθεν· (Οὕτως ὁ ψάλτης αὐτοῦ διηγεῖται μ' οὐράνιον χάριν.) Τοῦτον Ἰάρδανον τότε, νῦν δὲ Πλατανιᾶν ὀνομάζουν· Ὅτι σκιάζουν τὸν ῥοῦν ἐκατέρωθεν πλάτανοι κόμην Μέχρις αἰθέρος ὑψοῦσαι· κλημάτων δ' ἀνέχουν μεγάλων Κλάδους, ὁπόθεν ποικίλων χρωμάτων ἐκκρέμονται ῥᾶγες. Κι' ὅταν ἀμπέλους τρυγήσουν, παντοῦ σταφυλαὶ δ' ἀπολίπουν, Ἐρχοντ' ἐδῶ, τὴν ἐμπρὸς ποδιάν μὲ τὰς χεῖρας ἀπλοῦσαι Κάτωθι νέαι γυναῖκες· μακρὰν δὲ σκοπεύουσιν ἄνδρες, ἵνα κτυπήσουν ἐκεῖ μὲ τὴν σφαῖραν μακροῦ τουφεκίου,

Ὅπου τοῦ ὄζου πλησίον ἄρμος συνενόει τὸν βότρυ·
 Μόλις δ' εὐθύνων τὸ ὄπλον προσβλέψῃ ὀπλίτης, καὶ πλήξῃ
 Ἦχος συρίττων τὸ οὖς, καὶ εὐθὺς σταφυλὴ καταπίπτει,
 Ἐχούσα ῥάγας μακράς ὡς ὀνύχια κόρης εὐμήκη.
 Ταῦτα πρὸς Δύσιν· ἑτέραν δὲ κώμην θεῶνται πρὸς τάνω,
 Ἐνθα λαιμός συνενοῖ ἀκρωτήριον ἔμπλεον λίθων,
 Ἐχον δὲ γῆν λεπτοτάτην, σπαρμένην μὲ θύμους εὐώδεις,
 Οἵτινες τρέφουν μὲ τάνθος μελίσσας πολλὰς, παραγούσας
 Μέλι λαμπρὸν ὡς ἀδάμας, περίφημον ὅπως ἐκεῖνο,
 Ὁ παλαιόθεν γεννᾷ ὁ γυμνός Τμηττός ὑπὸ θάμνους.
 Ἄνδρες λοιπὸν πανταχόθεν κομίζουσιν ἐδῶ τὰς κυψέλας,
 Δέοντες ταύτας ἐπάνω τῶν ὄνων, ὁπόταν τὸ θέρος
 Καύσωνα φέρῃ· καὶ οὕτω πληθύνουν αὐτοῦ τὰς μελίσσας.

Ταῦτα θεώμενοι φθάνουν βραδέως εἰς πύργον, ὁπόθι
 Γέρων διόπτρας φορῶν ἐσημεῖονε λέξεις ὀλίγας
 Ἐνδον βιβλίου. Ὁ δ' ἥρως περιέργως τότε, «τί γράφει,
 Φίλε Μαρίν», ἐρωτᾷ. «ὁ πρεσβύτερος τοσοῦτον σπουδαίως;» —
 «Εἶναι» ἀπήντησ' ἐκεῖνος, «ἐδῶ τῶν τειχῶν τὸ ἀρχεῖον·
 Οὗτος δὲ βίβλους ποιῶν ἐκ διφθέρας μικροῦ μοσχαρίου,
 Ὅπερ ἀγέννητον ἔτι, τὴν δάμκλιν σφάζας, ἐκδέρει,
 Ἀνθρωποὶ πόσοι ἐκ χρόνων προτέρων εἰργάσθησαν γράφει·
 Πῶς δ' ἀγγαρείας τελοῦντες τὴν τάφρον ἀνώρουζαν, λίθους
 Ξέοντες, κι' ἅμα πηλὸν προσκομίζοντες, ἵνα τὸ ὕψος
 Γαίῃ τοσοῦτον τοῦ τείχους, ὁπόσον ἐκπλήττει τοὺς ξένους.» —
 Εἶπ' ἀπροσέκτως ὁ γέρος Μαρίνος. Τὸν λόγον δὲ κόψας,
 «Ὅχι· τοσοῦτον ἐμὲ δὲν ἐκπλήττει τὸ ὕψος σας τοῦτο.»
 Εἶπε μὲ τόνον ὁ εἰς τῶν ἐταίρων τοῦ Δράκκου ταχέως·
 «Καί ποτ' ἐκεῖ καθειργθεῖς, ἐνθα πύργος διπλοῦς ἀνυψοῦται,
 Φεύγω λαθὼν τοὺς σκοποὺς, κι' ἐκ τοῦ τείχους ἐν βίᾳ τινάσσω
 Σῶμ' ἐλαφρόν· τὴν δὲ τάφρον μὲ βῆμα πτηνοῦ διατρέχω,
 Ὅτε μ' ἐνόησαν, κι' ὄπλα πολλὰ κατ' ἐμοῦ ἐκκενοῦνται·
 Κι' ὅμως οὐδὲν ἐξ αὐτῶν μὲ τὴν καίουσιν μ' ἐβλάψε σφαῖραν·
 (εὐλὸν τιμίου σταυροῦ προφυλάττει τὸ στήθος μου.) Ἴπποι

Πέντε κατόπιν ὁρμῶν· πλὴν κί' αὐτῶν τὴν ὁρμὴν διαφεύγω.
 Φθάνω δ' εἰς Λάκκους, χαρὰν εἰς θρηνοῦντάς με φίλους κομίσας.»
 Εἶπε· τὰ δ' ὄμματ' αὐτοῦ εἰς φωτὸς ἐκολύμῳ ἀκτῖνας,
 Ὅπως ἀστέρες, ὁπότεν ἀνέμων ἐπέρχεται βία.
 Εἶδε δ' αὐτὸν ὁ Μαρίνος μὲ θάμβος, καὶ λέγει τῷ Δράκῳ·
 «Φίλε μου Δράκε, καιρὸς δὲν σοὶ φαίνεται πλέον πῶς εἶναι
 Ἐχθραν ἢ ἀφῆσμεν, πάθη πολλὰ καθ' ἐλάχιστην γενῶσαν;—
 «Ναί,» τὸν διέκοψ' ἀμέσως ὁ ἥρως, «πλὴν πῶς; ὑμεῖς φόρους
 Τόσον βαρεῖς ἀπαιτεῖτε, φρουράς δὲ παντοῦ συντηρεῖτε
 Φόνον δεινὸν ἀπειλούσας, ἂν λείψῃ λεπτόν, καὶ καθόλου
 Αἴσθημα πᾶν τῶν Κρητῶν μ' ἀγενῇ ἐκτραυλίζετε τρόπον.»—
 «Δράκε, μὴ σπεύδῃς· ἐγὼ θὰ σοὶ εἶπω πῶς σκέπτονται τώρα
 Ὅσοι τὸ κράτος ἡμῶν κυβερνοῦν, κί' ὁ πατήρ μου πρὸ πάντων.
 Ἦδη βαρύνθησαν τόσον συχρὰς διαμάχας πρὸς τόπους,
 Οὕστινας μάτην ἡ πείρα κατέδειξεν ὅτι ζητοῦμεν
 Κτῆμα νὰ κάμωμεν· μάτην μισθόνομεν ἄρχοντας ὅπλων.
 Πρῶτοι τὸ πλῆθος αὐτοὶ ἐναντίον ἡμῶν διεγείρουν,
 Ὅταν τὸ αἴσθημα βράσῃ, καλῇ δ' ἡ πατρις πρὸς ἀγῶνα,
 Ὅπως ἰχθὺς, ὅστις τρώγων προθύμως τὸ δέλεαρ φεύγει.
 Ὅθεν ἀντὶ τῶν πολέμων φιλίαν πιστὴν εἰς τὸ μέλλον
 Δέσσωμεν· φόρους οἱ Κρήτες ὁπόσους θελήσετε μόνοι,
 Δίδετε· πόρρω δ' εὐθὺς τῶν βουνῶν θ' ἀπαγάγωμεν λόγχας,
 Ἵνα τὸν τόπον ὑμεῖς διοικῆτε, ὥς κρίνετε πρέπον,
 Ἄμχα σημαίαν ὑψοῦντες ἰδίαν τῆς Κρήτης· κί' ὁπότεν
 Τούρκους μακρὰν τῆς Ἑλλάδος λαὸς θριζμυέων διώξῃ,
 Τείνεται χεῖρα, μ' αὐτὴν δ' ἐνωθῆτε, ποιοῦντες ἐν κράτος.
 Ἄλλο δὲν θέλομεν ἢ τοὺς λιμένας ἡμεῖς νὰ κρατῶμεν,
 Ἵνα σκορπίζωμεν πλῆθος χρυσοῦ ἐμπορίαν ἀσκόουντες,
 Κί' ἔργ' ἀνταλλάσσωμεν τέχνης πρὸς γῆς προϊόντα παντοῖα.
 Ἄλλως δὲ μέχρι τοῦ νῦν τί κερδήσαμεν τάχα οἱ Φράγκοι;
 Ὅσον χρημάτων ποσὸν ἐκ δασμῶν συναθροίζομεν, τοῦτο
 Πάλιν δαπάνην εἰς ἄνδρας καὶ ὅπλα τελοῦμεν ἀσκόπως,
 Στάσιν δεινὴν ἐμπορίας εἰς πλούσιον ἄγοντες τόπον.
 Σράξτεσθε σεῖς, καὶ ἡ γῆ τοὺς ἀνδρείους ὀπλίτας στερεῖται,

Οἵτινες μέλλουν ποτὲ ν' ἀποκρούσουν βαρβάρων τὰ σμήνη,
 "Ἢδη παντοῦ τῆς ταλαίνης Ἑλλάδος ὑψοῦντα σημαίαν.
 Εἶναι καιρὸς πρὸς ἀλλήλους φιλίας νὰ δέσωμεν πίστιν,
 Χεῖρας νὰ σφίξωμεν· μὴπως εὐρὼν τὴν αὐλὴν ἀνοιγμένην,
 "Εφοδὸν κάμῃ ὁ λύκος κι' ἀρπάξῃ τὸν ἄφροντιν ἄρνα.
 Βάλετε πάντα ἔς τὸν νοῦν· μὴ πλανᾶσθ' εἰς ὀνείρους ματαίως·
 "Ἄν δ' ὅ,τι θέλετε νῦν ἀκατόρθωτον ἦναι, πλὴν τοῦτο
 Λάβετε κἄν, ὅπερ φίλος προσφέρει· κατόπιν δὲ πάλιν
 Βλέπετε τί δυνατὸν τῆς πατρίδος· ἡ δόξα προσταττει."

"Ἦκουσαν ταῦτα τῶν Λάκκων οἱ τρεῖς προσεστώτες, καὶ θάμβος
 Μέγα θαμβοῦνται· πρὸ πάντων δ' ἐντὸς ἡ καρδιά τοῦ Δράκου
 "Ελαβε σείσμα δεινὸν, ὡς φυγάδος ἀνδρὸς, ὅστις αἶφνης
 Μάθη ταχέως πῶς μέλλει φιλτάτην νὰ ἴδῃ πατρίδα.

"Αφωγὸς ἔμεινεν ὥραν τινα, ἐπὶ τέλους δὲ εἶπε·

«Λέγεις τῷ ὄντι σπουδάζων αὐτά; ἡ καρδίαν ἐμπαίζεις,

"Ἦτις αὐτὴν τὴν ζωὴν εἰς τὰς χεῖράς σου ἔχει ἀφήσει;» —

«Παίζω; Θεέ μου! τὸν Δράκον ἐγὼ νὰ χλευάσω, καὶ λέξεις

"Ανευ σκοποῦ πρὸς ἀπλὴν εἰρωνείαν ποτὲ νὰ προφέρω;»

Εἶπ' ὁ Μαρῖνος δεικνύων μεγάλην κατάπληξιν, κι' αὐθις

Χρόνον ὀλίγον ἀφείς, τῆς ψυχῆς του ἐκφράζει τὸ ἄλγος·

«Δράκε· ὦ! πιστεύσον· ἄλλος δὲν εἶν' εἰς τὸν κόσμον, ὃν τόσον

"Εχω θερμῶς ἀγαπήσει, ὡς σέ· πλὴν ἐν ἄλλο προσέτι

Θέλω σέ εἶπει· κάμμιαν δὲ σὺ δυσπιστίαν μὴ δείξης·

"Οτι τὸ ξίφος αὐτὸ εἰς τὸ στῆθος θὰ μ' ἀπὸ μὲν, βραχύνων

Μᾶλλον τὸν βίον, ἢ φαῦλον ἱππότην νὰ μ' εἶπουν δικαίως.

Κρύπτεις μυστήριον, Δράκε, κι' ἐντὸς ὑποφέρ' ἡ ψυχὴ σου.

"Επαθον ἤδη κι' ἐγὼ, καὶ τοιαύτης οὐδύνης ἡ πείρα

Μ' ἔχει ποιήσει γνωστὰ τὰ σημεῖα· λοιπὸν σοὶ προσφέρω

Χεῖρα τοσοῦτον εἰς σέ ποθητήν· ὁ πατήρ μου, ὦ Δράκε,

Σύζυγον δίδει προθύμως τὴν κόρην εἰς ἥρωα Κρῆτα.»

Λέξιν ὁ Δράκος δὲ λέγει· ἐντὸς πλὴν τὸ αἷμά του ὅλον

Βράζει· στηλόνει δὲ σύννους ἀκίνητον τῶμα· κι' οἱ φίλοι

Βάλλοντες μίαν φωνὴν καὶ οἱ δύο τάχολουθα λέγουν·

«Εἶναι ποτὲ δυνατὸν ὅτι τέλος τὸ βάραθρον εἶδε,

Ὅπερ τῷ ἦνοιγε δρόμος σπαρμένος μὲ δόλους καὶ αἷμα,
 Κράτος προπύργιον ἔχον πανούργων ἀνδρῶν ἐπινοίας ; —
 «Ναί, μὴ διστάζετε, φίλοι· πιστεύσατ' εἰς νέον ἱππότην,
 Ὅστις λατρεύει τιμὴν· τὴν ζωὴν δ' εἰς αὐτὴν θυσιάζει.»
 Εἶπ' ὁ Μαρίνος· καὶ εὐθὺς πρὸς τὸν ἥρωα στρέφει τὸν λόγον·
 «Σκέφθητι, φίλε· τὸ τέκνον αὐτοῦ τίς πρὸς ὄλεθρον ἄγει ;
 Τίς ἐν τῷ κόσμῳ γονεὺς ἐκ σιδήρου καρδίαν θὰ ἔχῃ,
 Ὡστε τῆς κόρης αὐτοῦ τὴν ψυχὴν νὰ ἐμπαιξῇ ἀτίμως ;
 Ὅσα κι' ἂν εἶπῃ κι' ἂν πράξῃ, τὴν μίαν αὐτοῦ θυγατέρα
 Δύναται θῦμα ποτὲ εἰς βωμὸν τυραννίας νὰ φέρῃ ;
 Ἄν τὴν φλογίσῃ ὁ ἔρωσ, πῶς μέλλει τὸ πῦρ ν' ἀποσβέσῃ,
 Ὅταν ἡ σ' ἑσὶς ἀνάψῃ πυρὰν αἰσθημάτων καρδίας ;
 Σκέφθητ' ὀλίγον, καὶ θέλεις εὐθὺς ἐννοήσῃ πῶς πλάνη
 Τοῦτο νὰ ᾔναι ποτὲ οὐδ' εἰς νοῦν δὲν ἀρμόζει νὰ βάλλῃς.»
 Νέα κατέσχε μακρὰ σιωπὴ καὶ τοὺς τέσσαρας, ὅτε
 Φῶνῃς ὁ ἥρωσ, ἐξαίφνης βαρεῖαν σιγὴν διαλύσας·
 «Πῶς ; λοιπὸν ὄνειρον πλέον ἀπλοῦν δὲν ὑπάρχει ὁ ἔρωσ,
 Ὅστις μὲ νέαν πνοὴν εἰς τὸ στῆθος σεισμοὺς ἐπιφέρει ;
 Θέλομεν ὄντως σημαίαν ὑψώσει, καὶ ἴδιον κράτος
 Μ' ὄνομα Κρήτην θὰ ἴδω κι' ἐλπίδα μελλούσης πατρίδος,
 Ὅστις Ἑλλάς καλουμένη, ὡς φοίνιξ Αἰγύπτιος αὔθις
 Λεῖπους ἑρείπια θέλει τὴν γῆν τῶν ἡρώων λαμπρύνει ;» —
 Εἶπε, καὶ εὐθὺς ἀπαντᾷ ὁ Μαρίνος· «ὦ ! πιστευσον, Δράκος·
 Μὴ μὲ φονεύῃς μ' αὐτὴν τὴν αἰώνιον φεῦ ! ὑπόψιαν·
 Πίστευσον !» Εἶπε καὶ πάλιν σιγὴ ἐπανῆλθ' ἐπ' ὀλίγον,
 Ὅτε τὴν χεῖρα λαβὼν τοῦ Μαρίνου ὁ Δράκος μὲ βίαν·
 «Ἔστω,» βοᾷ δυνατὰ· «πλὴν ἐάν...» διεκόπη καὶ ρεῦμα
 Ἐρρῆε μεῖγα δακρύων, συμπνίγον φωνὴν εἰς τὸ στῆθος.
 «Τί ; πλὴν εἰπέ· τί φοβεῖς ;» ὁ Μαρίνος· ὑπέλαβε τότε·
 «Ναί, μὰ πᾶν ὅ,τι ὁ κόσμος νομίζει πολύτιμον, μόνος
 Θέλω ἐλθεῖ τὸ ἐμὸν ν' ἀντιτάξω πρὸς πόλεμον στέρνον,
 Ἄν τις ἀπάτη συμβῇ μετὰ σοῦ δ' ἐν τῇ μάχῃ τὴν σφαῖραν
 Πρῶτος, ἐγὼ θέλω βάλλει φονεύων υἱὸς τὸν πατέρα,
 Ἄν ἐννοῇ νὰ προδώσῃ τὴν κόρην αὐτοῦ καὶ τὸν παῖδα.

Τί μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων τὸ ἄτιμον βῆμα θά φέρω,
 Ἄν τὴν ἐμὴν ἀδελφὴν τυραννίας τὸ δέλεαρ κάμῃ;
 Τέλος, ὦ Δράκε, κι' ἐγὼ τῶν Ἑλλήνων προστάτης δὲν εἶμαι;
 Κρήτας δὲν ἔχω τοσοῦτους μεσίτης αὐτῶν διασώσει;
 Δέξαι μ' ἐμὲ ν' ἀποθάνῃς, ἂν πέπτωται τέλος νὰ λάβῃς.
 Ἡ διαλλάξας τὰ πάθη, τὴν Κρήτην εὐδαίμονα δεῖξε,
 Τρέφων ἐλπίδα βεβαίαν μελλούσης πατρίδος ἐνδόξου.
 Κύτταξε πόσῃ ἀγάπῃν οἱ πάντες πρὸς σέ διατρέφουν!
 Θάρρος ὀφείλεις νὰ δεῖξῃς, τὴν τύχην αὐτῶν βελτιώνων.
 ὦ! σὲ ὀρκίζομ', ὦ Δράκε, ἂν θρῖξοι βλαβὴ μόνον μία,
 Χάριν σου θέλω ἀμέσως τὸ αἷμά μου ὅλον ἐκχύσει,
 Θέλω τὰ μέλη μου πάντα εἰς μέρη μικρὰ κατακόψει.»
 Τέλος ὁ ἥρως ἀκούσας μὲ τόνον πολὺν λεγομένης
 Λέξεις τοιαύτας, ἐκάμφθη, ἀθῶας ψυχῆς ἐννόησας
 Βέβαιον ἤδη σημεῖον τὸν ἄπλαστον ζῆλον τοῦ φίλου.
 Ἐσφίξε δ' αὖθις τὴν χεῖρα μὲ ζέσιν, καὶ εἶπε δακρύων·
 «Πλέον δὲν τρέφω κάμμιαν πρὸς σέ δυσπιστίαν, Μαρῖνε·
 Εἶσαι ψυχὴ γενναυόφρων· συγγνώμην ζητῶ· πλὴν γνωρίζεις
 Δίκαιον ἔχομεν πόσον ἡμεῖς ν' ἀπιστῶμεν πρὸς πᾶσαν
 Πρότασιν, ἥτις ἐχθρῶν τὴν πικρίαν σκεπάζει μὲ μέλι.
 Εἶσαι δ' ἐν γνώσει βεβαίως ποσάκις πανοῦργοι φίλοιαι
 Ἐσχον τὸ τέλος γενῶν ὀλοκλήρων ἐξόντωνσιν· κι' ἤδη
 Ἡρώες πόσοι σκληρᾶς ἀπιστίας ἐγένοντο θῦμα.
 Ὅμως μὲ σὲ κι' εἰς τὸν Ἄδην ἀκόμη τολμῶ νὰ κατέλθω,
 Ῥίπτομ' εἰς ὄρεϊς, εἰς φλόγας καμίνων δεινῶς κεκαυμένων,
 Πέραν δ' εἰς ἄγριον κύμα τὸ σῶμά μου θάλασσ' ἄς δαίρῃ.
 Ὅταν πλησίον ὁμοίας καρδίαις ὑπάρχω, δὲν ἔχω
 Φόβον κἀνέναν· βαράθρων ἀμέτρων δὲν τρέμω τὸ βάθος,
 Οὔτε στενῆς ἀτραποῦ τὸ ὀλίσθημ' ἐν μέσῳ τοῦ σκότους,
 Κι' ἂν ἐναντίοι κατόπιν μὲ ξίφη γυμνά μὲ διώκουν.
 Δέχομαι· πέπτωτο σὸς ἀδελφὸς νὰ κληθῶ, κι' εἰς τὸ μέλλον
 Πᾶν ὅ,τι σὺ θὰ ποθῇς, θέλω τρέφει κι' ἐγὼ εἰς τὸ στήθος.»
 Εἶπε, καὶ τείνας ἀγκάλην τὸν φίλον αὐτοῦ περιβάλλει,
 Ὅστις συγχρόνως βρεγμένος τὸ ὄμμα βραχίονα τείνει.

Ὅμοια κλήματα δύο συμπλέκουν ἀγρόται εἰς ξύλα,
 ἵνα τὰ φύλλα κι' οἱ κλάδοι σκιὰν τοῖς παρέχουν εἰς θέσιν,
 Ἐνθα τὰ μέλη ἐν ὥρᾳ σχολῆς ἀναπαύουν τὸ θέρος.

Φεῦ! πῶς τὰ πάντα ἐν τούτῳ τῷ κόσμῳ σκιὰ μᾶς κυκλόνουν·
 Πόσοι δὲ πόνοι πικρὰν τὴν ζωὴν καὶ ἀφόρητον κάμνουν!
 Ὅταν μετ' αἴσθημ' ἀγάπης τοιαύτης κι' οἱ δύο θὰ πέσουν,
 Ὅπου ψυχὴ μοχθηρὰ τοῖς ἀνοίγει τὸν ἀφρικτον βόθρον! —
 Λέοντα λέων ὡσαύτως πρὸς εὐκόλον λείαν ἐπάγων
 Σύρει πρὸς ὄλεθρον, οὕτω νομίζων ἀδόλου φιλίας
 Ὅτι τὸ χρέος πληροῖ· πλὴν ἐξαίφνης κι' οἱ δύο εἰς λάκκον
 Πίπτουν· κι' ἐγκαῦθα σκληρὰ διαδέχεται πείνα τοὺς θρήνους,
 Ἔως ἀδύνατοι πλέον ὀδόντας ὀξεῖς νὰ κινήσουν,
 Δούλην τὴν χαίτην αὐτῶν τὴν ἀγέρωχον κάμνουν ἀνθρώπου,
 Ὅστις ἐντὸς φυλακῆς σιδηρᾶς τὰ θηρία φυλάττει.

Ποῖον πτηνόν, τῶν ἐρώτων λαλοῦν τὴν ἐπίχαριν γλῶσσαν,
 Θέλει μοι δώσει τανῶν λαλιὰν εἰς τὰ ὦτα γλυκεῖαν,
 Ὅπως οὐράνιον τέρψιν ἐρόντων μὲ λέξεις ἐκφράσω;
 Ὅντως δὲν εἶν' εἰς τὴν γῆν ὅστις γεύεται ὥρας τοιαύτας,
 Οἷας ὁ Δράκος ἐγεύθη, ὁπότεν ὁ Τάσκας, τὰ πάντα
 Ἦδη μαθὼν, πλησιάσας συνέδρεσε χεῖρας νυμφίων,
 Ταῦτα μ' ἐπίβουλα χεῖλῃ λαλήσας (τὴν κύλιαν δίδων
 Πλήρη φαρμάκου, μὲ οἶνου ἀφροῦς γλυκυντάτους τὴν γεῦσιν).
 «Ζήσατε, τέκνα· κι' ἐγὼ εὐτυχῶν νὰ σᾶς βλέπω νὰ χαίρω,
 Μαύρας μερίμνας ἀφεῖς, καθιστάς δὲ τὴν Κρήτην ὀλβίαν,
 Ἐνθ' ἐνυμφεύθην καὶ σεῖς τὰ παῖδιά τὸ φῶς τῆς ἡμέρας
 Εἶδετε πρῶτον· ὡς γῆ δὲ πατρίδα φιλότατη μοι εἶναι.»

Κόπτω τὸν λόγον ἐγὼ· ὅσους δ' ἔθελξεν ἔρωτος πλάνη,
 Οὗτοι νοοῦσι τοιούτων στιγμῶν ἢ γλυκύτης ὁποῖα.
 Φεύγουν αἱ ὥραι ὡς μία στιγμή, κι' αἱ ἡμέραι ὡς ὥραι·

Εἶναι δ' ἐντὸς τῆς καρδίας πηγὴ εὐφροσύνης, τὴν χάριν
Χύνουσ' ἐπάνω προσώπου αἰεὶ μειδιῶντος, καὶ ἄλλη
Πλέον φροντὶς δὲν βαρύνει ψυχὴν κολυμβῶσαν εἰς μέθην·
Λόγοι συχνοὶ δὲ κινοῦν μὲ τὸ μέλι τὰ τέσσαρα χεῖλη,
Ὅτε τὸ πᾶν προσγεῖται, καὶ ἡ γῆ, καὶ τὰ δένδρα καὶ αἱ πόλεις.

Τέλος τῆς ΣΤ'. παραφφδας.

ΚΡΗΤΗΪΔΟΣ

ΡΑΨΩΔΙΑ Ζ'.

Πέντε διέτριψ' ἡμέρας ὁ Δράκος ἐντὸς τῶν Χανίων,
Ἄνθη γλυκύτατα δρέπων εἰς εὖσμον κῆπον χαρίτων.
Μόλις δὲ τέλος τὴν ἕκτην ἐτόλμησεν οὕτω νὰ εἴπῃ·
«Εἶναι καιρὸς πρὸς τοὺς Λάγκους νὰ στρέψωμεν πλέον τὸ βῆμα,
Ἵνα χαρῶσιν οἱ πάντες, ἀκούοντες νέα τοιαῦτα.»—
«Τόσον ταχέως;» ὑπέλαβ' ἡ κόρη, «ὦ! μείνε ἀκόμη.
Πόσας ἡμέρας θὰ λείψῃς;»—«Ὡς πέντε καὶ δέκα» τοσαῦται
Εἶν' ἀρκεταί, ὅπως πάντα ποιήσωμεν ἔτοιμ', ὅποσα
ἔχομεν ἔθος ἡμεῖς ν' ἀποστέλλωμεν, ὅτ' ἀρῶαθῶνα
Δένομεν.»—«Πέντε καὶ δέκα;» ἐρώνησ' ἡ κόρη, «τῷ ὄντι,
Δράκε, τοσαύτας ἡμέρας σκοπεύεις νὰ μείνης μακράν μου;
Ὅχι· δὲν γίνεται· θέλω τοσοῦτους αἰῶνας νομίσαι·
Τάχιστα σπεῦσον νὰ ἔλθῃς· ἢ μήπως οὐδὲν φθάνουν,
Ὅσας διήλθον προσμένουσ' ἡμέρας πολλὰς νὰ σὲ ἴδω;»
Ἐσφιξ' ὁ ἥρωας τὴν χεῖρα τῆς φίλης, καὶ ἐπρόσθεσε· «μένε
Ἦσυχος· ὥρας τινὰς θέλω κλέψει νὰ ἔλθω νὰ σ' ἴδω·
Ἴππον ταχύτατον ἔχω, καὶ οἱ Λάγκοι πολὺ δὲν ἀπέχουν.»
Εἶπ'· εἰς τοὺς φίλους δὲ νεύει, καὶ εὐθὺς ἀναβαίνουν τοὺς ἵππους·
Φθάνουν δὲ νύκτα βαθεῖαν εἰς Λάγκους, καὶ τρέποντ' εἰς ὕπνον.

"Οτε δ' αὐγὴ τὴν χαρὰν εἰς τὴν κτίσιν ἐκόμισε πάλιν,
 Λύσσασα σκότῃ νυκτός, διὰ κήρυκος ταῦτα μὲνυει·
 "Ἄνδρες Λακκλιῶται, πρὸς ἔργα πρὶν στρέψετε χεῖρα μυῶδη,
 Δόγον ὁ Δράκος τινὰ πρὸς ὑμᾶς ν' ἀναγγείλῃ σκοπεύει·
 Πάντες ἀθροίσθητε ὅπου πλατεῖα συνάγει τὸ πλῆθος,
 "Ἐχουσα μέτον αὐτῆς ὑψηλοῦς κι' εὐανέμους πλατάνους."·
 Σάλλισ' ὁ κήρυξ, κι' εὐθύς ὁ λαὸς συνηθροίσθη ὡς ὄρνεις,
 "Ἄς προσκαλεῖ τὴν πρῶτάν πολλὰς ἐπικράζουσα χήρα,
 "Ρίπτουσ' ἀφθόνως κριθῆν, ἵνα σώζῃ τὸν ἄχαριν βίον,
 "Ὅσα γεννώσιν ὡς πρὸς ἐμπόρους πολίτας πωλοῦσα.
 Οὕτω δ' ἐνέτεινε τότε φωνὴν πρὸς ὀρείτας ὁ Δράκος·
 "Τί θέλετ' εἶπει, ἐάν ἐλευθέραν πατρίδα καλοῦντες,
 Θέλετε ἶδει σημαίαν τῆγίου ἡμῶν Γεωργίου,
 "Ἄνω τῶν δένδρων ἐκεῖνων πρὸς αὔραν γλυκεῖαν νὰ πιζίξῃ;
 "Ἄν δὲν πληρόντε φόρους βαρεῖς, ἀλλὰ μόνον τοσοῦτους,
 "Ὅσους θελήσετ' ἀπλῶς· τὸ δικαίωμα δ' ἔχειτ' Ἑλλήνων
 "Ὀνομ' ὑμᾶς νὰ κοσμήσῃ, ἂν μίαν ἡμέραν διώξῃ
 Τοῦρκους λαὸς θριαμβεύων, ποιήσῃ δ' ἐλεύθερον κράτος;"·
 "Ἐμειναν ἀναυδοὶ πάντες, τοιοῦτους ἀκούσαντες λόγους·
 Μόλις δ' εἰς ὥραν πολλὴν ἀντεπώνησ' ὁ Μάρακας, γέρον
 Πλοῦτον πολὺν αἰθιμῶν, οἷον ἔχουσιν ἄνδρες νομάδες·
 α' Ω! ἅς τὴν ἐβλεπον ταύτην ἐγὼ τὴν ἡμέραν, καὶ πάντα
 "Ὅσα μ' ἐχάρισε κτήνη ὁ Πλάστης εὐθύς νὰ ποιήσω
 Θύματα, τέρμα τοῦ βίου γλυκὺ πρὸς τὸν τάφον κομίζων."·
 Εἶπε, κι' ὁ Δράκος ἀμέσως πηδήσας ἐν πῆδημα μέγα,
 "Ἄνω εὐρέθη τοῦ πρώτου ἐκεῖθι μεγίστου πλατάνου.
 Δόρυ δ' ἀνύψωσε μέγα, κι' ἐκεῖ τὴν σημαίαν προσδένει,
 "Ἦν ὁ πατὴρ, Βυζαντίου τεχνούργημα, εἶχ' ἀγοράσει,
 Κι' ἔνδον τοῦ οἴκου προσμένων ἡμέραν τοιαύτην, ὡς κόρην
 "Ὀμματος εἶχε φυλάξει. Μετάξῃς τὸ ὕφασμα ἦτο
 Λίαν λεπτῶς ποικιλμένον· μεγάλου δὲ μάρτυρος λόγχῃ
 Δράκοντ' ἐφόνευ' ἄρρους ἐκ τοῦ στόματος βάλλοντα· τῶμα
 Πῦρ ἐξηκόντιζ', ἐν ᾧ πρὸς αἰγμὴν συνεπλέκοντ' ὀδόντες.
 "Ἦτο δ' ὁ μάρτυς ἱππεύς, καὶ ὀπίσω γλυκὺν νεανίαν

Εἶχ' ὀπαδὸν, ἐκ βαρβάρου λυτρώσας ποτὲ δεσποτείας.
 Ταῦτ' ἡ σημαία παρίστα' κι' ὡς εἶδεν αὐτὴν ὄχλος ἔνθους,
 «Ζήτω», κραυγάζει, «τὸ ἔθνος, κι' ὁ Δράκος ὁμοῦ.» τὰς πιστόλας,
 «Ἀς ἐν τῇ ζώνῃ ἐφόρουν, κενόνουν, καὶ κύκλον συσφίγγουν,
 Ἵνα πλησίον ἐλθόντες καλῶς τὸ σημεῖον γνωρίσουν,
 Ὅπερ ἀνήγγελλεν ὅτι χαρὰς ἀνατέλλουν ἡμέραι.

Οὕτω Ῥωμαῖος ποτὲ στρατηγός, τῶν Ἑλλήνων γινώσκων
 Αἰσθημα ποῖον ψυχὰς πρὸς ἐλευθερον βίον φλογίζει,
 Θέλων καιρὸν νὰ κερδήσῃ, θωπεύων μ' ἀλώπεκος τρόπον,
 Ἦτις τὸν κόρακα εἶχε πτηνῶν βασιλεῖα δοξάσει,
 Κήρυκα λόγον τοιοῦτον βοῶντ' εἰς τὸ πλῆθος ἀφῆκεν,
 Ὅτε τὰ Ἴσθμι, ἀγῶνα κοινόν, πανταχόθεν ἐτέλουν·
 «Σύγκλητος Ῥώμης καὶ Δῆμος ἐψήφισαν ταῦτα· «νὰ μένουν
 Φόρου παντὸς ἀτελεῖς καὶ ἐλεύθεροι οἱ Ἕλληνες πάντες,
 Ὅσοι τῆς Οὔτης ἐντὸς κατοικοῦν καὶ τὰ γαίριον Μαλέα.» »
 Πλήρης δὲ τότε μανίας ὁ ὄχλος φωνὴν κεραυνώδη
 Ἐβάλεν· ὥστε τοῦ ἤχου ἡ πληθὺς πτηνὰ τοῦ αἰθέρος
 Ἐβρίψε κάτω νεκρά· πιεσθεὶς δὲ κι' αὐτὸς ὑφ' ὁμίλου,
 Ὅστις θεὸν ἐπὶ γῆς ἐθεώρητε δόλιον ἄνδρα,
 Μόλις διέφυγ' ἀγκάλας σφιγγούσας αὐτὸν μέχρι φόνου,
 Αὖθις καλέσας νὰ εἴπῃ πολλάκις ὁ κήρυξ τὰς λέξεις·
 «Πάντες ἐλεύθεροι μένουν οἱ Ἕλληνες νῦν κι' εἰς τὸ μέλλον.»
 Ναί, Ἐλευθερία, τοσοῦτον γλυκὺ τῶνομά σου ὑπάρχει,
 Τόσον θερμῶς σὲ ποθοῦν τῆς Ἑλλάδος τὰ δύστηνα τέκνα,
 Ὡστε κι' ὁπόταν ἀπάτη ἀπλῇ τοὺς λαοὺς σαγηνεύῃ,
 Χύνεις μαγεῖαν κι' ἐλκύεις πρὸς σέ τὰς καρδίας βιαίως.
 Βλέπουν τοὺς θόλους σου πλήρεις αἱμάτων, καὶ ὅμως πλησίον
 Χαίροντες ἔρχοντ' ἀπαύστως, κι' ἀνοίγουσι φλέβας καιούσας.
 Λάμπρυνον αὖθις, θεά, καὶ τῆς Κρήτης τὰ στένοντα ὄρη.
 Σ' ἔθρεψεν αἷμα πολὺ· σὲ ἀρκοῦν αἱ τοσαῦται θυσίαι.

Αὐθις ἐν τούτοις ὁ Δράκος φωνὴν εὐφροσύνης ἐντείνει·
 «Μάρακα, τώρα πιστεύεις; γινώσκεις βεβαίως ὅποιος
 Εἶν' ὁ υἱὸς τοῦ φρουράρχου, ὅποσον φιλέλλην' ἐκείνος
 Εἶπ' εἰς ἐμὲ τὰ ἐξῆς· «ἕως πότε ὁ σκώληξ θὰ τρώγῃ
 Σπλάγχνα γενῶν πιστευόντων εἰς ἓνα θεὸν ἀμφοτέρων;
 Σμήνην δὲν βλέπετ' ὅποσα βαρβάρων κατέρχονται; Τέλος
 Δώσωμεν χεῖρα, φιλίαν συνάψωμεν· πράξατε ἤδη
 Ὅτι θελήσῃ· ἡμᾶς τῶν φρουρίων ἀρκοῦν τὰ κλειδιά,
 Ὅπως ἀσκῶμεν ἐδῶ ἐμπορίαν, κερδίζοντες πλοῦτον.»
 Ταῦτ' ὁ Μαρῖνος μοι εἶπε· καὶ ὅπως μικρὰ δυσπιστία
 Ἐνδον ψυχῆς, ἀμφιβόλως τοὺς λόγους αὐτοῦ δεχομένης,
 Μήποτε μείνῃ, προσέθηκ' ἀκόμη καὶ τοῦτο· «σοὶ δίδει
 Ἀσμενος, φίλ', ὁ πατήρ καὶ τὴν χεῖρα τῆς μόνης του κόρης»·
 Χαίρετε! Ὀλίψεως πλέον παρήλθον τὰ ἔτη τὰ μαύρα.
 Εἶπε, καὶ νέα χαρὰ εἰς τὰ πρόσωπα πάντων ἀστράπτει,
 Βέβαιον ἤδη σημεῖον ἐχόντων τὴν πρότασιν ταύτην,
 Ὅτι ἔς τὴν χώραν αὐτῶν δὲν θὰ ἴδωσι πλέον ἀπάτην.
 Ὅπλα κενόνουν ἐκ νέου· καλοῦν δὲ πρὸς ὄρχησιν λύραι·
 Ρίπτουν πρὸς τᾶνω τῆς κόμης καλύμματα· ταῦτα δὲ λέγει
 Ἐνθους ὁ Μάρακας τότε, σκιρτῶν καθὼς παῖς ἐπταέτης·
 «Χίλια πρόσατα ἔχω καὶ δώδεκα χοίρων ἀγέλας,
 Αἰγας ὡς δις ἑκατὸν καὶ τυρίου ποσότητα τόσην,
 Ὅση πεντήκοντ' ἀνθρώπους ὀλόκληρον ἔτος θὰ θρέψῃ,
 Ἐχοντας δ' οἶνον εὐώδη τριάκοντα πίθους μεγάλους.
 Τόσα μ' ἐχάρισ' ὁ Πλάστης, οὐ τῶνομα μέγ' εἰς αἰῶνας!
 Σήμερον πάντα λοιπὸν θυσιάζω· καὶ δεῦτε λαβόντες
 Ὅτι ἐκάστῳ ἀρέσκη, τραπῆτε πρὸς εὐθυμον βίον·
 Ἄρνας, χοιρίδια καὶ οἶνον, ἐλεύθερ' ἀφίνω τὰ πάντα.»
 Εἶπε, καὶ πάντες εὐθὺς ἐξορμοῦν· κατὰ πρῶτον δὲ σφάζουν,
 Πῦρ δὲ κατόπιν ἀνάπτουν καὶ ἐντέχνως τὰς σάρκας ὀπτῶσι·
 Κι' ὅτε τὴν πείναν ἐπλήρουν, ὡς αἰγας διψῶσαι πρὸς φρέαρ,
 Ἐρχοντ' ἀντλοῦντες τὸν οἶνον, καὶ μ' ἄστατον φεύγουσι βῆμα,
 Ὅπως ἐντὸς πλοιαρίου βαδίζοντες γῆς ὁδοιποροί.
 Ζάλη δ' ἀτμῶν ἐκ τοῦ οἴνου προσθέτει πολλὴν εὐθυμίαν

Ἄλλην αὐξάνουσα μέθην, ἣν ἔφερ' ὁ λόγος τοῦ Δράκου.
Πόδες δ' ἐρρύθμως κι' ἀρρύθμως κινούνται· συνάμα δὲ λύρας
Κροῦσμα κι' ὦδὴ μὲ χαρὰν βακχευμένας ψυχὰς διεγείρουν.
Πέριξ δ' ἀντήχουν τὰ ὄρη, ὡς ὅταν ὁ Βάκχος τὸ πάλαι
Δέρματα φέρων συνῆγε μαινάδας κι' ὁμίλους σατύρων,
«Ἰακχ', εὐοὶ καὶ εὐάν τῆς Σεμέλης τὸ τέκνον!» βοῶντων.
Θύρσους καὶ κύμβαλα δὲ συνεκρότουν τοὺς πόδας κινούντες,
Κι' ἅμα ἐποίουν τὸ βλέμμα ὑγρὸν ἐκ ψυχῆς κολυμβώσης,
Ἐνθ' ἡδονῆς τριχυμῖα ἐπλάν' ἀκυβέρνητον φρένα.

Μόνος ἐν μέσῳ αὐτῶν κατηφῆς ἐπορεύετ' ὁ Μάνδαξ,
Βάλλων βραδεῖς στεναγμούς καὶ κινῶν τὴν λευκὴν κεφαλὴν του,
Λόγους δ' ἀνθρώπως προφέρων, κι' ἀπαύστως τὰ ὅμματα βρέχων.
Ἔβρουγε δ' ὅτε τὸν εἶδεν ὁ Δράκος, καὶ φρίκη τις κρύα
Πάραυτ' αὐτὸν κυριεύει· ὡς ὅταν πλησίον του ὄφιν
Αἰφνῆς προσβλέψῃ τὸ βῆμ' ἀμερίμνως προάγων ὁδίτης.
Εἶπε δ' ἐκφράζων ἀλγούσης καρδίας παράπονον οὕτω·
«Πάλιν μεμψίμοιρος, Μάνδαξ· ὡς πότε μ' ἀπότομον γνώμην
Πρᾶξίν μου πᾶσαν πικρῶς θὰ ἐλέγχῃς, σκληρὰς ὑποψίας
Κρύπτων αἰείποτε; τάχα καὶ νῦν δυσπιστεῖς; Πῶς; νομίζεις
Ὅτι καὶ τώρα τῶν Φράγκων ἐπίβουλον δίκτυ ἀπλοῦται,
Ὅτε τὸ τέκνον αὐτῶν μοὶ παρέχουν ἐνέχυρον; ποῖος
Εἶν' εἰς τὸν κόσμον πατήρ, ὅστις θέλει καρδίαν ἀθίωαν
Κόρης, ἣν μόνην τὸ γῆρας παρήγορον ἔχει, νὰ θύσῃ
Θῦμα σκοπῶν τυραννίας;» Σταυρώσας κατόπιν τὰς χεῖρας,
Γέρων πολυτεῖρος τί θ' ἀπαντήσῃ ὁ ἦρως προσμένει·
«Ὅχι· τυράννους ἐγὼ δὲν ἐπίστευσα πώποτε, Δράκε,
Οὔτε ποτὲ θὰ πιστεύσω,» μὲ τόνον ὁ Μάνδαξ ἀντεῖπεν.
«Χάριν δ' ἡμῶν κι' εἰς τὴν γῆν ἀπλωμένους νεκροὺς ἂν τοὺς ἴδω,
Πάλιν πῶς εἶναι ψευδὲς τὸ τοιοῦτον κι' ἀπάτη θὰ εἴπω,
Μέλλουν δ' ἐκεῖθεν καὶ αὖθις ὠχρὸν νὰ ἐγείρῃσι πτώμα,
Ὅπως φονεύσασιν ἄνδρας, οὓς πόθος ἐλευθερὸς φλέγει.
Τί δὲ μοὶ λέγεις τὸν γάμον τῆς μόνης αὐτοῦ θυγατέρος;
Τάχα νομίζεις πῶς ἔχει τοῦ ἄρχεῖν τὰ χόρεστον πάθος.

Αἴσθημ' ἀνθρώπινον, ὅπερ δὲν πνίγει δεσπόζον μὲ βίαν,
 Νέος πολὺ παλαιῶν ἱστορίας δὲν ἤκουσες χρόνων.
 Πῶς ὠνομάζετο μία βασίλισσα δὲν ἐνθυμοῦμαι,
 Ἦτις αὐτὸν τὸν υἱὸν τῆς τὸν μόνον ἐκεῖ ποῦ ἔγεννήθη,
 Ἔβαλεν ὅπως τυφλώσουν, μολύνουσα μ' αἷμα τὸν οἶκον,
 Ὅπου καθίσας ὠδῖνας ἡσθάνθη γαστρὸς ἀνοιγμένης·
 Σύμπασα δ' ἔφριξ' ἡ φύσις, σεισθέντων βουνῶν ἀκλονήτων,
 Κι' ἐκλαυσ' ἡ θάλασσα, ἀφροὺς εἰς ἀκτὴν μαυρισμένην βαλοῦσα.
 Μόναρχος δ' ἄλλος τυφλώσας στρατὸν ἐκ πολλῶν χιλιάδων,
 Ἔστειλ' ὀπίσω αὐτὸν πρὸς οἰκείους καὶ φίλους, προστάξας
 Εἰς ἑκατὸν, συγκρατοῦντας τὰς χεῖρας ἀλλήλων, νὰ σύρῃ,
 Ἐχων κί' αὐτὸς ὀφθαλμὸν ἓνα μόνον, τυφλὸς δὲ τὸν ἄλλον.
 Φάρμακα πόσοι μιγνύντες ἐντὸς φαγητῶν καὶ πομάτων,
 Ἔστειλαν πρόωρ εἰς Ἀθὴν γαμβροὺς, ἀδελφοὺς καὶ ἐταίρους!
 Παίξουν μὲ πᾶν ἱερὸν καὶ μὲ πάντα παλμὸν τῆς καρδίας,
 Φθάνει τὸν ἓνα σκοπὸν, τὸν τοῦ ἄρχειν, αὐτοὶ νὰ κτυπῶσι.
 Δράκε! θολὸς ὀφθαλμὸς σ' ὀδηγεῖ πρὸς ὑφάλους ὀλέθρου·
 Στῆσε τὸ πλάνον σου βῆμα, καὶ διώξε μέλανα νύφη,
 Ἄτινα ἔχουν γενναίαν ψυχὴν ὑπὸ σκότῃ καλύψει.
 Εἴθε νὰ μ' εἴπωσι ψεύστην! πλὴν τρέμω μὴ φθάσωμεν ὦραν,
 Ὅταν τὸ αἷμα ἡμῶν θὰ πληρώσῃ μωρὰν εὐπιστίαν·
 Πρῶτον δὲ σέ θέλω ἶδει μὲ τραῦμα πικρὸν εἰς τὸ στῆθος,
 Μάτην φανοῦντα· «τῷ ὄντι ὁ γέρον ὀρθῶς ἐφοβεῖτο·
 Μέγα δὲ δίκαιον εἶχεν, ὅτ' ἔλεγε· «· «φεύγετε, φίλοι,
 Πίστιν τυράννων· οἱ λόγοι αὐτῶν ὑποκρύπτουσι δόλους.» »
 Εἶπεν ὁ Μάνδαξ, ἐν ᾧ κεραυνὸς τὴν καρδίαν τοῦ Δράκου
 Εἶχε κτυπήσει, κι' ὡς βρύσις μελάνωδρος δάκρυα χύνων,
 Χεῖρας σταυρώνει καὶ λέγει τὴν τύχην αὐτοῦ ὀνειδίζων·
 «Βῆμ' ἀετὸς, ὃν οἱ πάγοι κατέκλεισαν ἐνδὸν σπηλαίου·
 Ἐχει τὸ αἷμα θερμὸν, καὶ ζητεῖ τὰ πτερὰ νὰ κινήσῃ,
 Πλὴν προσοχθίζει πρὸς τοῖχον, ὃν ῥάμπους ἰσχύς δὲν συντρίβει.
 Φεῦ! πῶς σκληρὸν πεπρωμένον εἰς πέδην μ' ἐνέδης, ὀπόθεν
 Πλέον ἀδύνατον εἶναι σχοινίον μετάξῃς νὰ ῥήξω!
 Θέλω νὰ φύγω· πλὴν χεῖρ σιδηρὰ μὲ προστάττει νὰ μένω.

Ποῖος δεσμός ὡς αὐτὸς τῆς ἀγάπης πανίσχυρος εἶναι ;
 Λόγον δὲν δύναμαι πλέον ὀπίσω νὰ λάβω, καὶ τρέχω
 Ὅπου πρὸς λόφου κλιτὺν ἀχαλίνωτον ἄρμα μὲ σύρει.
 Πλὴν τί σημαίνει ; τί εἶν' ἡ ζωὴ, δι' ἣν τόσον φροντίζω ;
 Ἄν τῆς ἀπάτης ἐντὸς εὐρεθῶ, καὶ νοήσω τὸ δίκτυ,
 Θέλω τὸ αἷμά μου δώσει ἀντάλλαγμα χρόνου ὀλβίου,
 Ὃν ἀπολαύω πελάγη χαρᾶς διαπλέων ἐρώτων.
 Φύγετ' ὡχραὶ ὑποψίαι ! πρεσβύτης δὲν θέλω νὰ γείνω,
 Πλήρης πικρῶν μαρασμῶν, μόλις σείων ταδύνατα μέλη.
 Νέος ἐγὼ θ' ἀποθάνω, ἀκμάζοντας ἔχων τοὺς πόδας.
 Σεῖς δὲ τῶν Λάκκων ἀνδρεῖοι, μεθ' ὧν εἰς ἀγῶνας τοσάκις
 Ἔχω τὸ στήθος πρὸς πῦρ ἐναντίων προτάξει μὲ θάρρος,
 Θέλετε μόνον μ' ἀφήσει τῆς τύχης τὸ παίγνιον τάχα,
 Ἡ μετ' ἐμοῦ τῶν αἱμάτων τὴν δίκην θὰ λάβητ', ἀνίσως
 Μέχρι τοιούτου βαθμοῦ προχωρήσουν τῶν φράγκων οἱ δόλοι ;
 Εἴπατε ! τέκνον σκληρὰς εἰμαρμένης ἐγὼ διατρέχω
 Κύκλον βαράθρων, καὶ ζάλη τὸ ἀτακτον βῆμά μου φέρει.
 Οὔτε ὀπίσω νὰ στρέψω μ' ἀφίνει Σειρὴν εἰς τὰ ὧτα
 Χύνουσα φθόγγους μαγείας, τὸν νοῦν μου βαθέως κλονοῦντας. »
 Εἶπε, καὶ πάντες μὲ μίαν φωνὴν τῷ ἀπήντησαν οὕτω
 « Βάδιζε, Δράκε, προχωρεῖς ἔς τὸν δρόμον, ὃν ἤνοιξ' ἡ τύχη,
 Ταύτην ἀφίνων νὰ δείξῃ τὸ τέλος ὅποιον θὰ ἦναι.
 Ὅπως δὲ σὺ τῆς ζωῆς δὲν ἐφείσθης ποτὲ μέχρι τοῦδε,
 Σπεύδων νὰ σώσῃς ἡμᾶς ἐκ δουλείας ζυγοῦ, παρομοίως
 Θέλομεν χύσει κι' ἡμεῖς τῆς καρδίας τὸ αἷμα, ῥηγνύντες
 Δίκτυ κακοῦργον, λυτροῦντες τὸ καύχημα πάσης τῆς Κρήτης.
 Ἦδη δ' ἀνδρῶν εὐεργέτης καλεῖσαι τοσαύτων, καὶ ποῖος
 Μέλλει ψυχρὸς ν' ἀπομείνῃ πρὸς ἥρωος πάθος τοιούτου ;
 Ἄφροντις μένε' τὸ ζῆν ἀπολάμβανε νῦν εὐφροσύνης »
 Ἄν δ' εἰς τὸ μέλλον παγὶς συμποδίσῃ τὸ νέον σου σῶμα,
 Θέλει λεόντων ὁμάς διαρρήξει τὸ σπλάγχχνον ὑαίνης. »
 Εἶπον, γλυκεῖα δ' ἐλπίς τὴν καρδίαν ὑπῆλθε τοῦ Δράκου,
 Ἄμα δὲ κάτω τῶν μῆλων θερμότατον ἔρρευσεν δάκρυ,
 Δεῖγμα ψυχῆς εὐγνωμόνως τοῦς λόγους ἐκείνους δεχθεῖσας.

Οὕτω δ' ἐφώνησ' ἐκ νέου, δηλώσας τί ἔκρυπτ' ἐντός του·
 « Ἄφρονον σήμερον δρέπω καρπὸν τῶν μυρίων ἀγώνων,
 Οὗς ἠγωνίσθην, τὸ σῶμα προθύμως προσφέρων θυσίαν.
 Χαίρετε, φίλοι! ὁμοῦ θ' ἀποθάνωμεν, ὅταν τὸ χρέος
 Τοῦτο πατρίς ἀπαιτήσῃ κι' ἐκδίκησιν τρόπων ἀνόμων. »
 Εἶπε, καὶ πάλιν παιδρῶς ἀντηχοῦσιν αἱ τρίχορδοι λύραι·
 Αὐθις δ' οἱ πόδες ὁρμοῦν πρὸς ἐρρύθμους κινήσεις, κι' ὁ οἶνος
 Φέρει παντοῦ γλυκυθύμους προσκλήρου ζωῆς ἀπολαύσεις.

Σκέπτετ' ἐν τούτοις ὅποια θὰ ἦναι τὰ δῶρα τοῦ γάμου,
 Ἄτινα θέλει προσφέρει τῇ νύμφῃ, μικρὰν συνοδίαν
 Πέμπων ἐταίρων, φερόντων συνάμα λαμπρὸν ἄρραθῶνα,
 Στίλβοντ' ἀδάμαντα μέγαν ἐπάνω χρυσοῦ δακτυλίου.
 Τότ' ἐνθυμήθη Νιγρίτις βασίλισσα τί ὑπεσχέθη,
 Ὅτε πρὸς χάριν τῆς Κρήτης τὸν θρόνον αὐτῆς ἀπηνήθη.
 Πάραυτα τρέχει· τὸν ἵππον δ' αὐτοῦ τὸν γοργὸν χαλινώνει,
 Κι' ἄνω μικρῶν ἀτραπῶν πρὸς Σφακία εὐθύνει τὸ βῆμα.
 Οὕτω δ' ἐλάλησεν ὅταν, εἰς μίαν ἡμέραν ἐκεῖσε
 Φθάσας, ἐκάθισε πρῶτον εἰς τράπεζαν φίλου ἀρχαίου·
 « Σύντεκε, χάριν μεγάλην ἀνῆλθον πρὸς σέ νὰ ζητήσω·
 Φίλος ὑπάρχεις πιστὸς, τὸ γνωρίζω, καὶ τοῦτο μοὶ δίδει
 Θάρρος, *βοήθειαν ὅπως ἐλπίζω βεβαίαν· οἱ φίλ' εἰς τοιαύτας
 Φαίνοντ' εὐθὺς περιστάσεις, ἐνθ' ἔργων δυσκόλων ἀνάγκη.
 Ναῦν ἐναυπήγησας νέαν· μ' αὐτὴν πρὸς Κυρήνην ἐκπλεύσας,
 Ζήτησ' ἐκεῖθι Νιγρίτις βασίλισσα θρόνον ποῦ ἔχει·
 Ὅταν δ' αὐτὴν συναντήσῃς, εἶπε τὸν ἀκόλουθον λόγον·
 « Ἄλλοτ' αὐτόν σου τὸν θρόνον εἰς ἓνα προσέφερες ξένον,
 Ὅριον νεκρώσαντα ρόβον δεινὸν εἰς λαοὺς προξενούντα,
 Πᾶσαν τὴν χώραν ποιοῦντα ὡς ἀνυδρον ἄμμον τὸ θέρος.
 Εἶχες δ' ὑπόσχεσιν δώσει, ἂν ἔπειτ' εἰς μέλλοντα χρόνον
 Χρεῖα τῷ τύχῃ, πρὸς σέ νὰ στραφῇ καὶ ζητήσῃ μὲ θάρρος
 Πᾶν ὅ,τι δύναται κράτος Νιγρήτων γυμνῶν νὰ προσφέρῃ.
 Τώρα λοιπὸν τῆς γενναίας καρδίας σου ἔχει ἀνάγκη·
 Νύμφην μνηστεύεται γένους λαμπροῦ, καὶ περίφημα δῶρα

Μέλλει νὰ δώσῃ γλυκὺν τὸν ὑμέναιον μᾶλλον ποιοῦντα.
 Πέμψον αὐτῷ ἐκ τοῦ πλούτου τοῦ σοῦ βασιλείου πᾶν ὅ,τι
 Κρίνης ὠραῖον, κι' ὁ Δράκος ταχύτατα θέλει προσέλθει,
 Ἄν, ὃ μὴ γένοιτο, νέα ποτὲ συμφορὰ σὲ πιέσῃ.» »
 Ἦκουσ' ὁ σύντεκνος ταῦτα, κι' ὀλίγον σκεφθεὶς ἀκολούθως
 Λέγει, βαρὺν στεναγμὸν ἐκ τοῦ στήθους βαλὼν, πρὸς τὸν Δράκον·
 « Ἄλλος ἂν πρότεινε ταῦτα, ποτὲ δὲν θ' ἀπέλειπον θέρους
 Κι' ἄλλας ἀγρῶν ἐργασίας, ἵν' ἄγρια πλεύσω πελάγη,
 Ἐλθω δ' εἰς τόπον τοσοῦτον μακρὰν ἐκ τῆς γῆς τῶν πατέρων.
 Ὅμως ὁ Δράκος προτείνει, ὁ φίλτατος πάντων ἐταῖρος,
 Οὐτινος τῶνομα πᾶσα τῆς Κρήτης ἡ νῆσος ἐξαίρει.
 Θέλω τὸ πλοῖον εὐθὺς ἐτοιμάσει πρὸς πλοῦν· σὺ δὲ μέινε,
 Ἔως ἐγὼ ἐπιστρέψας ἐδῶ, σοὶ κομίσω τὰ δῶρα.
 Πλὴν δὲν μοι λέγεις, ἐταῖρε, πῶς ἔλαβες σχέσεις τοιαύτας;
 Πῶς δὲ γνωρίζεις Νιγηρῆτων βασίλισσαν σὺ ἐκ τῆς Κρήτης;
 Πόθεν τὸν ἵππον αὐτὸν τὸν θαυμάσιον ἔχεις; βεβαίως
 Ὅρη τῆς Κρήτης ποτὲ δὲν ἐγέννησαν κτῆνος τοιοῦτον.
 Ἦκουσα κάτι, πλὴν θέλω κι' ὁ ἴδιος πάντα νὰ μ' εἴπῃς·
 Λέγε, περίεργος εἶμαι πολὺ τὸ τοιοῦτο ν' ἀκούσω.»
 Τότε δ' ἀρχίζει ὁ Δράκος, κι' ἀκούουσι πάντες οἱ πέριξ,
 Ἄμα πολὺν θαυμασμὸν πρὸς τὰς πράξεις ἐκείνου δηλοῦντες·
 « Ἀθλους ἰδίους ποτὲ ν' ἀφηγῶμαι δὲν θέλω, κι' ἐν τούτοις
 Τώρα θὰ πράξω αὐτὸ, ἀφοῦ φίλος πιστὸς τὸ προστάττει.
 Νέον πολὺ ὁ πατήρ με ἀπέστειλεν ἄλλοτ' ἐνταῦθα,
 Ἴνα πρὸς φίλον, τανῦν ὑπὸ τάφον κοιμώμενον, εἴπω
 Σχέδια ποῖα ῥιζίται ἐσκόπευον τότε νὰ πράξουν.
 Εὖρον δ' αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον, πνοὴν τοῦ βορρᾶ προσδοκῶντα,
 Ἴνα ταχέως ἰστία λευκὰ πρὸς Λιβύην πετάσῃ.
 Αὕτη δ' ἐπῆλθε τῷ ὄντι, ὅτ' ἐφθασ' ἐγὼ εἰς Σφακίαν·
 Οὕτω δ' ἐφώνησε μόλις με εἶδεν ὁ πάτριος φίλος·
 « Σύντεκε Δράκε, συμπλέεις, περίεργα ἔθνη νὰ ἴδῃς,
 Κι' ἔπειτα πάλιν ὁμοῦ ἐπιστρέφομεν εὐθυμοὶ ναῦται; » —
 « Ἔρχομ' » — ἀπήντησα, θέλων τῷ ὄντι κι' ἐγὼ νὰ συμπλεύσω·
 Ὅθεν προθύμως εὐθὺς εἰς τὴν ναῦν ἐπιβάτης ἐμβαίνω,

ἵνα τὸν τόπον ἐκείνον, τὸν τόσον θαυμάσιον, ἴδω. »
 Πλοῦς δ' εὐτυχῆς προσορμίζει ταχέως τὴν ναῦν εἰς Λιβύην,
 Ἐνθα πωλῶν κι' ἀγοράζων ὁ πλοίαρχος ἔχει φροντίδας·
 Μόνος πλανῶμαι δ' ἐγὼ καὶ παράδοξα πράγματα βλέπω.
 Βάρβαροι βόσκουν σκηνηῆται θρεμμάτων ἀγέλας αὐτόθι·
 Κάλαμον πλέκοντες κάμνουν καλύβας, τοῦ καύσωνος σκέπη,
 Ἄς ἐμβυθίζουσιν εἰς ἄμμον στεγάζοντες μ' ἄφθονα βρύα.
 Φέρουν σινδόνας δ' ἐπάνω τοῦ σώματος ὅλου τριχίνας,
 Ἄνω κυκλούσας μικρὸν, ἵνα κρύπτωσι τρίχας ὀλίγας·
 Δένουν δὲ ταύτας σφικτὰ εἰς τὸ μέσον μὲ ζώνην κοκκίνην,
 Ὅλως γυμνοὺς εἰς τὴν γῆν παχυδέρμους ἀφίνοντες πόδας·
 Κόσμον δ' εἰς τρῆμα ῥινόε προσαρτῶσι κοράλλινον κρίκον,
 Κι' εἶδος χονδρῶν δακτυλίων φοροῦν μὲ γραμμὰς παραδόξους.
 Κύκλους χαλκοῦ οἱ βραχίονες ἔχουν, κι' εἰς ὧτα προμήκη
 Κρίκους σιδήρου γλυπτοὺς ἐκκρεμῶσιν, ἐνώτι' ἀγροῖκα.
 Τύπους μορφῶν εἰς τὰς χεῖρας κεντοῦν μὲ πληθύν βελονίων,
 Κι' αὐλακες σχίζουσιν τὸ δέρμα κομμένον μ' ὀξεῖαν κοπίδα.
 Ἐχουσιν τὴν ὄψιν τῆς γῆς καὶ τοὺς ὄνυχας βάφουν κιτρίνους·
 Ὅταν δὲ ψάλλουν, νομίζεις πῶς θρῆνον τὰ χεῖλη των λέγουν.
 Πόρρωθεν ὕδωρ ζητοῦσιν ἐξ ὄρους, καὶ τοῦτο κομίζουσιν
 Ἄνω σκληρῶν κεφαλῶν ἐπιθέτοντες κοίλην ὑδρίαν·
 Αἶρουν δὲ κι' ἄλλην ὀπίσω τῶν νώτων, ἣν δένει σχοινίον,
 Ἐρεισμα ἔχον λαμνὸν στερεόν καὶ τὸ κοῖλον τῶν ὤμων.
 Μοίρας δ' ἀνθρώπων μαντεύουσιν γυναῖκες πτωχαί, θεωροῦσαι
 Ποῖαν διεύθυνσιν ἔχουν γραμμαὶ τῆς παλάμης ποικίλαι.
 Ζῶσι δὲ σπεύροντες γῆν, ἐξ ἱλύος πολλῆς γενομένην,
 Ἦν ἀπ' αἰώνων ἐκεῖ ποταμοὶ τὸν χειμῶνα κατάγουν.
 Κτησίς ἐκεῖ δὲν ὑπάρχει· κλοπὴν τὸ λοιπὸν δὲν γνωρίζουν.
 Πᾶς δ' ἐλευθέρως προσάγει τὸ ἄροτρον ὅπου θελήσῃ·
 Δέκα δὲ κόκκους σκορπίζων χιλίους θερίζει κατόπιν,
 Κι' ἄλλοτε πάλιν τετράκις χιλίους (ὦ θαῦμα!) συνάγει.
 Βούτυρον φέρουσιν δ' ἐκεῖθεν εἰς Κρήτην καὶ ἀμπόπολιν σῖτον,
 Στέλλοντες πάλιν ἐντεύθεν σαπίονον, πλῆθος καστάνων
 Κι' ἔλαιον, μ' οὖρον πνεῦμα τοῦ νάυτου ἐξήκοντα ὥρας

Πλέοντος, ὅπως εἰς γῆν ἐπιδέσῃ τὸν κάλων ἀμμόωδη.
Ταύτην τὴν χώραν τανῦν οἱ ἐν Κρήτῃ καλοῦμεν Μπιγκάζαν.
Ὅνομα δ' εἶχεν, ὡς λέγουν, τὸ πάλαι Κυρήνη, κι' αὐτόθι
Σήμερον πλῆθος εὐρίσκουν ὠραίων ἀγγείων εἰς τάφους.
Ἦτο δὲ, φαίνεται, εἰς χρόνους ἀρχαίους περίφημος τόπος.

Ταῦτα τὰ τόσον ποικίλα θεάματα μ' ἔτερπον, ὅτε
Βλέπω λαὸν συνηγμένον εἰς χάνδακα μέγαν τριγύρω.
Ἄνω δ' αὐτοῦ μὲ τὸν ἵππον, γιγάντειον ἔχοντα σῶμα,
Ἀραψ' ἐπήδησε τρίς· καὶ τὸν ἵππον κατόπιν προσδέσας,
Ὅπου ἀνέτεινε κλάδους πλησίον πηγῆς νέος φοῖνιξ,
Εἶπε τάκούλουθα γαῦρον φωνὴν πρὸς τὸ πλῆθος ἐντεινών·
« Ὅστις τὴν ἐμπροσθεν τάφρον ὁμοίως ἐφ' ἵππου πηδήσῃ,
Ἀθλὸν τὸν ἵππον μου τοῦτον λαμβάνει, περίφημον κτῆμα.
Ὅμως ἐὰν δοκιμάσας δὲν φθάσῃ τὰπέναντι μέρος,
Δέκα σεκίνα δίδει τοσοῦτον μ' ἀρκεῖ νὰ κερδήσω. »
Εἶπε, καὶ βῆμ' ἀλαζόνος ἱππότου παντοῦ περιστρέφων
Ἐσκώπτε τείνων τὴν χεῖρα, δεικνύων τὴν τάφρον ἐκείνην·
Ὅτι κἀνεῖς δὲν εὐρέθη τοσαύτην τὴν τόλμην νὰ δεῖξῃ.
Τότε μαθὼν κατὰ τύχην ἐκ νέου Κρητὸς ἐννοοῦντος
Βάρβαρον γλῶσσαν, τί εἶπεν ὁ Ἀραψ' ἐκεῖνος, μὴνύω
Οὕτω, συνάμα μὲ σχῆμα δηλῶν τί ἐσκόπουν νὰ πράξω·
« Ὅχι ἐφ' ἵππου πεζεύων τὸν χάνδακα ἡγὼ θὰ πηδήσω·
Μόνον τὸν ἵππον σου δέσσω ἐκεῖ, ὅπου θέλω πατήσῃ,
Ὅταν μ' ὀρμὴν δυνατὴν εἰς τὰπέναντι μέρος θὰ φθάσω,
Ὅπως εὐθὺς ἀναβῶ, νικηφόρον δ' ὑψώσω τὴν χεῖρα. »
Ταῦτα δ' ὁ Ἀραψ' μ' ὀργὴν ἀπαντᾷ τὰς παλάμας ἐκτεινών·
« Ναι, Βαλλαχί Μπιλλαχί, κι' ὁ προφήτης μου μάρτυς ἄς ᾔναι·
Ἄν μὲ τοὺς πόδας τῷ ὄντι πηδήσῃς τὸν χάνδακα τοῦτον,
Ὅχι τὸν ἵππον ἀπλῶς θὰ σοὶ δώσω, περίφημον κτῆμα·
Θέλω σοὶ δώσει προσέτι χρυσοῦν χαλινὸν κι' ὅ,τι ἄλλο
Κόσμημα εἶναι τοῦ ἵππου, πολύτιμον ἔργον τεχνίτου.
Ἴδε τὸν θέτω ἐκεῖ, ὅπου εἶπες πῶς θέλεις νὰ μὲνῃ. »
Εἶπε, κι' ἐγὼ παρευθὺς τὸν μετάξινον σφίγγω ζωστήρα,

Αἶρων ὀπίσω μικρὸν περισκέλιον, σύρμα δὲ στρέφων,
 Ὁ δερματίνην ἐμβάδα ἐπάνω τῆς κνήμης προσδένει·
 Θέτω τὸ φέσιον κάτω, εἰσπνέω δ' αἶρα μακρόθεν·
 Κι' ἔπειτα τρέχων μ' ὁρμὴν τῆς θρηνούσης τὰ τέκνα λεαίνης,
 Πλήττω τὴν ὄχθην τὴν μίαν καὶ φθάνω τὴν ἄλλην· κι' ἀμέσως
 Εἶμαι τοῦ ἵππου ἐπάνω, κρατῶν χαλινούς ἐν θριάμβῳ.
 Ἐκπληξίς δ' ἔλαβε πάντας, ὅποταν στροφὰς τρεῖς ποιήσας
 Ἦλθον καὶ πάλιν πλησίον τοῦ φοίνικος, ἐνθα κατέβην.
 Τότε δ' ὁ Ἀραψὶ τὰ γόνατα κλίνων τάχόλοιθα λέγει,
 Χεῖρας ἐκέτιδας τείνων, κι' εἰς οἶκτον ζητῶν νὰ μὲ φέρῃ·
 « Ἄθλον τὸν ἵππον προτείνω, δὲν εἶχον παντάπασι πίστιν,
 Ὅτι τοῦ κόσμου ἡ σφαῖρα γεννᾷ καὶ τὴν σήμερον ἔτι
 Γίγαντας, οἶρι τὸ πάλαι τὴν γῆν μὲ τὰς χεῖρας ἐκίνουν,
 Χύνοντες αἶμα θηρίων μεγάλων ὡς ὄρη, κρατοῦντες
 Ῥεῦμα χειμάρρων, κι' ὡς λόφον τὴν μίαν παλάμην ποιοῦντες.
 Τώρα πιστεύω, πικρὰν ὑποστάς τιμωρίαν ὁ τάλας.
 Οὗτος ὁ ἵππος μου εἶναι αὐτὴ ἡ ζωὴ καὶ πνοή μου·
 Οὗτος πρὸς θῆραν μὲ φέρει παρέχων τοῦ βίου τὸν πόρον·
 Φεύγω μακρὰν τῶν ληστῶν δι' αὐτοῦ μὴ τρομάζων ἐνέδρας·
 Κι' ὅταν οἱ ὄφεις ὡς βέλη πετοῦν καὶ φονεύουν ἀνθρώπους,
 Κρύπτομαι στρέφων εὐκάμπτως ὑπὸ τὴν γαστέρα τὸ σῶμα.
 Λάβε χρυσίον λοιπὸν ὅσον θέλῃς, πλὴν ἄφες τὸν ἵππον·
 Σύντροφος μ' εἶν', ἀδελφός, τὸ παμφίλτατον ὃν εἰς τὸν κόσμον. » ἢ
 Εἶπε, καὶ βρύσις δακρύων τὰ δύο του ὄμματα ᾔσαν·
 Ὑγρὰν δὲ καὶ ἐμοῦ τοὺς κανθοὺς καταρρέυσαν τὸ δάκρυ·
 Ὅτι κι' ἐγὼ δυστυχῶν συνεπόνουν τοὺς πᾶσχοντας ξένους.
 Εἶπον δὲ τείνας τὴν χεῖρα· « τὸν ἵππον σου λάβε, ὦ ξένε·
 Οὔτε χρυσίον ποθῶ, εἰς τοὺς Λάκκους ἐγὼ διατρίβω·
 Ἐχὼ χρυσὸν ἀμιγῆ καὶ ἀδάμαντας ἥρωας φίλους. » ἢ
 Ἦλθε δ' εὐγνώμων ὁ Ἀραψὶ νὰ λάβῃ τὸν ἵππον, τὸν πόδα
 θέτων ἐκαῖ ὅπου πρῶτον πατοῦν, ὅταν θέλουν ν' ἀνέλθουν·
 Ὅμως δὲν εἶχεν ἀκόμη καλῶς στηριχθῆ ἐφιππεύων,
 Ὅταν ἀγρίαν δεικνύῃ τὸ ἄλογον ζῶον μανίαν·
 Στρέφει τὸ στόμα ὀπίσω, ζητοῦν τὰναβάτου τὴν κνήμην·

Πλήττει τὴν γῆν καὶ λακτίζει, τὸν ὀπισθεν πόδ' ἀναπάλλον,
 Δάκνον τὸν σίδηρον, ὅστις κρατεῖ τὴν λυσσώδη ὁρμήν του·
 Αἶμα δὲ ρέουσιν πολὺ τὴν ὥχραν κατερύθρανεν ἄμμον·
 Τρέχει δ' ὡς θέλει αὐτὸ, ἀπειθὲς πρὸς εὐθύνσεις ἡνίας.
 Τέλος δ' ἐξαίρνης ὑφώνει τοὺς ἔμπροσθεν πόδας καὶ ῥίπτει
 Κάτω τὸν Ἀραβά, μάτην ζητοῦντα τὴν χαίτην νὰ λάβῃ.
 Σπεύδω δὲ τότε ταχέως, βοήθειαν θέλων νὰ δώσω·
 Κι' ἄμα τὸ ἄλογον ζῶον μὲ εἶδεν, εὐθὺς τὸν αὐχένα
 Κλίνει, τὰ γόνατα κάμπτει, καὶ τρόπον τινὰ προσκαλοῦν με.
 Ὅτε δ' ἀνέβην κι' ἐκάθισα ἄνω μὲ χεῖλιν γελῶντα,
 Στρέφει προθύμως ὅπως τὸν ἄγει δεσπότης ἡνία.
 Θαῦμα νομίζει τὸ κύκλῳ θεώμενον πλῆθος τὸ πρᾶγμα.
 Μέγαν δ' ὁ Ἀρχὺ ἀφείς στεναγμὸν μοι ἀπέτεινε λόγον·
 « Ὁχι, δὲν ἤμην ἐγὼ, καθὼς φαίνεται, ἄξιος κτῆμα
 Ἴππον νὰ ἔχω μὲ νοῦν προικισμένον, γνωρίζοντα ποῖος
 Κάθητ' ἐπάνω αὐτοῦ, καθὼς λέων πηδῶν εἰς τὰς τάφρους.
 Ἔχε τὸν ἵππον καὶ πᾶν τὸ στολίζον τὸ νέον τοῦ σώμα.
 Φίλον σου δὲ καὶ ἐμὲ, ὡς τοὺς ἄνδρας τῶν Λάκκων, θεώρει.
 Καὶ ποτε θέλω εἰπεῖ, ὅταν πόθος συντρόφου κεντήσῃ·
 « « Ἔστω τὸν ἵππον μου δώσας, φιλίαν ἀπέκτησα ξένου,
 Ἐκγονοὺς ὅστις ὑπάρχει τῶν πρώτων τοῦ κόσμου γιγάντων. » »

Ἐλεγε ταῦτα, κι' ἐγὼ συγκατένευον δίδων τὴν χεῖρα,
 Ὅτε μακρὰν Νιγηριτῶν συνορίαν προβαίνουσιν εἶδον.
 Εἶχον κατέλθει τὸ ὄρος, ὀπότε, ὡς λέγουν, ὁ Ἀτλας
 Χεῖρας ἀνέχων ἐκράτει τὴν ἑναστρον σφαῖραν τὸ πάλαι.
 Εἶχον τὸ μαῦρόν των δέρμα χρισμένον μὲ ἔλαιον στίλβον·
 Ῥίνα δὲ κι' ὅτα πληθὺς διεκόσμει λαμπρῶν κοσμημάτων,
 Κι' εἶδος χρυσῶν ὀφιδίων συνέσφιγγε πῆχυν μυῶδη.
 Φέροντες δὲ εἰς ἰὸν ἐμβαπτόμενα βέλη καὶ τόξα,
 Εἶχον ὀπίσω τῶν νώτων εὐρείας φαρέτρας κρεμάσει.
 Ἦλθον δὲ τρεῖς ἐξ αὐτῶν, εἰς τὴν γῆν ἀποθέντες τὰ ὄπλα,
 Κι' οὕτω μ' ἐκάλουν ἱκέται, σοφὸν ἐρηηνέα εὐρόντας·
 « Ἐξέε, σὺ ὅστις τοιοῦτον κατώρθωσας μέγιστον ἔργον,

Ὡστε καὶ τ' ἄλλογον κτῆνος ἐγνώρις' εὐκόλως τίς εἴσαι,
 Βέβαια γένος ἀνάγεις εἰς ἥρωας, ὅσους ἡ φήμη
 Ἠγγειλεν ὅτι θηρία φονεύουν, ἐχθροὺς τοῦ ἀνθρώπου.
 Δράκων κι' ἡμᾶς πρὸ πολλοῦ, κατοικοῦντας ὀπίσω τοῦ ὄρους,
 Ἐνθα ὁ Ἄτλας φραγμὸν εἰς τῆς ἄμμου προβάλλει τὸ ῥεῦμα,
 Μῆκος τοῦ σώματος ἔχων ὡς φοῖνικος δένδρον, καὶ πάχος
 Τόσον πολὺ, ὥστε μόλις ἀνὴρ μὲ τὰς δύο του χεῖρας
 Δύναται ὅλον νὰ λάβῃ, πρὸ χρόνου κωλύει τρομαῖζων,
 Ἴν' ἀρνώμεθα ὕδωρ ἐκ βρύσεως, ἥτις ἡ μόνη
 Ὑδωρ ψυχρὸν ἀναδρύει, δροσίζον τὸ καϊὸν μας στόμα.
 Κι' ὅτε μὲν πρῶτον ἐφάνη, κατέφαγε πλῆθος ἀνθρώπων·
 Τώρα πλὴν ἅμα νοήσουν τὸ σύρισιμ' αὐτοῦ, προτροπάδην
 Φεύγουν, ὡς φεύγουν ἐλάφων νεβροὶ τὴν ὁρμὴν τῶν λεόντων.
 Πρόσελθε, ξένε, σὺ μόνος θὰ σώσῃς ἡμᾶς, ἐάν θέλῃς. »
 Εἶπον, κι' ἀμέσως ἐγὼ συγκατένευσα, πρόθυμος φύσει.
 Ἴνα βαδίζω ἐκεῖ, ὅπου κίνδυνοι φέρουσι δόξαν.
 Πρῶτον δ' ἐλθὼν εἰς τοῦ φίλου τὸ πλοῖον, ἐν ὅπλῳ λαμβάνω·
 Κι' ἔπειτα κάτω σκηνῆς ἐπ' ἐλέφαντος κάθημαι, περικτῆ
 Ἄνω καμῆλων πολλῶν ὀπλιτῶν ἐλαυνόντων Νιγρῆτων,
 Οὓς τῶν θηρίων, ἢ μᾶλλον κακούργων ἀνθρώπων ὁ φόβος
 Εἶχ' ἀναγκάσει μὲ ὅπλα νὰ φράζουν τὸ σῶμά των ὅλον,
 Ὅπως θρασὺς ἀστακὸς εἰς ὀστέων ἐμφράσσεται τεῖχος,
 Ὅταν πρὸς ἄλλον ἰχθὺν ἐτοιμάζεται μάχην ν' ἀρχίσῃ.

Τέλος δ' ἐφθάσαμεν ὅπου ἐσύριτ' ὁ ἄγριος ὄφις·
 Λέγω δὲ τότε νὰ θέσουν ὀλίγη μακρόθεν τοῦ τόπου
 Λέβητας γάλακτος πλήρεις καὶ ἄρνας παχεῖς ἐσφαγμένους.
 Κι' ὅμως οὐδεὶς ἀπετόλμα πλησίον νὰ φέρῃ τὸν πόδα.
 Ὅθεν τοὺς λέβητας μόνος ἐκόμισ' αὐτόσε, κι' ὡσαύτως
 Θέτω κατόπιν τοὺς ἄρνας. Ὅπισω δὲ πέτρας μεγάλης
 Ἐπειτ' ἐκρύφθην, καὶ τῷ πλοῖν μὲ δύο ἐγέμισα σφαίρας.
 Ὅρα πολλὴ δὲν παρῆλθεν ἐν τούτοις κι' ἐξέρχεται ὁ δράκων,
 Αἶρων ὑψοῦ κεφαλὴν, φλογισμένον δ' ἐκπέμπων τὸ βλέμμα,
 Μόνον αὐτὸ ἱκανὸν νὰ φονεύσῃ θνητὸν φοβισμένον·

Ἐλικας δ' ἑκαμπτ' ὀπίσω, ἐγείρων τὴν κόνιν τοῦ δρόμου,
 Ὅπως σχοινίον κινουντες οἱ παῖδες μὲ χεῖρα ταχεῖαν
 Παίξουν ποιῶντες καμπάς, μὲ χαρὰν δ' ἀνυψόνουν τὸ χῶμα.
 Ἦλθε δὲ κι' ἤσυχα θέτει τὴν κάτω μακρὰν σιαγόνα
 Ὅπου τὸ γάλα τὸ χεῖλος τοῦ λέξητος εἶχε καλύψει.
 Ἐξω δὲ βάλλει τὴν γλῶσσαν καὶ ἀπλῆστα λείχει, ἔς τὰ πέριξ
 Ὅμμα γοργὸν περιστρέφων, βαμμένον εἰς πύρινον χρῶμα.
 Τότε δὲν χάνω διόλου καιρὸν, ἀλλ' εὐθέως τὸ ὄπλον
 Κλίνω, κι' ἐκεῖ ὅπου λάμπει τὸ βλέμμα σκοπεύω ταχέως.
 Κρότος βροντῆς δ' ἀντηχεῖ, κι' ἐρπετὸν τερατῶδες νεκροῦται.
 Ὅπως δὲ φαίνει προσφάτου χιόνος τεμάχῃ βορέας,
 Οὕτω ῥαντίζεται κύκλῳ πολὺς μυελὸς τοῦ θηρίου.
 Τρέχω δὲ τότε καλῶν τοὺς Νιγρίτας ἐκείσε, νὰ ἴδουν
 Ἀτρωμοὶ ῥέον τὸ ὕδωρ, νεκρὸν τὸν ἐχθρὸν τῆς ζωῆς των.
 Μόλις πλὴν ὥρας πολλῆς διελθούσης ὑπῆγαν πλησίον.
 Βάλλουν δὲ τώρα κραυγὰς δυνατὰς τὸν ἀέρα δονοῦντες,
 Κι' ἤκουες ἦχον ὡς ἂν μυριάδες κροτάλων ἐκτύπουν.
 Τόσον σφοδρὸν μυκηθμὸν ἐκ πνευμόνων εὐρέων φυσῶσι!
 Βλέπουν δ' ἀκόρεστοι, τρέχουν, πηδοῦν καὶ κλαδιά κρατοῦντες,
 Ἐριππον μ' ἄγουν ἐν μέσῳ θριάμβου ἐκεῖ, ὅπου ἦτο
 Πόλις πρωτεύουσα, ἣν βασιλὶς ἐκυβέρνα νεῖνις.
 Ἦτο δ' ἐσπέρα κι' ἀνάπτουν πυρά· εἰς ἀσκούς δ' ἐμφυσῶντες
 Κρούουν τὴν γῆν μὲ τὸν πόδα, καὶ πλήττοντες κύμβαλα ψάλλουν.
 Δεῖπνον λαμπρὸν ἐτοιμάζουν κατόπιν, τιμὴν εἰς τὸν ξένον.
 Πίνουν δ' εἰς μέλανα χεῖλῃ χρυσᾷ προσεγγίζοντες σκεύη,
 Ἄτινα τήκοντες κόνιν χρυσῇν οἱ αὐτόθι ποιοῦσι
 (Ταύτην δ' ἐκφέρουν μετ' ἄμμου μικτὴν ποταμοὶ χρυσοῤῥοαί.)
 Κι' ὅτε χαρίεσσα ἦλθεν αὐγὴ δροσοδόλος, μὲ φέρουν
 Ἐνθα τἀνάκτορον ἦτο μεγάλῃς ἐκεῖ βασιλίσσης,
 Οἶκος πλεγμένος ἐκ κλάδων κι' ὀθόνη μετάξης ὡς στέγη.
 Ἐμπροσθεν δ' ἦτο τῆς θύρας γιγάντειος Νίγρος, χιτῶνα
 Φέρων λευκὸν ἐκ λαίμου μέχρι κάτω τῶν δύο γονάτων.
 Πλῆθος πολὺ δ' ἐρυθρῶν ποικιλμάτων ἐκόσμηι τὸ στῆθος,
 Κι' ἄνω τῶν ὠτων πτερὰ τὸ ὑπούργημ' αὐτοῦ διεδήλουν.

Οὗτος μετ' ἄλλων λοιπὸν, οὓς παρέλαβε τότε Νιγρίτας,
 Μ' ἄγει μὲ σέβας ἐμπρὸς τῆς δεσποίνης αὐτοῦ, κ' οὕτω λέγει·
 «Εἶθε τὸν θρόνον ὁ Πλάστης τὸν σὸν εἰς αἰῶνας νὰ σκέπη·
 Ἴδε ὁ ξένος ἐκεῖνος, ὁ μόνος φονεύσας τὸν ὄφιν,
 Ὅστις τὴν χώραν ἡμῶν ὡς ἰχθὺν ἐπὶ γῆς εἶχε κάμει.»
 Εἶπε, καὶ μ' ἔκαμε νεῦμα νὰ ἔλθω πλησίον τοῦ θρόνου.

Λέρματα δ' ἦσαν ὁ θρόνος πανθῆρων στικτῶν καὶ λεόντων,
 Οὓς κυνηγούσιν εἰς δάσκη, ἢ σκάπτοντες λάκκους μεγάλους,
 Ὅπου τὸ βῆμα εὐθύνουν οἱ θῆρες, καλύπτουν μὲ κλάδους·
 Κι' ἔλκυσιν οὕτως εὐκόλως ἐκεῖ, ἀγνοοῦντας τὸν δόλον·
 Βάλλοντες δ' ἔπειτα λίθους φονεύουν αὐτοὺς καὶ ἐκδέρουν.
 Πέπλον δ' ἐφόρει λευκὸν ἡ γυνὴ κ' ἀνοικτὸν εἰς τὸ στῆθος,
 Ὅπερ ἐκόσμουσαν τριγύρω πυκνοὶ μαργαρίται, καὶ εἶχε
 Στέμμα χρυσοῦν καὶ πλαγίως ὀλίγῳ κλιμένον· τὰ δ' ὦτα
 Λάμψιν ἡλίου θαμβοῦντας ἀδάμαντας ἔφερον δύο.
 Ζώνη χρυσῇ δ' εἰς θυσάνους ἀπέληγ' ἐκ κόμβου χυμένους.
 Σκῆπτρον δὲ πάλλουσα τότε μ' εὐμένειαν ἦθους μεγάλῃν,
 Θρόνον ἐπίσης δερμάτων δεικνύει, ἐκεῖ νὰ καθίσω.
 Κι' ἔπειτ' ἀκούω μὲ θάμβος πολὺ τὸν ἀκόλουθον λόγον·
 «Ἐτὴ λογιζονται πέντε, ἐξ οὗ δὲν ἐγέλασα, ξένε·
 Κι' ἦσαν τὰ χεῖλη πικρά, ἡ καρδία δ' ἐντὸς μακραμμένη.
 Αἶψα κατέϋχε τὸ πλῆθος· ξηρὰ δὲ τὰ δένδρα τῆς χώρας
 Ἐφερον μαύρους καρπούς, καὶ τὰ πρόβατα ἔμενον στεῖρα.
 Ἐξ μοῖ ἐπρότειναν γάμους, πλὴν πάντας εὐθὺς ἀπηρνήθην.
 Ὅρεξιν εἶχον ἐγὼ νὰ τελῶ πανηγύρεις εὐθύμους,
 Ὅταν τὸ ἔαρ ὁ κόσμος δὲν ἐβόλεπεν ἄνθη διόλου·
 Σύ, οὐρανόθεν σταλαῖς, τὴν προτέραν χαρὰν μ' ἀποδίδεις.
 Λάβε τὸ σκῆπτρον· ὁ θρόνος εἰς ἧρ' ἀνήκει τοιοῦτον.
 Σύζυγος θέλω ἀπλῇ βασιλέως μεγάλου καλεῖσθαι.
 Τοῦτο μ' ἀρκεῖ· ὁ λαὸς ὡς θεὸν ἐπὶ γῆς θὰ σὲ βλέπη.»
 Ταῦτα εἰποῦσα κατέβη τοῦ θρόνου, ποιήσασα νεῦμα,
 Ὅπως ἐκεῖ ἀνάβας βασιλεὺς κηρυχθῶ τῶν Νιγρήτων.
 Μέγαν πλὴν τότε ἀφείς στεναγμὸν ἐκ ψυχῆς, ἀπεκρίθην·

« Ἐχω πατρίδα ἐγὼ δυστυχῆ· κι' ὅστις δούλην πατρίδα
 ἔχῃ, δὲν πρέπει χρυσὴν νὰ φορῇ βασιλέων στεφάνην·
 Πέδας ἀρμύζει νὰ φέρῃ κι' αὐτὸς ὡς κι' ἡ δούλη πατέρες του.
 Ἦ κι' ὁρμαθὸς ἀδαμάντων ἂν ὅλον κοσμήσῃ τὸ σῶμα,
 Μαύρην δὲν θέλει πνοὴν ἀπὸ στήθους ἀλγοῦντος ἐκπέμπει;
 Ζῆθι, βασίλισσα· χαῖρ', εὐδαιμόνει· ἐγὼ θὰ ὑπάγω,
 Ἐνθα πατρώος ἐταῖρος προσμένει νὰ λύσῃ σχοινίον,
 Ἵνα καὶ αὐθις τῆς Κρήτης τὰ εὐσκία ἴδωμεν ὄρη. » »
 Εἶπον, καὶ πάλιν ἀνοίγ' ἡ βασίλισσα χεῖλη μὲ πόνον·
 « Πήγαινε, ξένε, ἀροῦ δυστυχοῦσα πατέρες τὸ προστάττει·
 Οὔτε ἀλγοῦσαν ψυχὴν θὰ βιάσω ἐνταῦθα νὰ μείν'.
 Ὅμως κι' ἡμᾶς ἐνθυμοῦ· τίς εἰξεύρει ἂν μίαν ἤρ' ἂν
 Χρήσιμος ἤθελε γείνει λαοῦ Νιγριτῶν ἢ ἀνδρία; »
 Ποῖον ζωῦφιον τόσον μικρὸν εἰς τὴν πλάσιν ὑπάρχει,
 Ἀχρηστον ὥστε νὰ μένῃ διόλου καὶ μάταιον βάρος;
 Ἄλλο δὲ θέλω σοὶ εἶπει, καλῶς δ' εἰς τὸν νοῦν νὰ τὸ βάλης.
 Ὑδωρ ἀθάνατον ἔχω, θ' ὀφείλει πτηνὸν κλαυθυμρίζον,
 Ῥύακα πέμπον ὁμμάτων, κουφίζοντα πάθη καρδίας.
 Κόρη δ', ὡς λέγουσιν, ἦτο τοῦ Φοῖβου θαμβοῦσα τὴν λάμψιν.
 Καί ποτ' ἐν ᾧ εἰς νεφέλας πρωΐας ἐκρύπτετ' ἐκεῖνος,
 Οὔτως αὐτὴ ἀλαζῶν τῷ ἀπέτεινεν ἄφρονα λόγον·
 « «Φέγγε, ὦ Ἥλιε· ἄλλως ἐγὼ θὰ φωτίσω τὸν κόσμον. » » »
 Μέγαν δ' ἠσθάνθη ὁ Φοῖβος θυμὸν, καὶ τὴν κτίσιν νὰ καύσῃ
 Ἐβαλ' εἰς νοῦν, ὅτ' ἡ Φοῖβη ἐκώλυσ' αὐτὸν ἐπειποῦσα·
 « «Κράτει δικαίαν ὀργὴν, ἀδελφέ· τὴν ἀνόπτην κόρην
 Θέλω κολάσει ἐγὼ· παρευθὺς θὰ πετάξω ἐκεῖσε. » » »
 Εἶπε, κι' ἀκίνητ' ἀφῆκεν ὀπίσω νὰ φέγγωσιν ἀστρά,
 Ἔως κατέλθῃ καὶ πάλιν ἀνέλθ' εἰς τὸν λάμποντα δίσκον.
 Ὑφασμα δ' εὔρε τὴν κόρην χρυσοῦν ἐνουφαίνουσαν μόνην,
 Κτένα μὲ χάριν κινοῦσαν, πλησίον δ' ἱστοῦ καθισμένην.
 Ἦδε δὲ τότε, κι' ὁ πόντος ἐκοίμιζε τᾶγριον κῦμα,
 Τᾶσμα ν' ἀκούσῃ ποθῶν· οἱ δελοῖνες δ' ἠνώρθουν τὰ ὦτα,
 Ἐξω τοῦ ὕδατος βάντες κι' ἐπ' ἄμμου τανύσαντες μέλη.
 Ἐλαμπὸν δὲ εἰς τὰ πέριξ τὰ φῶτα πολλῶν ἀλιέων,

Οἷτινες εἶχον τανῦν ἀκινήτους ἀφήσει τὰς λέμβους,
 Ὅπως ἀκούσουν κι' αὐτοί, τοὺς ἰχθῦς μὴ ἀγρεύνοντες ἤδη.
 Πόρρω δ' ὁ ναύτης τὸ πλοῖον κατέλειπε μόνον νὰ τρέχη,
 Ἀφροντίς θέλων ὥδῃς ν' ἀκροᾶται παυσίλυπον μέλος.
 Οὕτω λοιπὸν ἡ Ἑκάτη, σκευὴν θηρευόντων λαβοῦσα,
 Ἦλθ' εἰς τὴν γῆν, κι' ἡ παρθένος ἰδοῦσα τὸ σκότος ἀρχίζει
 « « Φέγγε, Σελήνη, μὴ κρύπτῃς τὸ φῶς ἢ ἐγὼ θέλω φέξει,
 Ῥαίνουσ' ἀκτῖνας, τὴν κόμην πρὸς λάμψιν νυκτὸς ἐφαπλοῦσα. » »
 Χεῖρα δ' ἡ Φοῖβη βαρεῖαν ἀνύψωσε, κι' ἐπληξε κόρην
 Μᾶλλον τοῦ ῥόδου ὠραίαν, κι' ὡς δρόσος πρωΐας ἀχμαῖαν.
 Ἐγεινε δ' αἶφνης ἡ νέα πτηνὸν πλὴν τὴν μνήμην εἰσέτι
 Σώζει τῆς πάλαι¹ τοτὲ καλλονῆς, καὶ θρηνοῦν τὴν καρδίαν
 Μ' ἄρθρον δάκρυ ματαίως ποιεῖ κουφοτέρην ὀλίγον.
 Τοῦτο τὸ δάκρυ, ὡς λέγουν, κι' ἀνθρώπων καρδίας κουφίζει
 Κλείει πληγὰς καὶ τοὺς πόνους αὐτῶν καθιστᾷ γλυκυτέρους.
 Λάβε λοιπὸν, κι' ἂν ποτὲ σοῦ πληγώσουν τὰτρόμητον στῆθος,
 Πί' ἐξ αὐτοῦ παρευθὺς θέλεις εὔρει παρήγορον νᾶμα. » »
 Εἶπε, καὶ μ' ἔδωκεν ἐν ἀλαβάστρινον στίλβον ἄγγειον,
 Ἐνθ' ἀδαμάντων πολλῶν συνηντῶντο ἀκτῖνες ὡς ἄστρον,
 Ἄτινα πλεῖστον ἀστράπτουν σιγῶντων ἀνέμων βιαίων
 Ὅμοιον δ' ἦτο τᾷγγειον αὐτὸ πρὸς ἐκεῖνα τάρχαῖα,
 Ἄτιν' εἰς τάφους εὐρίσκουν, ξηρὰ μὲν τανῦν ἐκ τοῦ χρόνου,
 Ἄλλοτε ὅμως θερμῆς τῶν ὀμμάτων ῥοῆς πληρωμένα,
 Ἦν ἐρεκεῖ χωρισμὸς συγγενῶν παμπριτάτων ἀπέσπα,
 Πόνον ψυχῆς ἐλαφρύνων, προοίμιον λήθης βραδείας.
 Πληθὸς ἐπίσης χρυσῶν ποτηρίων ὡς δῶρον λαμβάνω,
 Ἐτι δ' ἐσθῆτάς λευκὰς καὶ χρυσόκονιν ἅμα δ' ὀρνέων
 Λάμποντας λόφους μὲ χρῶμα ποικίλον πτερῶν λεπτοτάτων.
 Κι' ἔπειτα σπεύδω νὰ φθάσω ἐκεῖ, ὅπου φίλος ἐταῖρος
 Ἐτοιμος ἦτον ἰστίον πρὸς πλοῦν εἰς πατρίδα ν' ἀναῖξη.
 Ἄνω δρομάδος λοιπὸν ταχυτάτης ὡς ἑλαφὸς κούρη
 Ἦλθον τὸν φίλον δ' εὐρῆκα ἀνήσυχον, ὅπως ἡ μήτηρ
 Ἦς κυνηγῶν ὁ υἱὸς τὴν ἐσπέραν βραδύνει νὰ ἔλθῃ.
 Μέ

Εἶχον ἐν τούτοις οἱ ναῦται τὸν ἵππον καλῶς διαθέσει·
 Πάντα δὲ δίδω ταχέως ὁ πλοίαρχος ὅπως φυλάξῃ,
 Μόνον τὸ δάκρυα φέρον ἀγγεῖον κρατῶν εἰς τὴν ζώνην,
 Ὅτε τὸν κάλων τῆς πρύμνης ἀνέλκουν κι' ἐπαίρουν ἰστία.
 Δύω δ' ἡμέρας ὁ πόντος ὡς ἔλαιον ἤρεμος εἶναι,
 Κι' αὖρα ἠπία πληροὶ τὰς ὀθόνας, ἡσύχως ὠθοῦσα,
 Ὅτε τὴν νύκτα γαλῇ, ἦν μικρὸς περιέθαλπε ναύτης,
 Λαίχει τὸν ἔμπροσθεν πόδα καὶ φέρεי αὐτὸν πρὸς τὰ ὦτα,
 Ὅπως περιφροντὶς νέος τὸ μέτωπον ἥσυχα τρίβει·
 Ἄμα δ' ἡ Φοῖβη πλαγίως θολὰς τὰς ἀκτῖνας προσρίπτει.
 «Ὀῖμοι!» ὁ πλοίαρχος κράζει, «φωνὰς πετεινῶν ἀκροῶμαι»
 Λάρων, κοράκων νυκτὸς καὶ νησσῶν τῆς θαλάσσης, αἱ φεύγουν
 Βέβαια μαύρης θυέλλης τὴν ὄψιν, ὡς παῖδες τὸ σκότος.
 Ἴδε! νεφέλην θεῶμαι ν' ἀνέρχεται, κι' ἄνεμος κρύος
 Πάγωσε, φίλοι, τὸ δέρμα τῆς τέως θερμῆς παρειᾶς μου.
 Κάτω ἰστία!» Τὸν λόγον δὲν εἶχεν ἀκόμη ἐκφέρει,
 Ὅτε τὸ πλοῖον σχεδὸν ἀνετράπη· τοσοῦτον ἡ βία
 Λαίλαπος εἶχεν ὠθήσει τὸ ἕτερον μέρος τοῦ σκάφους.
 Αὖθις δ' ὁ πλοίαρχος βλέπων τὸν ναύτην τῆς πρύμνης κραυγάζει·
 «Κράτει, Νικόλας· κράτει τὸν οἶκα μ' ἀκαμπτον χεῖρα!»
 Ἀπαντα μάτην· ἡ ναῦς καθὼς κούφη αἰώρα κινεῖται,
 Ἦν τὰ κοράσια σείουν προσάδοντα στίχους τοῦ πόθου.
 Τόσον πηδᾷ εἰς ἀβύσσους χαμαὶ καταβαίνουσ', ἡ πάλιν
 Ὑψος κυμάτων δεινὸν ἀναβαίνουσ' ὡς λέπος καρπού.
 Πάντες δὲ χεῖρας ὑψοῦσι, καλοῦντες προστάτας ἀγίους,
 Κι' εὐχονται δῶρα πολλὰ, τοῦ σταυροῦ τὸ σημεῖον ποιοῦντες.

Βλέπων ἀπέναντι τᾶστρον, θ' νέαν ἡμέραν ἀγγέλλει,
 Φεύγων τὴν γῆν τῶν Σφακίων, πλατὺν ποταμὸν θ' ἀπαντήσης,
 Οὐτινος τᾶφθονον ῥεῦμα πρὸς κῦμα θαλάσσης παλαιεῖ,
 Δίδον πληθὺν πομφολύγων κι' ἀφρούς τοῦ πελάγους λαμβάνον,
 Οὗς ὑψομένη ὄφρυς σκοτεινὴ τῶν ὑδάτων προχέει.
 Κύκλω δὲ φύκη καλύπτουν τὴν ἄμμον, στρωμαὶ ἀλιέων.
 Λέμβοι δ' ἐντεῦθεν εἰς νῆσον ἀοίκητον πρόβατα φέρουν,

Ἐνθα βλαστάνει τροφή τῶν κτηνῶν εἰς τὸ ἄγριον χῶμα,
 Πέριξ δὲ σκόπελοι μαῦροι πρὸς λύσσαν θαλάσσης γογγύζουσι.
 Μίλι' ἀπέχει δ' ὡς ἕξ ἐκ τῆς Κρήτης καὶ Κάβραι καλεῖται.
 Τότε δ' ὡς ἦλθε σκοτία, κι' ὠμοιάζ' ἡ ναῦς πρὸς τὸν ἵππον,
 Ὅν αἱ τοῦ οἴστρου κεντήσεις ποιοῦν ἀπειθῇ τῆς ἡνίας,
 Φέρει ἀγρία ὁρμὴ τῶν κυμάτων εἰς βράχους τὸ πλοῖον.
 Ῥήγνυται· φεύγουν σανίδες, καὶ μένουσι πλευραὶ ἀνοιγμέναι,
 Ἄνω δ' ἴσται κεκλιμένοι· καθὼς τὸ νεκρὸν μαστοφόρον,
 Ὅ τῶν κοράκων τὰ ῥάμφη σαρκῶν ἀπεγύμνωσαν ὅλον.
 Δράττει σανίδα ὁ εἷς, τῶν σκοπέλων τὰς ἄκρας ὁ ἄλλος·
 Ἔτερος πάλιν δεινὴν πρὸς θαλάσσης τὴν βίαν ἀρχίζει,
 Σείων βραχίονας πλήρεις εὐρώστων μυῶνων καὶ πόδας,
 Ῥίπτων δ' ἐσθῆτας ὑγρὰς, ὀχληρὸν εἰς τὰ ὕδατα βάρος.
 Μόνος δ' ἐν τούτοις ἡγνούν ἐγὼ τί θὰ πράξω· καθότι
 Τέκνον ὀρέων ποτὲ εἰς πελάγη δὲν ἤσκησα σῶμα.
 Βλέπω τὸν ἵππον καὶ δάκρυ τοὺς δύο κανθοὺς μου ὑγραίνει·
 Οὕτω δὲ λέγω, βαθὺν στεναγμὸν ἐκ τῶν σπλάγχχνων ἀφῆσας·
 αἰ Ἴππε μου! ἥτο λοιπὸν πεπρωμένον ὁμοῦ νὰ χαθῶμεν·
 Σάρκες δ' ἀκμαῖαι βορὰ τῶν ἰχθύων τοῦ πόντου νὰ γείνουσι! η
 Εἶπα, καὶ εἶδ' ἀστραπὴν ὡς ἡμέρα νὰ χύσῃ τὸ φῶς τῆς·
 Ἔστι δ' ὁ ἵππος ὥσάν προσκαλῶν ν' ἀναβῶ μετὰ θάρρους.
 Πήδημα ἔκαμα τότε λοιπὸν κι' ἐπεκάθισ' εὐκόλως.
 Ζάλη δ' ἐν τούτοις φρικτὴ μὲ κατεῖχε· τάφριζον δὲ κύμα
 Χάλικας εἶχον ἐκλάθει λευκοὺς ἐπὶ ἄμμου μελαίνης,
 Ἄτρεμον ὅτε τὸ ζῶον εἰς ὕδωρ κυκλόνει τοὺς πόδας,
 Πνέει πνοὴν δυνατὴν, καὶ ἀφροὺς δι' ἀφρῶν ἐκδιώκει.
 Τόσον σφοδρὸν τῶν πνευμάτων ἀέρα μυκτῆρες ἐκπέμπουν!
 Μάχεται δ' ὥρας πολλὰς πρὸς τὸ ἄγριον ῥέθυμα, καὶ τέλος
 Χῶμα τῆς Κρήτης πατεῖ, καὶ τὴν χαίτην ἀγέρωχον σείει.
 Τρέχει δὲ τότε εὐπειθές, χαλινὸν ὑπακοῦον κυρίου.
 Δύο κατόπιν ἡμέρας ὀρέων ὁδοὺς διαβαίνω,
 Κι' ἔπειτα φθάνω ἔς τοὺς Λάκκους. Οἰκίσκον δ' ἐπίτηδες ἔχω
 Κι' ἄνθρωπον, ὅστις τὸν ἵππον ὡς νέον ἱππότην στολίζει.
 Ἴππον τοιοῦτον, ὅποιον σπανίως εἰς ὄρη θὰ εἶδῃς."

Οὕτως ὁ ἥρωας λαμπρὸν ἀφηγήθη νεότητος ἄθλον.
 Μόλις δ' ἀπέληξ' ὁ λόγος, κι' ὁ σύντεκνος τάχιστα ναύτας,
 Ἔχοντας δέρμα καυμένον εἰς ἥλιον μακρῆς θαλάσσης,
 Χεῖρας δ' ὡς ῥόζους δρυὸς, ὅθεν ἄρρηκτα σκευὴ ποιοῦσι,
 Πέμπει, τὴν ναῦν παρευθὺς πρὸς τὸν πλοῦν νὰ ποιήσουν ἐτοίμην.
 Οὐρίος δ' ἄνεμος φέρει αὐτὴν ὡς λευκόπτερον ὄρνιν,
 Ἦν βοηθεῖ πρὸς τὴν πτῆσιν φορὰ τοῦ ἀέρος εὐθεῖα.
 Ἄρτον δ' ἐξάγουν φαιδροί, θν εἰς κλίβανον εἶχον ξηράνει,
 Βρέχουν εἰς ὕδωρ καὶ τρώγουν, ὡς ἄρτυμα φέροντες κρέας,
 Ὁ καπνιστὸν ἢ τοῦ πόντου δέν ἐβλαπτε κάθυγρος αὔρα·
 Ἄμα τυρὸς δὲ κι' ἀφύαι καὶ ἄκρατος οἶνος προσθέτουν
 Τέρψεως μέρος πολὺ εἰς τὴν πρὶν φυσικὴν εὐθυμίαν,
 Ἦν τῆς εὐπλοίας ἢ χάρις εἰς νέους παρέχει ναυτίλους.
 Ὅργανον παίζουν πρὸς κύβλον μικρὸν ὁμοιάζον τὰ κάτω,
 Ἄνω δὲ λίαν στενόν, ἔνθα τείνουν χορδὰς λεπτοτάτας,
 Λίαν ὀξείας φωνὰς πρὸς πτεροῦ ἐκβαλλούσας τὴν πληξίν,
 Ὅπερ αἶχμην εἰς τὸ ἄκρον ἀφίνει λεπτὴν ὡς γραφίδα·
 Αἰσθημα δ' ἄδουν ψυχῆς, ἣν ἀπόδημον ἄλγος πιέζει·
 «Μῆτερ, μὴ λόγους σκληροῦς ὀνειδίζουσα λέγῃς πολλάκις·
 Μῆτερ, μὴ δαῖρε, παιδὸς ἀνοχὴν αἰωνίαν θαρρόουσα,
 Μήπως ὁ πόντος ταχέως ἀγκάλῃ λευκὴν ὑπεκτείνων
 Πόρρω μ' ἀγάγῃ, κι' ὁδὸν εἰς τὰ μέλανα κύματ' ἀνοίξῃ.
 Σὺ δὲ βαρύθυμος ἔλθῃς εὐχὰς πρὸς τὸν Πλάστην νὰ κάμῃς,
 Κι' ἔρημον ἴδῃς τὸν τόπον, ὁπόθι κι' ἐγὼ προσπυχόμεν,
 Δένων τὰς χεῖρας ἐντὸς τοῦ ἁγίου ναοῦ τοῦ Ὑψίστου·
 Πόνον καρδίας βαρὺν αἰσθανθῇς· μανιώδης δ' εἰς δρόμους
 Τρέχουσα κόμην λυτὴν ἐφαπλώσῃς, γυμνὴ δὲ τοὺς πόδας
 Ταῦτ' ἐρωτᾷ διαβάτας, μακρόθεν ἐλθόντας ἐσχάτως·
 «Ναῦται, μὴν εἶδετε κάπου ἐκεῖ, ὁποῦ πλέεστε, νέον
 Μέτωπον ἔχοντ' εὐρὺ κι' ὀφθαλμοὺς μελανοὺς, τὰς ὀφρύας
 Μόλις ἐνούντα; τὸ σῶμα ὕψηλόν, στερεὸν καὶ τὸ χρῶμα
 Ῥοδίον, μύστακα δ' ἄρτι μικροὺς μαργαρίτας ἰδρουντα;» —
 * * Χθὲς εἰς ἀκτὴν μακρυνὴν ἀπλωμένον τὸν εἶδον ἐπ' ἄμμου·
 Ἐτρωγον σέφακας σκληρὰς πετεινὰ τοῦρανοῦ, κι' οὐδὲ ῥάβδον

Δύναμιν εἶχε νὰ λάβῃ, μ' αὐτὴν τοὺς ἐχθροὺς νὰ διώξῃ·
 Χεῖλη δ' ὥχρ' αὐτὴν κατισχύσας ν' ἀνοίξῃ, τοῖς εἶπε μὲ κόπον·
 « Ἄ Ὀρνεις, βιβρώσκετε κρέας ἀνδρείου, νὰ κάμῃτε πῆχυν
 Πτέρυγας καὶ ὄνυχας· ταύτην νά! φάγετ' ἐδῶ τὴν καρδίαν,
 Τρόμος ποτὲ νὰ μὴ λάβῃ τὸ σπλάγχχνον σας, ὅταν ὀρμᾷτε
 Λεῖαν προβάτων ζητοῦντες, λαγῶν ἢ αἰγῶν λεπτοπόδων. » »

Ἐβαλλον ταῦτα, τὸν πλοῦν ἐν ᾧ τάχιστ' ἡ ναῦς κατευθύνει,
 Ἄμα δ' ὁ ἄνεμος ἤχον θρηνώδ' εἰς σχοινία προσκρούων,
 Ἐβαλλεν ὥς νὰ ἐπόνει καὶ ἐκεῖνος τὰ λείποντ' ἐστίαν
 Τέκνα γονέων ἐχόντων αὐτὰ θεραπείαν ὀδύνης,
 Ἦν εἰς τὰ δύνατα μέλη ἐπάγει τὸ γῆρας μαρμαρινόν.
 Ἐσχιζον δ' οὕτω τὸ κύμα, ὅπότεν ὁ πλοίαρχος νέφος
 Εἶδε μικρὸν εἰς τι ἄκρον τῶριζοντος· « τέκνον, ἀνάβα
 Ἄνω τοῦ πρώτου ἱστοῦ, ἵνα ἴδωμεν τί νὰ σημαίνῃ, »
 Εἶπ' εἰς τὸν μάλιστα νέον ναυτίλον· εὐθὺς δ' ἀναβαίνει
 Χεῖρας ἀλλάσσων ἐκεῖνος, καὶ ἐφώνησ'· « ὡς πλοῖον θεώμαι·
 Οἴμοι! θὰ ᾔῃ Ἀλγερίνοι· ὅξεϊα μοι φαίνεται ἡ πλώρα. » —
 « Ἐτοιμον τῶπλον » βοᾷ τοῦ πλοίαρχου φωνή· μετ' ὀλίγον
 Βλέπουσι πλοῖον μακρὸν προσεγγίζον· ἐντὸς δὲ ὡς δέκα
 Ἄνδρες ἐφόρουσαν εὐρείας ἐσθῆτας, ἡ κόμη δ' ἐπάνω
 Ἦτο καθ' ὅλον τὸ πλάτος αὐτῆς ξυρισμένη ὡς πώγων,
 Κι' ἔφερον ὅλην σινδόνα πρασίνην τριγύρω φεσίου·
 Σῶμα δ' εἰς ὄπλα φραγμένον, παχὺ καθὼς ἐμφυγὸς πύργος.
 « Ὅπλα παράδοτ', » ἐν τούτοις θρασὺς πειρατῆς ἀνακραῖζει,
 Ὅστις ὑπέρροχος πάντων ἀνάστημα γίγαντος εἶχεν·
 « Λάβετ' αὐτά, » ἀπαντοῦν τῶν Σφακίων τὰ τρόμητα τέκνα,
 Ἄμα δ' ἐκτείνουσι τὸ ὄπλον, καὶ πῦρ φονικὸν ἀκοντίζουσιν·
 Ῥίπτουσι πέντε νεκροὺς, καὶ εἰς τὸ βάρβαρον πλοῖον πηδῶντες
 Σπῶσι ῥομφαίας, καὶ σφάζουσιν ὁπόσους δὲν εὗρεκε σφαῖρα·
 Εἶτα δὲ πλήρεις αἱμάτων, χωρὶς ν' ἀπονίσκων τὰς χεῖρας,
 (Θρίαμβος εὐκλὸς· τὸσον ἐμέθυς αὐτοὺς ὡς δι' οἴνου),
 Πρόγευμα τρώγουσι πολλῶν φραγμάτων, ὅπερ ἔτοιμον εἶχον,
 Ἄμα τῇ λήξει τοῦ φόνου νὰ φάγουν οἱ λαίμαργοι λύκοι,

Ἦδη βεβαίαν θαρρόυντες ὡς ἄλλοι· εἰς πέλαγος νίκη.
 Λεῖαν κατόπιν ἐντὸς σωρευμένην πολλὴν ἀνευρίσκουν,
 Πλῆθος χρυσοῦ κι' ἀργύρου κι' ὀθόνας λαμπρῶς ὑφασμένους·
 Ἄμ' αἰχμαλώτων δυάδα εἰς πέδας σκληρὰς δεδεμένων,
 Μόνον δ' ἐχόντων τὸ δέρμα γυμνὸν σκελετὸν περιβάλλον.
 «Τίνες καὶ πόθεν;» αὐτοὺς ἐρωτοῦν διεδήλου δ' ἡ ὄψις
 Ἦθος Ἑλλήνων· κι' ἐκεῖνοι στενάξαντες οὕτως ἀρχίζουν,
 Ἔχοντες μόλις ἰσχὺν νὰ κινήσουν τὴν ἄσπονον γλῶσσαν·
 «Ἕλληνες εἴμεθα, θρέμμα τῆς γῆς τοῦ κλεινοῦ Βυζαντίου.
 Σάπων' ἐκ Κρήτης σκοπὸν ν' ἀγοράσωμεν ἔχοντες, κοῖλον
 Πλοῖον μισθοῦμεν· καὶ πρῶτον ἡ ναῦς ἐπελάγῃ· οὐρίως,
 Ὅτε βορρᾶς ἐναντίον εὐθύνει τὴν ἄκουσαν πρῶραν·
 Πόρρω δ' ἀπάγει τὸ πλοῖον εἰς νῆσον, κι' αὐτόθι τὰ ξίφη
 Σπῶντες τοὺς ναύτας τρυποῦν πειραταὶ οἱ ταῦν ἐσφαγμένοι·
 (Ἄσπλοι· κείνοι κι' ὀλίγοι οὐδὲν ν' ἀντιτάξωσιν εἶχον).
 Μόνους δ' ἀφῆκαν ἡμᾶς, ὅπως λύτρα ζητήσουν βαρέα,
 Λόγον σαλπίσσαντες ἵνα προσέλθουν γονεῖς καὶ πληρώσουν.
 Ἄρτος δὲ μόνον καὶ ὕδωρ ἐννέα ἡμέρας μᾶς τρέφει.»
 Ἔλυς ὁ πλοίαρχος τότε τὰς πέδας, προσθέσας τοιαῦτα·
 «Ταῦτ' ὑποφέρομεν πάντες, ληστῶν καταντήσαντες λεία,
 Ὅτι πατρίς ἐλευθέρα σημαίνει νοοῦντες, πλὴν μόνον
 Λόγους πολλοὺς δαπανῶντες, προσμένοντες δ' ἔργα παρ' ἄλλων.
 Χρεῖα τὸν πλοῦτον αὐτῶν νὰ παράσχουν οἱ εὐποροὶ πάντες·
 Ἄνδρες δὲ λόγιοι πᾶσαν ἡμέραν αὐτὸ νὰ βοῶσι·
 Κι' ὅσοι βραχίονας ἔχουν εὐρώστους, ἐκάστην ἡμέραν
 Ὅπλον κρατοῦντες ν' ἀσκῶνται, μανθάνοντες τέχνην πολέμου,
 Ὅστις καὶ μόνος θὰ βάλῃ θεμέλια κράτους Ἑλλήνων.
 Οὕτως ἡ μοῖρα κελεύει μὲ αἶμ' ἀγαθὰ νὰ δωρῶνται,
 Ὅσ' ἐλευθέρων ἀνδρῶν ὑψηλὰ τὰς ὀφρὺς ἀναστείουν.
 Πλὴν τὸ Βυζάντιον πῶς ἔχει νῦν, καὶ οἱ αὐτόθι πῶς φέρουν
 Τοῦρκων βαρβάρων ζυγόν, οἱ τὸ πρὶν εὐκλεέστατοι πάντων;» —
 Βρέχοντες δὲ τὰς ὠχρὰς παρειὰς ἀπαντῶσιν οἱ ξένοι·
 «Οἶχεται πλέον ἢ πρὶν βασιλεὺς τῆς Εὐρώπης κι' Ἀσίας.
 Νέοι διψῶντες σοφίαν δὲν ἔρχονται πλέον ἐκείσε,

Οὔτε ῥητόρων τὴν γλῶσσαν ἀπ' ἁμβωνος θεοῦ ἀκούεις,
 Χύνουσιν νᾶμα χρυσοῦν κι' ἱεροῦς ἀνακρούουσιν ὕμνους.
 Βάρβαροι τώρα κατέχουν τάνάκτορον, ἐνθα πανταῖα
 Ἐψάλλον τέχνης πτηνὰ ἐπὶ δένδρου χρυσοῦ καθισμένα,
 Θρόνος δὲ θίγων τὴν γῆν ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ πρὸς τὴν στέγην,
 Ἥρετ', ὡς θέλων νὰ ἔλθῃ πλησίον τοῦ θόλου τοῦ Πλάστου.
 Πᾶσαν ἡμέραν πεντάκις μολύνει τὰ ὠτά μας ἡχος,
 Ὅν παμμιάρου προφήτου θεράποντες βάλλουν ἐμμούσως.
 Στίλβων δὲν λάμπει σταυρὸς, κι' ἡμισέληνον βλέπεις ἐκεῖθι,
 Ἐνθα νὰὸς ἀκουστὸς τῆς ἁγίας Σοφίας κατέστη
 Σκήνωμ' ἀθέων λουόντων αὐτόθι τὰκάθαρτον σῶμα.
 Οὔτε κωδῶνων ἡχῶ λειτουργίαν θεοῦ ἀναγγέλλει
 Δάκρυα χύν' ἡ εἰκὼν τοῦ Χριστοῦ, τῆς ἁγνῆς Θεοτόκου.
 Ἐφῆβον δ' ἂν που ὠραῖον κι' ἀνδρεῖον τυχὸν ἀπαντήσουν,
 Τοῦτον ἀρπάζουν εὐθὺς, κι' ἀναγκάζουν προδότης νὰ γείνῃ
 Ὅσων παρέδωκ' ἡ μήτηρ αὐτῷ ἱερῶν καὶ ὁσίων,
 Εἶφος δὲ πληττον Γραικοὺς ἀδελφοὺς νὰ ζωσθῇ ἐξωμότης.
 Ἄν δ' ἀρνηθῇ, καταισχύνῃ καὶ ῥόνος τὸν φέρ' εἰς τὸν τάφον.
 Ἀργυρον δίδεις πολὺν, κεφαλὴν ὅπως φέρῃς ἐπ' ὤμων,
 Κι' ἐγκλημα πράττεις, ἂν ἔχῃς σωρεύσει ποσότητα πλούτου,
 Ἡ σοὶ ἐχάρισ' ἡ τύχη ὠραίαν γυναῖκα ἢ κόρην,
 Ἥτοι καὶ παιδα (κτηνώδεις οἱ βάρβαροι πάντοτε εἶναι).
 Νόμος οὐδεὶς ἀσθενῇ προσσπίζει, καὶ παίγνιον μένεις,
 Ἄν τις θελήσῃ πρὸς σὲ ἀνομίαν νὰ πράξῃ μεγάλην.
 Βλέπεις δ' ἐμπρὸς καὶ ὀπίσω, μὴ λέξεις ἢ βῆμα προδώσῃ,
 Ὅσα αἰσθήματ' ἐντὸς ἡ ἀλγοῦσα ψυχὴ σου καλύπτει.
 Λόγον δ' ἂν εἴπῃς θρασὺν, τάληθες παρρησίᾳ ἐκφράζων,
 Λέγουν «αὐθάδης,» «κι' εὐθὺς κεφαλὴν ἀλαζόνος κρημνίζουν.
 Πόνον φιθύρως εἰς οὓς παρομοίως ἀλγοῦν ἂν ἐκφράσῃς,
 «Ἄ! σ' ἐννοοῦμεν,» φωνοῦν, «μυστικὰς ἐταιρίας ὑφαίνεις»
 Πάσσαλος διδάγμ' ἅς γείνῃ τοῖς ἄλλοις, μὴ πράττουν τοιαῦτα.»
 Ἐνδυμα πρέπει βραχὺ κι' εὐτελὲς νὰ φορῇς, ἵνα οὕτω
 Φαίνεται ὁ κόμπος ἐκείνων, οἱ σ' ἔχουν δαμάσει ὡς βόα.
 Χρήματα βάναντος Τοῦρκος ἐμοὶ ἐχρεώσται, κι' ὅπταν

Ἦτησ' αὐτὰ, « δὲν σ' ἀρκεῖ », μοι ἀπήντησεν, « ὅτι κομίζεις
 Σῶαν μωρὰν κεφαλὴν, ἀλλὰ χρέος προσμένεις νὰ λάβῃς ; »
 Οὕτω θρηνοῦμεν, καθὼς ὁ λαὸς Ἰσραὴλ ἀενάως
 Ἔρχεται κλαίων ἐπάνω τῶν λίθων, οἱ μένουσιν ἔτι
 Λεῖψανον ἄχρις ἡμῶν τοῦ ἀρχαίου ναοῦ Σολομῶντος. »
 Εἶπε, καὶ πίπτει χαμαὶ κεκμηκὼς ἐκ τοῦ μήκου τοῦ λόγου·
 Τόσον ἀδύνατος ἦτον, ἡμέρας πολλὰς διαμαίνας
 Νῆστις σχεδόν ! Τοῦς Σφακιώτας δ' ὡς μάχαιρα ἔπληγ' ὁ λόγος.
 Εἶπε δ' ὁ ναύτης ὁ πρῶτος τοιαῦτα στενάχας ἐκ βάθους·
 « Φεῦ ! ἀπωλέσθη λοιπὸν κ' ἡ ἐλπίς, ἥτις λείπεται ἡ μόνη
 Τέκνων σκληρὰς δυστυχίας παρήγορος ἄχρι τοῦ τέλους. » —
 « Ὅχι, δὲν ἔλειψ' ἐκείνη, » ὑπέλαβ' ἀμέσως ὁ ἄλλος,
 Ὅστις δὲν εἶχεν εἰσέτι δυνάμεις μικρὰς ἀπολέσει·
 « Σῶζετ' εἰσέτι ποιούσα τὸ ζῆν φορητὸν εἰς τοὺς δούλους.
 Κι' ὅπου δεικνύουν τὸν τάφον ὑστάτου προμάχου τοῦ ἔθνους,
 Ὅστις καθὼς καὶ ὁ κτίστης τῆς πόλεως ἦν Κωνσταντῖνος,
 Μαῦρην δὲ πλάκα φωτίζει τὸ φῶς λυχναρίου τὴν νύκτα,
 Λάμπριν μεγάλην τὸ πάσχα θεῶνται, καὶ φλόγες ὡς γλῶσσαι,
 Ἄκρας ἐνοῦσαι μορφοῦσι γραμμάτων μορφὰς δυσνοήτους.
 Ταύτας σοφὸς μοναχὸς ἐρμηνεύσας, ἀνήγγειλεν ὅτι
 Δύω εἰσέτι αἰῶνας τῶν Τούρκων θὰ ἤμεθα κτῆμα. » —
 « Δύω αἰῶνας ! » μεγάλως ἐδόησαν τότε οἱ Σφακιῶται,
 « Φεῦ ! ἀμαρτίας πολλὰς οἱ πατέρες ἡμῶν ἔχουν πράξει. » —
 « Οὕτως ἐδήλωσ' ἐκεῖνος » (τὸν λόγον ἀνέλαβ' ὁ ξένος),
 « Ὅστις βιώσας ἡμέρας ἀγίας εἰς κοῖλῳ' ὀρέων,
 Ἦλθε καὶ εἶδε τὸ φῶς. Ἀλλὰ φεῦ ! μικρὸς καταδότῃς,
 Πάντα κατήγγειλ' ἐκεῖνα ἔς τοὺς Τούρκους, καὶ πάσσαλον μέγαν
 Ὑψος μετροῦντα δρυὸς, κοπτερὸν τὰ ἐμπρὸς, ἐτομαῖζον·
 Εἶτα τρυπῶσι καὶ ψήνουν ὡς ἄρνα τὸν ἅγιον ἄνδρα,
 Ἐπ' ὑπεράνω πυρὸς προσευχὰς πρὸς τὸν Πλάστην φωνοῦντα.
 Τόσον διάγει πικρὰν τὴν ζωὴν ὁ λαὸς τοῦ Κυρίου ! »
 Εἶπε, καὶ πάντας δεινῶς συμπιέζει βαρύθυμος ὄψις.
 Μόνη δ' ἡ νῆς ἀταράχως περαίνει δρομαίως τὸν πλοῦν τῆς·
 Κι' ὅτε πλησίον τῆς γῆς εὐρεθέντες θεῶνται τὴν ἄμμον,

Ἐξω πηδῶσι φοινίκων θαυμάζοντες ἄπειρον πλῆθος.
 Ἐπειτα δὲ εἰς καμήλους μακρὰς ἐπιβαίνουν ταχέως,
 Ποῦ Νιγριτῶν βασιλὶς κατοικεῖ πανταχοῦ ἐρωτῶντες.
 Ὅτε δὲ κάμψαντες ὄρος, ἐκείνην σκηνῆς ὑποκάτω
 Βῦρον, τοιοῦτον τὸν λόγον ὁ ναύτης ὁ πρῶτος ἀρχίζει·
 «Χαῖρε κι' εὐτύχει, κλεινὴ βασιλὶς τῶν ἐνδόξων Νιγρήτων!
 Ἄλλοτ' αὐτόν σου τὸν θρόνον εἰς ἕνα προσέφερες ξένον,
 Ὅφιν νεκρώσαντα φόβον πολλὸν εἰς λαοὺς προξενούντα.
 Εἶχες δ' ὑπόσχεσιν δώσει, ἂν ἔπειτ' εἰς μέλλοντα χρόνον
 Χρεῖα τῷ τύχῃ, πρὸς σέ νά στραφῇ καὶ ζητήσῃ μὲ θάρρος.
 Τώρα λοιπὸν τῆς γενναίας καρδίας σου ἔχει ἀνάγκη.
 Νύμφην μνηστεύεται γένους λαμπροῦ, καὶ περίφημα δῶρα
 Θέλει νά δώσῃ, γλυκὺν τὸν ὑμέναιον μᾶλλον ποιοῦντα·
 Πέμψον αὐτῷ ἐκ τοῦ πλούτου τοῦ σοῦ βασιλείου πᾶν ὅτι
 Κρίνης ὠραῖον, κι' ὁ Δράκος ταχύτατα θέλει προσέλθει,
 Ἄν, ὃ μὴ γένοιτο, νέα ποτὲ συμφορὰ σέ πιέσῃ.»
 Ἦκουσε ταῦτα χαρὰν αἰσθανθεῖσα ἐντὸς ἡ Νιγρίτις,
 Κι' εἶπεν ἁθῶας ψυχῆς τὰς εὐγνώμονας χύνουσ' ἐκφράσεις·
 «᾿Ω εὐτυχής! ὅτι μέλλω ἐμπράκτως τανῦν ν' ἀποδείξω,
 Ποῖαν στοργὴν ἡ καρδία ἐντὸς ὑποτρέφει πρὸς ἄνδρα,
 Ὅστις ὑπῆρξε σωτὴρ τῆς διψώσης τὴν δρόσον πατρίδος.
 Εἶθε νά ἦτο ποτὲ δυνατόν νά καθίσ' εἰς τὸν θρόνον,
 Ὅπου καθίζω ἐγὼ, καὶ τὸ στέμμα μου τοῦτο νά λάβῃ,
 Ἄγων Νιγρίτας μὲ βέλη πρὸς λείαν ἀγρίων λεόντων.
 Ὅμως ἡ μοῖρα τὸν τόπον ἐκείνου κατέστησε δούλον,
 Χρεῖα δ' ἐκεῖ ν' ἀπομένῃ, ἐρείδων ἀκλόνητον στήλην,
 Ἦν ἀδιάκοπα σείουν ἐχθρῶν πανουργία καὶ βία.
 Πάραυτα θέλω ἐν τούτοις τῷ πέμψῃ πολύτιμα δῶρα.»
 Ταῦτα εἰπούσα συγκρούει παλάμας, καὶ φθόγγους βαρβάρους
 Βάλλει, ἐκείσε καλοῦσα νεάνιδ' ὠραίαν καὶ νέον.
 Ἦλθον δ' ἐκεῖνοι λαμπρῶς στολισμένοι, καθότι ἀρτίως
 Εἶχεν εἰς γάμον αὐτοὺς συνενώσει ὁ ἔρως, καὶ πλῆθος
 Ἔφερον μέγα πτερῶν λευκοτάτων, κοσμούντων τὴν κόμην.
 Οὐλὴν εἰς τᾶκρά προσέτι στραπτοὺς καὶ χρυσοὺς δακτυλίους·

Ἄμα δὲ κρίκοι πολλῶν ἀδαμάντων ἐκπέμπουσι λάμψιν,
 ὧτα κοσμοῦντες καὶ ῥίνα· καὶ στίλβει τὸ μαῦρόν των σῶμα,
 Μ' ἔλαιον ἅπαν προτοῦ ἀλειφθέν κατ' ἐγγάριον τρόπον.
 Οὕτω δ' ἀπέτεινε τότ' εἰς αὐτοὺς ἡ βασιλίςσα λόγον·
 «Δίσκους κομίσαστε δύο χρυσοῦς, καὶ γνωρίσατε ὅτι
 Κτῆμ' ἐφεξῆς θὰ καλῆσθε τοῦ ξένου, ὃν βλέπετ' ἐμπρὸς μου,
 Ὅπου αὐτὸς πορευθῇ, πορευόμενοι πάραυτ' οἱ δύο.»
 Ἄμα δ' εἰποῦσα γυμνὸν τὸν λαιμὸν ἑαυτῆς καταλείπει·
 Βάλλει δ' ἐπάνω τοῦ δίσκου τῆς νέας Νιγρίτιδος νύμφης
 Ἐν περιδέραϊον ἄνω τοῦ στήθους τῆς τέως ἀστροάπτον,
 Ὅπως ἀστέρες πυκνοὶ καθ' ἣν νύκτα σελήνη δὲν ἦναι.
 Ἦτο δὲ τοῦτο πλεκτὸν μὲ πολλοὺς μαργαρίτας μεγάλους.
 Εἶτα δ' ἐπάνω τοῦ δίσκου, ὃν εἶχεν ὁ ἄρρην Νιγρίτης,
 Θέτει τὸ στέμμα τῆς ὅλον δ' ὡς νέα ἐκλάμπει Σελήνη,
 Φέρον πληθὺν ἀδαμάντων. Πολλοὺς δακτυλίους κατόπιν
 Χύν' εἰς τοὺς δίσκους καὶ δύο φιάλας ἐχούσας τὸ ὕδωρ,
 Ὅπερ ἀθάνατον πόνους θανάτου ἡπίους καθίστα·
 Εἶτα δ' ἐκ βάθους στενάττει, καὶ λέγει καρδίας ὁδύνῃν·
 «Νύμφην ἐπόθουν ὁ Δράκος ἐμὲ νὰ κοσμήσῃ μὲ ταῦτα,
 Ἄμα δὲ σκῆπτρον νὰ φέρῃ ὁ ἥρως ὁ πρῶτος τοῦ κόσμου.
 Ὅμως ἀποῦ πεπρωμένον σκληρόν δὲν ἐπέτρεψε τοῦτο,
 Φθόνος οὐδεὶς μὲ κατέχει νὰ λάβῃ τὸν κόσμον μου ἄλλῃ.
 Ἥλιος νέος προβάλλων μ' ἀκτῖνας ἡ νύμφη ἄς λάμψῃ·
 Τοῦτο δὲ μόνον ἐκείνη πρὸς χάριν μου εἶπατε, ξένοι·
 Ὅτι ἀφῆρσες τύχην εἰς ἄλλην τὸ πρὶν ὠρισμένην.»
 Εἶπε, καὶ δάκρυ θερμὸν τῶν ὀμμάτων θαλόνει τὴν ὄψιν,
 Φεύγει δ' εὐθὺς πρὸς τὰ δάστη, τὸν πόνον αὐτῆς ν' ἀποκρύψῃ,
 Ὅτ' ὁ Σρακιώτης καμῆλους μισθώνει καὶ φθάν' εἰς τὸ πλοῖον,
 Ἐνθα νοτίου ἀνέμου προσμένει νὰ ἔλθῃ τὸ πνεῦμα.
 Ἦλθε δ' εἰς δύο ἡμέρας ἱστίον λευκὸν ἐποιδαῖνον.
 Σπεύδων δ' ὁ ναύτης νὰ δείξῃ τὴν χάριν τῶν δώρων ἐκείνων,
 Πλέει προθύμως· εἰς τρεῖς δὲ τὴν ἄγκυραν νύκτας ἐκρίπτει·
 Κάλων παχὺν ἐπιδέν' εἰς τὴν γῆν καὶ ἐρωτῶν ποῦ ὁ Δράκος,
 Τέλος εὐρίσκει αὐτὸν πρὸς τὸ πλῆθος τοιαῦτα λαλοῦντα·

« Ἄνδρες ὅπόσ' εἰς Σφακίᾳ νὰ φέρωσι δύνανται ὄπλα ;
 Πόση πυρῆτις ἐν θόλοις, τῆς γῆς ὑποκάτω, ὑπάρχει ;
 Μόλυβδος εἶν' ἀρκετὸς καὶ χαρτίου ποσότης ἀρκοῦσα,
 ἵνα ποιοῦντες βολὰς ἀρμυδίας ταχέως τὰς σφαῖρας
 Βάλλωσιν, ὅπισθεν λίθων ἐχθρῶν περιμένοντες πληθῆ ;
 Θέσεις ὁποίας σκοπεύουν νὰ λάβωσιν, ὅταν ἡ ὥρα
 ἔλθῃ, καθ' ἣν πρὸς ἀγῶνα πατρὶς δυστυχοῦσα θὰ κρᾶξῃ.
 Ποῦ θέλουν κρύψει τοὺς παῖδας, πρεσβύτας, συζύγους καὶ γραιάς,
 Ὅταν πεδία λιπόντες ζητῶσιν ἐκεῖ σωτηρίαν,
 Ἐνθα συγκρύπτουν τὰ δάση τὴν ὄψιν τοῦ ἄνω αἰθέρος ; »
 Ἐλεγεν οὕτως ὁ ἥρως, αὐτὸς μὴ πιστεύων ὅποσα
 εἶχεν ἀγγεῖλει συνάψας φιλίαν πρὸς Φράγκους ἀπίστους,
 (Τόσον διάφορα βλέπει καρδία ψυχρὰ τὰ τοῦ βίου,
 Ὅταν πρὸς ὥραν αὐτὴν πυρετὸς τῶν παθῶν καταλίπη !)
 Ὅτ' ἡ δυὰς τῶν Νιγρῆτων ἐφάνη κρατοῦσα τὰ δῶρα.
 Ἐμπροσθεν δ' ἔβαιν' αὐτοὺς ὁδηγῶν ὁ τοῦ Δράκου ἐταῖρος.
 Λάμπριν πολλὴν δ' ὁ χρυσὸς κι' οἱ πολύτιμοι λίθοι ἐκχύνουν.
 Βλέπουν δ' ὁρεῖται πτωχοί, καὶ ἀπάντων τὸ ὄμμα θαμβοῦται.
 Τρέχουσι δ' ὅλοι νὰ ἴδουν ἐξάίσια πλούτου σημεῖα.
 Τίς ἀποστέλλει πολλοὶ ἐρωτοῦν' καὶ προθύμως τοῦ πλοίου
 Λέγει ὁ ἄρχων, ἀνάπτων τὸ πῦρ εἰς φιλότιμα στήθη·
 « Ταῦτα τιμῶτα τὸν Δράκον μεγάλη βασίλισσα πέμπει·
 Ὅτι τὴν φήμην αὐτοῦ εἰς ἐκείνους τοὺς τόπους μαθοῦσα,
 Ἐκάλεσ' αὐτὸν νὰ φονεύσῃ πελώριον ὄφιν ἐκείθι.
 Οὕτω παντοῦ τὴν τιμὴν καὶ ἀνδρίαν, ὦ φίλοι, τιμῶσι·
 Κι' ἂν φθονεροὶ πρὸς στιγμὴν τὴν μεγάλῃν ψυχὴν ἀτιμάσουν,
 Ἐρχεται πλὴν ὁ καιρὸς, καθ' ὃν δόξα μεγάλη βραβεύει
 Νέον πρὸς πράξεις μεγάλας ζῶν ἀψηροῦντα, καὶ μόνον
 Ἐχοντα ἐν ἱερὸν, τὴν πατρίδα καὶ πάτριον πίστιν. »

Ὅπως δ' ἀνὴρ, ὃν κατέχει δεινὸς πυρετὸς ἐγκεφάλου,
 Μαῦρον σημεῖον ἧς μέλλει νὰ πάθῃ εἰς τὸ μέλλον μανίας,
 Ἄνω καὶ κάτω πρὸς πλείστας εὐθύνσεις τὸ βῆμά του στρέφει,
 Οὔτε τί πράττει γοῶν, οὔτ' εἰξεύρων αὐτὸς ὅ,τι θέλει·

Ὅμοια τότε κι' ὁ Δράκος, ἐν ᾧ τοῦ συντέκνου τὸ πλοῖον
 ἔλειπεν, αἶφνης ἀφίνει τὴν γῆν τῶν Σφακίων, καὶ τρέχων
 θέλει νὰ ἴδῃ τῶν πόθων αὐτοῦ τὸ γλυκύτατον κέντρον.
 Αὔθις δ' ἐκείσ' ἐπιστρέφει ποιῶν ἐρωτήσεις παντοίας,
 Ὃς ἐν στιγμαῖς, καθ' ὅς θερμῇ καρδίας ὑφίσταται ὑφέσεις,
 Σκέπτεται, βλέπων τὸν κόσμον μὲ ὄμμα ψυχρὸν. Τέλος δ' ὅταν
 Ἐφθασ' ὁ φίλος του, μέλλει νὰ πέμψῃ λαμπρὸν ἀρραβῶνα,
 ἵνα κατόπιν κι' αὐτὸς πορευθεῖς, διαμείνῃ πλησίον
 φίλης παθούτης ταχέως νὰ ἴδῃ αὐτὸν εἰς Χανία.

Ἐρχεται εἰς Λάκκους λοιπὸν κι' ἀποτεῖν' εἰς τὸν Ζέρβαν τὸν λόγον·
 «Φίλε μου Ζέρβα, καὶ πάλιν ἐπικούρον θέλω φιλίαν,
 Ἥτις αἰέποτε τόσον πιστὴ πρὸς ἐμὲ ἀπεδείχθη·
 Εἴκοσιν ἄγαθ' ἐταίρους τοὺς μάλιστα ἀνδρείους κι' ὠραίους.
 Δῶρα δ' εὐθέτησον· πρῶτον δακτύλιον κι' εἶτα τὰ πάντα,
 Ὅσα ὁ τόπος ἡμῶν ὡς λαμπρότατα ἔχει φημίσει.
 Ἐμπροσθεν θέλει τὸ στέμμα καὶ πάντα τὸν κόσμον κομίζει
 Ζεῦχος Νιγηρῶν εἰς δίσκους χρυσοῦς, καὶ κατόπιν μετὰξής·
 Ὑφασμ' ἐξαίρετον θέλει Λακκιώτης εἰς χεῖρας ἐπαίρει·
 Τάπητ' ὠραῖον Σφακίων εἰς ἄλλος θὰ φέρῃ· κι' ἐπάνω
 Θέλουν γοργῶν ἡμιόνων ἀγάγει σφαγίων δεκάδα·
 Οἶνον συνάρ' εἰς ἀσκοὺς καὶ πᾶν ὅ,τι συνήθεια εἶναι,
 Πάντα τηροῦντες τὰ ἔθνη τοῦ τόπου ἡμῶν κατὰ τάξιν,
 Φέρετε φίλοι, καθὼς καὶ ἡμεῖς ἐν τῷ μέλλοντι χρόνῳ
 Θέλομεν πράξῃς ταῦτόν εἰς ἐταίρου τὸν εὐθυμον γάμον.»
 Εἶπε, καὶ πάραυτ' ὁ Ζέρβας εἰς πρᾶξιν τοὺς λόγους του βάλλει.
 Εἶδον δ' οἱ Λάκκοι κινῶσαν ὠραίων ἀνδρῶν συνοδίαν,
 Κι' ἤθελες εἶπει πῶς λεῦκει, εἰς ὕδωρ ὀρεμμένοι, βαδίζουν.
 Ἦστραπτον δὲ τοῦ ἡλίου τὴν ὄψιν θαμβοῦντα τὰ δῶρα.
 Εἶπε δὲ γραῖα τοιαῦτα εἰς κόρην ἰδοῦσαν ὀλίγα·
 «Πῶποτε, τέκνον, εἰσέτι δὲν εἶδον ἐγὼ εἰς τὴν Κρήτην
 Γάμον τοιοῦτον· πλὴν ὄντως κι' ὁ Δράκος τάξιζεν ἀνδρείους
 Τόσον κι' ὠραῖος οὐδεὶς ἄχρ' οὗτοδ' ἐφημίσθη νεᾶζων
 ἔτι τοὺς πάντας ἐνίκ' παλαίων, σκοπεύων ἢ τρέχων.

Εἴθ' εὐτυχὴς νὰ βιώσῃ, κί' ἡμεῖς ἐν εἰρήνῃ ὀλβία.
 Τέκνα νὰ ἴδωμεν τέκνων καὶ γάμους πολλῶν δισεγγόνων."
 Εἶπεν ἡ γραῖα· πλὴν ἄλλα σκληρὸν πεπρωμένον κελεύει
 Ἄστοργον, παίζον πρὸς πᾶν ὅ,τι κρύπτουν ἀλγοῦσαι καρδίαι.

Ἦτον Ἰούνιος, ὅτ' ἐορτὴν τοῦ Προδρόμου τελοῦντες,
 Πῦρ ἱερὸν ἀφ' ἐσπέρας εἰς πάντας τοὺς δρόμους ἀνάπτουν·
 Ἄνω πηδῶσι, τοὺς πόδας ἀνοίγοντες, κί' οὕτως ἐλπίζουν,
 Ὅτι δὲν θέλει ποτὲ πυρετὸς τοὺς προσβάλλει τὸ θέρος.
 Κόρη δὲ λόγον κἀνένα πρὸς φίλην μὴ λέγουσα, φέρει
 Ὑδωρ ἀμύλητον ἔνδον ἀγγείου πηλίνου, κρυμμένου
 Κάτω φυλλώματος λίαν πυκνοῦ ἀπὸ μύρτων καὶ δάφνης,
 Κί' ἄλλων κλαδίων ἐκ θάμνων ὠραίων τὰ φύλλα καὶ τάνθη.
 ῥίπτει δ' ἐντὸς πᾶσα κόρη σημεῖον αὐτῆς· καθὼς μῆλον,
 Ἄπιν γράμματα φέρον, δακτύλιον, πᾶν ὅ,τι ἄλλο.
 Δύω δὲ βάλλουν παρθένους φρουροὺς τοῦ ἀγγείου τὴν νύκτα,
 Ἐνθα τῶν ἄστρον τὸ φέγγος ἢ φῶς τῆς Σελήνης προσπίπτει.
 Κί' ὅτε τὴν αὖριον κλίσιν ὁ Φοῖβος πρὸς Δύσιν ἐνδείξῃ,
 Ἐρχοντ' αἱ φίλαι· μικρὸν δὲ θυγάτριον θέτουν ἐν μέσῳ,
 Ὅπερ τὸν κλῆδωνα μέλλει ν' ἀνοίξῃ καὶ οὕτως ἐκάστη
 Ἄδει καλοῦσα τὴν μοῖραν αὐτῆς νὰ ἐξέλθῃ, καὶ λέγει
 Δίστιχον, πόσον ὁ ἔρως εὐδαίμων θὰ ἦναι σημαῖνον,
 Νέον ὅποιον ἐκάστη θὰ λάβῃ, καὶ πόσον ἐκαίνος,
 Ὅστις τανῦν ἀγαπᾷ μετὰ ζήλου, πιστὸς διαμένει.
 Ὅταν δὲ μία νεᾶνις τοὺς στίχους αὐτῆς τελειώσῃ,
 Βάπτ' εἰς τὸ ὕδωρ τὴν χεῖρα ἢ παῖς, κί' ἐν σημείῳ ἐξάγει.
 Γέλως παιδρὸς ἀντηγεῖ, ἂν τὸ μέλλον σημαίνεται αἰσίως·
 Θλίψις δ', ἂν ἄλλο δηλοῦται, προσκαίρως κεντεῖ τὰς καρδίας.
 Δίς τὰ σημεῖα ἐξάγουν προῶδουσαι στίχους σπουδαίους·
 Ὅτε πλὴν τρίτην φορὰν τὸ κοράσιον χεῖρα βυθίζει,
 Δίστιχα ψάλλουν λεπτοὺς σαρκασμοὺς καὶ ἄθώους δηλοῦντα·
 «Λίαν ὄζυ τὸ ποτὸν ἀντὶ σάκχαρος ὅτι θὰ λάβῃ
 Κόρη πρὸς εὐμηκες δένδρον βραχεῖαν ἀγκάλῃ ἀπλοῦσα,
 Μέλλον δὲ μόνον καρπὸν νὰ προσφέρῃ τὸν πόνον τοῦ πόθου.»

Ταῦτ' ἐκ μητρὸς Ἑλληνίς κί' ἡ ἀγνή Βιττωρία μετ' ἄλλων
 Ἐπαιζε τότε παρθένων, ὁπόταν τὴν κλίμακ' ἀνῆλθον,
 Ἦτις ἀνῆγ' εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος, τῶν Λάκκων οἱ νέοι,
 Ἀγοντες ἔνδον τῶν δίσκων χρυσοῦν ἀρράβωνά καὶ δῶρα.
 Κί' ἦτο στιγμὴ, καθ' ἣν βάψας' εἰς ὕδωρ ἡ παῖς ἐν σημεῖον
 Ἐκβαλ' ἐκείθεν, δηλοῦν ποία ἦτο τῆς νύμφης ἡ μοῖρα.
 Μόνῃ δὲ δίστιχον εἶχε τοιοῦτον ἡ κόρη προεῖπει·
 «Φόβος θανάτου διόλου ἐμὲ δὲν κατέχει, καὶ μᾶλλον,
 Ἦ χωρισμὸν νὰ γνωρίσω, τοῦ βίου θὰ κόψω τὸ νῆμα.»
 Πᾶσαι δ' ἐκρότησαν χεῖρας αἱ νέαι, τιμῶσαι τὴν πίστιν,
 Ἦτις ἐκ βάθους καρδίας ἐκίνει τάμναντα χεῖλη.
 Ἦλθε δ' ἐν τούτοις ἐντὸς ἡ τοῦ Δράκου λαμπρὰ συνοδία·
 Δίδ' εἰς τὴν νύμφην τὰ δῶρα, καὶ αἶσιον εὐχεται γάμον.
 Πᾶσαι δὲ τότε θαμβοῦνται θεώμεναι πλοῦτον τοσοῦτον·
 Λόγον δὲ εἶπε τοιοῦτον ἡ γραῖα τροφὸς, ἥτις εἶχε
 Νήπιον ἔτι τὴν κόρην μὲ τρόπον γλυκὺν ἀναθρέψει·
 «Σήμερον βλέπω τοὺς πόθους ἐμοῦ πληρουμένους, ὡς ἤδον,
 Ὅτε βρεφύλλιον οὖσαν σ' ἐκοίμιζον κλίνην κινουῦσα
 Εὖσαιστον, κί' οὕτω μετ' ἤχου εὐθύμου ἑαυκάλιζον τότε·
 « Ὕπνε, τῶν πόνων ἡ λήθη, τὸ τέκνον μου λάβε, κί' εἰς κήπους
 Ἀγαγ' αὐτὸ, ἐπιρραίνων μὲ ῥόδα καὶ κρίνους· τὴν αὔραν
 Ἐκχυσον, ἥτις ὀνείρους τερπνοὺς καὶ ὑγείαν παρέχει·
 Φέρε κατόπιν αὐτὸ πρὸς τὸν πύργον ἐκεῖνον τῆς τύχης,
 Ὅπου αἱ Μοῖραι ποικίλλουν γαμήλιον κλίνην, κί' ἐνθέτουν
 Πάντα πολύτιμον λίθον· μί' εἰκόνας δὲ σκέπασαι ὑφαίνουσιν,
 Ὅπερ τὸ ζευγὸς τῶν δύο νυμφίων ποτὲ θὰ σκεπάσῃ.
 Εἶν' εἰς τὸ μέσον αὐτοῦ ἀετὸς καὶ ταῶς ἐκτανύων
 Πτέρυγας, ἐνθα πτερὰ διαλάμπουν ποικίλων χρωμάτων·
 Ἀμα δὲ κύκλῳ κοσμοῦν τὰς γωνίας λαμπρῶς ποικιλιμένα
 Ἥλιος μόλις προβαίνων ἐξ ὄρους καὶ νέα Σελήνη,
 Ἀστρα γλυκὰ τοῦρανοῦ καὶ ἰχθύες κυμάτων γλαυκόχρων.»
 Τέκνον μου, κύτταξ' ἐκεῖνον τὸν δίσκον· ὁπόσον τὸ στέμμα
 Λάμπει! ὦ! χάριν ὁποῖαν δεικνύει φαιδρὸς μαργαρίτης!
 Σὺ βασιλεὺς ἐν τῇ Κρήτῃ καλεῖσαι τὴν σήμερον, κί' ἔχεις

Σύζυγον μέγαν ἐδῶ βασιλέα, ἡρώων τὸν πρῶτον,
 "Οστις βουνῶν ἀετὸς διαπρέπει ἐν μέσῳ τῶν ἄλλων,
 "Όταν τὴν πτῆσιν αὐτοῦ πρὸς τῶν ἄλλων πτηνῶν παραβάλης.
 Ζῆτε καὶ χαίρετ' εἰς ἔτη πολλά· εὐτυχὴς ἀποθνήσκω !»
 Εἶπε, καὶ τείνασ' ἀγκάλας ἡσπάσθη τὴν κόρην· καὶ δάκρυ
 "Εῤῥευσε, δεῖγμα χαρᾶς ἐγκαρδίου· κατόπιν δὲ πάλιν
 "Αρχετ' αὐτὴν ὡς ἐξῆς ὁδηγοῦσα πῶς πρέπει νὰ πράξῃ·
 «Τέκνον μου, δῶρα καὶ σὺ θέλεις πέμψει ἀντάξια τούτων·
 Στείλον δὲ πρῶτον τῷ Δράκῳ χιτῶνα, ὃν ἔχεις ποικίλει,
 Μόνη πρὸς τοῦτο πολὺ ἐργασθεῖσα τὸ πέρυσιν ἔτος.
 Εἶτα δὲ ξίφος χρυσοῦν τὴν λαβὴν μ' ἀδαμάντων καρφία,
 Δύω πιστόλας ἐπίσης τὰ ἄνω χρυσᾶς κι' ὀπλοθήκην,
 "Ετι δὲ πᾶν ὅ,τι φέρουν τῶν τόπων ἐκείνων οἱ ἄνδρες·
 "Εθῇ τιμῶσα βουνῶν καὶ δεικνύουσα σέβας τῷ Δράκῳ,
 "Οστις ἀγάπην πολλὴν πρὸς τὴν πάτριον πάντοτε χώραν
 Τρέφει, δικαίως τοσαύτης ἐκεῖ ἀπολαύων εὐνοίας.
 Πρόσταζον δ' ὅπως ταῦν εἰς τοὺς φίλους αὐτοῦ ἐτοιμάσουν
 Δεῖπνον λαμπρὸν, τῶν κριῶν εἰς τὸ πῦρ ἐποπτῶντες τὸ κρέας,
 "Αφθονον δ' ἅμα τὸν οἶνον εἰς λάμποντα κύπελλα χύνουν,
 "Ινα τερπνῶς εὐφρανθέντες, κατόπιν εἰς Λάγκους κηρύττουν,
 Πόσον ἐτίμησ' αὐτοὺς ἡ τοῦ Δράκου μνηστὴ ἐν Χανίοις.
 "Ανδρες δ' ἀπλοῖ τὴν φιλίαν μετροῦσι μὲ τοῦτο τὸ μέτρον,
 Πῶς πρὸς τοὺς τρόπους αὐτῶν οἱ τῆς πόλεως ἔχουσι ξένοι.»
 Πάραυτα δίδει λοιπὸν προσταγὰς ἡ ξανθὴ Βιττωρία,
 "Όπως τὸ δεῖπνον, ὡς εἶπεν ἡ γραῖα, στρωθῇ τὸ ἐσπέρας.
 Κύκλῳ δ' οἱ ἄνδρες μεγάλῃς τραπέζῃς μὲ θάρρος καθίζουν,
 Οἷς ἐμψυχώνει φιλόφρον κι' ἐπέραστον ἦθος τῆς κόρης.
 Κρέας δ' ἐσθίουσι πεῖναν πολλὴν καθ' ὁδὸν προσλαβόντες,
 Πίνουσιν οἶνον, κι' εὐχῶς ἐν τῷ πίνειν προσθέτουσι πλείστας,
 "Όπως τὸ νέον των ζεῦγος ὀλβίους ἡμέρας ἐπίδῃ,
 Κι' ὅλην τὴν νύκτα κατόπιν πρὸς ἄσματα τρέποντ' οἱ φίλοι.
 Οὕτω δ' ἀγρότου φωνὴ ἀντηχεῖ κατ' ἐγγύριον τρόπον·
 *Πέμψασα κόρη πτηνῶν τῶν ἐρώτων πρὸς νέον, μηνύει·
 «Σπεῦσε νὰ ἔλθῃς ἐν ὅτῳ δὲν βρέχεται κοίτη χειμάρρων,

Εὐδίοι λάμπουν ἡμέραι, καὶ νέφη δὲν κρύπτουσι τᾶστρο·
 Φόρεμ' ἀρμόζει λινοῦν νὰ φορῇ νεανίας, ἀγγέλου
 Ἔχων μορφὴν κι' ἀστὸν ὁμοιάζων ὁπόταν βαδίζει. »
 Λόγος τοιοῦτος εὐθὺς τὸν πιστὸν ἐραστὴν διεγείρει,
 Ἵνα ταχέως πρὸς φίλης ὥραίας ἀγκάλην πετάσῃ·
 Κι' ἄνω τοῦ ἵππου αὐτοῦ ἀγερώχως τὴν μάστιγα σείει,
 Φέρων ἐσθῆτα λευκὴν κι' ἀναπνέων τοῦ θέρους τὴν αὔραν.
 Πλὴν τὸν φθονοῦν οἱ καιροί, καὶ ὁ Νότος τοὺς ὄμβρους του πέμπει·
 Στέλλει χιόν' ὁ βορρᾶς καὶ τὴν γάλαζαν λάβρος Ἐὼς.
 Μέχρι τῶν ὥτων δ' ὁ ἵππος βυθίζεται εἰς βεῦμα χαιμάρρου,
 Κι' ἄχρι τῆς ζώνης ὑγρὸς ὁ περίφοβος γίνεται νέος,
 Ὅτε τὸν ἵππον προσθλέπων τοιαῦτα φώνει θαρράλως·
 « Κι' ἄλλοτε μ' ἔσωσες, μυχρε, θυέλλας φυγὼν νεφελώδεις·
 Νῦν δ' ἂν μὲ σώσης καὶ πάλιν, θολὸν ποταμὸν διεκπλεύσας,
 Πέταλα θέλεις χρυσᾶ μ' ἀργυρᾶ τὰ καρφία φορέσει. »
 Ἄλλος δὲ πάλιν ᾠδῆς χαριέσσης ἀρχίζει τὸ μέλος·
 « Ἐπαιζὼν κόρη καὶ νέος εἰς κῆπον εὐώδη, κι' ὁ ὕπνος
 Λάθρα προσῆλθεν ἐν μέσῳ γελώτων, παιγνίων καὶ πόθου,
 Βλέφαρα κλείων καὶ παύων σκληρῶς τῶν ἐρώτων θωπεῖαν.
 Βλέμμα δὲ τότε γλυκὺ πρὸς τὸν νέον ἡ κόρη βαλοῦσα·
 « Ἐγείρ', ἀγάπη μου » », εἶπε, « « τρυγὼν φιλοπαίγμων' τὸν ὕπνον
 Κι' ἄλλοτ' εὐρίσκεις » στιγμαὶ πλὴν τοιαῦται δὲν ἔρχονται πάλιν·
 Ὅτι στοργὴν ἀγνοεῖ καὶ τὰ πάντα μαραίνει ὁ χρόνος. » »

Τρεῖς ἡμερᾶς ἄφρονος οὕτως ἡμέρας· καὶ τότε τὰ δῶρα,
 Ἄτιν' ἡ κόρη τοῖς εἶχε κομψῶς ἐτοιμάσει, λαβόντες,
 Στρέφουν τὸ βῆμα ζητοῦντες τῶν Δάκνων τὸ φίλτατον ὄρος.
 Πόσον ἐν τούτοις βραδεῖα ὑπῆρξεν ἡ ἄφιξις αὕτη,
 Μόνος ὁ Δράκος αὐτὸς νὰ ἐκφράσῃ θὰ εἶχε τὸν τρόπον,
 Ὅστις πρὸ ὥρας πολλῆς εἰς ὁδὸν ὑψηλὴν καθισμένος,
 Πότε θὰ ἔλθουν προσμένει τὴν κόρην ἀφέντες οἱ φίλοι.
 Στρέφει δὲ τῶμα παντοῦ, κι' εἰς τῶν θάμνων τὴν κίνησιν, « μήπως
 Ἦν' οἱ ἐταῖροι » τοὺς περὶ αὐτοῦ ἐρωτᾷ· οὐτ' ἀκούει,
 Ἄν ἐρωτῶσιν αὐτὸν περὶ ἄλλων πραγμάτων ἐκεῖνοι.

Σκέψεων ὅλος μακρὰν ὀχληρῶν τοῦ παρόντος, τὸν νοῦν του
 Εἶχε σφικτότατα ἤδη συνδέσει μ' ἐκείνον τὸν τόπον,
 "Ὅστις τὸ θέλγητρον μόνος, ὡς κέντρον ὑπάρχει τοῦ βίου.
 "Ελεγ' ἐνίοτε λέξεις βραχείας· μηδὲν πλὴν ἐνόει
 "Ὅσων εἰς μάτην ἀπαύστως λαλοῦσιν οἱ ἄνδρες οἱ πέριξ·
 Οὔτε τὸ καὶ οὔτε τῶχι σκοπίμως ἐκπέμπουν τὰ χεῖλη.

Τέλος ἐφάνησαν· ἦσαν τῷ ὄντι ἐκείνοι· τὸ ψεῦδος
 Εἶχ' ἡ ἀλήθεια πλέον διώξει· χαρᾶς τρικυμία
 Πέλαγος σείει καρδίας μεγάλης· τὸ πάθος δ' αὐξάνει.
 "Ἄν δ' εἰς ψυχὴν ἐραστοῦ βλέμμ' ἀπλοῦν ἢ καὶ λέξις ἀθῶα
 "Ελαϊὸν εἶν' εἰς τὸ πῦρ, πόσῳ μᾶλλον ἐνδείξεις τοιαῦται;
 Αἶρ' εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ τὸν χιτῶνα, θαυμάζων τὴν τέχνην·
 Τρεῖς τὸν ἀσπάζεται· χεῖρες ὅποῃαι τὸν εἶχον ποικίλει!
 Φέρων τὸ ξίφος, ὅσφον περιδένει λεπτὴν, καὶ τὸ ὄμμα
 "Ρίπτει μακρὰν ἀστραπὰς, οἷας βλέπει ναυδάτης τὴν νύκτα,
 "Ὅτε πλησίον τῆς Αἴτνης ἀτμήλατον πλοῖον τὸν φέρει.
 Τέλος δὲ πλήρης χαρᾶς πρὸς τὸν γέροντα Δράκον τοιαῦτα
 Εἶπε· "Τὴν αὔριον, πάτερ, ἐξάπαντος θέλεις τὸ τέκνον,
 "Ὅπου πορεύεται νύμφην ἢ ἀγάγῃ πιστὴν, συνοδεύσει.
 "Ὅμοια, Ζέρβα, καὶ σὺ τῶν ἐταίρων ὁ φίλτατος πάντων."
 Εἶπε, καὶ πάντες τὸ βῆμα πρὸς κλίνας ὁρέων εὐθύνουν·
 "Ὅτι τὰ μαῦρα πτερὰ, τὰ μ' ἀδάμαντας λάμποντα θεῖους,
 Εἶχεν ἡ νύξ ἐπαγάγει. Κοιμῶνται δ' οἱ πάντες, καὶ μόνος
 "Αγρυπνος μένει πολλὰ μεριμνῶν εἰς τὸ σκότος ὁ Δράκων·
 Τόσον ἐντὸς ἡδονὴ καὶ ἐλπίδες γρυσαῖ τὸν ἐκέντουν!
 "Ὅτε δ' ἀνέτειλε πάλιν γλυκὺ τῆς Παφίας τὸ ἄστρον,
 Γαῦρως ἱππεύουν οἱ τρεῖς, τὴν ὁδὸν τῶν Χανίων ζητοῦντες.
 Πλήρης δ' ὑπῆρχεν ὁ δρόμος δαρνῶν καὶ ἀνθέων τοῦ θεοῦς·
 Κι' ὅτ' εἰς τὸ μέρος κατῆλθον, ὁπόθεν τὸ μῦρτον ἐκόπη,
 "Ὅπερ ἀντάλλαγμα· ὑπῆρξε καρδίας σκληρῶς τετρωμένης,
 Κόπτει μυρσίνην καὶ πάλιν, κοσμεῖ δὲ τὸ στῆθος μὲ ταύτην.

"Ἦδη δ' ἀγέρωχ' ἐντὸς τῶν Χανίων οἱ ἵπποι καλπάζουν,

"Οτ' ὁ λαὸς πανταχόθεν ἀθροίζεται αὐτοὺς νὰ προσβλέπῃ.
 Πάντες δὲ πλήρεις χαρᾶς θεωροῦσι τοὺς ἀνδρας ἐκείνους,
 Οὓς ἡ πατρίς των προμάχους εἰς εὐσκία ἔτρεφεν ὄρη.
 Ἔτι δὲ μᾶλλον αὐξάνει αὐτῶν ἡ χαρὰ μανθανόντων,
 Ὅτι τὴν μόνην τοῦ Τάσκα νυμφεύεται κόρην ὁ ἦρωας.
 Μόνον δ' εἰς ὑποπτα στρέφων τὸν λόγον πρὸς ἄλλον ἐκφράζει,
 Ἦντιν' ὑπέκρυπτε χρόνον πολὺν εἰς τὸν νοῦν του ἰδεάν·
 «Νέαν τινὰ κωμωδίαν, ὡς φαίνεται, παίζουν οἱ Φράγκοι·
 Νέον δὲ τρόπον εὐρόντες πρὸς βόθρον ἀλώους ὀρεΐτας
 Σύρουσι, δέλεαρ πρᾶγμα παρέχοντες, ὅπερ καμμίαν
 Ἀχρὶ τοῦ νῦν δὲν παρέσχε ποτὲ ὑποψίαν δικαίαν.
 Φεῦ! πῶς ἀμβλεῖς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸ σκότος ἀνοίγουν οἱ δοῦλοι!
 Πῶς καὶ αὐτὸς των ὁ νοῦς τὴν ὀξύτητα χάνει ἐκείνην,
 Ἦν ὁ ἐλεύθερος λόγος εἰς γῆν ἐλευθεράν παρέχει!
 Ἀπαῖς δ' ἀπέμαθες φρόνημ' ἐκτὸς τῆς ψυχῆς ν' ἀπαγγέλλης,
 Χάνεις προσέτι κι' αὐτὴν τὴν τοῦ σκέπτεσθαι δύναμιν ἥδη.
 Φεύγω, δὲν δύναμαι πλέον νὰ βλέπω τοιαύτην αἰσχύνην.
 Θέλω δ' εἰς σπῆλαιον κρύψει βαθὺ ὀφθαλμοὺς θολωμένους·
 Χόρτα θὰ τρώγω, καὶ ὕδωρ ἅπλουν τὸ ποτόν μου θὰ ἦναι,
 Ἔως ὁ Πλάστης λαβὼν εὐσπλαγχνίαν τὸν ξένον διώξῃ,
 Ὅστις τοὺς δόλους αὐτοῦ εἰς σχολὴν ταρταρεῖν σπουδάζων,
 Ἐλκει μυκτῆρισμα φαῦλον ἀθώους ἐλάφους, τοὺς Κρήτας.»
 Εἶπε· τὸν Δράκον πλὴν τότε δεινὸς πυρετὸς εἰς ἀπάτην
 Εἶχε ῥιμμένον, καὶ σκότος τὴν ὄψιν του εἶχε σκεπάσει.

Ἔρχετ' ἐν τούτοις ἐκεῖ, ἐνθα κόρη ἀγνή περιμένει,
 Πότε τὸ μέλημ' αὐτῆς τὸ αἰώνιον θέλει προβάλει.
 Σύντροφον δ' ἔχει τὴν γραῖαν κι' εἰς πάνθ' ὀδηγὸν τὰ χρειώδη,
 Πείραν πολλὴν κεκτημένην ἀρχαίων τῆς Κρήτης ἐθίμων.
 Οὕτω λοιπὸν συμβουλήν τῆς τροφῆς ἐκτελοῦσα, προβαίνει,
 Ὅταν ὁ ἦρωας μὲ κνήμας τρεμούσας τὴν κλίμακ' ἀνῆλθε.
 Φέρει δὲ λίαν δειλὴ πρὸς τὰ χεῖλη τὴν χεῖρα ἐκείνου,
 Ὅστις τὴν πάσχουσαν εἶχε καρδίαν μὲ πόνον δαμάσει·
 Εἶτα τοῦ γέροντος Δράκου ἀσπάζετ' ἐπίσης τὴν χεῖρα,

ῥίψας ἀπλοῦν ἀσπασμὸν με τὸ νεῦμα τῷ ἥρωϊ Ζέρβῃ,
 Ὅστις ὡσαύτως πλησίον ἐκεῖ θέσιν εἶχ' εἰλημμένην.
 Τοῦτο τὸν Δράκον ὀλίγον ἐπειράξε· καίτοι πρεπόντως
 Εἶχεν ἡ κόρη φερθῇ· τῆς καρδίας δὲ γλῶσσαν λαλήσας,
 Εἶπ' εἰς τὴν νύμφην, ὅπόσον τὸν φίλον ἡγάπα δηλώσας·
 «Φίλη ψυχῆς, ἥτις ζῇ ν' ἀπολαύη τὸ θεῖόν σου βλέμμα,
 Θέλει δ' εὐθὺς νὰ σβεσθῇ, ἂν τὸ φῶς τῆς ἡμέρας δὲν βλέπης,
 Ἄν ἀληθῶς μ' ἀγαπᾷς, καθὼς σ' ἔχω κι' ἐγὼ ἀγαπήσει,
 Ἴσα μ' ἐμὲ θ' ἀγαπᾷς καὶ τὸν φίλον μου Ζέρβαν· καθότι
 Τοῦτον ἐγὼ ἀδελφοῦ δὲν χωρίζω, καὶ μόνον ὁ τάφος
 Θέλει μὲ κάμει ψυχρὸν πρὸς φιλίαν πιστὴν παιδιόθεν.»
 Εἶπεν ὁ ἥρως, κι' ἡ κόρη ταχέως ἐγείρεται· δίδει
 Χεῖρας, γλυκὰ μειδιᾷ κι' ἀδελφὸν ὀνομάζει τὸν Ζέρβαν.
 Τότε δὲ πλήρης χαρᾶς ἀνακράζει με τόνον ὁ Δράκος·
 «Χαίρετε, φίλοι, τὰς τρεῖς εἰς παλμὸς διασεῖει καρδίας.»

Ἐκτοτ' ἀπέμειν' ὁ Δράκος κι' ὁ Ζέρβας ἐντὸς τῶν Χανίων,
 Μόνον τὸν γέροντ' ἀφέντες φροντίδα τῶν ἔξω νὰ ἔχη.
 Δράκ'! εὐτυχῇ σὲ λογιζώ καὶ ἂν ἡ ζωὴ σου δὲν ἦτον
 Ὅλη σειρά εὐδαιμόνων στιγμῶν εἰς τὸν πρόσκαιρον κόσμον,
 Ἐρως τοιοῦτος ἀνάγκην δὲν ἔχει καιροῦ πλειοτέρου·
 Κόρον ταχέως παρέχει, καὶ σθένυντ' ὡς φλόξ στιγμιαία.
 Κι' ἂν μοὶ προέτεινον βίον μακρὸν, ἢ βραχείας ἡμέρας
 Πλήρεις ὀλβίων ὥρων ψυχικῆς ἐντρυνύσεως, μᾶλλον
 Ἦθελον, ὅπως ὁ παῖς τοῦ Πηλέως, τὸ δεῦτερον λάβει.

Ὅταν μεγάλης χαρᾶς ἦ καὶ θλίψεως ἔλθουν ἡμέραι,
 Σάλος δὲ πάθους καρδίαν τὸ πρὶν ἡρεμοῦσαν κατὰσχη,
 Ἦσυχον τόπον ζητοῦμεν, λιμένα ψυχῆς κυμαίνουσης.
 Τύρβην ἀνθρώπων ἐπίσης τὸ νέαν δὲν δέχεται ζεῦγος,
 Πόλεως θέλον μακρὰν ν' ἀπολαύσῃ στιγμὰς εὐφροσύνης.
 Φεύγει πρὸς πύργον λοιπὸν ὑψωμένον εἰς εὐσκιον λόφον,
 Ἐνθα θαλάσσιος αὖρα πρὸς φύλλα δεινῶνος προσπαίζει·
 Ἰδῶρ δὲ πόρρω γλαυκὸν εἰς ἀφροὺς ἐκρηγνύεται· τᾶστρα

Παίζουν τὴν νύκτα τοῦ πόντου τὸ κάτοπτρον βλέποντα, κι' ἄμα
 Τρόπον πρὸς ἄλληλ' ἐρώτων μ' ἀκτῖνας φωτὸς ἐκδηλοῦσι.
 Κάτω δ' ὁ Φοῖβος πυκνῆς τὴν ἡμέραν σκιᾶς δὲν εισδύει·
 Μόνον δὲ φλύαρον λόγον ἐντείνουν οἱ δύο ἐρῶντες.
 Τᾶστρα δ' ἐν τούτοις κι' ἡ Φοῖβη ζηλότυποι πάντα μὲνούν·
 Πλήρεις δὲ φθόνου ἱππῶται κηρὸς ἐν πυρὶ ἀναλύνουν,
 Ὅταν οἱ πάντες ρημίζουν τὸν ὄλβον τῶν νέων νυμφίων.
 Εἶφος γυμνὸν δ' ἀπειλοῦν, εἰς τὴν γῆν θέλει ρίψει τὸν Δράκον.
 Ἄλλος πλὴν φρόνιμος κόπτει τὸν λόγον, καὶ σκέψιν ἐκφράζει,
 Ἦτις ὀξέος νοῦς ἀσφαλὲς ἀποκῆμα ἦτο·
 «Φίλε, μὲ σέ ἀπορῶ· σεαυτὸν δὲν γινώσκεις· τί τάχα;
 Τόσον μωρὸν θεωρεῖς τὸν ἡμέτερον φρούραρχον, ὥστε
 Κόρην τοιαύτην εἰς ἓνα ὀρείτην ἀγροῖκον νὰ δώσῃ;
 Πρόσμενε· θέλεις ἰδεῖ μετ' ὀλίγας ἡμέρας τί ἄλλο.»

Εἶπεν ὀρθῶς συμπεραίνων· ἐν τούτοις δ' ἀμέριμνος ὕπνος
 Πόρρω μικρῶν δισταγμῶν τῶν βουνῶν στρατιώτην κοιμίζει.
 Κάποτε μόνον δεινὸν τὸν κατέλαβεν ἄλγος καρδίας,
 Ἄγνωστον ἔχον αἰτίαν, ἐντὸς τῆς ψυχῆς κεκρυμμένην.
 Τότε δ' ὁμοίως τὴν κόρην ὁδύνη πικρὰ κυριεύει.
 Ἐρωτος αἴσθημα τόσον σφιγκτικῶς ἀμφοτέρους συνδέει!
 «Πῶς; τί τὸ ρεῦμα σημαίνει, ὦ Δράκε, ὦ φίλτατε Δράκε!
 Ὅπερ κατέρχεται μαῦρον, τῆς ὀψews τάνθη μαραῖνον;
 Πόθεν τοσαύτη ψυχῆς ταραχή; τί; μὴ τρώγῃ σ' ὁ σκώληξ,
 Ὅτι ὀρθόδοξος εἶσαι, ἐγὼ δὲ τὸν Πάπαν πιστεύω;
 Τάχα ποσάκις ὡς τώρα δὲν εἶδομεν γάμους τοιοῦτους;
 Μήπως αὐτὸς ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς δὲν μ' ἐγέννησεν οὕτως;
 ὦ! μὴ με κρύπτῃς τὸν πόνον τὸν σχίζοντ' ἐντὸς σου τὸ σπλάγγνον;
 Φώνησ' ἡ κόρη, κι' ὁ ἥρωας αὐτὸς ἀγνοῶν τὸ τί πάσχει,
 Τί τὸν ταράττει, στεναῖζας ἐκ βάθους ἀπῆντησε ταῦτα·
 «ὦ Βιττωρία! τῷ ὄντι, εἰπέ, μ' ἀγαπᾷς, κι' ἡ ζωὴ σου
 Ὅλη 'ς ἐμὲ παρεδόθη; Διόλου, εἰπέ, δὲν διστάζεις,
 Ὅπου ἡ τύχη μὲ φέρῃ, νὰ ἐλθῃς; Θὰ πέσῃς προθύμως,
 Ἄν συμποδίσουν ἐμὲ εἰς ἀγρίων βαράθρων τὸ βάθος;

Τόλμην αἰσθάνεσ' ἐπάνω τοῦ στήθους αὐτοῦ ν' ἀποθάνης,
 * Ἄν μᾶς χωρίσουν σκληρῶς, καὶ κάμμιαν γωνίαν δὲν εὔρω,
 * Ἴνα σὲ φέρω, κι' ἡσύχως ἐκεῖ τὴν ζωὴν διαβῶμεν; —
 « Ἄσπλαγγν', » ἀπήντησε τότ' ἡ νεῆνις, « ἀκόμη δισταζεις;
 Μ' ὑποπτον μάχαιραν ἔτι θά σχιζῇς αὐτὴν τὴν καρδίαν;
 * ὦ! τῆς μητρὸς τὴν σκιὰν εἰς μαρτύριον πίστεως φέρω,
 Δούλη σου θέλω παντοῦ καὶ πρὸς ξίφη καὶ φλόγας βαδίσει·
 Οὔτε ζωὴν θ' ἀνεχθῶ, ἂν ὁμοῦ δὲν πατῶμεν τὸ χῶμα. »
 Εἶπε, κι' ἐπνίγ' ἡ φωνὴ εἰς δακρύων ἀκράτητον ῥεῦμα·
 * Ἔστησαν δ' αἶφνης κι' οἱ δύο καρφώσαντες τῶμα, καὶ λέξιν
 Πλέον κάμμιαν τὴν ὥραν ἐκείνην ἀλλήλοις δὲν εἶπον.

Οὕτω δυὰς ἀδελφῶν μετ' ὀλίγον χωρούντων εἰς μάχην,
 * Ἐνθα κινδύνους πολλοὺς πολεμίων ἰσχύς προμηνῦει,
 * Ἰσταται τῶμα θολοῦσα καὶ λέξεις προφέρουσα πόνου·
 * ὦραν δ' ὑστάτην ὅποτε τρεμούσας τὰς χεῖρας συνθλίβουν,
 * Ἄς ὁ παλμὸς διασειεῖ, ὡς ναῦν ὁ ἀτμὸς τῶν λεβήτων,
 Παύουν οἱ λόγοι, καὶ μόνον ὀδύνην ἐκφράζει τὸ βλέμμα.

Τέλος τῆς Ζ'. ραψωδίας.

ΚΡΗΤΗΙΔΟΣ

ΡΑΨΩΔΙΑ Η'.

Πράξεων ἤδη πενθίμων βαρὺ ἀνακρούεται μέλος.
Δύναμιν, Μοῦσα, τῶν πάλαι ἐπῶν εἰς τοὺς στίχους μου δῶσε,
Ὅπως εἰκόνα μορφώσουν ἡρώων θραυόντων ἀλύσεις,
Πλήρη παθῶν, τὴν σκληρὰν τῶν σκηπτούχων ψυχὴν συγκινοῦσαν·
Ἴδωσι δ' οὗτοι λαὸν ἐν δουλείᾳ κοιμώμενον ὕπνον,
Πᾶσαν στιγμὴν εἰς σπασμούς βροντερούς θορυβοῦντα μετ' ἄλγους.

Τάσκα, δὲν τρέμεις λοιπὸν τοὺς ὀνείρους νυκτὸς ταραχώδους;
Εἶδες καθ' ὕπνον σφαγμένα τὰ δύο σου φίλτατα τέκνα,
Ἄνω δ' αὐτῶν μὲ ῥομφαίαν γυμνὴν ὠχρῶντα τὸν Δράκον,
Κί' ἔσχιζες, ἅμα τὴν κόμην ἐκσπῶν, τὰς ὠχρὰς παρειάς σου,
Στρέφων τὸ ὄμμα 'ς τὴν γῆν, μὴ τολμών δὲ νὰ ἴδῃς πρὸς τᾶνω.
Ταῦτα δὲν ἔχουν ἰσχὺν τὴν τραχεῖαν ψυχὴν νὰ ταραῶν.
Κράζει τᾶθῶον ἀρνίον, τὸν νέον Μαρῖνον, καὶ λέγει·
«Τέκνον ἐμὸν, κατ' εὐχὴν ἀποβαίνου, ὡς εἰλέπεις τὰ πάντα·
Ἦυχος εἶναι βεβαίως ἡ Κρήτη, καὶ φόβον δὲν ἔχω,
Μήπως ὀπλίτας στυγνοὺς εἰς ὀρέων τοὺς πρόποδας ἴδω·
Χρεῖα δ' εὐθὺς ν' ἀναγγείλω τὸ πρᾶγμα τῷ δόγῃ, κί' ἐλπίζω,
Ὅτι βαθμὸν θέλω λάβει ἀνώτερον, τόσον εὐκόλως
Ὅλον δαμάσας τὸν τόπον, τὸν δάκνοντα πρὶν τὰς ἀλύσεις.

“Οθεν τὰ γράμματα αὐτὰ σὺ λαβὼν, κι’ ἐπιβὰς εἰς τριήρη,
 Πρόσταξ’ εὐθύς πρὸς βορρᾶν νᾶ εὐθύνουν τὴν πρῶραν οἱ ναῦται·
 “Οταν δὲ φθάσῃς εἰς τᾶστυ, τὸ ἔχον ὑγρὰς τὰς ὁδοὺς του,
 Λέγε τὰ γράμματα δίδων τῷ δόγῃ τὰκόλουθα· “Χαῖρε
 Πάσης τῆς Κρήτης οἱ παῖδες φιλίαν πιστὴν σοὶ ὁμνῶν·”
 Εἶπε· πατὴρ δ’ ἐντολὰς ἐκτελῶν ὁ Μαρῖνος προθύμως,
 Χαίρει τοιαύτας εἰδήσεις ὡς μέλλων ἐκεῖσε ν’ ἀγγείλῃ·
 Τί δὲ γραμμένον ὑπῆρχεν εἰς μέρος κρυφὸν δὲν γνωρίζει
 “Ὀλως διόλου ὁ τάλας· ὡς δ’ ἄπληστος κύων βιβρώσκει
 Ἐδεσμα πλήρες ἐντὸς ὀλεθρίων φαρυάκων· Ἐν τούτοις
 Οὕτως ἐδήλου τὸ γράμμα κρυφὰ Ἐνετῶν τῇ Συγκλήτῳ·
 “Δόλια πλέξας δεσμίους κατέχω τοὺς δύο Λακκλιώτας,
 Οἵτινες μόνον τὴν ὅλην ἠδύναντο Κρήτην νᾶ σείσουν·
 Ἐχω τοὺς πάντας λοιπὸν συνδαμάσει, δαμάσας ἐκείνους·
 Πέμψατ’ ἐν τούτοις τριήρεις, μυρίων στρατὸν μισθοφόρων,
 Ἵνα κτυπήσω ταχέως, ἂν ἄρῳσιν ὅπλα ζητοῦντες
 Ἀνδρας παντοῦ ποθητοὺς τῶν δεσμῶν ν’ ἀπολύσωσι· πάντα
 Πρέπει μὲ τρόπον ταχὺν νᾶ προλάβωμεν· τέχνη πολέμου
 Δύνατ’ ἀνθρώπων ἀγροίκων τὸ θράσος εὐκόλως ν’ ἀμβλύνη·”

Ταῦτ’ ὁ Μαρῖνος κομίζων τὰ γράμματα, ὕστατον χαῖρε
 Εἶπε τῷ Δράκῳ, προσθεῖς· “μετὰ μῆνα θὰ ἔλθω, καὶ τότε
 Γάμον τελοῦμεν λαμπρὸν, κι’ ἐντελὴς ἀδελφὸς θὰ καλῶμαι
 Ἡρώς ἴσου τοῖς πάλαι κοσμήσασι ταύτην τὴν νῆσον·”
 Εἶπε, κι’ ἐπέκαμψε βῆμα ζητῶν τὴν ἀκτὴν, ἐνθα πρῶραν
 Ἐχει τὸ πλοῖον πρὸς πόντον γλαυκὸν ἐστραμμένῃν, οὐρίου
 Πνέοντος· ἤδη ἀνέμου· ἀμέριμνα βλέπει δ’ ὁ νέος
 Κῦμα στενάζον νᾶ φεύγῃ τὴν μέλαιναν τρόπιν τοῦ πλοίου,
 Οὗτ’ ὑποπτεύει τί μέλλει πατὴρ ἀπηνῆς νᾶ τολμήσῃ.

Μόλις ἡ ναὺς δηλαδὴ τοῦ λιμένος ἐκτὸς πελαγίζει,
 “Ὅτ’ εἰς ἐνέδραν καθίζουσιν πεντήκοντ’ αἰσχροὶ μισθοφόροι·
 (Τόσον ἐνέπνεε τρόμον καὶ τῶνομα μόνον τοῦ Δράκου,
 “Ἵστε νᾶ λάβουν αὐτοὺς φανερά καὶ ὁδὸν δὲν ἐτόλμων·”

Οὔτε κατ' οἶκον αὐτοὺς ν' ἀποσπάσουν ἐπέτρεψ' ὁ Τάσκας,
 Μήπως αἰφνίδιον ἄλγος τὴν κόρην αὐτοῦ θανατώσῃ.)
 Ἐφερον δ' ὅπλα βάρει, κι' ἰδόντες τὸν Δράκον καὶ Ζέρξαν,
 Οἷτινες τότε ἐκ τοῦ πύργου κατέβαινον, ἔνθα ὁ ἦρως
 Ἦσυχον βίον διάγων εἰς ἔρωτ' ἀγνὸν ἐνετρύφα,
 Πάραυτ' ὁρμοῦν, καὶ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἀνυπόπτων προσδέουν·
 Εἵτα δ' ἀπάγουν, κι' εἰς μαύρην εἰρκτὴν τοῦ φρουρίου ἐγκλείουν,
 Μόλις βαθὺν στεναγμὸν δυνηθέντας νὰ βάλωσι μόνον.

Ἐμπορὸν ἂν εἰς Λιβύης φλογώδεις ὁδεύοντ' ἐρήμους,
 Πάθημ' ἐξαίφνης ὁμμάτων συμβῇ νὰ κατὰσχη τοιοῦτον,
 Ὅπερ ἀμαύρωσιν παῖδες καλοῦν ἱατρῶν· κατὰ πρῶτον
 Ὅτι τυφλὸς ἔχει γείνει ὁ τάλας σχεδὸν δὲν πιστεύει,
 Φέρων τὰς χεῖρας παντοῦ, ψηλαφῶν εἰς σκιάς, ἃς δὲν βλέπει·
 Ὅταν πλὴν τέλος νοήσῃ τὴν νόσον, φωνὰς ἀναπέμπει,
 Οἷας οἱ ταῦροι πλησίον σφαγείων τὰ αἵματ' ἰδόντες·
 Πέριξ δὲ μέγ' ἀντηχοῦσιν οἱ ἄξενοι τόποι ἐκεῖνοι.
 Οὔτω κι' ὁ ἦρως τὸ πρῶτον διόλου σχεδὸν δὲν πιστεύει,
 Ὅτι τῷ ὄντι δεσμίας τὰς χεῖρας ἀλύσεις κατέχουν.
 Ὅτε πλὴν τέλος τὸ ὄναρ ὡς νέφος ἐλύθη κι' ὁμίχλη,
 Χύνει δακρύων πηγὴν, ἐλαφρόνων ὀλίγον καρδίαν,
 Ἦντινα βάρος τοιοῦτον ἀπάτης ἀσπλάγχχνως πιέζει.

Ὅταν εἰσέρχῃς ἐντὸς τοῦ μικροῦ τῶν Χανίων λιμένος,
 Βλέπεις θυρίδας κλειστάς· δεξιὰ δ' ἀνοικτὴν μίαν μόνον,
 Ἐνθα κιγκλίδες σιδήρου σταυροῦσι γραμμάς παχυτάτας,
 Λίθοι δ' ὀγκώδεις παχεῖς σχηματίζουν τοίχους, εἰς βράχους
 ὄντας τραχεῖς στηριγμένους. Ματαίως δ' ἀφρίζον ὡς λέων,
 Θέλει τὸ κύμα νὰ φάγῃ τὸν βράχον αἰῶνας ὀρύττον·
 Ἰστατ' ἡ πέτρα κωφῇ, ὡς τὸ οὐδ βασιλέων ἀκάμπτων,
 Οὐδ δὲν κινεῖ τῶν λαῶν τὸ χυνόμενον ἀδίκαι αἷμα.
 Ἐνδον δ' αὐτῶν σκοτεινὴ φυλακὴ περικλείει ἀράχνας
 Μόνας ἀφρόντιδας, ἔργον τελούσας ὑφάντου τεχνίτου,
 Πληθὺς πολὺ ζῳῳφίων τροφὴν εὕρισκούςας αὐτόθι,

Ἄ τὸ ἀκάθαρτον ἅμα κι' ὑγρὸν τοῦ ἐδάφους παράγει,
 Ὅπως σκολήμια κόπρος καὶ κόλακας ἔθη τυράννων.
 Δάκρυα χύνων δ' ἐνταῦθα τὸν πόντον ὁ Δράκος αὐξάνει,
 Βλέπων ἐκτὸς τῶν κιγκλίδων τὸ μέρος, ἐν ᾧ κατὰ πρῶτον
 Εἶδεν ἐλθὼν ἐκ τῶν Δάκκων τὴν αἴτιον πόνων τοσοῦτων.
 Ἄναυδος δ' ἄχρι τοῦ νῦν, τὴν σιγὴν διαλύει, καὶ λέξεις
 Λέγ' εἰς τὸ κύμα νοσοῦσαν ψυχὴν ὑπὸ πάθους δηλούσας·
 «Κῦμα πικρὸν τῆς θαλάσσης, ἀένναα τρέχεις ἀφρίζον,
 Ἴνα ῥηχθῇς πρὸς ἀκτὴν, ἥτις φέρει τὸ ἄνθος ἐκεῖνο,
 Ὅπερ ἐντὸς παραδείσου μ' εἰσήγαγε· πάλιν δ' ἐκείθεν
 Μ' ἐρρίψ' ἐντὸς φυλακῆς, ἣν τοῦ Ἄδου τὸ σκότος καλύπτει·
 Οὕτως εἶπε, ὅταν ἴδῃς αὐτὴν νὰ προβαίνει θυρίδος,
 Ὅθεν στιγμὰς οὐρανίας ἐγεύθῃ προσβλέπων μὲ πόθον·
 «Κόρη, τί σ' ἔπταις ὁ Δράκος ποινὴν νὰ ὀρίσῃς τοιαύτην;
 Ποῖον κακὸν ἢ ἀθώα ψυχὴ του ποτὲ σ' ἔχει κάμει;
 Μῖσος πρὸς τί ν' ἀποδώσῃς εἰς ἐνθερμον τόσον ἀγάπην;
 Ἄναψες μόνη τὴν φλόγα, καὶ πάλιν τὴν δρόσον σὺ μόνη
 Ἐπεμψας, πρὶν τὴν ζητήσῃ ἐκείνος· τὸ μύρτον ἐχάθη
 Φεῦ! εἰς ἀκάνθας πνιγὲν μο - . . . » Ἐκόπη, δὲν εἶπε τὴν λέξιν·
 Τόσον αὐτὸ τὸ - χθηρὰς τὴν ψυχὴν του ἐτάραξεν ὅλην.
 Ἐμεινε δ' ἄφωνος πάλιν ἐφ' ὧραν ὀλίγην· κατόπιν
 Μόνος τὸ βλέπει· αἰτία δὲν εἶναι διόλου ἐκείνη·
 Κι' αὐθις δακρύων προχέων πηγὴν, τὰ ἀκόλουθα λέγει·
 «Ἄχ! νὰ πιστεύσω; Πλὴν ὄχι· δὲν εἶναι, δὲν εἶναι ἡ κόρη·
 Ὅχι· αἰτία δὲν εἶναι· τὰ χεῖλη δὲν ψεύδοντ' ἐκεῖνα.
 Ἴσως ἐπίσης κι' ἐκείνη τὸν πόνον αἰσθάνεται τοῦτον·
 Ναί· τὸ γνωρίζω. ὦ κύμα! εἶπέ το, εἶπέ το· δὲν θέλω,
 Ὅχι, ποτὲ νὰ νομίζῃ πῶς ἐνοχον εἶπον τὴν φίλην.
 Ἴσως κι' ἐκείνης τὸ δάκρυ τὸν ὄγκον οἰδαίνει τοῦ πόντου.»
 Εἶπε, τὸν λόγον δ' εὐθύς πρὸς τὸν βράχον ἐξάγει τὸ κύμα,
 Δίδει δ' αὐτὸν εἰς τὴν αὖραν, κι' ἡ αὖρα τῆς κόρης τὰ ὦτα
 Πλήττει. Βαρεῖα δ' εὐθύς τὴν ψυχὴν της ἀνία κατέχει.
 Κλείει, δὲν θέλ' εἰς τὸ μέλλον ποτὲ τὴν θυρίδα ν' ἀνοίξουν,
 Ὅθεν τοῦ Δράκου τὸ πρόσωπον εἶδε πλησίον κορυφείου.

Μαῦρον τὸ ἔδαφος στρώνει, καὶ μαύρας κρεμᾷ τὰς ὀθόνας,
 Αἷτινες ἄλλοι· ἀνθοῦσαι μὲ τέχνην θυρίδας ἐκόσμου·
 Χύνει δ' ὀπίσω τὴν κόμην λυτὴν καὶ αὐχμηράν· τοὺς δὲ κτένας
 Θραύει· δὲν θέλει τὰς τρίχας αὐτῆς ἐφεξῆς ν' αὐλακίζουν.
 Ῥίπτ' εἰς τοὺς δρόμους τῶν μύρων τὰ γγαῖα· τὴν ἄρπαν συντρίβει,
 Ἦτις τοῦ ἔρωτος ἦτον ἡχῶ εἰς καιροὺς παρελθόντας.
 Μάτην δ' ἡ γραῖα τροφὸς ἐξαντλεῖ τοὺς ποικίλους τῆς λόγου·
 Φράττει τὰ ὦτα, νεκρὰν ἀντιτάττει σιγὴν πρὸς τοιαῦτα·
 Τίποτε, φεῦ! δι' αὐτὴν δὲν ὑπάρχει παρήγορον πλέον.
 Μίαν δὲ λέξιν ἀπαύστως πρὸς ὦραν εἰς νοῦν ἐπανάγει,
 Ἦν ὁ πατὴρ τὴν τοῦ Δράκου προτείνων ποτὲ συζυγίαν
 Εἶχεν ἀπρόσεκτα ῥίψει, ταχέως τοὺς λόγους προφέρων.
 Ἄρτον δὲν γεύεται· πάντα φαρμάκων πικρότερα εἶναι·
 Μόλις δ' ἐκάστην ἐσπέραν, ὅποταν ὁ ἥλιος δύσῃ,
 Πίνει ποτήριον πληρὸς ζωμοῦ, τὴν ζωὴν τῆς νύκτος σώζῃ,
 Ἦν δὲν θὰ ἤθελε πάντως, ἂν ἀπελπίς ἦτον ἡ θλίψις.
 Κι' ἤδη τὸ ὄμμα, βαθέως εἰσδύσαν, τὸ πῦρ δὲν ἐκπέμπει,
 Οὔτε τοῦ κρίνου χροὶαν καὶ ἀβρότητα ἔχει τὸ δέρμα·
 Πάντα μαραίνονται, σκώληξ τὸ στῆθος αὐτῆς κατατρῶγει,
 Ὅπως τὸ κλημ' ἀρρώστῃσαν, ὃ λύπην πολλὴν εἰς ὁδὸν
 Φέρει, θεώμενον πλῆθος πολὺ σταφυλῶν μαυρισμένων.
 Εἶναι δ' ὁ τάφος βεβαίως πλησίον, ἂν αἴσιος μοῖρα
 Ἄλλως δὲν στρέψῃ τὸ πρᾶγμα, χαρὰν δ' ἀντὶ πόνου κομίσῃ.
 Τοῦτο νοεῖ καὶ ἡ γραῖα, μητρὸς ἡ κατέχουσα θέσιν·
 Βλέπει τάνικτον πάθος· τολμᾷ δ' εἰς τὸν Τάσκαν νὰ εἴπῃ,
 Ὅσα ποτὲ μὴ πονοῦσα δὲν ἤθελεν εἶπ' εἰς ἐκεῖνον·
 «Τάσκα, φονεὺς θὰ καλῆσαι τοῦ τέκνου σου· τάχα δὲν βλέπεις
 Ὅτι κατέρχῃ ἡ φθίσις τὸ κάλλος αὐτῆς; τί προσμένεις;
 Ἴν' ἀπολέσῃ τὴν μόνην ἐλπίδα τοῦ γέροντος; κατόπιν
 Μάτην τὰς χεῖρας ὑψῶν κεφαλὴν δυστυχῇ θέλεις πλήττει
 Σπεύσει· τὴν σώξεις, ἂν θέλῃς, εὐθὺς διατάττων νὰ ἔλθῃ
 Πέδης ἐλεύθερος ὅστις τὸν θάνατον μέλλει νὰ φέρῃ.»
 Ἄγριον βλέμμα δὲ ῥίψας ἀπήντησε τότε ὁ Φράγκος·
 «Φύγε· σεῖς πάντοτ' αἱ γραῖαι φονεῦσαι ἀθώως παρθένους,

Ῥίπτουσαι λέξεις ὑπούλους, καρδίᾱς ἀπλᾶς ἀπατῶσαι,
 Μέλλον χρυσοῦν εἰς ἐρώτων ἀγκάλῃν πανούργως δηλοῦσαι.
 Τάχα καὶ τῶρα δὲν ἔχεις τὴν φλόγ' ἐκρίπῃσι σὺ μόνῃ,
 Ἵνα σκοποὺς εὐτελεῖς καὶ χρυσίον ἐχθρῶν ἐπιτύχῃς;
 Ὅχι, γραῖδιον φαῦλον, τὸν οἶκόν μου πλέον δὲν θέλω,
 Δείχουσα κύων τὰς χεῖρας τῆς κόρης ἐμοῦ, νὰ μαινῇς.
 Φύγε, καὶ πλέον μὴ σ' ἰδῶ τὴν κλίμακ' αὐτὴν ν' ἀναβαίνῃς.»
 Εἶπε, κι' ἡ γραῦς νὰ κινήσῃ τὰ δύναντ' ἠθέλησε χεῖλιν,
 Ὅπως τὸ μόνον αὐτῆς ἐλαττήριον εἶπη, τῷ ποιοῖν
 Μέρος νὰ λάβ' εἰς τοιαύτην ἀγάπην παρώρμησε τόσον.
 Πλὴν δὲν ἠνέχθη τυράννου ψυχὴ τοὺς δικαίους τῆς λόγου·
 Αὐθις δὲ πῦρ ἐξ ἀγρίων ὁμμάτων ἐκπέμπων καὶ τρέμων,
 Ὅπως ὁ Κάϊν ποτὲ, τὰδελφοῦ του ῥοφήσας τὸ αἷμα,
 «Ἐτι πλησίον μου μένεις, αἰσχρὰ μαστρωπός; τῶρα βλέπεις!»
 Εἶπε, τὸ ξίφος δ' αὐτοῦ ἐκ τῆς θήκης ἐλκύει, ἀνδρίαν
 Μέλλων ἱππότου νὰ δείξῃ πρὸς πλάσμ' ἀσθενές, κι' ὑπὸ τρόμου
 Μόλις ἐπρόφθασ' ἡ γραῦς νὰ κατέλθῃ τὴν κλίμακα· ὥστε
 Τρέξασα τότε μὲ βίαν συντρίβει τὸν ἕτερον πόδα.
 Ἐμεινε δ' οὕτως ἐκεῖ ὡς νεκρὰ, μέχρις οὔ τις οὔδι τῆς
 Ἔλεος ἔλαβεν, ἥδη γνωρίζων αὐτὴν ἀπὸ χρόνων.
 Κράβατον ξύλινον λέγει νὰ φέρουν, κι' ἐνθέσουν ἐν τούτῳ
 Βάλλουσαν γόους τὴν γραῖαν καὶ πάσχουσαν ἄλγῃ θανάτου.

Τρέχει δ' ἐν τούτοις ταχέως τὴν Κρήτην ἡ φήμη περῶσα,
 Κώμῃ δ' ἐκ κώμης ταχέως τὴν εἰδήσιν ταύτην μανθάνει.
 Θλιψίς παντοῦ μεταβάλλει τὴν πρὶν εὐθυμίαν εἰς βάρος,
 Ὅ πρὸς τὴν γῆν τῶν προσώπων εὐθύνει τὴν ἄχαριν ὄψιν.
 «Νέον τί ἔχομεν;» εἰς ἐρωτᾷ· «καὶ τί ἄλλο, ἢ πάντες
 Τρέχομεν κίνδυνον ἥδη ἐντὸς φυλακῆς νὰ κλεισθῶμεν,
 Ἢ καὶ δημίῳ τὸ ξίφος τὸν βίον ἡμῶν νὰ βραχύνῃ,
 Ὅταν τοσοῦτον ἀτίμως τὸν πρῶτον ἐνέπαιξαν Δράκον;»
 Εἰν' ἡ ἀπάντησις ἄλλου, συμπάντων ἐκφράζοντος φόβον.
 Πένθιμ' ἐνδύονται πᾶς αἱ γυναῖκες· στενὸν συγγενῇ των
 Ὅτι προῶρος εἰς τάφον ἐγκλείσαν εἶχον νομίσαι·

Φέρουν τὰς χλαίνας οἱ ἄνδρες ἀνάστροφα· κι' ἤδη τοὺς πάντας
Κήρυξ καλεῖ νὰ σκεφθῶσιν ἡ Κρήτη τί πρέπει νὰ πράξῃ,
Ἐνθα πεδῖον ἐπ' ὄρους ἡ γῆ τοῦμαλοῦ σχηματίζει.

Τύραννος οὕτως ὠμὸς τῶν Φερῶν τὸν θρασὺν Πελοπίδαν,
Λέοντ' αἰχμάλωτον ὅταν ἐπέδῃς ὑφάνας ἀπάτην,
Σύμπαπα ἔβηνθ' ἡ πόλις, καὶ πᾶσαν λιποῦς ἀσχολίαν
Ἔστειλ' ἐκεῖσε στρατοὺς κραταιοὺς κι' ἡγεμόνας τῶν ὀπλῶν.
Ὅτε δ' ἑταῖρος πιστὸς, φιλοσόφων ὁ πρῶτος ἐν Θήβαις,
Ἦγαγεν ἄνδρας, εἰς μάχας προτοῦ νικητὰς μετὰ δόξης,
Τρέμων δ' ὁ τύραννος πάλιν ἀφῆκε τὸν ἥρωα σῶων,
Ἦλθ' ὁ κλεινὸς Πελοπίδας, ἐκδίκησιν θέλων νὰ λάβῃ,
Θέλων τὸν ἄτιμον τρόπον εἰς ἄφθονον αἶμα νὰ πνίξῃ.
Κι' ἔκρουσεν ἔπειτα χαίρων τὰς πύλας τοῦ μαύρου Ταρτάρου,
Οὕτω βοῶν ἀπὸ βάθους καρδίας ὁ ἄτρομος ἥρωας·
«Ἦδη τὴν δίκην λαβὼν, πρὸς τὸν τάφον βαδίζω προθύμως·
Σκότος τοῦ Ἄδου δὲν φύγω διόλου, ὅπότεν ἐμπρὸς μου
Κάτωχρος τρέμῃ δυνάστης, εὐθὺς προσταγὰς ἐκτελέσας,
Ὅσας ἐπρόσταξα ἑγὼ, τοῦ λαοῦ ὁπαδὸς καὶ ἑταῖρος.»

Ἦθελα, φίλ' ἀναγνώστα, νὰ ἴστας' εἰς λόφον, ὅπόθεν
Ἦμελλες ἄνδρας νὰ ἴδῃς βουλάς σκεπτομένους μεγάλας,
Χεῖρας κινοῦντας μυῶδεις πρὸς σχήματ' ἐκφράζοντα τᾶχθος,
Ὅπερ μακρὰν ν' ἀποσείσουσιν πασχίζουσιν μὲ λόγους πικμπόλλους.
Ὅρνεις ὁμοίως μακρόθεν πολλοὶ συνηγμένοι ἔς ἐν μέρος,
Ὅτε τοῦ Νότου πνοή συνθολώνει τὸν μαῦρον αἰθέρα,
Βλέπουν ἀλλήλους καὶ κραζοῦν δεινῶς τὸν λαίμῳ ἀνυψοῦντες.
Πᾶς τις πρὸς ἄλλον τὴν γνώμην αὐτοῦ ζωηρῶς ἐξηγεῖται·
Θόρυβον δὲ συνεχῇ ἐκ παντοίων γλωσσῶν ἀκροᾶσαι,
Κόνεως ἅμα πολλῆς ἐκ ποδῶν αἰρομένης εὐσάρκων·
Ὅπως βορρᾶς συνεπάγει νεφέλας χωμάτων, ὅπότεν
Ῥίψῃ ταχέϊαν ὁρμὴν πρὸς ὑψίσωμα δένδρα κοιλάδων,
Ἐνθα τὸ ρεῦμα ὀξὺ τῶν ἀνέμων κατέρχεται ἐν θέρει.

Τέλος δὲ πάντες σιγὴν ἐπιβάλλουν ἀλλήλοις· προβαίνει
Δύω ἀνθρώπων ἰδὼν γενεάς εἰς ὀρείτης τῶν Λάκκων,
Γέρακας ὄνομα ἔχων, κι' ἱέρακος κλείων καρδίαν·
Οὕτω δ' ἀκμαίαν φωνὴν ἀπὸ στήθους ἐκβάλλει μεγάλου·
«Ἄνδρες τῶν Λάκκων, καιρὸς νὰ σκεφθῶμεν ἡ Κρήτη τί πρέπει
Τώρα νὰ πράξῃ· δὲν εἶναι τανῦν σκεπασμένος ὁ δόλος,
Οὔτε μὲ λόγους γλυκεῖς ἀπατῶσιν ἀθώους ἀγρότας·
Μένει δ' ἐντὸς φυλακῆς σκοτεινῆς ἐγκλεισμένος ὁ ἥρωας,
Ὅντινα πρῶτον ἀνδρεῖον ἡ νῆσός μας ὅλη ἐκάλει.
Μένει· κι' ὁ πόνος ἀκόμη πικρότερος εἶναι, καθόσον
Δίκτυ γλυκείας ἀπάτης τὸν ἔχει σκληρῶς περιπλέξει.
Θέλομεν ἔτι προσμένει ἀτίμως ν' ἀρπάξῃ τοὺς πάντας,
Ἀρχοντας ὅσους ὁ τόπος μὲ μίαν φωνὴν ὀνομάζει·
Ὅχι· πολύτιμος τόσον ζωὴ ἐν δουλείᾳ δὲν εἶναι·
Ὅρα τὰ ὅπλα τοῦ πᾶς ἐτοιμάζων νὰ δεῖξῃ πῶς μᾶλλον
Δέχεται θάνατον ἢ νὰ ἐμπαιζῇται τόσον δολίως.
Στείλωμεν κι' εἴπωμεν ταῦτα τοῖς φίλοις Σφακιώταις τὸ πρῶτον,
Εἵτα δὲ πᾶσι τοῖς ὄρη λευκὰ ἐκ χιόνος οἰκοῦσιν·
«Ἀἵματος δίκην πατρὶς δυστυχοῦσα κελεύει νὰ δώσῃ
Τύραννος, ὅστις τὰ τέκνα τῆς Κρήτης μακραίων φονεῖ.
Ὅπλων καιρὸς· γλῶσσαν ἄλλην δυνάσται θρασυδείλοι πλέον
Ἐμαθαν μάτην ν' ἀκούουν· ἂν πάντες δ' ὁμόφρονες μίαν
Ἐροδὸν ἀμωμεν αἰφνης, βεβαίως ἀνέτοιμος θέλει
Δώσῃ ταχέως τὸν πρῶτον τῶν νῦν μαχητῶν ἐν τῇ νήσῳ . . . »
Ἔλεγε, κι' ἄλλα πολλὰ νὰ προσθέσῃ σκοπεύων ὁ γέρον,
Ὅτ' ἐκ τοῦ μέσου τοῦ πλήθους αὐθαδῆς ἀγρότης προέβη.
Μέτωπον δ' εἶχε στενὸν καὶ ῥυτίδων συχνῶν πληρωμένον,
Πρόσωπον λίαν μικρὸν κι' ὀφθαλμοὺς κοιλωμένους βαθέως·
Ἦτο δ' ἰσχνός, καὶ σχεδὸν τὰ λιπόσαρκ' ἀριθμεῖς ὅστ' αὐτοῦ·
Τόσον ὁ φθόνος τὰς σάρκας κατέτρωγ' ὥς νόσος χρονία!
Φάραγξ ὄνομα εἶχε· σταθεὶς δ' ἐπὶ λίθου, τὸ λάλον
Στόμα κατέλιπεν οὕτως ἀχάλινον λόγον νὰ λέγῃ·
«Νόθος υἱὸς μοναχῆς, γεννηθεὶς ὑπὸ φάραγος σκότης,
Ἄν ἀπολέσας τὸν νοῦν εἰς ἐρώτων παράφορον πλάνην,

Κόρην ἠράσθη ἐχθρῶν, κι' ἀποτίη τοῦ σφάλματος δίκην,
 Ἄπαντες πρέπει τὸ αἷμα ἡμῶν νὰ τῷ δώσωμεν λύτρον;
 Νόστιμον πρᾶγμα τῷ ὄντι! μεθαύριον ἄλλος ἂν πράξη
 Μίαν μοιχείαν, καὶ κλείσουν αὐτὸν εἰρκτὴν ὑπογειάν,
 Θέλετε πάλιν μᾶς εἶπει πρὸς πῦρ νὰ προτάξωμεν στήθος,
 ἵνα μοιχὸς ἀπομείνῃ ἐλεύθερος πάντα νὰ πράττῃ;
 Ἐπρεπεν ὅταν ὁ ἔρως ἀφῇρε τὸν ἄπειρον νοῦν του,
 Τότε νὰ σκέπτετ' αὐτὰ, καὶ προβλέπῃ σωφρόνως τὰ πάντα.
 Ὅχι δ' ὁπότεν ἀξίαν τοῦ σφάλματος ἔδωκε δίκην,
 Φόνος ἡμῶν ν' ἀπαιτῇ τὰς ἀλύσεις αὐτοῦ ν' ἀπολύσῃ.
 Ἄφετε μᾶλλον αὐτὸν νὰ σαπῇ, ἵνα φρίττῃ καὶ ἄλλος,
 Κι' ἔρωτας φαύλων γυναικῶν μὴ τρέχῃ ζητῶν εἰς τοὺς ξένους.»

Ἐλεγεν οὗτος ὁ φαῦλος, τινὲς δ' ἐθορύβησαν κάπως·
 Καὶ τις ἐν Ἰδῇ τραφεὶς ἔρωτᾷ τὸν πλησίον Χανιώτην,
 Πόθεν ὁ φλύαρος εἶπε τὸν Δράκον υἱὸν καλογοραίας.
 Οὗτος δὲ τότε τοιαύτην τινὰ τὴν ἐξήγησιν δίδει·
 «Ὅλως ψευδεῖς τὰς ἀκαίρους αὐτοῦ λουδορίας δὲν εἶπεν
 Οὗτος ὁ φλύαρος, σκοτός καθόσον πολὺ συγκαλύπτει
 Γέννησιν ἥρωος, ὅστις τανῦν ἐν εἰρκτῇ διατρίβει.
 Λέγουσιν ὅτι ποτὲ κινδυνεύων εἰς ἐρόχον νὰ πέσῃ,
 Ὅτε μανίαν δεινὴν τῶν τυράννων ἐμάχη τὸ φύλον,
 Ἐστρεψε βῆμα γοργὸν ὁ τοῦ Δράκου πατήρ πρὸς τὰ ὄρη.
 Ἐτυχε δὲ μοναχῇ ἐντός ἀντροῦ μικροῦ ν' ἀσκητεύῃ,
 Φεύγουσα κόσμου ψευδοῦς τὴν ἀπάτην εἰς ἅγιον βίον.
 Ἐδωκεν ὕδωρ ψυχρὸν εἰς διψῶντα καὶ πλάνον ὁδίτην,
 Ἐδωκε δ' ἄρτον κριθῆς εἰς τὸν φεύγοντα στίφη πολέμου,
 Τρέμουσα μήπως ποτὲ, ὅταν ἔλθῃ νὰ κρίνῃ τὸν κόσμον,
 Ἄρτον ἂν ἔδωκε κι' ὕδωρ κριθῆς αὐστηρὸς ἐρωτήσῃ,
 Ὅτε προσῆλθεν ὁ πένης τὴν θύραν τῆς κρούων ἱκέτης.
 Ἀγρυπνος τότε ὁ δαίμων, τὰ θάρη διέστεισεν, ὅσα
 Σώρευσ' ὁ κτίσας τὸν κόσμον ἐπάνω τῶν μαβύρων του στέρνων,
 Κόλασιν στέλλων σκληράν κατ' ἀντάρτου τῶν θεῶν του νόμων·
 Κι' εἶπε δεικνύων χαρὰν καὶ προτρέπων τάνηλια πλήθη·
 «Ἰδετε· τώρα καιρὸς νὰ νικήσω τὴν ἀκαμπτον κόρην,

Ἦτις διέφευγεν ἄχρι τοῦ νῦν πειρασμοῦς τῆς κακίας. » »
 Εἶπε, κι' εὐθύς ἐξελθὼν ὡς κκπνὸς ἐκ τοῦ κάτω Ταρτάρου,
 Ἦπλωσε δίκτυ λεπτὸν, ὡς ἐκεῖνο, δι' οὐ ποτ' ἡ Εὐα
 Θύμα κατέπεσ' οἰκτρὸν, ἐπισύρον τὸν κόσμον ὀπίσω.
 Οὕτω λοιπὸν ἡ πτωχὴ μοναχὴ λησιμονοῦσα τὰ πάντα,
 Γίνεται μήτηρ καὶ μέλλει νὰ θρέψῃ παιδίον εἰς ὄρη.
 Φεύγων δ' ὁ ἥρωις Θανάσις (τοιούτου τὸ ὄνομα ἔχει),
 Ὅπλον ἀφίνει βαρὺ μὲ γλυφὴν εἰς τὰ κάτω ἀγρίαν·
 Λέοντα δράκων δεινῶς περισφίγγων κατέπνιγε, βλέμμα
 Πύρινον στρέφων, ὡς θέλων τὰ πάντα νὰ καύσῃ μ' ἐκεῖνο.
 Εἶπε δὲ δάκρυ θερμὸν ἐκ γλαυκῶν ἀποσταζῶν ὀμμάτων,
 Ὅταν ἐκάλει αὐτὸν ἡ πατρίς του ἐκείθεν νὰ φύγῃ·
 « Ἀάθε τὸ ὄπλον αὐτό· σοὶ τάφινω ἐδῶ νὰ τὸ ἔχῃς,
 Ἔως εἰς ἦβην αὐξήσῃ τὸ βρέφος, καρπὸς ἰδικός μου·
 (Ἐχω προαίσθησιν ὅτι τὸ τέκνον μου ἄρρεν θὰ ᾖ).
 Εἶναι τὸ ὄπλον αὐτὸ παλαιὸν, καὶ πολλῶν ἔχει Φράγκων
 Σώματα ρίψει χαμαί, ὡς πνοὴ τοῦ ἀγγέλου ἐκείνου,
 Ἦτις ἐσκότωσε τέκνα πρωτότοκ' ἀνδρῶν Αἰγυπτίων.
 Δῶρον δ' ὁ πρόπαππος φίλου Ἀργείου τὸ εἶχε κομίσει,
 Ὅταν ὑπῆγε ποτὲ εἰς τὴν γῆν τοῦ Μωρέως νὰ ἴδῃ,
 Ποῖα δεινὰ κι' οἱ ἐκ' εἰ ἀδελφοὶ ὑποφέρουν· ἐλπίδα
 Τάχα νὰ ἔχουν τινὰ τὸν ζυγὸν ν' ἀποτείσουν τοῦ ξένου;
 Τοῦτο τὸ ὄπλον λοιπὸν τὸ βαρὺ, ὡς εἰς ἥρωα πρέπει,
 Ἐρῆβος ἂν δυνηθῇ νὰ κρατήσῃ πλαγίως ἐπ' ὤμων,
 Ἄς τὸ δεικνύῃ παντοῦ ἐρωτῶν· « « ποῦ τῶν Δράκων τὸ γένος. » »
 Ταῦτα δ' ὁ ἥρωις εἰπὼν, δεξιὰ τῶν ὀρέων κατέβη,
 Χύνουσιν δάκρυ θερμὸν κατὰ λείπων τὴν ἄτυχον κόρη.
 Ἦλθε δὲ χρόνος τερπνὸς καὶ τῆς ἥβης ἡ εὐχαρις ὥρα,
 Τρίχας δ' ὀλίγας ξανθὰς εἰς τὸ γένειον εἶδεν ἀνθούσας,
 Κι' εἶπ' εἰς τὸν φίλον υἱὸν ὑπὸ στόνους ἡ δύστηνος μήτηρ·
 « Τόσον καιρὸν μ' ἐρωτᾷς· « « ὁ πατήρ μου τίς εἶναι καὶ πόθεν; » »
 Αάθε τὸ ὄπλον αὐτό· δεξιόθεν δ' ἀφίνων τὰ ὄρη,
 Ποῦ διατρίβει τῶν Δράκων τὰτρόμητον γένος ἐρώτα. » »
 Εἶδε τὸ ὄπλον ὁ παῖς, καὶ χαρὰν ἀνεκλάλητον δείξας,

Ἐδραξε πάραυτ' αὐτὸ, ὡς δρεπάνην λαμβάνουν τὸ θέρος,
 Κόπτοντες στάχεις ξανθοὺς θερισταὶ τὴν ὄσφυν ἐζωσμένοι.
 Τόσον τὸ ὄπλον αὐτὸ ἔλαφρόν εἰς τὸν παῖδα ἐφάνη!
 Ἔλεγε δὲ πανταχοῦ τὸν πατέρα ζητῶν εἰς τὰ ὄρη
 « Ἀμήπως γνωρίζετε σεῖς, διαβάται, τῶν Δράκων τὸ γένος; »
 Κι' ὅμως ἡμέρας πολλὰς ἐπλανᾶτο· διότι παιδίον
 Ἔβλεπε πᾶς τις μικρόν, κι' ἐβαρύνετο λόγον νὰ δώσῃ·
 Ὅτε τὸν εἶδε Λακκιώτης τὸ ὄπλον γνωρίζων, κι' ἐστάθη
 Μ' ὄμμα περιέργον βλέπων τὸν κάτωθι δράκοντα, ὅστις
 Λέοντα ἐπνίγε πῦρ ἐξ ἀγρίας φϋσῶν σιαγόνος·
 Εἶπε δὲ στρέφων τὸν λόγον πρὸς ἄκκακον παῖδα ὁ ἥρως·
 « Ἐλα, παιδίον, ἐγὼ σ' ὀδηγῶ πρὸς τὸ γένος τῶν Δράκων·
 Κάθισ' ἐπάνω ἐδῶ εἰς τὰ ὄπισθεν μέρη τοῦ ἵππου. »
 Χαίρων δ' ὁ παῖς ὅτι τέρμα τῶν μόχθων εὐρήκεν αἰτίως,
 Ἐκαμε πῆδημα ἐν, καὶ ἐπάνω τοῦ ἵππου εὐρέθη·
 Ἴππευσαν δ' ὦραν πολλήν, καὶ ἀργά, ὅτε λύουν τοὺς βόας,
 Ὅσοι τὸ στέρνον τῆς γῆς μὲ τὸν σίδηρον σχίζουν μοχθοῦντες,
 Ἐφθασαν ὅπου πολλοὶ Λακκιῶται, τὰ ἔργα λιπόντες,
 Λόγους πρεσβύτου ἀνδρὸς ἠκροῶντο πολλὰ ἱστοροῦντος.
 Ἦτον ὁ Δράκος αὐτός· διηγεῖτο δ' ὁποῖους πολέμους
 Εἶδεν ἀκμαῖος ἀνὴρ, εἰς τὰς μάχας τοῦ Φράγκου θερίζων,
 Ὅτε τὸν παῖδα προσβλέψας ἠρώτησεν, ὥς τι μαντεύων·
 « Τίς, συντοπιῖτα, ὁ παῖς, ὃν κομίζεις ἐν ὥρᾳ τοιαύτῃ; » —
 « Σένν τὸν Δράκον ζητεῖ, » τῷ ἀπήντησε τότε ὁ ἄλλος.
 « Ποῖος σὲ στέλλει, ὦ παῖ; πόθεν ἔρχεσαι; λέγε, μὴ κρύπτῃς, »
 Εἶπεν ὁ Δράκος, πολλήν δ' εἰς τὰ στήθη κατὰπληξιν εἶχεν.
 « Ἐρχομαι ὄρη πολλὰ καταβαίνων, ἐλπίζων νὰ εὕρω
 Ποῖος μοί εἶναι πατήρ· μ' ἀποστέλλει δ' ἡ μήτηρ κρατοῦντα
 Ὅπλον, τοῦ γένους ἡμῶν παλαιὸν καὶ ἀλάνθαστον δαίγμῃ. »
 Εἶπεν ὁ παῖς, κι' ὑψηλὰ τὸ βαρὺ του ἀνέσεισεν ὄπλον,
 Ὅπως τὸ βόπαλον φέρει γυμνάσας τὸ σῶμα πολλάκις
 Εἰς παλαιὸς ἀθλητῆς, βραβευθεὶς εἰς ἀγῶνας ἰσχύος.
 Εἶδε δ' ὁ Δράκος τὸν παῖδα, τὸ ὄπλον, τὸ σχῆμα, τὸ ὄμμα,
 Κι' ἤλθ' εἰς τὸν γοῦν του εὐθύ· ἡ ἡμέρα ἐκείνη, ὅπότεν

Ἐφρευγε δάκρυ θερμὸν ἐκ γλαυκῶν ἀποστάζων ὀμμάτων,
 Μόνην δ' ἀφίνων εἰς ὄρη τὴν ἔγκυον τότε ἀγρότιν.
 Ὕδραν δ' ἐστάθη πολλὴν σιωπῶν (τῆς χαρᾶς τοῦ σημείου).
 Τέλος δ' ἠσπάσθη αὐτόν, κι' εἰς τοὺς πέριξ ἀπέτεινε λόγον·
 «Ὁὗτος βεβαίως ὁ παῖς ὁ υἱός μου ὑπάρχει ἐκεῖνος,
 Ὅντιν' ἀφῆκα μητρός κατοικοῦντα εἰσέτι τὰ σπλάγγνα.
 Λίς ἐνυμφεύθην, κι' οἱ δύο μου γάμοι ἀπέβησαν στείροι·
 Ὅμως ἡ Μοῖρα ἰδοὺ μ' ἀποστέλλει υἱόν· τοῦτον ὅλοι
 Τέκνον μου γνήσιον Δράκον καλεῖτε κι' αὐτόν εἰς τὸ μέλλον.»
 Φήμη παντοῦ δ' εἰς τοὺς Λάκκους ταχέως τὸ θαῦμα μηνύει,
 Ὅτι τοῦ Δράκου υἱὸς ἀνεφάνη, διάδοχος Δράκου,
 Ἦρωσ κρατῶν εἰς τὰς χεῖρας τουφέκιον βάρους μεγάλου.
 Τρέχουν, τὰς λύρας αὐτῶν οἱ ποιμένες μὲ πόθον τανύουν,
 Κι' ὅλοι προσβλέπουν αὐτόν ὡς μεγάλων ἐλπίδων παιδίον,
 Ὅπως τῷ ὄντι τοιοῦτος εἰς χρόνους προτέρους ὑπῆρξεν·
 Τώρα πλὴν φεῦ! εἰς ὑγρὰν φυλακὴν διατρῖβει ὁ τάλας.»

Οὕτως ὁρεΐτης ἐξήγει τὸν ἄκαιρον λόγον τοῦ φαύλου,
 Ὅταν ὁ Μάνδαξ ἠγέρθη κορύνην κρατῶν εἰς τὰς χεῖρας.
 Πάντες δ' ἐτρόμαξαν μήπως κι' αὐτὸς κατὰ Δράκου λαλήσῃ,
 Ὅτι πολλὰ συμβουλεύσας δὲν εἶχ' ἀκροάσεως τύχει,
 Ὅτε τὸ πρῶτον ὁ ἦρωσ τὸν γάμον ἐπρότειν' εἰς Λάκκους.
 Ὅμως ἐκεῖνος ὑψώσας τὸ ρόπαλον ἤδη, καὶ πλήξας
 Ἄνω τῶν ὤμων τὸν τόσον βαναύσως ὑβρίσαντ' αὐθάδη
 «Φλύαρε, κάτω!» φωνάζει, «ἀεῖποτε φθόνον ἐντρέπων
 Ψέγεις τοὺς ἦρωας, ὅσους ἡ φήμη πρωταεῦοντας λέγει.
 Κάτω εὐθύς! μὴ τὸ ξύλον αὐτὸ τὰ ὀστέα σου συντρίψῃ,
 Τάφον δ' ἀνοίξουν πολλὰι τοῦ κρανίου κι' ἀνίατοι θραύσεις.»
 Εἶπ'· ὁ δὲ Φάφαλις φεύγει τὰ νῶτα κυρτῶν, καὶ τὸ πλῆθος
 Βάλλει δεινὸν συριγμὸν, ὀνειδιζόν τὸν ἄθλιον λάλῶν.
 Οὕτως ἀρπάσασα βρῶμα γαλῇ ὑποπτῆσσει καὶ φεύγει,
 Ὅταν τὴν δέσποιναν ἴδῃ πλησίον αὐτῆς ἐρχομένην.
 Αὖθις δ' ὁ Μάνδαξ τὸ σέβας πολὺ ἐπιβάλλων ἀρχίζει·
 «Ὅταν παιδίον ὁδίτης εἰς ῥεῦμα πνιγόμενον βλέπῃ,

Μάττην δὲν πρέπει μωρίαν πικράν νὰ ἐλέγχῃ· τὴν χεῖρα
 Μᾶλλον ὀφείλει νὰ δώσῃ, καὶ σώσῃ τὸ ἄμοιρον πλάσμα.
 Εἶναι καιρὸς πρὸς Θεοῦ νὰ ἐλέγχωμεν τώρα τὸν Δράκον,
 Ὅτι τυφλὰ τὴν καρδίαν αὐτοῦ εἶχε δώσει ἔς τοὺς Φράγκους;
 Τίς τὴν ψυχὴν ἄχρι τοῦδε τοσοῦτον ἐπέδειξ' ἀνδρίαν,
 Ὅστε σκληρὸν πεπρωμένον μὲ νοῦν ἰσχυρὸν νὰ νικήσῃ;
 Ἀνδρες, μὴν ἔχωμεν πλέον ἐλπίδα κάμμιαν πῶς θέλει
 Ζήσῃ τὸ τέρας τὸ ξένον ὁμοῦ ἐν φιλίᾳ κι' εἰρήνῃ.
 Τάχα ζῶντ' ἔτι τώρα ζῶμεν εἰς πᾶσαν τρομάζοντες ὥραν,
 Μήπως τινὰ ἐξ ἡμῶν τῶν ἐχθρῶν ἀφανίσῃ τὸ ξίφος;
 Θνήσκομεν μᾶλλον εἰς πᾶσαν στιγμὴν, κι' ἡ καρδιά θανάτου
 Ἐνδον πληροῦται παλμῶν, ὅταν ἄρπαγα βλέπωμεν Φράγκον
 Ὅσα μ' ἰδρῶτα πυκνὸν ἀπηλαύσαμεν, πάντ' ἀφαιροῦντα.
 Φεῦ! καὶ τὴν γλῶσσαν αὐτὴν τῶν πατέρων σχεδὸν λησιμονοῦμεν,
 Ποῦ νὰ παιδεύσωμεν δούλους μὴ ἔχοντες παῖδας· ἂν δέ που
 Λόγιος τύχῃ, κηρύττων τὸ πόσον βαρύν' ἡ δουλεία,
 Φρίττοντες βλέπομεν τοῦτον ταχέως νεκρὸν ἐπὶ στήλης.
 Θάνωμεν ἅπαξ λοιπὸν ὡς ἄνδρεῖοι καὶ παῖδες Ἑλλήνων
 « Ὁπλὼν λαλήσωμεν γλῶσσαν, » ὁ Γέρακας εἶπε· τὸ λέγω
 Ἦδ' ἔγω· τῶν τυράννων ὑπάρχει τὸ φόβητρον τοῦτο.
 Πλὴν καὶ ἡ φρόνησις πρέπει τὰ βήματ' ἡμῶν νὰ εὐθύνῃ.
 Τρεῖς ἅς ἐκλέξωμεν ἄνδρας σπουδαίους, τοὺς μέλλοντας πάντα,
 Ὅσα σιγὴν ἀπαίτουں, ἐν συνέσει πολλῇ νὰ ποιήσουν.
 Οὔτε πρὸς πάντας ἀρμόζει νὰ λέγωντ' ὅποσα τὸ πλῆθος
 Μάττην ζητεῖ ν' ἀποκρύψῃ, πολλῶν ὁμιλούντων στομάτων.
 Εἶτα δὲ πάντες λαβόντες τὰ ὅπλα ἡμῶν καταβῶμεν,
 Ἐνθα τοὺς πρόποδας ὄρους τὸ ὕδωρ ποτίζει τὸ θέρος,
 Ἴνα τὸ θάρρος ἡμῶν ἐννοοῦντες οἱ Φράγκοι ποιήσουν,
 Ὅσα δὲν θέλουν νὰ πράξουν, ἡμᾶς δειλιῶντας θαρρόυντες.
 Ἐχω καὶ ἄλλα νὰ εἶπω· πλὴν ταῦτα μυστήρια πρέπει,
 Ἴνα ἱτιύχουν, ἐν σκότει νυκτὸς ν' ἀπομένουν κρυμμένα·
 Θέλω δὲ πάντ' ἐξηγήσῃ εἰς ὅσους νομίσῃ ἀξίους.
 Ἄλλως ἀδύνατον εἶναι νὰ λάβωσιν ἔργα μεγάλα
 Αἰσίων πέρας· φλυάρων δ' ἀνάγκη νὰ λείψουν μωρίαί. »

Εἶπε, καὶ πάντες εἰς ὅλ' ἐπινεύουν τὸ «εὖγε» βοῶντες.
 Γράφουν δ' εἰς ξύλα μικρὰ τὰ ὀνόματα πάντων τῶν πρώτων,
 Κι' ἕκαστος ρίπτει κατόπιν τρεῖς ψήφους εἰς πρόχειρον σκεῦος.
 Ἐπειτα δὲ τάναστρέφουν, τὰς ψήφους μετροῦντες, καὶ μία
 ὦννησεν οὕτω μεγάλη φωνή· «συνετώτατοι ἄνδρες,
 Ἴνα τῆς Κρήτης τὴν τύχην εὐθύνουν, ἵψηρίσθησαν, φίλοι.»
 Πρῶτος δ' ὁ Μάνδαξ αὐτὸς ἐκ τῶν ψήφων πρωτεύων ἐφάνη,
 Εἶτα δ' ὁ Δίκτης, ἀνὴρ μετὰ θάρρους πολλὰκις ἐλέγχας,
 Ὅσας οἱ Φράγχοι σκληρὰς καταχρήσεις ἐποιοῦν εἰς φόρους,
 Γλῶσσαν ποτὲ μὴ λαλήσας δειλὴν, κι' ἀρκομένην εἰς ὅσα
 Λέγοντ' ἐντὸς μυστικῶν συνελεύσεων, πλὴν μὴ τολμῶσαν
 Λέξιν κάμμιαν μὲ θάρρος ἐμπρὸς τῶν τυράννων νὰ εἴπῃ.
 Τρίτος δ' ὁ Γέρακας, πλήρης πολλοῦ ἀξιώματος, λόγους
 ἔχων βραχεῖς, πλὴν τὰς πράξεις πολλὰς ἐνεργῶν κι' ἀκαμάτως.
 Οὕτω δ' ὠμίλησ' ὁ Μάνδαξ ἀντὶ τῶν τριῶν, ὅταν ἤδη
 Ἐλαβε τέλος τῶν ψήφων διάλεγμα ἔς ὥραν ὀλίγην·
 «Εἴθε καθὼς ἐν πολλῇ πεποιθήσει ἐκλέξατε πάντες,
 Ἴν' ἐν σιγῇ τὸ συμφέρον ποιήσωμεν, οὕτω κι' ἡ τύχη
 Εὐδαιμον μέλλον νὰ φέρῃ, ἡμῖν εὐμενὴς δεικνυμένη.
 Ἦδη δὲ πάντες ὑμεῖς μὲ τὰ ὅπλα κατὰβητε τῶρος,
 Πέμποντες ἅμ' ἀποστόλους παντοῦ εἰς τὴν Κρήτην· σὺ Πάλλα,
 Πρῶτος θὰ τρέξῃς κηρύττων πολλοὶ νὰ συνέλθουν ἐνταῦθα.
 Πάντα δὲ τᾶλλα θὰ γείνουν καθὼς τὸ καλὸς ἢ ἀνάγκη,
 Ἴνα ταχέως ὁ Δράκος τῆς μαύρης εἰρκτῆς λυτρωμένος,
 Γεῖνῃ αὐτὸς ἀρχηγὸς τοῦ κινήματος, δίκην λαμβάνων.»
 Εἶπε, κι' ὁ Πάλλας εὐθὺς συναθροίζει τοὺς ἄνδρας τῶν Δάκκων,
 Ὅσα πρὸ χρόνου πολλοῦ ἐσχεδιάζε μελλῶν νὰ εἴπῃ,
 Πρώτιστος πάντων ἀντάρτης, πανήγυριν ἔχων τὰς μάχας·
 «Φίλοι, δὲν πρέπει, νομίζω, καιρὸς νὰ παρέλθῃ τοιοῦτος
 Ἄνευ γενναίας τινὸς προσπαθείας, ἢ γῆ ἐλευθερά,
 Ἦτις μᾶς ἔδωκε φῶς, εἰς τοὺς παῖδας ἡμῶν ν' ἀπομείνῃ.
 Τόλμην λοιπὸν δυνατὴν ἅς τολμήσωμεν· πέμψωμεν ἄνδρας,
 Οἵτινες θέλουν καλέσει τοὺς πέριξ οἰκοῦντας, προσέτι
 Ὅσους ἢ Ἰδῇ μὲ ὕδωρ ψυχρὸν ῥωμαλέους ἐκτρέφει·

Κοῖλον δὲ πλοῖον συνάμα Σφακιῶν ἐτοιμάζοντες ναῦται,
 Ὅπου κρατοῦν κορυφᾶς τοῦ μεγάλου Ὀλύμπου οἱ γόνου
 Πρῶραν ἄς στρέψουν, ζητοῦντες τὸν Νίκον Κατσώνην· γιγάντων
 Ἄδεται γένος ἐκεῖ, καὶ βοήθειαν θέλει βεβαίως
 Πέμψει, τὸ θάρρος ἡμῶν πρὸς ἀγῶνας κρατύνον μεγάλους.
 Ἔτι τῆς Σπάρτης τοὺς νέους υἱούς, τοὺς θρασεῖς Μανιάτας,
 Ἄνδρας τινὰς βοηθοὺς ἵνα πέμψουν κι' ἐκεῖνοι καλοῦμεν.
 Πάντες δ' ἐλπίζω, μ' ὁπόσους θρησκεία κοινὴ μᾶς συνδέει,
 Ὅμοια πάθη κι' ἐλπίδες πατρίδος ἐν μέλλοντι χρόνῳ,
 Γλῶσσα καὶ ἄσματ' ἠρώων, ὑμνοῦντα ἠράκλεια ἔργα,
 Θέλουν ἀκούσει φωνὴν ἀδελφῶν, δυναμένων ἐν ὥρᾳ
 Ὅπλα πολλὰ πρὸς τὸν μέγαν σκοπὸν μετ' ἐκείνων νὰ φέρουν. »
 Εἶπε, τὸν λόγον δ' αὐτοῦ ἐνισχύει ὁ γέρον τολμήτης,
 Ὅστις ὁμοίως εἰς ὄρη πλανώμενος, ἔσπευσε φέρων
 Τῷ πλοῖον αὐτοῦ τὸ ἀρχαῖον, σωζόμενον ἔτι ἐν Κρήτῃ,
 Ὅτε κατεῖχον τὴν νῆσον οἱ Φράγχοι· τοιαῦτα δὲ λέγει·
 « Ὅταν « ἀνέστη Χριστὸς » » ἱερεὺς ἐκφωνήσῃ τὸ πάσχα,
 Πάντες δὲ σείουν λαμπάδας κι' εἰς ὕμνον φωνὴν συνενόουν,
 Τόση χαρὰ τοὺς πιστοὺς δὲν κατέχει τὴν ὥραν ἐκείνην,
 Ὅση ἐμὲ τὴν ἡμέραν αὐτὴν κυριεύει, ὁπότε
 Θραύ' ἡ πατρίς τὰ δεσμὰ καὶ σημαῖαν ἰδίαν ὑψώνει.
 Φεῦ ! διατί νὰ μὴν ἔχω καὶ τώρα τὰς χεῖρας ἀκμαίας,
 Ὅπως ὁπότε νεάζων μακρόθεν πληθὺν ἀκοντίων
 Ἐρρίπτον· πλὴν ἔτι νῦν ἐτοιμάζω τὰ βέλη μου· πάλιν
 Θέλω, ὦ ! θέλω νὰ φάγω καὶ ἓνα τῶν Φράγκων, κι' ἄς παύσω
 Τότε νὰ ζῶ· δὲν μὲ μέλει· ἡ Κρήτη μας ἔχει καὶ ἄλλους,
 Οἵτινες θέλουν ἡμᾶς τοὺς πρεσβύτας εἰς μάχας εὐφράνει,
 Χύνοντες αἷμα τυράννων, ροφώντων τὸν ξένον ἰδρωτά.
 Σπεύδετε, φίλοι· πλὴν ὅχι, τὸ βλέπω, δὲν ἔχετ' ἀνάγκην
 Σεῖς προτροπῆς, ὅταν μόνον πατρίς τὸ κελεύῃ. » Τοιαῦτα
 Εἶπεν ὁ γέρον Τιγρίτης ὡς μάντις· καθότι τὸ τέλος
 Εὔρε κατόπιν τῷ ὄντι, πολὺ τολμηρῶς ἐν τῇ μάχῃ
 Πάντοτ' ἐμπρὸς ἐφορμῶν καὶ μὲ τόξα παλαιῶν πρὸς ἄνδρας,
 Οἵτινες ἀπαναστον πῦρ ἐξηκόντιζον. Μάτην δ' οἱ φίλοι

Εἶχον αὐτὸν συμβουλευέσει· ἐκεῖνος ἐπόθει τῶν ὅπλων
Πάλιν τὴν λάμψιν νὰ ἴδῃ, κι' εὐθὺς ν' ἀποθάνῃ ὡς ἥρως.

Πάντες δὲ βάλλουν ἐν τούτοις εἰς πρᾶξιν τὸν λόγον τοῦ Πάλλα,
Πέμποντες νέους ὁδίτας πρὸς πάντα τῆς Κρήτης τὰ μέρη,
"Αἷμα δ' αὐτοὶ τουφεκίων μακρῶν τὰς βολὰς ἐτοιμάζουν·
"Ἡ περιπλέκοντες χεῖρας εἰς κύκλους εὐρεῖς πίνουν οἶνον,
"Ὅν ἱερεὺς μετ' εὐχὴν εἰς τὰ χεῖλη τῶν πέριξ προσφέρει·
"Ὅρκαν δ' ὁμνύουσι φίλοι πιστοὶ μέχρι τάφου νὰ ᾔναι·
Κόρης δ' ἐπίσης προστάται κοινοὶ ὡς ἱππόται γενναῖοι,
"Ὀνομα νῦν προσφιλὲς ἀδελφῶν ποιητῶν προσλαβόντες·

"Ἐνθα δ' ὀρέων βραχίων εἰς πρόποδας πλήρεις ὑδάτων
Πάμπολλ' ἀνέχει χωρία, ὄφρ' ὦν πρὸς τὴν θάλασσαν στρέφων,
"Ἦτις ἐτέρωθεν βλέπει τὸν ἥρεμον κόλπον τῆς Σούδας,
Φάραγγ' κοιλοῦται ποικίλων ἐγκλείουσα δένδρων τοὺς κλάδους,
"Αἷνα κάτω τῶν θράχων τὴν δρόσον τοῦ ῥυακος πίνουν,
"Ὅστις τὸ ὕδωρ πλησίον μικροῦ ναϊδίου προχέει,
Τέκτονος ἔργον ἀπλοῦν Βυζαντίου, ἐν σχήματι θόλου.
Μαῦραι εἰκόνες αἰῶνας δεικνύουν ἐκεῖ παρελθόντας,
Φέρουν δ' ἐντὸς τῆς ψυχῆς τὴν ἀνάμνησιν χρόνων αἰσίων,
"Ὅταν οἱ Ἕλληνες ἦσαν λαὸς κυριαρχῆς ἐνταῦθα.
Τοῦτο τὸ μέρος μαχῶν ὀρμητήριον ἔδειξ' ὁ Πάλλας,
"Ἰνα τὰ ὄρη ταχέως ἐκείθεν ἀνέλθουν ἐν χρεῖα,
"Ἀν ἐναντίων πληθὺς κραταιὰ αἰφνιδίως προσπέσῃ.
Τέσσαρες δ' ἦλθον εὐθὺς τὴν ἡμέραν αὐτὴν χιλιάδες·
Πρῶτ' οἱ Λακκῳῶται· κατόπιν στρατὸς τοῦ σκιώδους Θερίσου,
"Ἀνδρᾶς βαδίζοντες ὅπως ἀγέρωχοι βαίνουνσιν ἵπποι,
"Ἐχοντες δέρμα λευκὸν καὶ τὰς κνήμας μακρὰς καὶ παχείας·
Δεύτερον στέλλει προμάχους τὸ Σέληνον, Κρήτας εὐρώστους.
"Ὀρμιμα μῆλα τὴν ὄψιν αὐτῶν ἀπεικονίζον, κι' εἶχον
Βῆμα γοργὸν κι' ὁμοιάζον πρὸς βᾶδισμα κούρων ὀρνίθων.
Γίγας δ' αὐτῶν ἀρχηγὸς προηγεῖτ' ὁ ἀτρόμητος Γεῖδαξ,
"Ἐχων ἰσχὺν τοῦ Σαμψών, τοῦ κριτοῦ τῶν Ἑβραίων τὸ πάλαι,
"Ὅστις χιλίους ἐχθροὺς ἐθανάτωσε μίαν ἡμέραν.

Τέταρτοι δὲ μετ' αὐτοὺς τ' Ἀποκόρωνα λέοντες ἦλθον
Πόδας κινούμεντες μυῶδεις, κλονοῦντες τὴν γῆν, παμμεγέθη
Κρύπτοντες ἔνδον ὅσῳ, κι' ὡς θηρία δασεῖς εἰς τὰ στήθη,
Ἔχοντες ἅμα δὲ χεῖρας μὲ τύλους, τραχεῖς γεωπόνου.
Τούτων περίφημος ἦτον ὁ Κώστας πρὸ πάντων τῶν ἄλλων,
Γέρων, δι' ἔργων ποικίλων τὴν γῆν ἀναγκάζων νὰ δίδῃ,
Ὅσα τῶν σπλάγγων τῆς ἔνδον ὁ Πλούτων ἀπέκρυψε πλούτη·
Πνεῦμα πανοῦργον ἐγκρύπτων, ἐμπαίζων ἐπίσης τοὺς Φράγκους,
Ὅπως κι' ἐκεῖνοι, τὴν τέχνην δ' αὐτὸς ὑπερτέραν μορφώσας·
Φίλα φρονῶν τὰ ἐκτὸς, πλὴν κρυφίως τὸν λάκκον ὀρύττων,
Ὅστις αὐτοὺς θὰ καλύψῃ μὲ πῦρ κεραυνῶν τῶν ὀρέων.

Πέμπτοι δ' ὅποσοι τὴν γῆν τῆς εὐοῖνου κατόικουν Κισσάμου
ἦλθον φαιδροί, καὶ πολλοὶ εἰς τὴν ὄψιν των γέλως ἐπήνθει·
Μέτριον δ' ἔτρεφον σῶμα, ψυχὴν πλὴν ἐντὸς ῥωμαλέαν,
Κνήμας νευρώδεις, λεπτὰς κι' εἰς χοροὺς ἡσκημένους ποικίλους,
Κόρον πολλὴν ἡδονῶν αἰσθανόμενοι, κι' ἤδη ζητοῦντες
Πράξεις μεγάλας, τὸν βίον ἀντάλλαγμα τούτων νὰ δώσουν.
Εἶχον δ' αὐτοὶ ἀρχηγὸν ἱερέα ζωσμένον τὴν σπάθην,
Λόγους προφέροντ', ὁρμὴν εἰς τὰ πλήθη πολλὴν ἐμποιοῦντας,
Μίσος σφοδρὸν δ' εἰς ἐχθροὺς τοῦ Θεοῦ τῶν δικαίων γεννῶντας,
Ὅπως τὸ πάλαι προφῆται, δοράς ἐνδυμένοι θηρίων,
Θεῖαν ἐκίνουν φωνὴν κατὰ φαύλων μονάρχων, ὑψοῦντες
Μάστιγα γλώσσης, πιστοὺς δ' ἐξεγείροντες λάτρες Κυρίου.

Οὗτοι, κι' οἱ πέντε λαοί, τῶν Κυδωνίων κατόικουν τὴν χώραν,
Ἐνθα τοὺς κλάδους αὐτῶν τὰ Λευκὰ ἐπεκτείνουσιν ὄρη.
Πέντε δ' ἡμέρας κατόπιν οἱ γίγαντες ἦλθον Σφακιῶται,
Βαίνοντες ὅπως ὁ Αἴας τὸ πάλαι κραδαίνων τὸ δόρυ,
Σείοντες δ' εὐκαμπτον σῶμα πρὸς δρυὶν ὁμοιάζον μεγάλην,
Ἦς διασείει τὰ φύλλα ἐπ' ὄρους θαλάσσιος αὔρα.
Ἔστενε δὲ ὑπὸ κνήμην βαρεῖαν ἡ γῆ πατουμένη.
Κι' ἔπρεπε πρὶν νὰ κατέλθουν πλὴν λόγων ἐκώλυσεν ἔρις,
Ἦν ὑπεκίνησαν φαῦλοι, τοιούτων σπορεῖς ἐν τῷ πλήθει·

« Ἄρα γ' ὁσάκις οἱ ἄλλοι, πληρόνοντες φόρους, ἀνάγκην
 ἔχουν αὐτοὺς νὰ κουφίσουν, ἢ καὶ τινος θέλουν ἀθλίου
 Αἶροντες ὅπλα νὰ σώσουν ζωὴν κινδυνεύουσαν, πρέπει,
 Ὅντες ἡμεῖς ἐν πολλῇ ἀσφαλείᾳ, νὰ τρέχωμεν κάτω;
 Ἡ ἡγεμονήσατ' ὅποια συχνὰ καθ' ἡμῶν λοιδοροῦσι,
 Λέγοντες ὅτι τὰ κτήνη αὐτῶν ἀφαρπάζομεν λάθρα,
 Ἡ καὶ τὰς κόρας αὐτῶν τὰς πλουσίας ἀπάγομεν βίᾳ,
 Στίφος ληστῶν ἐν νυκτὶ ἐπὶ ἓνα προσάγοντες οἶκον;
 Τώρα δὲ θέλετ' αὐτοὺς νὰ λυτρώσῃτε μόνοι, καθόσον
 Κρούπετε μόνοι πυρίτιδ' εἰς θόλους πολλοὺς ὑπογείους.
 Τάχα ἡμᾶς τί βιάζει νὰ κάμωμεν πόλεμον; οὔτε
 Φόρους πληρόνομεν, οὔτε στρατὸς πολεμίων μᾶς θλίβει.
 Κἂν ἂς μᾶς δώσουν βεβαίαν ὑπόσχεσιν, ὅτι ἐν πᾶσι
 Θέλουν ἡμᾶς κορυφαίους ἐκλέγει, καὶ τότε προθύμως
 Πέμπομεν ἄνδρας πολέμου καὶ χρήσιμον πᾶν εἰς τὰς μάχας. »
 Εἶπον τοιαῦτα δειλοὶ τῆς μεγάλης πατρίδος προδόται,
 Ἦκιστα πείθοντες, πλὴν τὸν θερμὸν ὑποψύχοντες ζῆλον.
 Ὅτ' εἰς τὰ πλήθη τὸν λόγον ὁ μέγας Χιονιάς ἀποτείνει,
 Μύστακα τρέφων μακρὸν καὶ φωνὴν ὠργισμένου πλοιάρχου,
 Θύελλ' ὁπότεν σπουδὴν ἐπιβάλλῃ πυκνῆς ἐργασίας,
 Ναῦται δ' ὅκνοι τάνοικτὰ χαλαρόνουν βραδέως ἰστίᾳ.
 Οὕτω δ' ἐλάλησε στὰς ἐπὶ λίθου πλησίον ναύσκου,
 Ὅθεν ἐκήρυσσεν λόγον Θεοῦ ἱερεῖς ἐκ τοῦ τόπου.
 « Εἴθε νὰ μ' εἶχεν ὁ Χάριον μὲ χῶμα ψυχρὸν συγκκλύψει,
 Πρὶν τῶν Σρακίων τὰ τέκνα τοιαύτας νὰ εἴπωσι φράσεις,
 Οἷα τὰ ὧτά μου πλήττουν τὴν ὥραν αὐτὴν μετὰ πόνου.
 Κι' ἄλλοτ', ὁπότεν ἐγὼ τῆς νεότητος ἔτη ἐμέτρουν,
 Κρῆτες ἐζήτησαν κάτω νὰ τεινώμεν χεῖρ' ἐπικούριων.
 Πλὴν δὲν εὗρεθ' ἡ κῆρυξ ν' ἀναρλέξῃ τὰ πρότερα πάθη.
 Τόσον ἐφρόνουν ἐκείνοι γενναῖα, τὰ πάντ' ἀψηφούντες,
 Ὅταν ἱκέτις φωνὴ ἀδελφῶν ἐν Χριστῷ τοὺς ἐκάλει!
 Τώρα νομίζουν λοιπὸν ὅτι πρέπει πληγὰς κεκλεισμένας,
 Ρίπτοντες λέξεις πικράς εἰς τὸ μέσον, νὰ ξέουν δολίως;
 Ἦδη δὲν ἔχομεν ἔμν χωρίων, γενῶν ἢ ἀτόμων,

Κράζει πατρίς δυστυχοῦσα κοινὸν ν' ἀναλάβωμεν μόχθον,
 Κράζει θρησκεία πατέρων καὶ γῇ μὲ τὸ αἷμα βρεγμένη.
 Σπεύσατε· μὴ πρὸς Θεοῦ τὸ καθήκον ὑμῶν ἀμελήτε,
 Μήπως χαιρέκακος εἶπη ποτὲ συκοφάντης ἐν ὄχλῳ·
 «·Εἶδετ'· ἐγὼ δὲν τὸ εἶπον; τοιοῦτ' οἱ Σφακιῶται συνήθως·
 Πλάττοντες λόγους κιβδηλοὺς προδίδουν τὸν δύστηνον τόπον,
 Χαίροντες ὅτι ἐκ πάντων ὑπάρχουν ἐλεύθεροι μόνοι,
 Ἄποναι, μόνην τὴν χώραν αὐτῶν ἀγαπῶντες ἐν Κρήτῃ.»
 Σᾶς δὲ δεινὴ θὰ βαρύνῃ τοιαύτης αἰσχύνης ὁδύνῃ.»
 Εἶπε, καὶ πάντες εὐθὺς ἐννοοῦσι τὸ μέγα τῶν λάθος·
 Ἄραντες δ' ὅπλα βαρέα κατήλθον, εὐρόντες τοὺς ἄλλους
 Ἦδ᾽ σχεδὸν ἀθυμοῦντας κί' ἐλέγχοντας ἄσκοπον ὄκνον·
 Ἐνθους δὲ τότε· εὐφροσύνη τὴν θλίψιν τὴν πρὶν διεδέχθη.

Ἐπειτα δ' ἄγων ὀπλίτας τετράκις χιλίους προέβη
 Κόραξ, τῆς Ἰδης ὁ ἄρχων, κορύνην βασταζῶν βαρεῖαν,
 Ἐτερον δ' ὄπλον οὐδὲν, πλὴν πιστόλας μεγάλης, μὴ φέρων.
 Λόγον δὲ τούτου τοιοῦτον ἀνέφερον· ἔφηθος ἔτι
 Ἔβασκε πρόβατα Φράγκου πλουσίου, καὶ μίαν ἡμέραν,
 Ὅτε τῶν ὀπλων ὁ κρότος δεινῶς εἰς τὴν νῆσον ἀντήχει,
 Εἶπ' εἰς τὸν Ἕλληνα· «πρόσχες καλῶς, μὴ πειράξουν τὰ κτήνη
 Κρήτες, καθότι πολλὰς θέλεις πάθει βασάνους κατόπιν.» —
 «Ναί,» τῷ ἀπήντησ' εὐθὺς ζωηρὸς ὁ ποιμὴν, «ἂν τις βλάβῃ,
 Οὕτω κορύνην ὑψώσας κρανίον κακὸν θὰ συντρίψω.»
 Ἄμα δὲ λέγων τῷ ὄντι τὸν Φράγκον νεκρὸν καταλείπει·
 Τρέχει, τὸν ἵππον δ' ἐκείνου ἱππεύει καὶ θαύματα κάμνει,
 Μόνην κομίζων παντοῦ τὴν κορύνην καὶ μίαν πιστόλαν,
 Ἦν τὸ ἐρίπιον εἶχεν ἐκ τύχης· τὸ ρόπαλον τοῦτο
 Πάντοτε φέρει, δὲν θέλει φορτίον τῶν ὀπλων· μυῶνας
 Ἐχ' ἱκανοὺς ν' ἀποστέλουν πολλοὺς εἰς τὸν Ἀδην ἐνόπλους.

Πάντων ἐν τούτοις ἐκείνων, οὓς ἤγεν ὁ ἄτρομος Κόραξ,
 Ἄνδρες ἐξεῖχον τὸ σῶμα βραχεῖς, πλὴν ταχεῖς εἰς τοὺς πόδας·
 Βαίνουσι δ' οὗτοι τῆς Ἰδης ἐπάνω συχνάκις, τὸ βῆμα

Στρέφοντες πέριξ τοῦ ὄρους, ὡς σύρουν οἱ βόες ἐν κύκλῳ
 Τάροτρον ὅταν δ' εἰς τᾶκρον ἀνέλθουν, καὶ μέλλωσι πάλιν
 Κάτω νὰ ἔλθουν, τὴν χλαῖναν αὐτῶν ἐφαπλοῦσιν εἰς λίθους,
 Οὓς πρὸς δυσμὰς μικροτάτους τὸ ὄρος ἐκεῖνο σκορπίζει.
 Ὑπτιοὶ δὲ καὶ αὐτοὶ εἰς τὰς χλαῖνας τανύουν τὰ μέλη,
 Κᾶπως κινοῦσι τοὺς πόδας, καὶ φέρονται τάχιστα κάτω.
 Οὔτοι τ' Ἀνώγρια κατ'όκουν, περίφημον ἔδραν νομάδων
 Ἐλεγον λόγους δ' ὀλίγους, πλὴν πλήρεις ἐννοίας, καὶ εὐκόλως
 Ἐσκωπτον, πνεῦμα πολὺ μὲ τὰς λέξεις αὐτῶν ἐκδηλοῦντες,
 Σύροντες πᾶσαν σχεδὸν συλλαβὴν τῶν δ' Ἑλλήνων τῶν πάλαι
 Ἦθελες εἶπει πῶς λέξεις πολλῆς ἁρμονίας ἀκούεις.
 Ἐζων δ' αἰγᾶγρους εἰς ὄρη θηρεύοντες, οὓς καὶ αἱ γυναῖκες
 Τρέχουσ' ἐλάμβανον καὶ ἤδη τριάκοντ' αὐτῶν εἶχον ἔλθει,
 Νήπια βρέφη τινὲς εἰς ἀγκάλας μητέρες κρατοῦσαι.
 Μάτην δ' ὁ Κόραξ προέτρεψ' αὐτάς ν' ἀπομεινῶσιν οἶκοι
 Μάτην ἀπέδειξε πόσῃν δυσχέρειαν ἤθελον φέρει
 Αἶρουσαι παῖδας εἰς μάχας τοῦ φύλου αὐτῶν ἀλλοτρίας
 Αὐταὶ μαχαίρας ζωσθεῖσαι, τὸν πέπλον συσφίγγουν, τὴν κόμπην
 Χύνουσι πέριξ τῶν ἄμων, καὶ δένουν ἐμπρὸς τοῦ μετώπου
 Θλίβουν μαστοὺς μετὰ τέχνης, καὶ τῶπλον λαβοῦσαι κατόπιν,
 Τρέχουν ποθοῦσαι νὰ πίοιεν τυράννων δολίων τὸ αἷμα.
 Οὕτω δ' ἐφώνησ' ὁ Κόραξ, ὅτ' ἐφθασαν ἄ᾽ Ἐπρεπε πᾶσαι
 Οἶκοι νὰ μέινετε σεῖς αἱ γυναῖκες, καὶ μόνον οἱ ἄνδρες
 Φόνους νὰ ἴδουν πλὴν τόσον τὸ αἰσθημα βράζει ἐνταῦθα!
 Λάβετε καὶ κορυφὴν, ἣν κυκλάνουσι βάθῃ βαράθρων,
 Ὅπως τὰ τέκνα ὑμῶν, τὰ δειλά των πιέζοντα χεῖλην,
 Πίνωσι γάλα μητρὸς, ἣν δὲν βλάπτουσι τρόμοι πολέμου
 Ὅταν δὲ θέλετε, σφαίρας σκορπίζετ' ἐκεῖθεν ἀφθόνως
 Ὅπισθεν δὲ τῶν μεγάλων πετρῶν ἀσφαλῶς διακτιᾶσθε.»
 Εἶπε, καὶ σύμπας εὐθὺς ὁ λαὸς παρομοίως προτρέπει
 Πείθονται δὲ τῶν ἀνδρῶν τοὺς σπουδαίους σεβόμεναι λόγους,
 Ὅρους δὲ ἄκρην ἰδοῦσαι, προστρέχουν ἐκεῖ μετὰ τάχους,
 Ἀάκκως ὀρύττουσιν ὀπίσω τῶν βράχων, καὶ μένουσιν αὐτόθι.

Πρότερον δ' ἔτ' ὁ Καλλέργης, ἀκράτητος ἥρως Ῥεθύμνης,
 Εἶχ' εἰς χωρίον ἐγγὺς διαχιλίους ἐνόπλους ἀγάγει.
 Ὅνομα δ' ἦτο λαμπρὸν καὶ ἀκουστὸν εἰς τοὺς Ἕλληνας πάντας·
 Ὅτι πολλάκις προτοῦ τοῦ Μωρέως τὴν χώραν πατήσας,
 Θάυματ' ἀνδρίας ἐκεῖ ὡς γενναῖος ἐπέδειξ' ἱππότης·
 Καὶ ἤδη τὸ στῆθος αὐτοῦ διεκόσμουσαν τραυμάτων σημεῖα,
 Μᾶλλον ἀνδρείους κοσμοῦντα, ἢ σύμβολα δόξης ματαίας,
 Ἄ τῶν φιλάρχων τὸ πνεῦμ' ἐπενόησεν, ὅπως τὸ αἶμα
 Χύνουν προθύμως οἱ ἄνδρες, στηρίζοντες θρόνους ἀτίμων·
 Λάμπει χρυσοῦ καὶ ἀδαμάντων μὴ βλέποντες ὅτι καλύπτει
 Αἵσχη σφαγῆς ἀδελφῶν ἐν Χριστῷ καὶ λαῶν ἐλευθέρων.
 Οὕτω δ' ἀπέτειν' ἐν τούτοις φωνὴν πρὸς τὸ πλῆθος ὁ ἥρως·
 « Ἦδη τῆς Κρήτης οἱ ἄνδρες, λιπόντες ἐστίας τῶν οἰκῶν,
 Ἦλθον· ἡμεῖς δὲ πρὸς τί θὰ προσμεινώμεν ὕστατοι πάντων
 Ὅπλα νὰ φέρωμεν; ἵνα πικρῶς οἱ ἐχθροὶ μᾶς ἐμπαίξουν;
 Ἔτι λοιπὸν εἰς ἐμὲ δὲν πιστεύετε, μᾶλλον φρονούντες,
 Ὅτι πρὸς ἴδιον ἄγω συμφέρον ἀσκόπως τὸν ὄχλον,
 Ὅπως γενναίαν δεικνύων ψυχὴν ἀπολαύσω τῆς φήμης,
 Ἥτις ἀείποτε σπεύδει σκληπίζουσα πράξεις πολέμων;
 Σπεύσατ' ὁ Κόραξ κατῆλθεν ὁμοῦ δὲ τετράς χιλιάδιων. »
 Εἶπε, σιγὴ δὲ βαθεῖα κατέλαβεν ἄνδρες γραμμάτων,
 Οἷοι τῆς γῆς τοῦ Ῥεθύμνου ἀνέκαθεν ἦσαν οἱ παῖδες,
 Χαίροντες μᾶλλον εἰς βίβλους ν' ἀσκοῦν τοῦ νοῦς τὰς δυνάμεις,
 Ἦ πρὸς τὸν κρότον τῶν ὅπλων ἐν φόβῳ νὰ τέρπωσιν ὦτα.
 Τᾶτολμον φύσει λοιπὸν εἰς λογίας ψυχὰς ἐνπῆρχεν·
 Ἄμα πλὴν ἤκουσαν ὅτι πατρίδος φωνὴ τὸ κελεύει,
 Κέντρον ἡσθάνθησαν ἐνδὸν πρὸς πῦρ παροτρύνον καὶ μάχης·
 Ἐνθοὶ δ' εὐθὺς τὴν ζωὴν ὡς ἀντάλλαγμα ἰδέας μεγάλης
 Ἐσπευσαν ἵνα παράσχουν, ζωννύμενοι ξίφος καὶ τόλμην.

Πάντοθεν ἤδη λοιπὸν συνηθροίσθησαν παῖδες τῆς Κρήτης,
 Μέλλοντες αὖθις τὸν κύβον νὰ ρίψουν, καὶ ἐγείρουν ἀσπίδα,
 Ἐνθα τὸ τὰν ἢ περὶ τὰν τῶν ἀρχαίων ὑπῆρχε γραμμένον.
 Κάτω ξανθῶν ἐλαίων εἰς μικρὰς ἐταιρίας καθίζουν,

Ὅπως ἡ αὔρα δροσίζη τὰ καίοντα στήθη, κι' ὁ Φοῖβος
 Βλάβην μὴ φέρη, τὸ πῦρ τῶν θερμῶν καρδιῶν ἐπαυξάνων.
 Πήρας δ' ἀνοίγουν ἀπλοῖ τῶν ὀρέων ὀπλίται, κι' ἐξάγουν
 Κρέας ὀπτὸν καὶ κριθῆς εἰς τὸ ὕδωρ βρεχόμενον ἄρτον.
 Σῶμα στηρίζουν βαρὺ δι' ἀγκῶνος χειρὸς ῥωμαλέας
 (Κόπος τοῦ δρόμου τοὺς εἶχε χαμαὶ κατακλίνει πλαγίως)
 Μένει δὲ χεὶρ ἡ ἐτέρα, τροφήν νὰ προσφέρ' εἰς τὸ στόμα,
 Ἦν ἐκ τοῦ μέσου λαμβάνει ὁ εἰς καὶ παρέχ' εἰς τὸν ἄλλον.
 Ἄμα γοργὸς δ' οἰνοχόος τὰ βήματα στρέφων ἐν κύκλῳ,
 Κύπελλον φέρει πληρῶν ἐκ λεκάνης πηλίνης, καὶ πάντες
 Πίνουν εὐχὰς συνενοῦντες ποικίλας· «πατρίς» δ' «ἐλευθέρα»
 Πέριξ ἤχεϊ πανταχοῦ «κι' εἰς ὑγείαν τοῦ ἥρωος Δράκου».
 Εἶτα δὲ λύραι τοὺς τόνους αὐτῶν ἀνακρούουν εὐθύμως·
 Ἄγει δὲ μέλος πυρρίχης τοὺς πόδας πρὸς ὄρχησιν, ἐνθα
 Ἄλλοι θεῶνται καὶ ἄλλοι ὀρχοῦνται, ἡ ἄδουν ἀρχαῖα
 Ἄσματ', ὧν μέλλουσιν αὖθις πολλὰς ὑποθέσεις νὰ δώσουν.
 Ὅπως δὲ φέρουν στολὰς λαμπροτάτας, ἅς μόνον τὸ πάσχα
 Ἐθιμον ἔχουν νὰ φέρουν ἢ ἄλλας μεγάλας ἡμέρας,
 Λάκωνες εἶναι, νομίζεις, ἀρχαῖοι χαρὰν τοὺς πολέμους
 ἔχοντες, ὅταν τὰ ὅπλα αὐτῶν εὐθετοῦντες πρὸς μάχην,
 Εὐθυμοὶ κόμην ἐκόσμουν ξανθὴν, ἐορτὴν ὡς τελοῦντες
 Κι' ὦραν προσμένοντες πάλαι παμπόθητον, ἵνα δηλώσουν,
 Οἶαν ὡς τῶρα ψυχὴν τὸ ἡράκλειον ἐκρυπτε σῶμα.

Κάπου δ' ἐν τούτοις ἄλλοι πρὸς τυφλὸν λυρωδὸν συνωθοῦνται,
 Ὅστις αἰσθήματ' ἐκφράζων ἀνδρῶν τῶν ὀρέων ἀρχίζει
 Οὕτω νὰ ψάλλῃ, τῆς λύρας αὐτοῦ τὰς χορδὰς προσαρμύζων·
 «Ἄνδρες πεδίων, τὴν ὄψιν ὠχροί, καίτοι τρώγοντες πάντα,
 Ὅσα τῶν πόλεων τέκνα μὲ τέχνην πολλὴν ἐτοιμάζουν,
 Τί μὲ διώκετ' ὀρέων ὀπλίτην θρεμμένον εἰς βράχους,
 Ἐνθα τῶν μῆλων τὴν ὄψιν κι' ὑγείαν ἡ αὔρα παρέχει;
 Τί μὲ διώκετε μόνον εὐρόντες καὶ ἄνευ τῶν ὀπλῶν;
 ὦ! ἂν μ' εὕρισκετ' ἐπάνω γυμνῆς κορυφῆς, ἐνθα μόλις
 Δέρμα βοῆς Οὐγγρικοῦ πρὸς ἀγρίους ἀνθίσταται λίθους,

Τότ' ἐνοεῖτε πρὸς τίν' ἀετὸν ἐπεγείρετε μάχην,
Τρῶγοντα πάχην αἰθέρος καὶ πίνοντα ὕδωρ χιόνος,
Πτέρυγα δ' ἔχοντα πῆχυν, κί' ὀστοῦν ἰσχυρὸν ὡς ὁ χάλυψ.»

Τέλος δὲ κῆρος τῶν τόνων τῆς λύρας τοὺς ἄνδρας κατέσχε,
Κί' ἤδη πρὸς δίσκον καὶ ἄλλα τὸ εὐκαμπτον ἐστρεψαν σῶμα,
Ὅπλων συνάμα τὰς σείρας συχνὰς πρὸς σκοποὺς ἀφιέντες,
Ὅταν ὀπλίτην ἐφ' ἵππου ὠραῖον τὸ σῶμα κατείδον.
Ἐχαιρ' ὁ ἵππος κομίζων ἐπ' ὤμων τὸ κάλλος ἐκείνο,
Σείων τὴν κέρκον ἀργά, καὶ ἀνυφόνων πολλάκις τὴν χαίτην,
Βλέπων τριγύρ' ὡς γυνὴ φιλαρέσκως κινουσα τὸν πέπλον,
Κί' ἅμα προσέχουσα πάντες οἱ περὶ αὐτὴν ἄν θεῶνται.
Εἶχε δ' ὁ ἥρωας τὸ στήθος κυρτὸν καθὼς ὤριμος ζῦμη,
Ἦν πρὸς τὸ πῦρ ἐτοιμάζον αἱ χεῖρες δεσποίνης εὐρώστου,
Κνήμας παχείας κί' ὀσφὺν ὑπὸ ζώνην μικρὰν ἐσφιγμένην,
Βλέμμα γλυκὺ, καστανὴν δὲ κί' ἀδρῶς σκεπασμένην τὴν κόμην.
Σέβας δὲ πάντας κατέχει, κί' οἱ πρῶτοι προστρέχουν ἀμέσως,
Ἵνα βοήθειαν δώσουν, πεζεύσῃ δ' ὁ ἥρωας ἀνέτως.
Οὕτω δ' ἠρώτησε τότε Χανιώτην ὀρείτης τοῦ Κάττρου·
«Πόθεν, εἶπέ μοι, τοσοῦτον τὸ σέβας πρὸς τοῦτον τὸν ἄνδρα;
Ἦδ' ἄν τοσοῦτοι προσῆλθον ἀνδρεῖοι, καὶ ὅμως οὐδένα
τόσον ἐτίμησαν, ὅσον τὸν ἥρωα τοῦτον ἱππότην.» —
«Πῶς; δὲν γνωρίζεις λοιπὸν τὴν περίφημον, φίλε, Ἀνθοῦσαι;
Ἦν καὶ οἱ παῖδες ἀκόμη μακρόθεν ἀλλήλοις δεικνύουσιν;
Πάρκυσ' ὑπέλαθ' ὁ ἄλλος, πολὺ ἐκπλαγεὶς ἐπὶ τούτῳ —
«Ὅχι· μακρὰν τῶν ἀνθρώπων ἐξάγων τὴν ποίμνην μου, φίλε,
Πώποτ' εἰσέτι δὲν εἶχον ἀκούσαι τῆς Ἰδῆς ἐπάνω,
Τί ἐν Χανίοις συμβαίνει διὸ εὐμενῶς ἐκθεσόν μοι
πάντα, κί' ἐγὼ ἀμοιβὴν κεφαλὴν θά σοι δώσω τυρίου.»
Πάλιν ἀπήντησ' ὁ πρῶτος μὲ τρόπον ποιμένος ἀθώου·
Ἀρχεται δὲ μὲ χαρὰν τοῦ ἐτέρου ἡ γλῶσσα νά λέγῃ·
«Ἀκουσ' ἐταῖρε, λοιπὸν ἱστορίαν περίεργον· οὗτος,
Ὅπως τὸν βλέπεις, δὲν εἶναι ἀνὴρ, ἀλλὰ νέα παρθένος,
Ἐλκουσα γένος ἐξ οἴκου τῶν πρώτων παντὸς τοῦ Σελήνου,

Ταύτην πλουσίαν πολὺ τῶν Σφακίων ἱππότης ἐπόθει·
 Πλὴν τὴν καρδίαν αὐτὴ πρὸ καιροῦ εἰς ὥραϊον ὀπλίτην
 Εἶχε χαρίσει, πλησίον αὐτῆς κατοικοῦντ' ἐν Σελήνῳ.
 Κι' ἔμελλεν ἦδη τὸ στέμμα τοῦ γάμου αὐτὴν νὰ κοσμήσῃ,
 "Οτε τῆς κόρης τὴν θύραν πεντήκοντα κρούουσιν ἄνδρες.
 Φεύγει λοιπὸν ἐννοῦσα πῶς μέλλουν αὐτὴν ν' ἀφαρπάσουν.
 Ἄφροντις δὲ διατρίβ' εἰς φιλόξενον οἶκον, ὁπότε
 Βλέπει πρωΐαν τινὰ τὸν Σφακιώτην πλυσίον (γυναῖκα
 Εἶχεν ὁ δόλος ἐκεῖ τὸν φιλόπλουτον νέον ἀγάγει)
 Δράττει δὲ τότε πιστόλαν καὶ ῥίπτει χαμαὶ τὸν προδότην,
 Λίαν εὐστόχως μὲ σφαῖραν συντρίψασα φαύλου κρανίον.
 Μάτην κακοὶ συγγενεῖς τοῦ θανόντος ἀπήτησαν δίκην·
 Ταύτην ἠθώσ' ὁ νόμος αὐτὸς τῶν ἀνόμων τυράννων.
 Κι' ἤλπιζεν αἴσιον μέλλον νὰ ἔδῃ· πλὴν φεῦ! μετ' ὀλίγον
 Ἄπνουν ἐν ὥρᾳ νυκτὸς καταλείπει τὸ ξίφος ἐκείνον,
 "Οστις τοῦ βίου αὐτῆς ὁ ἀστήρ ὁ εὐδαίμων ὑπῆρχε·
 Γένειον τρέφων Σφακιώτης, κι' ἐκδίκησιν οὕτω σημαίνων
 ("Οτι ἐσκόπει νὰ λάβῃ, ἐφόνευσ' αὐτὸν ἐν ἐνέδρᾳ.)
 Νόσος ἐκλόνισε τότε τὸν νοῦν της, κι' εἰς ὕψος κρημνῶδες
 Ἄγει τὰ βήματα, τάφον εἰς βάραθρα μαῦρα νὰ εὔρῃ.
 Βλέμμα δὲ στρέφει πρὸς τᾶν, κι' ὑψοῦσα μ' ὀδύνην τὰς χεῖρας,
 Λόγους πασχούσης ψυχῆς ἐκ καιόντων χειλέων ἐκχύνει·
 «Πλάστα, λοιπὸν κατ' ἐμοῦ θὰ τοξεύωνται πάντα τὰ βέλη;
 Δίκαιον τάχ' οὐδαμοῦ δὲν ὑπάρχει, κι' ἐκδίκης πρέπει
 Φαύλου θριάμβου σημαίαν εἰς πύργους ἀθῶων ν' ἀπλόγη;
 "Οχι, δὲν θέλω τὸν βίον, ἂν ᾔναι τοιοῦτος ὁ κόσμος·
 Βάραθρον φάγε τὰ κάλλος, τοσούτων δεινῶν τὴν αἰτίαν.»
 Εἶπε, κι' ἐπαίρουσα πόδα, θανάτου τὸ πῆδημα μέλλει
 Ἐκφρων Σαπφῶ νὰ πηδήσῃ· πλὴν χεὶρ ἐρημίτου κωλύει,
 Ταῦτ' ὡς βροντὴ τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ Ἄδῃ φωνοῦσα· «Ἐ! φύγε,
 Κόρη παρὰφρων, ἀθῶαν ψυχὴν μὴ ζητῆς ν' ἀπολέσῃς.
 Κόλασιν τάχ' αἰωνίαν διόλου δὲν τρέμει τὸ πνεῦμα;
 Ἄν δὲ τὸν βίον ν' ἀφήσῃς ὁ ἄπελπις πόθος προτρέπῃ,
 Θάνατον ζήτησε καὶ ὅπου ἄθλα προσμένουν ἄνδρείους·

“Οπλα φορέσασα τρέχε, ἐχθροὺς τῆς πατρίδος ζητοῦσα·
 Ἐχεις τὸ σῶμ' ἰσχυρὸν, καὶ ὡς βάλαμνον θέλει τὸ αἷμα,
 Ὁ πολεμίων θὰ χύνουν πληγαί, τὴν καρδίαν εὐφραίνει.
 Λήθη δὲ θέλει δεινῶν παρελθόντων τὸ πάθος ἰάνει.”
 Εἶπ' εὐσεβὴς ἐρημίτης, καὶ ὡς ἔμπνευσις θεία νὰ ἦλθεν,
 Ἔτρεψ' εὐθὺς τὴν ψυχὴν πρὸς θεάρεστον ἥρωος ἔργον·
 Κι' ἤδη τῶν χρόνων ἡμῶν Ἀμαζῶν πανταχοῦ περιτρέχει,
 Ὅπου ἀγὼν κατὰ Φράγκων ἐπάγους ἀνίκητον χεῖρα.”

Τάστρον αὐτῆς ἐντοσούτῳ ἐκπέμπ' ἡ γλυκεῖα Παφία,
 Ἴνα καλέσῃ τὴν Φοῖβην ἐκ βάθους κυμάτων εἰς ὄρος,
 Ὅθεν ἐκείνη παντοῦ ἀργυρᾶς θέλει χύσει ἀκτῖνας·
 Ὅτ' ἱερεῖς συγκαλοῦσι τὸ πλῆθος εὐχὰς νὰ ποιήσουν.
 Οὕτω δὲ κήρυξ ἐβόα· Ὁ θεὸς καὶ πατεῖς τὸ προστάττει·
 Σπεύσατ'· εἰν ὥρα καθ' ἣν τοῦ λιθάνου καπνὸν ἀναπέμπουν·
 Σύμπας δ' εὐθὺς ὁ λαὸς κελὼς ποίμνη, βοὴν τοῦ ποιμένου
 Ἦτις ἀκούει καὶ τρέχει ἐγείρουσα κόνεως νέφη,
 Ἔδραμεν ἔνθα πλησίον βωμοῦ εἰργασμένου ἐκ ξύλων
 Ἰσταντο πέντ' ἱερεῖς καὶ ἐπίσκοπος, γέρων λευκόθριξ·
 Φέρουσα δὲ τὸν σταυρὸν ἀφελὴς κυματοῦτο σημαία.
 Πάντες καλύμματα τότε ἀφαιροῦν κεφαλῆς, καὶ τὰς χεῖρας
 Δένουν τοῦ στήθους ἐμπρὸς, ἱεροὺς ἀναμένοντες λόγους.
 Οὕτω δ' ὑψώσας παλάμας πρὸς τᾶν ὁ ἐπίσκοπος εἶπε·
 «Πλάστα, σὺ ὅστις ἐδέχθης ἀνθρώπου νὰ λάβῃς τὴν σάρκα,
 Ὅπως λυτρώσῃς τοὺς δούλους, κουφίσῃς δὲ βάρη πενήτων,
 Ἀκουσον στόνους λαοῦ ταπεινῶς ἱκετεύοντος· πέμψον
 Ἀγγελον, ὅστις ῥομφαίαν πρὸς δόλιον ξένον ἐπάγων,
 Πνεῦμα θὰ χύσῃ ζωῆς καὶ ἀνδρείας εἰς παῖδας τῆς Κρήτης·
 Ἄμα δ' ὑψῶν τὴν σημαίαν προσέθηκε μ' ἔμφασιν οὕτως·
 «Τρόπιον δὸς εὐκλεὲς τὴν σημαίαν νὰ στήσωμεν ταύτην,
 Πόρρω δ' ὁ λέων ὁ ξένος τῆς νήσου νὰ φύγῃ ταχέως.”
 Εἶπε, καὶ πάντες ἀμὴν» ἐπεφώνησαν τότε οἱ ἀγρόται,
 Δόξαν συνάμα Θεοῦ ἐκ νεκρῶν ἀναστάντος ὑμνοῦντες,
 Τόνους δ' ἐνοῦντες βαρεῖς πρὸς πηκίλων φωνῶν ἀρμονίαν,

*Ὡν ἐν Ζακύνθῳ τανῦν μὲ κατάνυξιν πάντες ἀκούουν,
(Σήμερον ἔτι ἐκεῖ Κρητικὴν μουσικὴν καλουμένην),
*Ὅπου κατέρυγε Τούρκων τὸ βάρβαρον φεύγουσα ξίφος,
*Ἴν' ἀνυμνῇ τὸν Θεὸν ἐλευθέρως· ποθοῦσα τὸ μέλλον,
*Ὅπερ ὀπίσω θὰ φέρῃ αὐτὴν εἰς τῆς Κρήτης τὰς πόλεις.

Πέρας τῶν ὕμνων τῶν θείων δὲν εἶχεν εἰσέτι ἐπέλθει,
*Ὅτε τρεῖς ἄνδρες προσῆλθαν κρατοῦντες εἰς χεῖρας κωπία.
*Ἦσαν Σφακιῶται, ζητοῦντες αὐτοῦς δεξιά· ἐπισκόπου
*Ἴν' εὐλογήσῃ πρὸς πλοῦν, συνανοῦσα τοὺς δύο δακτύλους.
Θῶτῳ δὲ εἶπ' εἰς αὐτοὺς τοῦ ἀγίου τὸ στόμα· «Θαλάσσης
Σχίζοντας νῶτον ὕγρον τῶν ἀγγέλων ἡ πτέρυξ νὰ σκέπη.
*Ἐχετ' εὐχὴν, καὶ οὐρίων ἀνέμων πνοὴ νὰ σὰς φέρῃ,
*Ἐνθα τοῦ ἔθνους ἡμῶν οἱ γενναῖοι κατέφυγον κλέπται.»
Τότε δ' ὁρεΐτης κινήσας ἀγρότην οἰκοῦντα πεδίον,
*Βλέπεις,» τῷ εἶπεν αὐτόν, «πόσον ἔνθους φωνεῖ τὰς εὐχὰς του;
Βλέμμα δ' ὅποῖον πρὸς τᾶν ἀγίως ἀπέβλεψε ψάλλων;
*Ἄλλοτ' ἐζώσθη ῥομφαίαν διάκονος ὢν, καὶ παμπόλλους
*Ἐχει ἐχθρῶν κεφαλὰς εἰς τὴν γῆν νὰ σαπίζουσιν ἀφήσει.
*Ἐτι δὲ νῦν τὴν καρδίαν θερμὴν ἐννοεῖ, πλὴν οἱ πόδες
Βράδιστα φέρουν, κ' εἰς λόγους ὁ γέρον ἀρκεῖται καὶ ὕμνους.»

*Ἦδη λοιπὸν ἐτοιμάζουσιν τὰς ναῦς οἱ Σφακιῶται καὶ πλέουν,
*Ὅπως τοὺς Ἕλληνας εὔρουν, οὓς πρώτους ἡ φήμη ἐκάλει·
Εὐθυμοὶ κάλως ἐκλύουν, μ' ἀφροὺς δὲ τὸ ὕδωρ λευκαίνουν,
Βόρεια στρέφοντες πρῶραν, τὴν γῆν τῶν Λακωνικῶν ζητοῦντες.
Φθάνουν δ' εἰς μίαν ἡμέραν, πατοῦντες τὸ χῶμα μὲ πόθον,
*Ἐνθα τῶν Τούρκων τὸ ὄμμα ἀδύνατον ἦτο νὰ φθάσῃ.
Βαίνουν δ' ἐπ' ἄκρων ὀνύχων, ὡς εἶχον συνήθειαν, τῶρος,
*Ὅπερ ἐκ θάμνων μικρῶν τὰς γυμνάς κορυφὰς ἀνατείνει.
«Ποῦ» δ' ἐρωτῶσιν, «ὁ Μῆτρος Κυλικῆς τὴν ἔδραν του ἔχει,
Οὔτινος ἔτη πολλὰ εἰς τὴν Κρήτην ἀκούεται κλέος;» —
*Ἰδετ' αὐτόν εἰς σκιὰν καθισμένον συκῆς πυκνοφύλλου,
*Ἐνθα τριγύρω τοῦ δένδρου καθαίρουσιν ἄνδρες τὰ ὄπλα,

"Ατινα μόνᾳ ἐκλάμπουν ἐκ μέσου ῥυπώδους ἐσθῆτος."
 Εἶπεν εἰς Λάκων τὸν τόπον ἐκεῖνον συνάμα προσδείξας.
 Πάραυτα δὲ ὁ Σκουλαῖς, ὡς τὸν εἶδε, τὰκόλουθα εἶπεν,
 Στάντων πλησίον αὐτοῦ τῶν λοιπῶν Σρακιστῶν σιωπώντων·
 «Χαίρει τῆς Μάνης ὁ λέων, οὗ τῶνομα ἔχει πληρώσει
 Πᾶσαν τὴν γῆν, καὶ ὁ τρόμος τῶν Τούρκων κατήντησεν ἤδη·
 Οὔτε τολμῶσι ποτὲ νὰ προσβάλωσιν οὔτοι τὴν Σπάρτην,
 Ὅσῳ κρατοῦσι τὴν σπάθην αἱ δύο σου εὖρωστοι χεῖρες·
 Μέγαν ἀγῶνα τῆς Κρήτης οἱ παῖδες ἐγείρομεν· ξένος,
 Ὅστις τὴν νῆσον ἡμῶν καταβλίβει, ποθοῦντες νὰ φύγῃ.
 Μόνοι πλὴν θάρρος τοσοῦτον δὲν ἔχομεν· πάντες οἱ ἄλλοι
 Χρεῖα ἡμᾶς νὰ συνδράμουν· ὁπόταν δ' ἀνδρῶν ἐλευθέρων
 Πνεύσωμεν αὖραν, προθύμως τὸ στῆθος ἡμῶν ὡς φρουρίαν
 Θέλωμεν τείχος προσφέρει, πατρίδα μορφοῦντες μεγάλην·
 Πέρψον λοιπὸν ἐπικούρους τινὰς, κι' ἐφοδίων πολέμου
 Ὅσα τὰ μέσα ὑμῶν ἐπιτρέπουν· ἀρκοῦν δὲ κι' ὀλίγα,
 Θάρρος γεννῶντα· καθότι τὸ πλῆθος σαλπίζει, κι' ἡ φήμη
 Κάμνει τὸ ἐν ἑκατὸν, καὶ προβαίνουσα γόνατ' ἐγείρει
 Πρῶην βαρέα νὰ τρέχουν ὡς πόδες ἀκμάζοντος ἵππου."
 Εἶπε· ὁ Σκουλαῖς, καὶ στενάξας ἀπήντησ' ὁ Λάκων τοιαῦτα·
 «Φεῦ! πῶς τὸ ἔθνος ἡμῶν πανταχοῦ ὑπ' ἐχθρῶν ὑποφέρει!
 Πλῆθος γυπῶν ὡς νεκροῦ κατατρώγουν τὰ μέλη του· εἶθε
 Τόσον ὠραῖος ὁ τόπος ἡμῶν νὰ μὴν ἦτον, ὦ φίλοι!
 Ἴσως ἀπλήστων ὀρέξεις δὲν ἤθελε τόσον ἐγείρει.
 Ποῖα δὲ μέσα ἡμεῖς νὰ παράσχωμεν ἔχομεν ἄλλοις,
 Οἷτινες μόλις τὸν ἄρτον ἀπλῶς πορίζομεθ' εἰς βράχους,
 Πᾶσαν δ' ἡμέραν πρὸς Τούρκους βαρβάρους πολέμους ποιοῦμεν,
 Ὅπως ἐλεύθεροι ζῶμεν; Τῷ ὄντ' ἡδυνάμεθα κἀπως
 Ἄνδρας τινὰς βοηθοὺς νὰ ἐκπέμψωμεν· πλὴν παρατῆρει!
 Πάντας ὀρτύγων ἡ θήρα κατέχει, καὶ μόνον τοὺς λόγους
 Ἦθελον χάσει, προτρέπων αὐτοὺς νὰ μακρύνουν ἐκεῖθεν.
 Ὅστερον ἴσως πολλοὶ θέλουν ἔλθει· λαφύρων ἐλπίδες
 Ὅταν μετ' ἄλλων αἰτίων αὐτοὺς παρορμήσουν εἰς τοῦτο.
 Ἄλλο θὰ σ' εἴπω ἐν τούτοις, καλῶς δ' εἰς τὸν νοῦν ἐμβαλέ το·

Ἐνθα τὸν Ὀλυμπον πάλαι θεοὶ τῶν Ἑλλήνων κατώκουν,
Ἐβαλλον βέλη πυρὸς καὶ τῆς γῆς τοὺς μοχλοὺς διεκίνουν
Ῥίπτοντες ἄνω τοῦ πόντου τὸ ὕδωρ καὶ πνίγοντες γένη,
Σήμερον ἔχουν ἐκεῖ κορυφὰς ὑψηλὰς καταλάβει
Γίγαντες, οἱ τοὺς πάλαι σωρεύσαντες ὄρη ἐπ' ὄρη,
Ἐμελλον κάτω τὸν Δία νὰ ῤίψουν τοῦ θεοῦ τοῦ θρόνου·
Ὅπλα δὲ φέρουν, πυρὰ κατ' ἐχθρῶν ἐκτοξεύοντα μόνον,
Ὅς ἐν ἐνέδραις φρονεῦσιν, στενῶν ἐμπειρίαν ἀσχοῦντες·
Μέγα δ' ἐντεῦθεν χρυσίου ποσὸν συναθροίζουσιν εἰς κρύπτας,
Ὅπερ ἡμέραν τινα τῆς πατρίδος ταμεῖον θὰ γείνη·
Εὐθυμον ζῶσι ζωὴν αἰετῶν ἱπταμένων εἰς ὕψη·
Κι' ὅτε τοὺς πόδας αὐτῶν ἐπ' ἐδάφους ἀγρίου ἐρρύθμωσιν
Σείουσιν, ἄσματ' ἥρώων ἐκ βράχους προσέδδοντες στήθους,
Βλέπεις, νομίζεις, χορὸν τῶν Τιτάνων, βουνὰ συνδονούντων.
Οὗτοι προθύμως εἰς πάντας βοήθειαν πέμπουν, ὅποσοι
Ἔθνους ὑψώσουν σημαίαν, Ἑλλήνων καλούμενοι τέκνα.
Ἄγετ' ἐκεῖσε· βεβαίως ἂν ἄνδρας ἐνόπλους δὲν δώσουν,
Θέλουν χρυσίου ποσὸν εἰς ἀνάγκην τοιαύτην προσφέρει. »
Εἶπε, κι' εἰς γέρον πλησίον καθήμενος αἶφνης ἠγέρθη,
Σπάσας ὄφρυς καὶ θυμὸν ἀπὸ βράζοντος στήθους ἐκχύνων·
Πέτρωπος δ' ὄνομα εἶχε, κι' ὠμίλησε λόγον τοιοῦτον·
« Οὕτως ἡ Σπάρτη λοιπὸν θ' ἀκουσθῇ πῶς ἄγων τῶν Ἑλλήνων
Μέγας ἐγείρεται, κι' αὕτη ἀθόρυβον ὕπνον κοιμᾶται;
Φεῦ ! πῶς μικρόφρων ἢ νῦν γενεὰ τῶν πατέρων τὴν δόξαν
Ἐχει σχεδὸν παντελῶς λησμονήσει· δὲν εἴμεθα τόσον
Ἄλλοτ' ἡμεῖς εἰς τὸν τόπον ἡμῶν δεδεδεμένοι· καὶ μᾶλλον
Θάνατον τότε ἢ βίον ὀνειδούς ἠθέλομεν. Κρῆτες,
Ἄγετε ! σῶμα τανῦν γηραλέον μὲ θλίβει· πλὴν ἔχω
Ἐτι καρδίαν θερμήν· μεθ' ἡμῶν δ' εἰς πολέμων θορύβους
Θέλω ἡ Μοῖρα νὰ κόψῃ τὸ νῆμα ζωῆς μαραιμένης
Μᾶλλον, ἢ κλίνη νὰ φάγῃ ἀέργου πρεσβύτου τὰς σάρκας. »
Εἶπε, κι' ἀγκάλας ἐκτείνων τὸν νέον Σκουλαῖν περιπλέκει,
Ὅστις πληροῦται δακρύων εἰς αἶσθημα τόσον γενναῖον.
Δάκνωνες δ' εἴκοσι τότε αἰδούμενοι τῶπλον ἐπαίρουν,

ἵνα τοῦ γέροντος γείνουν φρουροί, μετ' αὐτοῦ πολεμοῦντες.
Φθάνουσι δ' ἔπειτα κι' ἄλλοι ζητοῦντες ὁμοῦ ν' ἀποπλεύσουν,
Ὅταν εἷς ναύτης ἑοᾶ· α μὴν ἐμβαίνετε πλέον, ὦ φίλοι.
Μέλλομεν Ἑλληνας κι' ἄλλους νὰ λάβωμεν, κι' εἶναι τὸ πλοῖον
Μέτριον τόσον, ὅποσον τὸ ἐλέπετε μόνοι· κατόπιν
Στέλλομεν πάλιν ἡμεῖς ἐκ τῆς Κρήτης κωπήλατα πλοῖα·
Ἐρχεσθε τότε δ' ὁπόσους ὁσμὴ τῆς πυρίτιδος τέρπει.

Οὕτω δ' οἱ Κρήτες, τοῖς ἄλλοις φωνήσαντες, «χαίρετε», στρέφουν
Πόδας ταχεῖς, τὴν ἀκτὴν τῆς θαλάσσης καὶ πάλιν ζητοῦντες·
Πρῶτον δ' ἀφροῦς εἰς τὸ κύμα σκορπίζουσιν ἐλαύνοντες κώπας,
Νῆνεμος ὅτε σιγὴ τὴν τοῦ πόντου γαλήνην κοιμίζει.
Εἶτα δὲ, νότου σφοδροῦ πρὸς τὸ μέλαν ὀρμήσαντος ὕδωρ,
Πάραυτ' ἱστίον ἀνοίγουν λευκόν, καὶ εἰς δύο ἡμέρας
Ἄγκυραν ῥίπτουν ἐκεῖ, ὅθεν πλοῖον λαλοῦν ὁ Ἰάσων
Ἥγαγε δέρμα χρυσοῦν ἐπὶ γῆς νὰ ζητήσῃ μυθώδους·
(Βόλον τανῦν, Παγασᾶς δὲ τὸν τόπον ἐκάλουν τὸ πάλαι)
Τούρκους δ' εὐήθεις λανθάνουν, κι' ἀφίνοντες πέντ' εἰς τὰ πλοῖα,
Τρέχουν οἱ ἄλλοι «ὁ Νίκος Κατσώνης» παντοῦ ἐρωτῶντες
«Ποῦ διατρίβει,» ὃν φήμη ἐσάλπιζε γίγαντα πρῶτον.
Λεῖπουν τὸ Πήλιον, ὅπου τοὺς πρόποδας εἶχον πατήσει
Δάση θυμάζοντες σκύμνους θηρίων ἐντρέφοντα· ἐλέπουν
Εἶτα τὴν Ὅσσαν, κι' ὁ κάμπος ἀνοίγεται εὐρύς, ὃν μεγίστην
Ἄλλοτε λίμνην ἐποίουν τὰ ὄρη κλειστὰ πανταχόθεν·
Ἵστερον δ' αἶφνης σεισθεΐσης τῆς γῆς διπνοίχθησαν Πύλαι,
Ὅθεν τὸ ὕδωρ ῥαγδαῖον, εὐρὸν τῶν ὀρέων τὸ ῥῆγμα,
Ἐρρέυσε (Τέμπη καλεῖται τὸ μέρος ἐκεῖνο)· σὺνάμα
Φρέατα, νόσους ἰῶντα, θεσμὰ διεφάνησαν, ἔνθα
Μέρος στενὸν μεταξὺ τῆς θαλάσσης καὶ Οἴτης ὑπῆρχε.
Τάφος κλεινῶν μαχητῶν εἰς τὸν κόσμον παντοῦ φημισμένον,
Οὗς λεοντώνυμος ἀναξ πρὸς ἄπειρ' ὠδήγησε πλήθη.
Ἄνω δὲ τούτων ὁ Φοῖβος μ' ἀκτῖνας χρυσαῖς τὴν πρωΐαν
Στέμμα μορφοῖ, κορυφᾶς τοῦ Ὀλύμπου φωτίζων ἐν κύκλῳ,
Ὅπερ ἐκόσμιε ποτὲ κεφαλὴν τοῦ Διὸς, πρὸς τὸν Πίνδον

Στέλλον πολλῶν ἀδαμάντων τὴν λάμψιν ἐν ὥρᾳ γαλήνης·
Ταῦτα θεώμεν' οἱ Κρήτες, «τῷ ὄντι ὁ Ζεὺς τῶν προγόνων
Δίκαιον, » κρίνουσιν, « εἶχε τὴν Ἰδὴν τῆς Κρήτης ἀφήσας,
Θρόνον ἐδῶ νὰ ἐγείρῃ ἐν μέσῳ χρυσοῦ ἀπεφθού.

Φθάνουν δ' ἐν τούτοις ἐκεῖ, ἐνθα σπήλαιον μέγιστον ἦτο
Ἔδρα τοῦ Νίκου, μὲ μύρτα πολλὰ σκεπασμένον καὶ δάφνας,
Ἄς ἐπεκόσμει κισσὸς, ὑψηλὰ περιδένων τοὺς κλάδους·
Ζῶον δὲ πᾶν εἰς σκιὰν προσεκάλει θερμὴ μεσημβρία,
Κι' ἄρνα ὀπτὸν ἐπὶ φύλλων οἱ κλέπται ταμόντες καὶ χλαῖνας
Στρώσαντες κάτω λευκάς, τὸ λιτόν των ἐλάβανον γεῦμα·
Γέροντος ἅμα τυφλοῦ ἀρειμάνιον ἄδοντος ἄσμα,
Ὅπερ ἡ χεὶρ μετ' ὀργάνου βραδέως συνῶδεν' ἐν χρόνῳ.
Οὕτω δ' ἀντήχει φωνὴ τοῦ πρεσβύτου λιγεῖα ὡς πνεῦμα,
Ὅπερ ἐν ὥρᾳ θυέλλης μικρὰν ἐντομὴν διαβαίνει.
« Μνήματ' εἰς φῶς τῆς σελήνης ἐπάτουν μ' ἀτρόμητον πόδα,
Κρύπτοντα σώματ' ἐντὸς διπλασίου μεγέθους ἐκείνων,
Ἄτινα νῦν οἱ ἑροτοὶ περιφέρουν εἰς γῆν καρποφόρον·
Ὅτ' αἰφνιδίως γυμνὸν μοὶ ὠμίλησεν οὕτω κρανίον,
Ἄραν εἰς ὕψος ὥχρ' τὰ ὅστ' αὖ καὶ λαλήσαν ἐνάρθρως·
« Τί μὲ πατεῖς ἀπροσέκτως, ὡς βαίνων ἐπ' ἄψυχον λίθον ;
Τάχα δὲν ἤμην κι' ἐγὼ καθὼς σὺ νεανίας ἀκμαῖος ;
Νύκτα κι' ἐγὼ μὲ σελήνην δὲν ἔστρεψα πλάνον τὸ βῆμα ;
Τούρκων πληθὺν καὶ ἐγὼ δὲν κατέφαγα τραύματ' ἀθροίζων ;
Τώρα τοῦ πέλματος βάσις κατήντησα ! πλὴν ἂν ἡ σάλπιγξ
Πάλιν ἤχησῃ, κι' ἐγὼ εἰς τὸ στάδιον θέλω προσέλθει,
Τοῦτο τὸ μνήμα ποιῶν προμαχῶνα καὶ ὅπλα τὰ δένδρα » » »
Ταῦτ' ἀφελὴς μουσικὸς εἰς ἰάμβους ἐτόνιζ', ὁπότεν
Εἶδον τοὺς Κρήτας ἐκεῖσε προσάγοντας εὐτολμον βῆμα.
Πάραυτ' ἐννόησ' αὐτοὺς τὸ τοῦ Νίκου ὀξύτατον ὄμμα,
Ὅν ἡσκημένον μακρόθεν βαρβάρους παχεῖς νὰ γνωρίζῃ,
Ὅν τὸ βαλάντιον πλήρες χρυσοῦ τὸν προσεῖλκε ταχέως,
Ὅπως ἱέρακος, ὅστις πεινῶν τὰ στρουθία βιβρώσκει,
Ἄνωθεν δὲ διακρίνων αὐτὰ, ἐπὶ γῆς τάφαρπάζει.

« Χαίρετε, Κρήτες ! » λοιπὸν προσφωνεῖ μὲ πολλὴν προθυμίαν·
 « Δεῦτε, καθίσατε· θέλω τὴν σήμερον χρέος πληρῶσαι,
 Ὅπερ ὀφείλω τυχῶν εἰς τὴν χώραν ὑμῶν προστασίας,
 Ὅτε νεάζοντα ἔτι τῶν Τούρκων μ' ἐδίωκον ξίφη »
 Εἶτα δὲ στρέψας τὸν λόγον τοῖς φίλοις αὐτοῦ, ἐπιλέγει·
 « Πόσον ὠραία, ἑταῖροι, τῆς Κρήτης ἡ νῆσος ὑπάρχει,
 Σεῖς δὲν γνωρίζετε, κι' ἄνδρες ὅποιοι ἐκτρέφοντ' ἐκεῖθι.
 Ἴδετ' αὐτοὺς ! Πάντες εἶναι τοιοῦτοι. » Συνάμα δὲ νεῦμα
 Κάμνει, τοιαῦτα εἰπὼν, πρὸς τοὺς περὶ ζοργοὺς ὑπνέτας,
 Ὅπως εὐρύουν τὸν κύκλον, τυρὸν δὲ κομίσουν καὶ γάλα
 Κι' ἄρτον πολύν. Παμπροθύμους δ' εὐρῆκε τοὺς Κρήτας ὀπλίτας,
 Ὅτι ὁ δρόμος πολὺ τοὺς στομάχους των εἶχε κενώσει.
 Τρώγουν λοιπόν, κι' ἐν ἀγγεῖον ἐκ ζύλου παρέχει τὸν οἶνον,
 Ὅπερ Ὀλύμπου ποιμὴν εἰς τὸν Νῆκον προσέφερε δῶρον,
 Φέρον τὰς πράξεις αὐτοῦ ποικιλτάς ἐπ' ἐβένου μὲ τέχνην.
 (Τρέμων ἐδῶ καταλείπει τὸ ξίφος αἰχμάλωτος Τούρκος·
 Λίθου ὀπίσω ἐκεῖ τὸν ἐχθρὸν κατεσκόπευ' ὁ ἥρως·
 Ἀλλοθι δὲ τὴν σημαίαν εἰς πύργον ὑψώνει, καὶ πλῆθος
 Ἀλλοθι φέρει χρυσοῦ, βαρβάρους πλουσίους γυμνάσας).
 Αἴσθησις δ' ὅτε τῆς πείνης καὶ δίψης ἀρκούντως ἐπαύθη,
 Λόγον ἀρχίζει τοιοῦτον ὁ ἥρως Σκουλαῖς ὁ Σφακιώτης·
 « Νῆκε, πληροῖ τῶνομά σου τὸν κόσμον, κι' ἡ φήμη κηρύσσει
 Ὅτι ἀνέστη ὁ Ζεὺς, κεραυνοὺς σφενδονῶν τοῦ Ὀλύμπου.
 Πάντες δ' οἱ Ἕλληνες ἤδη μὲ θάρρος πρὸς σὲ ἀποβλέπουν,
 Ὅστις ἐξώπλισας νέων θεῶν τὸ ἀκάματον δόρυ.
 Πρῶτον κλεπτῶν σὲ καλοῦσι, κι' ἐλπίζομεν ὅτι ταχέως
 Φθάν' ἡ στιγμή, καθ' ἣν θέλεις πρὸς πόλεμον σκύμνους ἀγάγει,
 Οὓς πρὸ ἐτῶν εἰς τὸ αἶμα τῶν Τούρκων ἀφθόνης ἐκτρέφεις.
 Μέγαν ἀγῶνα ἡ Κρήτη ἐγείρει, καὶ σὲ ὀνομάζει
 Σύμπασ' αὐτῆς ἀρχηγὸν γενικόν, προσκαλοῦσα νὰ ἔλθης,
 Ἵνα μὲ τῶνομα μόνον παγώσης τῶν Φράγκων τὸ αἶμα.
 Σπεῦσον· εὐκόλως ἐκεῖθι τὸ μέτωπον νέαι θὰ στέφουν
 Δάφναι, κι' ὁ πλοῦτος θ' αὐξήσῃ, δν ἤδη συνήθροισας μέγαν·
 Εἶπε, βαθέως δ' ὁ Νῆκος σπενάξας ἀπήντησεν οὕτω·

« Πλὴν τοῦ καθήκοντος, ὅπερ ὡς Ἑλλήν ὀφείλω νὰ πράξω,
 Φέρων τὰ ὄπλα παντοῦ, ἐνθ' ἀγών μὲ καλεῖ στρατηγόν του,
 Κι' εὐγνωμον ἦθος προσέβη κελεύει νὰ τείνω τὴν χεῖρα,
 Ὅπως τὴν Κρήτην, τοσοῦτον φιλόξενον τόπον, συνδράμω.
 Ὅμως πῶς δύναμαι πάλιν ἀφρούρητα μέρη ν' ἀφήσω,
 Ἄτινα μόνον τὰ ὄπλα ἐμοῦ κατ' ἐχθρῶν προστατεύουν ;
 Πέρυσι μόλις δεκάδ' ἡμερῶν μακρυνθεὶς ἐπανῆλθον,
 Ὅλα χωρὶς εὐρῶν τοῦ πυρὸς παρανάλωμα· τώρα
 Πάλιν νὰ φύγω φοβοῦμαι ταῦτά, καὶ χειρότερόν ἀκόμη.
 « Δῆμε » (πρὸς φίλον πλησίον τὸν λόγον ἀπέστρεψε τότε),
 « Σὺ ζωὴς εἰς τὰς μάχας ἐμπνέεις ἀκράτητον θάρρος,
 Πάντοτε δ' ἴσον μ' ἐμὲ σὲ καλῶ· τεσσαράκκονθ' ἑταίρους
 Λάβει καὶ ἄγε »· χρυσοῦ δὲ ποσὸν ἐνταυτῷ συσσωρεύσας,
 Δίδ' εἰς τοὺς Κρήτας. Εὐγνώμονες δ' οὗτοι λαμβάνουν· καὶ εἴημα
 Στρέφουν, τοιαῦτα ἐκ βάθους καρδίας εἰπόντες τῷ Νίκῳ·
 « Εἴθε νὰ κόπτουν αἱ Μοῖραι τὰς ὥρας ἡμῶν, καὶ ἡμέρας
 Ταύτας νὰ δίδουν τῷ πρώτῳ τοῦ σύμπαντος ἔθνους προστατῆτη. »
 Ἐμπορος βέβαια τόσον φαειρὸς δὲν ἀπέρχετ', ὅποταν
 Μέγα ποσὸν κερματίων χρυσῶν εἰς τὴν ξένην κερδήσας,
 Σύζυγον σπεύδει νὰ λάβῃ τὴν κόρην, ἣν οἶκοθ' ἠγάπα.
 Ἐλλειψὶς δὲ ἀργυρίου τὸ πρὶν ἢ αἰτία ὑπῆρχεν,
 Ἦτις ἀδύνατον εἶχε τὸν γάμον αὐτοῦ καταστήσει.

Κλέπται δ' ἐν τούτοις θρασεῖς φουστανέλλας πτυχὰς διασεύουν,
 Φέροντες εἴημα μακρὸν πρὸς τὰς ναῦς τῶν Κρητῶν, καὶ ἡ χλαῖνα,
 Ἦν εἰς τοὺς ὤμους κρατοῦσι πυκνοῦ πληρωμένῃν μαλλίου,
 Ὅπλον βαρὺ, εἰς τὸ μέσον πιστόλα καὶ μάχαιρα δύω,
 Ἦθος μαχῶν, ὅπερ μύσταξ, αἰχμὴν εἰς τὸ ἄκρον μορφόνων,
 Ἄγριον μᾶλλον ποιεῖ— πάντα ταῦτα θεώμενος, ἄρκοι
 Ὅτι κατέβησαν ὄρη θὰ εἰλεγε, λείαν ζητοῦσαι.
 Κι' ὅμως τοὺς ἄνδρας αὐτοὺς τῆς θαλάσσης τὸ κύμα δαμάζει,
 Πρῶτον ταῦν ἐπὶ ναῦν τὸν πελώριον θέτοντας πόδα.
 Ῥίπτουν τὸ σῶμα βαρὺ ὑπτιάζοντες, στόνος δὲ στέρνου
 Ἐξω προδίδει πολλὴν ἀγωνίαν· τοὺς πάντας δ' οἱ Κρήτες,

Οὐδ' ἡσκημένους πρὸς ταῦτα κρατύνει τοῦ πόντου ἡ αὔρα,
 Οὔτε ταράττει ὁσμὴ τῆς ἀντλίας φαιδρὸς ποντοπόρους,
 Ὅπως παιδίον νοσοῦν ἡ φιλόστοργος μήτηρ θωπεύει,
 Οὔτω τοὺς πάσχοντας ξένους αὐτῶν νοσηλεύουν μεζήλον·
 Ὅτε βορρᾶς ἐλαφρὸς, τὰ ἀπλᾶ των κοιλόνων ἰστία,
 Φέρει τὴν ναῦν μετὰ φλοίσβου ἡδέος· εἰς αὐλακα μαύρην.

Πλοῖον ἀτμήλατον οὕτως ἐν ὥρᾳ γαλήνης γλυκειᾶς
 Κάτοπτρον σχίζει τοῦ πόντου, προσπαίζον εἰς Φοίβου ἀκτῖνας;
 Πτέρυγας στρέφον σιδήρου, κι' ὁδὸν εἰς τὸ ὕδωρ χαράσσον,
 Ἦν ἐκατέρωθεν λόφοι θαλάσσης ὕγροί περιθέουν,
 Λέμβους θυθίζοντες, ἂν εἰς τὸ κοῖλον αὐτῶν ὀλισθήσουν·
 Πέριξ δὲ παίζουν δελφῖνες φαιδροὶ, καὶ ταχύτατα πλέουν,
 Ἀμιλλαν ἔχοντες τίς νὰ περάσῃ τᾶτμόπλοιον πρῶτος,
 Ὅπερ ἐν τούτοις μακρὰν ἀγερώχως αὐτοὺς καταλείπει.

Νῦν δὲ τὰς λέξεις ποῦ θέλω εὐρεῖ, τὴν χαρὰν νὰ ἐκφράσω;
 Ἦτις κατέλαβ' ἀπάντων ψυχὴν καὶ καρδίαν, ὁπόταν
 Εἶδον τοιούτους ἐκεῖ βοητοὺς ἐρχομένους προθύμους;
 Ὅταν σταυρὸν ἀνυψῶν ὁ ἐπίσκοπος, χεῖρα δ' ἐκτείνων,
 Παῖδας εὐλόγησ' ἡρώων δακτύλους συνδέων, καὶ κρότος
 Ὅπλων πληττόντων μεσφαίρας μολύβδου τὸν ἄνω αἰθέρα,
 Αἶσθημα καῖον ἐντὸς μεσπυρὸς ἐξεδήλωσε γλῶσσαν·
 Ὅταν ὁ Δῆμος, σωφρόνων ἀνδρῶν μετριότητα δείξας,
 Πάντα θαθμὸν ἀπηρνήθη καὶ πᾶσαν ἐπίδειξιν κούφην,
 Οὔτω λαλήσας· «Δέν ἦλθον ἐδῶ νὰ κερδήσω βραβεῖα,
 Ἄτινα πράξεις μεγάλαι ἐν ὥρᾳ πολέμου δὲν δίδουν.
 Ὅταν τὸ πῦρ ἀναφθῇ, τότε πᾶς τὸ καθήκον ἄς πράξῃ»
 Ὅστις δὲ φάσμα θανάτων ἰδὼν, δὲν τρομάξῃ διόλου,
 Τοῦτον ἄς στέψῃ ἡ πατρίς μετῆς δόξης τάμαραντον στέμμα,
 Ἵνα καὶ ἄλλοι ταῦτ' οὐ ποιήσωσιν ἄμιλλαν ἔχουν.
 Μᾶλλον δ' ἐγὼ οὐδεμίαν τιμὴν θὰ δεχθῶ· δὲν ἀρμόζει,
 Μήπως ὁ φθόνος ποτὲ τὴν πικρὰν τοῦ αἰχμὴν ἀκονίζων,
 Εἴπῃ· «ὁ Δῆμος ἐκεῖ νὰ θηρεύσῃ τιμὰς ἐπορεύθῃ»

"Οχι, διότι βαθεῖαν συναίσθησιν εἶχεν, ὅποτον
 Χρέος Πατρίδος ἀλγούσης ἐκάλει αὐτὸν εἰς ἀγῶνα." "
 Εἶπε, κι' οἱ ἥρωες πάντες θαυμάζοντες κρίνουν· "Τῷ ὄντι
 "Ἕλληνας ἔχει ἀρχαίου ὁ Δῆμος μεγάλην καρδίαν."
 Οὕτω δ' ἐρώνησ' ὁ Κώστας, ἀγνῶς ἀγαπῶν τὴν πατρίδα·
 "Οὕτω κι' ἡμεῖς, ἀδελφοί, ἅς ποιήσωμεν· πάντες προθύμως
 Μόνον τὸ χρέος ἡμῶν ἅς τελῶμεν πιστῶς· ἂν δ' ὁ Δράκος
 Μαύρης εἰρκτῆς λυτρωθῇ, ὡς ἐλπίζομεν, οὗτος ἅς γείνη
 Πάσης τιμῆς βραβευτῆς ἐν πολέμῳ τὴν φήμην δικαίου
 ἔχει, καὶ πάντες αὐτῷ ὑπακούουν εὐθὺς ἀγογγύστως,
 Πᾶσα δ' ἀκαίρων ἐρίδων πηγὴ καταπαύετ' ἀμέσως.
 "Ἄλλο θὰ εἴπω ἐν τούτοις, καλῶς δ' εἰς τὸν νοῦν βάλετέ το·
 "Ἡρῶς τακοῦτος ἡμῶν βασιλεὺς νὰ καλῆται ἀρμόζει."
 Εἶπε, καὶ πάντες ἀσμένως ἐδέχθησαν τοῦτον τὸν λόγον·
 "Ἐνθεοὶ χεῖρας κροτοῦσι, κενόνοντες πάλιν τὰ ὄπλα·
 "Ἄμα δ' εὐρέα τῆς κόμης καλύμματα ῥίπτουσιν ἄνω.
 Κι' ὅτε παρῆλθε βραχέουσας ψυχῆς ἡ ὁρμή, κι' ὁδηγίας
 Δίδουν οἱ πρῶτοι, σκοπείμως ἀρχίζοντες ἤδη τὸ ἔργον,
 Πρόθυμοι θέσεις λαμβάνουν, προῦροι φυσικῶν προμαχώνων,
 "Ἡ σκοπιὰς ἀναβαίνουν καὶ τρέχουν ν' ἀνοίξωσι τάφρους·
 "Ὅπως νεάνιδες τρέχουν, κληθεῖσαι νὰ στρέψουν τὸν πόδα
 Κύκλῳ πρὸς τόνους ἐμμούσους, ὁπότεν φιλάρεσκον ὄμμα
 Νεύσῃ γλυκὰ, καὶ τὴν χεῖρα γωνίαν ποιῶν νεανίας
 Θλίβῃ ἀβρῶς μευδιῶν, τῆς καρδίας παθήσεις προδίδων.

Τέλος τῆς Η'. ραψῳδίας.

ΚΡΗΤΗΪΔΟΣ

ΤΡΑΨΩΔΙΑ Θ'.

Ἄοικνος ναύτης ἐν τούτοις, προσμένων θυέλλας τοῦ πόντου,
Βλέπων δὲ πέριξ νεφέλας θολούσας ὀρίζοντα μαῦρον,
Σκέπτετ' ὁ Μάνδαξ πῶς θέλει τοὺς δύο δεσμώτας λυτρώσει,
Θάρρος δὲ νέον ἐμπνεύσει· καθότι τὸν Δράκον οἱ πάντες
Θεῖον ἐνόμιζον ἄνδρα. Ἐκείνον ἂν ἄρχοντα εἶχον,
Βαίνοντ' ἐμπρὸς μὲ τὸ ξίφος ὀρθὸν κι' ὀφθαλμὸν πυρρῶμένον,
Ὅτι τοὺς Φράγκους εὐθὺς θὰ ἐνίκων ὥς βέβαιον ἦτο.
Τόσον μεγάλα τὰ πρὶν κατορθώματα ἦσαν ἐκείνου,
Ἄτιν' ἐπηύξανε μᾶλλον ἢ νῦν τρομερὰ συμφορὰ του,
Ἵπνον βαθὺν εἰς τὸν φθόνον ὥς μέλανα ῥίψασα πέπλον.

Εἶχ' ἐξαδέλφην ὁ ἦρωις ὠραίαν, ὀνόματι Μάρθαν,
Ἥτις τοσοῦτον ἡγάπα τὸν Δράκον καὶ νήπιον ἔτι,
Ὅστ' εἰς τὴν τράπεζαν μόνον ἐκείνου παρόντος ἐδείπνει,
Θέλουσα πᾶσαν τροφὴν ἐξαδέλφου νὰ δίδουν αἱ χεῖρες·
Ἄλλως οὐδ' ἥγγιζεν ὅλως τὸν ἄρτον, ἂν ἔλειπ' ἐκείνος.
Μαῦρα δὲ τότε ἐνδυθεῖσα εὐθὺς, ὥς καθεῖρξαν τὸν Δράκον,
Κάτισχνος ἦτο, κι' οἱ δύο αὐτῆς ὀφθαλμοὶ θυθισμένοι
Πᾶσαν τῶν ῥόδων χροιὰν ἐκ τῶν μήλων αὐτῆς ἀπεμύζων·
Κρίνα δὲ μόνον λευκὰ τὴν ὠχρὰν τῆς ἐστόλιζον ὄψιν,
Ὅπως τὸ μῆλον, θ' νόσος μαραίνει καὶ ῥίπτ' εἰς τὸ χῶμα.

Κι' ὁμως διέκρινες ἔτι μορφὴν εὐγενῇ, καὶ τὸ βλέμμα
 "Ἐτι καὶ νῦν τὴν προτέραν αὐτοῦ ζωηρότητα εἶχε.
 Ταύτην καλέσας ὁ Μάνδαξ, τὰκόλουθα εἶπε· «Δὲν εἶναι
 Τώρα καιρὸς νὰ θρηνῇς, ἀλλὰ πράξιν νὰ πράξης γενναίαν,
 "Ἄν ἀληθῶς ἀγαπᾷς ἐκ καρδίας, ὡς λέγεις, τὸν Δράκον.
 Νόησον δ' ὅτι θὰ σ' εἴπω καλῶς, καὶ βεβαίως θὰ γείνης
 Σώτειρ' αὐτοῦ, κι' εἰς τὸ μέλλον πολλοὶ αἰοδοὶ θὰ σὲ ψάλλουν,
 "Όταν στοργῇς συγγενῶν εἰς τὸν κόσμον θὰ φέρωσι δειγμα.
 Φόρεμα βάλε τοιοῦτον, ὅποιον τὸ κάλλος σου θέλει
 Δείξει πολὺ θελκτικόν, ὥστε πόθον εὐθὺς νὰ ἐγείρης.
 Οἶνου δὲ πλήρη ἀσκὸν (ἐν ᾧ θέλω ἐγὼ ἐργαλεῖα
 Θέσει, μ' αὐτὰ νὰ τρυπήσῃ ὁ Δράκας τὸν πέτρινον τοῖχον)
 "Ἄμα λαβοῦσα καὶ ἄρτον (ἐντὸς θέλω ῥίνην καὶ γράμματα
 Βάλει, τὸ σχέδιον ὅπως αὐτῷ τὸ ἐμὸν ἀναπτύξῃ),
 "Ἀγε τὴν θύραν ζητοῦσα τῆς πόλεως· ὅταν δὲ φθάσῃς,
 "Όπου φρουροὶ θηλυδαίαι φυλάττουν εἰρικήν ταρταρείαν,
 Φέρε φιλάρεσκον ἔγμα βραδύνουσα· τέχνην ἑταίρας
 Εἶν' ἀναγκαῖον νὰ λάβῃς (σκληρόν! πλὴν τοιαῦτα τυράννων
 Δόλοι βιάζουν ἀγναὶ νὰ μετέρχωνται φαῦλα παρθένοι).
 "Όταν δὲ θέλξας αὐτοὺς, τῶν ἐρώτων ψιθύρισμ' ἀκούσῃς,
 «"Οἶνον,»» εἶπέ, «"τῆς Κισσάμου γλυκὺν εὐθηνὰ διανέμω.»»
 "Όταν δ' ἐκεῖνοι ζητήσουν νὰ πίουں, καὶ ἴδῃς τὸ ὄμμα
 "Όλον θολὸν καθὼς λίμνην, ἣν κτήνη ταραττοῦν βορῶντα,
 «"Δότε τὴν ἄδειαν»», λέγε, «"πλησίον θυρίδος νὰ ἔλθω,
 Λέξιν νὰ εἴπω, κι' εὐθὺς ν' ἀποστρέψω τὸν πόδα ταχέως.»»
 Εἶπεν ὁ Μάνδαξ, κι' ἡ κόρη, ὡς αὐτῆς εἰς λαίλαπος ζάλην,
 "Όστις ἐλπίδα τινὰ νηνεμίας ἐξαίφνης προσβλέψῃ,
 Νέαν λαμβάνει ζωὴν. Πρὸς τὸ ἔργον δ' εὐθύνουσα χεῖρας,
 Πέπλον ἀπλόνει λεπτὸν καὶ λευκὸν εἰς τάβροτατον σῶμα,
 "Όν ἐκ μετὰξῃς αὐτῇ τοῦ χειμῶνος τὰς ὥρας μοχθοῦσα
 Εἶχεν ὑφάνει· τοὺς δ' ὤμους μικρὰ ἐφαστρίς περισκέπει,
 "Ἦτις ἐδένετ' ἐμπρὸς ποικιλτῇ μετ' ἀνθῶν παντοίων,
 "Όσα τὴν φύσιν κοσμοῦν· ἐλαφρῶς δὲ βαστάζει τὸ βάρος
 Δύω μαστῶν ὁ ζωστήρ, μὲ περόνην χρυσῇν ἐσφιγμένος.

Κόμην δ' ὀπίσω ξανθὴν, ὡς νεφέλην χρυσοῖν, ἐφαπλόνοι,
 "Ὡν δι' ὀθόνης λεπτῆς ἀπαλῶς εἰς τὸ μέτωπον δένει,
 "Ἄνω τῶν ὤτων μὲ τέχνην διώκουσα στίλβουσαν τρίχα.
 Κι' ἔλεγες ὅτι ἡ "Ἡρα, οὐδὸν τοῦ Ὀλύμπου λιπούσα,
 Φέρουσα δὲ τὸν κεστὸν τῆς Παρίας ἱμάντα προβαίνει,
 "Ἴνα τὸν Δία τῆς "Ιδης ἐπάνω γλυκὰ καταθέλῃ,
 Χάριν καὶ τρόπους ἐρώτων πανούργως εἰς πρᾶξιν βαλοῦσα.

"Ἐφθας' ἐν τούτοις ἡ κόρη ἐντὸς τῶν Χανίων, ποικίλους
 Λόγους ἀκούουσ' ὁ εἰς "εἶδος νέων ἐμπόρων θεῶμαι."
 "Ἐλεγε' πάλιν δὲ ἄλλος " προθύμως τὸν σύντροφον κάμνω,
 Χρεῖαν ἂν ἔχῃ τοιούτου ὁ φίλος" ἐπρόφερ' ἐντόνως.
 "Ἐτρωγον δ' ἔχιδναι νῦν τῆς αἰδήμονος νέας τὰ σπλάγχχνα.
 Κι' ὅμως ἐσίγα, καὶ κάτω τὸ ἄκακον ρίπτουσα βλέμμα,
 Παῖδας Ἑλλήνων, ποὺ ἔχουν καθεῖρξει τὸν Δράκον, ἡρώτα.
 Τότε δ' ἀπήντησε λάλον μειράκιον οὕτω "Τὸν μέγαν
 Δράκον πρὸ πέντ' ἡμερῶν εἶδον Φράγχοι ν' ἀπάγουν δεσμώτην.
 "Ὅπισθεν δὲ καὶ ἐγὼ ἠκολούθησα, κι' εἶδα τὸ μέρος,
 "Ὅπου ἐντὸς σιδηρῶν παραθύρων τὸν ἔχουν κλεισμένον"
 Πρόαγε' θέλω σοὶ δεῖξει τὸν τόπον, ἂν θέλῃς, παρθένε."
 Εἶπε, κι' ἡ κόρη τὸν παῖδα, ποιήσασα νεῦμ', ἠκολούθει.
 "Ἦλθον δ' ἐκεῖ μετὰ πέντε τῆς ὥρας λεπτά· δύο Φράγχοι
 Μύστακα τρέφοντες μέγαν, κατάφρακτοι δ' ὅλοι εἰς ὄπλα,
 Λόγχην προέτεινον, πάντα μακρύνοντες, ξένον ἐκείθεν.
 "Ὅτε πλὴν εἶδον τὴν νέαν, πρᾶυναντες τᾶγριον ἦθος
 "Πόσον τὸν οἶνον, ὃν ἔχεις ἐντὸς τοῦ ἀσκοῦ, θὰ πωλήσῃς"
 Εἶπον, κι' ἀλλήλοις ἐν βλέμμα προσέριψαν ἅμα γελῶντες,
 Κλείσαντες τῶμα τὸ ἐν, ὡς εὐρόντες ὥραιαν τὴν ἄγραν.
 Τότε δ' ἡ κόρη μὲ τόλμην "Πωλῶ," τοῖς ἀπήντησε, "φίλοι·
 Κι' ὅσον μοὶ δώσητε, τόσον λαμβάνω· βεβαίως τοιούτοι
 "Ἄνδρες τοῦ "Ἀρεως θέλουν γενναίως πτωχὴν ἀνταμείψαι."
 Εἶπεν· εἰς κύπελλον δ' οἶνον ἀρριζόντα χύνει· ἐκείνοι
 Πίνουν οἱ νήπιοι, κι' ὅσον ἐξάπτει· ὁ νοῦς ταραγμένος,
 Τόσον τοῦ ἐρωτος λέξεις ἡ ἀναρτος γλῶσσαι προφέρει·

«Πρόσταξε, κόρη, πᾶν ὅ,τι θελήσῃς· τὸ κάλλος σου μόνον
 Ἰφίτα νὰ βλέπωμεν, φέρε τὰ δῶμα σου κόκκινα χεῖλη. —»
 «Ἄφετε, φίλοι, καὶ σεῖς τὸν ἀτρόμητον Δράκον νὰ ἴδω·
 Εἴτα δὲ πᾶν ὅ,τι πόθος ζητεῖ θέλει λάβει προθύμως,»
 Εἶπ' ἀπαντῶσ' ἡ νεᾶνις, καὶ ἐκεῖνοι τὰ χεῖλη ὀγκοῦντες,
 Δάκτυλον δ' ἄγοντες ἓνα πλησίον τοῦ στόματος, νεῦμα
 Κάμνουσιν ὅτι ἀνάγκη σιγῆς· καὶ συγχρόνως δεικνύουν
 Μίαν θυρίδα σιδῆρων μεστήν, ἐνθα ἔλαμπεν ὄμμα.
 Τρέχει λοιπὸν ὡς γαλῇ, ἧς ἀφῆρπασαν τέκνον, ἡ κόρη·
 Τῶμα γνωρίζει, καὶ θέλει τᾰπέναντι χεῖλη νὰ φθάσῃ·
 Πλὴν αἱ πυκναὶ τῆς θυρίδος κιγκλίδες κωλύουσι τοῦτο.
 Μόλις δὲ πλέκουν τὰς δῶμα των χεῖρας, καὶ στέκουν ὡς λίθοι
 Ἰφίτα, ὅραν πολλὴν εἰς πελάγη θαλάσσης πνιγμένην.
 Τέλος δ' ἀρχίζει ὁ Δράκος τὸν λόγον· «ὦ τάλαινα κόρη,
 Πῶς νὰ εἰσδύσῃς ἐδῶ ἡδυνήθης; ὦ! σιδήρον ἤδη
 ἔχεις καρδίαν· ὦ! πῶς θ' ἀνταμείψω τοιαύτην ἀγάπην; . . . —»
 «Δράκε μου, λάβε ταχέως,» ἀπήντησε τότε ἡ νέα·
 Ἐπειτα δὲ παρευθὺς τὸν ἄσκον καὶ τὸν ἄρτον τῷ δίδει,
 Κι' ἔπειτ' «ὕγιαν» εἰποῦσα, μὲ βῆμ' ὀρχηστρίας θεάτρου,
 Ἦτις πετῶσα σχεδὸν ἐπιφαύει τὴν γῆν μὲ τὸν πόδα,
 Φεύγει, καὶ χαίνοντες μένουν οἱ δῶμα σκοποὶ τῶν τυράννων·
 Ὅπως παιδίᾳ πτηνὸν ἐλαφρὸν αἰφνιδίως ἰδόντα
 Πιτῇσιν λαμβάνον πρὸς τᾶνω ἐκ μέσου τῶν δῶμα των χερῶν των.

Ἄνω δ' ἐν τούτοις ἱστοῦ τοῦ φρουρίου σημαῖαν ὑψοῦσι
 Μ' ὕαλον ἔχοντες ἔργον νὰ βλέπουν τὸ πέλαγος ἄνδρες.
 Ἦρχετ' ὁ στόλος, ὃν εἶχε μκνύσει νὰ πέμψουν ὁ Τάσкас,
 Τίγρεις ἐντὸς Ἑνετῶν μισθωτὰς πρὸς τὴν Κρήτην κομίζων.
 Στόνος θαλάσσης μακρὰν εἰς ἀκτὰς ἀντηχεῖ παταγῶδεις,
 Ὅν ἐν γαλήνῃ πολὺν ἀποδίδει τῆς κόπης ἡ πληξίς·
 Ἄμα δ' ἄφροὶ χιονῶδεις καλύπτουν τὸν στένοντα πόντον,
 Ὅπως λευκαίνουσα κόρη τὴν σκάφην πληροῖ σαπωνίου,
 Εὐχρουν ποιοῦσα τὴν ὄψιν, γοργὰ δὲ τὰς χεῖρας κινοῦσα.
 Πάντες δὲ τρέχουν οἱ Φράγχοι νὰ ἴδουν τὸ θέαμα τοῦτο,

Κι' ἔνδον τοῦ στήθους χαρᾶς πλησμονή τὴν καρδίαν σαλεύει,
 Ἦν ν' ἀποκρύβουν οὐδόλως χαιρέκακoi δύνανται ἄνδρες.
 Οὕτω δ' ἐφώνησεν εἷς, τὴν θρασεῖαν προδίδων δειλίαν·
 «Τώρα λοιπὸν ἄς τολμήσουν ν' ἀντάρωσιν ὅπλα οἱ Κρήτες·
 Μᾶλλον φοβοῦμαι μὴ πτήξουν λαγοὶ τὰς ὀπὰς των ζητούντες.»
 Ἦκουσ' ὀρεΐτης τὸν λόγον, καὶ πέριξ ἰδὼν, ἄν που τόπον
 Ἦθελεν εὔρει, μακρὰν ὥς πτηνὸν ν' ἀποφύγῃ τὰς σφαίρας,
 Βόησ' ἐντεινας τὴν ὅλην ἰσχὺν τῶν εὐρέων πνευμόνων·
 «Ὅχι· δὲν τρέμουν τὰ ὄρη τῆς Κρήτης, κι' ἄν ἄλλοι τοσοῦτοι
 Ἐλθουν' τὰ ὅπλα ἡμῶν εἰς τὸ κρέας ἀείποτ' εὐρίσκουν.»
 Εἶπε κι' ἐχάθη· ματαιῶς δ' εἰς κίνησιν σύμπας' ἐτέθη
 Ὅση φρουρὰ τῶν Χανίων ἐφρούρει τὴν πόλιν· ἐκείνος
 Ἔχων πεποιθήσιν ὅτι τοὺς πόδας ταχύτερον φέρει
 Πάντων τῶν Φράγκων, εὐτόλμως ἐξέφρασε λέξεις τοιαύτας.
 Κι' ἄλλοτε δὲ ὁ αὐτὸς εἶχ' ἐκπλήξει τοὺς ξένους ὀπλίτας,
 Ὅτε σκοπὸν μὲ πιστόταν εὐρήκεν ἐφάπαξ σκοπεύσας,
 Ὅν ἐδοκίμασε μάτην τῶν Φράγκων δεκτὴς νὰ κτυπήσῃ,
 Καί τοι τὰ ὅπλα ἐκείνων πολὺ τελειότερα ἦσαν·
 Ἐλειψε τότε δ' ὀλίγον αὐτὸν νὰ φονεύσουν ἐκ φθόγου.

Ὅπου δὲ τῷμμα τοῦ Φοίβου προσβλέπει τὸ πρῶτον τὴν πόλιν,
 Τοῖχος πλατὺς τῆς θαλάσσης ἀπείργει τὸ ἄγριον κύμα,
 Λήγων εἰς φάρον· κι' ἐντὸς τῆς λεκάνης αὐτῆς τῶν ὑδάτων,
 Μένουν τὰ πλοῖα, ὅποταν σφοδρὰν καταιγίδα προβλέπουν.
 Ἄλλοτ' ἐφείλκον αὐτὰ ὑπὸ θόλους, οὗς χεῖρες γιγάντων
 Ἦθελες εἶπει πῶς ἔχουν συμπήξει· τοσοῦταν τὸ ὕψος
 Εἶναι καὶ μῆκος αὐτῶν κι' ὁ πελώριος ὄγκος τῶν λίθων.
 Σώζονται δώδεκα νῦν· (δύο μόνον ἠφάνισ' ὁ χρόνος·
 Σείσματα γῆς κι' ὄχ' ἰσχὺς τῶν ἀνθρώπων κατώρθωσε τοῦτο).
 Κάλως δ' ἐνταῦθα μεγάλους προσδέσαντες τότε οἱ Φράγκοι,
 Εἶλκον τὰ πλοῖα ἐκτὸς τῶν ὑγρῶν τῆς θαλάσσης κελεύθων.
 Χεῖρας δ' ἐκίνει πολλὰς ἡ βοή τῶν ναυτῶν ὑπὸ χρόνον,
 Ὅστις αὐτοὺς πρὸς τὸ ἔργον ἐκαύριζ' ἐρῶθύμως, κι' ὁ θόλος
 Ὅλος ἀντήχει τῇ θεοῦ αἰθέρι· εἰς τόνους τοσοῦτους.

•Οὕτω καὶ νῦν τῶν μεγάλων νηῶν τὰς ἀγκύρας ἀνέλκουν,
Τείνοντες μῦς βραχιόνων καὶ «εἶα, ὦ μάλα!» βοῶντες.
•Οτε δὲ κλαίουں μητέρες τρομάζουσαι τᾷδελλον μέλλον,
Παῖδες ναυτῶν τὴν ψυχὴν εἰς ἀθύρματα τέρπουσι μούσῃς,
•Ητις ὁσμὴν τῆς ἀσφάλτου καὶ πίστες ἀφθόνως προχέει.

Εἴκοσιν οὕτω τριῆρεις ἐξεῖλκυσαν, ὅτε τὸ πλῆθος
•Ἐλιπε ταύτην τὴν θέαν, πρὸς ὄψιν τραπόμενον ἄλλην.
•Ιππους εὐρύκοιλοι λέμβοι βραδέως ἐξῆγον καὶ ὄπλα
•Ἐφερον δ' ἄλλαι μικραὶ στρατιώτας ἀγρίους, πατοῦντας
Μόλις τὴν γῆν, καὶ εἰς τάξιν εὐθὺς βαλλομένους· ὀργάνων
•Ἐβαῖν' ἐμπρὸς μουσικῶν ἀρμονία, μὲ θούριον ᾄσμα
Στέλλουσα φαύλους νὰ σφάξουν εἰς μάχας ἀνδρῶν καὶ σφαγῶσι,
•Ἴν' εὐτελῶν κερματίων τὸ κέρδος προσκαίρως τοὺς τέρψῃ.
Κι' ἤδη τὸ ἔρρυθμον βῆμα ἐκτὸς τοῦ φρουρίου τοὺς ἄγει,
•Ἐνθα συκὴ παλαιά, τῶν ἐρώτων τὸ πρὶν ἢ παλαιστρα,
•Ἀρεως ἔμελλε τώρα νὰ γείνῃ πεδίον. Τὰ δ' ὄπλα
•Αἶρουν ἐμπρὸς, μὲ τὰς δύο κρατοῦντες τὸν σίδηρον χεῖρας,
Δύω γραμμὰς κατὰ βῆθος ποιήσαντες· τί δὲ θὰ εἴπῃ
•Βράγκας, ὁ πρῶτος αὐτῶν ἀρχηγός, ἀναμένουν σιγῶντες.
•Ἐβαλε δ' οὕτω φωνὴν ἐκ τοῦ στήθους βραγχῆν, πλὴν μεγάλην·
« ὦ μισθοφόροι κλεινοί, Ἐνετῶν ἢ ἀτρόμητος φάλαγξ,
•Ἦδη πολλάκις εἰς μάχας ὁμοῦ ἐπεξήλθομεν δάφνας
Δρέψαντες, αἶμα δὲ λείαν πλουσίαν ἀθροίσαντες· πάλιν
Τώρα μᾶς στέλλ' ἢ λαμπρά πολιτεία νὰ βάλωμεν τάξιν,
•Οπου θρασεῖς ὀρεινοὶ συνταράττουν τὴν νῆσον ἀπαύστως.
•Ἦσυχοι μένεν' ἐν ὄσῳ τοιαῦτα κελεύει ὁ Τάσκας,
•Οστις ἐδῶ φρουραρχῶν ὡς ὑπέρτατος ἀρχῶν προστάττει.
•Οπου δ' ἐκρέει τὸ ὕδωρ ταχέως ζητήσατε τόπον,
•Ἴνα σκηνὰς μὲ πασσάλους συμπήξῃτε, σκέπην τῶν ὁμῶν.
•Οταν δ' ἡ σάλπιγξ ἠχήσῃ, καλοῦσα στρατὸν πρὸς ἀγῶνα,
Πάντες εὐθὺς μετὰ λύσσης ὁρμᾶτε μακρύνοντες φόβους.
Σφάζετε· πίνετε δ' αἶμα, ὡς τίγρεις σπαράττοντες σάρκας·
Παίδων μὴ φεῖδεσθε, μήτε γυναικας ἀφίνετε ζώσας.

Καίετε οἶκους, παντοῦ τὴν ἐρήμωσιν σπαίρειτ' ἀφθόνης.
 Πρέπει ἀνὴρ τῶν μαχῶν μὲ τὸ αἷμα τὸν ἄρτον νὰ βρέχη,
 Μάθη δὲ κρότον σφαιρῶν καὶ θνησκόντων στενάγματα μόνον
 Εὐθυμον ἦχον νὰ ἔχη, φαιδρύνοντα βίον ἀνδρείων.
 Οὕτως ἐχθροὶ θὰ τρομάξουν, θὰ φύγουν λαγοὶ δειλιῶντες,
 Λάφυρ' ἀφίνοντες κτῆμα γενναίου τοῦ Ἄρεως τέκνου.
 Πρῶτος δ' ἐγὼ θέλω τρέχει, τὴν σπάθην κρατῶν γυμνωμένην,
 Ἔντερ' ἀνθρώπων τροφὴν εἰς τὸ γεῦμα προστάττων νὰ φέρουν».
 Εἶπε, κι' οἱ δύο αὐτοῦ ὀφθαλμοὶ ὡς γαλῆς λυσσαλέας
 Ἦστραψαν τόσῃ χαρὰν πρὸς τοιαύτας ἐπέδειξε πράξεις!
 Ἄμα δὲ φρίκην πολλὴν κι' ἡ ἀγρία μορφή του προσθέτει.
 Τράχηλον εἶχε καὶ πόδας βραχεῖς, τὸ δὲ στῆθος κι' οἱ ὦμοι
 Ἦσαν εὐρεῖς· κεφαλὴν δὲ μεγίστην ἐκάλυπτε κόμη
 Τόσον τραχεῖα, ὥστ' ἔμεν ὀρθὴ καθὼς ἀκάνθαι θέρους.
 Γένειον δ' εἶχε λευκὸν ἐπὶ μέρους καὶ μαῦρον ἐπίσης,
 Αἰῶνες δ' ὀξὺ πρὸς τὰ κάτω ὡς σφὴν, ἐργαλεῖον τεκτόνων·
 Ἦναι μακρὰν καὶ τὸ ἦθος κακούργου, μικρὸν πρὶν ἢ πράξῃ
 Ἐγκλημ', ὃ χρόνον πολὺν κατὰ νοῦν ἐχαλκούργει ὁ τάλας.
 Δύω γυναῖκας νομίμως λαβὼν, μετὰ τρεῖς ἐβδομάδας
 Ἔστειλ' ἐν ὥρᾳ θυμοῦ μαῦρος Χάρων αὐτὰς νὰ πορθεύσῃ.
 Ἐφερε πλῆθος πολὺ μεταλλίων, βραβεῖα τῶν τόπων,
 Οὓς ὑπρέτῃσε χύων ἀφθόνης ἀθῶων τὸ αἷμα,
 Σάρκας δ' ἀνθρώπων ποιῶν ἡδονὴν τῶν κυνείων ὀδόντων,
 Οὓς ὀμιλῶν ὑπὸ χεῖλῃ μεγάλα ἐδείκνυε χαίρων.
 Πλούσια λάφυρ' ἀφίνων κτηνώδης στρατὸς νὰ συνάγῃ,
 Ὅν, φαυλοῖσιν ὁμάδα, τῆς γῆς πανταχόθεν ὠδήγει,
 Ἦτο τὸ καύχημ' αὐτῶν κι' ἡ λατρεία ὁπόταν δ' ἐλάλει,
 Πάντες εὐφῆμουν κραυγὰς δυνατὰς ἀναπέμποντες· κι' ἄμα
 Πλῆθος ὠρύετο μέγα κυνῶν, πιθηκίσκων κι' αἰλούρων,
 Οἵτινες ἄλλοτε πάντοτ' ἐπ' ὤμων ἀγρίων Βανδάλων,
 Γέλωτ' ἐν ὥρᾳ σχολῆς στρατειῶν ἐν αὐτοῖς διεγείρουν,
 Παίζοντες ἢ διαβάτας σπαράττοντες, οὓς ἀνεγέλων
 Σάτυροι ἔπειτ' ὦμοί, διχσκέδασιν ἔχοντες τοῦτο.

Πόσον, ὦ Δράκε μου, σὺ διαφέρεις αὐτῶν τῶν θηρίων !
 Ἔχεις τὴν ὅλην ψυχὴν πρὸς τὸν θεῖον Σωτῆρα στραμμένην,
 Μόνην ἐλπίδα ἐκείνων, οὗς θλίβει τοῦ κόσμου ἡ πλάνη·
 Τῶμα δὲ στρέφω πρὸς τᾶνω, τὰς δύο παλάμας ὑψώνων,
 Λέγεις βαθέως ἐντὸς αἰσθανόμενος αἶσθημα μέγα·
 « Πλάστα μου, τάχα τοσοῦτον σ' ἐπίκρανα σφάλμα ποιήσας,
 ὥστε τὸν βίον ἐντὸς φυλακῆς νὰ μαράνω τοιαύτης ;
 ὦ ! ἂν τοῦλάχιστον ξίφος κρατῶν, μαχητῆς τῆς πατρίδος,
 ἠθελον βάψει μὲ αἷμα τὴν γῆν, ἣν μιαίνουσι τοιοῦτοι
 Ἄτιμοι, ἔχοντες μᾶλλον δαιμόνων ψυχὴν ἢ ἀνθρώπων,
 Χαίρων τὸ γῆϊνον τοῦτο ἐδῶ θὰ κατέλειπον σκῆνος·
 Πλὴν εἰς εἰρκτὴν κεκλεισμένος ν' ἀκούω τῶν ὅπλων τὸν κρότον,
 Λέειν ὅπως δεμένη μ' ἀλύσεις τοὺς τέσσαρ' ἀγκύρας,
 Ὅταν τῆς Κρήτης τὰ τέκνα ἐγείρωσι νέον ἀγῶνα !
 Τοῦτο . . . ὦ πάτερ τῶν ὅλων, ὦ ! ἄγγελον πέμψον· ὦ ! ἔχω,
 Ἐχῶ ἀνάγκην ἰσχὺν εἰς ἀλγοῦσαν καρδίαν νὰ δώσῃς. »
 Εἶπε, κι' εἰσήκουσ' ὁ παῦρον ὀδύνας ἐν θλίψει κι' ἀνίας·
 Στρέψας δὲ τῶμα πλαγίως, τὴν γῆν ἐκ τῶν βάθρων τῆς σείσας,
 Ἐκάλεσ' ἐμπρὸς του νὰ ἔλθῃ ὁ πρῶτος τῶν θείων ἀγγέλων,
 Κι' εἶπε πληρώσας βροντῶν τὸν αἰώνιον ἄνω αἰθέρα·
 « Ἀγ', ἀρχηγὲ μαχητῶν οὐρανίων, ζωσμένε ῥομφαίαν !
 Τέκνου μου δέησιν ἤκουσ' ἀγνὴν, ἀκραδάντου τὴν πίστην,
 Ὅστις μαχόμενος μέλλει ὡς μάρτυς ἀρχαῖος νὰ πέσῃ·
 Νῦν δ' ἐν ἀνία μεγάλη ἰσχὺν νὰ παλαίσῃ δὲν ἔχει·
 Αἶρει δ' εἰς ὕψος τὸν νοῦν κι' εἰς τὸν θρόνον μου κάθητ' ἱκέτης.
 Ἀγγελὸν πέμψον λοιπὸν νὰ κρατύνῃ ψυχὴν τεθλιμμένην. »
 Εἶπεν· ὁ πόντος δ' εὐθύς καὶ οἱ ἄνεμοι τέως σιγῶντες,
 (Τρόμον τοῖς εἶχε δεινὴν ἐμποιῆσαι τοῦ Πλάστου ὁ λόγος)
 Αὐθις τοὺς στόλους αὐτῶν μετ' ἀγρίας ἐκπέμπουσι βίας.
 Ἀγγελος δὲ τὸν αἶρα μὲ πτέρυγας κούφας συνθλίβων,
 Φεύγων δ' ὡς ἄστρον διαῖττον τὸν ἄνω οὐράνιον θόλον,
 Ἦλθε λαβὼν τὴν μορφήν τῆς ἀγνῆς Βιτωρίας, κι' ἐστάθη
 Ἐνδον αὐτῇς τῆς εἰρκτῆς, σιδηρᾶς διελάσας κιγκλίδας.
 Ἐσφίξε δὲ μετὰ πόθου τὴν χεῖρα τοῦ ἥρωος κι' εἶπε·

«Δράκε μου, χαῖρ' ! ἡ ψυχὴ μου σὲ εἶδε πονοῦντα, καὶ ἤλθε
 Βάλσαμον ἵνα γλυκὺ εἰς τάνιατον τραῦμά σου χύσῃ.
 Ὅπως μ' ὠνόμασες, οὕτως ἀθάνα καὶ φίλη σου εἶμαι.
 Θέλεις δ' ἐντεῦθεν ταχέως ἐξέλθῃς, καὶ μάρτυρος στέμμα
 θέλει τὴν κόμην αὐτὴν τὴν ὠραίαν κοσμήσει· συνάμα
 θέλω κι' ἐγὼ μαρτυρήσει· πετῶντες δ' εἰς τᾶν τὰς χεῖρας
 θέλομεν σφίγγει ἀλλήλων· ὦ φίλε μου ! χαῖρε καὶ πάλιν.
 Μίαν δὲ πάντοτ' ἐλπίδα τοῦ Πλάστου τὴν δύναμιν ἔχε.»
 Εἶπε, καὶ βλέμμα γλυκὺ πρὸς τὸν ἥρωα ῥίψας, ἀμέσως
 Ἄφαντος ἔγειν' ὥς νέφος μικρὸν, ὃ βορρᾶς διαλύει
 Φύλλα σκορπίζων ἀνθέων καὶ ῥόδων τὸ ἔαρ εἰς κήπους.
 Φῶς πλὴν ἀφῆκε πολὺ, τὴν εἰρκτὴν διαυγάσαν, ὥς φέγγος
 Χύνουν ἐντὸς δωματίου τὰ ῥάμφη σωλήνων σιδήρου,
 Ἄτινα φέρουν ἐντὸς ἀερίου ποσὸν εὐφλογίστου.
 «Ἀγγελε !» μόλις ἐπρόφθασ' ὁ ἥρωας νὰ εἴπῃ, κι' ἠγέρθη
 Τόσῃ ἰσχύν εἰς τὰ μέλη αὐτοῦ αἰσθανόμενος, ὅσῃ
 Εἶχ' ὁ Σαμφὼν αἰσθανθῆς, ὅτε πύλας κινῶν πελωρίους
 Ἔθαπτε κάτω στεγῶν βρειῶν ἀλλοφύλους γελῶντας,
 Δύναμιν ἤδη τοῦ Πλάστου δωρήσαντος αὐθις· καθότι
 Θρίξ ἐρυθρὰ εἰς τὴν κόμην αὐτοῦ ἀνεφύη ἐκ νέου.

Μέτρον δ' ἐν τούτοις τοῦ τοίχου λαβόντες ὁ Δράκος καὶ Ζέρβας
 Χύνουσιν οἶνον, τριπτὸν ἵνα μᾶλλον τὸν λίθον ποιῶσιν.
 Κι' ἄρχονται σκάπτοντες, χῶμα ποιοῦντες τὸν πέτρινον ὄγκον,
 Ὅπερ ἰσάζοντες εἶτα στρωννύουν χαμαὶ, καθὼς τέκτων
 Γῆν ἐπισάττει λευκὴν ἐπὶ στέγῃς οἰκίας ἀγρότου.
 Πρόνοιαν δ' ἔχουσι, μήπως σωροὺς κατιδόντες χωμάτων
 Ὑποποτι γείνουν οἱ Φράγκοι, καὶ πρὶν ὑποψίαν λαβόντες,
 Ὅταν ἡ κόρη μὲ βῆμα ταχὺ τοὺς φρουροὺς εἶχε φύγει.
 Οὕτως οἱ μύρμηκες ὅταν κατόπιν βροχῆς παταγῶδους
 Πλῖος λάμψῃ, τρυπῶσι τὴν γῆν μὲ τὸ κέντρον ἐκεῖνο,
 Ὅπερ εἰς σάρκα ἀθρᾶς ὑπὸ φόρεμα πόνον παρέχει.
 Στράτευμα δ' ἄγουσι μέλαν ἐκτὸς λαβύρινθου βαθέος,
 Φέρον ὑγροὺς θησαυροὺς τῆς τροφῆς νὰ ξηράνῃ ὁ Φοῖβος. —

Τέσσαρας δ' ἔσκαψαν νύκτας κι' ἡμέρας εἰς τρόπον τοιοῦτον,
 ὥστε τὴν πέμπτην τὸ μέρος ἐκεῖνο κατήντησε κοῦφον,
 Κέλυφος ὅπως καρύου ἐντὸς κενωθὲν ὑπὸ παίδων,
 Οἵτινες μύλυθρον χύνουν ἐντὸς λελυμένον κατόπιν,
 ἵνα τοὺς παῖδας τοὺς ἄλλους τῷ δόλῳ λαθόντες κερδήσουν.
 Πρόσμενον δ' ἤδη ν' ἀκούσουν συνθήματος κρότον, ὅποιον
 Εἶχεν ὁ Μάνδαξ σημάνει, προπέμψας τὴν κόρην καὶ γράμμα.

Ὅπου δ' ἀπαύστως γογγύζων ὁ βράχος ἀφροὺς προσελκύει,
 Τόπος προέχει βραχὺς πρὸς βορρᾶν ὡς προπύργιον, ὅπως
 Μὴ τῶν κυμάτων ἡ λύσσα ποτὲ τὴν εἰρκτὴν παρασύρῃ.
 Βρέχων δ' ὀλίγον τοὺς πόδας πεζὸς εἰμπορεῖς νὰ προσέλθῃς,
 ἂν ἐκ τῆς γῆς δυτικῶς κατευθύνῃς ἐκεῖσε τὸ βῆμα.
 Νύκτα θυέλλης λοιπὸν ὀγδοήκοντ' ὀπλῖται τῶν Λάκκων
 ἦλθον ἐδῶ ἐν τῷ μέσῳ βροντῶν κι' ἀστραπῶν, καθ' ἣν ὥραν
 Πρῶτον ὁ ὕπνος πιέζων βαρύτατον κάμνει τὸ σῶμα.
 Κι' ἦγον τὸν ἵππον ὁμοῦ, θν' ὁ Δράκος τυχαίως εἰς Λάκκους
 Εἶχ' ἀποστελεῖν πλησίον τῆς φίλης αὐτοῦ διατρίβων.
 Ἔστη δ' ἀγέρωχα οὗτος ἀκίνητος κι' ὡς νὰ ἐννόει
 Ὅτι καὶ πάλιν ἐπάνω τῶν νώτων ἐκείνον θὰ φέρῃ,
 Ἄξιος ὅστις καὶ μόνος ὑπῆρχεν ἡνίας νὰ σύρῃ.
 Τρεῖς δ' εἰς τὸν τοῖχον κτυποῦν δυνατὰ οἱ ἀνδρεῖσι Λακκῶται.
 Ἦτο τὸ σύνθημα τοῦτο· κι' εὐθύς ὡς τάχουσιν οἱ φίλοι,
 Οἵτινες μένουν ἐντὸς τῆς εἰρκτῆς κεκλεισμένοι, λακτίζουν
 Λάκτισμα ὄνου ὀργίλου, θν' παῖδες σκληρῶς ἐρεθίζουν.
 Οὕτω δ' ἀνοίγεται εὐκόλως τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ τοίχου,
 Ὅπερ λεπτότατον ἦτο σκαπὲν καθὼς λέπος καρύου.
 Πάραυτα δ' ἔξω πηδοῦν' ὡς εἰς φάραγγας λέοντες δύο,
 Οὐστinas ἄγει τὴν νύκτα πρὸς λείαν δρομαίους ἡ πεῖνα,
 Πήδημα μέγα ποιοῦν, διανοίγοντες τέσσαρα σκέλη,
 Σπεύδοντες δ' ὅπου προσέλκει αὐτοὺς ἡ ὁσμὴ τῶν προβάτων.
 Κάθητ' ἐν τούτοις ὁ Δράκος ταχέως τοῦ ἵππου ἐπάνω.
 Οὗτος δ' ὑψώνει τὴν χαίτην κι' ὀρθώνει τὰ ὦτα, τοὺς πόδας
 Κάτω κτυπᾷ καὶ δεινῶς χρεματίζει, ὡς θέλων εἰς μίαν

Μόνην στιγμήν πρὸς τὸν οἶκον αὐτὸν νὰ κομίσῃ σπινθῆρας
 Βάλλουν οἱ λίθοι, κτυπούντων δεινῶς εἰς τὴν γῆν τῶν πετάλων.
 Ὅπισθεν δ' ἔπετ' ὁ Ζέρβας κι' οἱ ἄλλοι Λακκιδῶται δρομαῖοι,
 Τρέχοντες ὅπως κι' ὁ ἵππος, μὲ τάχος πτηνῶν ἀρπαλέων.
 Μόλις δ' ὁπότε βολὴν τουρεκίου ἀπεῖχον, σκοπὸς τις
 Εἶδεν αὐτοὺς, κι' «εἰς τὰ ὅπλα» βοᾷ τῶν σαλπίγγων δ' ὁ ἦχος
 Πλήθος ἐγείρει πολὺ μαχητῶν θρασυδείλων τῶν Φράγκων.
 Πάραυτα δ' ἵππους ἐξάγουν ἐκτὸς τοῦ φρουρίου, καὶ τρέχουν
 Ἴγνη ζητοῦντες ἀνδρῶν, ἀναβάντων σχεδὸν εἰς τὰ ὄρη,
 Ὅπου δὲν τρέμουσι πλέον τυράννους τῆς Κρήτης οἱ παῖδες.

Πλήρεις σιγῆς, ἥρωές μου, τὸν δρόμον σας βαίνετε τοῦτον,
 Ἔως καλῶς εἰς βουνοῦ κορυφὴν ἀναβῆτε, καὶ τότε
 Λέγετ' ὅποσα καρδία σκληρῶς θλιβομένη ἐγκρύπτει
 «Δράκε μας, τόσον καιρὸν εἰς εἰρηκτὴν σκοτεινὴν κεκλεισμένους
 Πῶς νὰ διήγαγες! ὦ! σ' ἀνεζήτουν οἱ πάντες ἐν Κρήτῃ.
 Βρέφη μικρὰ μᾶς ἡρώτων· «αὖ τί γίνετ' ὁ Δράκος; θὰ ἔλθῃ
 Τάχα ταχέως;» «Τὰ δένδρα, οἱ βράχοι, ἐπένθουν κι' ἐκεῖνοι.
 Ζέρβα, παρήγορος ἦσο γλυκύς; ἄχ! μὲ λέξεις ἀκαίρους
 Μήπως σ' ἐπικράνε τίς; ὦ χαρά! ὦ ἡμέρα μεγάλη!
 ὦ! μὴ μακρύνῃς ποτὲ ὦ! ποτὲ! δὲν σ' ἀφίνομεν πλέον
 Ἐξω τῶν Λάκκων, ἐκτὸς ἂν φρουροὶ σὲ φυλάττουν Λακκιδῶται.»
 Ἐλεγον, κι' ἦσαν τοῦ Δράκου τὰ ὄμματα βρῦσις, πλὴν λέξιν
 Μίαν δὲν εἶπε· τοσοῦτον τὸν εἶχεν ὁ πόνος πιέσει!

Τρέχοντες βλέπουν ἐν τούτοις πυρσούς· παμπληθεῖς ὡς τὰ ἄστρα,
 Ἄτινα φέγγουν εἰς νύκτην τὸν μέλανα πλέοντα πόντον.
 Τότε δ' ἡρώτησε τέλος ὁ ἥρωας, τί τάχα σημαίνουν
 Τόσα πυρὰ ἐπὶ τῶρους.— «Ἐκεῖ μυριάς περιμένει
 Σὲ τὸν εἰς πᾶσαν καρδίαν δεσπόζοντα Κρῆτα σκηπτοῦχον»
 Πάντες ἀπήντησαν. Ὡραν δ' ὀλίγην κατόπιν τῷ ὄντι
 Ἐφθασαν ὅπου κραυγὰς ἀκρατήτου χαρᾶς ἀνκραζόν
 Ἐμελλε σύμπαν τὸ πλῆθος αὐτὸν νὰ δεχθῇ ὡς μονάρχην,
 Σείον πυρσούς· κι' ἀναπέμπον εὐγνώμονα φόρον τῷ Πλάστῃ.

Πρῶτος δ' ὁ Μάνδαξ ἡσπάζσθῃ αὐτὸν ἐκ χαρᾶς δακρυσμένους,
 Κι' ἔπειτα πάντες οἱ ἄλλοι, οὓς «ἄρχοντας» ἔλεγ' ὁ τόπος·
 Πρώτην φορὰν σὺ, Καλλέργη, τὸν ἥρωα τοῦτον θαυμάζεις,
 Πρότερον χρόνον πολὺν διατρίψας μακρὰν τῆς μητρίδος.
 Ὅτε δ' ἐχόρτασαν πάντες αὐτὸν θεωροῦντες, ὁ Μάνδαξ
 Ἐβαλεν οὕτω φωνήν· «Καὶ τὴν αὔριον πάλιν, ὦ φίλοι,
 Ἐχομεν πλεῖστον καιρὸν ν' ἀπολαύσωμεν ὅψιν φιλότατην·
 Χρεῖα δὲ τῶρα τροφῆς τῶν ἡρώων τὸ ζεῦγος πιέζει·
 Ἦ δὲν ἀρχοῦσιν ἡμέραι τοσαῦται, καθ' ἃς μέλαν' ἄρτον
 Ἐτρώγον μόνον, κι' αὐτὸν μετρημένον, πικρὸν δ' ὡς τὸ δάκρυ;
 Σπεύσατε». Εἶπε, καὶ πάντες ἐκτείνουν δρομαῖοι τὰς χεῖρας·
 Στρώωνουν μυρσίνας, κριοὺς δὲ χωρίζουν ὀπτοὺς, οὓς πρὸ ὥρας
 Εἶχον πλησίον ἀνθρώκων ἐτοίμους, προσμένοντες πότε
 Θέλουν μεγάθυμοι ἄνδρες, φυγόντες κινδύνους, ὀπίσω
 Ἐλθεῖ τὸν πρῶτον τῆς Κρήτης ὁμοῦ ἐπανάγοντες ἄνδρα.
 Στρέφουν δὲ κύπελλα πέριξ, «Πατρὶς» δ' ἀντηχεῖ «ἐλευθέρα»,
 «Δράκε, παρέστης ὡς εὖ! κι' ἐν τῇ γῇ τοῦ κλεινοῦ Βυζαντίου
 Εἶθε νὰ στήσῃς σταυρὸν τῆς ἀγίας Σοφίας ἐπάνω!»
 Οἶνος δ' ἐν τούτοις καὶ κρέας βαρύνει τὸ σῶμα, κι' οἱ πάντες
 Ὑπνον ποθοῦντες χαμαὶ τὰ κατὰκοπα κλίνουνσι μέλη.
 Ὅτε δὲ ῥόδιος κύκλος γλαυκὸν διεκόσμηι αἰθέρα,
 Ἐχυνε δ' αὔρα ταύγουςτου ζῶνι εἰς ἀκμάζοντα δένδρα,
 Αἰφνης ἀφύπνισ' αὐτοὺς, κοιμωμένους βαθέως, παιδίων
 Ἄρτι λιπόντων τὴν ἥβην φωνή, κι' εὐθυμία μητέρων.
 Ἦλθον νὰ ἴδουν τὸν Δράκον, καὶ στέμματ' ἐκ ῥόδων δαρνίνων
 Φέροντα, ὅψιν φαιδρὰν ὑπὸ τάνθη αὐτὰ ἐξεδήλουν.
 Οὕτω δὲ παῖς τολμηρὸς πρὸς τὸν ἥρωα λόγον ἀρχίζει·
 «Δράκε, τίς εἶν' ὡς ἡμεῖς εὐτυχής; τίς ὥραία τοσοῦτον
 Ἄλλοτ' ἐφώτισ' ἡμέρα τοὺς λόφους τῆς γῆς τῶν πατέρων;
 Ἴδε! γυναῖκες ὡς νύμφαι σοὶ λέγουν γελῶσαι τὸ «χαῖρε,»
 Μέγας φρονοῦσαι σωτὴρ ὅτι ἔφυγ' ὀδόντας θηρίων,
 Ὅστις τὰ τέχνα τῶν θέλει πρὸς ἔνδοξον μέλλον ἀγάγει.
 Τῷπλον δὲν εἶναι βαρὺ, καὶ ἂν μὴς τὸ σιγόνουν ἐφήβων,

Λέοντος ὅταν καρδίαν ἐγλαίων φιλόδημος ἦρως
 Τρέχη ἐμπρός διασπείρων τὸν τρόμον, κι' ἡ σπάθη του δίδη
 Θάρρος, πτερὰ δ' εἰς τοὺς παῖδας, ἀνδρῶν ἀποκτιῶντας τὴν ῥώμην.
 Εἶπε, καὶ πάντες οἱ παῖδες ἐξ ὅπλων πυρὰ ἐκβαλόντες,
 Ἔδειξαν ποίους προμάχους ὑπέσχοντο νέοι ὀπλίται.
 Χεῖρα δ' ὁ ἦρως ἐκτείνων φιλεῖ τὰ παιδιὰ, καὶ βρέχει
 Μῆλα ὡς ῥόδα Μαΐου μὲ δάκρυ ψυχῆς θολωμένης.
 Στρέφων δὲ λόγον βραχὺν πρὸς τὸν Μάνδακα εἶπε· «τῶν μόχθων,
 Ὅσους ἐμόχθησ' ὡς τώρα, βραβεῖον τὴν σήμερον ἔχω,
 Ὅτε τοσαύτην ἀγάπην κι' οἱ παῖδες αὐτοὶ μοὶ δεικνύουν,
 Ὅσῃς ἀντάξιός ἴσως δὲν εἶμαι σφαλεῖς ὡς εὐήθης»

Ὅλη παρῆλθεν ἐκεῖν' ἡ ἡμέρα εἰς λόγους τοιούτους,
 Ὅτε δὲ πάλιν ὁ Φοῦδος φωτὸς ἐπανήγαγεν ἄρμα,
 Πάντες ὁμοῦ συναχθέντες οἱ ἄρχοντες ὅπλων, καὶ πρῶτος
 Μάνδαξ ὁ νοῦν μὲ καρδίαν καὶ σώματος ῥώμην ἐνόνων,
 Ἦλθον νὰ ἴδουν τὸν Δράκον ἐκεῖ ποῦ διέτριβε, κι' εἶπον·
 «Δράκε, πρὸς σὲ ἀποτείνει τὸ βλέμμ' ἡ πατρίς, καὶ ἐλπίζει
 Ἦρως ὁπόταν τοιοῦτος ὑπέρμαχος ᾖ τοῦ τόπου,
 Ὅτι ταχέως βαρὺν θ' ἀποσεισῇ ζυγὸν τοῦ τραχήλου·
 Σκῆπτρον σ' ἡτοίμασε, θέλει δ' αὐτῆς βασιλεὺς νὰ καλῇσαι·
 Δέχθητι στέμμα· καὶ μόνοι τὸ καύχημα θέλομεν ἔχει
 Ὅτι τὸν μάλιστ' ἀνδρεῖον λατρεῖομεν ἄνακτα πάντες,
 Ὅν τῇ ἰδίᾳ θελήσει εἰς θρόνον ὑψώσαμεν. Τόσον
 Ὑψος φρονήματος ἔχει κοινὸν θαυμασμόν διεγείρει!»
 Εἶπον, καὶ στέμμα χρυσὸν εἰς τὸν Δράκον προσφέρουν μὲ σέβας·
 Στρέφει δ' ἐκεῖνος τὴν ὄψιν, πνιγμένος εἰς λίμνην δακρύων·
 Κι' ἔπειτα λέγ' εἰς τοὺς φίλους τοιαῦτα μὲ πόνον ὁ ἦρως·
 «Τύχη σκληρὰ δὲν μοὶ δίδει δικαίωμα πλέον, ἐταῖροι,
 Στέμμα νὰ λάβω, δικαίαν τῶν ἄθλων τῶν πρὶν ἀμοιβὴν μου.
 Ἄξιός πλέον δὲν εἶμαι· ἅς μείνῃ νὰ στέψῃ ἐκεῖνος,
 Ὅστις ἐλεύθερον θέλει τὸν τόπον ἡμῶν καταστήσει.
 Θέλω δ' ἀπλοῦς μαχητῆς, ὃν τιμαὶ δὲν κωλύουν μονάρχου,
 Πλῆθος νὰ ῥίψω ἐχθρῶν, πρὸς τὰς τάξεις αὐτῶν ἐφορμήσας.

ὦ! ἂν ἡ τύχη τὸν Τάσκαν ἐμπρὸς τῶν ὀμμάτων μου δείξῃ,
 Μίλιον ὅλον μακρὰν κ' ἂν προβάλλῃ, εὐθὺς θὰ πηδήσω
 Τίγρις ὀργίλῃ, μικρὸν εἰς τὰς σάρκας αὐτῆς πληγωθεῖσα,
 Ἦν ν' ἀποστρέψουν μακρὰν τῶν ἀνθρώπων δὲν δύναντ' αἱ λόγχοι.
 Πληθος σφαιρῶν δὲν φροντίζω ἂν μέλλῃ βορὰν τῶν κοράκων
 Πτώμα νεκρὸν νὰ μὲ ρίψῃ· τὰ χεῖλη αὐτοῦ ζῶντος ἔτι
 Θέλω ἐκσπάσει καὶ φάγῃ· ὦ! χεῖλη γονέως κακούργου,
 Ἄτινα λόγους τοσοῦτον γλυκαῖς μ' εἶχον εἶπει πανούργως. . . . !
 Πράξατε, φίλοι, πᾶν ὅ,τι χρεῖῶδες νομίζετε· πρῶτος
 Θέλω ἐγὼ εὐπειθὴς εἰς τοὺς ἄρχοντας εἶσθαι τῆς Κρήτης,
 Ὅσους ἐκλέξατ' αἰσίως τὸ κίνημ' εἰς τέλος ν' ἀγάγουν,
 Τρέχων εἰς μάχας ἢ μένων σκοπὸς ἀγρυπνῶν ἐν τῷ σκότει. —
 • Ὅχι· ἀνέκραξαν ὅλοι, φωνὴν ὡς βροντὴν συνενοῦντες,
 • Σὺ θέλεις εἶσθαι τῶν ὀπλων τῆς Κρήτης ὑπέρτατος ἄρχων.
 Τῶνομα σοῦ τὰς καρδίας ἀπάσας εὐθὺς ἠλεκτρίζει,
 Δύνασαι δ' ὅλην τὴν νῆσον εἰς μίαν στιγμὴν νὰ ἐγείρῃς.
 Δέχθητι· ἄλλως καλεῖσαι προδότης, τὴν τάξιν ἀφήσας. —
 α' Ἐστω λοιπὸν ἀρχηγός, πλὴν οὐχὶ βασιλεὺς δὲν τάξιζω,
 Ἔως τὴν Κρήτην εἰς αἶμα βαπτίσας ἀγνὴν ἐξαγάγω,
 Στίγμα δουλείας εἰς πῦρ ἀποτρίψας κ' ἀνήκουστα πάθῃ.
 Πράξωμεν ἤδη λοιπὸν ὅσον τάχος πᾶν ὅ,τι προσήκει·
 Ὅστις ταχέως προβαίνει τὸ ἥμισυ πράττει τοῦ ἔργου.
 Κόραξ, πρεσβῦτα γενναῖε, σὺ γράψ' εἰς Ἡράκλειον, ἵππους
 Ὅπως ἀγάγουν ἐκείθεν πεδίων νομάς κατοικοῦντες.
 Ἐχομεν χρεῖαν ὀλίγων ἱππέων, μὴ δόλοι μισθάρνων
 Αἵφνης ἐμπλέξουν ἡμᾶς καὶ πεζοὺς ἀγενῶς συμποδίσουν.
 Ἐνδοξ' ἱππότα Καλλέργη, κανόνια βέβαια ἔχεις
 (Πρόνοιαν πόσῃν εἰς πάντα δεικνύεις ἐκ φήμης γνωρίζω)·
 Φέρε αὐτὰ ὅπου χρεῖα πλείοτερον φίλους πιέζει.
 Γίγαντες, ὅσοι τὴν γῆν τ' Ἀποκόρων' οἰκεῖτε καὶ Κώστα,
 Νοῦν ἀναπτύσσων λεπτὸν καὶ βραχίον' ὡς πέλεκυν δάσους,
 Θέλετ' ὑμεῖς, τῶν κλεινῶν Κεραμίων τὰ ὄρη λαβόντες,
 Σκάψαι ἐκεῖ προμαχῶνας, καὶ μένει ἐδραῖοι ὡς δένδρα,
 Ἄ τῶν ἀνέμων ἡ βίχ ποτὲ δὲν ἰσχύει νὰ θραύσῃ

Σεῖς αἰετοὶ Σπρακιῶται, Χιονιά καὶ Μανοῦσε, τὸν πύργον,
 "Οστις Μαλάξα καλεῖται, κρατήσατ'· ἐκεῖθεν δὲ τῶρος
 "Ἀχρὶ Σελήνου φυλάξατε σεῖς, ἀκουστοὶ Σεληνηῶται,
 "Ἀγοντες ἅμα γενναίους βλαστοὺς τῆς ωραίας Κισσάμου.
 "Ἐνδοξε Δῆμ', αἰετὲ τοῦ Ὀλύμπου, μὴ λάβῃς ταχέως
 Μέρος εἰς μάχην, προσμένων νὰ ἴδῃς ἡ πλάστιγξ ποῦ θέλει
 Κλίνει, βοήθειαν φέρων ὡς πρῶτος εἰς τέχνην πολέμων.
 "Ὅμοια λέγω πρὸς σέ, γηραιὲ τῶν Λακώνων ὕπλιτα.
 Τάλλα βουνὰ τοῦ Θερίσου, καὶ πᾶσαν ἐν γένει τὴν Ῥίζαν,
 Θέλομεν λάβει ἡμεῖς, οὗς Ῥιζίτας ἀνδρείους φημίζουσι."
 (Ῥίζαν ἐν Κρήτῃ καλοῦσι τὰ ὄρη τὰ περὶ Χανίων.)
 Εἶπε, καὶ πάντες ὡς παῖδες, οὗς βάθρα σχολαίων συνέχουν,
 "Ὡραν πολλὴν δὲ προσμένουν ν' ἀκούσουν τοῦ κώδωνος ἤχον,
 "Οστις αὐτοὺς θ' ἀπολύσῃ, νὰ τρέξουν πρὸς παίγνια δρόμων,
 Οὕτως ἐξώρμησαν, ἵνα ταχθοῦν εἰς ἐκείνας τὰς θέσεις,
 "Ἄς προσδιώρισῃ στόμα δωροῦν μὲ τὸν λόγον τὴν νίκην.
 Αὖθις πλὴν βάλλει βοὴν δυνατὴν ἐκ τοῦ στήθους ὁ ἥρω·
 «Στῆτε μικρὸν» ἀνακράζει, «ἐν ἔτι θὰ εἴπω, ἑταῖροι.
 Τίς ἀγνοεῖ ἕως τώρα εἰς πᾶσαν ἀκρόρειαν πόσα
 Ἔχουσι τρόπαια στήσ' οἱ πατέρες εἰς μάχας ἐνδόξους;
 Πόσα δ' ἡμεῖς, οὗς ἀκμαία τανὺν ἡλικία ἐκτρέφει,
 Βρῶμα ποιοῦντες κοράκων ἐχθροὺς προσηγμένους εἰς ὄρη;
 Μ' αἶμα δὲ πόσον ἡ γῆ τῶν προγόνων ἡμῶν ἐζυμώθη,
 "Ὅπως ἡμέραν τινὰ ἐλευθέραν ὁ Φοῖβος τὴν ἴδῃ;
 Κι' ὅμως εἰσέτι ζυγὸς σιδηροῦς τοὺς τραχήλους μας θλίβει,
 Θνήσκουμεν δὲ καθ' ἐκάστην τυράννων τρομάζοντες δόλους.
 Αἴτιον ποῖον δὲ, φίλοι, τοσαύτας ῥυπαῖας νίκας;
 Θέλετ' ἀμέσως ἀκούσει, γινώσκοντες ἤδη καὶ μόνοι·
 Εἶν' οἱ προδοταὶ· αὐτοὶ ἐρεθίζοντες ἀκαιρὰ πάθη,
 Σπείρουν διχόνοιαν, κα' ὅταν χρυσὸς ἐναντίων ἐκλάμψῃ,
 Στρέφουν ἐκείσε τὸ βλέμμα, μυστήρια δὲ ἀναγγέλλουν,
 "Ἄτινα μόνος ὁ νοῦς ἄχρι τότε ἐχρεώσται νὰ κρύπτῃ,
 Γλῶσσαν εὐθύνων μ' ὅζον χαλινόν, πολεμίων παρόντων.
 Τούτοις συμπάθειαν πλέον καμμίαν μὴ δείξωμεν, ἄνδρες·

Θάνατος δ' ἔστω ποινὴ μιᾶν καὶ ἀθίων στομάτων.
 Κόρκε, βλαστὲ τῶν Σφαζίων, καὶ σὺ τοῦ Θερίσου ὀπλίτα
 Βάκε, ὁμοῦ δὲ καὶ ὁ Μίχας ἐκ Λάκκων, θά κρινέτ' ἐκείνους,
 "Ὅσοι ἐγκλήματα θέλουν τοιαῦτα τυχὸν διαπράξει."
 Εἶπε, καὶ γέρων προσέβη τοιαῦτα φωνῶν πρὸς τὸν Δράκον·
 « Εἴκοσιν εἶναι ἡμέραι, ἐξ ὅτου πολίτης Χανίων
 Λόγους παντοῦ πρὸς ἀθώους ἀγρότας ψιθύρας εἰσφέρει,
 Δῆθεν πῶς τέχνην κατέχει χρυσὸν ἐκ χαλκοῦ νὰ λαμβάνῃ·
 Κι' ὅτι φιᾶσαι τινὰς ἀρχαίῳθεν κρυμμένας εὗρηκεν,
 "Ενθα ὁδοὺ σκολιάς ὁ Λαδύρινθος ἔστρεψε πάλαι·
 "Εχουσι δ' αὐταὶ ἡγρὸν ἱατρῆον πᾶν χρόνιον πάθος.
 Θαύματ' ὥς τώρα κηρύττει πολλὰ ὅτι ἔκαμε. Τρέχουν
 Τούτου κατόπιν γυναῖκες καὶ πλῆθος ἀνθρώπων εὐπειστών·
 Ταῦτ' εἰς ἐμὲ δὲν ἀρέσκουν· κατὰσκοπος εἶναι, φοβοῦμαι,
 "Ὅντιν' ἀπέστειλ' ὁ Τάσкас, τὰ πάντα ἐδῶ νὰ μανθάνῃ·
 Κι' ὅπως τὸ ἴατμιν ἔργον συγκρούπη, πωλεῖ ἀγυρτεῖς.
 Εἶπε, κι' ὁ Δράκος εὐθὺς διατάττει τρεῖς γίγαντας ἀνδρας,
 "Ἴνα τὸν εὗρουν καὶ φέρουν ἐκεῖ νὰ κριθῇ παραιτίκ.
 Τούτων πρὸ πάντων ὁ εἰς ὡς πελωρίος δρυς ἀνυψοῦτο,
 "Ἦν τῶν αἰώνων τὰ μήκη δὲν ἔχουν διόλου κινήσει·
 Λόγον δ', ὁπότε ἀπεχώρει, τοιοῦτον Χανιώτης ὀπλίτης
 Εἶπεν εἰς ἄλλον ἐλθόντ' ἐκ Ρεθύμνου, πολὺ περιέργως
 Βλέποντα πόσον τὸ βῆμα προῆγε μακρὸν τί; τὸν ἄνδρα,
 "Ὅστις ἐμπρὸς τῶν τριῶν καθὼς πύργος βαδίζει, κυττάζεις;
 Θέλεις πλειότερον ἐτι θαυμάσαι τὰ πρότερόν ἀκούσας;
 Εἶχεν ἡμίονον, οἴους ἡ Κρήτη γεννᾷ πελωρίους·
 Καί ποτ' ὑπ' οἴστρου τὸ ζῶον δεινῶς ἐδυστράπει, καὶ σάγμα
 "Ἄνω τῶν νώτων αὐτοῦ νὰ κομίσῃ δὲν ἤθελ' οὐδόλως·
 Φλόξ δὲ θυμοῦ τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνδρός ἐρεθίζει, καὶ δράττει
 Αἶφνης τοὺς πόδας τοῦ κτήνους τοὺς ἐμπροσθεν· καὶ ἔπειτα ρίπτει
 Τοῦτο μακρὰν, καθὼς λίθον· (τοσαύτην τὴν δύναμιν ἔχει!)
 "Ὅστε μεθ' ὦραν ὀλίγην ἐξέπνευσε τᾶμοιρον ζῶον,
 "Ἐχει τοὺς πόδας γοργούς καὶ τὸν νοῦν ἡσυχημένον εἰς θήρας."
 Εἶπε· τὸν ἄλλον δὲ πάλιν δεικνύων προσέθηκεν οὕτω·

«Οὗτος τὸν τράχηλόν ἔχει ὡς σίδηρον· ταῦρον δ' ὑφόνει
Κύπτων καὶ θέτων τὰ νῶτα ὑπὸ τὴν γαστέρα τοῦ κτήνους·
Φέρει δ' αὐτὸ ἐπὶ ὥραν πολλὴν εἰς τὰ ὄρη κατόπιν.
Οὔτε κατώτερος εἶναι ὁ τρίτος, δυνάμενος ὅλον
Ἐνα κριὸν εἰς ἓν γεῦμα νὰ φάγῃ· κι' ἂν ἦναι ἀρνίον,
Τρώγει ὁμοῦ τὰ ὀστᾶ, ὡς οἱ λέοντες θρέμμα λαβόντες.»

Μόλις τὸν λόγον αὐτοῦ ὁ ἀγρότης ἐπέρανεν, ὅτε
Εἶδον τοὺς γίγαντας ἄνδρα ἰσχρὸν ὁδηγοῦντας ἐκεῖσε.
Εἶχον τὰς χεῖράς του δέσει ὀπίσω, κι' ἡ ὄψις του εἶχε
Κίτρου χροιάν· τὸ δὲ ὄμμα χαμαὶ καρφωμένον ἐδήλου
Ἐνοχον ἔνδον ψυχὴν. Παρευθὺς δὲ προστάττει ὁ Δράκος,
«Ὅπως ἐνώπιον ἔλθῃ κριτῶν μὴ ἐχόντων βεβαίως
Γνώσεις πολλὰς, οὐδὲ νόμους στρυφνοὺς συγχεόντων δολίως,
Ἴνα στρεψόδικ' ἀρπάσουν τὴν μόνην τῆς χήρας οἰκίαν·
Ὅμως ἐντὸς τῆς καρδίας ἀγνὴν τοῦ δικαίου ἰδεάν,
Ἦν δὲν θολάνει χρυσίον, ποιοῦν συνειδήσεις ὠνίας.
«Φαῦλε πολῖτα» ὁ Βάκος ἠρώτησε τότε, «τί θέλεις
Πρόσωπον φέρων ἀγύρτου ἐντὸς ὀρεινοῦ στρατοπέδου;
Ὅνομα δ' ἔχεις ὁποῖον, κι' ἐπάγγελμα τί ἀτιμάζεις;
Χεῖλη δὲ κάτωχρ' ἀνοίγων ἀπήντησε τρέμων ἐκεῖνος·
«Ροῦχας καλοῦμαι, κι' ἀσκῶ ἱατρῶν ἐπιστήμην.» — «Ταχέως,
Πάλιν ἐφώνησ' ὁ Βάκος, «τὰ ἔγγραφα δεῖξον ἐκεῖνα,
Ἄτινα ἔχεις ἐντὸς τοῦ σακκίου σου φύρδην ῥιμμέναν.»
Κι' ἔδειξ' ὁ φαῦλος αὐτὰ ὡς ὁ Κάϊν παγόνων, καὶ βλέπων
Κίνησιν πᾶσαν τῶν πέριξ ἀνδρῶν μὲ σπασμοὺς εἰς τὰ μέλη,
Ὅπως παιδίον δειλὸν ἀτακτῆσαν, ὃ μέλλει νὰ δάκρῃ
Βάκτρον κρατῶν εἰς τὰς χεῖρας διδάσκαλος τρόπων ἀρχαίων.
Εἶδον τὰ γράμματ' ἐν τούτοις· ἐσήμαινον ὅμως τὰ πάντα
Πράγματα τέχνης χρησίμου πρὸς ἱασιν νόσων συνήθων.
Κι' ἐμελλεν ἤδη σχεδὸν ν' ἀποφύγῃ τὸν ὄλεθρον, ὅτε
Ἐβαλεν οὕτω μεγάλην φωνὴν πρὸς τὸ πλῆθος ὁ γέρον,
«Ὅστις κατήγγειλ' αὐτὸν εἰς τὸν Δράκον, πεποιθήσιν ἔχων·
«Ὡ τὸν ἀγύρτην! λοιπὸν θ' ἀποφύγῃ; ὦ! τρέξατε, φίλοι!»

Βέβαιος εἶμαι πῶς εἶναι τοιοῦτος· κυττάξατε πάντα
 "Ιδετ' ὑπὸ τὰς ἐσθῆτας τί κρύπτει, ἐντὸς τοῦ χιτῶνος." —
 « Ναι, » συνεβόησ' ὁ Δράκος· « ἐκδύσατ' αὐτόν, μήπως ἔχῃ
 "Ενδον κρυμμένα σημεῖα βουλῶν πονηρῶν ὡς προδότης. »
 Εἶπεν ὁ ἥρως, κι' εὐθὺς τὸν ἀρπάζουν οἱ γίγαντες, ἔργον
 Οἷτινες ἤσκουν κλητῆρων· γυμνὸν δ' ὡς σκηνήτην τὸν κάμνουν,
 Ζώνην δ' εὐρόντες ὑπὸ τὸν χιτῶνα, ταχέως τὴν λύουν·
 Χάρτην δ' ἐντὸς τυλιγμένον εὐρίσκουν. « Ἀνάγνωθι, Πῶλε, »
 Εἶπεν ὁ Βάκος πρὸς νέον γνωρίζοντα κἄπως νὰ γράφῃ,
 « Τί γεγραμμένον ἐντὸς περιέχεται τούτου τοῦ τεύχους. »
 Τότε φωνῇ δυνατῇ, ὅταν εὐγλωττος ῥήτωρ ἐκπέμπει,
 "Οταν ἐνώπιον πλήθους πολλοῦ ἀποτείνῃ τὸν λόγον,
 Οὕτως ἀνέγνωσ' ὁ Πῶλος· « ὦ Ροῦχα, παμφίλτατε φίλων,
 Εἶδα τὰ ὅσα μοῦ γράφεις, καὶ χάριν σοι ἔχω μεγάλην·
 Θέλει πολὺς ἀνταμείψῃ χρυσὸς τὸν ἀκάματον ζῆλον,
 Κι' ὅσαι τιμαὶ δυνατόν νὰ δοθῶσιν εἰς Ἑλληνας, πᾶσαι
 Θέλουν κοσμήσῃ τὸν βίον Κρητὸς εἰς ἡμᾶς πιστοτάτου.
 Γράψον μοι κι' ἄλλα· καλὸν νὰ γνωρίζω τί γίνετ' αὐτόθι.
 Ἄρα γε δὲν ἐμπορεῖς, γνωρισθεὶς μὲ τοὺς πρώτους Σπαρτιάτας,
 Οἷτινες ἔχουν τὴν μάλιστ' ἰσχύουσαν θέσιν τῆς Κρήτης,
 Πάντ' ὑποσχόμενος τούτους τοὺς ἄνδρας μακρὰν ν' ἀποσπᾷς;
 Πάσχι· ὅπόταν αὐτοὶ εἰς διχόνοιαν πέσουν, εὐκόλως
 Θέλω ἐγὼ τοὺς νικήσει· ὑγίαιν'· ὁ φίλος σου Τάσκακ. »
 « Εἶδες ἐκεῖ μικρὸς ! » ἀνεβόησαν πάντες· « θανέτω
 Πάραυτα ! μὴ τὸν ἀέρα μελόνη κακοῦργος τοιοῦτος. — »
 « Ἐκαστος λάβετε λίθον », ἐρώνησεν αὖθις ὁ Δράκος·
 « Στήσατ' αὐτὸν ἐπὶ λόφου ». Τὸν στήνουν λοιπὸν καὶ κατὰρας
 Λέγοντες ῥίπτουσι λίθους· καλύπτουν δὲ πτώμα προδότου.
 Τούτου δὲ λίθινος τύμβος· καὶ νῦν τοῖς ἐκεῖ διαβάταις
 Δεῖγμα αἰώνιον μένει, ποτὴ ποτὰ μέλλει τοιοῦτος
 Πλάνους ἐν ὥρᾳ μεγάλων ἀγώνων ἀρεύκτως νὰ εὔρῃ.

Οὕτω κι' εἰς χρόνους ἀρχαίους ἡ μήτηρ τὴν πέτραν τὴν πρώτην
 "Ἐρερεν, ἥτις ἐντὸς ἱεροῦ τὸν προδότην τῆς Σπάρτης

Ἐκλειεν, ὅπως ἐκεῖ παρανάλωμα πείνης ἐκπνεύσῃ,
 Ἄμ' ἀποπνέων ἀνδρὸς ἀλαζόνο· παράβολον πνεῦμα.

Πάλιν δ' ἐν τούτοις γὰρ λάβουν τὰς θέσεις αὐτῶν προχωροῦσι,
 Μ' ἄθυμον ὅψιν ἐκ φόνου δηλοῦντες καρδίας πικρίαν,
 Ὅμιλον Φράγκων ὅπου· οἱ σκοποὶ προσερχόμενον εἶδον.
 Πάντες «εἰς τῶπλα» βοοῦν, καὶ ὁ καθείς τὴν βολὴν ἐτοιμάζει·
 Ἐμελλε δὲ ὁ κηπηρὸς σκοτεινοὺς νὰ καλύψῃ τοὺς λόγγους,
 Ἄν δὲν ἀνύψουν ἐλαῖαν, σημεῖον εἰρήνης, οἱ ξένοι·
 Πέμπας δ' ὁ Δράκος εὐθὺς μκνυτὴν, τοῖς ἐμήνυσε τάδε·
 «Φράγκοι δὲν εἰσθε; ἀρκεῖ, δὲν δεχόμεθα φύλον τοιοῦτον
 Πλεῖστα παθόντες ὡς τώρα· ἐν τούτοις ἂν ἦναι σπουδαῖον
 Πράγμα, πεντὰς συγχωροῦμεν τῶν ξένων ἀνδρῶν νὰ προσέλθῃ»·
 Ταῦτ' ἀροῦ ἤκουσαν, πέντ' ἡτοιμάσθησαν ὅπως ὑπάγουν·
 Τούτων δ' ὁ εἷς κατηρῆς καὶ μὲ ὅψιν περίλυπον ἦτο·
 Πάντοτε δ' εἶχε σχεδὸν σταυρωτὰς εἰς τὸ στῆθος τὰς χεῖρας·
 Κύπτων δ' ἐκάρπνε τῶμμα ἔς τὴν γῆν ἀκινήτως, καὶ μόλις
 Λίαν βαρεῖς στεναγμοὶ τῆς ψυχῆς ἀνεκούριζον τᾶχος·
 Ἦθελες δ' εἶπει· «τοῦ βίου ἀπώλεσε πᾶσαν ἐλπίδα»·
 Ἦλθον δ' ἐν τούτοις, ἐμπρὸς τὴν ὁδὸν τοῦ ἀγρότου δεικνύντος,
 Ὅστις τοὺς λόγους τοῦ Δράκου τοῖς εἶχεν ἐκεῖσε κομίσαι·
 Κι' ὅτε τὸν ἦρωα εἶδον, γινώσκοντες ἤδη πῶς εἶναι
 Πάντων αὐτὸς ἀρχηγὸς (ἀφελοῦς ὀρεινοῦ πληθὸς) λόγων
 Εἶχεν ἐξείπει τὰ πάντα), τοιοῦτον ἀπέτειναν λόγον·
 «Χαῖρ', ἀκουστὲ βασιλεῦ τῶν ἐνδόξων τῆς Κρήτης ὀρέων!
 Χαῖρ' αἰετὲ, συναθροίσας πτηνῶν ἐλευθέρων τὰ σμήνη,
 Ὅπως μὲ ῥάμνη πυρρῶρα βροθήσωσιν αἴμ' ἀλωπέκων·
 Ὅχι, δὲν εἴμεθ' ἡμεῖς ὡς οἱ ἄτιμοι Φράγκοι ἐκεῖνοι,
 Οἵτινες ῥάπτοντες δόλους ἐκόλλησαν ἄνω τῆς νήσου,
 Ὅπως μυζοῦν τὸν χυμὸν τῆς καρδίας ὑμῶν ἀενάως·
 Εἴμεθα τέκνα ἡμεῖς τῆς Γενούης, ἐλεύθεροι πάντες,
 Γῆν κατοικοῦντες, οὐχὶ δ' ἐπερείσαντες οἴκου· εἰς ἔλῃ·
 Κι' ὅπου τοὺς στῆλους ἡμῶν ἡ τοῦ πόντου ἐκόμισεν αἰῶρα,
 Πράξεις γενναίας, οὐχὶ χαμερπεῖς ἐποιήσαμεν· ὅθεν

Ὅνομα πάντες ἡμῖν « Ὑπερήφανος Γένουα » δίδουν.
 Μόνοι τῶν Φράγκων δ' ἡμεῖς τοῦ κλεινοῦ Βυζαντίου τὰ τεῖχη,
 Ὅτε τῶν Τούρκων τὰ πλήθη κατέκλυζον ὅλην τὴν πόλιν,
 Στήθη προτάσσοντες, μ' αἶμα πρὸς ὥραν ἐσώσαμεν· κι' εἶδον
 Δύω στρατοὺς οἱ λαοὶ τὸν σταυρὸν εἰς τὰς χεῖρας κρατοῦντας
 Ἡρώς πέριξ νὰ πίπτουν, ἐσχάτου Ῥωμαίων ἀνάκτων.
 Ἄλλοτ' ἐνταῦθα πολλὴν ἐμπορίαν ἡσκήσαμεν, πλούτη
 Ἀφθονα φέροντες, ὅπως ἡ νῆσος προάγῃτ' εὐδαίμων.
 Βέβαια ταῦτ' οἱ πατέρες ὑμῶν ἀφηγοῦνται πολλάκις.
 Δόλους δ' ἀτίμους ἡμεῖς δὲν ἐπλέκομεν· μόνον κακούργους
 Ἐρερ' εἰς θάνατον πράξις μὴ ἔχουσα βάσιν δικαίαν.
 Τρέφοντες τώρα δὲ πάλιν ἐντὸς τῆς καρδίας ἀγάπην,
 Θέλοντες δ' ἅμ' ἐναντίους ἡμῶν αἰωνίους, εἰς μάχας
 Λόγγας ἐμπήγοντες, γῆς νὰ ποιήσωμεν βάρος δυσῶδες,
 Ἠλθομεν· πρόσταξ' ἡμᾶς, κι' εἰς ὁρμὴν τοῦ πολέμου ταχέως
 Θέλουσι πρόθυμοι πόδες ψυχὴν μαινομένην ἀγάγει,
 Ὅπως χορτάσῃ τὸ αἶμα θηρίων διψῶντων χρυσίον,
 Ἔθνος δὲ πᾶν, ἐμπορίαν ἐντίμως ἀσκοῦν εἰς τὴν ξένην,
 Μέγαν ἐχθρὸν θεωρούντων, ὃν πρέπει σκληρῶς νὰ διώκουν. »
 Εἶπον, κι' ὁ Δράκος τὸ βλέμμα καρφώνει 'ς ἐκείνον τὸν ξένον,
 Ὅστις ὠχρὸς πρὸς τὴν γῆν κατηφὲς ἐχαμήλωνεν ὄμμα.
 Ἄλγος δ' ἡσθάνθη ἐντὸς τῆς ψυχῆς· ἀλλ' ἐν τούτοις τὴν μνήμην
 Τόσα σκοτίζουσιν συμβάντα καὶ πνίγουν σχεδὸν ὡς τὸ χόρτον,
 Ὅπερ λεπτὴν κορυφὴν ὑπ' ἀκάνθας ἀπλόνον διπλοῦται·
 Κάτι δὲ πρῶτον νὰ εἴπῃ ζητεῖ πρὸς ἐκείνον· πλὴν πάλιν
 Στέκει, καὶ μόλις ἀργὰ πρὸς τοὺς ξένους τάκολουθα λέγει·
 « Ἐχομεν χάριν· κι' ὁ χρόνος ὁ μέλλων εὐγνώμονας θέλει
 Εὖρει τοὺς Κρήτας πρὸς πάντας συμπάθειαν δεῖξαντας· ὅμως
 Ὅρκον δεινὸν τῷ Θεῷ τῶν πατέρων ὠμόσαμεν, ὅπως
 Ἕλληνες μόνον μ' ἡμᾶς ἐπὶ γῆς πατρικῆς πολεμήσουν.
 Ἔστω συγγνώμη· τοσαῦτ' ἄχρι τοῦδε παθόντες φρονοῦμεν
 Ὅτι δικαίως πολὺ ἀποφεύγομεν ξένους ὀπλίτας.
 Ἄλλως δὲ μῖσος πρὸς φαύλους τυράννους καὶ σᾶς ἂν φλογίζῃ,
 Μείναιτ' ἐδῶ θεαταί· καὶ τὸ αἶμά των ῥέον ἰδόντες,

Εἶπατε πλήρεις χαρᾶς· «ἀνθ' ἡμῶν ἐξεδίκησαν ἄλλοι,
 Ὅσας κακίας τὸ πρὶν εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν ἔχουν πράξει·
 Ἄτιμοι λάτρεῖς χρυσοῦ καὶ ψευδῶς τὸν Χριστὸν προσκυνούντες»·
 Εἶπε, κί οἱ τέσσαρες τότ' ἀπесύρθησαν Φράγκαί σιγῶντες,
 Κρύψαντες ἔνδον τοῦ στήθους πικράν ἀθυμίαν, καὶ μόνος
 Ἔμειν' ὁ σῶμα νεκροῦ ἐπὶ γῆς ἀνθισμένης κομίζων.
 Οὗτος πλησίον τοῦ Δράκου κατίσχονος προσήγαγε πόδας·
 Ὅτε δ' ἀνύψωσε τῷμμα μικρὸν, καὶ διήνοιξε χεῖλη,
 Ὅπως μὲ θρήνον ἀνθρώπους τινὰς συνενώσῃ ἐκφράσεις,
 Ἐλάβε μέγας σπασμὸς τοῦ ὁρείτου τὰ εὐτονα μέλη.
 Μόλις δ' ἐκτείνουσι ἀλλήλοις ἀγκάλην πονοῦσαν μεθ' ὥραν,
 Κί' ἄφωνοι μένουν, καθὼς ἀδελφαὶ δυστυχεῖς μετὰ χρόνον
 Αἴρνης ἀλλήλας ἰδοῦσαι πλησίον μητρὸς αἰχμακλώτου·
 Δάκρυα ῥέουν ὡς ῥυαῖ θολὰς ἐν καιρῷ φθινοπώρου·
 Λίαν βραδέως δ' ὁ ἥρω· στενάζας ἐκ βάθους καρδίας,
 Εἶπεν· «ὦ! ναί· σὲ γνωρίζω· πλήν ποῦ τοῦ προσώπου τὰ ῥόδα;
 Ποῦ ἡ νεότης; καὶ ποῦ ἡ ζωὴ κί ἡ θερμὴ σου καρδία;
 Φεῦ! πῶς ἡ τύχη σκληρὰ καὶ τοὺς δύο ἡμᾶς ἔχει παίξει!
 Χρεῖαν δὲν ἔχω· δὲν θέλω ματαίως τοὺς λόγους νὰ ῥίψῃς·
 Εἰς ὁ Μαρῖνος· ἄθῳς καὶ τῶρα ὡς νέα παρθένος,
 Ἦν τῆς μητρὸς ἐκατὸν προφυλάττουσιν ὄμματα· Χαῖρε!
 Ἐνοχον σὲ παντελῶς ἐν βασάνοις ψυχῇ δὲν κηρύττει,
 Ὅσον κί ἂν ἦτο πικρὰ τοῦ πατρὸς σου ἡ τρυῖ εἰς τὸ πόμα·
 Εἶπε· κροῦνόν δ' ὁ Μαρῖνος· δακρύων ἀφίνει καὶ λέγει·
 «Λάβε τὴν σπάθην αὐτὴν, ἐφ' ἧς ἄλλοτ' ὀρκίσθην ἱππότης·
 Ὅτι θὰ ζῶ μετὰ σοῦ, ἢ τιμῶς εἰς τάφον θὰ ἐμβῶ·
 Λάβε, καὶ τρύπα καρδίαν, ἢ σ' ἐκλείσ' ἐντὸς ὑπογείου·
 Ὅπου τὸ ρῶς τῆς ἡμέρας οὐδέποτε ἤθελες εἶδει,
 Ἄν τοῦ πατρὸς τὴν πλεκτάνην δὲν εἴλῃς δάκτυλος θεῖος·
 Χύσε τὸ αἷμά μου ὅλον, κί ἐντὸς κολυμβῶν, εἰς τοὺς φέρον·
 Δεῖξον ὅποιαν λαμβάνεις ἐγκλήματος· δίκην ἀνάνδρου·
 Σφάζον τὸ τέκνον ἀτίμου, στερήσαντος ἥρωα στέμματος·
 Ὅπερ ἀμόλυντον ἄχρι τοῦ νῦν θὰ σ' ἐκόσμαι· δικαίως·
 Φεῦ! μετὰ ποίων παλμῶν, μετὰ ποίας ἀδύνης ἀφάτου»·

Ἦκουσα! (φίλος μου Κρής μοι ἐμήνυσε τοῦτο κρυφίως),
 Ἦκουσα ὅτι καθεῖρξαν τὸν λέοντα· κείνον τῶν Λάκκων,
 Ὅστις ἐμὸς ἀδελφὸς ἐπ' ἐσχάτων λαμπρῶς ἐπεκλήθη.
 Τρέχω παράφρων, ἐχθροὺς Ἐνετῶν προσπαθῶ νὰ ἐγείρω·
 Χύνω χρυσίον· κί' ἰδοὺ Γενοάται προθύμως τὸ πλοῖον
 (Ἰδίον ἐχθος αὐτοὶ πρὸς τὴν πόλιν ἡμῶν διατρέφουν).
 Τοῦτο εὐθὺς ἐτοιμάζουν, ὃ μ' ἔφερ' ἐνταῦθα. Ναί, λάβε·
 Λάβε, ἀδελφε, τὴν ζωὴν, ἥτις σ' ἔκαμε παίγνιον δόλου.
 Πλὴν διατί μ' ἀποστρέφεις τὸ πρόσωπον; χεῖρα δὲ σύρεις
 Ἄνω τῆς ζώνης, μὴ θέλων αὐτὴν πρὸς τὸν Φράγκον νὰ τείνης.
 Ἀχ! μαχητὴν τὸ λοιπὸν εἰς τὴν φάλαγγα κ' ἐν δέχθητί με,
 Ἦτις καυχᾶται πῶς σ' ἔχει τὸν πρῶτον ἀνδρῆιον. ὦ! θέλω
 Πέμπων δεινὸν κεραυνὸν τὸν προδότην πατέρα φλογίσει,
 Ὅστις αὐτὸν τὸν υἱὸν μὲ ταρτάρειον ἔπαϊξ' ἀπάτην.
 Μᾶλλον δολίως ποτὲ μήτηρ ζῶσα αἰσχερῶς θυγατέρα
 Ἐβρίψ' ἀθῶαν πληλὸς καταισχύνης αὐτὴν νὰ μολύνῃ;
 ὦ! τότε μόνον ἀγνὴν θέλω εἶπει πῶς ἔχω καρδίαν,
 Ὅταν τὸ αἷμά μου πλύνη τοιοῦτο κακούργημα. Δράκς,
 Δέξαι με· πρόσταξ', εἰπέ ποῦ ὁ μέγιστος κίνδυνος εἶναι,
 Ὅπως ἐκεῖ πρὸς τοὺς φαύλους ἐχθροὺς σου εὐθὺς ἐξορμήσω.
 Μόλις δ' ὅστω τῶν ὑπούλων τυράννων σου θέλουν ποιήσει
 Εὐκολὸν ἔνδον ὀργίλου στομάχου τὴν πέψιν τοῦ δόλου·
 Ὅπως οἱ λίθοι, οὓς ἄρνεις μακρόλαιμοι κάτω φαρύγγων,
 Σφίγγοντες μῦς τοῦ τραχήλου, πρὸς κοίλῃν γαστέρα κυλίουں.
 Μόλις αἱμάτων πλημμύρα πολλῶν τὰς ἀκάνθας θὰ πνίξῃ,
 Αἵτινες πλήρη πικρίας ψυχὴν ἀδιάλειπτα νύσσουν.
 Δέξαι με, Δράκς· ὑστάτην εὐμένειαν ταύτην πρὸς Φράγκον
 Δειξόν, μητρὸς Ἑλληνίδος θηλάσαντα γάλα· εἰ δ' ἄλλως,
 Μόνος ἐγὼ θὰ ἐμπήξω τὸ ξίφος ἐντὸς τῆς καρδίας.
 Εἶπεν· ὁ Δράκς δ' ὡς πέτρα τὸν λόγον τοῦ φίλου ἀκούει·
 Κάτω στηλόνει τὸ ὄμμα καὶ στόνους τὸ στήθος ἐκβάλλει.
 Ἀπελπισ τὸτ' ὁ Μαρίνος ὑψώνει τὴν χεῖρα, καὶ θέλει
 Ξίφος γυμνῶν εὐθὺς τὴν ἀλγοῦσαν καρδίαν νὰ σχίσῃ·
 Ὅτε φωνὴν ἐκ τοῦ πλήθους τοιαύτην ἀγρότης ἐκπέμπει·

«Μὴ πρὸς Θεοῦ, μὴν ἀφίνης τὸν νέον ἱππότην, ὃ Δράκει·
 Ἦδη πολλῶν ἐξ ἡμῶν καὶ αὐτὸς τὴν ζωὴν ἔχει σώσει·
 Δέχθητι, μὴν ἀμφιδάλλης· τὰ χεῖλη του ψεύδη δὲν λέγου·
 εἶναι φιλέλλην· ποτὲ δὲν ἠπάτησ' αὐτὸς ἐκουσίως·»
 Τότε δ' ὁ Δράκος τὴν χεῖρα τοῦ φίλου του σφίξας, δακρύων
 ῥεῦμα προχέων εὐρὺ, τὸν ἀκόλουθον λόγον ἀρχίζει·
 «Σ' εἶπον, Μαρῖνε· δὲν ἔχω κάμμιναν ἐγὼ ὑποψίαν,
 ὅτι ἐνείχεσο σὺ 'ς τοῦ πατρός σου τὸν ἄτιμον δόλον·
 Ὅπως ἐγὼ, παρομοίως καὶ σὺ, καθὼς παῖς ἐνεπαίχθης·
 Τρόπος δ' ἀπλοῦς καὶ ἀθώοτης κατήντησε σφάλμα τοιοῦτον,
 ὥστε τοῦ αἵματος δίκην ζητεῖ, καθὼς βλέπεις, ἑταῖρε.
 Κι' ὅμως ἐκόπη τὸ νῆμα, τὸ δένον τὰς δύο καρδίας·
 Ἐλὼν ἐγὼ, προσκληθεῖς ν' ἀρχηγῇσω ἀγῶνος ἀγίου,
 μέλλων δ' εἰς αἶμα νὰ πλύνω τὴν Κρήτην, παρθένον κατόπιν·
 Ὅπως τὴν δεῖξω ἀγνὴν εἰς τοῦ κόσμου τὸ ὄμμα, πῶς θέλεις
 Φράγκων ἐδῶ νὰ δεχθῶ πατραλοῖαν, καὶ φόνος γονέως
 Δίψαν υἱοῦ ν' ἀποσβέσῃ φιλέκδικον; ὅλως δὲν πρέπει·
 Πήγαινε, φίλε· τοιαύτην ἢ Μοῖρα μᾶς ἐκλώσε τύχην·
 Ἔργ' ἀγαθὰ καὶ εἰς τὸ μέλλον ἂν πράττης, ὁ χρόνος ἰσχύει
 Τραῦμα βαθὺ νὰ ἰάνῃ· μὴ θέλῃς δ' ἀνόσιον μέσον·
 Ἄγιον τέλος ποτὲ νὰ μολύνῃ· πανύστατον... φεῦγε...
 Εἶπε, καὶ ὡς εἶδωλον κρῖον ἀπέμειν' ἐκεῖ ὁ Μαρῖνος,
 Βῆμα μὴ κάμνων ἐμπρός, μὴ γινώσκων διόλου τί πράττει.
 «Ἀχ! τί θὰ γείνω; Θεέ!·» ἀνεφώνησ' ἐκ νέου ὁ Δράκος·
 «Τίς τῶν θνητῶν εἰς τοιαύτας ποτὲ συμφορὰς ἐνεπλέχθη;
 Φεῦγε, Μαρῖνε· ἢ ἄλλως μ' ἐν ξίφος διττὸν θέλω πράξει·
 Σήμερον φόνον, καὶ σὲ καὶ ἐμαυτὸν εἰς τὸ στήθος τρυπήσας·»
 Εἶπε, καὶ τρεῖς κορυφαῖοι τῶν ὅπλων ἀπάγουν τὸν νέον,
 Λέγοντες λόγον τοιοῦτον παρήγορον, ὅπως ἑταῖροι,
 Οἵτινες παῖδ' ἀπ' ὀργῆς πατρικῆς συνεπῶς ἀποσύρουν·
 «Κάμφθητι, φίλε· δὲν δύνατ' ὁ ἥρωες ἡμῶν οὐδεμίαν
 Πρότασιν Φράγκων ἐδῶ νὰ δεχθῇ. Τὸ ἀξίζει βεβαίως,
 Φίλος ὑπάρχων Κρητῶν, μεθ' ἡμῶν εἰς ἀγῶνα νὰ ἔλθῃς·
 Ὅμως τοιαῦτα σκληρὸν διατάττει τανὺν πεπρωμένον».

Ἀπελπίς φεύγει λοιπὸν ὁ τοῦ Τάσκη υἱός, κι' εἰς μανίαν
 Πλήρη σφοδρᾶς ταραχῆς περιπίπτει· τοὺς πόδας δ' ἀφίνει
 Μόνοι νὰ φέρουν τὸ σῶμα, ὡς πλοῖον χωρὶς πηδαλίου·
 Φάραγγας δ' ὅτι καὶ δάση πορεύεται μόλις εἰζεύρει·
 Οὔτε πηγῶν ποταμίων νοῦν ὑγρασίαν τὰ νεῦρα.
 Μόλις δ' ἀργὰ τὴν ἐσπέραν ἡ δίψα κι' ἡ κόπωση κέντρον
 Εἶναι πολὺ ἀσθενές, ὅπως εὔρη ἀνθρώπων τὰ ἔχνη.
 Λύχνου δὲ κἄπου τὸ φῶς τὸν προτέλλει σχεδὸν αὐτομάτως·
 Ἔξω δ' οἰκίᾳ χωρίον ἀγρότας ἰδὼν καθήμενους,
 Λόγον μ' ἀδύνατα χεῖλη τοιαῦτον βραδέως συνάπτει·
 «Τίς τὸν Μαρίνον, φρονέας τοῦ πρώτου τῆς Κρήτης ὀπλίτου,
 Θέλει δεχθῆ; τίς θὰ δώσῃ ἐν ὥρᾳ νυκτὸς φῶς ὀλίγον,
 Ἵνα ζῶν τρισαθλίαν πρὸς ἄλλας βασάνους αὐξήσῃ;
 Ἐνδυμα τίς εἰς αὐτὸν ἐντοπίων Κρητῶν θέλει δώσει,
 Ὅπως ἀλλάξῃ τὴν νῦν ἀσχημίζουσαν φράγκων ἐσθῆτα;
 Ἡ ἂν αὐτὸ δὲν δεχθῇ, θέλει καὶ εἰς τὴν Ἀθῆν τὸν πέμψει,
 Μάχαιραν ἐνδὸν καρδίᾳς ἀπίστου βυθίζων εὐτόλμως;»
 Πάντες δὲ τότε οἱ ἀγρόται φωνοῦν· «ὁ Μαρίνος!» «ᾠ! ἔλα·
 Κάθισ' ἐδῶ δυστυχῇ· σὲ γνωρίζομεν, εἶσαι ἀθῶος»
 Μείνε μ' ἡμᾶς· παρευθὺς ἐτοιμάσατε, δέσποναι, δεῖπνον.
 Σύμπας ἡ Κρήτη γινώσκει ὁποίαν ψυχὴν ἔχεις, φίλε·
 Κι' ἔστω λιτὴ τις τροφή ὡς βραβεῖον μικρὸν ὅτων ἔχεις
 Πράξει, πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων δεινῶν συμφορῶν ἀπαλλάξας».
 Εἶπον, κι' ὁ νέος Μαρίνος εὐθὺς διακόπτει τὸν λόγον·
 «Ὁχι, παντάπαστι,» λέγει, «τροφὴν δὲν θὰ λάβω καμμίαν,
 Ἄν μὲ μισὴν τοιαύτη ἐσθῆς, τῶν κακούργων ἀξία.
 Πόλεως πλέον τοιαύτης πολίτης δὲν θέλω νὰ ᾔμαι·
 Κρῆς αἰσθημάτων μεγάλων ποθῶ μεθ' ὑμῶν ν' ἀποθάνω.
 Ναί, σὰς γνωρίζω· ᾠ! πόσον ὑμεῖς τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων,
 Οἵτινες μόνον χρυσίον λατρεύουν καὶ δόξαν ματαίαν,
 Εἰσθε διάφοροι! Σεῖς τὸν Θεὸν ἀληθῶς προσκυνεῖτε
 Κάτω δρυῶν καὶ εἰς βράχους προφέροντες λέξεις ὀλίγας.
 Πλούτη σωρεύοντες κτιῖζουν ἐκεῖνοι γαλὸς πελωρίους,
 Λόγους πολλοὺς ὑπὸ τόνους ἐμμούσους ἀρμόζουν πολλάκις».

Πλὴν ἡ καρδιά τὰ χεῖλη ψευδῆ ἐξελέγχει, καὶ ὁ πόνος,
 *Ὅν τῶν πενήτων καὶ δούλων τὰ πάσχοντα στήθη νοοῦσιν,
 Γίνεται φθόγγος τρομαζῶν τοὺς ὕπνους αὐτῶν ἐν τῇ σκότει.
 Φέρετ' εὐθύς ἱερέα ὁρθόδοξον· πρέπει νὰ πλύνῃ
 Ὑδωρ θρησκείας ἀγνῆς καὶ μετάνοια πᾶν τῶν προτέρων
 Χρόνων ἀμάρτημα». Μάτην δ' ἐν ὥρᾳ νυκτός βαθυτάτης
 Μέτριον θέλουν αὐτὸν νὰ ποιήσουν· «ὦ φίλε Μαρῖνε,
 Κάθισε τώρα, καὶ εὐθύς καθὼς τάστρον αὐγὴν ἀναγγεῖλῃ,
 Μ' ἅγιον μύρον σὲ χρίουν.» Ἐκεῖνος σφοδρῶς ἐπιμένει·
 *Ἄρτον οὐδόλως θὰ φάγω, οὔτ' οἶνον γλυκὺν θέλω πίνει,
 Ἐως τὸ μόλυσμα φέρω τῆς πρώτης θρησκείας καὶ ἐσθῆτας
 Ἐχω τοιαύτας». Σεμνὸς δ' ἱερεὺς, κολυμβήθραν ἀγνίζων,
 Λούει τὸν νέον· καὶ οὗτος τοῦ τόπου φορέσας ἐσθῆτας
 Κάθεται πάλιν· φαιδρὰ δ' εἰς τὸ πρόσωπον ἦλθεν ἡ ὄψις·
 Ἐλαμψε δ' αὖθις, καθὼς τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ὅποτε
 Εἶχε τὸ πρῶτον γαμβρὸν ἀσπασθῇ ἐν Χανίοις τὸν Δράκον.
 Οὕτω δὲ τέλος καθίζουσιν εἰς εὐκυκλον τράπεζαν πάντες,
 Τρώγοντες ὅτι τὴν ὥραν ἐκείνην προχείρως εὐρέθη,
 Ὅπερ δεσποίνης γλυκεῖς μειδίαμα καὶ ἦθος ἀγάπης
 Μᾶλλον καθίστα γλυκὺ ἢ βρωμάτων ποικίλων σωρεία,
 Ἦν φαρμακεύει τῶν τύπων ἡ ἀγρυπνος τήρησις. Τόσον
 Φύσις ἀπλῆ διαφέρει ψυχρῶν καὶ ἀνουσίῳν ἐθίμων!
 Ὅτε δὲ βρῶσις καὶ πόσις τὴν ὀρεξίν ἔπαυσε, «Πέρας
 Θὲς εἰς τὸν λόγον, Πεντάρην, τοῦ οἴκου φωνεῖ ὁ δεσπότης,
 *Ὅν εἶχες μόλις ἀρχίσει, ὅτ' ἔφθας ὁ φίλος Μαρῖνος.»
 Ἀρχεται δ' οὕτως ἐκεῖνος βραδέως, ἐκπέμπων συνάμα
 Κάποτε νέφη καπνοῦ ἐξ ὁπῆς τρυπημένου καλάμου,
 Ὅστις μικρὰν κεφαλὴν ἐκ πηλοῦ εἰς τὸ ἄκρον ἀνέχων
 Ἦτο τοῦ γέροντος μέσον τοῦ ἁγίου σχολῆν ἀμερίμνω·
 *Χθὲς τὸ λοιπὸν διηρχόμεν τὸν χεῖμαξον, ὅπου πλησίον
 Δύω ὑψόνονται λόφοι, οἳ θάλλοντες θάμνοι καλύπτουν,
 Ὅχθην δ' ἐκάστην κοσμοῦσιν εἰς σχῆμα μαστῶν κυκλωπέων.
 Ἀφροντίς δ' ἄνω τυχαίως ἐπάρας τὸ ὄμμα, θεῶμαι
 Γίγαντα μέγαν, τοὺς πόδας ἐρείδοντ' ἐπάνω τῶν λόφων,

Ἐν' ἐφ' ἐκάστου βουνοῦ καὶ ὡς φῶς ἀστραπῆς ἐκ τῶν δύο
 Ἐλαμπ' αὐτοῦ ὀφθαλμῶν τὸν λαιμὸν δ' ἐπεκτείνων καὶ κύπτων
 Ἰδὼρ ἐρόσφα μετ' ἤχου πολλοῦ· κί' ὅτε τέλος τὴν δίψαν
 Ἐσβέσεν, ἤπλωσε χεῖρα· κί' ἐκσπᾶσας ὀλόκληρον ὄρος,
 Ὅπερ βαθείας τὸ πρὶν εἰς τὴν γῆν ἐπεξέτεινε ρίζας,
 Ἐρρίψ' αὐτὸ, τὴν παλάμην ὑψώσας, ὡς ῥίπτουσι δίσκον.
 Κί' ἔπειτα βλέπων τὴν πόλιν ἀνείπε τοιαῦτα μὲ τόνον,
 Ὅστις πολὺν εἰς τοὺς πέριξ ἐποίησε τρόμον ἀνθρώπους·
 « Εἶμαι ὁ γίγας ἐγὼ Διγενὴς, ἀκουστός πανταχόθι·
 Δις ἐγεννήθην, καὶ τρεῖς ἑκατὸν διεθίωσα ἔτη·
 Δράκκινα μ' ἔτεκε μήτηρ, κί' ἐθήλασα γάλα λεαίνης·
 Ἐφρηβὸς ἐπαιζὼν μ' ὄφεις, κατέπνιγον ἄρκτους καὶ τίγρεις·
 Ὅτε δ' ἠνδρώθην, κί' ἡ γῆ τὸν βαρύν μου ἐνόησε πόδα,
 Ὅρη ἐξέσπων, πηγῶν παρωχέτευον ῥοῦν, κί' ἡ παλάμη
 Ἐφερεν αὐτὴ πολλὰκις ὀλόκληρον πύργον μὲ ἄνδρας,
 Ὅν ἐσφενδόνιζον, φράγκους εἰς κύματα πόντου βυθίζων.
 Δίστομον ξίφος κρατῶν χιλιάδας πολλὰς τῶν τυράννων
 Ἀκοντάς ἐστελλον κλίνην τὴν γῆν αἰωνίαν νὰ λάβουν.
 Πλὴν ὁ τὰ πάντα βιβρώσκων τὴν ῥώμην μου ἔφαγε Χρόνος·
 Ἐπεμψε δὲ πρὸς τὴν Γῆν καὶ ἀργίλον ἐμήνυσσε λόγον·
 « « Πῶς; θὰ σ' ἐμπαίξῃ λοιπὸν εἰς θνητὸς ἐπιμένων ἀπαύστως,
 Ὅπως ἐπάνω σου φέρῃ τοιοῦτον ἀγέρωχον σῶμα; » »
 Σφόδρ' ἀγανάκτης ἡ Γῆ, ὅταν ἤκουσε τοῦτον τὸν λόγον·
 Χάσμα δὲ μέγα σεισμὸς διανοίγει φοικτὸς, κί' ἐντὸς τούτου
 Πίπτω, δεινὴν πρὸς ψυχὴν ἀποπνέουσαν πάλιν παλαίσας·
 Τρεῖς δ' ἐσώρευσεν ὄρη ἐπάνω τοῦ στέρνου μου τότε.
 Πλὴν ἴδετέ με! νεκρὸς καταλείπω τοῦ τάφου τὸ στρώμα,
 Μέρος νὰ λάβω κί' ἐγὼ εἰς τὸν νέον ἀγῶνα τῆς Κρήτης·
 Κί' ὅπως τοὺς στάχεις τὸ θέρος ταχύτατα κόπτουν αἱ ἄνδρες,
 Θέλω κί' ἐγὼ κεφαλὰς πολεμίων χαμαὶ καταρρίπτει,
 Λόφους ἐκσπῶν καὶ ὡς σφαίρας κυλίων αὐτοὺς πρὸς τοὺς φράγκους. » »
 Εἶπε κί' ἐχάθη· κἀνεῖς δὲν τὸν εἶδε μετέπειτα· μόνος
 Ἐμείν' ὁ ἥχος, ὃν πέριξ ἀπέδιδον βάθη φαράγγων,
 Ὅπως κατόπιν βροντῆς ἀντηχοῦσιν αἱ πέριξ κοιλάδες.

Τί, ἀδελφοί, νὰ σημαίνουν οἱ λόγοι τοῦ γίγαντος τούτου
 Σεῖς ἐννοεῖτε ; πολλάκις καὶ πρὶν εἰς πολλοὺς ἐπεφάνη
 Πώποτε πλὴν, ὡς ἐγὼ δι' αὐτῶν τῶν ἡμμάτων τὸν εἶδον.
 Ἄλλος δὲ τότε ἀγρότης τὸν λόγον λαβὼν ἐπιλέγει
 « Φίλοι μου, τοῦτο δὲν εἶναι τὸ πρῶτον σημεῖον ἀγγέλλον,
 Ὅτι τὴν Κρήτην ἀγὼν θέλει βάψει καὶ πάλιν εἰς αἷμα.
 Ἦδη καὶ ἄλλοι νεκροὶ εἰς τὸ σκότος πλανώμενοι κρᾶζουν
 « Ἄγρυπνοι! ὅτι ἐγγὺς τῆς ὀργῆς τοῦ Κυρίου ἡ ὥρα. »
 Αἷματος δ' ἔλαβε χροῶμα τὸ ὕδωρ λυχνίας ἀγίας,
 Κι' ἔχυσε δάκρυα, λέγουν, προχθές ἡ εἰκὼν τῆς Παρθένου,
 Μόνῃ γινώσκουσα ποίας ὀδύνας θὰ πάθωσιν αὔθις
 Λάτρεις αὐτῆς προσφιλεῖς· πλὴν ἀκούσατε! καὶ θὰ εἶπω,
 Ὅπερ σκληρὰς ἀπορίας θὰ λύσῃ, ὡς εὐελπὶς εἰμαι.
 Ἐνθα τὸ μέλι παράγον ζηρὸν Ἀκρωτήριον κεῖται,
 Λήγει δὲ βόρεια τοῦτο εἰς κόλπον μικρὸν τῆς θαλάσσης,
 Εἶναι, γινώσκετε πάντες, μονὴ τοῦ ἀγίου ἐκεῖνου,
 Ὅστις ποτὲ ναυαγήσας τὸν πόντον διέπλευσε, λέμβον
 Ἐχὼν τὴν χλαῖναν αὐτοῦ, καὶ εἰς τὴν γῆν ἀβλαβὴς ἀνεφάνη.
 Ἐπειτα δ' αἰφνης θρασὺς κυνηγέτης, διώκων αἰγάγρους,
 Ἄκων τὸν ὅσιον ἄνδρα αἰώνια κοίμεισ' αὐτόθι
 Σπήλαιον εἶναι βαθύ· μοναχὸς δ' εἰς τὸ βάθος διάγει
 Βίον ἀγίου· τῆς γῆς δ' ἀποδρέπων τὰ ἄγρια χόρτα
 Τρέφεται, καὶ ὕδωρ ἀπλοῦν συντηρεῖ τὴν ὁσίαν ζωὴν του.
 Οὗτος, μοὶ λέγουν, ἀρχαῖον βιβλίον φυλάττει, σπράκινον
 Πότε ἡ νῆσος ἐλευθέρον φῶς τῆς ἡμέρας θὰ ἴδῃ.
 Ὅθεν, ἂν θέλετε, νῦν ἀπολαύσωμεν νήδυμον ὕπνον·
 Ὅτε δ' αὐγὴ ἐλαφρὸν ἀτυπνίσῃ ἐκάστου τὸ σῶμα,
 Θέτοντες σάγματ' ἐπάνω γοργῶν ἡμιόνων, ζητῶμεν
 Τοῦτον τὸν γέροντα, μήπως τὸ μέλλον αὐτὸς σαφηνίσῃ.
 Εἶπε, καὶ εἰς κλίνην βαρὺ κατακλίνουσι σῶμ' οἱ ἀγρόται.
 Ἄστρον δ' ὅποτε γλυκὺ προανήγγειλε νέαν ἡμέραν,
 Μέλῃ ἐγειράντες κοῦφα καὶ νύσαντες πρόσωπον λάμπρον,
 Ἄνω τῶν ζώων ἐδραίως καθίζουν ἡνίας κρατοῦντες,
 Ὃς ἐκ σχοινίων ποιοῦσιν, ὧν τάκρον ὡς μάστιγα φέρουν·

Μόνον δὲ κέντρον ὑπάρχει βροντώδης φωνῇ, τὴν ὁποίαν
 ἔχουν πολὺ συνειθίσαι ν' ἀκούουν τὰ κτήνη, ὡς φίλοι
 ἔχοντες νοῦν κι' ἐκτελοῦντες πᾶν ὅ,τι θελήσουν οἱ ἄνδρες·
 Ἀνθρ, ζῶν τὴν πρῶϊαν πολλὴν ἐκ τῆς δρόσου προσκτῶντα,
 Χύνουν ὄσμην, ἡδονὴν εἰς ψυχὰς ἐμποιοῦντ' ἀνησύχους·
 Βόμβον δὲ μέλισσαι κάμνουν, μυζῶσαι χυμὸν ἐκλογάδην,
 Ἄλλοτ' ἐνταῦθα πετῶσαι καὶ ἄλλοτ' ἐκεῖσε ταχέως.
 Ἀμα δὲ σείει μὲ χάριν πολλὴν χρυσαλλίς τὰ πτερὰ τῆς,
 Ὅλη χαρὰ εἰς ἀκτῖνας χρυσᾶς τῆς αὐγῆς λουομένη.
 Πλήρη ζωῆς καὶ τὰ κτήνη λοιπὸν ἀγερώχως τὴν χαίτην
 Σείουν, καὶ πόδας κινῶσι γοργοὺς ἐπὶ γῆς ἀργιλώδους.

Ὡρα ὡς δὴ μάκρ' ἔστι τῶν τειχῶν τῶν Χανίων βορείως
 Κεῖται μονὴ τῆς ἀγίας Τριάδος· Ὑψοῦσι δ' ἐνταῦθα
 Κόμην βαρύθυμον δὴ σερραὶ κυπαρίσσων μεγάλων,
 Ἄς συνεφύτευσαν ὅτε θεμέλιον ἔβαλον λίθον·
 Ἦδη δὲ σχῆμα ποιοῦν διαδρόμου ἐμπρὸς προπυλαίου,
 Ἐνθα μὲ λέξεις ἀρχαίας δηλοῦται μυστήριον μέγα·
 α' Ἔσεται, ἦν καὶ ἔστιν εἰς Θεὸς ὑπὸ πρόσωπα τρία·
 Ὡραν δ' ἡμίσειαν ἔτι προβαίνων εἰς φάραγγ' ἐμβαίνεις
 Χύνουσιν αὔραν ψυχρὰν ἐν καιρῷ τῶν καυσῶνων τοῦ θεοῦ,
 Μαύρους σταυροὺς δ' ὁ Μαρῖνος ἰδὼν ἐπὶ λίθου γραμμένους,
 α' Εἶπατ', ἦ ῥώτις. «φίλοι, τί ταῦτα σημαίνουν ἐνταῦθα.»
 α' Ἄλλοτ' ἐτάχθησαν δέκα Θεοῦ ὀπλοφόροι φοροῦντες
 Μαύρας ἐσθῆτας ὁσίων, ζητοῦντες δ' ἐχθροὺς νὰ κωλύσουν,
 Οἵτινες ἤθελον πλοῦτη ν' ἀρπάσουν μονῆς ὀρθοδόξων·
 Ἐπεσαν πάντες δ' αὐτοῦ· κι' εὐσεβεῖς τὰ σημεῖα ἐκεῖνα
 Ἐγραψαν, ὅπως γνωρίζουν τὸν μ' ἅγιον αἶμα βαμμένον
 Τόπον», ἀπήντησε τότε στενάξας ὁ γέρον ἀγρότης,
 Ὅστις καὶ πρότερον εἶχε σημεῖα μὴνύσει μεγάλα.
 Εἶτα δὲ πάλιν σιγῶντες προβαίνουν ἐν τάχει καὶ φθάνουν
 Ἐξω ναῖσκου μικροῦ τῆς Παρθένου. Τὰ ζῶά των δένουν,
 Κι' ἔδον σπηλαίου ὑγροῦ εἰς τὸ σῶμα αἰσθάνονται ῥῆγος·
 Κρότοι δ' ἀγγέλλουν, πῶς πίπτουν βραδεῖς σαλαγμοὶ ἐκ τῆς στέγης,

Οὐς διακρίνουσι εἰς φῶς ἀμυδρὸν ὡς μικροὺς μαργαρίτας·
 Τούτους δὲ δέχεται λίμνη μικρά, καὶ πλησίον αὐτῇ
 Κεῖται λαμπρὸς σταλακτίτης, θηρίου μιμούμενος σχῆμα,
 Ὅθεν καὶ τῶνομα ἔχει τὸ σπήλαιον «ἄκτρον τῆς ἀρκτοῦ»·
 Γέροντ' εὐρίσκουν ἐνταῦθα βραδέως χωροῦντα, καὶ βράχτρων
 Ἐρεισμα κάτω χειρὸς ἀσθενοῦς τῶν βημάτων ποιοῦντα·
 «Ποῦ διατρίβει τανῦν,» ἐρωτοῦν «μοναχὸς ἐρημίτης,
 Ὅστις πληροῖ μὲ τὴν φήμην τὴν νῆσον μας ὅλην, ὦ πάτερ;
 Μόλις δ' ἐκβάλλων φωνὴν τοῖς ἀπήντησε τότε ὁ πρεσβύτερος·
 «Λάθετε, τέκνα, λαμπάδας κηρίνας, καὶ ἰδοὺ! πρὸς τὴν τρίβον
 Ταύτην τοὺς πόδας κινοῦντες τὸν λόφον αὐτὸν καταβῆτε·
 Ὅταν δὲ φθάσητ' ἐκεῖ, ὅπου γλῶσσα θαλάσσης κοιλαινέται,
 Γῆν ἀπὸ λίθου σκληροῦ, καθὼς ῥάβδον μετ' ἄλλου ἡ ῥίνη,
 Θέλετ' ὅπῃ θεωρήσει ἐν μέσῳ θαμνίων κρυμμένην·
 Ἀψάτε τότε, καὶ ἐντὸς προχωρήσατε· σκότος δ' ἐκεῖθι
 Εἶναι πολὺ, καὶ εἰς τὸ βάθος τὸν ἅγιον θέλετε ἶδει·
 Ἀφετ' ἐνταῦθα τὰ κτήνη· κρημνώδης κατέρχεται ὁ βράχος,
 Καὶ εἶναι ἀδύνατον πόδες ἐκεῖ νὰ προβοῦν ἡμιόνων·
 Ταῦτ' ἀφοῦ ἤκουσαν, ῥάβδων λαμβάνουν στηρίγματα πάντες,
 Ἐτι λαμπάδας καὶ πέτρας σπινθῆρας πυρὸς ἐκβαλλούσας,
 Βαίνουν δὲ κάτω κρημνῶν ἀποτόμων, διώκοντες λίθους,
 Οὐς ἀπαντοῦν καθ' ὁδὸν μικροτάτους, συντρίμματα βράχων·
 Βλέπουν δ' ὅπῃ εἰς τὸ ὄρος πλαγίως ἐν σκότει κειμένην
 Οἶκον δ' ἐκ λίθων μεγάλων στενὸν ὡς καλύβην θεῶνται,
 Ἐνθα ὁ ἅγιος φεύγων τοῦ θέρους τὴν καύσιν διῆγε·
 Φρύγαν' ἀθροίζουσιν λοιπὸν καὶ ἐξ αὐτῶν ἀναπέμπουσι φλόγας,
 Τμήμα σιδήρου πρὸς τμήμα φαιῶ πυρολίθου κτυποῦντες,
 Εἶτα δ' ἀνάπτουν κηρία, καὶ ἐντὸς τοῦ σπηλαίου βαδίζουσιν·
 Ὅλον τὸ σῶμα δ' ἀπαύστως ἰδρώς ἐλαφρὸς περιχέει,
 Ὅν ἡ θερμότης τῆς γῆς καὶ αἷρ ἀραιὸς ἐπαυξάνει·
 Δύσκολα δὲ ἀναπνεύουν, καὶ αἰσθάνεται θλίψιν τὸ στήθος·
 Πᾶσαν στιγμὴν γαργαλίζουσιν τὰ ὠτά των ἤχοι ποικίλοι,
 Οὐς μαργαρίται· τῆς στέγης, κτυποῦντες τὴν γῆν, ἀποδίδουν·
 Σχήματα δ' οὕτως ὡραία λαμπροῦ σταλακτίτου μορφοῦνται.

Ὅφρων, λύκων, προβάτων καὶ πάντων ἐν γένει τῶν ζῶων
 Βλέπεις ἐκεῖθι μορφὰς ἀτελεῖς· κι' οἱ πολλοὶ ἀγνοοῦντες
 Πόθεν τὰ λίθινα ταῦτα χρονίως παράγονται ζῶα,
 Λέγουν τῷ ὄντι πῶς ἦσαν ποτὲ τὰ τοιαῦτα θηρία,
 Ἄτινα ἦλθον βορὰν νὰ ποιήσωσιν ὅσιον ἄνδρα·
 Μία δὲ μόνη ἀρὰ τὰ μετέβαλ' εἰς ἄλλalon λίθον.

Βάδην ἐν τούτοις χωροῦντες, τοὺς τοίχους κυττάζουσ' παντοῖα
 Ἦσαν ὀνόματ' ἐκεῖ γεγραμμένα ἀνδρῶν κενοδόξων,
 Οἷτινες θέλουν ὁ χρόνος ὁ μέλλων προσκαίρους ὑπάρξεις
 Πέραν τῶν ὄρων τοῦ βίου ἐν λίθῳ ψυχρῷ ν' ἀναγγέλλῃ·
 Ἦ ἐραστῶν εἰσελθόντων ποτὲ εἰς τὴν κρύπτῃν ἐκείνην,
 Ἐνθα τοῦ φθάνου τὸ βλέμμα ἰσχὺν νὰ προφθάσῃ δὲν ἔχει,
 Ὅπως καρδίας ἐξείπουν μυστήρια, σφίξουν δὲ χεῖρας
 Ὅρκον ὁμνόντες πιστοὶ νὰ ἐμμείνωσι μέχρι τοῦ τάφου.
 Τῷμα, Μαρίν' ἀτυχῆ, σοῦ προσέλκουν ἐξαίφνης τὰ δύο
 Κάπου γραμμένα μικρὰ «Βιτωρία» καὶ κάτωθεν «Δράκος»·
 Μαύρη πηγὴ δ' ὠχρώσας πληροὶ παρειάς· στεναγμάτων
 Κάμιμος εἶναι τὸ στήθος· κι' οἱ σύντροφοι λέξιν δὲν λέγουν,
 Τρέμοντες μήπως πληγὴν παλαιὰν ἀναξέσωσιν αὐθις.
 «Θάρρος, Μαρίνε!» βοοῦν καὶ προβαίνουν· συχνὰ δ' ὀλισθαίνουν,
 Κι' ἄνδρες ἀκμαῖοι ἀνάγκην στηρίγματος ἔχουσι βάκτρων
 Ἄνω πηλοῦ, ὃν ἀπαύστως εἰς πέτρην ποιοῦν αἱ σταγόνες.
 Τέλος δ' ἡμίσειαν ὥραν βαδίσαντες φθάνουν τὸ βάθος,
 Ὅπου βωμὸς φυσικὸς τοῦ ἁγίου ἐντρύφημα ἦτο,
 Ἐδρὰ δ' ὑπέκειτο λίθος μικρὸς, κι' ἐπεκάλυπτε μόλις
 Κάλυμμα τρίχινον δέρμα ὠχρὸν σκελετώδους ὀσίου·
 Γένειον δ' ἅμα καὶ κόμη λευκὴ διεδήλουν τὰ ἔτη,
 Ἄτινα ἔζησε, τέρπων εἰς θείας ἐκστάσεις τὸ πνεῦμα·
 Ἄμα δ' ἐπρόβαλον φῶς τῶν λαμπάδων κρατοῦντες οἱ ἄνδρες,
 Μέλαιναν βίδλον ἐκ χρόνων πολλῶν σωζομένην ἀνοιξας,
 Εἶπε φωνὴν ἡχηρὰν ἀπὸ λάρυγγος· χαύνου ἐκπέμπων,
 Κι' ἦδη γνώσκων θεόθεν τί ἦλθον ἐκεῖνοι ζητοῦντες·
 «Χαίρετε, τέκνα πιστὰ τῆς θεοσεκείας ἡμῶν τῆς ἀγίας,

Λάτρεις πατρίδος ἀλγούσης βαρείας δουλείας τὸ ἄλγος·
 « Ἄγκουρ, » ὁ Κύριος λέγει, « τοὺς στόνους ὑμῶν· πλὴν εἰσέτε
 Στίγματα μένουں πολλὰ τῆς ἀρχαίας ὑμῶν ἀνομίας,
 Εἶδωλ' ὅποταν δαιμόνων θεοῦς ἐτιμᾶτε, καὶ δόρυ
 Σείοντες, αἴμ' ἀδελφῶν ὡς ἐχθρῶν ἐρρόφατ' ἀμερίμνωσ· »
 Νέφος βαρβάρων, ὁποῖους ὁ κόσμος τῶν μέσων αἰώνων
 Εἶδε, θὰ ἔλθῃ μὲ πῦρ καὶ μὲ σιδήρον πάντ' ἐρημόνων·
 Σταύλους θὰ κάμῃ ναοὺς τοῦ Χριστοῦ· τοὺς τὰ μάλιστ' ὠραίους
 Παῖδας θὰ τάττ' εἰς ὀρδὴν περιτμήτων κυνῶν τοῦ Μωάμεθ.
 Οὗτοι δὲ σπάθην Βανδάλων πρὸς Ἑλληνας θέλουσι φέρει,
 Ὅτι δ' ὑπῆρχον τὸ πρὶν ἀδελφοὶ παντελῶς θ' ἀγνοῶσι.
 Κώδωνες θέλουں σιγήσει· καὶ μόνον εἰς ὄρη θὰ μείνουν
 Στένοντα τέκνα τῆς Κρήτης, φρουροὶ τῆς ἀρχαίας μας δόξης·
 Μόνοι ἀδάμαστ' οἱ ἄνδρες τῆς γῆς τῶν Σφακιῶν ὡς αἶγες
 Ἀγριαὶ θέλουں σκιρτᾶ, μὴ πληρόνοντες φόρον ὀνείδους,
 Ἵνα τῶν ὤμων ἐπάνω κρανίον δουλεύουν κομίζουں.
 Δόγιος τόλμην αὐτόθεν μεγάλην ποτὲ θὰ τολμήσῃ,
 (Γένος ξανθὸν ὅταν ἄψῃ πυρὰν ἐπὶ στόλου βαρβάρων,
 Μέγας δὲ σεισῇ σεισμὸς τὴν ἀκτὴν τῆς Ἀσίας καὶ Χίου)
 Ὅπως τὴν Κρήτην ποιήσῃ αὐτόνομον κράτος· πλὴν ἔδρα
 Θέλει σκληρὰ τῷ δοθῇ καὶ ποτόν· ἀντικρὺ δὲ καθρέπτῃς
 Σάρκας αὐτοῦ κοπτομένας εἰς μέρη μικρὰ θὰ δεικνύῃ,
 Ὅπως κί' ὁ μάρτυς αὐτὸς θεωρῇ τὴν δεινὴν κρεουργίαν.
 Δεύτερον σάλπιγξ μεγάλη ἐκείθεν τοῦ Ἰστρου τοῦ ἔθνους
 Σύμπαντος ἐγερσιν μ' ἦχον φρικτὸν θὰ σαλπίσῃ· τὸ δ' αἶμα
 Ἀχρὶ γονάτων ἐπάνω τῆς γῆς καθὼς ὁμόρος θὰ βρύσῃ.
 Οἴμοι! φρικῶδεις ἡμέραι! χαρὰ πλὴν ὅποια κατόπιν!
 Θρόνον θὰ ἴδουں ἐκεῖ, ὅπου θρόνος σοφίας τὸ πάλαι
 Ἐβίδε λίθοις ἀψύχοις ζωνῇ, καὶ τὴν ὅλην Ἑλλάδα
 Ἐθελγε, μύθους ἀρχαίους εἰς δράματα ζῶντα μορφόνων·
 Νοῦς δ' οὐρανόθεν ἐλθὼν τὸν ἐν πνεύματι ἵκησε Πλάστην.
 Φεῦ! δὲν τολμῶσι τὰ χεῖλη νὰ εἶπουں . . . πλὴν πρέπει. Καὶ πάλιν
 Θέλει ζυγὸς δουλικὸς τὴν ὠραίαν μας Κρήτην μιάνει,
 Ῥίπτων τὰς δάφνας χαμαὶ, ἃς ἐτῶν περιέδρεψε πάλῃ,

Ἡρώας νέους ἀξίους τοῦ κλέους τῶν πάλαι κοσμοῦσα.
 Ὅταν δ' ἀγνὴ νεολαία, ἐκ βάρων σχολῶν ἐγερθεῖσα,
 Πέραν τῶν στέρνων τῆς γῆς, τῆς τεκούσης ποτὲ Θρασυβόλους,
 Ῥίψῃ βαρὺν ἐφιάλτην, μαραινόντα δύστηνον ἔθνος,
 Ἐλθῇ δ' ἀπλοῦς κι' ἀφελὴς ἐκ βορρᾶ « βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων, »
 Ἄγων συμβῆαι σεμνὴν ἀπὸ γένους Καισάρων μεγάλων,
 Οὗτος θὰ γείνη ἐκεῖνος « ὁ ἀριστος », ὃν τὰ ἑξάνδρου
 Εἶχον ἀγγεῖλαι ποτὲ τάποπνέοντα χεῖλη, ἐνόων
 Σύμπαν τὸ γένος ἡμῶν εἰς ἓν κράτος ἀκμαῖον, καὶ τότε
 Θέλει κι' ἡ Κρήτη ὡς Φοῖβος ἐκ μέσου νεφῶν ἀναλάμψει,
 Αὖθις εἰς αἵματος ῥεῦμα βαπτίσασα μαύρας παλάμας.
 Δύω αἰῶνας ἀκόμη σκληραὶ θὰ μᾶς δένουν ἀλύσεις. »
 Εἶπεν ὁ ἅγιος ἐνθους, καὶ φῶς ἐκ τῶν δὺ' ὀφθαλμῶν του
 Ἐρρέυσεν, ἅμα δ' ἡ γλῶσσα εἰς ἦχον γλυκὺν ἀρμονίας
 Δύναμιν ἔλαβεν, ἥτις γερόντων ἰδίᾳ δὲν εἶναι.
 Λύει δ' ὁ κόπος τὰ μέλη, καὶ πίπτουν τὰ βλέφαρα κάτω.
 Νήδυμος δ' ὕπνος κατόπιν τὴν ὄψιν του κάτωχρον κάμνει,
 Κι' ἵπταται πλήρης χαρᾶς πρὸς τὰ ἄνω ἡ θεία ψυχὴ του.
 Πάντας δὲ πλήττει δεινὸς κεραυνὸς εἰς τὸ θέαμα τοῦτο.
 « Τί νὰ συνῆδη, » βοᾷ εἰς ἀγρότης πρὸς ἄλλον πλησίον·
 « Ἰδ' ὁ σφυγμὸς ἂν σαλεύῃ. » — « Διόλου » ἀπήντησ' ἐκεῖνος·
 Κι' αὖθις σιγὴ τῶν προσώπων τὴν ἄθυμον ὄψιν πιέζει
 Μόλις δ' ἀργὰ διαλύουν τὸ νέφος τῆς λύπης καὶ λέγουν·
 « Ἄγιος θρόνους δὲν θέλει τρυφῶν εἰς Παράδεισον· λάκκον
 Σκάψαντες θάψωμεν. » Ἄμα δὲ λίθωνον καίουν εὐώδη,
 Θέτουν σταυρὸν εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ ὑμνοῦσι τὸν Πλάστην,
 « Γῆν ἐλαφρὰν κι' αἰωνίαν » εὐχόμενοι « μνήμην ὀσίου. »
 Εἶτα δὲ πάλιν ἐκτὸς τὸ βαρύθυμον φέρουσι βῆμα.
 « Ἦκουσας ; δύω αἰῶνας εἰσέτι δουλείας σκοτία
 Θέλει καλύπτει τὴν Κρήτην· ὦ φοῖκη ! ἀπόρητον ἄλγος ! »
 Εἶπεν ὁ εἰς· « Σιωπὴν ἅς τηρήσωμεν, φίλοι, ἐν τούτοις,
 Ὡς ἴσως τὸ θαῤῥος ἀμβλύνουν τῶν νῦν πρὸς τὰς μάχας ζεόντων
 Λόγοι ψυχροὶ, τὴν ἐλπίδα παντάπασι κόπτοντες πλέον,
 Ὅτι ἐλεύθερος θέλει τὴν Κρήτην ὁ Φοῖβος φωτίσει. »

Ἴσω δ' ὁπόταν ὁ σάρκα λαβὼν ἐκ παρθένου Μεσσίας
 Ἰδῇ τὴν πίστιν ἡμῶν, ἀρετὴν καὶ ὁμόνοιαν ἔσως
 Στρέψῃ βουλὰς αἰωνίας, καὶ ἄγγελον στείλῃ νὰ σώσῃ
 Ἐνα λαὸν δυστυχῆ, οὗ πνοὴ τὰ στενάγματα εἶναι,
 Βρῶσις δὲ ἄρτος πικρὸς εἰς δακρύων τὴν ἄλμην βρεγμένος. »
 Εἶπε, καὶ πάντες εὐθὺς κατανέουν (ἄχ! πόσον πιστεύει
 Μία πονοῦσα καρδιά πᾶν ὅ,τι ποθεῖ) καὶ ἐπιθέτουν
 Ἄνω χειλέων, προθύμων χρησμοὺς ἱεροῦς ν' ἀναγγεῖλουν,
 Σφράγισμα μέγα σιγῆς, καταπνίγοντες ἔνδον τὸν πόνον.

Οὕτως ἀγνοῖ μαχηταὶ τοῦ Χριστοῦ εἰς τοὺς χρόνους τοὺς πρώτους
 Ἐκρυπτον ἔνδον τοῦ στήθους τὴν πίστιν αὐτῶν σιωπῶντες·
 Καίτοι δὲ βλέποντες ῥέον εἰς στρέβλας τὸ αἷμα τῶν τέκνων,
 Ἐχαιρον μένοντες ὅπου θρησκείας τοὺς ἔταξεν ὅρκος,
 Ὅπως ὁ Λάκων, οὗ πάντα τὰ σπλάγχνα κατέφαγ' ἀλώπηξ,
 Πρὶν μορφασμοὶ τοῦ προσώπου γαστροὶ ἐκδηλώσουσι ὁδύνας,
 Τόσπιν ἰσχὺν ἐπ' αὐτοῦ τῆς πατρίδος τὰ νόμιμα εἶχον!
 Πίστις τανῦν καὶ πατρὶς συνηνώθησαν· δύω δὲ πόθοι
 Αἰσθημ' ἐποίησαν ἓν, μετ' ἰσχύος διπλῆς πᾶσαν ἄλλην
 Ἐφ'esιν πνίγον εἰς βάθος ψυχῆς ὡς τὸ πῦρ φλεγομένης.
 Βλέπει δ' ὁ κόσμος μὲ θάμβος μικρὸν ἀριθμὸν τῶν Ἑλλήνων,
 Οὓς τῆς καρδίας ἡ ἔνθους ὁρμὴ πρὸς πολέμους ἐξάγει,
 Τρώγοντας πλήθη τυράννων, ὡς χεῖλη βιβρώσκ' ἡφαιστείου
 Φλόξ εἰς ἐντόσθια μαῦρα τῆς γῆς ἐνεργοὺς ἀοράτως.

Τέλος τῆς Θ'. ραίφωδιος.

ΚΡΗΤΗΙΔΟΣ

ΤΡΑΨΩΔΙΑ Γ.

"Ἦδη τάγνου ἔραστοῦ μου τάνιάτον τραῦμα θὰ ψάλω,
"Ὀν διὰ τρόπου δολίου προώρως εἰς Ἄδην θὰ πέμψουν.
Οὕτως ὁ θάνατος τρέχει τὸν ἄδικον λείπων τρυφῶντα,
Σπείδων δ' ἐκεῖ, ἐνθ' ἀγγέλων πνοὴν ἀναπνέουν ἄθωοι.
Τύραννοι πόσοι τὴν γῆν δὲν μιαίνουν, μὲ μόνον ἐν νεῦμα
Στέλλοντές πλῆθος πολὺ χιλιάδων θνητῶν εἰς τὸν τάφον!
Κι' ὅμως ὁ Πλούτων κωφεύει· ἢ φέρων κατάπληξιν κρούει,
"Ὅπου τυχὸν εὐεργέτης λαοῦ τὰς δυνάμεις του φθείρει,
Θῦμ' ἐαυτὸν χορηγῶν, ὅπως ἴδῃ πατρίδ' ἐλευθέραν.

Τάσκα, δὲν κλείεις τὴν νύκτα τὸ ὄμμα τῆς κόρης ἢ φοβίσις
Πᾶσαν τοῦ βίου τρυφὴν σ' ἀπεστέρησε· πλὴν ἐπιμένεις.
"Ὅμοιος δ' εἶσαι πρὸς ναύτην, τὴν θύελλαν βλέποντ' ἐμπρὸς του,
Κι' ὅμως μὴ θέλont' ὀπίσω τὴν πρύμναν νὰ κρούσῃ· καθότι
Κέρδος αὐτὸν παροτρύνει ζῶν ν' ἀπολέσῃ ματαίως.
"Ἴσως νομίζεις ὁ χρόνος πῶς θέλει πληγὴν θεραπεύσει,
"Ἦν τῆς Παφίας ὁ παῖς εἰς καρδίας διήνοιξε βάθος.
Πλὴν ἀπατάσαι· ἡμέραν ἐκάστην ὠχρότερον μᾶλλον
Γίνεται πρόσωπον, τέως ἀνθοῦν καθὼς κρίνον εἰς κῆπον.
Μίαν δὲ μόνην χαρὰν ἢ ταλαίπωρος νέα ἡσθάνθη,
"Ὅταν ἀγρότης τοῦ τόπου, ἐλθὼν κατ' ἀνέλπιστον τρόπον,

᾽Φώνησε· «χαῖρε, Κυρία! ὁ Δράκος ἐλεύθερος εἶναι»
 Ἦδη ἐπ' ἄκρων ὀνύχων ὄφρ' ὅς τ' ὦν βουνῶν ἀναβαίνει.»
 Πέντε τσεκίγια δὲ ὁ τερπνὸν ἀναγγεῖλας κερδήσας
 Φεύγει, βαλὼν κατὰ νοῦν, ἅν τι ἄλλο καὶ πάλιν ἀκούσῃ,
 Ὅπως προσέλθῃ καὶ λάβῃ τοιοῦτον ἀμόχθητον κέρδος.
 Οὕτω δὲ νέαν ἡ κόρη ζῶν ἑῖς τὰ μέλη λαμβάνει,
 Κάπως δ' ὀλίγην τροφὴν ἡδυνήθ' ἑῖς τὸ σῶμα νὰ δώσῃ,
 Ὅτε διάφορον ὅλως τοῖς Φράγκοις κατέλαβε πάθος.
 Δάκνουσιν οὗτοι τὰ χεῖλη· ψυχὴν δ' ἀλαζόνα πληγώνει,
 Ὅτι ἀπλοῖ χωρικοὶ ἐξήπατησαν δόλων ἐμπείρους·
 Κόρη δὲ γινώσκει κάμμιαν μὴ ἔχουσα τρόπων πανούργων,
 Δύω σκοποὺς ἀλαζόνας ὡς ἄφρονας ἐπαίξει παῖδας.

Ταῦτα βαρέως τὰ ὦτα τοῦ γέροντος πλήττουν φρουράρχου·
 Μέγας δὲ βράζει θυμὸς εἰς ψυχὴν Ἐνετοῦ ἀλαζόνος.
 Δίψαν αἰσθάνει· ἐντὸς τῶν ὤμων ἐντοσθίων, ἦν αἷμα
 Μόνον τὴν δύνανται ἔχει νὰ σβέσῃ, καθὼς τῆς ὑαίνης,
 Ὅστις ἐκδίκησιν θέλει πληγῆς ἐλαφρᾶς ν' ἀπολαύσῃ.
 Κράζων τὸν Βράγκαν λοιπὸν, τὸν ἐν ὅπλοις πρωτεύοντα, λέγει·
 «Χαῖρε, στρατάρχα λαμπρᾶς πολιτείας, ἥς μέγα τὸ κλέος!
 Εἶναι καιρὸς νὰ λυθῇ χαλινὸς συγκρατῶν στρατιώτας,
 Οὗς ἀκρατήτως πολέμων ἀγρίων ὁ πόθος ἐλαύνει.
 Θέλω τὸν Δράκον καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας ὅπλων ἐν Κρήτῃ,
 Ζῶντας ἢ ἄψυχον πτώμα ταχέως ἐνταῦθα νὰ ἴδω.
 Πᾶς αἱ δυνάμεις, ὅποσας ὡς ἑπαρχὸς τώρα προστάττω,
 Πᾶς ὁ χερσὸς, ὃν ἀθροίσας εἰς μέγα ταμεῖον φυλάττω,
 Ὅργαν' ἀπλᾶ θέλουν γεῖναι τὰς σὰς προσταγὰς ἐκτελοῦντα.
 Φέρε τὸ πῦρ πανταχοῦ· μὴ φεισθῇς οἰκιῶν ἢ ἀνθρώπων·
 Χεῖμαρρός· πρέπει τὸ αἷμα νὰ πνίξῃ τὴν σύμπασαν νῆσον,
 Ἵνα μὴ πλέον θρασεῖαν ὑφοῖ κεφαλὴν δαμασθεῖσα.
 Τί δὲ θὰ πράξῃς γνωρίζεις· πλείοτερον ἤδη δὲν λέγω·
 Σὺ θέλεις ἄρχων καλεῖσθαι ἐκτὸς τῶν τειχῶν τοῦ φρουρίου,
 Μένος δεινὸν ἐμφυσῶν, παροτρύνων δ' ὁρμὴν τοῦ ὀπλίτου,
 Ἵνα λαμπρὰν ἀμοιβὴν καὶ ὁ στρατὸς σου καὶ σὺ ἀπολαύσῃς,

"Όταν ὁ Κρῆς νὰ φεισθοῦν τὴν ζωὴν ταπεινῶς ἱκετεύσῃ."
 Εἶπεν ὁ Τάσκας· χαρὰ δ' ἐκ τῶν δύο τοῦ Βράγκα ὁμμάτων
 "Ἦστραψεν, ὅπως κυνὸς δεδεμένου ἡμέραν τοῦ θέρους,
 Μόλις δ' ἀργὰ λυομένου δεσμῶν, κι' ἐλευθέρως ὀδόντας
 Μέλλοντος, ὅπου πατήσῃ τοῦ κλέπτου τὸ βῆμα, νὰ μπηῇ.
 Πάραυτα δίδει λοιπὸν προσταγὴν, ἵνα πάντες ἐξέλθουν,
 "Όσοι νὰ φέρωσιν ὅπλα τὴν δύνανμιν ἔχουν, κι' ἀγῶνος
 "Ἦδη μετὰσχουν εὐκόλου, πλουσίῳ δ' εἰς λείαν ποικίλῃν,
 "Όστις τὰ γέρωχον μέλλει Γραικῶν ἀλλοδόξων νὰ κάμψῃ.
 "Ἄρμα δ' ἐκτὸς τῶν τειχῶν τοῦ φρουρίου κελεύει νὰ σύρουν,
 "Όπερ καρόκιον τότε ἀπεκάλουν, πελώριον πρᾶγμα!
 Εἶχε δὲ τοῦτο ἰστὸν ἐρυθρὸν κι' ὑψηλὸν ἐν τῷ μέσῳ,
 Οὐτινος τᾶκρον εἰς σφαῖραν χρυσῇν ἐτελεύτα· κι' εἰς ταύτην
 "Ἦτον ὁ ἅγιος Μάρκος πρὸς κύματα παίζων ἀέρος·
 "Ἔργον λαμπρὸν κεντημένον εἰς ὕφασμα στίλβον μετὰξῃς.
 Δύω δ' ὀθόναι λευκαὶ ἐκατέρωθεν τούτου ἐπέτων.
 Πάλιν μικρὸν κατωτέρω Χριστὸς εἰς σταυρὸν καρφωμένος,
 "Ἔτεινε χεῖρας παρέχων ψυχρὰν εὐλογίαν εἰς πλήθη,
 Θέλοντα λάτρεῖς αὐτοῦ καθὼς τράγων ἀγέλην νὰ σφάζουν.
 Τέσσαρα δ' ἤλαυνον ζεύγη βοῶν εἰς τροχοὺς παμμεγέθεις
 Τᾶρμ' ἐρυθρὸν καὶ αὐτό· κι' ἐρυθραὶ παρομοίως ὀθόναι
 "Ἀχρε ποδῶν καὶ τὰ κτήνη ἐκάλυπτον βάδην χωροῦντα.
 "Ἐμπροσθεν δ' ἦτο μακρὸν κι' ὑψωμένον· κι' ἐδῶ στρατιῶται
 Λόγχην προμάχου προτείνουν, οἱ μάλιστα πάντων ἀνδρεῖοι.
 "Όπισθεν δὲ παρομοίως ὀργάνων εἰδήμονες νέοι,
 "Ἐποχοὶ μούσης ἀρείου ἐντείνουν τὸ θούριον ᾄσμα.
 Πρὶν δὲ τῆς πόλεως ἔτι ἐκβῶσι, μακρὰν λιτανεῖαν
 "Ἐψαλὲν εἰς ἱερεὺς ζυρισμένον τὸ γένειον ἔχων,
 "Όστις παντοῦ ἠκολούθει ἀδρῶς μισθωμένος τὸ ἄρμα·
 Εἶχε δ' ἐμπρὸς τοῦ προσώπου συνάψῃ τὰς δύο παλάμας,
 Κι' ὅλος ὑπόκρισις ἄνω τὸ ἄψυχον ἔστρεφεν ὄμμα.
 Τέλος δὲ πλήθος περάνας πολὺ προσευχῶν, γονατίζει·
 Κάμπτουν δὲ πάντες ἐπίσης τὸ γόνυ, κι' ἐπάνω τοῦ στήθους
 Χεῖρας σταυρόνουν ν' ἀκούσουν εὐχὴν μοναχοῦ ἱερέως,

Ἦν ἐκ καρδίας πνιγμένης εἰς πάθη τοῦ κόσμου προφέρει.
 Οὕτω δ' ἐκεῖνος ἠύχθη φωνὴν ζωηράν ἐπιτείνας·
 «Ὑψιστε δῶσε Θεέ, πρὸς τὸ δόγμα σου πάντες νὰ στρέφουν,
 Ὅσους χωρίζει τανῦν ἀνοσίου αἵρέσεως σχίσμα·
 Ἄλλως τὸ πῦρ σου νὰ καύσῃ ὡς ἄχυρον ἄνομον πάντα,
 Ὅστις ἐπάνω τῆς γῆς ὡς θεὸν δὲν δοξάζῃ τὸν πάπαν.»
 Εἶπε, καὶ πάντες «ἀμήν» τὸν πλησίον μισοῦντες φωνοῦσι,
 Καίτοι πρῶϊάν ἐκάστην πατέρα τὸν Πλάστην καλοῦντες,
 Ἐλεγον «ἄφες ἡμῖν ἁμαρτίας, κι' ἡμεῖς συγχωροῦμεν.»

Ὅχλος ἐν τούτοις πολὺς ὀπλοφόρων κι' ἀνδρῶν τοῦ πολέμου
 Ἐξ τῆς πύλειος βαίνουν καὶ φθάνουν εἰς γέφυραν, ἥτις
 Μίαν ἀπέχουσα λεύγαν μακρὰν τῶν Χανίων, ἐπάνω
 Κεῖται χειμάρρου ὀγκοῦντος θολὸν τὸν χειμῶνα τὸ ρεῦμα.
 «Τρέμουσα» δ' ὄνομα εἶχεν ἐκ λόγου τοιοῦτου μυθώδους,
 Λεῖψανον ὄντος βεβαίως τῆς πάλαι θυσίας ἀνθρώπων.
 Δόγμα ὑψηλίστη ποτὲ νὰ κτισθῇ ἐπὶ δέκα κιόνων
 Γέφυρα ὅτι πολλοὶ τὸν χειμῶνα ἐπνίγοντ' ἐκεῖθι.
 Τέκτων ὁ πρῶτος λοιπὸν ἐσχεδίασε μέγιστον ἔργον,
 Θέλων νὰ δείξῃ πῶς μάτην δὲν ἔχει τὴν φήμην, κι' ὀγκώδεις
 Λίθους σωρεύσαντες πλῆθος τεκτόνων ἀρχίζουν νὰ κτιζοῦν.
 Ὅτι πλὴν εἶχε τὸ φῶς τῆς ἡμέρας κτισμένον ἐπίθῃ,
 Εὕρισκον κάτω πεσὸν τὴν ἐπαύριον δράκων συρίττων
 Ἐλεγον ὅτι ἐκρήμνιζ' ἐρπύζων ἐκεῖσε τὴν νύκτα.
 Κι' ἔχαιρον μὲν οἱ ἐργάται, νομίζοντες ὅτι ἐν χρόνῳ
 Θέλουν πολλῶ τῆς ἡμέρας μισθὸν τακτικὸν ἀποφέρει·
 Πλὴν τὰρχιτέκτονος εἶχε τὴν μαύρην ψυχὴν ἢ ἀνία
 Θλίψει, ὡς βάρος καρδίας τὸ στήθος ἀνθρώπου νοσοῦντος.
 Καὶ ποτε κλίνας πρὸς ὕπνον, ὃν ἔφερεν ὕδωρ μετ' ἤχρῳ
 Ἦρον ἐν ὥρᾳ θερμῇ μεσημβρίας ὑπ' αὔραν πλατάνου,
 Ὀνειρον εἶδε, πῶς πρέπει θεμέλιον σάρκες ἀνθρώπου,
 Ὅπως ἡ γέφυρα τέλος κτισθῇ ἀσφαλῶς, νὰ τεθῶσι·
 Κι' ὄχι ἀνθρώπου κοινοῦ, ἀλλ' αὐτῆς τῆς ὡραίας συζύγου,
 Ἦν τεσσαράκονθ' ἡμέρας ἀπῆλαυσε μόνον ὁ τάλας.

Χρόνον διστάζει πολύν· πλὴν νικᾷ τῶν σκωμμάτων ὁ φόβος,
 Ἄτιν' εἰς ἄπρακτον ἔργον χαίρεκακος φθόνος τοξεύει.
 Στέλλ' ὑπερέτριαν, ἥτις τοιαῦτα 'ς τὴν νέαν μὴνύει·
 «Βάλε τὸ φόρεμα 'κεῖνο, ὃ σ' εἶχεν ὡς νύμφην στολίσαι,
 Κι' ἔλα τὸ «χαῖρ'» εἰς πιστοὺς συγγενεῖς καὶ ἑταίρους εἰποῦσα.»
 Πέπλον δ' ἐκείνη μετὰξῃς ἐνδύεται· πλῆθος χρυσοῦ
 Πέριξ κρινόχρου λαμποῦ περιθέτει κι' ἀβρῶν βραχιόνων·
 Λάμπει δ' ὡς ἄστρον τοῦ θέρους κι' ὠραία σελήνη χειμῶνος,
 Ὅταν οἱ φίλοι δακρύων πληροῦσι κανθοὺς τῶν ὀμμάτων,
 «Χαῖρε» τοιοῦτον καλὸν οἰωνὸν μὴ θαρρόυντες δικαίως.
 Ἦλθε δ' ἡ νέα κατόπιν, κι' εἰς γεῦμα τοὺς τέκτονας εὔρει·
 Σφίγγει τὴν χεῖρα τάνδρός της, πανύστατον δ' ἄρτον ἐσθίει·
 Λόγον δ' ἀκούει τοιοῦτον σκληρὸν ἐκ χειλέων φιλτάτων·
 «Χαίροις, ὠραία μου νύμφη, ὡς ἄνθος φαιδρὸν εἰς τὴν ὄψιν!
 Μ' ἤρπασαν νύμφαι ὑδάτων προχθὲς τὸν χρυσοῦν ἀρράβωνα,
 Ὅν μοι ἐχάρισε, ὅτε τὸ πρῶτον ἐδένομεν πίστιν.
 Εἶναι δ' ἐνταῦθα· κάνεις πλὴν αὐτὸν δὲν τολμᾷ νὰ ἐγγίσῃ.
 Σὺ τὸν δακτύλιον μόνη θὰ λάβῃς ἢ δώσασα· κεῖται
 Ἴδε τον! ὅπου ἡ κοίτη βαθύτερον εἶναι σκαμμένη.»
 Τότε δ' ἐκείνη τὸ βῆμα βραδέως προσάγουσ' ἐκεῖσε,
 Κύπτει νὰ λάβῃ βαρεῖς πλὴν ἐπάνω της πίπτουσι λίθοι·
 Ἀσβεστος δ' ἅμα πολλὸς καὶ πηλὸς τῆς καλύπτουν τὸ σῶμα,
 Ὅτε τὸν ἔσχατον λόγον ἐκπνέουσ' ἡ τάλαινα λέγει·
 «Ἐρρε, μανία τῆς δόξης! εἰς πρόωρον κρύπτουσα τάφον
 Ζῶσαν τὴν σύζυγον· θέλω κατάραν δεινὴν ἐκφωνήσῃ·
 Ὅπως αἱ χεῖρές μου τρέμουν, νὰ τρέμῃ τὸ κτίριον ὅλον,
 Κι' ὅπως τὸ σῶμά μου θλίβει σπασμὸς, νὰ συσπῶνται οἱ λίθοι,
 Οἵτινες θέλουν ὁμοῦ τῆς γεφύρας τὴν στέγην μορφώσαι.
 Εἵμεθα τρεῖς ἀδελφαί· ὑπὸ λίθου αἱ δύο κοιμῶνται·
 Μία στηριζέει ναὸν μοναχῶν, κατοικίαν δ' ἡ ἄλλη·
 Τρίτη δ' ἐγὼ θέλω σείει τὴν γέφυραν βάλλουσα στόνους.»

Ταῦτα γενόμενα πάλαι δημῶδεις ἀνέφερον λόγοι·
 Κέντρον δὲ τότε πολέμου αὐτόθι ποιοῦσιν οἱ Φράγχοι.

Στήνει πλησίον δ' αὐτῆς τὴν σκηνὴν τοῦ ὁ Βράγκας, καὶ πέριξ
 Κρύπτουν τὴν γῆν, ὡς πτερὰ καταπτάντων ὀρνίθων, ὀθόνηι,
 Ἄς ὑπὸ κύκλιον σχῆμα μορφόνουν οἰκίσκους οἱ Φράγκοι.
 Πνίγει καπνὸς μαγειρείων τὸν εὐδιον πάντοτ' αἰθέρα,
 Ὅστις βροντὰς φονικὰς ἀπειλεῖ κατ' αὐτῶν μετ' ὀλίγον,
 Ὅλος ὀργῇ θεωρῶν τὰς ἀγνάς του πτυχὰς νὰ μολύνουν.
 Δίψα στομάχων ξηραίνει ταχέως τὰς βρύσεις, κι' ἡ κόνις
 Ἄνω, καθὼς αἱ νεφέλαι, πετώσα τὰ ὄμματα βλάπτει.

Γράμμα δ' ἐν τούτοις ὁ Βράγκας ἐκπέμπει τοιοῦτον τῷ Δράκῳ
 «Χαῖρ', ἀρχηγέ τῶν ἐν Κρήτῃ κρατούντων τὰ ὅπλα Ἑλλήνων!
 Εἶμαι ὁ Βράγκας ἐγὼ, στρατηγὸς μισθωτῶν ἀκουσμένους,
 Ἔχω δὲ πᾶσαν ἐδῶ ἐξουσίαν πολέμου κι' εἰρήνης.
 Ὅθεν, ἂν θέλῃς, λαβῶν τῶν ἀρχόντων τοὺς πρώτους κατὰβα'
 Ἴσως μὲ λόγους τὴν ἔριν αὐτὴν καταπαύσωμεν' μῆτε
 Πόλεμος γείνη σκορπίζων παντοῦ τοῦ ὀλέθρου τὸ σπέρμα.»
 Ἐγραψεν οὕτως ὁ βλαξ, βλακιστέρους νομίζων τοὺς Κρήτας.
 Ἦλθε δ' ὁ φέρων τὸ γράμμα, κι' εὗρεκε τὸν Δράκον εἰς λόφον,
 Ἐνθα οἱ ἄρχοντες πέριξ εἰς χλόην χαμαὶ καθισμένοι,
 Ἐλεγεν ἕκαστος τί σκοπιμώτερον ἦτο νὰ πράξουν,
 Ἴνα μηδεὶς τῶν ἐχθρῶν εἰς βουνὰ δυνηθῇ νὰ πατήσῃ.
 Γέλασ' ὁ ἦρωας δὲ τότε ψυχὴν μικρολόγον αἰκτείρας,
 Κι' εἶπεν ἰδὼν ἀθορύβως τὸν δόντα τὸ ἔγγραφον Φράγκων,
 Ὅστις μὲ κλάδον ἐλαίας προσῆλθεν εἰς στρατεύμ' Ἑλλήνων
 «Ταῦτ' εἰς μικρόφρον' ὀπλίτην, πωλοῦντα ζωὴν καὶ καρδίαν,
 Ὅργανον ἔν' εὐτελὲς ἀλαζόνων σκοπῶν χρησιμεύῃ,
 Λέγε» «καὶ ἄλλοι προτοῦ τὴν ὁδὸν ἐδοκίμασαν ταύτην
 Πλὴν ὁ τῶν παίδων καιρὸς εἰς τὴν Κρήτην ὀπίσω δὲν στρέφει,
 Ὅτε προτείνοντες λόγους ψευδεῖς κι' ἀπατῶντες ἀθώους,
 Ὑστερον ἄνω καμάκων ἐκρέμων τοὺς τάλανας Κρήτας.
 Ἄνδρες τανῦν ἐννοοῦντες τὴν πᾶσαν ὑμῶν πονηρίαν
 Γλῶσσαν λαλοῦσι πυρὸς, καὶ ἄς ἐλθῇ αὐτὴν νὰ λαλήσῃ.
 Ἄλλως τί θέλει; ἄς στείλῃ ἀνθρώπους ἐδῶ νὰ τὸ εἰπουν.
 Κι' ἂν μᾶς συμφέρῃ, τοὺς λόγους αὐτοῦ θὰ δεχθῶμεν προθύμως.»

Ταῦτ' ἀφοῦ ἤκουσ' ὁ φέρων τὸ γράμμα, τὸν Βράγκαν ἐκ νέου
 Σπεύδει νὰ ἴδῃ, τὰ πάντα δ' ἀγγείλῃ ᾗ ἐκείνῳ ταχέως.
 Δέξιν δ' αὐτὸς δὲν προφέρει, καὶ μόνον τὰ χεῖλη του δάκνει,
 Ἦδη νοῶν ὅτι μέλλει σπουδαῖον ἀγῶνα ν' ἀρχίσῃ
 Μ' ἄνδρας βουνῶν καὶ μεγάλου φρονήματος πλήρεις ὀπλίτας.
 Νέον δὲ κήρυκα πέμπει, τοιαῦτα μηνύων τῷ Δράκῳ·
 « Ἄν ἀληθῶς ἥσυχίαν ποθῆτε, καὶ θέλετ' ἡ τάξις
 Πᾶσαν τὴν νῆσον ὑμῶν εἰς ὀλίβους ἡμέρας ν' ἀγάγῃ,
 Δότε τὰ ὄπλα· ἀφορμὴ αἰωνίων ἐρίδων δὲν εἶναι ;
 Πότε παρῆλθ' ἐορτὴ χωρὶς φόνος μητέρας νὰ θλίψῃ ;
 Βίαιος πότε θυμὸς ἀγροτῶν δὲν ἐκσπᾷ πρὸς μαχαίρας ;
 Πότ' ἀκουσίως δὲν καίει βραχίονας εὐφλεκτοῦ ὕλη,
 Ὅταν εἰς χεῖρας ἀπείρων αἰφνίδια σίδηρον θραύσῃ ;
 Φέрте τὰ ὄπλα, καὶ εὐκόλως ἡμεῖς ἐλαφρύνομεν βάρη
 Φόρων, δασμῶν καὶ λοιπῶν δυσβαστάκτων δεινῶν ὑπηκόου,
 Ὅταν ἐλλείψουν ἐντεῦθεν πυρὰ, εἰς ἀφρόνων παλάμας
 Εὐκόλον ὄργανον, ὅπως αὐτοὺς καὶ τὸν τόπον ταραττοῦν·
 Ταῦτ' ἀφοῦ ἤκουσ' ὁ Δράκος, ἀπόκρισιν στέλλει τοιαύτην·
 « Πόσον ὠραία ἐσκέφθη ὁ Βράγκας, θαυμάζω· τοῦ λύκου
 Θέλει τοὺς ὄνυχας ἐξῶ καὶ ὀδόντας νὰ σύρῃ, διότι
 Οὗτος, πρὸς τίγρεις παλαιῶν, μ' αὐτοὺς σωτηρίαν εὕρισκε·
 Τότε δὲ πάντ' ἐν εἰρήνῃ βεβαίως θὰ λάβῃσι πέρας·
 Φόρους δ' ἡμεῖς καὶ δασμοὺς, παραδόντες τὸν σίδηρον, ὅσους
 Ἀπληστοὶ θέλουν ψυχαί, θὰ πληρῶνομεν ἥσυχᾳ κτήνι.
 Ἄκουσον, κήρυξ, τοιαῦτα τῷ Βράγκᾳ εἶπε, κυρωμένα
 Μ' ὄρκον παρ' ὅλων ἡμῶν εἰς νῆον ἱερὸν τοῦ Ὑψίστου·
 « Μ' αἶμα αἰώνων βαμμένα τὰ ὄπλα δὲν δίδουν οἱ Κρήτες.
 Ταῦτα τοῖς εἶναι πατρὶς καὶ βεβαία ἐλπίς σωτηρίας·
 Ταῦτα χαρὰ καὶ παιδρῶν πανηγύρεων ὄργανα· πᾶς τις
 Σέβας μ' αὐτὰ ἐπιβάλλει· ἐρ' ὅσον δὲ χρόνον τὸ γόνυ
 Αἶμα θερμὸν θὰ κινή, καὶ ἡ πνοὴ θὰ κουφίξῃ τὸ στῆθος,
 Ὅπλα δὲν δίδουν μ' αὐτὰ εἰς τὸν μέλανα τάφον θὰ ἐμβουν.
 Ὅστις δ' αὐτὸν ἱκανὸν θεωρῇ νὰ τὰ λάβῃ με βίαν,
 Ἐνθα τῶν βράχων ὀπίσω χαρακμ' ἐγείρουν ὀπλίται,

Οὗτος ἄς ἔλθῃ· τὰς μάχας δὲν φεύγουσι παῖδες Ἑλλήνων·
 Οὔτε τρομάζουν σφοδρὰς κανονίων βολὰς εἰς τὰ ὄρη.»
 Ταῦτα τῷ Βράγκᾳ εἶπέ· τὸν προσμένω δὲ τάχιστα· ἄς ἔλθῃ.»
 Εἶπε, καὶ πάραυτ' ἀφοῦ ὁ τῶν Φράγκων ἐμάκρυνε κήρυξ,
 Κράζας τοὺς πρώτους ἐν ὅπλοις, τοιοῦτον ἀπέτεινε λόγον·
 «Πλέον δὲν εἶναι καιρὸς, ἀδελφοί, νὰ βραδύνωμεν· πρέπει
 Πρὶν τοῦ πολέμου ἡ λύσσα καθ' ὅλον ἀνάψῃ τὸν τόπον,
 Πάντα ἡμῶν τάσθην ν' ἀποθέσωμεν πλάσματα, ὅπου
 Τρύπαι τῆς γῆς ἢ ὀρέων ἐκ φύσεως φρούρια κεῖνται.
 Πέμψωμεν ἄνδρας λοιπὸν ν' ἀναγγεῖλωμεν ὅτι ταχέως
 Χρεῖα ν' ἀφήσουν τὰ κάτω πλησίον θαλάσσης χωρία,
 Μήποτ' οἱ Φράγκοι τὰθῶά μας βρέφῃ ὡς δαίμονες σφάζουν,
 Ἡ τὰς κοιλίας ἀνοίξουν ἐγκύων, ποθοῦντες νὰ φάγουν
 Ἐμβρυα, ἢ τὰ σκληρὰ τῶν γερόντων ὅστέα συντρίβουν.
 Σπεύσατε· βλέπω τὰ ὅπλα ὁ Βράγκας ζητεῖ, καὶ βεβαίως
 Πόλεμον θέλει βαρὺν, ἀρνηθέντων ἡμῶν, ἐπεγεῖρει.»
 Εἶπε, κι' εὐθὺς ἐπαρχίας ἐκάστης οἱ πρῶτοι ὀπλῖται
 Στέλλουσιν ἄνδρας τοὺς πόδας ταχεῖς πανταχοῦ εἰς τὰς κόμας,
 Ὅπως ἐγείρουν τοὺς πάντας, ἀγγέλλοντες ὅτι ταχέως
 Σίδηρος μέλλει καὶ πῦρ νὰ διέλθῃ τὴν σύμπασαν νῆσον,
 Κι' ἄμμοιροι μάθουν γυναῖκες τί μέλλουν εἰς μάχας νὰ πάθουν.

Ἐργων ἡμέρα ἡ πρώτη ἀνέτελλε, κι' ἄλλαι κοπάνους
 Ἐχουσ' εἰς χεῖρας, ἐπάνω πλακῶν κατεκτύπουν χιτῶνας,
 Ὅπως λευκάνουν αὐτοὺς, καὶ ποιήσουν ὡς χάλικας λείους,
 Οὓς καταλείβουσιν ἀπ' ὄρους κρυστάλλινον ρεύμα κυλίσαι·
 Πόδας δὲ μέχρι γονάτων γυμνοὺς εἰς τὸ ὕδωρ βυθίζουσιν.
 Ἄλλαι δὲ θλίβουσι ζύμην μὲ χεῖρα νευρώδη κι' ἀνάπτουν
 Κλίβανον· ἐνθα κατόπιν θὰ θέσωσιν ἄρτους κριθίνους.
 Ἄλλαι ἠνδυμέναι ὡς ἄνδρες βοσκῶν ἐκτελοῦσι τὰ χρέη.
 Ἐτεραι πάλιν ὑφαίνουν κινουῖς· ἐνδεξίως τοὺς κτένας,
 Κρούουσαι πέταλ' ἱστοῦ, καὶ τοῦ στήθους ἐπ' ἄδουσαι πόθον,
 Ὅν νεανίας ἀκμαῖος εἰς θέρους ἐνέβαλεν ὦραν
 Σφίγγων δεσμίδας καὶ βλέπων τὴν κόρην δρεπάνην κρατοῦσαν.

Ἄλλαι τοὺς οἴκους σαρόνουν, κι' εἰς παῖδας τροφήν ἐτοιμάζουν,
 Μέλλουσαι πάλιν κατόπιν εἰς βρέφη νὰ δώσωσι γάλα.
 Ἄλλαι δὲ περίεξ λεχοὺς ἐπωδὰς ψιθυρίζουν, μὴ βλάψουν
 Δαίμονες ἄρτι τεκοῦσταν· ἧ λύουν κλωστὰς τοῦ νηπίου,
 Ἄς ἱερεὺς πρὸ τριῶν ἡμερῶν εἰς τὸ στήθος, βαπτίσας,
 Ἔδωκε' εἰς σχῆμα σταυροῦ, φυλακτὸν ἀσφαλὲς μετὰ ταῦτα,
 Ὅπως καθ' ὅλον τὸν βίον ὡς ἄγρυπνος φύλαξ ὑπάρχη.
 Ἴππους ποτίζουν ἀλλοῦ, ἐτοιμάζουσ' εἰς δρόμον τοὺς ἀνδρας.

Οὕτω κινεῖνται γυναῖκες χωρίων, ὁπότεν ἀκούουν
 Κήρυκος αἵφνης φωνήν· «Τὰς οἰκίας ἀφήσατε· πέραν
 Ἄσυλον ὄρη ζητεῖτε, κι' ὅπας εἰς τὴν γῆν βυθισμένας·
 Ἐρχοντ' οἱ Φράγκοι· ταχέως σφαγῆς θέλουν δώσει σημεῖον.»
 Τότε δ' ἀκούεις θρηνοῦσας γυναῖκας καὶ παῖδας νηπίους·
 Γέροντας, οὓς δὲν κομίζουν εὐκόλως οἱ τρέμοντες πόδες.
 Ὅ,τι δ' εὐκόμιστον ἔχουν, χρυσίον ἢ ἄργυρον, θέτουν
 Ἄνω γοργῶν ἡμιόνων τροφὰς δὲ λαμβάνουν ἐπίσης.
 Κι' ἔπεσε βάρος τοσοῦτον εἰς κτήνη πανίσχυρα, ὥστε
 Μόλις τοὺς πόδας κυκλοῦσι, κι' ἐνίοτε ἀκάμπουν τὸ γόνυ.
 Ἐπειτα δὲ πρὸς τὰ ὄρη βαδίζουν, κι' ἀρχίζουν ἐνταῦθα
 Πάθη πολλὰ καὶ μεγάλα. Μητέρες κρατοῦν εἰς ἀγκάλην
 Βρέφη, καὶ ἄγουσι παῖδας ἐκτείνουσαι χεῖρας, ἧ φέρει
 Ἄνω τῶν ὤμων μικρὸν ἀδελφὸν μεγαλύτερος ἄλλος.
 Ἄλλοθι δὲ συγκατοῦσι παρθένων τοὺς πέπλους παιδιὰ,
 Κλαίοντα, ὅτι σπευδούσας δὲν δύναντ' ἐκείνας νὰ φθάσουν.
 Βάρος οἱ γέροντες εἶναι κι' αἱ γραῖαι αὐτὰς δ' ὅταν ἦναι
 Δύσβατοι δρόμοι μικροὶ ἐπὶ ἄκρας ὄρεων, εὐρώστων
 Νέων ἐπαίρουν μυῶνες· κι' ὁ καύσων μ' ἰδρῶτα τοὺς βρέχει·
 Νύκτες δὲ πάλιν ψυχροῦ φθινοπώρου δεινῶς κατατρύχουν.
 Φθάνουν δ' ἐν τούτοις εἰς κόμας ἀνδρῶν ὀρειῶν τῶν πεδίων
 Τέκνα· πλὴν πόσοι ἐκεῖ θὰ χωρέσουν; κατάραι ἀκούεις,
 Λέξεις βλασφήμους πολλὰς, τὴν πονοῦσαν ψυχὴν ἐκδηλούσας.
 Καί τις γυνὴ ἐκβοᾷ· «Μαύρη γῆ, δὲν ἀνοίγεις τὰ σπλάγχνα
 Δαίμονας νέους, τοὺς Φράγκους, νὰ φάγῃς;» Μεμψίμοιρος δ' ἄλλη

« Ἄχ! τί μᾶς ἔκαμ' ὁ Δράκος! » φωνάζει· — « Σιώπα », δ' ἑτέρα
 Λέγει βαδίζουσ' ὁμοῦ, « δυστυχοῦσα Πατρίς τὸ προστάττει. »
 Ὅσω δ' ἀνώτερον βαίνουν, βουνῶν ἀκρωρείας ζητοῦντες,
 Τόσον αὐξάνουν τὰ ἄλγη· γερόντων τὰ δύναντα μέλη
 Ὅλως μαραίνονται· πίπτουν νεκροὶ καθὼς ἄβρωστα κτήνη,
 Ἀσπλαγχνός ἄτιν' ἀνὴρ μὲ δυσκόμιστα βάρη φορτόνει.
 Γάλα μητέρων ὀξὺ δηλητήριον γίνεται· βρέφη
 Θνήσκουν εἰς πᾶσαν στιγμήν, ὡς ὁπότεν λοιμὸς καταλάβῃ
 Πόλιν ἀνθρώπων μεστήν, καθ' ἣν ὥραν φλογίζει τὸ θέρος.
 Τάλανες βλέπουν πατέρες ἐμπρὸς τῶν ποδῶν νὰ ἐκπνέῃ
 Παῖς προσφιλῆς, ἥ καὶ μόνη ἐλπίς ἐν τῇ μέλλοντι χρόνῳ·
 Κᾶπου δὲ γέρων ὀπίσω βοᾷ, καὶ ἡ τρέμουσα γλῶσσα
 Βάλλει φωνὴν καὶ τοῖς λίθους αὐτοὺς πρὸς τὸν οἶκτον κινουσα·
 « Ἀάθε με, τέκνον, κι' ἐμέ, μὴ μὲ σφάξουν ὡς κτήνος οἱ Φράγχοι,
 Γεῖνουν δὲ βρῶμα κοράκιων αἱ σάρκες δυστήνου πρεσβύτου. »

Πόνος δ' ἐν τούτοις δριμύς τῶν ἀνδρῶν κυριεῖται τὰ σπλάγχνα.
 Εἰς δὲ καὶ πρότερον ἤδη ποτὲ μὴ θελήσας νὰ γείνῃ
 Κίνημα, ἔχον σκοπὸν τῶν τυράννων τὴν δίωξιν, τότε
 Βλέπων τὰ πάθη τῶν τέκνων αὐτοῦ καὶ τὸ μέλλον εἰκάζων,
 Λόγους προδότου σχεδὸν ἀνεφώνησεν οὕτως· « ὦ φίλοι,
 Ὅταν κατόπιν τοῦ νῦν φθινοπώρου χειμῶν καταφθάσῃ,
 Θέλομεν πῶς διαθέσει τάνηλικα βρέφη, γυναῖκας
 Ἡδὴ πρὸς γένναν ἐτοίμους, ἐπάνω χιόνων καὶ πάγων
 Ἄνευ τροφῶν ἱκανῶν, σκεπασμάτων μαλλίνων; ὁ γέρων
 Πῶς θέλει ζήσει, ἂν οἶνον θερμὸν καθ' ἑκάστην δὲν πίνη;
 Ἔστω ἀνάθεμα ἔς ὅσους ἐσκέφθησαν πάλιν ἀκαίρους
 Ὅλην τὴν Κρήτην εἰς αἷμα νὰ πνίξουν καὶ θάψουν τοσοῦτους,
 Πράγματ' ἀδύνατα τῶρα ζητοῦντες, ἐνῷ μετὰ χρόνον
 Ἴσως ὀλίγον θὰ ἦτο πολὺ εὐκολώτερον τοῦτο.
 Ἀπελπισ, ὄχι, δὲν θέλω, ζητῶν ἐλευθέραν ἡμέραν,
 Τοῦτο τὸ φῶς τοῦ ἡλίου προῶρως νὰ παύσω νὰ βλέπω.
 Ἄγετ' ὁμοῦ, ἀδελφοί, ἂν τὸν νοῦν δὲν σκοτίζει ἡ καρδία,
 Ἄγετε· θέλομεν εἶπει τοῖς Φράγχοις· « ἀδὲν ἔχομεν ὅλως

Μέρος ἡμεῖς εἰς τὴν στάσιν, ἣν ἄφρονες ἤγειραν ἄνδρες·
 "Ψυχοὶ μένομεν, κι' ὅσα προτοῦ θά πληρόνωμεν πάλιν." »
 "Λεγετε· μὴ θεωρῆτε ματαίως τοὺς θνήσκοντας." Εἶπεν,
 "Ἐτι καὶ πρὶν πρὸς τὰ πλῆθη τοιαῦτα τινὰ ψιθυρίσας.
 Κρύπτων δὲ τότε νοσοῦσαν ψυχὴν ὑπὸ πάθους χρυσίου,
 "Ἠλπίζεν ὅτι θ' ἀμείψῃ τὸ μέλλον τὴν νῦν εὐφυΐαν,
 Κι' εὗρισκε λέξεις ψυχροῦ λογικοῦ, νὰ πλανᾷ τοὺς ἀπείρους.
 Τότε πλὴν αἴφνης φωνὴ ἀντηχεῖ, καθὼς στόνος θαλάσσης,
 "Ἦτις ἐν ὥρᾳ θυέλλης ὀργίλῃ πρὸς πέτραν ἐκσπᾶται.
 "Στῆθι, προδότα," βοᾷ εἰς ὀρείτης, «κι' ἐκ μέρους μου λάβε
 Δῶρον μικρόν· αἰωνίως δ' εἰς ἥρεμον κλίνῃ κοιμήσου·
 "Ὅταν τοσοῦτον ποθῇς τῆς εἰρήνης τὸν ἥσυχον ὕπνον." »
 "Ἐτε δὲν εἶχε πικρὸν τελειώσει καὶ φρόνιον σκῶμμα,
 "Ὅτε βολὴ πιστολίου χαμαὶ τὸν προδότην κυλίνει·
 Λάκκον δ' ὀρύττουσιν ἄλλοι ταχέως, καὶ θάπτουν τὸ πτώμα·
 Σύμπαν δ' ἀράται τὸ πλῆθος κατάρας δεινὰς ἐπὶ πάντα,
 "Ὅστις τὰ χεῖλη του πλέον πρὸς λόγους τοιοῦτους ἀνοίξῃ.
 Βαίνουν δ' ἐν τούτοις πολὺ σκυθρωποὶ τὰς ὁδοὺς τῶν ὀρέων,
 "Ἀσυλον ὅπως δρομαῖοι ἀνεύρουν τῆς λύσεως τῶν Φράγκων.

"Ἦσαν δ' ἀνέκαθεν πύργοι ἀπόρθητοι ταῦτα τὰ ὄρη,
 "Ἐνθα προσφεύγουσι νῦν τὰ ταλαίπωρα τέκνα τῆς Κρήτης.
 Θαῦμα δὲ μέγα τὸ ὕψος καὶ μῆκος αὐτῶν θεωροῦντες,
 "Ἐπλάσαν μῦθον τοιοῦτον οἱ πάλαι τὴν Ἰδὴν οἰκοῦντες·
 "Ὅταν ὁ Ζεὺς τοῦ Ὀλύμπου κατέλαβ' ἡσύχως τὸν θρόνον,
 "Ἐχων δ' ὀφρὺς τὰς νεφέλας, ἐκράτει τοῦ κόσμου τὸ σκῆπτρον,
 "Ἦλθεν ἡ Ἰδὴ, τῆς Κρήτης ἡ νόμῃ, καὶ εἶπε τοιαῦτα·
 «Ζεῦ, τὸ γνωρίζεις· ὑπῆρξα ἐγὼ ἡ τροφὸς σου ἡ πρώτη·
 Σ' ἐθρεψα μ' ἄφθονον μέλι καὶ γάλα αἰγὸς τῶν ὀρέων,
 "Ὅταν πατὴρ ἀδηφάγου σ' ἠπείλουν ὀδόντες· καὶ δόρυ
 Κρούων ὁ Κρῆς ἐπ' ἀσπίδος σ' ἐφύλαξε νήπιον κλαῖον.
 Τώρα τὸ γένος μου πλέον πολὺ ἐπηυξήθη κι' ὁ τόπος,
 "Ὅν εἰς τὸ κέντρον τῆς γῆσου κατείχομεν, ἥδη δὲν φθάνει·
 Πρόσταξον ὅπως τὰς χεῖρας ἐκτείνουσα πᾶσαν σκεπάσω.»

Εἶπε, κί' ἐπένευσ' ὁ Ζεὺς τὰς ὀφρῦς κατασεῖσας ἥρεμα·
 Κράζας δ' εὐθὺς τὸν θεὸν τῆς θαλάσσης, ἀπέτεινε λόγον·
 «Πόσειδον, σὺ τὸ γνωρίζεις· ἡ Ἰδὴ μ' ἀνέθρεψ'· ἐκείθι
 Εὐρον τὴν γάλα γλυκὴν παρασχούσαν μοι αἶγα, κί' ἐντεῦθεν
 Ζῶμεν καὶ σκῆπτρα κρατοῦμεν τεσσάρων μονάρχαι στοιχείων.
 Σεῖσον τὴν γῆν καὶ τὴν Ἰδὴν ἐφ' ὅλης τῆς Κρήτης ἐφάπλου,
 Ὅπως τὰ τέκνα τῆς ἔχουν προπύργιον φάραγγας κί' ὕψη,
 Ἄν ποτε φαῦλος τολμήσῃ κακόβουλον χεῖρα νὰ φέρῃ.»
 Εἶπεν ὁ Ζεὺς, κί' ὁ τῶν πόντων θεὸς τῇ τριαινῇ τὰ ὄρη
 Πλήττει, καὶ σεῖετ' ἡ γῆ καθὼς δένδρον· ἐντὸς τοῦ Ἡραίστου
 Κτύπον ἡ σφῦρα δεινὸν ἀναπέμπει, κί' οἱ Κύκλωπες βάλλουν
 Νέφη ἀτμῶν, τῶν μετὰλλων ὑγρὰν καθιστάντες τὴν ὕλην·
 Χάσματ' ἀνοίγουν, ἐκτάσεις πεδίων ῥηγνύοντ' ὡς χάρτης,
 Κί' ἔξω πηδῶσιν ὀρέων ἀγρίων ἀλύσεις μεγάλαι.

Τούτων λοιπὸν τῶν ὀρέων τὰ ὕψη καὶ τῶρ' ἀναβαίνουν,
 Ὅσοι ζητοῦσι νὰ φύγουν τῶν Φράγκων τὸ ἀσπλαγχνὸν ξίφος.
 Κί' ὅσοι μὲν ἔχουν τὸ κέντρον τῆς νήσου, πορεύοντ' ἐν τάχει
 Ἐνθα τῆς Ἰδῆς ἐκτείνοντ' οἱ κλάδοι· ἐκπέμπει δὲ τῶρος
 Τοῦτο βραχίονας δύο βορείως καὶ δύο πρὸς νότον,
 Σχῆμα ποιοῦντας σταυροῦ· ἐφ' ἐκάστου δ' αὐτῶν ἰδρυμένος
 Εἶναι ναὸς τοῦ Χριστοῦ σταυρικὸν ὑπομένοντος πόνον·
 Ὑδωρ δὲ πέριξ πηγῶν ἑκατὸν ὑπωρείας ἀρδεύει.
 Δρυς δὲ καὶ πρῖνοι καλύπτουν τὰ νότια μέρη τῆς Ἰδῆς,
 Ἐνθα τοῦ λάβρου λιθὸς ἡ μανία ματαιῶς ἐκσπᾶται,
 Ἡπῖον κάπως τὸ ψῦχος ἐν ὥρᾳ χειμῶνος ποιοῦσα·
 Σκέπην δ' αὐτόθι θερμὴν ὁπσοῦν οἱ δενδρῶνες παρέχουν.
 Βόρεια δὲ τὰ βουνὰ φαλακράς κεφαλᾶς ἀνυψοῦσιν,
 Ἄς ἀδιάλειπτα δαίρει βορέας μαραινῶν τὰ δένδρα,
 Ὅταν ὁ ναύτης μικρῶν πλοιαρίων τοὺς κάλως εἰς ὄρμον
 Δένη, κί' ἀνάπτῃ τὸ πῦρ εἰς ὑπνέμον βράχον καθεύδων,
 Ἐως σεμνὸς ἱερεὺς τὰς ὁδοὺς τὰς ὑγρὰς καθαγίσῃ,
 Ρίπτων ἐν μέσῳ πομπῆς τὸν σταυρὸν εἰς τὸν μέλανα πόντον.
 Κτῆνος ἐδῶ δὲν βαδίζει· μικρὰ δ' ἀτραποὶ πρὸς τὰ ὕψη

Ἄγουσι κύκλῳ· κι' ἐν μόνον χωρίον ὑπάρχει κτισμένον,
 Ἐνθα τὸν ῥοῦν τοῦ βορέα ἐμποδίζει τὸ ὄρος ὡς τοίχος·
 Θάλλπος δ' ἐνταῦθα γλυκὺ πορτογάλια μέγιστ' αὐξάνει,
 Ἄτινα λίτραν ζυγίζουσιν καθέν, ὅπως λέγουν οἱ Κρήτες·
 Λάμπουν δὲ ταῦτα χρυσᾶ ὑπὸ φύλλα πυκνότατα τόσον,
 Ὄστε διόλου δὲν βλέπεις τὸ φῶς τοῦ ἡλίου βαδίζων
 Κάτω τῶν δένδρων, τοὺς κλάδους αὐτῶν πελωρίους ὑψούντων.
 Οὕτω δ' ἐκεῖ πνιγνῆρὰν δὲν αἰσθάνονται καῦσιν τὸ θέρος.
 Κάπου πλησίον δ' αὐτοῦ κορυφὴ ἀνατείνεται ὑψίστη,
 Ὅπου τὸν μῆνα καὶ μόνον, καθ' ὃν σταφυλαὶ ὠριμάζουσιν,
 Δύνας ἥρεμα ν' ἀνέλθῃς, καὶ θέαμα μέγα θαυμάσῃς,
 Ὅπερ εἰς κύκλον εὐρὺν σοὶ ἀνοίγει γλαυκόχρους ὁ πόντος.
 Βλέπεις τὴν Κύπρον ἐδῶ καὶ τὴν Ῥόδον, Ἀπόλλωνος ἔδραν·
 Εἵτα δὲ πλῆθος πολὺ διαφόρων τὸ μέγεθος νήσων,
 Καὶ τινα βάλλουσαν φλόγας ἐκ μαύρου καπνοῦ πυκνοτάτου·
 Πρὶν δ' ἀνατείλῃ ὁ Φοῖβος ἡμίσειαν ὥραν τὸν βλέπεις·
 Κι' ὅταν ἐντεῦθεν τοῦ Ταύρου τὴν γῆν τῆς Ἀσίας φωτίσῃ,
 Αὔθις δ' ὡς πύρινος δίσκος τὸ κύμα προσβλέψῃ τ'Αἰγαίου,
 Βλέπεις χρυσὴν κορυφὴν τοῦ Ὀλύμπου· κι' εὐθὺς μετ' ὀλίγον
 Ὅφιν χαρίεσσα ποῦ ὁ Ταύγετος κεῖται δεικνύει.
 Δύω νυμφίοι, νομίζεις, μὲ βλέμμι ἐραστοῦ πρὸς τὴν Ἰδὴν
 Θέλουν νὰ εἴπουν· «ἐντεῦθεν δακτύλιον ρίπτομεν, ὅστις
 Θέλει ποτὲ μᾶς ἐνώσει ὡς σύνορα κράτους μεγάλου.»
 Αὔθις ζηλότυπος δὲ μετ' ὀλίγον ὁ Αἴμος προβαίνει,
 Θέλων τὴν χεῖρα κι' αὐτὸς εἰς χορὸν ἐραστῶν νὰ συνδέσῃ·
 Ὅπισθεν δ' ἔπονται τούτων τ'Ὀρβήλου καὶ Σκάρδου τὰ ὄρη,
 Χαίροντα ὅτι ὁμοῦ συνορχεῖτ' εὐθυμοῦσα κι' ἡ Οἶτη.

Ὅσοι δὲ πάλιν πρὸς ἑω τὴν Κρήτην κατῴκουν, δρομαῖοι
 Φεύγοντες στίφη σφαγέων, διώκοντ' αὐτοὺς κατὰ πόδα,
 Φθάνουν ἐντὸς τῆς παλάμης τῆς Ἰδῆς, ἢν Δίκην τὸ πάλαι,
 Νῦν δὲ Λαοσίβη καλοῦσιν, στεφάνην ὁρέων, κυκλοῦσαν
 Μέγα πεδίου, προβάτων νομάς καὶ δεινῶν φουτείας.
 Μόλις δ' ὑπάρχουν αὐτόθι στεναὶ ἀτραποὶ καὶ κρημνώδεις,

Ἄς δὲ ὀλίγων φρουροῦσι φυλάκων, βαλλόντων μεθ' ὀπλῶν
 Πῦρ ἀοράτως εἰς ξένους, ζητοῦντας ἐκεῖ νὰ εἰσδύσουν.
 Ἄλλοθι δὲ μὲ τὰς χεῖρας ὡς ἄρκοι βυθίζουσιν εἰς βράχους
 Ὅπως γυμνοὺς, καὶ θηρεύουσιν αἰγάγρους, λαγοὺς καὶ ὅ,τι ἄλλο.
 Σπήλαιον δ' ἐτι καὶ νῦν διανοίγεται μέγιστον, ὅπου
 Ἄλλοτ' ἐθήλας ὁ Ζεὺς τῆς αἰγὸς Ἀμαλθείας τὸ γάλα·
 Λίθος δὲ μαῦρος τὸν τάφον αὐτοῦ ὡς θνητοῦ φανερώνει·
 Ψεύστας δ' ἐντεῦθεν τοὺς Κρήτας ψευδῶς ἀπεκάλουν οἱ πάλοι,
 Ὅτι τῷ ὄντι θνητὸς ἐν τῇ Κρήτῃ ἐβίωσ' ἐκεῖνος.
 Γέμει δὲ τῶρος αὐτὸ βοτανῶν ἰωμένων ἀρρώστους·
 Μάλιστα πάντων παράγει τὸ δίκταμνον, ὅπερ τὰ βέλη
 Δύνανται εἶχεν ἐκτὸς τῶν σαρκῶν τῶν αἰγῶν νὰ ἐκβάλλῃ.
 Ὅταν ἐτόξευον ταύτας ζητοῦντες τὰ κέρατ' ἐκεῖνα,
 Ὅθεν τὰ μέγιστ' αὐτῶν κατεσκεύαζον τόξα οἱ Κρήτες,
 Ὅντες παντοῦ ἀκουστοὶ καὶ ἀδρῶς μισθονόμοιοι τότε·
 Σήμερον δ' ἐτι πολλὴν θεραπείαν εἰς νόσους παρέχει,
 Ὅσας τὰ θήλας πάσχουν εἰς κλίνην λεχοῦς καθισμένα.
 Δίδει θερμότητα, καὶ ἔχει τοὺς κλῶνας μικροὺς καὶ οἰνόχρους,
 Ὅπως τῶν ἵππων αἱ τρίχες· πολλὴν δ' εὐωδίαν τὰ φύλλα
 Χύνουσι, καὶ ἔχουσι χνοῦν, τὸ δὲ σχῆμα μικρὸν καὶ στρογγύλον·
 Ἄλλο φυτὸν τῶν ἐκεῖ φημισμένων ὁ κίσσαρος εἶναι,
 Θάμνος μικρὸς, τῆς ἐλαίας παρόμοιος ὢν εἰς τὰ φύλλα,
 Καῖπως ἄδρᾶ καὶ τραχέα, οὐχὶ δ' ὁμαλὰ ὡς ἐκεῖνης.
 Χρήσιμον λίπος δ' ἐντεῦθεν πρὸς νόσους τῶν ἄρθρων συνάγουν·
 Λάδανον τοῦτο καλοῦσι, κηλλᾶ δ' εἰς αἰγῶν γενειάδας,
 Ὅθεν αὐτὸ συναθροίζουσιν, ὅποτε τοῦ θέρους ὁ καύσων
 Καίει ὡς κήμιος, πᾶς δὲ καρπὸς ὠριμάζει ταχέως.
 Ἵνα τῶλίγον δ' αὐξήσουν, ὅπόσον παρέχουν αἱ αἶγες,
 Ἄνδρες νηστεύοντες, ὕδωρ δὲ πίνοντες μόνον ἀφθόνως,
 Ὅτε τὸ μέσον τοῦ ἄνω αἰθέρος ὁ Φοῖβος κατέχει,
 Δένουν λωρία τριῶν σπιθαμῶν ἐπ' ἰσόμηνες βάκτρον·
 Βῆτα δὲ σύρουν αὐτὰ πρὸς τοὺς θάμνους, καὶ οὕτω τὸ λίπος
 Μένει ἐπάνω αὐτῶν καὶ τὸ ξύουν μετὰ μάχαιραν τότε.

Κίνδυνος μέγιστος πάντων ἐν τούτοις ἐκείνους κατέχει;
 "Οσοι τὴν γῆν κατοικοῦν τῶν Κυδώνων, καὶ φεύγουν εἰς ὄρη,
 "Ατιν' ἐκτείνουσι λευκὰς κορυφὰς ἀντικρὺ τῶν Χανίων,
 Δένδρων δὲ πλήρη πρὸς νότον καὶ κάτω ᾗ τοὺς πρόποδας εἶναι,
 "Ανω δὲ πάλιν γυμνὰ, μαδαρά, ὡς κρανίον πρεσβύτου·
 "Οθεν καὶ τῶνομα ἔχουν τανῦν ἐν τῇ Κρήτῃ *Μαδάραις*.
 Μόλις τὴν μαύρην δ' αὐτῶν κεφαλὴν ἐν τῷ θέρει θεᾶσαι·
 Κάπου δ' εἰς ῥῆγμα μικρὸν ἀναφαίνεται θάμνου σημεῖον,
 "Ἡ καὶ γραμμὴ, καθὼς γάλα χυμένον εἰς γήπεδον μέλαν,
 "Ἦν τῆς χιῶνος μορφοῦσι σωζόμενα λείψανα ἔτι.
 "Ἄλλως κατάλευκα μένουσι, τοῦ πόντου προσέλκοντ' ἀνέμους,
 Οὐτ' ἐπιδρᾷ παντελῶς διαλύων τὸν πάγον ὁ νότος.
 Ταῦτα τὰ ὄρη, *Λευκά* τὸ ἀρχαῖον καλούμενα, τρέφουσι
 "Ἀνδρας ἀσίποτ', ὅποιοι τὸν Μέγαν Πομπήϊον εἶχον
 "Ἄλλοτ' ἐνταῦθα νὰ πλεύσῃ μὲ μέγιστον στόλον βιάσει,
 "Ἰνα δαμάσῃ μ' ἰσχὺν ὑπερτέραν γιγάντων κευθμῶνας.
 Κλείετ' ἐδῶ τοῦμαλοῦ τὸ πεδίον, βουλὴ τῶν Κουρήτων·
 Κάπου πλησίον δ' αὐτοῦ τοῦ Θερίσου τὸ τρίγωνον, ὅπερ
 Τρεῖς σχηματίζουν ὁρέων γραμμαὶ, μὲ τὴν βᾶσιν πρὸς νότον,
 Φέρουσαι πληθὺς συκῶν, κυπαρίσσω, ἀμπέλων καὶ πρίνων·
 Χεῖμαρρός δὲ διαρρέει αὐτὸ καὶ ποτίζει πλατάνους,
 Οἵτινες μέγιστοι κρύπτουν οἰκίας ἀγρῶν, καὶ ἐν τῷ μέσῳ
 Ῥίπτουν σκιὰν εἰς πλατεῖαν, ὁπόθι πρεσβύται τοῖς νέοις
 Χαίροντες ἄθλους ἀνδρῶν, γεγονότων τὸ πρὶν, ἀφηγοῦνται.
 Εἴσοδον μίαν δ' ἡ κώμη καὶ μόνην ἐκεῖσε παρέχει,
 "Οπου τὸ ὕδωρ λαμβάνει τὸν δρόμον αὐτοῦ πρὸς τὰ ἔξω.
 Τούτου δ' ἐτέρωθεν ὄρους ἀγρία πλευρὰ κατοικία
 Εἶναι μεγάλων ὀρνέων, τὰ πρόβατα ζῶντ' ἀρπαζόντων.
 "Ἄλλα δὲ πάλιν πτηνὰ ᾗ τοὺς μαστοὺς τῶν αἰγῶν προσκαλλῶνται,
 Καὶ ὅλον τὸ γάλα ροφοῦν. Ἀενάως δ' ἀκούεις ἐνταῦθα
 Κρῶγμα κοράκων ἢ ἄσμα γλαυκὸς θρηνηδούσης τὴν νύκτα.
 "Ὅρας δὲ δύο περίπου διέρχεται ἐπάνω χαλίκων,
 Οὓς ἐκατέρωθεν φύλλα σκιάζουν πλατάνων, χυνόντων
 Λῦραν εἰς πᾶσαν στιγμὴν εὐφροσύνην ζωῆς δωρουμένην.

Δάλος δ' ἐὰν συνοδίτης τοῦ τόπου ὁμοῦ συμβαδίζῃ,
 Δάκτυλον αἶρων τὰς θέσεις ὀρίζει, ὅπόθ' οἱ πατέρες
 Στίφη ὀλόκληρ' ἐχθρῶν εἰς τὸν μαῦρον ἐπὶ ῥθμευσαν Ἀδὴν·
 Τώρα δὲ μαῦρα στοιχεῖα τρομάζουν νυκτὸς ὁδοιπόρους,
 Οὔτω βοῶντ' ἀό καιρὸς δὲν ἐπῆλθεν εἰσέτι, ὦ τέκνα,
 "Ὅταν ἐλεύθεροι Κρῆτες ἡσύχως θὰ τρέπεσθ' εἰς ὕπνον"
 "Ἰστασθ' ἐγρήγορ' ! ἰδέ ! καὶ ἡμεῖς βοηθοὶ θὰ προβῶμεν."
 Ἄλλοτε πάλιν πρὸς ὕψος πελώριον βλέπων σοὶ λέγει·
 «Κύτταξ' ἐκεῖ ! φωλεὰν ἱεράκων ὁ βράχος καλύπτει,
 Οἵτινες κόπτουν δακτύλους ὡς τέμνει κοπίς τῶν μαγεύρων».

"Ἄγων δ' ἐντεῦθεν νοτίως τὸ βῆμα πρὸς ὄρη θὰ φθάσῃ,
 Ἄτινα πλῆθος χωρίων γενναίων ἀνδρῶν περιέχουν.
 Ἐχουσι δ' οὔτοι χροιάν τῶν ὠρίμων γλυκεῶν ἀπίων,
 Ἄτιν' ἐνταῦθα πολλὰ καὶ πολὺ φημισμένα γεννῶνται.
 Εἴτα δὲ πάλιν μακρὰν ἀτραπὸν δεξιὰ καταβαίνειν
 Φθάνεις εἰς κώμην, βαθέως ἐν μέσῳ κοιλάδος κτισμένην,
 Πλήρους παιδρῶν ἀμπελώνων· κι' ἐκ ταύτης χυνόμενον ὕδωρ
 Σῖτον λεαίνει, μυλώνων μεγάλων πτερὰ περιστρέφον.
 Ταύτην τὴν κώμην, Μεσκληὰ καλουμένην, ἡ φήμη σαλπίζει
 Ἐδραν τῶν νέων τῶν μάλιστ' ὠραίων τῆς Κρήτης· ὡς πάλιν
 Κόρας καλλίστας πασῶν διατρέφει τὸ Θέρισον. Αὗται,
 Λέγουν, τὴν Φοῖβην αὐτὴν πρὸς ἀγῶνα καλοῦσι τοῦ κάλλους,
 "Ὅταν δρεπάνην κρατοῦσαι τὸ πρόσωπον κρύπτουν μ' ὀθόνην,
 Μόνον δ' ἀφίνουν ὀλίγον νὰ βλέπῃς λευκάνθεμον ὄψιν,
 "Ὅθεν γλαυκοὶ ὀφθαλμοὶ σοὶ τοξεύουν τοῦ ἔρωτος βέλη.
 Αὖθις δ' ἐντεῦθεν τὴν τρίβον πρὸς τᾶνω λαμβάνων, τοὺς Δάκκους
 Βλέπεις, κι' ἐκεῖθεν εἰς ὥρας ὡς τέσσαρας φθάνεις τὸ μέρος,
 "Ὅπερ πεδίον ἐπ' ὄρους εὐρὺ Ὀμαλὸν ὀνομάζουν.
 Ἐπεὶτα δὲ τῶν Σρακίων τὴν χώραν ζητῶν, καταβαίνεις
 Κλίμακα ξύλων· πηγὴ δ' ἀναβλύζει μεγάλη ἐντεῦθεν,
 Ἦτις μακρὸν ποταμὸν σχηματίζει· εἰς φάραγγα δ' οὔτος
 Πίπτει, κι' ὡς ὄφις καμπὰς περιγράφει μεγάλας, εἰς τρόπον
 Ὡστε τριάκοντα πρέπει φορές νὰ πηδήσῃς τὸ ρεῦμα.

Ἄλλοθι πάλιν εἰς ἄντρα εὐρύτατα πίπτει τὸ ὕδωρ,
 Ἄτιν' ἤχῳ φοικαλέαν ἐν ὥρᾳ βροντῶν ἀποδίδουν.
 Πρῖνοι δ' ἐνταῦθα πλεγμένοι μ' ἐλάτας κι' ἄδράς κυπαρίσσους
 Πάντοτε κρύπτουν τὸ φῶς τῆς ἡμέρας· κι' ἄλλοῦ περαιτέρω
 Κλίνουν τὰ ὄρη τὸ ἐν πρὸς τὸ ἄλλο· κι' ὡς μέγισται πλάκες
 Στέγην μορφόνουν· ἀκτῖνας δ' ἡλίου σπανίως προσβλέπουν
 Ὅσοι θνητοὶ τοὺς οἰκίσκους αὐτῶν ἐν τῇ φάραγγι κτίζουν,
 Ἦτις ἀγία *Ρουμέλη* καλεῖται. Ἐντεῦθεν δ' ἐκείνους,
 Οἵτινες ἔχουν ἐδῶ κατοικίαν, καλοῦν ἀνηλλούς.

Ἄσυλον πλὴν τῶν ὁρέων ζητοῦσι τὰ δύναντα κι' ὅπου
 Ἐνδον ὁρέων ὅπαι ὡς θαλάμους νεκρῶν διανοίγουν·
 Καί τινα σπήλαια τόσον εὐρέα ἐποίησ' ἡ φύσις,
 Ὡστε μυρίας ψυχὰς ἐν καιρῷ τῶν πολέμων χωροῦσι.
 Κοίλωμ' ἐν τούτοις καὶ τέχνης ὑπάρχει, καὶ ταῦτα ἐν Κρήτῃ
 Δόγος δημῳδῆς κηρύττει· ὁ Μίνως, παλαιάτατος ἀναξ,
 Εἶχε τὸ κτίσει· τοιαύτην δ' αἰτίαν τῆς κτίσεως φέρουν·
 Ἄτεκνος ἦτο, κι' ὁπότ' ὁ θεὸς τῷ ἐχάρισε τέλος
 Ἀρρῆνα παῖδ', εἰς σκιάν νὰ τραφεῖ διὰ βίου οἱ μάντις
 Εἶπον αὐτῷ. Παρευθὺς τὸ λοιπὸν σχεδιάζει τεχνίτης
 Μέγα παλάτιον κάτω τῆς γῆς, ἀπὸ στήλης ἀρχίζον,
 Ὅπου ἐξάπαντος πρέπει ἐν νῆμα νὰ δέσῃς, ἀν θέλῃς
 Πάλιν ἐκτὸς ἐλιγμῶν πολυστρόφων νὰ φέρῃς τὸ βῆμα.
 Δεύτερον κίονα κι' ἄλλο παλάτιον ἐκτισεν αὐθις,
 Ὅτε καὶ δεύτερον ἄρρεν ἀπέκτησε τέκνον· καὶ τρίτην
 Στήλην ἐποίησεν, ὅτε καὶ τρίτον ἀπέκτησε βρέφος,
 Μέλλον κι' αὐτὸ εἰς κευθμῶνα τῆς γῆς νὰ βιώσῃ ἀντ' οἴκου.
 Ὅτε δὲ χνοὺς τοῦ γενεῖου τὸν πρῶτον ἐκόσμησε νέον,
 Εἶπεν αὐτὸς τῷ πατρί· «δὲν μ' ἀρέσκει διόλου νὰ λάβω
 Κόρην ἐκ γένους ὁμοίου, ἣν θέλει συμφέρον μοὶ δώσει·
 Νύμφην ποθῶ ν' ἀπολαύσω, ἣν εὖνους θὰ μ' ἐδίδε μοῖρα».
 Εἶπε, κι' ἐντείνει τὸ τόξον αὐτοῦ, τὸ δὲ βέλος ταχέως
 Ἐπεσεν ὅπου τανῦν τὸ Ἡράκλειον κεῖται· κι' αὐτόθι
 Ἠγγίσ' ὀλίγον τὸν πέπλον τῆς κόρης τοῦ ἀρχοντος· τρόμος

Τότ' ἐκυρίευσ' αὐτήν· πλὴν νυμφίος ὠραῖος κατόπιν
 Ἦλθ' ὁ τοξότης, λαβὼν μετ' ἐκείνης καὶ ἀνακτος στέμμα·
 Ἐλαβε κράτος ὁμοίως κι' ὁ δεύτερος τείνας τὸ τόξον.
 Ὅπου δυσλόμενον πλήττει τὴν γῆν τῆς Ῥειθύμνης τὸ κῦμα.
 Ὅμως ὁπόταν ὁ τρίτος τὸν ἄνω διέπληξ' αἰθέρα,
 Ἐμεινεν ἄγνωστον ποῦ τὸ τοῦ πόθου κατέπεσε βέλος,
 Οὔτε τις ἄγγελος ἦλθε ποθὲν ν' ἀναγγεῖλῃ τὴν θέσιν.
 Μάστιγν ζητεῖ ὁ πατήρ νὰ κρατήσῃ θρασὺν νεανίαν·
 Οὗτος τὸ βέλος του θέλει, κι' εἰς τοῦτο πολὺ ἐπιμένει.
 Πέδιλα βάλλει λοιπὸν σιδηρᾶ τῶν ποδῶν ὑποκάτω,
 Οὓς ἡ σικιὰ κι' ὑγρασία λευκοὺς καὶ ἄβροὺς εἶχε θρέψει·
 Κι' ἔπειτα τρέχει παντοῦ ἐρωτῶν μὴ τὸ βέλος του εἶδον.
 Πλὴν ἐπὶ μῆνας πολλοὺς δὲν εἰμπόρει κανεῖς ν' ἀπαντήσῃ.
 Οὕτω δὲ τέλος μαγείας γινώσκουσα γραῖα τῷ εἶπε·
 «Ἐνθα βουνὰ τῶν Κυδῶνων λευκὴν περιβάλλοντ' ὀθόνην,
 Δόφος μηλέαν χρυσῇ διατρέφει· πλὴν πάντες οἱ θῆρες,
 Ὅσους τὰ ἄγρια δάση γεννῶσι, φυλάττουν τὸ δένδρον.
 Λάμπουν δ' ὡς ἄστρα τὰ φύλλα κι' οἱ κλῶνες αὐτοῦ ὡς ἀδάμας,
 Τρεῖς ἐκτρέφοντες μῆλα χρυσᾶ, καθὼς εἶναι τὸ δένδρον.
 Θέλεις ἐνταῦθα τὸ βέλος σου εὔρει· τὸ μῆλον δὲ κόψε,
 Ὅπερ ἐπάνω αὐτοῦ ὡς εἰς λίμνην σελήνη θὰ λάμπῃ.
 Ἀφοβὸς ἔσο· προστάτην πανίσχυρον ἔχεις τὴν Μοῖραν.»
 Ταῦτ' ἀφοῦ ἤκουσ' ὁ νέος, ταχέως τὸν λόφον ἀνέβη.
 Μάστιγν δ' οἱ δράκοντες πῦρ καὶ οἱ λέοντες φλόγας ἐκπέμπουν·
 Οὗτος τὸ μῆλον προσθλέπει, τὸ κόπτει καὶ τάχιστα φεύγει
 Θέτων αὐτὸ εἰς τὸν κόλπον. Μεθ' ὥραν δ' ἐξαίφνης παρθένου
 Μίαν φωνὴν γλυκυτάτην ἀκούει· «ὦ! κόψε με πλέον·
 Ἐνδον εἰρκτῆς κεκλεισμένη ἀπέκαμα ζῶσα νὰ κλαίω.»
 Μάχαιραν σύρων λοιπὸν ἀπαλὰ τὸν φλοιὸν διατέμνει·
 Πάρυτα κόρη δ' ὠραία πετᾷ· χρυσαλλίς καθ' ἓν τρόπον,
 Σκώληξ τὸ πρῖν, ἐκπηδᾷ, τῆς μετὰξῆς δὲ κέλυφος λείπει,
 Ὅπερ διύφανε τρώγων τὰ φύλλα χλωροῦ συκαμίνου.
 Ὅτε δ' ἐν τούτοις ἡ νέα διήνοιξε χεῖλη γελῶντα,
 Ὅπως ἀσιποτ' αἱ κόραι, ἃς ἔρωις γλυκὺς ὑποφρέγει,

Ἄνθη καὶ ῥόδα χαμαὶ τὸν ἄβρὸν τῆς ἐστόλισαν πόδα,
Γάμων λαμπρὸς οἰωνός, τῆς εὐθύμου καρδίας μαντεία·
Ὅτε δὲ πάλιν λιποῦσα γονεῖς, συγγενεῖς καὶ ἐταῖρους,
Οὓς τῶν ἐχθρῶν αἱ μαγεῖαι μετήλλαξαν κι' ἔκαμαν ὄφεις,
Ἐκλαυσε, τότε λεπτοὶ μαργαρίται τὸν πέπλον τῆς ραίνουν·
Ὅνομα δ' εἶχεν αὐτὴ Κυδωνία, κι' ἐντεῦθεν ἡ χώρα
Οὕτως ἐκλήθη, κι' ἐπίσης τὰ μῆλα κυδωνία· ὅτι
Ἄνω τοῦ τάφου τῆς κόρης, προώρως θανούσης, ἐφύη
Δένδρον τοιοῦτον, τοὺς κλάδους ἐκτεῖνον, θωπεῖον τὸν ἄνδρα,
Ὅστις παρήγορον μόνον τοῦ μαύρου του βίου τὰ μῆλα
Εἶχε τῶν κλώνων ἐκείνου, ὅσμην οὐρανίαν δωροῦντα.

Ταῦτ' ἀφελὴς διηγεῖται λαὸς, προφανῶς περὶ σῶζων
Λεῖψανα δόξης ἀρχαίας, κοσμῶν δ' ἀναμνήσεως ἔχνη,
Ὅστις τανῦν εἰς τὰς τρώγλας τῆς γῆς τὰς γυναῖκας εἰσάγει·
Ὅπως αἱ λέαιναι, ὅταν ἄνδρεῖοι προβοῦν κυνηγέται,
Φέρουν τὰ τέκνα αὐτῶν καὶ τὰ κρύπτουν ἐντὸς τῶν σπηλαίων.
Ἦδη δ' ὁ Βράγκας προστάττει νὰ ἐμβῶσι πάντες εἰς τάξιν,
Ὅσοι τῶν Φράγκων ἐγγὺς τῶν Χανίων κρατοῦσι τὰ ὄπλα,
Ὅπως ἐξετάσιν κάμῃ, καὶ ἴδῃ δυνάμεις ὁποίας
ἔχει πρὸς ὅρη ν' ἀγάγῃ, ὡς κάπρους θηρεύων ἀγρότης.
Τρεῖς μυριάδες λοιπὸν παρέτάχθησαν, ἑνοπλοὶ ἄνδρες,
Κλίνοντες ἄνω τοῦ ὤμου πλαγίως τὴν λάμπουσαν λόγχην,
Ἢν βλασφημῶν στρατιώτης τὴν νύκτα στείλνῃν εἶχε κάμει.
Ἐφιππος δ' ὅλας τὰς τάξεις διῆλθεν ὁ ἄγριος ἄρχων,
Φέρων στολὴν ἐρυθράν κι' ἀργυρὰν εἰς τὸ στέρνον του πλάκα,
Ἐνθ' ἀπεικόνισ' αὐτὸν εἰς γλυφὴν δεξιὸς καλλιτέχνης
Ξίφος γυμνοῦντα, σκληρῶς δ' ἱκετῶν προσδεχόμενον λόγον.
Λέξεις δ' ὀλίγαι ψυχὴν ἀπανθρώπου ἐσήμαινον, αὐταί·
«Εἶμαι τοῦ θεοῦ ἐχθρὸς, εὐσπλαγχνίας πολέμιος κι' οἴκτου.»
Ὅτε δὲ πάντας καλῶς ἐθεώρησεν, ἄνω λοφίσκου
Στάς πρὸς τὸ πλῆθος τοιαύτην ἐκβάλλει φωνὴν ὡς θηρίον,
Ὅπερ ἐπ' ἄφθονον λείαν βρυχώμενον βήματα φέρει,
Ἄμα δὲ πάντα τὰ τέκνα καλεῖ πρὸς τὸ βῶμα νὰ σπεύσουν·

«Τέλος παμπόθητος ὥρα, καθ' ἣν πρὸς πολέμους καὶ λείαν
 Θέλομεν πάντες ὁρμήσει, ταχύτατα φθάσει, καὶ πρέπει,
 Ὅπως ἡ πρόθεσις λάβῃ τὸ πέρας αὐτῆς εὐδαιμόνως,
 Πάντες πρὸς ἓνα σκοπὸν νὰ συντείνωμεν· πείθεσθε πρῶτον
 Αἴρετε λόγχας ἢ πάλιν χαμαὶ καταθέτετ', ὃν τρόπον
 Ἀρχοντες ὅπλων κελεύουν· ὁπόταν δὲ σύνθημα δώσω,
 Πλέον κἀνείς χαλινὸς μὴ κρατῇ τὴν λυσσώδη ὁρμήν σας.
 Ἐγραψα ἥδη τῷ Φίσκῃ μὲ τρεῖς μυριάδας νὰ σπεύσῃ,
 Ἵνα δαμάσῃ εὐθὺς τὴν Ἡράκλειον, μήπως καὶ ἐκεῖνο
 Τόλμην τυχὸν ἀνταρσίας δηλώσῃ· ἐπίσης δ' ὁ Ἀάνδος
 Δύω ἀνδρῶν μυριάδας προστάττων κρατεῖ τὴν Πειθύμνην.
 Θέλουν δ' ὁμοῦ συνορμήσει τὴν νῆσον μὲ πῦρ νὰ δηρώσουν.
 Τέσσαρας δ' ἔτι ἡμέρας κρατήσατε δίψαν αἱμάτων.
 Ὅταν δ' ἡ σάλπιγξ ἠχήσῃ, τοὺς πάντας πρὸς μάχην καλοῦσα,
 Φέρετ' ἀμέσως παντοῦ μηχανὰς τῶν βασάνων· καὶ ἐκεῖνος
 Ὅστις τὸν πλοῦτον αὐτοῦ δὲν σημάνη, ταχέως ἄς γείνη
 Μέλη μικρὰ, τῶν κυνῶν ἡ χαρὰ καὶ τῶν μαύρων κοράκων.
 Ἄλλο βραβεῖον ἐν τούτοις εἰς πάντα γενναῖον προτείνω·
 Ὅστις τὸν Δράκον ἐδῶ ζωντανὸν ἢ νεκρὸν μοὶ κομίσῃ,
 Τρεῖς τσεκινίων χρυσῶν χιλιάδας θὰ λάβῃ, καὶ δόξης
 Θέλει στεφάνῃ αὐτὸν ὡς ἡρώων τὸν πρῶτον κοσμήσει.
 Χίλια δὲ ἀμοιβὴν θέλει λάβει λαμπρὰν παρομοίως
 Ὅστις πρωτεύοντ' ἐν ὅπλοις ὀρεῖται τῆς Κρήτης μοὶ φέρῃ,
 Εἴτε νεκρὸν εἴτε ζῶντα· μὴ δείξῃ κἀνείς εὐσπλαγχνίαν·
 Μᾶλλον δ' ἀροῦ μαρτυρήσουν ποῦ ἐκρυψαν πλῆθος ἀργύρου.
 Πάραυτ' ἄς λάβουν τὴν γῆν αἰωνίαν αὐτῶν κατοικίαν.
 Ἐλεον ποῖος καὶ μόνος, ἀκούσατ', ἀγρότης θὰ ἔχῃ·
 Ὅστις διττὰς κεφαλὰς πρωτεύοντων ἐνταῦθα κομίσῃ,
 Φέρῃ δ' ἀπόδειξιν ὅτι ἐκείνων ὑπάρχουν τῷ ὄντι
 Γνήσιαι, δύναται νῆμ' ἀσφαλὲς τῆς ζωῆς νὰ μηχανῇ.
 Ταῦτ' εἰς τὴν μνήμην κρατεῖτε καλῶς, ἵνα πράξῃτ' ἐγκαίρως.
 Νῦν δὲ μ' ἀτρόμητον βῆμα χωρεῖτε νὰ λάβητε θέσεις,
 Αἵτινες μάλιστα ἀρμόζουν εἰς ἄνδρας τὴν νίκην ζητοῦντας.»
 Εἶπε, καὶ ἐποίησε νεῦμα τοῖς πρώτοις αὐτοῦ ταγματάρχαις,

Ὅπως τὸ στράτευμα βάλουν εἰς κίνησιν· κί' ἤρχισαν τότε
 Ἦχοι ποικίλοι φωνῶν, προσταγμάτων καὶ κρούσεων ὅπλων,
 Ἄτινα τάχιστ' εἰς μίαν ἐξ ἄλλης μετέβαινον θέσιν·
 Αὖθις δὲ κρότος βημάτων κί' ὀνεῖδη πρὸς πάντ' ἀκοσμοῦντα,
 Θάρρους ἐδῶ προτροπὴ καὶ ἐκεῖ χαλινὸς εἰς μαῖναν,
 Ἄτινα σύμμικτ' ἡ πρώτη τῆς μάχης ὁρμὴ συνεπάγει,
 Ἄμα δειλίας παλμοὺς καὶ θρασύτητα φέρουσ' εἰς πάντας,
 Ὅσον κί' ἂν ἔχη τραχύνει αὐτοὺς ὁ πολύδακρυς Ἄρης·
 Τόσον ὁ πόθος τοῦ βίου γλυκὺς τοῖς ἀνθρώποις ὑπάρχει!
 Ῥόθον κυμάτων ὁμοίως ἱστάμενος ἄνωθεν βράχων,
 Βρέμονται ἀπαύστως ἀκούεις καὶ τέρπεις φιλήκοα ὦτα,
 Ὃταν ὁ νότος θολόνῃ μετ' ὁμβρων τοῦ πόντου τὸ ὕδωρ.
 Δάσος δ' ἀστράπτει λογχῶν, ἐν ᾧ βαίνουν ἐρρόθυμως, ὡς ὅταν
 Ἐλθῇ κατόπιν δεινῆς τρικυμίας ὁ Φοῖβος καὶ ῥίψῃ
 Νέας ἀκτῖνας ἐπάνω μεγάλων αὐλάκων τοῦ πόντου,
 Δοῦνται δὲ συνεχῶς πρὸς τὰ κύματα παίζοντα φῶτα,
 Ἄτιν' εἰς ὕδωρ μορφοῦσι ποικίλας γραμμὰς ἀδαμάντων·
 Κί' εὐελπὶς πλέει ὁ ναύτης· μακρὰν πλὴν ποιμὴν ἐπὶ ὄρους
 Βλέπων νεφέλην μικράν, κεραυνῶν μυκηθμοὺς προμαντεύει.

Οὕτω κινεῖτ' ὁ στρατὸς τῶν χαιρόντων εἰς αἶμα καὶ φόνους,
 Αἶσθημα δ' ἐν, τοῦ χρυσοῦ τὸν ἀκόρεστον πόθον, τρεφόντων·
 Ὃτε κί' ὁ Δράκος δὲν μένει ἀργός· πρὶν δ' ὁ Ἥλιος ἔτι
 Νέφῃ σκορπίζων ἀκτίνων, τὸ φῶς τῶν ἀστέρων συγκρύψῃ,
 Ἄγρυπνος εἶναι, κί' ὁ νοῦς του πολλὰ προμαντεύ' εἰς τὸ μέλλον·
 Ἐκεῖτο δ' ὅταν τυχαίως τὰ ὄμματα στρέψας πρὸς τάνω,
 Δύω θεᾶται ἀστέρας, οὗς κί' ἄλλοτε λάμποντας εἶδεν·
 Ἡδὴ δὲ τρέμουσιν οὗτοι· κί' εἰς μίαν στιγμὴν αἰφνιδίως
 Πίπτουσι κάτω καὶ σβύνουν ποιῶντες γραμμὴν καμπτομένην,
 Ὅπως ἀσκόπως ἡ χεὶρ διὰ ῥάβδου μετρεῖ τὸν ἀέρα,
 Ὃταν ἐντὸς λογισμοὶ ζῶντ' ἀσκήσουσι τὰ νεῦρα.
 Θλίψεως πλήρης ψυχὴ πρὸς βαρύθυμον φέρετ' ἀνίαν·
 Αὖθις δὲ πίπτει χαμαί· προαισθάνεται μαῦρον τὸ μέλλον.
 Πλὴν ἐπιπλήσσει ὁ λόγος· «ὦ Δράκε, λοιπὸν θ' ἀπρακτής,

Ἔως ὁ θάνατος ἔλθῃ νὰ σ' εὕρῃ, τοῦ χρώματος βάρος;
 Σήκω· καλὸν ν' ἀποθάνῃς ἐν μάχῃ τὸ ξίφος ἐλκύων,
 Σύρων ὁμοῦ πρὸς τὸν τάφον πολλοὺς μοχθηροὺς πολεμίους.»
 Πάλιν λαλεῖ ἡ καρδιά· «διττὴ τῶν ἀστέρων ἡ πτώσις·
 Τάχα... σημαίνει;... πτωχὴ Βιττωρία καὶ σὺ θ' ἀποθάνῃς!...
 Ἴσως... ὦ Πλάστα μου, θέλω τὴν ἴδει πρὶν κλείσω τὸ ὄμμα;»
 Εἶπε, καὶ ρεῦμα δακρύων τὸν πνίγει. Ἐν τούτοις δ' ὁ λόγος
 Ἦλθε καὶ πάλιν κραυγάζων· «αἰδῶς, ἀρχηγὲς τῶν Ἑλλήνων!
 Σήκω νὰ ἴδῃς τί μέλλει νὰ γείνῃ.» Σηκώνεται τότε
 Ὅπως πατὴρ, θν υἱὸς πληγωθεὶς ἐν πολέμῳ βαρέως
 Πρῶτον ἐκπλήσσει, καὶ ἄπνουν σχεδὸν καθιστᾷ, πλὴν ἀμέσως
 Πάλιν ἐντείλει τὰς ὅλας δυνάμεις πρὸς ἴαριν. Νίπτει
 Πρόσωπον καὶ ὄνυχας τοῦ ἥρωος, καὶ τὴν χλαῖναν ἐπάρας,
 Θέτ' εἰς τὴν μέσην αὐτοῦ τὰς πιστόλας, κρεμᾷ δὲ τὸ ξίφος,
 Πόλεμον ἤδη ποθὼν τοὺς λοιποὺς δ' ἀρχηγούς μετὰ τάχους
 Σπεύδει νὰ ἴδῃ, τὰ πάντα πρὸς μάχην ἵν' ἔτοιμα γείνουν.
 Αἶρει τὸν πόδα τὸν ἕνα, καὶ ἐπάνω τοῦ ἵππου του μέλλει
 Μ' ἕνα παλμὸν ν' ἀναβῇ, ταπεινούντος τὰ νῶτα τοῦ κτήνους,
 Ὅταν τὸ ζῶον δεινῶς χρεμετίζον τὰς σάρκας του δάκνῃ.
 Κρούῃ τὴν γῆν καὶ λακτιζῇ μὲ πείσμα δεινόν μετὰ λύσσης
 Βάλλῃ ἀφρούς, καὶ δὲν θέλῃ διόλου ἐκείνον νὰ λάβῃ,
 Ὅντινα μόνον ὡς τώρα ἀγλαΐσμι' ἀγέρωχον εἶχεν·
 Αὐθις δὲ παύ' ἡ ἀγρία μανία, καὶ ἵσταται κλαῖον,
 Ὅπως ἀνθρώπου πονοῦσα καρδιά κρουνοῦς ἀναβλύζει.
 Ἦνός' ὁ ἥρωος ἀμέσως ὁποῖα προαίσθησις ἦτο,
 Ἦδη πολλάκις τοὺς λόγους τῶν ἀλλῶν γερόντων ἀκούσας,
 Ὅτι καὶ ἄλλοι προτοῦ παρομοίως ἐφέεσθον ἵπποι,
 Ὅτ' ἐπλησιάζον φίλοι ἵππεῖς νὰ κλεισθῶσιν εἰς μνῆμα.
 Βέβαιον δὲ τὸ σημεῖον τῶν ἀστρῶν τανῦν ἐκλαμβάνων,
 Ἰσταται· καὶ ὅπως θυγάτηρ ἐν ὥρᾳ θυέλλης ἐν πλοίῳ,
 Λοίσθια πνέουσα λόγους ἐκείτου· λέγ' εἰς πατέρα,
 Ὅστις ὁμοίως ἐν λύσσει παντὶ βυθίζετ' ἀπαύστως,
 Οὕτω καὶ τότε ὁ ἥρωος τοιαῦτα ἔς τὸν ἵππον του λέγει·
 «Ἴππε μου, τώρα λοιπὸν, τὴν ὑστάτην στιγμὴν, θὰ μ' ἀφήσῃς,

"Οτε τὰ μάλιστα ἔχω τῶν φίλων σπουδαίαν ἀνάγκην ;
 "Ἡ μήπως δύνασαι, σὺ δυστυχῇ, ν' ἀναστρέψῃς τὴν δέλτον,
 "Οπου ἡ Μοῖρα τὴν μαύρην τοῦ τάφου ἐπέγραψ' ἡμέραν ;
 Μὴ μὲ ἀφήσῃς· ὦ ! μὴ σ' ἱκετεύω· κι' ἂν γόνυ δὲν κάμψῃς,
 "Οπως ἀνέλθω, ὦ ! καὶ ἀκολουθεῖ μοι· χρεῖαν συντρόφου
 "Ἐχω τοιούτου, ἀγρύπνου φρουροῦ τῆς ταλαίνης ζωῆς μου.
 "Ἐπὺ καὶ ὅταν τὸ φάσμα τοῦ "Αἰδοῦ μὲ πλήξῃ, νὰ φέρῃς
 "Ἐξω λογχῶν ἐχθρικῶν τὸν νεκρὸν προσφιλοῦς ἀναβάτου.
 Μὴν ἀξιώσῃς οἱ Φράγχοι πρὸς χλευσμὸν νὰ σύρουν ἐκεῖνον,
 "Ὅν προετίμησας μόνον τοσούτων τὸ πρὶν ἐραστῶν σου."
 Εἶπε, κι' ὁ ἵππος τὸ ρεῦμα διπλοῦν τῶν δακρύων ἐκχύνει,
 Στρέφει θολὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ κάτω, πειθήνιος δ' εἶναι·
 Λόγον, νομίζεις, πῶς ἔχει, καὶ λέγει τῷ Δράκῳ τοιαῦτα·
 «Οὕτως, ὦ φίλε, θὰ πράξω· ὁδήγει με ὅπου κι' ἂν θέλῃς."
 "Ἄμα δὲ πρᾶγμα τὸν λόγον ποιεῖ, κι' ὡς ἄρνιον Ἀσίας,
 "Ἐχον πλατεῖαν οὐράν, τὸν αὐθέντην παντοῦ συνοδεύει,
 Οὕτω τανῦν καὶ ὁ μαῦρος τοῦ ἥρωος φέρει τὸ βῆμα,
 "Οπου τὸν φίλτατον φίλον βαδίζοντα βλέπει· τὴν χαίτην
 Αἶρ' ὑψηλὰ καὶ τὸ βλέμμα σκορπίζει τριγύρω ἀπαύστως,
 "Οπως φυλάττων παιδίον ὑπνώττον πιστότατος κύων.

"Ὅλην ἐν τούτοις αὐτοῦ τῆς ψυχῆς τὴν ἰσχὺν ἐπιτείνει·
 Πόδα δὲ νῦν ζωηρὸν ὡς στρατοῦ βασιλεὺς διευθύνων,
 "Οπου τῶν ὅπλων οἱ πρῶτοι κοιμῶντο, πορεύετ' ἡρέμα.
 Μόλις τὴν ὥραν αὐτὴν ὁ Χιονιάς, τῶν Σαρακίων ὁ ἥρωας,
 "Ἐνιπτε πρόσωπον· «Χαῖρε, τῆς Κρήτης ἀνδρεῖε!» τῷ λέγει·
 «Χαῖρε καὶ σὺ καύχημά μας· ὁ πρῶτος ἡγέρθης ! δικαίως
 Πρῶτον σ' ὠνόμασ' ἡ Κρήτη, ὡς πρῶτον φροντίζοντα πάντων·
 "Ἰππου δὲ λείποντα κλίνην, πρὶν λάμψῃ τοῦ Φοίβου τὸ ὄμμα."
 Εἶπ' ὁ Χιονιάς ἀπαντήσας, ζωννύμενος σπάθην πολέμου.—
 «Ἄγε, καὶ πάντας, ὦ φίλ', ἐξεγείρωμεν,» αὖθις ὁ Δράκος
 Εἶπε, κι' ὁμοῦ προχωροῦσι· παρέκει τὸν Κώσταν εὐρίσκουν,
 "Ἦδη τὴν θήκην τῶν ὅπλων ἀρμόσαντ' ἐπάνω τῆς ζώνης.
 Τρίτον δ' αὐτοὺς ἀπαντᾷ τῆς "Ρειθύμνης ὁ ἥρωας Καλλέργης,

Βίβλον ἀφῆσας, ἐν ᾗ τῶν πολέμων ἐκτίθεντο ἔργα.
 Τέταρτος δὲ συνοδεύει αὐτοὺς ὁ τοῦ Χάνδακος Κόραξ,
 Μῆτε νιφθεις, τὴν κορύνην ἀπλῶς εἰς τὰς χεῖρας ἐπάρας,
 Βῆμα τᾶχέως ἐνώσας, καὶ τρέχων συμφώνως τοῖς ἄλλοις,
 Ὅπως μὲ σέβας «ἡμέραν καλὴν» εἰς τὸν Μάνδακα εἶπουν,
 Ὅστις εὐθέτως τὸ πρὶν εἶχ' ἐν τάξει τὰ ὄπλα κοσμήσει,
 Ὅπως οἰκίας κυρία φιλόπονος χρήσιμα σκεύη.
 Οὕτω δ' ἐφώνησεν ὅτε τὸν γέροντ' ἀνέβλεψ' ὁ ἦρως
 Ἄνω λοφίσκου μικροῦ παραινοῦντα τοὺς νέους Λακκλώτας·
 «Χαῖρε, πρεσβύτα, τῆς Κρήτης σωτὴρ καὶ ἐμοῦ τοῦ νηπίου,
 Παίγνιον ὅστις οἰκτρὸν πολέμιων θά ῥῃμην, ἀνίσως
 Πάντα παντοῦ προνοῶν δὲν ἐπρόφθαν' ὁ ἔμπειρος νοῦς σου,
 Σὺ καὶ αὐτοὺς ὑπερέβης τοὺς πάλαι σοφοὺς εἰς τὸ πνεῦμα,
 Ὅσοι τῶν δόλων ἀράχνας διέσπασαν μ' ἔμπειρον χεῖρα.
 Νέος ἡμῶν Ὀδυσσεὺς εἰς τὴν κρίσιμον ἔφθασες ὥραν,
 Ὅτε τῶν ἄλλων ἀπλῶς ἡ καρδία εἰς λήθαργον ἦτο.
 Σὲ καὶ τὰ νῦν θεωρῶ τῆς πατρίδος τὸν μέλλοντα στύλον,
 Ὅταν πληγὴ τοῦ θανάτου εἰς τάφον ἐμὲ κατακρύψῃ.
 Ἄστρον δυάδα πρὸ ὥρας μιᾶς σθεννυμένην ἀνεῖδον.
 Μαῦρον τοῦ βίου μου τέλος μὴνύει βεβαίως» ὁμοίως
 Εἶδ' ὁ πατήρ μου ἀστέρά σθεννύμενον, ὅτε τὴν πρώτην
 Ἐθαψε σύζυγον, κάλλος ἐξάισιον δὴ τοῦ Θερίσου.
 Ἴδε τὸν ἵππον ὀπίσω ἐπόμενον! ἤδη τὸ γόνυ
 Κάμψας τὸν μόνον του φίλον δὲν θέλει νὰ λάβῃ τᾶχέως
 Ὑστατον χαῖρε τῷ Φοίβῳ θὰ εἶπω· εἰς σὲ ἀναθέτω,
 Ὅπως παρήγορος ἦσαι πατὴρ γηραιῷ κι' ἀδυνάτῳ,
 Μόνην ἐλπίδα ἐμὲ εἰς τὸν ἔρημον ἔχοντος βίον.
 ὦ δυστυχὴς! ὅταν μάθῃ πῶς πρόωρα μ' ἔρριψε σφαῖρα,
 Θέλει τὰ τρέμοντα μέλη πρὸς ὄρη καὶ φάραγγας φέρει,
 Ὅπως τοῦλάχιστον ἰδῇ σκιάν τοῦ υἱοῦ του τοῦ μόνου.
 Πλὴν δὲν θ' ἀκούῃ τὸ τέκνον, γενόμενον χῶμα κι' ὅστέα!
 Κι' ὅταν τῆς δόξης ἀρχαίους συντρόφους προσβλέπῃ καὶ νέους,
 Οἷς ἀγαλλόμενοι θέλουν τρυφᾷ εὐτυχοῦντες πατέρες,
 Θέλουν ποιεῖ τὴν σκληρὰν συμφορὰν τὰ λαμπρὰ παρελθόντα

Μᾶλλον πικρὰν, καθὼς σάκχαρ πρὸ πόματος ἄλλου ἀψίνθου.»
 Εἶπεν ὁ ἥρως, στιγμὰς λογισθεὶς λυπηρὰς, καὶ δακρύων
 Ὅλος ἐπλήσθη· καὶ πάντες δ' οἱ πέριξ ὀρῶντες ἐκείνον,
 Ὅστις οὐδέποτε πρὶν διελέχθη μὲ γλῶσσαν τοιαύτην,
 Ἦδη τῷ ὄντι τὸ τέλος αὐτοῦ ἐννοοῦσιν ἐγγίζον.

Μόνος δ' ὁ Μάνδαξ κρατεῖ τὴν καρδίαν, κί' ὁ νοῦς του ὡς οἶαξ
 Στρέφει τανῦν τῆς πατρίδος τὴν ναῦν, κί' ἐκ θυέλλης τὴν σώζει.

«Δράκε,» τῷ λέγει, «ἐγείρου!» δὲν εἶναι καιρὸς νὰ προσέχῃς
 Ἀστρων φοραὶ τί ἀγγέλλουν καὶ ζῶων ἀλόγων μαντεῖαι.

Εἰς οἰωνὸς εἰς τὰς νῦν περιστάσεις ἀρκεῖ· τὴν πατρίδα,
 Στῆθος ἀνδρεῖον προτάσσων, νὰ σώσῃς ὡς πάντοτε μέγας.

Τί; τὸν ἀτρόμητον Δράκον λοιπὸν τοῦ θανάτου ὁ φόβος
 Τώρα τρομάζει; λοιπὸν τῆς ζωῆς σου τὸ δῶμα θὰ λάβῃ
 Λύσιν τοσοῦτον οἰκτρὰν; λησμονεῖς σεαυτὸν; πῶς ἐφώμας

Ἄλλοτε, ξίφος κρατῶν, πρὸς πολλὰς τῶν ἐχθρῶν χιλιάδας;

Τότε λοιπὸν ἐκ σαρκῶν καὶ ὀστέων δὲν εἶχες τὸ σῶμα;

Μὴ, πρὸς Θεοῦ, τὴν ψυχὴν σου παράλογον δέος σμικρύνῃ,

Μὴ ψυχρανθῶσι τὰ πλήθη, καὶ γείνουν οἱ λέοντες ἄρνες,

Οἵτινες μόνον πρὸς σὲ ἀναμφίβολον ἔχουσι πίστιν.

Ἐγειραι! λάμψε καὶ πάλιν φανὸς εἰς δουλείας σκοτίαν.

Ὁρθωσον τῶμα, νὰ ἴδουν καὶ πάλιν οἱ ἄμοιροι Κρήτες

Ἀγγελος ὅτι Θεοῦ τῶν ταγμάτων αὐτῶν προηγεῖται.

Ἄν δ', ὃ μὴ γένοιτ', ἡ Μοῖρα τὸ νημά σου μέλλῃ νὰ κόψῃ,

Ἄλλην πανήγυριν μᾶλλον αὐτῆς λαμπροτέραν ἐλπίζεις

Ὅτι θὰ εὖρῃς, καθ' ἣν μὲ χαρὰν ἐστεμμένος, ὡς μάρτυς
 Θέλεις πρὸς τάνω στραφῇ, τοῦ Ὑψίστου νὰ ἴδῃς τὴν ὄψιν;
 Δράκε! ἐγὼ πανταχοῦ θὰ φυλάσσω τὸ σῶμά σου, τρέχων,
 Καί τοι πρεσβύτες, παντοῦ ὅπου κίνδυνος μάχης σὲ κράζει.

Ἴδε! τὸ στῆθος αὐτὸ θὰ δεχθῇ κατὰ πρῶτον τὴν σφαῖραν,

Ἦτις τὸ στέρνον σου θέλει συντρίψει· Τὸν Δράκον οἱ λόγοι

Οὗτοι διέσεισαν ὅλον. Τὴν σκέπην χαμαὶ καταρρίπτει,

Ἦτις τὰ ὄμματ' αὐτοῦ ὑπὸ πλάνης ἐκάλυπτε σκότος·

Ἰσταται· δένει τὰς χεῖρας σταυρόν· σιωπᾷ μετ' ὀλίγον

Πάλιν λαμβάνει μορφήν ζωηράν, κί' ὁ λαμπρὸς ὀφθαλμὸς του

Βάλλει σπινθήρας πυρός· αὐτομάτως λαμβάνει τὸ ξίφος,
 Αἶρει αὐτὸ ὑψηλὰ, κι' ἐπομνύων τάκόλουθα λέγει·
 «Ναί, μὰ τὸ ξίφος αὐτὸ, ὅπερ ἔβρεξαν αἵματα Φράγκων,
 Θέλει ὁ Δράκος ἐνδόξως, ὡς ἔζησεν, ἔμβη 'ς τὸν τάφον.
 "Ἐρρε μακρὰν τὴν ψυχὴν παρακαίρως πιέζουσ' ὀδύνη!
 "Ἐρρε μακρὰν! σ' ἐννόῳ τῆς ἀγάπης τὸ λείψανον εἶσαι.
 Φύγε! τῆς μάχης ὁ λέων καὶ πάλιν ὡς πῦρ ὑπονόμου
 Πάντα φραγμὸν τῆς καρδίας ῥηγνύει ταχέως· ὦ φίλοι,
 "Αἷρι τοῦ νῦν δὲν ἐλάλει τοῦ Δράκου τὸ στόμα· καρδία
 Καίουσ' ἐλάλει· ὁ νοῦς καθαρὸς, ὡς τὸ πρῶτον, καὶ πάλιν
 Θέλει τανῦν ἐκτελέσει πᾶν ὅ,τ' ἡ πατρὶς διατάττη.
 Πότ' ἔως τώρα ἐγὼ τοῦ θανάτου 'φοβήθην τὸ φάσμα;
 Πότε δ' ἐτρόμαξα σκότος Ταρτάρου δειλὸς ὡς παιδίον;
 Σὺ μετ' ἐμοῦ πρὸς κινδύνους δὲν πρέπει νὰ τρέχης, ὦ Μάνδαξ.
 Χρεῖα νὰ μένης· πολλοὶ πρὸς ἐμὲ ὁμοιάζοντες ἄνδρες
 Θέλουν ἐδῶ γεννηθῆ, ἐνθυμίζοντες χρόνους ἥρώων.
 Πλὴν καθὼς σὺ συνετὸς καὶ φιλόπατρις... ὦ! τῶν αἰώνων
 Μόλις ὀλίγους τοιοῦτους μυρίαὶ γεννῶσιν ἡμέραι.
 Νέστωρ νεώτερος πρέπει χρυσᾶς ὑποθήκας νὰ δίδῃς,
 Πᾶσαν καρδίαν γενναίαν φυλάσσων ἐκ πλάνης φρονίμως.
 Μεῖνε· παρήγορος πρέπει νὰ σώζῃς ἀνδρῶν πρεσβυτέρων,
 Φέρων εἰς χεῖλη πειθῶ παρορμῶσαν εἰς μάχας τοὺς νέους,
 "Αἷμα δὲ βάλαμον χύνων εἰς πόρους δυστήνων γονέων.
 Μεῖνε· καὶ πάλιν ὁ Δράκος ὡς πρῶτον ἀνδρεῖος θὰ λάμψῃ·
 Κέντρον ἐγένοντ' οἱ λόγοι, οὓς ἔβαλε στόμα τοιοῦτον,
 "Ὅπως εἰς ἄλλον καιρὸν χαλινὸν τὸ αὐτὸ συνεκράτει.
 "Ἀγετε, φίλοι! τὰ πρὶν ὁ ἑταῖρος φρονήματα ἔχει.»
 Εἶπε, καὶ "Αρεὺς σχῆμα λαβὼν, διευθύνει τὸ βῆμα,
 "Αἷμα δηλῶν ὅτι θέλει κι' οἱ ἄλλοι ὁμοῦ νὰ ὑπάγουν.
 Οὕτω δὲ βαίνουν ἐκεῖ, ὅπου κέντρον ἐσκόπουν νὰ κάμουν,
 Θέσεις λαμβάνοντες ἔνθα κλιτὺς τοῦ βουνοῦ τοῦ Θερίσου
 Φάραγγα μέχρι τῶν Λάκκων μεγάλην κοιλώνει βαθέως.

"Ἦρχετο τότε ὁ λαὸς τῶν Ἑλλήνων, καθὼς τὴν πρῶταν

Σμήνη πολλῶν μελισσῶν ἐκ παντοίων μερῶν πρὸς λειμῶνα
 ἵπτανται, μέλι εὐώδες μυζῶσ' ἐκ ποικίλων ἀνθέων.
 Πέτρας δ' ἐπάνω μεγάλης τὸ ἅγιον θέτουν βιβλίον·
 Λίβανον καίουν, λαμπάδας κρατοῦν ἱερεῖς τοῦ Ὑψίστου,
 Κι' ἄνω τὰς χεῖρας ὑψοῦντες, εὐχὴν ἐκφωνοῦσι τοιαύτην·
 «Πλάστα, τὸν πόνον ἡμῶν θεωρεῖς, οὐδεμία δὲ πλέον
 Ἄλλη ἐλπίς πλὴν ἡ σὴ εἰς τὸν πάσχοντα μένει λαόν σου,
 Πίστιν πρὸς Σε δι' αἰώνων πολλῶν ἀκραδάντως τηροῦντα.
 Ἄγγελον πέμψον, σωτῆρα ἡμῶν ἐν πικρίᾳ καὶ στόνοις.»
 Εἶπον, κι' ἐπένευσ' ὁ Πλάστης εἰς δύο στιγμὰς ν' ἀποστείλῃ
 Ἄγγελον· πλὴν αἱ στιγμαὶ τούρανοῦ εἰς τὴν γῆν ὡς αἰῶνες
 Φεῦ! ἀριθμοῦνται· καὶ πλεῖστοι θνητοὶ πρὶν ἐπιδῶν ἐκεῖνο,
 Ὅπερ εἰς πᾶσαν στιγμὴν ἀναμένουν, ἐξαίφνης τὸ ὄμμα
 Κλείουν οἱ τάλανες, ποῖον μὴδὲν εἰς τὸν πρόσκαιρον κόσμον
 Εἶν' ἡ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων διδάσκοντες πάντα νοοῦντα.
 Θέτοντες χεῖρα ἐν τούτοις μὲ σέβας εἰς βιβλίον ἁγίαν
 Ἄσκειποι ὄρκον ὁμνῶουν, καὶ πρῶτιστ' ἀπάντων ὁ Δράκος·
 Εἶτα δὲ πάντες οἱ πρῶτοι· κατόπιν γυναῖκες καὶ ἄνδρες,
 Ὅν διεκρίθ' ἡ Ἀνθοῦσα, λαμπρῶς ἐκφωνήσασα λόγους,
 Οἱ τῆς καρδίας ἀπάντων τὸ σύνθημα ἦσαν, τοιοῦτοι·
 «Ὅρκον εἰς ταύτην ἐδῶ τοῦ Σωτῆρος τὴν βιβλίον ὁμνῶ,
 Ὅτι πιστὸς μαχητὴς τῆς πατρίδος οὐδέποτε θέλω
 Δώσει τὰ ὄπλα, καὶ μᾶλλον ἢ δοῦλος ἐκ νέου νὰ γείνω,
 Θέλω τὸν θάνατον μόνος ζητήσῃς ἔς τῆς μάχης τὸν κρότον.
 Ὅπου δ' ἐκεῖνος μὲ τάξῃ, ὅν ἄρχοντα πάντες ψηφίζουν,
 Θέλω φυλάξῃ τὴν τάξιν, φρουρὸς τῶν πατρίων μου τάφων,
 Μήπως μολύνουν αὐτοὺς τῶν τυράννων αἱ βέβηλοι χεῖρες.
 Μόνον δὲ τότ' εἰς τὸν τοῖχον τὰ ὄπλα μου θέλω κρεμάσει,
 Ὅτ' εἰς τὴν γῆν τῆς μητρίδος ἐλεύθερος ἄνεμος πνεύσῃ.»
 Οὕτως ἐμπρὸς σεβαστοῦ ἱερέως ὠρκίσθησαν πάντες
 Αἵματος ὄρκον, ὃν μέλλουν πιστῶς νὰ τηρήσουν οἱ Κρῆτες·
 Ὅχι διότι μισθῶν ἢ λαμπρᾶς ἀμοιβῆς παροτρύνει
 Φαύλη ἐλπίς, ἀλλ' ἐντὸς ἐπειδὴ τὸ προστάττει καρδία,
 Ἦν εὐγενεῖς συνδονοῦσι παλμοὶ τῆς ἁγίας θρησκείας.

Ἵστατος πάντων νὰ δώσῃ τὸν ὄρκον προσῆλθε πρεσβύτης,
Εἵκοσι φέρων οὐλὰς κηλιδούσας τάρχαϊόν του σῶμα.

Ἦτο τυφλὸς, καὶ τὰ βήματ' αὐτοῦ νεανίας ὠδήγει,

Γίγαντος ἔχων μορφὴν καὶ φωνὴν βροντερὰν, ὡς ἐκείνην,

Ἦν ἀναπέμπουν οἱ ναῦται κογχύλιον μέγα φυσῶντες,

Ὅταν χρειάζεται τι πρὸς ἀκτὴν μακρυνὴν νὰ σημάνουν,

Εἴτε καὶ πλοῖον, ὃ πόρρω ἀμέριμνον πλέει τὸν πόντον.

Ἦκουον μόνον αὐτὸν, κι' εἰς φυγὴν ἐσκορπίζοντ' οἱ Φράγχοι,

Ὅπως τὰ πρόβατα φεύγουν, τρομάζοντα λύκων τὰ ἔχνη.

Εἶχε προσέτι λεπτὴν ἀκοήν, καὶ τὸ οὖς ἐπιθέτων

Κάτω ἔς τὴν γῆν, ἂν ἐχθροὶ μακρυσμένοι προσήρχοντ' ἐνόει.

Τότε δ' ὠραῖον καθῆκον υἱοῦ ἐκτελὼν φιλοστόργου,

Ἦγε πατέρ' ἀσθενῶς βηματίζοντ' ἐκ βάρους τοῦ γήρως,

Ὅπως ὀλκάδα μὲ φόρτον πολὺν ῥυμουλκοῦσιν αἱ λέμβοι.

Ἔστη δ' ὁ γέρων ἐγγὺς προσαχθεὶς τοῦ βωμοῦ, καὶ τὰ χεῖλη

Τρέμοντα λόγους βραδεῖς πρὸς τὸ πλῆθος τοιούτους ἐκφέρουν·

«Οὕτως, ὦ τέκνα, τοῦ βίου τὰ πράγματ' ἐποίησ' ἡ φύσις,

Ὅπως ὁ ἄνθρωπος ἔχῃ αἰεποτ' ἀνάγκην τοῦ Πλάστου.

Πρῶτον γενᾶται γυμνός, κι' εἰς ὀθόνας τυλίσσεται, κλίνην

ἔχων κοιτίδα νηπίου, ἣν σείει προσφύδουσα μήτηρ·

Εἵτα δὲ παῖς φιλοπαίγμων εἰς πᾶσαν φαιδρύνεται πράξιν.

Ἴουλον φύων κατόπιν, γενεῖου σημεῖον, εἰς πότους

Ἄμα κι' ὀρχήσεις πολλὴν ἡδονὴν ἀπογεύεται· οὔτε

Μάταια πόσον ὑπάρχουν τὰ πάντα ἐσκέφθη ἀκόμη

Εἵκοσιν ἔχων ἐτῶν ἀνθρώπῳ ἡλικίαν ὁ νέος.

Ὅταν τριάκοντα φθάσῃ, ἀκμαῖος ἀνὴρ, τῆς πατρὶδος

Γίγν' ἀσπίς, καὶ ἡ φήμη αὐτοῦ διατρέχει τὸν κόσμον.

Ἐτη μετέπειτα δέκα εἰς γάμον συνέρχεται, πέραν

Τούτου τοῦ χρόνου ζητῶν νὰ ἐκτείνῃ τὸ γένος· καὶ πάλιν

Ὅταν πεντήκοντα γείνῃ, πρὸς σκέψιν ὀρθὴν ὠριμάζει.

Ὅτ' ἐβδομήκοντα δὲ καταντήσῃ, τὰ πάντα μνησούν

Ὅτι ὁ Χάρων ἐγγὺς τὴν δρεπάνην σκληρὰν ἐτοιμάζει.

Ὅσῳ δὲ μᾶλλον ὁ γέρων ματαίως ἐσθίει τὸν ἄρτον,

Τόσον βαρύνοντ' αὐτὸν οἱ πλησίον κι' εὐχὰς ἀναπέμπουν,

ἵνα τὸ θεῖον αὐτοὺς ἀπαλλάξῃ ταχέως τοῦ βάρους.
 Παιδες, τοιαύτην, κι' ἐγὼ διατρέχω τανῦν ἡλικίαν·
 Εἶμαι τυφλὸς, καὶ τὸ βῆμα κλονεῖται τῶν δύο ποδῶν μου·
 Ἄχ! ἂν ἐπήνθουν, καθὼς ὅταν ἦλθεν ἐνταῦθ' ὁ Πιζάνης,
 Ἄγων πολλὰς μυριάδας ἀγρίων ἀνδρῶν εἰς τὴν νῆσον·
 Δέκα δ' ὀλόκληρα ἔτη ὁ πόλεμος ἄπαυστος ἦτο·
 Λίπος δ' ἀπέκτησαν μέγα οἱ κύνες, οἱ κόρακες κι' ὅσα
 ὄρνεα ἔχουν τροφὴν τῶν θανόντων τὰς σάρκας, μακρόθεν
 Φαύλην ὁσμήν ἐκ φαραγγῶν ἢ ἄκρων ὁρέων νοῦντα.
 Πλείστας δ' ἡμέρας αὐτὸ τὸ τουφέκιον εἴκοσι Φράγκους
 Ἐλίπε τότε βορὰν τῶν κυνῶν. Τὴν καρδίαν καὶ τώρα
 Ἐχω θερμὴν, καὶ ποθῶ τῶν μαχῶν νὰ ἀκούσω τὸν κρότον,
 Ὅν αἱ συρίττουςαι σφαῖραι πλησίον τῶν ὄτων ποιοῦσιν·
 Εἶναι γλυκύς! Πλὴν... ὦ γῆρας! τὰ μέλη μου τρέμουν, δὲν βλέπω...
 Δράκας! τῆς Κρήτης ἀκούω πῶς εἶσαι ὁ ἦρως ὁ πρῶτος,
 Ὅπως ὁ Γόργος ποτὲ τοῦ Σελήνου, ὁπότεν ἐπάτει
 Κι' ἔτριζ' ἡ γῆ. Τὸν υἱόν μου σοὶ δίδω· εἰς λόφον ἐπάνω
 Τάξε τον, ὅπου τὸ πῦρ ζωηρότατον θέλει ἀστράπτει.
 Οὕτως ἀρμόζ' εἰς τὸν παιδα τοῦ τρέμοντος τώρα Καστάνη,
 Ἄλλοτε πλὴν τεραστίου, κι' ὡς φλὸξ ἀστραπῆς ἐξορμῶντος.
 Ἐχει φωνήν· ἃς βοᾷ εἰς τοὺς πάντας ἐμπνέων τὸ θάρρος.
 Ἄχ! διατί καὶ ἐγὼ νὰ μὴν ἔχω τὰ ὄμματα σῶα,
 ἵνα καὶ ἕνα τῶν Φράγκων καὶ πάλιν νεκρὸν ἐξαπλώσω ; »
 Εἶπε, κι' ἐπνίγ' ἡ φωνή του εἰς ῥεῦμα καίοντων δακρύων.
 Ἦλθε δ' ὁ Δράκος πλησίον, κι' ἠσπάσθη τὸν γέροντα, λόγον
 Οὕτως εἰπὼν τῷ πρεσβύτῃ παρήγορον· « Χαῖρε ! ὦ ! χαῖρε,
 Δειψανον χρόνων ἀρχαίων καὶ ζῶς· ἐν ἡμῖν ἱστορία,
 Ὅσων ποτὲ παθημάτων δεινῶν ἡ πατρίς ἔχει πάθει!
 Ὅχι· ποτὲ τῶνομά σου δὲν θέλῃ χαθῆ· αἱ κατόπιν
 Θέλουν αἰετὶ γενεαὶ τὴν ἀδάμαστον ψάλλει ἀνδρείαν.
 ὦ ! σὲ γνωρίζω· σὲ εἶδον ὁπότεν τὸν ἐν ἀδελφόν σου
 Ἐκαμαν μέρη μικρὰ τῶν τυράννων αἱ ἀσπλαγχνοὶ χεῖρες,
 Σκώμματα ρίπτοντες ἅμα· « Καστάνη, καλῶς κατεκόπη ;
 Εἶν' ἀρμοδιά πρὸς βρώσιν ἡ σὰρξ, ἡ λεπτῶς εἰργασμένη ; » »

Σὺ δ' ἀγερῶχος, « ἰδοὺ ἡ ἀπάντησις, » εἶπες, καὶ ἑνά
 Ἐρρίψες πάραυτα κάτω νεκρὸν μὲ τὸ ὄπλον σκοπεύσας.
 ὦ ! δὲν ἐχάθη· ἰδοὺ ὁ υἱὸς σου παρόμοιος εἶναι
 Εὐτολμος ὅπως καὶ σύ· εὐτυχέστερος εἶθε νὰ ᾔῃαι,
 Ὅπως ἀκμάζων εἰσέτι χαρῇ ἐλευθέραν ἡμέραν·
 Εἶτα δὲ στρέψας τὸν λόγον τῷ τέκνῳ τοῦ γέροντος, εἶπε·
 « Σήφακα, χαῖρε καὶ σύ ! τὴν βροντώδη φωνὴν σου γνωρίζω,
 Χρήσιμον ὅπως τρομάζῃ τοὺς φράγκους, καὶ δίδῃ σημεῖα,
 Ἄτινα θέλουν παντοῦ τὰς κινήσεις τῆς μάχης ἀγγέλλει.
 Νέε Ξανοίγη, καὶ σύ Κεραμείων υἱὲ Τριχαλλῶτα,
 Δούπη καὶ Φαίδιμ', ὁμοῦ μὲ τὸν Σήφακα θέλετε λάβει
 Λόφους· καθ' ὅσας δ' ἐγὼ τουφεκίων βολὰς ἀριθμήσω,
 Θέλετ' ἐφόδους βοᾷ ἢ βραδεῖαν ὀπίσω πορεῖαν,
 Ἡ καὶ τὸ ξίφος ὁπότεν οἱ ἄνδρες ἐξέλκοντες πρέπη
 Κάτω κλιτύων βουνῶν νὰ διώκουν φυγάδας δρομαίους. »
 Μόλις δὲ τοῦτον τὸν λόγον ἐπέρανεν, ὅτ' ὁ Κισσάμου
 Ἦλθεν ἐπίσκοπος, καὶ ἔνθους ἀπέτεινε λόγον τοιοῦτον·
 « Ὀνειρον, Δράκε, θὰ σ' εἶπω, θ' εἶδον τὴν νύκτα. Ἐν μέσῳ
 Σ' εἶδον ἀστέρων πολλῶν μ' ἀδαμάντων ἀκτῖνας νὰ λάμπῃς,
 Ὅπως ὁ Φοῖβος, ὁπότεν τὸ θέρος προβαίν' εἰς τὸ ὄρος·
 Ἄγγελος δὲ τοῦρανοῦ, εἰς τὰς χειράς του φέρων ῥομφαίαν,
 Ὅλως ὁμοίαν πρὸς ταύτην, ἣν εἶμαι τανῦν ἐξωσμένος,
 Ἦλθε πλησίον καὶ σ' ἔδωκ' αὐτὴν τὴν ἀγίαν εἰκόνα,
 Ἡν πρὸ ἐτῶν μ' ἔχει πέμψει κλεινὸς κληρικὸς Βυζαντίου,
 Μῆνα νηστεύσας, καὶ αὐτὴν ζωγραφήσας κατ' ἔμπνευσιν θεῖαν. »
 Ταῦτ' ὁ ἐπίσκοπος εἶπε· καὶ ἀφοῦ τὸν ἡσπάσθη, τριγύρω
 Δένει τῆς ζώνης αὐτοῦ τὴν ῥομφαίαν, καὶ ἐπάνω τοῦ στέρνου
 Θέτει κρεμῶν τὴν εἰκόνα, καὶ λέγει· « παρόμοιος εἶσαι,
 Ὅπως καθ' ὕπνον σὲ εἶδον· ἀγγέλων πτερὰ σ' ὀδηγοῦσι. »
 Σύμπας δ' ἐν τούτοις σκιρτᾷ ὁ λαός· τὴν εἰκόνα δ' ἐκείνην
 Τρέχουν νὰ ἴδουν, τί τάχα παρίστανε θεῖον. Μεγάλην
 Εἶχ' ὁ ζωγράφος ἐκεῖ τρικυμίαν μὲ χρώματα γράφει·
 Πλοῖον δὲ φέρον ἰσοὺς καὶ κεραίας θραυσμένας, ἐν μέσῳ
 Κοίλων αὐλάκων ὑγρῶν ἀνετρέπετο· φλόγας δ' ἐν σκότει

Ἐπεμπε πλῆθος πολὺ κεραυνῶν· κι' εἰς τὸ σκάφος αἱ λέξεις
 «ΠΙΣΤΙΣ, ΠΑΤΡΙΣ,» γεγραμμέναι ὑπῆρχον. Κυρίου δ' ἐν τούτοις
 Ἄγγελος ἦρχετ' ὑφ' ὅθεν κρατῶν εἰς τὰς χεῖρας μεγάλην
 Ἀγκυραν, ἐνθα ἡ λέξις «ΟΜΟΝΟΙΑ» ἔλαμπ' ἐν ἄστροις·
 Νέφη διέλυε δ' οὗτος ὡς Φοῖβος πρωϊαν Μαΐου,
 Κι' ἤδη τὸν δάκτυλον τείνων λιμένα γαλήνης ἐδείκνυ.
 Βλέπουν δ' οἱ Κρῆτες καὶ χαίρουν νοοῦντες τί ταῦτα σημαίνουν.
 Πάντες δ' ἐντὸς τῆς καρδίας πιστῶς μεταγράφουν ἐκεῖνο,
 Ὅπερ φιλόπατρις εἶχεν ἐκεῖ ζωγραφῆσαι τεχνίτης.

Πάντα δ' ἐν τούτοις ὁ Δράκος πῶς πρέπει νὰ γείνουν κελεύει·
 Κι' ἔπειτα τῷ πλον λαβὼν ἐπὶ λόφον τραχὺν ἀναβαίνει,
 Ὃθεν τὸ πλῆθος αὐτὸν ν' ἀκροάζετ' ἠδύνατο σύμπαν.
 Ἔστη δ' ἐδραίως, ἐρείσας τὰς κνήμας αὐτοῦ, καὶ τὴν μίαν
 Χεῖρ' ἀφελὼς ἐπιθέτει ἐπάνω τοῦ ὕπλου, ἐκτείνων
 Κάπως τὴν ἄλλην, καὶ βλέπων ἐμπρὸς τῶν πολλῶν συνηγμένων.
 Οὕτω δ' ἐνέτεινε τότε φωνὴν ἐκ ψυχῆς, καὶ τὸ ὄμμα
 Ἦστραψ', ὡς μέλλον χαρᾶς νὰ μὴνύσῃ γενναίας ἐκρᾶσαι.
 «Χαίρετε, φίλοι! φαιδρὸς σᾶς προσβλέπω· τὴν σήμερον πάντες
 Ὅπλα κρατεῖτε, λαμπρῶς στολισμένοι, ὡς ἂν τις ἡμέρα
 Ἦτο, καθ' ἣν τοῦ Θεοῦ ἐορτὴν προεσήμεν' ὁ κώδων.
 Κι' ὄντως πανήγυρις τίς λαμπροτέρα ποτὲ θὰ ὑπάρξῃ,
 Ἦ ὁ ἀγὼν, ὃν ἡμεῖς ἐτοιμάζομεν; Δύστηνοι δαῦλοι
 Βλέπουσι τάχα ποτὲ ὠραιότερον ὥς τοῦ ἡλίου.
 Ἦ καθ' ἣν ὥραν συντρίψουν τὰς πέδας αὐτῶν, ὡς ὁ λέων,
 Ὅστις κλωδίον στενὸν διαφύγῃ, κυρίου ἐμπαιζας;
 Τίνες δ' οἱ Φράγχοι αὐτοί, τῶν ὁπρίων τὸ ἄτιμον θράσος
 Μέχρι τοσούτου προβαίνει, ὥστ' ἤλθον κι' αὐτὸ νὰ ζητήσουν
 Τῷ πλον, τὴν μόνην ἡμῶν παμφιλτάτην ἐλπίδα ἔς τὸ μέλλον;
 Ἄχρὶ τοῦ νῦν δὲν τὸ εἶπον, κρατῶν τὴν θερμὴν νεολαίαν,
 Ἀπειρος ἦτις μαχὼν καθ' ἐκάστην πολέμου προταίνει,
 Τρέφουσα πάθον θερμὸν εἰς τὰ στήθη τροπαίων ἐνδόξων,
 Ὅπως δ' ἀμέριμνος οὕσα δεινῶν συμπλοκῶν αἰμορροῦτων.
 Ἀνανδρ' ὑπάρχουν καὶ φαῦλοι! κι' αὐτὴν τὴν σκληρὰν τυραννίαν,

Ἦτις ὥς θύελλ' ἡμᾶς εἰς τὰ ὄρη κυτπαῖ στιγμαιαίως,
 Πάλιν δὲ φεύγει καὶ μόνον τὰ κάτω μαραίνει πεδία,
 Ἐχουσι μίασμ' αὐτοὶ διαρκῶς ἀτονίζον τὸ ἄστυ.
 Κόλακες! δούλοι πλουσίων γενῶν, ἅτιν' ὕβρεις κι' οὐεῖδη
 Παῖσαν ἡμέραν τοξεύουν εἰς τάξεως μέσης πολίτας.
 Νύκτωρ πλανῶντ' εὐγενεῖς εἰς τοὺς οἴκους, φανῶν ἡγουμένων;
 Κι' ἂν ἡ θυγάτηρ δημότου τὸ στῆθος αὐτῶν διαφλέξῃ,
 Ἡ τῆς καρδίας χορδὰς μαλθακὰς οἰκοδόσποινα ψαύσῃ,
 Ἄτιμα πράττονται· νόμος κάνεις δὲν ἰσχύει τοσοῦτον,
 Ὡστ' ἐκδικήσεως κἂν ν' ἀπολαύσουν τὴν ἄχαριν χάριν.
 Πάσης τιμῆς τὸ λοιπὸν στερημένοι καὶ χαῦνοι τὸ σῶμα,
 Τόλμην δὲν ἔχουν διόλου νὰ φέρουν εἰς μάχας τὸ ξίφος.
 Ὅθεν ἐξ ὅλων τῶν τόπων μισθόνοντες φαύλους κακούργους
 Στέλλουν πρὸς φόνους· πλὴν οὗτοι τὴν λείαν λογίζονται μᾶλλον.
 Ὅταν δ' ἐλλείπῃ τοιαύτη, καὶ βλέπουν τὸν κίνδυνον μέγαν,
 Σώζουν προθύμως τὸν βίον, προσκτῶντες ἐλάφον τοὺς πόδας·
 Κι' ἂν που γυναῖκας ἢ παῖδας ἐντύχουν, αὐτοὺς ἐκδικοῦνται,
 Σπάθην πηγνύντες εἰς σάρκας λεπτὰς ἀσθενῶν καὶ γερόντων.
 Ἄτονον στόμαχον ἔχουν· νοσοῦν δ' ὁ ζωμὸς εἰς λείψη,
 Ὅν ἀπὸ κρέως βοείου σκευάζουσι χεῖρες μαγεύρων.
 Κοίτοντ' εἰς κλῖνας παχείας, ἢ κἂν δὲν κοιμῶντ' ἐν ὑπαίθρῳ·
 Κι' ὅταν θ' ἀνέλθουν εἰς ὄρη, σκηνὰς συγκομίζουσι μεγάλας,
 Μήπως τὸ ψυχρὸς κι' ὁ καύσων αὐτοὺς ἀφανίσῃ προῶρως.
 Ἄνδρας τοιούτους ἡμεῖς ἐφοβήθημεν πῶποτε' ὥς τώρα,
 Τρώγοντες κρέας ὀπτὸν καὶ κοιμώμεν εἰς βράχους καὶ θύμους,
 Πίνοντες δ' ἄκρατον οἶνον, κι' ἐμβρέχοντες κριθινὸν ἄρτον;
 Πότε δ' ὥς τώρα ἡμᾶς ἠνωμένους εὐρόντες, εἰς μίαν
 Κἂν διεσκορπίσαν μάχην, εἰμὴ διὰ δόλων ἀνάνδρων,
 Ἡ προδοτῶν συνεργία, ὧν γῆ τοὺς νεκροὺς μὴ χωνεύσῃ;
 Σφίξατε, φίλοι, τὰς χεῖρας, κι' ὁμοῦ ὁ Θεὸς μας θά ἦναι.
 Ὅταν ὁ Σήρακας βάλῃ φωνὴν στεντορείαν, κι' ἡ ὥρα
 Κραῖξῃ πῶς φθάνει τῆς μάχης, ταχέως μικρὸν προμαχῶνα
 Ἐκαστος κάμνει ὀπίσω στελέχους παχέος ἢ λίθου·
 Βλέπει δ' ἐκεῖθεν φυλάττων τὸ σῶμα· κι' ὅπότεν προβάλλῃ

Πλήθος ἐχθρῶν, εἰς τὴν σάρκα τὴν σφαῖραν αὐτοῦ διευθύνει.
 Σφάγια ἔχουν ἐκεῖνοι πολλὰ πρὸς πολέμους νὰ πέμπουν,
 Ἄτιν', ὡς κτήνη ποιμὴν, ἀγοράζουν νὰ σφάζωσιν ἄλλοι.
 Πλὴν ἡ πατρίς τῶν Ἑλλήνων βαρύτιμα τρέφει τὰ τέκνα,
 Κι' ἕκαστον πρέπει πολὺ ἀκριβὰ νὰ πωλῇ τὴν ζωὴν του.
 Ὅπως δ' ἀφύας σωρεύουν, σωρεύουν αὐτοὺς πληγωμένους
 Ἐνδον θαλάμων δυσόσμων· καὶ κόπτουν ἀσπλάγχχνως ἀνθρώπων
 Μέλῃ χειρουργοί, τὸ πρῶτον ἀσκοῦντες τὴν τέχνην εἰς τούτους·
 Ἄλλοι σφαγεῖς! ἐπαξίως τοιαύτης ἀγέλης ὀνίας!
 Ὅμως ἡμᾶς αἱ μητέρες μὲ πόνον εἰς κλίνην θὰ βλέπουν,
 Φίλημα δὲ ἀδελφαὶ κι' ἐρωμέναι θανάτου θὰ δίδουν,
 Καὶ τις τὰ τέκν' ὄρφανὰ καὶ τὴν σύζυγον χήραν θ' ἀφήσῃ.
 Ὅθεν τῆς μάχης ἡ ἔνθους ὁρμὴ πρὸς τὰς σφαῖρας τὸ στήθος
 Μὴ σὰς ὠθῇ νὰ γυμνοῦτε· κι' ὁπότεν δὲ κλίνουν ἐκεῖνοι,
 Πέτρην, χωροῦντες ἐμπρὸς, καταλάβετε ἑτέραν· καὶ πάλιν
 Ἄλλην παρέκει· ὡς ὅτου ὠχροί, καθὼς φθίσεως ὄψις,
 Φύγουν ὡς αἶγες δειλαί, καταλείποντες σκεύη καὶ ὄπλα,
 Τρέμοντες ξίφος γυμνόν, ὕπερ Κρής μανιώδης θὰ φέρῃ.
 Οὕτως ἡμῶν αἱ πατέρες πρὸς ἄνδρας πολέμουν τοιούτους.
 Οὕτω κι' ἡμεῖς πολεμοῦντες βεβαίαν τῆς νίκης τὴν δάφνην
 Θέλομεν ἔχει, τηροῦντες πιστῶς τῆς πατρίδος τὸν ὄρκον,
 Κι' ἅμα τὴν πίστιν ἡμῶν εἰς τὰ ἔπειτ' ἀφίνοντες γένῃ.
 Εἶπε, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἐπευφήμησε· πρῶτιστα πάντων
 Οὕτως ὁ γέρον Καστάνης τοῖς πέριξ ἀπέτεινε λόγον·
 «Δίκαιον, παῖδες μου, ἔχει πολὺ τῶν ἀνδρείων ὁ πρῶτος·
 Ἄλλοτ', ὁπότεν ἐγὼ ἐμαχόμεν ζωννύμενος ξίφος,
 Νέοι θρασεῖς νὰ διώξουν τοὺς φράγκους ἠθέλησαν, ὅπου
 Κάμνει πεδίον βαρέα τὰ γόνατ' ἀνδρῶν τῶν ὀρέων·
 Κι' ἤδη τοὺς ἔτρεψαν πάντας, ὡς ἄτοπος τρόμος τὰ κτήνη,
 Ὅτε μεγάλων ἐκεῖ πυροβόλων νοῦσι τὰς σφαῖρας.
 Μάτην τοὺς πόδας ὀπίσω νὰ φέρωσι θέλουν· πεντάκις
 Δέκα γενναίους προμάχους τῆς Κρήτης θρηνοῦν αἱ μητέρες.
 Τέκνα μου, θέτε λοιπὸν χαλινόν, τὴν ὁρμὴν σας κρατεῖτε·
 Ὅπισθεν λίθων δὲν βλάπτουν ἀδρῶν κανονίων αἱ σφαῖραι,

Ούτε χηλὰς σταθεράς ἐπὶ βράχων πατοῦσιν οἱ ἵπποι.
Μάχεσθ' ὥς λέοντες· πλὴν ἐπασκεῖτε συνάμα καὶ τέχνην.
"Ο,τι σᾶς λέγῃ ὁ Δράκος, εὐθὺς ἐκτελεῖτε προθύμως.
Ποῖαν καρδίαν ἐγκρύπτει, ἐγὼ τὸ γνωρίζω· εἰς ὅρος
"Αλλοτε παῖδα τὸν εἶδα πρὸς κάπρον παλαίοντα μέγαν,
"Ονπερ οἱ ἄνδρες ἡμεῖς ἐτρομάζομεν· τῶρα δ' ἀκούω
Γλῶσσαν ἐμπείρου πρεσβύτου. "Ω! χαῖρε· ὦ! χαῖρέ μοι, Δράκε.
Κι' ἄλλους πρὸ χρόνων πολλοὺς τῆς πατρίδος ἐθαύμασα πρώτους,
Κι' εἶσαι παρόμοιος σὺ πρὸς ἐκείνους εἰς πάντα· ὦ! εἴθε,
Εἴθε ποτὲ μετὰ δάφνης Σωτῆρα τῆς Κρήτης νὰ σ' εἴπουν,
Πλήσσαντες λύρας, ζυγοῦ τυραννίας ἐλεύθεροι νέοι.»

"Ἐλεγεν, ὅτε βολαὶ τῶν σκοπῶν ἀνχγγέλλουν εὐθύμως
"Οτι ἐπίκουροι φθάνουν· μεθ' ὧραν δ' ὀλίγην τῷ ὄντι
"Ἦλθεν ὁ Μύρτινος, ὅστις δὲν ἦτο παρὼν εἰς τὴν Σπάρτην,
"Οτε τὸ πρῶτον οἱ Κρήτες βοήθειαν εἶχον ζητήσει.
Νῦν δὲ μαθὼν ὁ ἀγὼν ὅτι γίνεται μέγας, ταχέως
"Ἦγαγε Λάκωνας κι' ἄλλους ὁμοῦ, Μεσσηνίους κι' Ἀρκάδας,
"Ἐτι δ' ὀλίγους τρχχεῖς Αἰτωλοὺς κι' ὑψηλοὺς Ἀκαρνανάς.
Εἶχον δ' αὐτοὺς εἰς τὴν Κρήτην Σρακιώτικα πλοῖα κομίσαι,
"Οπισθεν βράχων ἐν ὧρα θυέλλης λαθόντα τοὺς Φράγκους,
Οἵτινες εἶχον τὴν νῆσον μὲ κάτ' ἔργα πάμπολλα ζῶσει.
Πάντες σκιρτοῦν μὲ χαρὰν, ὁ δὲ Μύρτινος σπεύδει νὰ φθάσῃ,
"Οπου ὁ Δράκος ἐν μέσῳ τοῦ πλήθους ἐστέκετ' εἰς λόφον.
Τέσσαρας δ' ἄνδρας ὁ Λάκων κομψῶς ἐνδυμένους ὠδήγει,
Οἵτινες τότε πλησίον τοῦ πρώτου τῆς Κρήτης σταθέντες,
Οὕτως ὠμίλησαν· πάντες δ' ἀκούουν ἀπλήστως τοὺς λόγους·
«Χαίρετε Κρήτες! κι' ἡμεῖς τῶν Ἑλλήνων καλούμεθα τέκνα·
"Ἐχομεν δ' οἴκους πλουσίους κι' ἀσχοῦμεν πολλὴν ἐμπορίαν,
"Ἐνθα τὰ ρεύματ' αὐτῶν ποταμοὶ βαθυδῖναι κυλίουν,
Οἷος ὁ Ἰστρος καὶ Νεῖλος, ὁ Τάμεσις, Μαῖανδρος κι' Ἐρμος·
Εἴχομεν δὲ τὴν ἐλπίδα νὰ ἴδωμεν μίαν ἡμέραν
"Ολον τὸ ἔθνος ὁμοῦ ἠνωμένον, τῆς Κρήτης ὁπότε
"Ἦχρησε τῶνομα μέγα. Καὶ πῶς νησιῶται τῷ ὄντι,

Στόλον μὴ ἔχοντες, τόλμην ἐλάβετε τόσον μεγάλην,
 "Ὡστε πρὸς πόλιν πλουσίαν εἰς ναῦς νᾶ ἐγείρετ' ἀγῶνα ;
 "Ὁφείλον ἄλλοι βεβαίως προτοῦ νᾶ ἀρχίσωσι τοῦτον,
 Οὓς καὶ βαρύτερος ἔτι ζυγός, ὁ τῶν Τούρκων, πιέζει.
 Δέχθητ' ἐν τούτοις πᾶν ὅ,τι προθύμως σᾶς δίδομεν ἄνδρες,
 "Ἐχοντες σῶμα πρὸς μόχθους πολέμων οὐδ' ὀλως ἀντέχον·
 Χρήματα λάβετ' ἀφθόνως, τὰδ' ὀνόματα στείλατ' ἐκεῖσε,
 "Οπου θὰ ζοῦν μεθ' ἡμῶν, καὶ κινδύνους σφαγῆς δὲν θὰ τρέχουν. »
 Εἶπον, καὶ πάντων τὸ ὄμμα δακρύων ἀφθόνων ἐπλήσθη,
 "Οτι τὸ γένος αὐτῶν συνεπώνει τοσοῦτον τὴν Κρήτην.
 Νέαν δ' ὁρμὴν εἰς τὸ πλῆθος ἐνέβαλον λόγοι τοιοῦτοι·
 "Ὅταν ὁ Μύρτινος, ὅπως αὐτὸν παρεκάλει· ὁ Δράκος,
 Θέσιν λαμβάνει πλησίον τοῦ Δήμου, καὶ ἐκεῖ σιωπῶντα
 Μένουν ὀξύφωνα ὅπλα, λαμπρὰ καρφοφύλλια, ἔως
 Χρεῖαν γοργῶν ἐπικούρων οἱ Κρήτες μαχόμενοι λάβουν.

Αὐθις ἐν τούτοις ὁ Δράκος προβαίνει εἰς τὸ ἔργον· παντοῖους
 Λίθους οἱ πάντες κελεύει νᾶ στήνωσι πρόχειρα τείχη,
 "Ὅπως ἐκείθεν μὲ τέχνην ὁρεῖται σκοπεύουν. Κατόπιν
 "Ἐμελλ' εἰς δένδρον νᾶ θέσῃ τὰ ὅπλα, μικρὸν δ' ἀναπαύσῃ
 Μέλη δεινῶς ὑπὸ μόχθων καὶ λόγων συγχῶν κεκμηχότα·
 "Οτε καὶ πάλιν τῶν Φράγκων ὁ κήρυξ προέβ', εἰς τὸν πρῶτον
 Λέγων πῶς ἔχει νᾶ εἶπῃ χρυσά· πλὴν ὁ ἦρως τοιαῦτα
 Τότ' ἀπεκρίθη· « Ἀπάντων ἐνώπιον λέγ' ὅ,τι θέλῃς·
 Εἴμεθα πάντες ἡμεῖς ἀδελφοί, καὶ γινώσκομεν ὅλοι
 "Ὅ,τι γινώσκῃ ὁ εἰς ἄλλως πήγαίνε· οὔτε σ' ἀκούω. »
 Τότε δ' ὁ κήρυξ τοιαῦτα φωνεῖ ἀπὸ μέρους τοῦ Βράγκα,
 "Ακανθαν δείξας ζηράν, καὶ ἐπ' αὐτῆς ἐν χειρόκτιον μ' αἶμα·
 "Ἦδη ἐχθρός φανερά καὶ ὁμιλῶν τοῦ πολέμου τὴν γλῶσσαν·
 « Ἀχρὶ τοῦ νῦν τὴν ἐλαίαν κρατοῦντες ἤρχόμεθ' ἐνταῦθα·
 Τώρα πλὴν φέρομεν μόνον τραχείας ἀκάνθας, καὶ ἐπάνω
 Τούτων χειρόκτιον μ' αἶμα βαμμένον· ἰδοὺ λάβετέ το·
 "Ἄν δ' ἐπαξίως τῷ ὄντι τῆς σήμερας ἀνδρεῖοι καλῆσθε,
 Καὶ ἦρωες ᾗσθ', ἐξ ἡμῶν ἑκατὸν ἄς προσοῦν εἰς τὸ μέσον,

Ἐνθα μεταίχμιον εἶναι τῶν δύο στρατῶν ἄλλοι τόσοι
 Θέλουν ἡμῶν πρὸς αὐτοὺς πολεμήσει· καὶ οὕτως ἡ νίκη
 Μέλλει νὰ κρίνῃ ὅποια θὰ ᾖναι καὶ πάντων ἡ τύχη·
 Κι' ἂν μὲν νικήσουν ἡμῶν οἱ γενναῖοι ἱππῶται, καὶ πάλιν
 Κύριοι θέλομεν γείνει τῆς Κρήτης, κι' αὐτῶν τῶν Σφακίων·
 "Ἄν δὲ νικήσετε σεῖς, ἐλευθερὰ ἡ νῆσος θὰ μείνῃ.
 Δέχθητε ἄλλως ἡ μάχη, εὐθὺς ἅμα σθάσω, ἀρχίζει·
 Μέλλουν δ' αἱ λόγχαι μὲ πείσμα πολὺ δυνατὸν νὰ τρυπήσουν,
 Θέλουν δὲ τέκνων πολλῶν μελανεῖμονες κλαύσει μητέρες."
 Εἶπε, κι' ὁ Δράκος ὑφώσας τὴν σπάθην ἐφώνησεν οὕτως·
 "Ἄτιμοι Φράγκοι, οὓς ἔχουν οἱ φίλαντοι τύραννοι κάμει
 Φρόνημα πᾶν ν' ἀπολέσουν, πωλοῦντες αὐτοὺς καθὼς ζῶα,
 Θέλουν πρὸς ἄνδρας ἀπλοὺς μικροπρέπειαν δόλων νὰ δείξουν,
 Ὅπως θρασεῖς ὑπέρεται πρὸς ἄλλους αὐτῶν κατωτέρους.
 Κάτι βεβαίως καὶ πάλιν πανοῦργον ἐγκρύπτεται· κι' ὅμως
 Ναί, μὰ τὸ ξίφος αὐτό, δὲν μὲ μέλει ἄς ἔλθουν· ὁ πρῶτος
 Θέλω ἐγὼ πρὸς τοιοῦτον ἀγῶνα προτάξει τὸ στήθος·
 Χίλιοι δὲ παρευθὺς θὰ προσέλθουν ζητούντες νὰ λάβουν
 Μῆρος εἰς ἐνδοξὸν ἀλλὴν ὀλίγων πρὸς ἄλλους ὀλίγους."
 Ἔλεγε· ἐξαίφνης δ' ἐμπρὸς τοῦ μ' ἐν πῆδη μ' εὐρέθη ὁ Πάλλας,
 Ῥίπτων σπινθῆρας ἐκ δύο καιόντων ὀμμάτων· καὶ οὕτω
 Βάλλει μεγάλῃ φωνῇ, τὴν καρδίαν αὐτοῦ μὴ συνέχων·
 "Δράκε, τί κάμνεις; δὲν βλέπεις πῶς θέλουν ὑμᾶς τοὺς προκρίτους
 Ἀγοντες πόρρωσε, πᾶσαν ἀρχὴν ν' ἀφαιρῶσιν ἐνταῦθα,
 Πλῆθος δὲ μείνῃ μὴ ἔχον φωνὴν στρατηγῶν γυμνασμένων;
 Ὅ,τι δὲν ἐπραξάν ἄχρι τοῦ νῦν, προσπαθοῦσι νὰ πράξουν.
 Ὅθεν οὐδεὶς ἐν τοῖς ὅπλοις πρωτεύων δὲν πρέπει τὸ ξίφος,
 Ὅπου τοιαύτης ἐνέδρας ἐντείνεται δίκτυ, νὰ σύρῃ.
 Εἴμεθ' ἡμεῖς ἀρκετοί, τοῦ λαοῦ τολμηρότατοι ἄνδρες.
 Ἀγετε λέοντες Λάκκιων, Σελήνου, Θερῖτου, Σφακίων·
 Ἐλθετ', ὁπόσοι τὴν δόξαν αὐτὴν μετὰ πόθου ζητεῖτε."
 Εἶπε, κι' ἀμέσως πολλοὶ μεγάλῳσμοι ἄνδρες προβαίνουν,
 Ἐχοντες μῆκος τῆς λεύκης, ἣν τρέφει ποτάμιον ρεῦμα
 (Ἐἷχ' εἰς τὴν πρότασιν ἤδη ταχέως ὁ Δράκος ἐνδῶσει).

Πόθον πολὺν πρὸς τοιοῦτον ἀγῶνα δεικνύντες· κί' ὁ Πάλλας
 Τότε τοιαῦτα ἐκ νέου τοῖς λέγει· «ὦ φίλοι, τῷ ὄντι
 Ὅτι τῶν πάλαι Κρητῶν τὴν αὐτὴν καὶ τὴν σήμερον ἔτι
 Ῥώμην ἢ Κρήτη κατέχει, ἢ νῦν τὸ δηλοῖ προθυμία.
 Χαίρετε! τέχνα τοσοῦτον ἀνδρεῖα πατρὶς κεκτημένη
 Θέλει καὶ πάλιν ἐνδόξους ἡμέρας βεβαίως προσβλέψει.
 Ὅμως ἀκούσατε· πάντες δὲν δύνασθ' εἰς μάχην τοιαύτην,
 Οἷαν προτείνουσι τώρα οἱ Φράγχοι, νὰ λάβῃτε μέρος·
 Πᾶς τις δ' εἰξεύρω πῶς μᾶλλον τὸν θάνατον ἤθελ', ἢ ταῦτα
 Σκώπτοντα χεῖλη νὰ εἴπουν· «δὲν εἶν' ἡ δειλία κακία,
 Ἄν τις εἰς ἄλλους πολὺ καλητέρους σωφρόνως ὑπέικη,
 Μῆτε ματαίως ἐρίζῃ ζήτῶν παρακαίρως πρωτεῖα.»
 Εἶπε, καὶ πάντες προτρέπουν τὸν Πάλλαν ὥς θέλει νὰ πράξῃ,
 Ἦδη γινώσκοντες πόσον νοήμων κί' ἀνδρεῖος ὑπῆρχεν.
 Οὗτος δὲ φέρων γοργὰ τὰς λεπτάς αὐτοῦ κνήμας, τὸ ὅλον
 Στράτευμα ἔς ὥραν ὀλίγην διῆλθε, καὶ βλέμμα πλαγίως
 Ῥίπτων ἐκάλεσ' ἐκείνους, ὅποσοι ἐγίνωσκεν ὅτι
 Μᾶλλον ἀσάλευτον εἶχον βαμμένου σιδήρου καρδίαν.
 Σύρονται πίσω οἱ ἄλλοι, καὶ κρύπτουν θυμὸν εἰς τὸ στήθος,
 Ὅν τῆς πατρίδος ὁ ἔρωσ βιάζει αὐτοὺς νὰ χωνεύσουν.

Ἐνθα δ' ὄφρ' ὅτι τῶν βουνῶν βαθμηδὸν ταπεινοῦται, κί' ὡς κλίμαξ
 Πίπτουν ἐπ' ἀλλήλα ὄρη, τραχέως φερόμενα κάτω,
 Κάτοπτος δ' ἤδη ὁ πόντος τὴν αὔραν αὐτοῦ διαχέει,
 Ἦλθον οἱ ἥρωες, ὅσους ὁ Πάλλας διέλεξεν, ὅπως
 Κτύπον δεχθοῦν δυνατόν περραγμένων εἰς σῆδρον Φράγκων·
 Πᾶν δὲ τὸ στράτευμα εὐθὺς τὰς πλησίον κατέλαβε θέσεις,
 Στέντορος νέου φωνὴν, τὴν τοῦ Σήρακ', ἀκούσαν τοιαύτην·
 «Φίλοι τοῦ Ἀρεως, πίστιν μὴ δίδετ' εἰς Φράγκους δόλου·
 Ἀγρυπνοὶ λάβετε τῷπλον, κί' ὀχύρωμα λίθον κρατεῖτε,
 Ἵνα τοὺς δόλους ἀτίμων πυρὸς διαλύσωσι σφαῖραι.»
 Πάραυτα τότε ὁ λαὸς εἰς τὰ πέριξ σκορπίζεται ὄρη,
 Ὅπως κοράκων νεφέλη πρὸς ἄκρας βουνῶν συγκαθίζει.
 Ἦκουες δ' ἤχον πολὺν προτρεπόντων καὶ γέωγ χαϊρῶντων,

Ὅτι ἐγγίζει τῆς μάχης ἡ τόσον παμπόθητος ὥρα.
 Πάντες δ' ἐργάζονται, τρέχουν, κι' ὡς ῥύγχος νὰ ἔχουν, τρυπῶσι
 Γῆν τραχυτάτην, προχείρους ἐκεῖ προμαχῶνας ποιοῦντες,
 Ἴν' ἀποκρούσουν ἐτοίμως σκληρὰν προσβολὴν ἀπιστίας.

Μάλιστα δ' ἔχουσι ζῆλον πολὺν ἑκατὸν ὀπλοφόροι,
 Ὦν διαλάμπει τὸ ὄμμα φαιδρὸν· τὴν ξανθὴν δ' αὐτῶν κόμην
 Ἦδη κτενίζουν, κι' ὀπίσω τῶν νώτων ἀφίνουν νὰ πίπτῃ,
 Ὅπως τὸ πάλαι ποτὲ μαχηταὶ τοῦ κλεινοῦ Λεωνίδα,
 Μέλλοντες μὲν εἰς τὸν Ἄδην νὰ λάβουν τὸ ἄχαρι δεῖπνον,
 Ὅνομ' ἐπὶ ζῆλον πλὴν εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον λιπόντες.
 Ζώνουν σφικτὰ τὴν ὀσφύν, κι' εὐθετοῦν τὰς λαμπούσας πιστόλας,
 Ἄμα δὲ πῆριξ ἐμδόδων κομφῶν περιδένουσι σύρμα,
 Ὅπερ εἰς δύο θυσσάνους χροσοῦς τελευτᾷ χαριέντως.
 Θέσεις λαμβάνουν παντοίας, καὶ πάλλουσι ξίφος ἀστράπτον,
 Πόσον εὐκόλως ἐχθρῶν θὰ τρυπήσουν τὰ στήθη δηλοῦντες,
 Ὅτε φωνὴ ἀντηχεῖ, «τῶν ἐχθρῶν ὁ στρατὸς πλησιάζει!»
 Νέφη δὲ κόνεως κάτω τοὺς λόφους σκεπάζουν, καὶ μαῦρον
 Φόρεμ' ἐνδύετ' ἡ γῆ ἐκ πληθύος ἀνδρῶν τοῦ πολέμου.
 Αἴφνης δ' αὐτοὶ σταματοῦν, κι' ἑκατὸν ἐπροχώρησαν μόνοι,
 Οὐς κατὰ βάθος εἰς δύο γραμμὰς παρατάξας ὁ Λοῦπος,
 Ὅν ἀρχηγὸν ἐκλεκτῶν μισθωτῶν εἶχε τάξει ὁ Βράγκας,
 Ἀγγελὸν πέμπει τῷ Πάλλῃ, μηνύοντα τάδε· «Τῆς Κρήτης
 Χαίρετε, ἄνδρες! ἡ μάχ' εἰς ἀνδρείους πιστεύομεν ὅτι
 Πρέπει νὰ γείνῃ τοιαύτη, ὥστ' ἔπειτα δόλιον λόγον
 Φαῦλος ποτὲ νὰ μὴν εἴπῃ· «ἡ θέσις ὑπῆρξεν αἰτία
 Νίκης κλαπείσης ἐν τόπῳ γνωστῷ τῷ ἐτέρῳ καὶ μόνῳ.»»
 Ὅθεν κατὰβητε κἄπως μικρὸν πρὸς τὸ μέρος· ἐκεῖνο,
 Ὅπερ ἰσάκεις ἀπέχει τῶν δύο στρατῶν, εἰς τὸ μέσον.»
 Εἶπε, κι' ὁ Πάλλας τοιαῦτ' ἀπαντᾷ πρὸς τὸν Λοῦπον συντόμως·
 «Ἄγε κι' εἰπὲ τῷ μικρῷ τὴν ψυχὴν ἀγενεῖ μονομάχῳ·
 Λοῦπε, ἀξίως ἡ τύχη σ' ὠνόμασε λύκον, τοιαύτην
 ἔχεις καρδίαν· καὶ τώρα τὸν ὕπουλον τρόπον γνωρίζω·
 Ὅμως θὰ ἐλθωμεν, ἵνα νοήσῃτ' ὁποίους γεγγαίους

Ἔχετ' ἐχθρούς· πρόσμενέ με· εἰς τέταρτον ἐν καταφθάνῳ.
 Ἄμα δ' ὑψόνων τὸ ξίφος, «ἐμπρός, ἀδελφοί!» ἀνακράζει·
 «Δύω ποιήσατ' ἐπίσης γραμμᾶς, ἡ δ' ὀπίσω ἅς ἦναι
 Μόνον ἐπίκουρος, ἂν διασπάσουν τὴν πρώτην γραμμὴν μας.
 Ἔχω πεποιθήσιν ὅτι ὡς ἄρνες αὐτοὶ θά σφαγῶσι·
 Μόνον κτυπάτε, γυμνὸν ὅπου βλέπετε σώματος μέρος,
 Κάτω τοῦ πώγωνος ἢ τῶν ὀμμάτων πλησίον, καθότι
 ἔχουν τὸν ἄλλον κορμὸν ὡς καὶ τᾶκρα μὲ σιδήρον φράζει.
 ὦ! πῶς θά φύγουν κομφοὶ νεανίαὶ πληγὰς τῶν ἀγροίκων,
 Μὴν ἀσχημῆσουν τὴν ὄψιν, μήτ' ἔχωσι πλέον τὸ θάρρος
 Ἐνδον αἰθούσης λαμπρὰς παρεῖς νὰ δεικνύουν ἀνθούσας,
 Μᾶλλον λεπτὰς ἢ παρθένου, ἣν οἴκου σκιὰ διατρέφει!»
 Ταῦτα φωνήσας, ἐμπρός με τὸ ξίφος γυμνὸν βηματίζει·
 Πάντες δ' εὐθὺς οἱ ἀνδρεῖοι παχεῖς διανοίγοντες πόδας,
 Τρέμον πατοῦν τὸ βουνόν, καὶ μὲ βῆμα θηρίων χωροῦσιν,
 Ὅταν ζητοῦν πειναλέα βορὰν εἰς τάνήμερα ὄρη.
 Καίουν τὰ ὄμματ' αὐτῶν, καὶ οἱ παλμοὶ τὴν καρδίαν κλονοῦσι·
 Ἄμα δ' ἡ ὄψις φαιδρὰ καὶ ἡ κόμη χρυσῇ ἐξαστράπτει·
 Νέαι δ' ἀκτῖνες ἡλίου τὴν λάμψιν αὐξάνουν τῶν ὅπλων.
 Κι' ἤδη σχεδὸν πλησιάζουν συγκρούουν τὰ ξίφη, καὶ μίαν
 Μόνην στιγμὴν διαρκεῖ τῶν ἐχθρῶν ἡ ἀντίστασις· φεύγουν
 Ἐπειτ' ὡς ἐλαφοὶ, λέξεις τοιαύτας βοῶντες· «δὲν ἔχουν,
 Ὅχι, θνητοὶ πρὸς ἡμᾶς νὰ παλαίσουν δι' ὅπλων ἐξέλθει·
 Δαίμονες εἶναι, κρατοῦντες εἰς χεῖρας φλογίνην ῥομφαίαν,
 Οἷαν τὰ τάγματα εἶχον τῶν ἀνω δυνάμεων, ὅταν
 Μάχην δεινὴν τῶν ἀγγέλων διέτατ' ὁ Πλάστης τῶν πάντων.»
 Ἐλεγον, πάντες δ' ὡς θεῖον ὠχρὸν καὶ μαινόμενοι τρέχουν,
 Τάχιστ' ὁπότεν ὁ Βράγκας σημαίαν πολέμου μεγάλην
 Ἄνω σκηνῆς ἐρυθρᾶς ἐκτυλίσσῃ (ἵς τὸ ἑπακρον πλέον
 Εἶχεν ὁ Φράγκος τὸν δόλον ἐντείνει), καὶ εὐθὺς τῶν σαλπίγγων
 Ἦχος δεινὸς ἀντηγεῖ πανταχόθεν δι' ἀγρίων ἀνθρώπων
 Μέλλουσι χεῖρες νὰ πέμψουν πυρὰ κατ' ἀνδρῶν ἐλευθέρων.

Ἦνός· ἐν τούτοις ὁ Δράκος τὸ ἀνανδρον σύνθημ' ἐκείνο·
 Κράζει τὸν Σήρακα, κι' οὕτω τῷ λέγει μὲ βίαν μεγίστην·
 «Πάραυτα βάλε φωνὴν πρὸς τοὺς ἄνδρας· ἡ μάχη βεβαίως
 Ἀρχεται ἤδη.» Ἐκείνος δὲ στὰς ἐπὶ λόφου κραυγάζει·
 «Δράζατε πάντες τὰ ὅπλα· τῆς μάχης ὑψώθη σημεῖον.»
 Σύμπαντες δ' ὅσοι βοήν ἀγαθοὶ τῶν σαλπίγγων κατεῖχον
 Θέσιν, τὰς λέξεις αὐτὰς παρευθὺς διαδίδουν βοῶντες.

Ἐκαστος τότε ὑπὸ λίθον ἐντέχνως τὸ σῶμά του κρύπτει,
 Εἴτε καὶ στέλεχος δένδρου. Κι' ὁπόσοι μὲν μέγαν εὐρύχαν
 Κάθοντ' ὁπόσοι δὲ φαῦλον, χαμαὶ καταρρίπτουν τὸ σῶμα
 Ὑπτιον. Πρῶτος δὲ τότε ὁ Χιονιάς τὸ μακρὸν αὐτοῦ ὄπλον
 Τείνας, σχοπεύει τὸν Φράγκον τὸν ἐμπροσθεν βαίνοντα πάντων,
 Οὕτω φωνῶν· «ᾧ Παρέττα, καλῶς σὲ γνωρίζω· μὲ εἶχες
 Ἦδη καλέσει πρὸς γεῦμα πρὸ δύο μηνῶν, καὶ ὀρτύγων
 Ἐφαγον σάρκα πολλοῦ πληρωμένην φαρμάκου· κι' ἂν τότε
 Φίλος πιστός, ἐννοήσας τὸ πρᾶγμα, δὲν μ' ἔλεγ', ἀμέσως
 Ὅπως ἐξέλθω κι' ἐρέσω, τοῦ Ἄδου θὰ ἔκρουον πύλας.
 Τώρα λοιπὸν σ' ἀποδίδω γενναίως τῷρατὶν σου γεῦμα·
 Δέξαι τὸ θῶρον αὐτὸ, πρὶν ἡ μάχη ταχέως ἐκσπάσῃ·
 Δύστηνος σ' ἔτεκε μῆτηρ· κακοῦργε· τὸ τέλος σου φθάνει.»
 Βίπε, κι' ἡ σφαῖρα πετᾷ ταχύτερ' ἀστραπῆς ἐν νεφέλαις·
 Ἐνθα δ' ἡ ρίς ἐφαπλοῖ ἔς τὸ μεσώρριον ρίζαν βαθεῖαν,
 Βάλλει αὐτὸν, καὶ περᾷ πρὸς τὰπέναντι μέρος· ἀψόρως·
 Μίαν δὲ μόνην στιγμὴν ὁ ἀγέρωχος Φράγκος· κρατῆθη·
 Κι' ἔπειτα πίπτει χαμαὶ, καθὼς ὄρυς, ἦν ἡ πελέκησαν κάτω·
 Κι' ἔκαμαν τόσον λεπτὴν, ὅσον κλάδος παλύνεται λόγου.
 «Εὐγε!» βοᾷ ὁ Χιονιάς, «δὲν ὀρχεῖσαι κακῶς, κι' ἐπικλῆμπεις
 Λίαν τὸ σῶμα κομψῶς, ἵνα λάβῃς τὴν γῆν μὲ τὴν χεῖρα.»
 Δεύτερος δὲ τοῦ Σελήνου ὁ ἥρως τὴν μάχην ἀρχίζει,
 Μ' ἀναιδον σφαῖραν τὸ στήθος τοῦ νέου Πανδόλφου τρυπήσας,
 Ὅστις ἐπλόπυσσε πρῶτος· πλὴν ἔκαμε μόνον σημεῖον,
 Ἐνθα μικρὸν προμαχώνα κατεῖχεν ὁ Γέδαξ. Κατόπιν
 Ὅμως φωνὴ τοῦ Κρητὸς τῷ ἐμήνυσε· «λάβε, Πανδόλφε,

Πόμα πικρὸν ὡς ὁ οἶνος, ὃν δῶρον τραπέζης προστρίβεις,
 Ὅταν ἀθῶαι ψυχαὶ πλησιάζουν πρὸς σὲ νὰ λαλήσουν. »
 Μόλις δὲ παύει ὁ λόγος, κι' ἡ σφαῖρα τρυπᾷ τὴν καρδίαν,
 Ἦτις ματαίως τὸ πρὶν χαλυβδίνην σκληρότητα εἶχεν.

Τρίτη τὸν Γάμβαν μὲ λόγους πολλοὺς ἐρεθίζ' ἡ Ἀνθοῦσα·
 « Γάμβα! μακρὰν σὲ προσβλέπω » δὲν ἔρχεσαι κάπου πλησίον;
 Ἴδε! τὸ κάλλος μου τώρα σοὶ πρόκειται μέγα βραβεῖον,
 Ἄν δεξιῶς ἐν τῇ μάχῃ εὐθύνης τὸ ὄπλον· πῶς ἦσο
 Ἄλλοτε τόσον θρασὺς, ὅτ' εἰς γάμον εὐρέθης, κι' αὐθαδῆ
 Ἐτεινες χεῖρα, πλὴν αἰφνης σ' ἐρράπισα κι' ἔφυγ' ἀμέσως,
 Ὅπως θηρίον ταχὺ πρὸς τὰ δάση, μὴ τύχῃ καὶ πέμψης
 Φαύλους μισθάρνους ὀπίσω; Νῦν δειλιᾷς κι' ὑποτρέμεις.
 Φίλημα λάβε λοιπὸν ἐξ ὀργάνου τοῦ Ἀρεως· θέλγει,
 Φίλε, καὶ τοῦτο καθὼς ὀφθαλμοὶ μελανοὶ τῶν παρθένων. »
 Ἐσκωπτει οὕτω γυνή, κι' ὡς χαλκὸς πυρρῶμένος ὁ Γάμβας
 (Αἷσχος ἐφάν' εἰς αὐτὸν ἐμπαιγμὸς γυναικὸς ἀδυνάτου),
 Σπεύδει μὴ βλέπων τριγύρω, καὶ βάλλει τὴν σφαῖραν· πλὴν, « ὦθι, »
 Τότε φωνὴ Ἀμαζόνος βοᾷ· τὸ κρανίον του δύω
 Γίνεται τμήματ' εὐθύς, καὶ τὴν γῆν μὲ τὸ αἷμα μολύνει.

Λύσσα δ' ἐν τούτοις καὶ τρόμος ἐχθροὺς αἰμοδοροὺς κατέχει,
 Ὅταν πρωτεύοντας ἄνδρας αὐτῶν θεωροῦν νεκρωμένους.
 Χόνοντ' εὐθύς μεθ' ὀρμῆς, κανονίων δ' ἐκπέμπουσι σφαίρας,
 Αἷτινες κρότον ποιοῦν τρομερὸν ἀντηχοῦσαι ἔς τὰ ὄρη·
 Βόμβαι δ' ἐγκύκλους γραμμὰς μελανὰς διαγράφουσι, πλῆθος
 Ῥίπτουν καρφίων καὶ λίθων, τὴν γῆν ἀνυψούντων εἰς κόνιν.
 Μάτην τοὺς βράχους συντρίβουν· ἂν δέ που καὶ τραῦμα θανάτου
 Λάβῃ ὑπλίτης ὁμόσας, πρὶν φύγῃ, νεκρὸς ν' ἀπομείνῃ,
 « Ἄφες ἐμέ, ἀδελφέ, » μὲ ἀδύνατα χεῖλη πρὸς ἄλλον
 Λέγει, « καὶ μάχου· ἐγὼ πρὸς τὸν Πλάστην μου νῦν ἀναβαίνω. »
 Οὗτος δακρύων σιγᾷ, καὶ φυσέκιον νέον λαμβάνει
 Πίστεως θείας μετῷ· τὸ δὲ ὄμμα πλαγίως εἰς τῶπλον
 Φέρων σκοπεύει· κι' ἐκ νέου πολέμιος πίπτει ἐκπνέων,

Πτώματα βλέπεις πολλά· νεκροφόροι σχεδὸν δὲν προφθάνουν
 Ἐξω τῆς μάχης νὰ φέρουν τοὺς Φράγκους, προσκόμματ' εἰς πόδας
 Θρήνους πασχόντων πολλῶν ἐκ πληγῶν θανασίμων ἀκούεις,
 Ἄς τῶν Ἑλλήνων τὰ τέκνα δωροῦσιν εἰς τίγρεις λυσσώσας.
 Ἦχος δ' ἐκεῖ, ὅπου μάχοντ' οἱ Κρήτες, δὲν τρέχει διόλου·
 Μόνον βαρεῖς στεναγμοί, εὐγενεῖς προτροπαί, κι' ὕμνωδίαί,
 Ἄς ἱερεῖς ἀναπέμπουν, ὁ Ὑψιστος ἵνα προσβλέψῃ
 Μ' εὖσπλαγχνον ὄμμα τοὺς παῖδας αὐτοῦ. Τοὺς βαρύνει δ' ὁ καύσων,
 Ὅν αἱ ἀκτῖνες τοῦ Φοῖβου κι' ὁ ζῆλος ἀφθόνως παρέχουν·
 Δίψα τὸ στήθος των καίει· προφθάνουν δ' αἱ Κρήσαι ταχέως,
 Ὑδατος πλήρεις λαγήνους κομίζουσαι· ταύτας τρυπῶσι
 Κάποτε σφαῖραι πλησίον τῶν ὤτων αὐτῶν προσπετιῶσαι·
 Χύνεται δὲ τὸ ὕγρὸν· πλὴν ἀμέσως κατόπιν ἐκείναι
 Φέρουσιν ἄλλο· καὶ λόγους προφέρουσai θάρρους καὶ τόλμης,
 Δίδουν πτερὰ εἰς τοὺς ἄνδρας. Φωνὴν δὲ τοιαύτην ἐντεῦθεν
 Βάλλει γυνή· «Σύζυγέ μου! ὦ! ἔμμενε· τώρα, ταχέως
 Θέλουν τραπῇ τῶν ληστῶν τὰ ἀχόρταγα γένη» ἐκείθεν
 Πάλιν παρθένος βοᾷ· «Ἀδελφέ μου ἀνδρίζου! γενναῖα!
 Πάλιν ἰδοὺ νικητὴν ὁ ἄσπασθῇ τὸν υἱὸν τῆς ἡ μήτηρ,
 Φέροντα στέφανον δάμνης εἰς δύο κροτάφους ἀνθούντας.»
 «Φθάνω», φωνεῖ ἀλλαχοῦ ἐρωμένης φθογγὴ γλυκυτάτη·
 «Φθάνω· τὸν ξένον ὁμοῦ θὰ διώξωμεν, ἢ ταῦτοχορόνως
 Θέλει μᾶς φάγῃ τὸ χῶμα.» —Τοιαῦται καρδίαι νικῶνται;
 Βόμβος ἀπλοῦς τὰ τῶν Φράγκων πυρὰ πρὸς τὰς πέτρας ἤχουσι·
 Μάτην δεινὰς προσβολὰς ἐδοκίμασαν ἤδη πεντάκις·
 Μάτην πληροῦνται καπνοῦ τῶν ὀρέων αἱ ἄκραι, ὡς ὅταν
 Μένει κατόπιν βροχῆς εἰς βουνὸν ἢ οὐμύλην, καὶ μύλις
 Βλέπουν ἀλλήλους βοσκοί. Τοῦ θανάτου ἡ σῆψις τρομάζει,
 Κι' εἶν' ὁ χρυσὸς ἀσθενὲς ἐλατήριον. Ἦδη δ' ἀρχίζουν
 Νῶτα νὰ στρέφουν· δεινὰς δ' ἀπειλὰς ἐκφωνοῦσι ματαίως·
 Ἀρχοντες, τρέμοντες ὅλοι κι' αὐτοί, πλὴν ζητοῦντες νὰ κρύβουν
 Ὅ,τι ἐντὸς τὴν ψυχὴν συνταράσσει, ὡς πλοῖον ὁ σάλος,
 Ὅστις τὸ κύμα κατόπιν μανίας ἀνέμων οἰδαίνει.
 Εἶκοσι δ' εἶχεν ὁ Δράκος μὲ τῶπλον αὐτοῦ καταφάγει·

Δέκα ὁ Κόστας, καὶ πέντε ἡ χεὶρ τοῦ ἐνδόξου Καλλέργη·
 Στέκ' εἰς ἐνέδραν ὁ Κόραξ, κ' ἐπτά κεφαλῶν τὰ ὀστέα
 ἔχει συντρίψει, κινῶν δεξιῶς τὴν σκληρὰν τοῦ κορύνην.
 Δώδεκα δ' ἔχει ὁ μέγας Χιονῆς καταπέμψει νὰ ἴδουν
 Σκότῃ τοῦ Ἄδου καὶ πόλιν μετὰς ἀρχόντων καὶ συμβουλῶν.
 Ἐξ ἡ Ἀνθοῦσα, βροντὰς τρομεράς σφενδονῶτα, δυσμόρφους
 ῥίπτει νεκρούς· τὴν δὲ γῆν ἐρυθροὶ ποταμοὶ διαῖρουν.
 Ἰστατ' ὁ Πάλλας ὀρθός, καὶ δὲν θέλει τὸ στήθος νὰ κρύπτῃ
 Πέμπων βοᾶς, κ' ὥς ὁ Χάρων θερίζων κακούργους μισθάρους.
 Μόλις δὲ τῶπλον αὐτοῦ νὰ γεμίῃ προφθάνει ἡ κόρη,
 Ἦτις παντοῦ μετ' ἐκείνου ζῶν στρατιώτου διῆγε.
 Μάχοντ' οἱ παῖδες ὡς ἄνδρες, μακρὰ προσερείδοντες ὄπλα,
 Ὅπου τοὺς λίθους εὐρίσκουν μεγάλους. Παρῆλθον δὲ τώρα
 Πλέον οἱ πρῶτοι παλμοί, κ' εἰς χορὸν ὅτι παίζουσι καὶ γάμον
 Πάντες νομίζουν, λυσσῶντες νὰ φάγουν τοὺς Φράγκους· πλὴν νέος,
 Μόλις ἰδρόνων τὸν ἄρτι φυόμενον μύστακα τότε,
 Θαύματα κάμνει· τριάκοντ' αὐτὸς ἐναντίους νὰ ἴδουν
 Ἐπεμψε κρύπτας θανόντων, ἀλλάσσωσι ποικίλως τὴν θέσιν.
 Μόνον δὲ τᾶκρον τοῦ ὅπλου κυττάζει σκοπεύων ἀπταιστώς,
 Κι' ἤδη τῶν Φράγκων βεβαίως κατέμενεν εἰς εἰς τὸν τόπον.
 Μήλιγκος δ' οὗτος Ὑάρδς ἐκαλεῖτο, βλαστός τοῦ Σελήνου,
 Κλάδος οἰκίας μεγάλης, πολλοὺς γεννησάσης ἀνδρείους.
 Πάντες ἐξίστανται· χαίρουσι χαρὰν τῆς πατρίδος μεγάλην,
 Μάλιστα δ' ὅλων ὁ Δράκος, ἀνώτερος φθόνου βιναύτων,
 Οἷτινες μόνον αὐτοὺς νὰ φημίῃ ποθοῦσιν ὁ κόσμος,
 Πάντα δὲ ἄλλον ὑπόβλως ζητοῦν ν' ἀφηνίσουν ταχέως·
 Ἐρχεται· τείνει δ' ἀγκάλην ὡς μήτηρ εἰς φίλτατον τέκνον,
 Λόγους γενναίους καρδίᾳς τοιούτου φαιδρῶς ἐκφωνήσας·
 «Χαῖρε! ὦ! χαῖρε, βλαστὲ τῶν Μηλίγκων· τὴν σήμερον βλέπω
 Ὅτι τῆς Κρήτης ἡ τύχη βεβαίως ἀλλάσσει, ὁπότεν
 Πᾶσα πολέμου φορὰ ἐκ τῆς γῆς ἀναδίδῃ ἐτέρους
 Ἥρωας, μᾶλλον λαμπροὺς τῶν προτοῦ δοξασάντων τὴν νῆσον.
 Δεῖξαι τὸ ξίφος αὐτό, τὴν εἰκόνα· σὺ εἶσαι ἐκεῖνος,
 Ὅν ἡ ἀγνὴ τοῦπισκόπου ψυχὴ ἀναιρεῖσθαι τὴν νύκτα.

Ἦδη ἀνάπαυσιν θέλω ἀρκούντως ἐγὼ ἡγωνίσθην·
 Γίνου διάδοχος σὺ κι' ἀρχηγὸς τῆς πατρίδος· τάξιζαι.
 Φάσματ' ἐμὲ ἀπειλοῦν τοῦ θανάτου, κι' ἡ χεὶρ μου κλονεῖται.»
 Εἶπεν ὁ ἥρως, κι' αἰδῶς συγκαλύπτει τὸν νέον ὡς κόρην·
 Οὔτε τὰ σύμβολα θέλει αὐτὰ νὰ δεχθῇ τῶν πρωτείων.
 Μᾶλλον πονεῖ θεωρῶν τὴν βαρύθυμον ὄψιν τοῦ Δράκου,
 Κι' ὅλος συγκίνησις λέγει· «ὦ! ὄχι· ἐν ὅσῳ θὰ πνέης,
 Μόνος θὰ ἔχῃς τῆς Κρήτης τὸ σκῆπτρον· διάταττε· πράττω
 Πᾶν ὅ,τι θέλῃς, πλὴν πρᾶγμα τοιοῦτον ποτὲ μὴ τὸ εἶπης·
 Σοῦ θεωροῦντος τὸ φῶς, τὰς ἡνίας τῆς Κρήτης νὰ λάβῃ
 Ἄλλος, κι' ἂν ὅλους ὁμοῦ τοὺς ἐχθροὺς ἐξοντώσῃ τοῦ τόπου!» —
 «Οὔτω λαλεῖς;» ἀπαντᾷ ὁ τῶν Δάκκων ὀπλίτης· «ὡς ἄρχων
 Ἦδη λοιπὸν διατάττω νὰ λάβῃς ἀμέσως τὸ ξίφος.
 Δέχθῃτι· ἄλλως προδότης εἰς κρίσιμον ὥραν θὰ γείνης.»
 Λέξιν ὁ νέος ταῦν δὲν προσφέρει· τὰ ὄμματα ρίπτει
 Κάτω, καὶ ζώννυται ἄκων τὴν σπάθην, δεικνύων ὁπόσον
 Σύμφωνος εἶναι πρὸς ὅ,τ' ἡ εἰκὼν ἐν συμβόλῳ ἐδήλου.

Πεῖσμα δ' ἐν τούτοις δεινὸν στρατιώτας ἐχθρῶν κυριεύει·
 Χάλαζαι πίπτουν σφαιρῶν, κεραυνοὶ κανονίων κτυποῦσι.
 Μάτην σχεδὸν αἱ μεγάλαι φωναὶ τῶν ἀνδρείων ἤχοῦσιν·
 Οὔτε ν' ἀκούσῃ κύνεις, οὔτε βλέμμα σκοπίμως νὰ ῥίψῃ
 Κάπως ἡδύνατο, καὶ τοι πολλοὶ προσπαθοῦν τὸ τοιοῦτον.
 Μαῦρος καπνὸς πανταχοῦ, συριγμὸς ἀδιάλειπτα τρέχει.
 Λέοντες μάχοντ' οἱ Κρήτες, λυσσῶσιν ὡς ὕαιν' οἱ Φράγχοι.
 Τέλος δ' ἀρνοῦνται τὰ ὅπλα βολὰς ἀνδροφάνους νὰ ρίπτουν·
 Καίουν, λακτιζοῦν τὰς χεῖρας (τοσοῦτον ἡ ἀπαυστος χρῆσις
 Εἶχεν ἀμβλύνει αὐτά!) πλὴν οἱ ἐμπειροὶ Κρήτες ἐκσπῶσι
 ῥίξας φυτῶν, τὰς προστρέβουν, ψυχραίνουν τὸν σίδηρον, κι' αἰδοῖς
 Νέκν λαμβάνουν ὁρμὴν, κι' ἀκοντίζουν πυρὰ τοῦ θανάτου.
 Τίς δ' ἐπὶ τέλους τὰ νῶτα θὰ στρέψῃ, διστάζεις νὰ εἶπῃ;
 Ὅτε βοῶντες δεινόν, θεωροῦντες δ' ὡς ῥεῦμα τὸ αἷμα,
 Φεύγονιν φυγὴν δυνατὴν οἱ θρασυδείλοι· φρίκη τοὺς ἔχει·
 Πίπτουν, συντρίβουν κρανία καὶ ἄκρα εἰς βράχους κι' ἀβύσσους,

Κι' εἶναι ὠχροὶ μὲ τὴν κόμην ὀρθὴν καὶ τὴν ὄψιν ἀγρίαν,
 "Ομοιοὶ μ' ὅσους κακούργους οἱ δαίμονες σύρουν εἰς τάφους,
 "Ἐνθα βασάνους πολλὰς χαιρεκἀκως αὐτοῖς ἐτοιμάζουν.

"Ὅπως δ' ὁ Νότος ἀφοῦ ἐκ θερμῶν ἐπιπνεύσας κλιμάτων
 Σφύδρ' ἀραιὰν τὴν προτοῦ πυκνωμένην ἀτμόσφαιραν λίπη,
 Ζέφυρος δ' ἔλθῃ κατόπιν δεινός, μυκηθμούς καὶ πατάγους
 Βάλλων ἐμπρὸς ἑαυτοῦ, κι' ὀδηγῶν τὰς πνοὰς τῶν λαϊλάπων
 Σείοντ' οἱ οἴκοι· τῶν δένδρων οἱ κλάδοι συντριβόνται· τρίζουν
 Πλοίων μεγάλων ἱστοί, καὶ σχοινία συρίττουν ἀπαύστως.
 Μαῦρα δὲ κύματ' ἀφρὸν μετὰ λύσσης ἐκβάλλουν, καὶ πλῆττουν
 "Αἰγιον βράχον, ὃν ἤδη διέφαγον κάτωθεν ὄλον.
 "Ὡραν δ' ἡ πέτρα γογγύζει πολλὴν, καὶ ἀκίνητος μένει·
 Πλὴν αἰφνιδίως δονεῖται, φθαρέντων σαθρῶν θεμελιῶν·
 Πίπτει, καὶ φαίνεται κάτω βυθὸς τῆς φυγούσης θαλάσσης·
 Κρότος δ' ἤχεϊ τῆς βροντῆς, κι' εἰς τὸ πέλαγος φέροντ' ἰχθύες,
 Οὓς κατεσκόρπισε βάρους ἀπάθησις, βία βραγέντος·
 Στένει δ' ὁ πόντος· καὶ Νῶε κατάκλυσιν νέαν νομίζεις,
 "Αἰγγελὸς ὅτι Θεοῦ τοῖς δειλαίοις θνητοῖς προαγγέλλει,
 Σείων τὴν γῆν, κεραυνοὺς τρομεροὺς σφενδονῶν πρὸς τὸν κόσμον.
 "Ὅμοια τότε κι' οἱ Φράγχοι, ὡς σάλος ὀρμῶν μανιώδης·
 Πλῆττουν τὸν βράχον τοῦ θάρρους, καὶ λύσσαν σφαιρῶν ἀναπέμπουν.
 Πλὴν ἐπὶ τέλους καρδίαι ἡρώων οἰδαίνονται, κι' αἴφνης
 Πίπτουν ἐπάνω αὐτῶν, ὡς ποτὲ τοῦ κλεινοῦ Μαραθῶνος
 Εἶχον κατέλθει τοὺς λόφους μὲ βῆμα λεόντων ἐκεῖνοι,
 Οὓς τῆς Ἀσίας οἱ βλαῖκες παράφρονας εἶχον νομίσαι.
 Τρέμουν δ' οἱ πόδες τανῦν μισθοφόρων σφαγέων, καὶ τρέχουν
 Πόρρω βουνῶν ἐξεμούντων βολὰς τοῦ θανάτου βεβαίας·
 Φέρει δὲ λίθην εὐθύς τοῦ χρυσοῦ ἢ τοῦ Χάρωνος ὄψις.
 Φεύγουν λοιπὸν ὡς λαγοὶ μ' αὐχμηρὰν καὶ ἀγρίαν τὴν κόμην,
 Στρέφουν δὲ κόρην ὀμμάτων θαλὴν καὶ συσπῶσι τὰ μέλη,
 "Ἢδη κατόπιν αὐτῶν τῶν Κρητῶν ἐννοοῦντες τὸ βῆμα.
 Οὗτοι δ' ἀρπάζουσι τρίχας μωρῶν κεφαλῶν, κι' ὑποκάτω
 Μάχαιραν θέτουν, λαίμοδς ὡς ἀρνῶν τρυφερῶν ἢ ἀποκόψουν.

Φεῦ! οἱ δειλοὶ οὐδ' αὐτοῦ τοῦ θανάτου τὸ δῶρον προκρίνουσιν;
 Ὅπως αἰσχύνας καλύψουν τὰ ὅπλα των δίδουν ἀμέσως·
 Λύουν βαλάντιον πλήρες, καὶ τρέμοντες λέγουσιν οὕτω·
 «Ζῶντα, ὦ! ζῶντά με λάβε· καὶ σὺ προσκυνεῖς τὸν Χριστὸν μας!»
 Καὶ πως καρδία τινὸς ἐμαλάχθη, ὅτ' ἄλλος ὀργίλος
 Κρῆς ἐκβοᾷ· «τί πρὸς κύνας ἀκαίρως τὸν οἶκτον δεικνύεις;
 Ἡ λησμονεῖς πόσα πράττουν αὐτοί, τὰ ἀθῶά μας βρέφη
 Σφάζοντες, σχίζοντες δὲ τὰς γυναῖκας ἀσπλάγχχνως; κάμμια
 Ῥις ἀγενῶν νὰ μὴ μείνῃ μολύνουσα πάτριον χῶμα·
 Σφάζετε!» Οὕτω βοοῦν, καὶ ὡς ἄγγελοι φέροντες ζήτην,
 Ἴνα δαιμόνων τὸ πλῆθος πρὸς ἄδυσσον ῥίψωσι μαῦρην,
 Σπεύδουσι· πῦρ δὲ δεινὸν ἐκτινάσσουν τὰ ὅμματα πάντων.
 Φεύγουν δὲ τότε οἱ ἐχθροὶ τοῦ φρουρίου τὰς πύλας ζητοῦντες,
 Ὅπου ἀδύνατον εἶναι ὁ Ἕλλην νὰ ἔλθῃ, καθότι
 Ῥίπτουν ἐκεῖθεν μεγάλα κανόνια σφαίρας θανάτου.
 Οὕτω δ' ὁ Σήφακας βάλλει φωνὴν βροντεράν ἐκ τοῦ ὄρους·
 «Φθάνει, ὦ ἥρωες· στρέψατ' ὀπίσω τὸ βῆμά σας· εἶναι
 Κάτω πεδία, καὶ κόπτουν ὀρείτου τὰ γόνατ'· ἐκεῖθι
 Τρέχουσιν ἵπποι· ἀρκεῖ καθαρὰ νὰ τηρῶμεν τὰ ὄρη.»
 Ἔλεγε· πάντες δ' οἱ κόμην λευκὴν καὶ ρυτίδας μετώπου
 ἔχοντες νέους ἀγρίους κρατοῦσι· τὰς σπάθας δὲ οὗτοι
 Βάλλουν βραδέως ἐντὸς τῶν κεκῶν κολεῶν, καὶ μὲ κόπον
 Μένος κρατοῦσι ψυχῆς πρὸς ἐκδίκησιν ζέον ὡς λέβης.
 Ἴππος ὁμοίως ἐν ᾧρᾳ, καθ' ἣν οἱ ἀγρόται τοὺς στάχεις
 Τέμνουν μὲ δρέπανον, ἂν εἰς ἀγρὸν διατρίψῃ παχύων
 Μῦς ἰσχυροὺς τῶν γονάτων, καὶ δρόμον ἐλεύθερον λάβῃ,
 Μόλις μ' ἀγῶνα πολὺν ἀναβάτης, ἡνίας ἐλκύων,
 Δύνατ' αὐτὸν νὰ κρατήσῃ, τὸν σίδηρον δάκνοντ' ἀγρίως.

Νίκη λαμπρὰ τὸ λοιπὸν τοὺς τῆς Κρήτης ἐπέστειψεν ἀνδράς,
 Καίτοι δολίως οἱ Φράγχοι ἐζήτησαν ταύτην νὰ κλέψουν.
 Κι' ἐκτοτε ἴσως, Πατρίς μου, κατόπιν θριάμβου τοιοῦτου
 Ἦθελες ἶδει χαρὰς ἐλευθέραν ἡμέραν, καὶ μόνον
 Ἦθελε μένει σημεῖον ἀπλοῦν παρελθούσης δουλείας

Ἐν τῶν τριῶν κονταρίων, ἃ σήμερον ἔτι στολίζουν
 Τόσον πολὺ τὸν ναὸν τοῦ μεγάλου ἐκείνου ἁγίου,
 Ὅν ἡ σκληρὰ Βενετία τὸ σύμβολον εἶχε τοῦ κράτους
 (Ὅπως γυμνὰ σημαῖων κι' εἰς τὴν νῦν ἐποχὴν ἀνυψοῦνται,
 Ἄλλοτ' ἀρχὴν τοῦ Μωρέως, τῆς Κρήτης καὶ Κύπρου δηλοῦντα,
 Δόρατα τρία, τὸ ὕψος πολὺ πρὸς τὰ ἄνω μετροῦντα),
 Ἦθελες, λέγω, Πατρίς, ἀπὸ τότε καλεῖσθ' ἐλευθέρα,
 Ἄν ταρταρεῖα βουλή δὲν παρώρμα πρὸς ἔργον τοιοῦτον.

Ἦτό τις Φράγκος πολὺν διατρίψας καιρὸν εἰς τὴν Κρήτην,
 Ὡστε τὴν γλῶσσαν τοῦ τόπου ὡς Κρῆς διελέγετ' αὐτόχθων.
 Χάρωνος δ' εἶχε μορφήν κι' ἐκαλεῖτο φρικτὸς Μαλατέστας.
 Οὗτος τὴν μάχην ἀφείς εἰς τὴν μάλιστ' ἀκμάζουσαν ζέσιν,
 Ἦλθε καὶ εἶπ' εἰς τὸν Βράγκαν, ἐκείνην τὴν ὄραν πλησίον
 ὄντα τῆς πρώτης σημαίας, ἣν μέγιστον ἔσυρεν ἄρμα.
 «Σέβας, στρατάρχα κλεινέ, ταπεινὸς στρατιώτης προσφέρω.
 Πρόθεσιν ἔχω Κρητὸς ἐνδυθεὶς χωρικοῦ τὰς ἐσθῆτας,
 Σφαῖραν νὰ ρίψω κρυφίως, τὸν Δράκον σκοπεύων μὲ τέχνην.
 Ὅθεν, ἂν μάθης πῶς αἶφνης τὸ φῶς καταλείπει, μὴ ἄλλος
 Λάβῃ τὸ ἄθλον, ψευδῶς ὅτι ῥόνευσ' ἐκείνον σαλπίσας.
 Δός μοι δ' ἐξήκοντ' ἀνδρείους νὰ τάξω αὐτοὺς ὅπου θέλω,
 Ὅπως σωθῶ παρ' αὐτῶν, τὸν σκοπὸν εὐτυχῶς μὴ κτυπήσας.»
 Εἶπε, καὶ πλήρης χαρᾶς μανιώδους ὁ ἄγριος Βράγκας,
 «Ψυχὸς ἔσο,» τῷ λέγει, καὶ σφίγγει τὰς δύο τοῦ χεῖρας.
 Πάραυτα δὲ προσταγὰς εἰς ἐξήκοντα φαύλους ἐκπέμπει,
 Ὅπως προθύμως ποιήσουν ὁ δῆμιος ὅ,τι θελήσῃ.
 Πνέων δὲ τᾶ' δού πνοὴν ὁ φρικτὸς δολοφόνος ταχέως
 Ἄγει, γνωρίζων καλῶς τὰ ἐντόπια μέρη πρὸ χρόνων,
 Λάθρα τοὺς ἀνδρας ἐκεῖ, ὅπου φάραγγος ἔκειτο στόμα.
 Βῆμα γαλῆς δ' ἐπιτείνει, πρὸς ἄκρον βουνοῦ νὰ προφθάσῃ,
 Ὅτε γυνὴ ἐκ χωρίου πλησίον ἐκείθι τὸν εἶδε.
 Κρῆτα δ' αὐτὸν θεωροῦσα, οἰκτεῖον ἀπέτεινε λόγον.
 «Πῶς, συντοπίτα, λιπὼν τοῦ πολέμου τὴν ζέσιν ἀνῆλθες;
 Μήπως ἐνέδραν τινὰ μελετᾷς; Ἀλλὰ μόνος ἐνέδραν!

Κι' ἔπειτ' ἐνέδραν! ἐδῶ πανταχοῦ τῶν Ἑλλήνων τὰ ὄπλα
 ἔχουν τὸ κράτος!» Οὐδὲν δ' ὁ κακοῦργος ἀπήντησ' ἐκεῖνος,
 ἤδη ἐκ πείρας μαθὼν ὅτι ἔνοχος γλῶσσαι προσκόπτει·
 ἤρεμος μόνον ἐκείνη νὰ φύγῃ ἐποίησε νεῦμα·
 Κι' εὗρηκεν ἔπειτα θέσιν ἐν μέσῳ δενδρῶνος, ὁπόθεν
 Πάνυ καλῶς διακρίνει τὸν Δράκον, καὶ τῷ πλόν του κλίνει·
 Βλέπει δ' αὐτὸν ἡ γυνὴ κι' ἡσυχίαν δὲν ἔχει· ὀλίγον
 Στέκει, πλὴν πάλιν ὀπίσω αὐτοῦ ἐπανάγει τὸ βῆμα·
 Σκέπτεται πλήρης πολλῆς ὑποψίας, καὶ βλέπει τῷ ὄντι
 Ὅτι ἐσκόπευ' ἐκεῖ, ὅπου μάχοντο Κρήτες ὀπλιταί.
 Τάχιστα σπεύδει λοιπὸν, ὅτ' ἐξαίφνης ἀκούει τὴν σφαῖραν
 Ἐνδον σαρκῶν εἰσχωροῦσαν, κωφὸν δ' ἀναπέμπουσιν κρότον·
 Διὰν βραδέως νοεῖ ὅτι Ἑλληνα ἑπλήγωσ' ἐκεῖνος·
 «ὦ τὸν κακοῦργον!» βοᾷ, κι' ἐν σπουδῇ προσεγγίσας αὐτόσε,
 ἔλκει πυρὸς μηχανὴν εἰς πιστόλιον, ὅπερ ἐφόρει,
 Κι' οὕτω φωνεῖ μετ' ἀγρίας ὀργῆς ἡ γυνὴ πρὸς τὸν Φράγκον·
 «Δάβε ὀπίσω λοιπὸν, ὦ παράφρων, τὴν σφαῖραν ἐκείνην,
 ἣν ἐκδικούμενος, ὅταν ἀρμόζῃ νὰ παύσουν τὰ μίσση,
 Ἐρρίψης, σκάνδαλα σπείρων κι' εἰς Ἑλληνας ἔριν ἀνάπτων.»
 Εἶπεν εἰσέτι φρονουῖσα πῶς Ἑλλήν ὁ δῆμιος ἦτο,
 Πάθος ψυχῆς μὴ χωνεύσας ἐντὸς τοῦ ἀγρίου του στήθους.
 ῥέει δ' ἐν τούτοις χαμαὶ μυελὸς κεφαλῆς φιλοχρύσου,
 Πρὶν οἱ φρουροὶ του νοήσουν εἰς τᾶκρον τῆς φάραγγος ποῖαν
 Ἐλαβε τύχην ἀξίαν σκοπῶν βδελυρῶν καὶ ἀνάνδρων·
 Ξάνθην δ' ἐκάλουν αὐτὴν τὴν γυναῖκα, κι' ἐγίνωσκον μόνον
 Τῶνομ' αὐτῆς ὅσοι κείνην κατόικουν τὴν κόμην ἀγρόται·
 Εἶτα πλὴν ὅλην τὴν νῆσον διῆλθε τῆς κόρης ἡ φήμη·
 Δάκτυλον δείκτην δ' οἱ παῖδες ἐκτείνοντες, ἔλεγον· «αὕτη
 Εἶν' ἐκδικήτρια φόνου εἰς ἄφατον πένθος τὴν Κρήτην
 ῥίψαντος αὕτη καὶ μόνη τὸν μέγαν ἐκδίκησε Δράκον.»

Εἶχεν ἐν τούτοις (ὦ ὦρα φορικτὴ καὶ κατάρας ἀξία!)
 Εἶχεν ἡ σφαῖρ' ἀσφαλῶς τὸ πλευρὸν διασχίσαι τοῦ Δράκου·
 Ἔστησε δὲ τὴν ὁρμὴν, καὶ διήνοιξε κοίλωμ' ἐκεῖσε,

Ἐνθ' ἀντιστρόφως ἐρεΐδει τὸν κῶνον αὐτῆς ἡ καρδιά.
 «ὦχ!» εἶπε μόνον ὁ ἥρως, διόλου μὴ δείξας τὸν πόνον.
 Τρέχει δ' ὁ Ζέρβας εὐθὺς καὶ ὁ Μάνδαξ· ὁ γέρων πατὴρ του
 Ὑστερον ἦλθε τὸ σπεῦδόν του βῆμα μὲ κόπον προσάγων.
 «Τί; τί συνέβη; ὦ! μὴ; . . .» ἐρωτᾷ ὁ ἀνῆσυχος Ζέρβας.
 «Τίποτε, τίποτε, φίλε, ἐκ μέρους ἀγνώστου ἐνταῦθα . . .»
 Εἶπε, καὶ ἔδειξ' ὁ ἥρως τὴν μαύρην ἐσθῆτα τοῦ στήθους
 Μ' αἷμα βρεγμένην θερμόν. «ὦ θεέ μου!» φωνάζει ὁ Ζέρβας.
 «Ὀχι· νοῶ ἐμαυτὸν ὑγιαῖ . . . δὲν αἰσθάνομαι . . .» εἶπε
 Τῶπλον ὁ ἥρως καὶ πάλιν ἐπαίρων· καθόσον εἰσέτι
 Ἦτο θερμός· πλὴν πολὺ δὲν παρῆλθε καὶ πίπτει, τὴν χεῖρα
 Πλέον μὴ ἔχων ἰσχὺν νὰ βαστάσῃ διόλου· πλησίον
 Ἦτον ὁ γέρων πατὴρ του· πλὴν τί θέλει πράξῃ ὁ τάλας!
 Ἐρχετ' ὁ Ζέρβας, κι' εἰς ἐν δευτερόλεπτον σπεύσας ὁ Μάνδαξ
 Ἔτεινε χεῖρ' ἄρωγόν. Ἀλλ' αὐτὸς κεφαλὴν δὲν ἐγείρει,
 Δύναμιν πᾶσαν τῶν νεύρων τανὺν ἀπολέσας ὁ ἥρως.
 «Ἐλθετε φίλοι!» ὁ Ζέρβας βοᾷ, καὶ μὲ τέσσαρας ἄλλους
 Λέρουσι τὸν Δράκον, κι' ἡρέμα τὸν ἄγουσι ἐκτὸς τῆς παλαιστρας,
 Μόλις κι' αὐτοὶ τῶν σφαιρῶν τὰς βολὰς εὐτυχῶς ἐκφυγόντες.
 Οὕτω δ' εἰς Λάκκους τὸν φέρουν, κι' εἰς κλίνην τὸν θέτουν ταχέως.

Ἦρως μου, πίπτεις καὶ σὺ τὸ λοιπὸν τῶν ἡρώων τὴν πτῶσιν,
 Οὗς ἀδρωστίαις βραδύς μαρasmus πρὸς τὸν Ἄδην δὲν πέμπει,
 Οὔτε μανία κυμάτων εἰς ἄγριον πόντον καλύπτει.
 Πίπτεις δ' εἰς ἐνθουν ὀρμὴν, τὴν πατρίδα μεγάλην δεικνύων,
 Πλήρης φρόνηματος, πλήρης ἀγάπης ἐταίρων καὶ φίλων.
 Κι' ἐτι ζητεῖς ἰσχυράν νὰ παλαίσῃς πρὸς τύραννον πάλιν,
 Πτῆσιν πετῶν ἀετοῦ, ὃν ἐπλήγῃς ὀρείτης καιρίως.
 Ὅπως δὲ πτέρυγας οὗτος πολλάκις ἀτόνως ἐγείρει,
 Πάλιν δὲ πίπτει χαμαὶ καὶ τὴν γῆν μὲ τὸ αἷμά του βρέχει.
 Ἄνω μικρὸν ἀνυψοῖ τὸ βαρὺ του κρανίον, πλὴν αὖθις
 Κάτω τάφινει ταχέως νὰ ῥέπῃ παρόμοια, Δράκας,
 Θέλεις καὶ σὺ νὰ κινήσῃς τοὺς μῦς μετ' ἰσχύος λεόντων.
 Πλὴν δὲν σ' ἀκούσουν τὰ νεύρα, καὶ τῶμαμά σου ζάλη θαλόνει.

Θλίψις ἐν τούτοις δεινὴ τῶν Ἑλλήνων τὰ πρόσωπα θλίβει,
 Καὶ πῶς μακρὰ ταραχὴ αἰσθητῶς τὰς βροντὰς ἀραιώνει,
 Ἄς ἀδιάλειπτα πρὶν ὥς ἡφαιστειον ἔβαλλον νέον,
 Ὅπερ πληροὶ τὸν ἀέρα καπνοῦ καὶ πετρῶν πυρκαύστων.
 Τοῦτο δ' οἱ Φράγχοι νοοῦσι καὶ μάχην ἀρχίζουσιν ἐκ νέου·
 Εὐτολμοὶ δέ τινες μᾶλλον τῶν ἄλλων πρὸς ἔφοδον σπεύδουσιν,
 Κι' ἄνδρες νίκην ζητοῦν εἰς τοιαύτην στιγμήν νὰ κερδήσουν·
 Κίβδηλ' εἰς πάντα πασχίζουσιν νὰ κλέψουν τὴν δάφνην ἐξαίφνης.
 Πλὴν τοῦ Ὀλύμπου ἰδοὺ ὁ ταχὺς αἰτὸς καταβαίνει,
 Ἄγων τοὺς νέους θεοὺς, κεραυνοὺς ἐκτινάσσων, κι' ὁ Λάκων
 Μόρτινος μίαν δὲν χάνει στιγμήν, ἐπικούρους δὲ φέρει,
 Οἷτινες ὅπλον αὐτῶν τὸ βαρὺ καρποφύλλιον ἔχουν.
 Ἄμα δ' ὁ Πέτρωπος σπεύδει τοὺς εἰκοσιν ἄγων ἑταίρους.
 Ἐρχοντ' ἰδοὺ τ' Ἀνωγίου τὴν κώμην οἱ ἔχοντες ἔδραν,
 Κι' ἔμπροσθεν Κόραξ ὁ ἔχων κορύνην τὸ μόνον τοῦ ὅπλου.
 Πάλιν δ' ἀνάπτει μὲ νέαν ὁρμὴν ἡ πυρὰ τοῦ πολέμου·
 Αὔθις δ' ὁ τρώμενος πληροὶ τάγενῃ καὶ παμμίαρα στήθῃ·
 Φεύγουν δ' ἐκ νέου ὠχροὶ τῆς ζωῆς οἱ φιλόχρυσοι λάτρες.

Παύει δὲ νῦν συριγμός τῶν σφαιρῶν, τοῦ θανάτου ὁ κρότος·
 Μένει δὲ μόνον καπνὸς καὶ ὁσμὴ τῆς πυρίτιδος· πάντα
 Μαύρη σιγὴ συγκαλύπτει ὡς πένθιμον ἔνδυμ' ἡ φύσις·
 Ὅλη νὰ φέρεται, ἀνδρῶν χιλιάδας, οὓς ἔθρεψεν αὕτη,
 Βλέπουσα τώρα τὴν γῆν νὰ βαρύνουν νεκροὶ μολυσμένοι
 Μ' αἷμα καὶ κόνιν· φοικτὸν εἰς τὰ ὄμματα θέαμ'! ὡς φάσμα
 Μαῦρον, τρομάζον τὴν νύκτα εἰς ἔρη βαδίζοντας παῖδας,
 Ὅν κυριεύουσιν τὸν νοῦν γραῖδίων τεράστιοι μῦθοι.
 ἌΧ! μόνον κάπου βαρὺ ἀντηχεῖ τὰ βουνα διαβαίνον,
 Ἄτινα λέγεις κι' αὐτὰ ὅτι θλίψας βάρος πιέζει.
 Οὕτω δὲ λόγον ἢ Ἰδὴ προτρέπουσ' εἰς θῆρην ἀρχίζει.
 «Δρῦς μου κι' ἀχράδες, ταῦν ὡς ἰτέει τοὺς κλάδους ἀφῆτε
 Δάκρυα μαῦρα νὰ χύνουν, κουρτίζοντ' ἀφόρητον ἄλγος·
 Γῆ, πῶς δὲν φρίττει νεκρὸν νὰ σκεπάσῃς τὸν γίγαντα Δράκον;
 Πλέον, ποιμένες, αὐλοὺς μὴ φυσᾶτε πλησίον εἰς βρύσεις,

Μῆτε πρὸς τόνους τῆς λύρας τὸν εὐσαρκον πόδα κινῆτε,
 Νέοι· τὴν Κρήτην καὶ πάλιν δεινὰ θὰ κακώσουν μεγάλα.»
 Ἄλλο πλὴν τότε βουνὸν τῶν Σφακίων, τὸ Κέντρον, δὲν χάνει
 θάρρος· δεινῶς δ' ἐπιπλήττει τὴν Ἴδην καὶ λέγει τοιαῦτα·
 ὦ· Ὅχι, μικρόψυχος μὴ τὴν ψυχὴν χαλαρόνης, ὦ Ἴδη·
 Ὅχι κυπάρισσοι σεῖς, ὅχι πεῦκαι καὶ λεῦκαι, δίολου
 Μὴ ταπεινὴν πρὸς τὰ κάτω ἀγέρωχον στρέφετε κόμην·
 Βλέπω μὲ χαίροντ' ἐγὼ εἰς τὸ στήθος παλμὸν τὰς σταγόνας,
 Ἰας ἡ καρδιά τοῦ Δράκου πρὸς γῆν διεσκόρπιτε μαύρην,
 Γίγαντας νέους εἰς ὄρη γεννώσας, ὡς ἄλλοι ὀδόντες,
 Οὗς ἐν ταῖς Θήβαις ἡ χεὶρ τοῦ φυγάδος κατέσπειρε Κάδμου.
 Βλέπω δὲ ῥόπαλ' ἀπλᾶ καὶ δικέλλας εἰς χεῖρας κρατοῦντας,
 Ἦ μὲ καλάμους ἀνθ' ὅπλων ἐχθροὺς ἀπατῶντας εὐήθεις,
 Νέους τιτᾶνας βαρβάρων πολλῶν νὰ διώκωσι σμήνη.
 Βλέπω τοὺς Χάλιδες, οὗς τοῦ Θερίσου τὸ ὄρος θὰ θρέψῃ,
 Νέον Καλλέργην, Κουμῆν, Μελιδώνην καὶ Σήφακ' ἀνδρεῖον,
 Κόρακα νέον καὶ μέγαν Κριάρην, τὸν κόσμον θαμβοῦντα
 Μ' ὅσπν ὀρμὴν πολλαπλῶν ἐκριπίζει πολέμων τὴν δαῖδα.
 Χεῖρας δ' ἐν μέλλοντι χρόνῳ ἀκούσια θέλουν κροτήσῃ,
 Ὅσοι τανῦν θεωροῦσι νεκρὸν τῶν Ἑλλήνων τὸ γένος.»

Τέλος τῆς I'. παραφωδίας.

ΚΡΗΤΗΪΔΟΣ

ΠΑΡΩΔΙΑ ΙΑ΄.

* Ἄνδρες, εἰς ὄρη Λιεύης θηρεύοντες τέκνα λεόντων,
* Ὅταν ἀκούσουν δεινὸν βρυχηθμὸν ξανθοχαίτου λεαίνης,
* Ἦς ἀφαρπάσαντες βρέφος, κρατοῦν εἰς κλωδίον κλεισμένον,
Φεύγουν ὠχροί· καὶ μακρὰν ἀνοικτῶν ἐκτρεπόμενοι τόπων,
* Ἐνθα ἤχῳ τρομερὰν ἀναπέμπουν τὰ ἔρημα δάση,
Βάθην φαράγγων ζητοῦν νὰ κρυβοῦν, ὅπως πάλιν πρὸς θήραν
Δόλους ἀγάγουν καὶ τέχνης καμπτούσας τὸ γόνυ θηρίων.
* Ὅμοια τότε κι' οἱ Φράγχοι, τὸν Δῆμὸν νοήσαντες, ὅτι
Λέων προέβη δρυμῶν, καταλείπουν ὁδοὺς στρατοπέδων·
Λάθρα δ' εἰσδύουν ἐντὸς τῶν βουνῶν καὶ φαράγγων, ζητοῦντες
* Ἴνα πρωτεύοντος λάβουν τινὰ κεφαλὴν· καὶ χρυσίον,
Ταύτης ἀντάλλαγμα, πόθον ψυχῆς αἰμοεῖρου κορέσῃ.

Πάντων δὲ μάλιστα τοῦτο ποθοῦσιν οἱ φαῦλοι ἐκεῖνοι,
Οἵτινες φύλακες εἶχον ταχθῇ τοῦ μωροῦ Μαλατέστα.
Κι' ὥραν προσμένουν πολλὴν τοῦ θριάμβου σημεῖον νὰ ἴδουν.
Τέλος μαντεύσαντες τίς τὸν ἐδέσμευσε μοῖρα δικαία,
Στρέφουν τὸ βῆμ' ἀλλαχοῦ, κι' ὥς θηρία διψῶντα νὰ πίνουν
Θέλουν τὸ αἷμα τινὸς ἀρχηγοῦ τῶν τῆς Κρήτης ἡρώων,
Λείποντες δῆμιον φαῦλον κοράκων ἢ λεία νὰ γείνη.
(Πίστιν ἀλλήλοις τοιαύτην ἐφύλακτον λάτρεις ἀργύρου).

Ἐτυχε τότε δὲ πόδα ταχὺν Ἐρινύος νὰ στρέφῃ,
 Ἰν' ἐκδικήσῃ τοῦ μόνου του φίλου τὸν φόνον ὁ νέος,
 Ἰὸς τις πατρώθεν ὑπάρχων βλαστὸς Ἐνετίας, ἐσθῆτας
 Ἐφερεν ἥδη Κρητὸς καὶ καρδίαν, μισῶν ὑπὲρ πάντας
 Γένος εἰς δόλους τρυφῶν, κι' ἀπιστίαν τὸ σύμβολον ἔχον.
 Εἵκοσι δ' ἦγεν ἀνδρείους, κι' εὐθύς τοὺς ἐχθροὺς καθὼς εἶδε,
 Σπεύδει νὰ σμίξουν. Δεινὸς δ' ἀντηχεῖ κατὰ πρῶτον τῶν ὄπλων
 Κρότος, καὶ πίπτει χαμαὶ παρευθὺς ὡς δεκάς μισθοφόρων.
 Εἵτα μανία φρικτὴ καὶ τοὺς δύο κατέχει ὁμίλους.
 Σπῶσι τὰ ξίφη, πυρὸς δ' ἀκοντίζουσι βλέμματα· μᾶλλον
 Ἦθελες εἶπει δαιμόνων ἢ παίδων ἀνθρώπων τὸ μένος.
 Χεῖρες σκορπίζονται, πόδες, ὥτια· τὸ αἷμα δὲ ῥέει
 Γῆν λιπαρὰν εἰς τὸ μέλλον ποτίζον· ἐμπρὸς δ' ὁ Μαρῖνος
 Σφάζει, κτυπᾷ καὶ μικρὸν τοὺς ἐταίρους ἀφίνει ὀπίσω.
 Φράγκος δὲ τότε πικρὰ μειδιάσας, «νομίζω πῶς θέλω
 Σήμερον,» εἶπε, «κερδήσει χρυσίον πολὺ.» Παραχρῆμα
 Στρέφει κατόπιν πλαγίως, χωρὶς νὰ τὸν ἴδουν οἱ Κρῆτες·
 (Λύσσα πολέμου τὰ ὄμματ' αὐτῶν σκοτισμένα κατεῖχεν)
 Αἶρει τὸ ξίφος βαρὺ, καὶ χαμαὶ κεφαλὴν καταρρίπτει,
 Ἦτις ψυχὴν εὐγενῇ ὑπ' ἀγάλλματος ἔφερε σχῆμα.
 Ταύτην δ' εὐθύς ἐκ τῆς κόμης ἀρπάσας· «ἐμπρὸς, φίλοι,» λέγει,
 «Φύγωμεν· ἔχομεν ἄθλον λαμπρόν· ἂς μὴ μένωμεν πλέον,
 Ἴνα λεπτύνουν τὰς σάρκας ἡμῶν οἱ ἐχθροί.» Τρέπουν τότε
 Βῆμα κυνῶν πειναλέων εὐρόντων τεμάχιον κρέως,
 Οὗς τῶν ἀνθρώπων διώκουν τὰ ῥόπαλα, κι' ἐρχονται ὅπου
 Ἦτον ὁ Βράγκας προσμένων ἀνθρώπων κρανία νὰ ἴδῃ,
 Ἴνα κορέσῃ τὸν πόθον τοῦ αἵματος· ὅταν οἱ Κρῆτες
 Τόλμην δὲν ἔχουν ἀμέσως εἰς λεῖα πεδία νὰ δράμουν,
 Φίλτατον πρόσωπον ὅπως κομίσουν εἰς Λάκκους καὶ θάψουν.
 Μόνον δὲ φέρουν κορμὸν, εἰς τὰ ὄμματα θέαν φρικώδη,
 Ἦρωες, οὗς πεπρωμένον τοσοῦτον ἀσπλάγχχνος ἐμπαίζει·
 Ὅπως πατὴρ ἀτυχῆς εἰς τὰς χεῖρας κομίζει νὰ κρύψῃ
 Πτώμα νηπίου ἐκεῖ, ὅπου κι' ἄλλα ἐσκέπασε τέκνα.

Ἄρεως δῶρον ἐκείνο τὸ πρῶτον ἀπήλαυσ' ὁ Βράγκας,
 ἔχων ψυχὴν εἰς τοιαῦτα θεάματα μόνον τρυφῶσαν.
 Αἰμίμονος γέλωτα χεῖλη γελῶσι τάγριον ἀνθρώπου·
 Δίδει δ' εὐθύς τὸ βραβεῖον, βελάντιον πλήρες χρυσοῦ·
 Κι' ἔπειτα λέγει· «γενναῖε, τιμῶν τὸν στρατὸν μισθοφόρε,
 Θεὸς τὴν νωπὴν κεφαλὴν εἰς πινάκιον, κι' ἄγε τῷ Τάσκα
 Πρόσφερε τάχιστ', ἵν' ἴδῃ ὅποιον ἀνδρείων καυχῶμαι
 Ὅτι καλοῦμαι στρατάρχης.» Τὸν λόγον δ' ἀμέσως ἐκείνος
 Ἔργον ποιεῖ· κεφαλὴν δὲ βαμμένην εἰς αἷμ' ἀνυψῶν,
 Γαῦρον εὐθύνει τὸ βῆμα ζητῶν τῶν Χανίων τὴν πόλιν,
 Στρέφων ἐντεῦθεν κι' ἐκεῖθεν τὸ βλέμμα, νὰ ἴδῃ ὅποιον
 Κάμνει ἐντύπωσιν ἄθλον, κτήθεν ὑπὸ φόνων μανίαν.
 Φρίττουσι πάντες· κι' αὐτοὶ δ' οἱ τῶν Φράγκων ὠμότατοι αὐτῷ
 Κρίνουσιν· «ἦτο καλὸν νὰ κατέπαυον φοῖραι τοιαῦται·
 Ἄχρὶ τοῦ τέλους τίς οἶδεν ὅποιον θεὸς τῆς ἀγάπης
 Πράξεων δίκην τοιούτων θὰ πέμψῃ· μὴ τύχῃ τὸ αἶμα
 Ὅλον ἐμέσωμεν, ὅσον ὡς ὕαιναί τῶρα βοφῶμεν·
 Πέσῃ δ' ἀρὰ τῶν λαῶν ἐφ' ἡμᾶς, κι' ἐξουθένισμα γείνη
 Ἄστυ καυχώμενον ὅτι μεγάλας ἐδούλωσε χώρας.»
 Σκέπτονται φρόνιμοι μάτην· τὰ πάθη τὸν λόγον συμπνίγουν,
 Ῥάπισμα δ' ἄξιον ἔχει δικαίως ἡ τύχη ῥαπίσει
 Κράτος εἰς πλοῦτον καὶ δόξαν ψευδῇ ἀσπλαγχνίαν ἐγκρύπτον.

Ἦτο δ' ἡμέρα χειμῶνος λαμπρὰ, οἷας βλέπομεν μόνοι,
 Ὅσοι τὴν γῆν τῆς ὠραίας Ἑλλάδος οἰκοῦμεν, κι' ὁ Φοῖβος
 Μ' ἀπλετοὺς νέφος ἀκτίνων ζῶν εἰς τὴν κτίσιν παρείχε.
 Καὶ πῶς ἡγέρθῃ ἡ ἀγνὴ Βιττωρία μικρὸν, καὶ πλησίον
 Ἦλθε θυρίδος, τὴν ἐξω γελῶσαν προσβλέπουσα φύσιν·
 Πλήθος δὲ Φράγκων ἐντὸς τῆς πλατείας εἰς ἔδρας ἐπάνω
 Λόγους φλυαροὺς ἀπαύστως προέχεεν, ὅπως αἱ λάλοι
 Πράττουν μικραὶ χελιδόνες, ἀροῦ τὸν πηλὸν καταλίπουν,
 Ὅστις κυρτὰς φωλεὰς ὑπ' ἐξώστας τῶν οἰκῶν μορφώνει.
 Αἶρων δ' ὁ δῆμιος φθάνει χαρὰς ἐμμανοῦς πληρωμένος,
 Αἶρων πινάκιον ἔχον ἐντὸς κεφαλὴν μεθ' αἱμάτων,

Βλέμμ' ὑπερήφανον περίξ εις ὄχλον περιέργον στρέφων.
 Γέλως δ' ἀνθεῖ ζωνρὸς εἰς τὰ πρόσωπα πάντων· καυχῆσεις
 ῥίπτουν θρασύδελτοι πλείστας· ἀλλ' αἴφνης σκηνὴν μεταβάλλουν.
 Φρίκη τοὺς πάντας κατέχει, κι' εἰς γέρων βοᾷ· «ὦ Θεέ μου!
 Εἶν' ὁ Μαρῖνος σφχγμένος.» — «Πῶς; εἶν' ὁ Μαρῖνος;» οἱ πάντες
 Θάμβος καὶ τρόμον δεινὸν αἰσθανόμενοι κράζουσιν. Ὅποιον
 Ἄλγος, πτωχὴ Βιττωρία, κατέλαθε σὲ πῶς νὰ εἴπω,
 Ὅταν φωνὰς ἀντηχούσας «Μαρῖνος, Μαρῖνος!» ἀκούης;
 Πίπτει δ' ἡ τάλαινα κόρη νεκρὰ καὶ ἀναίσθητος· μόλις
 Τῶμμα μεθ' ὦρκεν πολλὴν ἀνυψοῖ, καὶ τι πράττει διόλου
 Μὴ ἐννοοῦσα, τὰς τρίχας αὐτῆς μετὰ βίας ἐκτίλλει.
 Εἵτα δ' ἀγρίαν ἐκπέμπει βοήν· «μετὰ σοῦ, ναί! Μαρῖνε,
 Ἔρχομαι· στῆθι!» τὰς σάρκας αὐτῆς μὲ τοὺς ὄνυχας σχίζει·
 Μάχαιραν δρᾷττει. Πλὴν τότε φωνὴν ἡ θεράπαιν' ἐκβάλλει·
 «Αἴφνης λοιπὸν θ' ἀποθάνης, χωρὶς ἐν σοῦ «χαῖρε,»» Κυρία,
 Θνήσκων ἐπίσης ν' ἀκούσῃ θερμὸς ἐραστής; τὸν προδίδεις;
 Ζῆθι· τὸ ὥμοσας· πρέπει, πρὶν σβύσσης, ἐκεῖνον νὰ ἴδῃς.»
 Λέξεις τοιαῦται, πολὺ τρυφερῶς προφερθεῖσαι, τὴν λύσαν
 Παύουν πασχούσης ὀδύνην θανάτου. Ὁ σίδηρος πίπτει·
 Πλὴν ἐπὶ θλίψεως νέας ἀβύσσους κρημνίζεται πάλιν·
 Μία δ' εἰσέτι τοῦ ζῆν ὑπολείπεται μόνη αἰτία·
 Ἀπαξ νὰ ἴδῃ τὸν Δράκον, καθὼς ὑπεσχέθη μεθ' ὅρκου.
 Τάλαινα μήτηρ ὁμοίως, εἰς κλίνην θανάτου καιμένη,
 Βάρος ζωὴν ὑπ' ὀδύνας σκληρὰς θεωροῦσα, αἰτίαν
 Μίαν εὐρίσκει τοῦ ζῆν, τὸ νὰ ἴδῃ τὸ μόνον τῆς τέκνον·
 ῥίψῃ δ' ἀγκάλας ἐπάνω τραχήλου βρεγμένου μὲ δάκρυ,
 Κι' ἔπειτα πλήρης χαρᾶς καταλίπη τὸν πρόσκαιρον κόσμον.

Κάλαμε, πέσε τανῦν, καὶ μελάνη, ξηράνθητι· γίνου,
 Δάκρυον σὺ θαλερόν, τῆς γραφίδος ὑγρόν. Τὸν πατέρα
 Ποία κατέλαθε φρίκη τοῦ Ἄδου καὶ τρόμος, τὰς λέξεις
 Νοὺς δὲν εὐρίσκει θνητοῦ, καταλλήλως αὐτὰ νὰ ἐκφράσῃ·
 Μόνοι νοήσατ', ὑμεῖς, ὅσοι ἔχετε τέκνα γεννήσει,
 Ἐκλεψε Χάρων δ' αὐτὰ, οὐδ' ἀπέσφαξαν τρόποι γονέως.

Αἷματος ἄνδρα μικρὸν νὰ σταθῇ ἐπὶ μάτην εἰς Φράγκος
 θέλει, κρυφίως λαλῶν, νὰ προτρέψῃ· ἀγέρωχος τρέχει
 Λάτρις χρυσίου ὠμὸς, ἵνα λάβῃ καὶ ἄλλο βραβεῖον.
 Ἦτο δ' εἰς ἔδραν ὁ Τάσκας δικάζων τὴν ὥραν ἐκείνην.
 Χαίρων λοιπὸν καταβαίνει· προστάττει δ' εὐθὺς νὰ μετρήσουν
 Νόμισμα λάμπον. «Ἴδού· λάβετε τὴν!» κατόπιν φωνάζει·
 «Θέτε δ' αὐτὴν εἰς τὴν πύλην, ἐμπρὸς τοῦ φρουρίου, νὰ βλέπουν
 Πάντες οἱ Κρῆτες· κί' ἂν θέλουν πρὸς στάσεις θυμὸν ἄς ἐκσπῶσιν.»
 Ἔλεγε· ὅπότε· αἰφνιδίως τὸ ὄμμα στηλνέει· «ὦ φορὴν!»
 Κράζει· «ὦ! πόσον ἡ ὄψις αὐτῇ ὁμοιάζει... ὦ! στῆτε!
 Ὑδωρ κομίσας... ὀλίγον τὸ αἶμα' ἀπονέψατε... Τάχα
 Λάθος νὰ ἔχω, κί' ὁ Ἄδης μ' ἀπάτην μ' ἐμπαίζει;
 Τί πλὴν ἀπάτη! ὦ! πέσ', οὐρανέ, καὶ πατέρ' υἱοκτόνον
 Θλίψον, εἰς σκότος θανάτου συγκαλύψον!» Λέγει καὶ βῆμα
 Στρέφει λυσσῶντος· κτυπᾷ τὴν λευκὴν κεφαλὴν εἰς τοὺς τοίχους·
 Πλήττει τὰς χεῖρας· τὰς σάρκας αὐτοῦ ὡς θηρίον ἐκκόπτει·
 Πάντες δ' οἱ Φράγκοι ἔς τὸ θέαμα' αὐτὸ φορικιώσι, καὶ μάτην
 θέλουν μὲ λόγους ἡπίους πατρός νὰ πραινῶσι λύπην.
 Οὗτος δὲν ἔχει καρδίαν γενναίαν τὰ ἀλγὴ νὰ φέρῃ·
 ἔχει ψυχὴν μυσαρὰν, καὶ πρὸς ἄλλους ὀδύνας νὰ πέμπῃ
 Δύναμιν κέκνηται· πλὴν τῶν ἰδίων παθῶν δὲν ἰσχύει
 Ὅπως νικήσῃ τὸν πόνον· πρὸς τοῦτον θρασυδείλος εἶναι·
 Πάλιν κραυγάζει· «ὦ! τί; ὦ! πῶς μελλῶ νὰ πράξω; πῶς, τέκνον,
 Ἐλαβες τέλος τοιοῦτον;» Πρὸς τούτους τοὺς θρήνους εἰς ἄλλος
 Δίδει ἀπάντησιν οὕτω· «λοιπὸν δὲν νοεῖς ὅτι τέχνην
 ἔχουν οἱ Κρῆτες ποιήσει φοικτὴν, καταχθόνιον, ὅπως
 Λάβωσι δίκην τῶν ὅσων ὑπέφεραν; Ὅμοια πράξον·
 Δίκην ἄς δώσουν ὁμοίαν κί' αὐτοὶ παρευθύς· τοὺς γενναίους
 Πέμψον ἡμῶν στρατιώτας νὰ ψήσωσι ζῶντας· βασάνους
 Ἄδου νὰ φέρουν παντοῦ· τῶν γονέων δ' ἐμπρὸς ἄς ἐμπήγουν
 Μάχαιραν ἐνδον καρδίας τῶν παιδῶν· κί' ὁ κόσμος ἄς μάθῃ,
 Ὅτι κἀνείς ἄχρι τοῦδε δὲν ἔχει ποινὴν ἐπιβάλει,
 Οἷαν ὁπόσοι πατρίδα ἔς τὸ ὕδωρ οἰκοῦμεν τ' Ἀδρία.»
 Εἶπε πρεσβύτης γηράσας εἰς πράξεις φοικιώδεις, κί' ἡ λύσσα

Παύει τοῦ Τάσκα μικρόν· ὡς δὲ χαίνει κρανίον μὴ ἔχον
Σάρκα, ὁπόταν ἐπέλθῃ φθορὰ τοῦ θανάτου χρονία,
Οὕτως ἐγέλασε γέλωτ' ὀδύνης πατὴρ παιδοκτόνος.
Δίδει δ' εὐθύς προσταγὴν, μηχανὰς πανταχοῦ τῶν βασάνων
Ὅπως κομίσουν, καὶ τέκνα τῆς Κρήτης ὡμῶς κρεουργήσουν.

Πάραυτα τώρα λοιπὸν ἐκτελοῦσι τυράννου λυσσῶντος
Κέλευσμα, πρότερον ἤδη καὶ αὐτοὶ προθυμίαν μεγάλην
ἔχοντες, ὅπως πληρώσουν βαλάντια, λάβουν δ' ἰδρώτα
Πένητος, θν εἰς χρυσὸν μετὰ μόχθων μετέβαλ' ἀγρότης.
Φέρουν Ταρτάρου παντοῦ ἐργαλεῖα, βασάνους φρικώδεις·
Ἄγουν χιτῶνας λεπτοὺς, σιδηροὺς, τρυπημένους εἰς μέρη
Τούτους δ' ἐνδύουν τοὺς Κρήτας· κατόπιν πυροῦντες σιδήρου
Λίαν ὀξείας αἰχμᾶς, δι' αὐτῶν δικαίουν τὸ δέρμα,
Θέτοντες ἐνθα ὁπῇ τοῦ χιτῶνος γυμνῶναι τὸ σῶμα.
Βάλλουν δὲ τότε κραυγὰς ἐξ ὀδύνης τοιαύτης τοῦ Ἄδου·
Λέγουν δὲ τέλος οἱ πάντες τὸ ποῦ θησαυροὺς ἔχουν κρύψει.
Κᾶπου δ' ἐν τούτοις οὐδὲν χαλυβδίνης καρδίας τρομάζει.
Ἄγει δ' εἰς φρέαρ γυνὴ μισθωτὸν στρατιώτην· ἐνταῦθα
ἔχων, τῷ λέγει, «κρυμμένα τὰ πάντα· κατὰβα ταχέως,
ἵνα τὰ λάβῃς» καὶ κύπτοντ' ἐκείνον ἀμέσως σωρεῖα
Λίθων νηχόμενον πτώμα ποιεῖ καὶ τὸ ὕδωρ μολύνει.
Ἀσβεστον καὶ ὄξος μιγνύντες, ποτίζουσιν μ' αὐτὸ τοὺς δυστήνους·
Ἄνδρας, ὁπόσους εὐρίσκουν ἀόπλους, καὶ πόνοι θανάτου
Νύσσουν τὰ ἔντερ' αὐτῶν. Μεληδὸν δ' ἀλλαχοῦ κατακόπτουν·
Σχίζουσιν μητέρας ἐγκύους, τὰ δ' ἐμβρυα διδουσι βρῶσιν
Χοίρων, οὓς ἔπειτα τρώουσιν· ἐμπρὸς τῶν μητέρων τὰ βρέφη
Σφάζουσιν, καὶ ἐκείνας θρηγνύσας προσδέδουν εἰς μέγα σχοινίον,
Ὅπερ ἐξαίφνης βιαίως οἱ δῆμιοι τάχιστα σύρουν
Ἀνωθεν βράχων. Πολλοὶ μυελοὶ δ' ἐγκεφάλων τὸ χῶμα
Κάμνουν παχύ. Τὰς παρθένους ὡς ἄλογα κτήνη μιαίνουσιν.
Βάλλουν υἱοὺς νὰ φονεύουν πατέρας, καὶ ὑπόσχεσιν δίδουν,
Ὅτι διόλου φονεῖς τῶν γονέων δὲν θέλousι βλάψει.
Τοῦτο δὲ μόνον τηροῦσι πιστότατα. Γῆ καὶ Σελήνη,
Φριζατ'· κρύπτουν σκοπὸν πατροκτόνους τοὺς παῖδας νὰ κάμουν.

Ὅπως δ' ἐν ὥρᾳ θυέλλης δεινὸν ἀναπέμποντες κρῶγμα
 Φεύγουν οἱ λάροι, κι' ἐντὸς τῶν λιμένων ζητοῦν σωτηρίαν,
 Οὕτω παρθένοι δειλαὶ καὶ γυναῖκες πρὸς σπήλαια κι' ὄρη
 Φεύγουν, καὶ μόνον τὴν προῖκα κομίζουσιν, μετὰξῃς ὀθόνας,
 Ἄς ἔχουν μόναι ὑφάνει. Πλὴν πίπτουσιν ὄμβροι ῥαγδαῖοι·
 Βρέχουν αὐτάς, καὶ σχεδὸν εἰς τὸ μέλλον ἀχρήστους ἀφίνουν.
 Θραύουν τὸν σῖτον μὲ λίθους, μὴ ἔχουσαι μύλους ν' ἀλέθουν·
 Ψήνουν δ' ἀνθράκων ἐπάνω βαλάνους, καὶ σώζουσιν τὸν βίον·
 Πλὴν οὐδ' ἐδῶ καταλείπει ἀδίωκτον τᾶμοιρον φύλον
 Λύσσα τῶν Φράγκων. Ποικίλας ὁδοὺς διατρέχοντες φθάνουν
 Ἐξω σπηλαίων· σωροὺς δ' ἀνυψοῦντες φρυγάνων, μὲ μαῦρον
 Πνίγουν καπνὸν τὰς ἐντὸς κρυπτομένας γυναῖκας· κι' ἀκόμη
 Σήμερον βλέπει μετ' ἄλλους ψυχῆς σκυθρωπὸς ὁδοιπόρος
 Κόκκαλα μαῦρα, καὶ κάπου μικρὸν σκελετὸν εἰς ἀγκάλῃν
 Ἄλλου μεγάλου· φρικτὰς ἀποδείξεις δεινῶν ὠμοτήτων,
 Ἄς τῶν τυράννων τὸ γένος διέπραξ' ἐν Κρήτῃ, βαρβάρων
 Ἄμα καὶ Φράγκων, οὐδὲν διαφόρων εἰς τᾶγρια πάθη.

Οὕτως ἐργάτης τὴν γῆν ἐρευνῶν τῆς νεκρᾶς Πομπηίας,
 Ἦν τὸ Βεσούδιον ἔχει μὲ τέφραν καὶ μύδρους σκεπάσει,
 Οἴκους σιγῶντας ἀνοίγει, κι' ὀστέων συμπλέγματ' εὐρίσκει.
 Θλίβων δ' ἀλγοῦσαν καρδίαν, παρήγορον κἄν τὴν ιδεάν
 Ἔχει τὴν φοικὴν αὐτὴν ὅτι χεῖρ δὲν ἐπῆνεγ' ἀγρία·
 Ἄναξ δὲ μᾶλλον, τρυφῇ τῶν ἀνθρώπων ἐπώνυμον φέρων,
 Ἦλθεν ἐπίκουρος, ὅτε δεινὸν ἀναβράζουσ' ἡ λάβα
 Ἔβαινε ῥύαξ πυρὸς ἀπαστρέπτων, καὶ θάπτων τρεῖς πόλεις.

Κι' ὅμως ὑπάρχουν οἱ δίκην λαμβάνοντες ὧσιν αἱμάτων
 Τίγρεις ῥοφοῦν μισθωμένοι· κι' ἐκ πάντων προέχουν αἱ θήλεις,
 Ὅσαι ῥομφαίαν καὶ ὄπλα κρατοῦσαι τὰς μάχας ἐξήτουν.
 Ἔμενον δ' ἄχρι τοῦ νῦν, ἐνθα ἦσαν τὸ πρῶτον ταγμένοι·
 Πλὴν δὲν κατέχονται πλέον· μανία δ' ἐξάγει πολέμου
 Πάσας ἀφρόνας, κι' ἐκλείπουν τῷ χύρωμα· τρέχουν δ' ὡς Βάγκαι,
 Αἵτινες εἶχον ποτὲ τοῦ Πενθέως σπαράξει τὰ μέλη,

Ὅταν ὁ ἄφρων ἐκεῖνος τὸν Βάκχον θνητὸν νὰ καλέσῃ
 Εἶχε τὴν τόλμην· κι' ἐμπρὸς τῶν βημάτων αὐτῶν προηγεῖται
 Θάνατος· αἷμα πολὺ τῶν ποδῶν των μαιίνει τὰ ἔχνη.
 Θέαμα μέγα δ' ἐκπλήττει· κρατοῦν εἰς τὴν μίαν ἀγκάλην
 Βρέφη θρηνοῦντα· τὴν δ' ἄλλην ὑψόνουν καὶ σείουν τὴν σπάθην.
 Ταύτας δὲν δύναντ' ἐν τούτοις οἱ Φράγχοι σφαγεῖς νὰ θεῶνται·
 Εἶναι, νομίζουν, αἰσχρὸν νὰ ἡττῶνται γυναῖων· ποικίλους
 Τρόπους· εὐρίσκουν λοιπὸν διὰ δόλων αὐτάς ν' ἀπαγάγουν.
 Μάτην δ' οἱ Κρῆτες βοοῦν· «τὴν καρδίαν ἐμφρόνως κρατεῖτε!»
 Αἷμα διψοῦν τῶν γονεῖς καὶ υἱοὺς φονευσάντων αἱ Κρῆσαι·
 Μόνος δ' ὁ πόνος αὐτὰς ὁδηγεῖ, καὶ εἰς μαύρην ἐνέδραν
 Πίπτουν ὅποθι βουνοῦ ἀποτόμως ὄφρυς ταπεινοῦται
 Ἄνωθεν βάθους βράθρων· ἐτέρωθεν δ' εἶχε τῶν Φράγκων
 Κύκλον ποιήσει πληθὺς. Τί θὰ κάμουν; «Ἀκούσατε,» κράζει
 Μία βροντώδη φωνὴν ἀναπέμπουσα· «αἷσχος βεβαίως
 Κρῆσαι νὰ λάβουν δὲν εἶναι ποτὲ δυνατόν παρὰ ξένων,
 Οἷτινες πάντα μολύνουν μὲ βέβηλον πόδα. Τί δ' εἶναι
 Οὗτος ὁ βίος ἢ μέγας χορὸς, ἐν ᾧ πάντες χορεύουν,
 Ὅπως ἡ φύσις ἢ τύχη μὲ δῶρα παντοῖα προικίζει;
 Δέσατε χεῖρας εἰς ἓνα χορὸν, καὶ κατόπιν ὡς θέλω
 Πράξει ἐγὼ, παρομοίως καὶ σεῖς παραυτίκα ποιεῖτε.»
 Εἶπε, καὶ πάλλει τὸ βρέφος αὐτῆς εἰς τὰς δύο παλάμας·
 Βλέπει αὐτὸ μειδιῶν, κι' ἡ καρδία ἐντὸς ἀποσπᾶται,
 Ὅφρι δὲ δάκνει τὸ σπλάγχχνον κι' ἀγρίαν ὀδύνην ἐπάγει·
 Δάκρυ κανθοῦς τῆς μητρὸς διαβρέχει· διστάζει ὀλίγον·
 Πλὴν ἐπὶ τέλους νικά· «τὴν ζωὴν, θὴν σ' ἐχάρισα, τέκνον,
 Ἦθελον,» λέγει, «τιμὴ καὶ χαρὰ τῆς πατρίδος νὰ στέψῃ·
 Δούλον ἂν ὅμως καὶ σὺ θὰ κληθῇς, τῶν τυράννων δ' οἱ τρόποι·
 Κόλακα θέλουν σὲ καμει ἢ πρόωρα πέμψει ἔς τὸν Ἄδην,
 Ὅχι, δὲν πρέπει νὰ ζήσης· ὁμοῦ καταθῶμεν ἐκεῖσε,
 Ὅπου δὲν ἔχουν ἰσχὺν ν' ἀτιμάζουν δυνάσται, καὶ πάντες
 Τρέμουσιν ἴσα κριτὴν φοβερὸν, ὅστις θεόνον τῆς Δίκης
 Ἔχει ἔς τὰ νέφη.» Εἰπούσα, τὸ πρόσωπον στρέφει ὀπίσω·
 Δράττει τοῦ βρέφους τοὺς πόδας, τοὺς σφίγγει, χωρὶς γὰρ τὸ βλέπει·

Κι' ἔπειτα στρέφουσ' αὐτὸ, καθὼς πτέρυγας μύλου βορέας,
 Τάχιστα ῥίπτει μ' ὀρμὴν μανικὴν πρὸς κρημνοὺς τῶν βράθρων.
 Ὅμοια τὸτ' κι' αἱ ἄλλαι τὰ βρέφη αὐτῶν σφενδονίζου,
 Στόνον μὴ βάλλουσαι μήτε δακρύουσαι καὶ, καὶ κατόπιν
 Ἄγουσι κύκλῳ χορὸν καὶ σφικτὰ συγκρατοῦσι τὰς χεῖρας.
 Σύρει δ' ἐμπρὸς ἢ τὸ πρῶτον τὸ τέκνον τῆς ῥίψασα, κι' ὅτε
 Ἐφροδὸν δῆμιοι μέλλουν νὰ κάμουν, «ἐμπρὸς!» ἀνακράζει,
 «Ἄλμα πηδήσωμεν νῦν τῆς Σαπφοῦς.» Παρευθὺς δὲ πηδῶσιν
 Ἄνω τῶν τέκνων αὐτῶν, καὶ συντρίβουν κρανία κι' ὀστέα,
 Ἡ διαμένουν αὐτόθι ἐμπνέουσ' εἰσέτι, τοὺς πόνους
 Μᾶλλον αὐτοὺς προτιμῶσαι ἢ ἄτιμον βίον νὰ ζῶσι.

Δράμα πλεϊότερον ἔτι φρικτὸν ὁ Ἰάρδανος εἶδεν.—
 Ἐνθα τανῦν προχωμάτων ὑψοῦντες κρηπίδας εὐρείας,
 Θλίβουν ποτάμιον ὕδωρ κινοῦν παταγοῦντας μυλωνας,
 Πύργον εὐρὺν εἶχε κτίσει πλουτῶν ἐκ κτημάτων εἰς Ἑλλήν,
 Ἴν' ἀποθήκας ἐλαίου καὶ οἴνου σκια περιβάλλῃ.
 Ἄμα δὲ αἶτον πολὺν ὑπὸ στέγας εὐρείας σωρεῖων,
 Ἄσυλον ἔμελλ' ἐν ὥρᾳ πολέμου νὰ κάμῃ τὸν πύργον.
 Ἦδ' ὃι οἱ Φράγκοι ποτὲ καὶ πυρίτιδα εἶχον νοήσει
 Ὅτι εἰσήγαγ' ἐκεῖ πλὴν ἐμφρόνως προφάσεις εὐλόγους
 Εὐρηκ', ἐμπόριον ὅτι ἀπλῶς ἐπασκεῖ. Τῶνομά του
 Ζιμπρακας ἦτο, καὶ πάντες ἠγάπων αὐτὸν καὶ ἐτίμων,
 Ὅτι τὸν ἔκαι' ἡ φλόξ τῆς ἀγάπης τοῦ ἔθνους τοῦ ὅλου.
 Τότε δ' ὡς ἤρχισ' ἡ λύσσα στρατῶν μισθωτῶν, παραχρῆμα
 Στέλλει καὶ φέρει τὰς πέριξ ἐκεῖθι γυναῖκας καὶ παῖδας.
 Ὑδατος πλήρη ποιεῖ τὴν τὸν πύργον κυκλόνουσαν τάφρον,
 Θραύει τὴν γέφυραν, ἥτις ὑπῆρχεν ἐπάνω τῆς τάφρου,
 Κι' ἄνδρας τριάκοντα θέτ' εἰς ὁπὰς νὰ φυλάττουν τοῦ τείχους,
 Ὅθεν μὲ πῦρ τρομερὰς πρὸς τὰ ἔξω ἠκόντιζον σφαίρας.
 Ἐλεγε δὲ λειτουργὸς τοῦ Ὑψίστου εὐχὰς τῆς ἡμέρας
 Τρεῖς, καὶ ὁ σύμμικτος ὄχλος «ἀμήν» ἐπεβόα, τὸ ὅμμα
 Ἐχων στραμμένον πρὸς τ' ἄνω· ἐκεῖθεν καὶ μόνον προσμένων
 Λύτρωσιν τόσων βασάνων, τὰ τέκν' ἀπειλούντων τῆς Κρήτης.

Ἦσαν δὲ τῶλον αὐτοῦ ὡς ψυχαὶ τριακόσαι δέκα,
 Κρύπτουσαι πλοῦτον πολὺν εἰς χρυσὸν καὶ πολύτιμα σκεύη.
 Ταῦτα μαθόντες οἱ Φράγχοι, καθὼς πρὸς ὁσμὴν θνησιμαίων
 Ὅρνεα τρέχουν καὶ κύνες, παρόμοια σμῆνος κινουσι.
 Γίνονται πέντε λοιπὸν χιλιάδες· μακρὰ πυροβόλα
 Σύρουσι, κι' ἄρχονται πῦρ κατὰ πρῶτον νὰ βάλλουν· κατόπιν
 Κλίμακας φέρουν, καὶ θέλουν ἐγγυς νὰ προσέλθουν τοῦ πύργου.
 Φόνον συχνὸν πλὴν ἔμοῦν πολεμίστραι, καὶ πτώματα στρώνουν
 Πέριξ τὴν γῆν· τῆς δὲ τάφρου τὸ ὕδωρ ἀλλάσσει τὸ χεῶμα,
 Κι' ὄλον πορφύρεται. Πάλιν δ' ἐκπέμπουσι σφαῖρας μεγάλας
 Ἄνδρες διψῶντες χρυσίον· πλὴν αὖθις βρονταὶ καταρρίπτουν
 Πλῆθος νεκρῶν εἰς τὴν γῆν, καὶ ἡ τάφρος θανόντων πληροῦται.
 Γίνονται τότε δ' οἱ Φράγχοι ὠχροί, καὶ «ὀπίσω» βοῶσι·
 Πλήρεις δὲ θάρρους ἐντὸς ἐκκενόνουν οἱ Κρήτες τὰ ὄπλα·
 Ὅτε τῶν λόφων τινὰ τῶν πλησίον αὐτοῦ μισθοφόρος
 Δεῖξας, ἐφώνησε· «δεῦτ' ἀναβῶμεν ἐκεῖσε, καὶ βόμβας
 Ἀνωθεν ρίψωμεν πλήρεις πολλῶν σιδηρίων φλεγόντων·
 Βέβαια θέλουν τρυπήσει τὸ τεῖχος ἐκεῖθεν αἱ σφαῖραι.»
 Εἶπε, καὶ χαίροντες πάντες χαρὰν τῶν δαιμόνων, ταχέως
 Τρέχουν ἐκεῖ, καὶ μακρῶν πυροβόλων τὰ στόματ' εὐθύνουν.
 Οὕτω δὲ πίπτει πυρίνη βροχὴ, καὶ οἱ Ἕλληνες πλέον
 Γέμουν τραυμάτων, κι' ἰσχὺν νὰ κρατῶσι τὰ ὄπλα δὲν ἔχουν·
 Μάτην δ' ὁ Ζήμπρακας θάρρος ἐμπνέει, κι' ὁμοῦ αἱ γυναῖκες
 Φέρουσαι ξίφος κι' αὐταὶ καὶ δυάδ' ἀργυρῶν πιστολίων.
 Βέλη πυρὸς πανταχόθεν ὡς χάλαζα πίπτουν τοῦ θέου·
 Μέλλει δ' ὁ πύργος ν' ἀνάψῃ· βοή δ' ἀντηχεῖ μετ' ὀλίγον·
 «Ἦνοιξ' εὐρεῖα ὀπή, διερράγη τὸ βόρειον μέρος·
 Σπένσατ' ἀμέσως.» — «ὦ φίλοι, τί θέλομεν πράξει σκεφθῆτε
 Τώρα καὶ σεῖς,» ὅλος τρέμων ὁ Ζήμπρακας φώνησε βλέπων
 Γέροντας ἔχοντας φήμην ἐμπείρων συμβούλων τοῦ δήμου·
 «Πίστιν συνθήκης οἱ Φράγχοι ποτὲ δὲν φυλάττουν, κι' ἐνταῦθα
 Θήλεια μένουν πολλὰ φημισμένα τὸ κάλλος. . .» — «Τί λέγεις;»
 Ὑπόσσε τότε αἰφνιδίως γυνή, «καὶ δὲν ἔχομεν τάχα
 Θάρρος ὁμοίως κι' ἡμεῖς ν' ἀποθάνωμεν, πρὶν καταισχύνη

Γαῖνῃ τὸ σάβανον, ὅπερ ἡμᾶς θὰ καλύψῃ ὃ τὸν τάφον·
 "Ἐλθετε, φίλοι· τοῖς τέκνοις τὸ ὕστατον εἶπατε χαῖρε-
 Φεῦ! δὲν ὑπάρχει καιρὸς νὰ προσμένωμεν πλέον· πλησίον
 "Ἴδετ'! ὁρμούν οἱ ἐχθροί." Καὶ τῷ ὄντι προέβαινον τότε,
 "Αἰοντες βῆμα γοργόν. Μετ' ὀλίγον δ' ὀπλίτης κραυγάζει"
 "Ρήγματα δύο τοῦ τείχους ἠνοίχθησαν· σπεύσατ' ἐν τάχει"
 Θάνετε· ἄλλως προσμένουν ἡμᾶς καταισχύνη καὶ φόνος."
 Μ' ἅγιον κύπελλον τότε σεμνὸς ἱερεὺς τοῦ Ὑψίστου
 "Αἶρεσιν πᾶσι παρέχει, σφαλμάτων μικρῶν ἐν τῷ βίῳ·
 Πλήρη πυρίτιδος θέτουν κιβώτια πάμπολλα κάτω
 Θόλων τοῦ πύργου, καὶ δένουν μὲ νῆμα πυκνῆς θρυαλλίδος·
 Παῖδες μητέρας κρατοῦν ἐκ τῶν πέπλων, καὶ ταύτας διακρύυν
 Πνίγει πλημμυρὰ μεγάλη. Πῶς θέλουν πρὸς πράξιν τοιαύτην
 Βάλλει τὰς χεῖρας; Καὶ πάλιν δ' ἡ Δέσποινα τότε, (τοιοῦτον
 Τῶνομα εἶχεν ἡ πρώτην προτείνασα τέλος θανάτου)
 "Ἄφετ' ἐμέ· θέλω πράξει ὡς πρέπει", φωνεῖ, καὶ λυχνίαν
 Αἶρε· ὃς τὰς χεῖρας. "Ἵ! φρίκη! ὦ! στήθι ὀλίγον", βοῶσιν
 "Ἀλλὰ τινές. "Ω! ζῶν εἰς τὴν Κρήτην γλυκεῖαν τὰ τέκνα
 "Ἴσως θὰ ζήσωσιν· ἄφες μικρόν." — "Τί ν' ἀφήσω; Τριγύρω
 Σμῆνος ἐχθρῶν ἀναβαίνει τοὺς τοίχους· εὐθὺς πρὸς τὸ ἔργον!"
 Εἶπε· καὶ χαίρων αὐτὴν παροτρύνει ὁ Ζύμπρακας τότε·
 "Δέσποινα, πρώτη τῶν νῦν ἡρωϊδῶν, ψυχὴν Ἀμαζόνος
 "Ἐχει· δὲν εἶσαι θρεμμένη δειλὴ ὑπὸ εὐσκιον οἶκον·
 Πράξον· τὸ πῦρ ἄς ἀνάψῃ." Ἀτρόμως λοιπὸν τὴν λυχνίαν
 Φέρει τανῦν ἡ γυνὴ πρὸς κιβώτιον ἔχον πυρίτιν.
 Μέγας δ' εὐθὺς κλονισμὸς, ὡς σεισμὸς δυνατὸς, ἐκτινάσσει
 Ὅλον τὸν πύργον. Ἀνθρώπων δὲ μέλη πληροῦν τὸν ἀέρα·
 Αἰθερὶς δὲ λίθοι ὃς τὴν γῆν καταπίπτουσι μαύροι καὶ χεῖρες,
 Λῆματος πλήρη κρανία καὶ σάρκες ὀπταί· τῶν ὁμμάτων
 Ἐξω χυμένοι βολβοὶ ἐμποιοῦν καὶ εἰς τοὺς Φράγκους τὴν φρίκην·
 Ἦλθον δ' ἀγγέλων χορεῖται νὰ λάβουν ψυχὰς τῶν μαρτύρων,
 Ὡς ἡ πατρὶς περισώζει τὴν μνήμην, αὐτοὺς εὐλογοῦσα,
 Ὅταν τελῶν ἱερεὺς λειτουργίαν φωνῇ τῶνομά των.

Αἰθρὶς δὲ δαίμονες μαῦροί κακούργων τὰ πνεύματα σύρου,
 Ἐνθα κολάσεως κρύπτας ἀνήλια σκότη καλύπτουν.

Πάντ' ὁδοιπόρον ἐκείθεν προάγοντα πόδα κατεῖχε
 Τρόμος, θεώμενον πύργον, ποτὲ καθὼς δένδρον ὠραῖον,
 Ἦδη συντρίμματα μαῦρα· σωρεῖαν δὲ πέριξ ὅστέων·
 Κι' ὅπλων πληθύν σκορπισμένων, ἀχρήστων δὲ πλέον εἰς μάχας,
 Τόσον ἢ ἔντασις εἶχε τὸν μέλανα σίδηρον φθείρει!
 Κρῶγμα κοράκων δ' ἐκείθι χαιρέλακον ἔβαλλεν ἦχον.
 Φρίκη τοσαύτη λοιπὸν φαντασίαν λαοῦ διεγείρει,
 Κι' ἔπασαν ὅτι νεκρῶν σκελετοὶ μὲ μελαίνας σινδόνας
 Ἦρχοντ' ἐνταῦθα τὴν νύκτα, κι' ἐνέτεινον ὄρχησιν, πόδας
 Σείοντες, ὅπως πρὸς χρόνον ἡμῶζοντ' οἱ κρότοι τῶν ὅπλων,
 Ἦ αἱ τῶν θάλων ἐκρήξεις τὴν γῆν εἶχον σείσει βιαίως.
 Καταγανάδων λοιπὸν ἀπεκάλεσαν τοῦτον τὸν πύργον
 (Οὕτως ἐν Κρήτῃ καλοῦν τὰς σκιὰς τῶν κλεισμένων εἰς μνήμα)
 Ἄροτρον ἔως ἐπάνω ἐλύσαντες ὕστερον βόες
 Πᾶσαν ἀπέσβεσαν μνήμην, καὶ μόνον εἰς μύθους ἀκόμη
 Γραῖαι τοιαῦτ' ἀφηγοῦνται ἐν ὥρᾳ χειμῶνος βαρέος.

Πέντε καθ' ὅλην τὴν Κρήτην κατέπεσον ὅμοια πύργοι,
 Θάψαντες ἔνδον Κρητῶν πλὴν καὶ Φράγκων σφαγῶν κρανία.
 Πᾶσα καρδίκα θολοῦται, πᾶν δ' ὄμμα μὲ πόνον δακρύει·
 Παύουν δὲ πλέον τὰ ὅπλα τὸ ἔργον αὐτῶν τ' ἀνδροφόνον,
 Ἦδη καμᾶτου δεινοῦ κυριεύσαντος πάντας τοὺς Κρητάς,
 Ὅπως σφοδρὸν πυρετὸν διαδέχεται λήθαργος· κι' ὕπνος
 Λύων τὰ μέλη, σχεδὸν δὲ νεκρὸν καθιστὰς τὸν νοσοῦντα.
 Φεῦ! δὲν ὑπάρχει τανὺν ἀετὸς εἰς τὰς πτέρυγας φέρων
 Εἶρος, μὲ μόνην τὴν ὄψιν ἐχθροὺς φυγαδεύων, καὶ δίδων
 Θάρρος εἰς παῖδας Ἑλλήνων· εἰς Λάκκους δ' ἐκείνος στενάζει,
 Ὅταν ἐκ νέου ὁ λέων ὁ ξένος τὸν ὄνυχά ἱμῆγη,
 Ὅπως σκληρότερα· ἤδη σπασάτῃ τὸν δύστηνον τόπον.

Ὅπως δ' ἐν ὥρῃ χειμῶνος ὀγκούμενος μέλας ὁ πόντος
 Θύελλαν αἶψα δεινὴν κατὰ πλοίου μεγάλου· κί' ἐνταῦθα
 Πρῶτον ἀντέχουσι πάντες, ἐμπείρου πλοιάρχου κελεύσεις
 Ἐχοντες μέγαν αὐτῶν εἰς δεινὰ τὸν παρήγορον· ὅμως
 Ὅταν ἐξαίφνης σφοδρῶς ἀναθράσαντα κύματ' ἀρπάσουν
 Τοῦτον, κί' ἄρμοι τῶν σανίδων λυθοῦν, τῆς ἐλπίδος ἡ λάμψις
 Σβύννεται, κί' ἕκαστος, ὅπως ὁ νοῦς ἐφρευρίσκει, πασχίζει
 Σῶμα νὰ σώσῃ πονοῦν ἐκ τῆς βίας τοῦ πόντου. Ὅμοίως
 Τότε κί' ἐν Κρήτῃ, τὸν Δράκον σκληρῶς ἀρπασάσης τῆς Μοίρας,
 Πάντες ζητοῦν, τὸ παρὸν εὐθετοῦντες, νὰ σώσουν ταχέως
 Ἐκαστος τέκνα, γυναῖκα καὶ τόπον τὸν ἴδιον· πᾶς τις
 Σπεύδει τὴν κόμην αὐτοῦ νὰ λυτρώσῃ. Τανῦν δὲν ὑπάρχει
 Πλέον στρατόπεδον ἔν' ὁ Καλλέργης καὶ Κόρακας κράζει,
 Ὅσους ἀνδρείους ὁμοῦ πρὸς ἀγῶνα κοινὸν εἶχον φέρει,
 Ὅπως τὸ βῆμα ὀπίσω πρὸς Κάστρον καὶ Ῥέθυμνον στρέψουν·
 Ἰδούν δ' ἐκεῖ μήπως θλίβῃ ἀνάγκη σπουδαία. Τὸν Δῆμον
 Πλοῖα κομίζουσιν αὖθις ἐπάνω τοῦ μαύρου Αἰγαίου,
 Ὅπως καὶ πάλιν πατήσῃ τὸν Ὀλυμπον τρόμος τῶν Τούρκων.
 Χρόνον δ' ὀλίγον κατόπιν κί' οἱ Λάκωνες φεύγουν ἐπίσης,
 Πέμψαντες Φράγκους χιλιούς νὰ ἴδουν τοῦ σκότους τὰς πύλας.
 Πάντες συμβάσεις ποιοῦν, τοὺς ὀδόντας δὲ τρίβουν μὲ πείσμα
 Θέτοντες κάτω πρὸς ὥραν τὰ ὅπλα· καθότι ἐν Κρήτῃ
 Ὅπλων κλαγγὴ νὰ σιγᾷ ἐπὶ χρόνον πολὺν δὲν ἀφῆκαν,
 Ὅσον καιρὸν τῶν τυράννων αἱ χεῖρες τραχέλους ἀνδρείων
 Ἐθλίβον· μόνον μικρὰν διορίαν ἐζήτουν, τὸ αἶμα
 Ὅπως σπογγίσουν· ὁπότεν δ' ὀλίγον ἀνέπνεον, πάλιν
 Ἦγαιρον, νέοι Ἀνταῖοι, οἱ Κρήτες τὰκούραστον σῶμα
 Φρίκην ποιοῦντες εἰς χαῖνους, κί' ὡς φάσματα σκότους πρὸς τάφους
 Σύροντες ἄνδρας τρυφῶντας αἱμάτων τρυφὴν καὶ ἀγχόνης.

Ἄθλον ἐν τούτοις λαμπρὸν καὶ ἐκπνέουσ* εἰσέτι ἡ Κρήτη
 ἔχει νὰ δεῖξῃ. Λιπόντες τανῦν τῶν Σφακιῶν τὰ ὄρη,
 Βαλίνουν ὁ Κόραξ κί' ὁ ἥρως Καλλέργης πλησίον φρουρίου,
 Ὁ Φραγκοκράστελλον ἔχει τὴν σήμερον ὄνομ'· ἐκείθεν

Ὅρος ὑψοῦται, μορφὴν Ῥοδακίνου κι' ἐπώνυμον ἔχον.
 Μόλις δ' αὐτόθι βαδίζουσιν εἰς τρεῖς τοὺς ἡμίονοι δύνω,
 Οἷτινες κίνδυνος εἶναι, νομίζεις, εἰς κίνησιν πᾶσαν
 Κάτω νὰ πέσουν εἰς χάος ἀβύσσων καὶ κύμα θαλάσσης,
 Ἦτις πρὸς βράχους σιγῶντας τὸν φλοῖσθον αὐτῆς ἀναπέμπει.
 Πύργος παρέχει μικρὸς, τοῦ Χαλκῆος καλούμενος, κεῖται,
 Ἐνθα καὶ τώρα τὴν νύκτα σιδήρων ρυθμὸν ἀκροῶνται,
 Ὅταν ἀρίνη τὴν κοίτην αὐτοῦ ὁ Χαλκεὺς, καὶ τὴν σφύραν
 Σάβανα φέρων ἐπαίρει, ζωῆς ἐνθουσιούμενος χρόνους.
 Κάτω τοῦ πύργου δ' αὐτοῦ πεδιάς διανοίγεται εὐρεῖα,
 Ἐνθα χαρίεσσαν ὄψιν παρέχει μονὴ τοῦ Σωτῆρος,
 Πλήρης δεινῶν τὰ πέριξ κι' εἰς λόρους ἐρπόντων κλημάτων.
 Τοῦτον τὸν δρόμον λοιπὸν οἱ ἀνδρεῖοι βαδίζοντες, βλέπουν
 Ἄνω λοφίσκου σκηπὰς ἐναντίων' ὁπότε εἰς ἀγρότης
 Ἐρθας' ἀσθμαίνων, καὶ εἶπ' εἰς ἀντάρτας ἐνδόξους τοιαῦτα
 «Φεύγετ', ὁπόσοι Χριστοῦ κοινωνεῖτε τὸ ἅγιον αἷμα·
 Μένουσι χίλιοι Φράγκοι ἐκεῖ στερεὰ πεπραγμένοι·
 Κι' ἂν διαβῇτε, πολὺ σᾶς φοβοῦμαι· μὴ τύχη τὸ χῶμα
 Κάμητε κόκκινον, ὅπως οἱ μήκωνες, ὅταν τὸ ἔαρ
 Πληθὺς βλαστάνουν πολὺ εἰς ἀγρὸν ἀγεώργητον.» Τότε
 «Ψυχὸς μεῖν», ὁ Καλλέργης ἀπήντησε, «θέλωμεν πράξει,
 Ὅ,τι καρδίᾳς ὁρμάς χαλινόνων ὁ νοῦς διχατάτη.»
 Εἶπε, καὶ νεῦμα ποιεῖ τοῖς ἐταίροις, ἐκεῖ νὰ σταθμεύσουν·
 Μόνος δὲ πέριξ τοῦ μέρους αὐτοῦ πλανηθεὶς ἐξετάζει,
 Ποῦ ὁ σκληρὸς ἀρχηγὸς τῶν μισθάρων σκηπὴν εἶχε πῆξει,
 Ὅστις τὴν πρὶν ἐπανθούσαν κι' εὐάρεστον ὄψιν τοῦ τόπου
 Εἶχεν εἰς θέαν καπνῶν κι' ἐρειπίων τανὺν μεταβάλλει,
 Ἐνθα μακροὺς ὁδὺμοὺς ἀνιέλειπτ' ἐξέπεμπον ὄντα,
 Ἐχοντα μᾶλλον σκιῶν σκελετωδὴ μορφὴν ἢ ἀνθρώπων.
 Ὅτε δὲ πτέρυγας μαύρας ἢ νύξ εἰς τὴν κτίσιν ἐφήπλου,
 Θύελλα δὲ τρομερὰ εἰς ὁρέων κοιλώματ' ἀντήχει,
 Ἄγων ἐταίρους πιστοὺς, τὴν σκηπὴν πλησιάζει τοῦ πρώτου
 Φράγκου· κι' εὐθὺς τὰ μακρὰ των τουρέκια τείνουν
 Ἄτρομ' οἱ Κρήτες, καὶ σπείρας θανάτου μὲ πῦρ ἀκοντίζουν·

Ἕπτιοι δ' ἔπειτα πίπτουν. Οἱ Φράγχοι δ' ἐγείροντ', ἀνάπτουν
 Λύχνους, καὶ βλέπουν εἰς αἶμα πολὺ τὸν ὤμὸν ἀρχηγόν των·
 Πόθεν αὐτὸ δὲν γνωρίζουν. Τὰ ὄπλα των δρᾷττον, καὶ ῥίπτουν·
 Πλήττουσιν ὅμως ἀέρα· καθότι τῆς Κρήτης τὰ τέκνα
 Ἦσαν χαμαὶ ἔξαπλωμένα, προσμένοντα ἕως νὰ παύσῃ
 Τάφθονον πῦρ, καὶ κατόπιν νὰ φύγουν. Μεθ' ὧραν δ' οἱ Φράγχοι,
 Τίποτε μὴ ἐννοοῦντες, ἐντὸς τῶν σκηνῶν εὐθετοῦσιν
 Ἀκλαυστον πτῶμ' ἀρχηγοῦ παντελῶς πρὸς αὐτοὺς ἄλλοτρίου,
 Ὅν παρομοίως χρυσοῦ πρὸς πολέμους ἐξέφερε πόθος.
 Φεύγουν δ' οἱ Ἑλλήνες πλήρεις σιγῆς, ἕως ὅτου πρὸς ἄκραν
 Ἐφθασαν ὄρου, καὶ ἐκεῖ τῆς χαρᾶς των ποιοῦσι σημεῖον,
 Κρότον πολὺ ζωηρὸν πυροβολῶν, στεμμένοι μὲ δάφνην,
 Ἦτις ἐνέδρας ἐνδόξου βραβεῖον ὥραϊον ὑπῆρχεν.

Μέγα δὲ τώρα συμβᾷν εἰς τὴν τάλαιναν νῆσον συνέβη,
 Οἷον τῶν ἄλλων λαῶν ἱστορίαι δὲν ἔχουν νὰ δεῖξουν.
 Εἶχον οἱ πάντες τανῦν ἐστραμμένον τὸ βλέμμα πρὸς νέον,
 Ὅστις ἐν ὧρᾳ τῆς μάχης τοῦ Δράκου τὴν σπάθην ἐδέχθη.
 Τοῦτον λαὸς δυστυχὴς ἐν θυέλλῃ ὡς ἄγκυραν βλέπει,
 Ἦτις θὰ σώσῃ τὴν ναῦν τῆς πατρίδος· πλὴν τοῦτον καὶ οἱ Φράγχοι
 Ἀφαντον θέλουν νὰ κάμουν· εὐθὺς τὸν προγράφουσι, καὶ ἤδη
 Ἐλεγον ὅτι τρεῖς φαῦλοι διψῶντες χρυσὸν εἰς ἀγγεῖον
 Ἐμῖξαν αἶμα φλεβῶν ἀνθρωπίνων, καὶ τοῦτο πίνοντες,
 Ὡμοσαν ὅτι θ' ἀρήσουν τὸ σῶμα τοῦ νέου Μηλῆγκου
 Ἀνευ ξανθῆς κεφαλῆς. Ἀντ' αὐτῆς δ' εἶχεν ἤδη κηρύξει
 Ὅτ' ἰσοστάσιον βάρος χρυσοῦ θέλει δώσει ὁ Βράγκας.
 Κι' οὕτως ὁ ἥρως μακρὰν ἐκ τῆς Κρήτης ἀνάγκη νὰ φύγῃ.
 Πλὴν μήπως τάχα καὶ ἐκεῖ δολοφόνου δὲν ἐρχονται Φράγχοι;
 Πῶς τὸ λοιπὸν θὰ σωθῇ ὁ διάδοχος οὗτος τοῦ Δράκου;
 Πῶς δ', ἐάν λείψῃ αὐτός, ἀνταρσίαν ἡ Κρήτη θὰ κάμῃ,
 Ἄν περιστάσεις τυχὸν βοηθήσουν τὴν νῆσον πρὸς τοῦτο;
 Κέντρον ποῦ θέλουσιν εὑρεῖ; καὶ τίς γυμνασμένος εἰς ὄπλα
 Ὄνομα ἔχει τοιοῦτον εἰς μάχας ἐχθρῶν ἀποκτήσει,
 Ὡστε προθύμως οἱ πάντες πᾶν ὅ,τι προστάτῃ νὰ κάμνουν;

Μόνον εἰς τρόπος ὑπάρχει τὸν ἥρωα σώζων· νὰ δώσῃ
 Δύω ἀρχόντων Κρητῶν κεφαλὰς. Τότε μόνον θὰ ζήσῃ,
 ἵνα καὶ πάλιν εἰς ὄραν κατὰλληλον πάντας ἐνώτῃ,
 Ὅσοι χωρία βουνῶν κατοικοῦσι καὶ ἐλπίζουσι μέλλον.

Πᾶσα ψυχὴ τὴν πατρίδα πονοῦσα καὶ ἀκούουσα ταῦτα,
 Δίστομον μάχαιραν ἔνδον τῶν σπλάγχνων τρυπῶσαν ἐνόει.
 Πάντων δὲ μάλιστα τοῦτο τὸ ἄλγος ἐκείνον σπαράττει,
 Ὅστις Ἐπίσκοπος ἦτον ἀρχαῖος Κισσάμου, καὶ εἶχε
 Ζῶσει τῆς πίστεως σπάθην μικρὸν πρὸ τῆς μάχης τὸν Δράκον·
 Ἦθελε δὲ διὰ μίαν καὶ μόνον ἐλπίδα νὰ ζήσῃ,
 Ὅπως ἡμέραν τινὰ τὴν πατρίδ' ἐλευθέραν ἐπίδῃ.
 Ἦδῃ δ' ἂν ἔλλειπε καὶ αὕτη, δὲν εἶχε κάμμιαν ἀξίαν
 Πλήρης ἀπαύστων δεινῶν ἢ ζωὴ ἐν ἀτίμῳ δουλείᾳ.
 Ὅνομα δ' εἶχεν αὐτὸς Γαβριήλ, καὶ ὡς ἅγιος μάρτυς
 Ἦδῃ σκοπεύων ν' ἀφήσῃ τὸν κόσμον, τὸν γέροντα κράζει,
 Ὅστις ὑπῆρχε πατὴρ τοῦ Μηλίγκου, καὶ λέγει τοιαῦτα·
 (Τόσῃν δ' ἀπάθειαν εἶχεν εἰς πρόσωπον πλήρες ρυτίδων,
 Ὅσῃν ἂν ἐμελλεν πρᾶξιν τοῦ βίου συνήθη νὰ πράξῃ,
 Καὶ ὅχι νὰ ἴδῃ τοῦ τάφου τὴν πλάκα πλησίον κειμένην)
 «Μηλίγκε γέρον, βεβαίως ἀκούεις καὶ σὺ τὰς παγίδας,
 Μ' ὅσας υἱοὶ τῶν δαιμόνων ζητοῦσι τὸ αἷμα νὰ πίουں
 Ἡρώς, ὃν ἡ πατρίς, ἐκλιπόντος τοῦ Δράκου, τὴν μόνην
 ἔχει ἐλπίδ' ἀρχηγὸν ἑαυτῆς ἱκανὸν νὰ ψηφίσῃ.
 Πλήθῃ δὲ τρέχουν φονέων παντοῦ εἰς τὴν Κρήτην, ποθοῦντα
 Νόμισμ' ἀμείβον παλάμας κακούργων εἰς αἷμα βαμμένων.
 Καὶ ἴσως πρῶτον τινὰ θὰ σ' ἐγείρῃσι τρέμοντ' ὄνειρων
 Ὅφεις ταρτάρειοι· καὶ ὅταν θὰ μέλλῃς ἐκτὸς τῆς οἰκίας
 Πόδα νὰ φέρῃς, τὴν φύσιν αὐτὴν τὴν γελῶσαν νὰ ἴδῃς,
 Θέλουν σοὶ εἶπει πῶς ἔχουν οἱ Φράγχοι τὸ τέκνον σου πτῶμα
 Ῥίψει ἀκέφαλον, ἵνα σπαράξουν οἱ κύνες τὰς σάρκας·
 Καὶ ἄλλοι ἔς τὴν πλάστιγγα θέτουν χροῦδόν, κεφαλὴν νὰ ζυγίσουν,
 Ἦν οἱ πολέμιοι πέριξ ἱστάμενοι σκώπτουν ἀνάνδρως,
 Μία καὶ μόνη βεβαία πεποιθήσις μένει νὰ ζήσῃ

Τέκνον εἰς σὲ προσφιλὲς κι' ἀναγκαῖος πατρίδος ὀπλίτης.
Πίστιν οἱ Φράγκοι δὲν δίδουν ἢ μόνον τοῦ αἵματος πίστιν.
Αἷμα ζητοῦν, ἔν' ἀφήσουν αὐτὸν ἀσφαλῶς νὰ βιώσῃ.
"Ὅπως δὲ στρέψωμεν τῷ πλόν ὁ εἰς ἐναντίον τοῦ ἄλλου.
Κι' οὕτω σφαζώμεθα μόνον, τὸν νόμον ἐξέδωκαν τοῦτον.
« Ἄσως θὰ μένη ὁ φέρων νεκρὸν κεφαλὴν ἀρχηγούντας. »
Γέροντες δ' εἴμεθα ἤδη, κι' ὀλίγας ἡμέρας ἀκόμη.
"Ἰσως θὰ βλέπωμεν φῶς τοῦ ὠραίου τῆς Κρήτης ἡλίου.
Κόμην λοιπὸν πολὺν ἃς ποιήσωμεν κάλων, ὅποθι
Μέλλ' ἡ πατρίς νὰ προσδέσῃ τὸ πλοῖον αὐτῆς ναυαγῆσαν.
Δίδω θυεῖαν ἐγὼ τὸ κρανίον αὐτὸ τῇ πατρίδι.
Δὸς παρομοίως καὶ σὺ ὁ πατήρ, ἀποφεύγων νὰ ἴδῃς
Αἷματος πλήρες τὸ τέκνον, ξανθῆς-κεφαλῆς στερτημένον.
Δός μοι τὴν χεῖρα' χαρὰ τῶν μαρτύρων πληροῖ τὴν ψυχὴν μου.
Βλέπω δ' ὡσαύτως τὴν σὴν. ὦ Θεέ μου! ἰσχύς μου ἡ πίστις
"Ἔστω καὶ βάλσαμον πόνου ἐλπίς παραδείσου βεβαία. »
Εἶπε, κι' ὁ Μήλιγος πλήρης ἐκστάσεως τέτ' εἰς τὸ στῆθος
Πίπτει τάγιον πρεσβύτου, φιλῶν δὲ τὰ χεῖλη του, « πάντα
Πράττω, » φωνεῖ, τὴν πατρίδα νὰ σώσω, κι' ὁμοίως τὸν παῖδα.
Θέλομεν θάνει ὁμοῦ . . . πλὴν τί λέγω; δὲν θνήσκει ὁ δίδων
Θῦμα τὸ σῶμά του, ἵνα σκοποὺς κατορθώσῃ μεγάλους. »
Εἶπε, κι' εἰς ἐκστασιν θυεῖαν ὁ ἅγιος μάρτυς βυθίσθη.

Τότ' ὁ Κισσάμου, ποιμὴν ἀληθὲς, τὴν ζῶν θυσιάζων,
"Ἰνα τὸ ποίμνιον σώσῃ, μὴνύει 'ς τὸν νέον τοιαῦτα.
« Μήλιγες τέκνον, ἐλθὲ πρὸς ναῖδιον, ἐνθα πλησίον
"Ρεῦμα κυλῖει μακρὸς ποταμὸς τῆς Κισσάμου, κρυφίως
Θέλομεν σ' εἶπει ἐγὼ κι' ὁ πατήρ σου ἐν πρᾶγμα σπουδαῖον.
"Ἀγε δὲ μάρτυρα μόνον τὸν ἐνα μικρὸν ἀδελφόν σου,
"Ὅστις κι' ἐκεῖνος τανῦν πολεμεῖ τῆς πατρίδος ὀπλίτης. »
Οὕτω μὴνύει προσέλκων αὐτὸν, ἀγνοοῦντα τί μέλλει
"Ἔργον φοικῶδες νὰ πράξῃ. Οἱ νέοι λοιπὸν μετ' ὀλίγον
"Ἦλθον κι' ἐβρῆκαν αὐτοὺς εἰς ναὸν τοῦ χωρίου Τσατάλια.

Ἐνθα δ' ἡ κόμη κειμένη εἰς ὄρους κλιτὺν καταλήγει,
 ῥέει μακρὸς ποταμός· ὑπεράνω δ' αὐτοῦ ἀνυψοῦνται
 Λόφοι κοσμοῦμενοι κύκλῳ μὲ μύρτα, καλάμους καὶ δάφνας,
 Ἄς διαδέχονται πάλιν μακρὰν καστανέαν καὶ ἄλλα
 Δένδρα σκιάζοντα κοίλων φαράγγων ἐκτάσεις βαθείας·
 Πλάτανοι δὲ εἰς τὰς ὄχθας σκιὰν τερπινοτάτην παρέχουν,
 Ἐνθα κρυστάλλινον ὕδωρ πηγαὶ πολλαπλαῖ διανέμουν·
 Ἄντρον δ' εὐρὺ σταλακτίτας ποικίλων μορφῶν περιέχει,
 Ὅ τῃς Ἀγίας Σοφίας· καλοῦν οἱ ἐκεῖθι ἀγρόται,
 Κτίσαντες ἅμα ναὸν παρομοίως καλούμενον οὕτω.
 Τότε λοιπὸν εἰς αὐτὸν οἱ ἀμέριμοι νέοι εὐρίσκουν
 Δύω πρεσβύτας ἡσυχούς, τὴν ὄψιν γλυκεῖς, μειδιῶντας,
 Ἐνδον πλὴν κρύπτοντας ὄρεις βιβρώσκοντας σπλάγχχνα γενναῖα,
 Κάποτε δὲ μὲ βραχεῖς στεναγμούς· ἐξαγγέλοντας τάλγος·
 «Χαίρετε τέκνα», λοιπὸν, ὁ Ἐπίσκοπος φώνησε, «πόσον
 Εἴσθε φαιδροὶ καὶ ὠραῖοι! παντοῦ τοὺς ἐχθροὺς τῆς πατρίδος
 ῥίπτοντες, ὅπως ποτὲ τῶν ἀγγέλων τὰ τάγματ', ὁπότεν
 Σείοντα σπάθην, φλογὸς κεραυνοὺς σφενδονῶντ' οὐρανίους,
 Ἐθαπτον κάτω τῆς γῆς τῶν δαιμόνων τὰ στίφη.» — «Τῷ ὄντι,»
 Πάραυτ' ἀπήντησ' ὁ νέος, «πλὴν πῶς τὸ λοιπὸν δὲν μ' ἀφίνεις,
 Ἴν' ἀδιάλειπτα ῥίπτω ἀναίσθητα πτώματ' ἀνθρώπους
 Μαύρων δαιμόνων ὁμοίους;» — «ὦ τέκνον,» εὐθὺς ἀπεκρίθη
 Κόψας ὁ μάρτυς τὸν λόγον, «καὶ πῶς; ἀκχτάπανυστ' εἰς αἷμα
 Πρέπει τὰς χεῖρας νὰ βάπτῃς; καὶ χρὴν θρησκείας μεγάλα
 Ἐχομεν· ποῖος δ' εἰςεύρει, μὴ αἶφνης ἐπίβουλος σφαῖρα
 Ῥίψῃ καὶ σὲ κατὰ γῆς, καθὼς τόσων ἡρώων τοῦ παιδῆς;
 Πρὶν μυστηρίων ἀχράντων, ὡς λάτρις Χριστοῦ, κοινωνήσῃς;
 Πίωμεν ἅγιον αἷμα· κατόπιν δὲ πάλιν ταχέως
 Τρέχεις πρὸς μάχας.» — «Ἄχ! ἔστω,» ἀνέκραξ' ἀμέσως ὁ νέος·
 «Πλὴν δὲν μοὶ φαίνεται τώρα διόλου καιρὸς τῶν τοιούτων·
 Εἶναι πολύτιμος πᾶσα στιγμή.» — «Περισσότερον ἴσως
 Χρεῖαν αὐτῶν τῶν στιγμῶν εἰς τὸν μέλλοντα χρόνον θὰ ἔχῃς,
 Μήλιγχε.» Εἶπεν ὁ γέρον, καὶ εὐθὺς μετ' ὀλίγον προσθέτει·
 «Πήγαινε· νύψε τὸ αἷμα, καὶ ἑλθὼν ὁμολόγησε ποῦα

Ἐπραξας ἄνομα· μήπως εἰς στήθος ἀθώων τὸ ξίφος
 Ἐμπεξας, οἵτινες βλάβην δὲν ἤθελον πώποτε κάμει;
 Μήπως φρονῶν ἐωσφόρου τὸ ἀκαμπτον φρόνημ', εἰς φίλους
 Ἐρρίψας ἔριν; εἰπέ μοι.» — «Ἐν ἐγκλημα μόνον πολλάκις
 Ἐχω ποιήσει· αὐτὸν τὸν πατέρα συγχὰ δὲν ἀκούω,
 Ὅταν μὲ λόγους φρονίμους μανίαν κατέχη πολέμου,
 Λέγων μοι· «τέκνον, καρδίαν γονέως μὴ πλήγῃς· θέλεις
 Ἐρημον ἓνα πατέρα ν' ἀφήσῃς μ' αὐτὴν τὴν ὁρμὴν σου,
 Ὅστις πρὸς σέ ὡς τὴν μόνην ἐλπίδα τοῦ γήρατος βλέπει;»
 Ἐρις δ' ἂν ἄψῃ ποτὲ, καὶ μεθ' ὕβρεων λόγους μοι ῥίψουν,
 Κλείω τὰ ὦτα, καὶ φεύγω ζητῶν πρὸς ἐχθροῦς νὰ ἐκσπάσω
 Ζέσιν ψυχῆς.» — Εἶπ' ὁ νέος, καὶ ὁ γέρον πατὴρ ἐπινεύει·
 Ἀμα δ' ὁ θεὸς εὐθὺς λειτουργὸς εὐλογεῖ τὸν ὀπλίτην
 Λόγον τοιοῦτον ἐκ βάθους καρδίας προσέφων· «ὦ! Εἴθε·
 Εἴθ' ἐπὶ ἔτη πολλὰ ἡ εὐχὴ νὰ σὲ σκέπη τοῦ Πλάστου,
 Ὅστις ποθεῖς πανταχοῦ τῆς πατρίδος τὸ ὄρελος μόνον,
 Πνίγεις δ' ἐντὸς τῆς καρδίας πᾶν πάθος ἀλλότριον τούτου.»
 Εἶπε, καὶ εὐχὰς λειτουργίας ἀρχίζει νὰ λέγῃ, καὶ ψάλλῃ
 Ἄρτον καὶ οἶνον εἰς σῶμα καὶ αἷμα Χριστοῦ ἀγιάζων.
 Ὅτε δ' ἐπαίρων εἰς χεῖρας ποτήριον ἅγιον ἔστη,
 Στρέψας πρὸς τᾶν τὸ ὄμμα, καὶ ἐφώνησεν οὕτω· «μνησθεῖτε
 Κύριος πάντων, ὅποσοι ἀγῶνας κατέπεσον θῦμα,
 Σύμβολον ἔχοντες μέγα, πατρίδα καὶ πίστιν·» ἀγγέλους
 Εἶδεν ὁ Μήλιχος δύο πλησίον αὐτοῦ ἱσταμένους,
 Σπάθην κρατοῦντας, καθὼς βασιλέως ἐνδόξου πλησίον
 Ἰστανται φέροντες ὄπλον ἐμπρὸς οἱ τὸ σῶμα φρουροῦντες.
 Πόδας δὲ δέκα τῆς γῆς ὑπεράνω ὑψούτο ἐκεῖνος,
 Κι' εἶχε τὸ πρόσωπον λάμπον ὡς ἥλιος λάμπει τὸ θέρος·
 Ἐκστασις δ' ὅλος τοιαύτην τινα προφητείαν ἐκφέρει,
 Λόγον γλυκύν, ὡς ᾠδὴν τῶν αἰνούντων τὸν Πλάστην ἀγγέλων·
 «Κρήτης συνέλευσιν βλέπω, ἀνδρῶν γεραρῶν, δυναστείαν
 Οἵτινες ῥίπτουσι κάτω βαρβάρου ζυγοῦ, καὶ σημαῖαν
 Αἵρουν, ἐνθα παρμμένον ἐν σύμβολον εἶναι «αὐθάτου
 Σκότος προκρίνομεν μάλλον ἢ δοῦλοι νὰ ζῶμεν.» Ἀγγέλους

Τείνοντας πτέρυγας βλέπω, καλύπτοντας πλοῖον χορρίζον
 Ἄρτον, πυρίτιν κ' ἐσθῆτας· καὶ ἄνδρας ψυχῆς χαλιβδίνης,
 Οἵτινες παίζουν εἰς βράχους φρικτὴν παιδίαν τοῦ θανάτου.
 Εἶναι δ' ἀσέλγητος νύξ, καὶ δεινὴ τρικυμία μυκᾷται·
 Ὅμως ἀτρόμητος πλέει ὁ ναύτης, κ' εἰς ὄρη πλησίον
 Θέτει τὸν φόρτον καὶ φεύγει, ταχὺς ὡς πτηνὸν εἰς ἀέρα.»
 Αὐθις μικρὸν σιωπήσας, τὸν λόγον ἀνέλαβεν οὕτω·
 «Ἀάμφις καὶ κρότος ἰδοὺ διασείει τῆς Κρήτης τὴν νῆσον·
 Εἶναι μὲν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἡγαύμενος πῦρ ἐπιθέτω,
 Ὅπου πυρίτιδος πλήρη κιβώτια θόλοι ἐγκρύπτουν·
 Ἴδε! γλυκὰ μειδιά· πρὸς αἰθέρα δ' ἱπτάμενος, κἄτω
 Πλήθην βραβάρων δεικνύει, κυνῶν ἀπομείναντα βρῶμα·
 Τέκτονας βλέπω πολλοὺς, μυστικοὺς, μεγαλόφρονας, λέςχας
 Ἐχοντας, ὅπου πληθὺν συνεισφέρουν χρημάτων· καὶ νέους,
 Οἵτινες ἐνθεοὶ τρέχουν πρὸς πῦρ ἐναντίων φρικῶδες.»
 Εἶπε, καὶ πάλιν χαμὰὶ πρὸς τὴν γῆν καταβαίνει, τὸ τέλος
 Ψάλλων σεπτῆς λειτουργίας μὲ νέαν φωνῆς μελωδίαν,
 Ἦν τοῦρανθ' ἑὶ παρῆσθον οἱ ψάλται. Προσφέρει κατόπιν
 Αἶμα Χριστοῦ κ' εἰς τοὺς τρεῖς, ἀσκεπτεῖς ἱσταμένους πηλσίον·
 Ἐπειτα δὲ εὐλογεῖ, συνενόντων δακτύλους, καὶ λέγει
 Οὕτως, εἰς ἅγιον θέτων βωμὸν τὴν Γένην τὴν Ἀρίαν·
 «Ἄγετε· βάλετ' ἐδῶ ὁ πατὴρ καὶ οἱ παῖδες τὰς χεῖρας·
 Κ' ὄρκον ὁμόσχετε ὅτι θὰ πράξητε ὅ,τι κελεύη
 Δύστηνος· τῶρα πατρίς, ἀσθενεῖντος βαρέως τοῦ Δράκου.»
 Τότε δ' ἐκείνοι ταχέως τὰς χεῖρας ἐκτείνουν· οὐδ' ἔχουν
 Νέοι ἀθῶοι κἀμύβαν ἐντὸς τῆς ψυχῆς ὑποψίαν·
 Κ' οὕτω φωνοῦσιν· «ἂ· ἦν' ὁ λυτρώσας τὸν ἄνθρωπον μάρτυς,
 Ὅτι θὰ πράξωμεν πᾶν ὃ προστάξῃ ἐπίσκοπος θεῖος.»
 Τότε λοιπὸν συγκινουῶσαν καὶ λίθους φωνὴν ἐπιτείνουν,
 Οὕτως ὁ ἅγιος μάρτυς ἀρχίζει νὰ λέγῃ δακρύων·
 «Τέκνα μου, βλέπετε ποῖα δεινὰ τὴν πατρίδα πιεζούν·
 Σίδηρος ἄμα καὶ πῦρ πανταχοῦ διασπείρουν τὸ πένθος·
 Ὅστις δὲ μόνος ὑπῆρχεν ἐλπίς σωτηρίας, ἐνόησαν
 Ἄνδρας μὲ θάρρος λεόντων ἀείπον' ὁρμῶντας πρὸς μάχην,

Κοίτεται νόσον θανάτου νοσῶν· κι' ἴσως αὔριον θέλει
 Μήνυμα φθάσει πικρὸν, ἀναγγέλλον αὐτὸν τεθνηκότα.
 Κρίσιμος δ' ἦλθε καιρὸς, κι' ἐπιτάττει Οὐσίας μεγάλας
 Πάσχουσα μήτηρ κοινή· κι' ὅ,τι πᾶς τιμιώτερον ἔχῃ,
 Ἔστω κι' αὐτὴν τὴν ζωὴν, νὰ προσφέρῃ προθύμως ὀρεῖλει,
 Ὅπως μικρὸν ἐλαφρύνῃ τὰ στήθη πατρίδος ἀλγούσης·
 Τίς ἐξ ἡμῶν θ' ἀποθάνῃ; τίς θέλει τὸ σῶμα νὰ δώσῃ,
 Ὅπως εἰς δύστηνον τόπον μικρὰν ἀνακυρῶσιν φέρῃ; —
 «Θνήσκω,» ὑπέλαβ' ὁ νέος Ψαρὸς· «παρυσυὺς πρόσταξέ με,
 Ὅπως εἰς πῦρ δυνατόν εισορμήσω καὶ πράξω πᾶν ὅ,τι
 Φέρει ὀδύνας πικράς. Ἡ πατρίς, ἡ πατρίς μου νὰ ἴδῃ
 Μόνον ἡμέρας ἐνδόξους κι' ὀλβίους. Θεέ μου! ἄχ! πότε;
 Πότε λοιπὸν θ' ἀνατεῖλουν;» Ἐφώνησε· πάλιν δ' ἀμέσως
 Τότε λαμβάνει τὸν λόγον, καὶ λέγει ὁ ἅγιος γέρον·
 «Ἐχω, υἱέ μου, λοιπὸν προσταγὴν τοῦ Θεοῦ νὰ σοὶ εἰπῶ·
 Πρόσεξε τί σὲ προστάττω· προστάττω νὰ ζήσῃς· πλὴν τοῦτο
 Θέλει Οὐσίαν πικράν, πικροτάτην, ὁποῖαν κάμνῃς
 Ἄχρι τοῦ νῦν τῶν θνητῶν δὲν ἐπέθυσαν παῖδες.» — ὦ πάτερ!
 Σίγα. . . τί θέλεις νὰ μ' εἴπῃς; ἡ ὅλη καρδίᾳ μου τρέμει.»
 (Εἶπεν ὁ νέος)· «ὦ φρίκη! τὸν ὄρκον ὀπίσω λαμβάνω.» —
 «Ἀκουσον, τέκνον, καὶ πάλιν μὴ φρίττῃς.» ὑπέλαβ' ὁ γέρον·
 «Θέλεις λοιπὸν ν' ἀποθάνῃς, κι' ἐντὸς εἰς τὸν τάφον ν' ἀκούσῃς,
 Ὅτι ἐπνίγη ἔς τὸ αἶμα ἡ Κρήτη, καὶ μόνον οἱ λίθοι
 Μένουσι μαῦροι, δεικνύντες τὰς σπρὶν κατοικίας ἀνθρώπων;
 Φρόνημα θέλεις νὰ λείψῃ, κι' ὥς κτήνη νὰ γείνουσι Ἀσίας
 Πρότερον ὅσοι αὐχέν' ἀγερώχως ἀνύβουν θαρρύνοντες;
 Εἴμεθα γέροντες· πόσαι μᾶς μένουσι ἡμέραι εἰσέτι;
 Κράτει πηλμοῦς τῆς καρδίας· τοιοῦτους δὲν ἔχουν οἱ Φράγκοι,
 Ὅταν πηγνύντες τὴν λόγχην, μητέρων ῥήγνουν κοιλίας·
 Οὔτω κι' ἡμεῖς δὲν ἀρμόζει νὰ ἔχωμεν, ὅταν κελεύῃ
 Τάλαινα μήτηρ τραυμάτων μεστή· θὰ τὸ κάμῃς, ὦ τέκνον·
 Ναί, θὰ τὸ κάμῃς. Ἰδοὺ γονατίζομεν τῷμαά σου κλεισθε.
 Ἄλλ' εἰς προτέρους κειροὺς πατροκτόνοι ἐκλήθησαν, ὅπως
 Λάβωσι στέμματα, καὶ δόξαν ψευδῇ ἀποκτήσουσι προσκυρίως·

Σὺ προσσπίζων πατρίδα καὶ πίστιν τ' ἐπώνυμον τοῦτο
 Λάβε, καὶ στέφανον θεὸς μαρτυρίου 'ς τοὺς δύο κροτάφους,
 "Ὅστις ποτὲ τῶν μαρτύρων τὴν ἐνδοξον ἔσταψε κόμην.
 Λόγους δὲν δύναμαι πλέον νὰ λέγω πολλούς· οὐρανία
 Κέλεις εἶναι· τὰς δύο λευκὰς κεφαλὰς μας θὰ φέρῃς
 Αἵματος πλήρεις, νὰ δώσῃς ἐντὸς τῶν Χανίων εἰς Φράγκους,
 "Ὅπως τὸ ξίφος σου μένῃ ἀσπίς τῆς πατρίδος κατόπιν.
 Πρᾶξέ το' ἄλλως πατρίδος προδότης καλεῖς' ὑπὸ πάντων."
 Εἶπε πρεσβύτης τὸ πῦρ τῆς ἀγάπης τοῦ τόπου του καίων·
 "Αναυδος δ' ἴστατ' ὁ νέος, καὶ τῶμα πρὸς τᾶνω ἐπαίρει·
 Αὖθις τὸ ῥίπτει χαμαί· καὶ μεθ' ὥραν βοὴν ἀναπέμπει·
 «"Ηλιε, κρύψε τὸ φῶς, καὶ σὺ γῆ, μὴ βλαστήσης διόλου
 Πλέον τὸν σῆτον, νὰ τρέφῃς ἀνθρώπους ἀθλίους, ἂν πρέπη
 Τέκνα τὸ ξίφος εἰς στήθη πατέρων φιλτάτων νὰ 'μπήγουν.
 "Ὅχι... δὲν γίνεταί· φεύγω' ἄς σβύσουν τὰ ἄστρα' τὰ πάντα
 Χάος ἄς γείνουν· ἀλλ' ὅχι νὰ σχίσω γονέως καρδίαν."
 Τότε πλὴν αἴφνης ὁ γέρον πατήρ του ὡς λύκαιν' ἠγέρθη·
 Δράττει τὸν παῖδ' ἐκ τῆς κόμης, καὶ πλήρης ὀργίλης μανίας
 «Οὕτω λοιπὸν θὰ τηρήσῃς τὸν ὄρκον σου, ἄνδρες;» λέγει·
 «Λόγοι δ' ἀπλοῖ, τὸν αἴρα καὶ μόνον δονήσαντες ἤχοι,
 Ἦσαν ὅποσα τὸ πρὶν ὑπεσχέθης; ταχύτατα λάβε
 Τοῦτο τὸ ξίφος, κι' εὐθὺς προσταγὴν τοῦ Θεοῦ τοῦ Ὑψίστου,
 "Ἄμα δ' ἐμοῦ τοῦ πατρὸς προσταγὴν, μετὰ θάρρους ἐκτέλει·
 Σπέρμα μου ἄλλως δὲν εἶσαι, καὶ νόθον υἱὸν σὲ καρῶμαι.
 Τάχα ποσάκις ἐμοῦ τὴν ψυχὴν δὲν διέσεισε φρίκη!"
 «"Ὅχι· καμμία τοιαύτη», ὑπέλαβε τάχιστα ὁ νέος.
 «Ναί· σοὶ τῶμόνω», εὐθὺς ἀνταπήντησ' ὁ γέρον· «τὰ χεῖλη
 "Ὅμως δὲν εἶχον τὴν τόλμην αὐτὸ πρὸς τὰ τέκνα νὰ εἶπουν·
 Τώρα λοιπὸν σοὶ τὸ λέγω· καθ' ὅμοιον ἄλλοτε τρόπον
 Νέος ἀκμαῖος, ὡς σὺ, ἀδελφὸν προσφιλῆ ἔχω σφάζει."
 Εἶπε, κι' ἐστάθη· βροχὴ δὲ τὸν ἐπνίξε τότε δακρύων·
 Κι' οὕτως, ἐν ᾧ οἱ λυγμοὶ τὴν φωνὴν διακόπτουν, προσθέτει·
 «Τέκνον, σκληρὸν πεπρωμένον, ὡς βλέπεις, κελεύει τοιαῦτα.
 Ζῆθι· ὦ! ζῆθι, ἐν μ' ἀγαπᾷς· ἡ δὲ πλὰξ γηραιόν

"Ανδρα 'ς τὸ μνημ' ἄς ἐγκλείσῃ· κί' ἂν ζήσω τί θέλω καρδήσει ;
 Πᾶσαν στιγμήν θέλω τρέμει, μὴ μ' εἴπουν τὴν εἰδήσιν ὅτι
 Σ' ἔκαμν βρῶμα κυνῶν δολοφόνων ἀπίστων τὰ ξίφῃ·
 "Αγετε, παῖδες λοιπόν ! τοῦ σταυροῦ τὸ σημεῖον ποιοῦντες,
 Λάβετ' ἐκάτερος μίαν πιστόλαν· κοιμίστατ' ἐν τάχει
 Γέροντάς, ὧν ἡ ζωὴ τὰς ἡμέρας πολλάς δὲν θά ἔχῃ.
 Σπεύδτε ! ὦ ὄψις γλυκεῖα ! ὦ ὄμμα τῶν τέκνων ! ὑστάτην
 "Εἴθετε ταύτην φορὰν ν' ἀπολαύσω τὸ δάκρυ ἐκεῖνο,
 "Οπερ γονεῖς προσφιλεῖς εἰς ἀγκάλας τῶν τέκνων των χύνουν·
 Ζήσατε, ζήσατε· φεῦ ! Περιστάσεις τοιαῦται γονεῶν
 "Εχουσιν ἄλλων σπαράξει καρδίας ; τοιούτας θυσίας
 "Αλλοτ' εἰδῶλων οἱ λάτρες προτέρεραν ; Σὲ θέλουν κράζει,
 Σὲ κί' αἱ ἐξῆς γενεαὶ τῆς πατρίδος πατέρα· τοιοῦτον
 Εἶναι τὸ τόλμημα σοῦ . . . Πλὴν ἡ δύστηνος μήτηρ πῶς θέλει
 Τοῦτο ἀκούσει ; ὦ ! μὴ μὴ τὸ εἶπητε· μάχη ἄς μάθῃ
 "Οτι μ' ἐνέκρωσ' ἄς κλάσῃ τὸ πτωμά μου, κί' ἔπειτα πάντα,
 "Οσα συνήθεια εἶναι, ποιήσατε· εἴθ' εὐδαιμονῶς,
 Εἴθ' ἐπὶ τέλους πατρίδ' ἐλευθέραν οἱ Κρήτες· νὰ ἔδουν,
 Τρέφοντες μνήμην ἀνδρῶν ὑποστάντων τοιαύτας θυσίας !
 Τέκνα μου, εἶναι καιρός· γονατίζομεν· ἴδε ! γυμνοῦμεν
 Ταύτην ἐδῶ τὴν πλευράν· τὴν καρδίαν κτυπήσατ' ἀμέσως·
 Εἴθε νὰ κλείσωμεν τῶμα ταχύτατα· χαίρετε ! φλόγα
 Κάμετε· σπεύδετε· τί ; δὲν κρατεῖτε λοιπόν τὴν ψυχὴν σας ;
 Βάλλετε πῦρ ! . . πῦρ ! . . » Μιταίως πεσμένοι εἰς τὰ γόνατ' οἱ δύο
 Λέγουں προσβῦται· τοὺς νέους ἐπάγωσε φρίκη τοῦ "Αδου·
 Στέκουν δ' ὡς στάχεις τοῦ θέρους αἱ τρίχες αὐτῶν· τὰς πιστόλας
 Κάμνουν νὰ ρίψουν. « Ἐμπρός ! » θαρραλέως Ἐπίσκοπος κράζει·
 « Πράξατε· πρόσταγμα εἶναι Θεοῦ καὶ πατρίδος· » εἰς μάτην·
 Πάλιν ἀφίουν τὰ ὅπλα, καὶ φεύγουν ὡς φεύγει παιδίον,
 "Οταν ἐξαίφνης πατήσῃ βαδίζον ὀρίδιον. « Στῆτε, »
 Τότε βροντώδῃ φωνῇ, ὡς ἡχὸ οὐρανίων σαλπίγγων,
 Βάλλει σεπτὸς λειτουργὸς τοῦ Ὑψίστου. « Ἀκού ἡ ψυχὴ σας
 Τόλμην δὲν ἔχει νὰ πράξῃ Θεοῦ πρόσταγην, νὰ πλανᾷσθε
 "Οπως ὁ ΚΑῖν ποτὲ, ἀποκτείνῃ τὸν Ἄδελ· ὁ ἄρτος

Ἰὼμα νὰ γίνετ', ὁπότεν αὐτὸν θὰ μασσοῦν οἱ ὀδόντες·
 Κι' ὅταν πλησίον πηγῶν εὑρεθῇτε, νὰ φεύγῃ τὸ ὕδωρ,
 Κάμινος δὲ νὰ φλογίζῃ τὸν φάρυγγα ἔς ἔρημα μέρη·
 Σεῖσμα νὰ πάσχουν δεινὸν κι' ἀδιάλειπτον ἄτονοι πόδες·
 Ὑπνος ποτὲ νὰ μὴ κλείῃ τὰ βλέφαρα· κι' ὅπου στραφῇτε,
 Κόρακες μαῦροὶ κρωγμὸν νὰ ἐκπέμπουν, ἐνάρθρως φωνοῦντες·
 « Ἄ Ἰδετε τοῦτον! Χριστοῦ καὶ πατρίδος ὑπάρχει προδότης. »
 Ἐρρέτε! Θέλομεν μόνον τὸν θάνατον εὔρει, πρὸς στίφη
 Ῥίπτόντες φράγκων τὸ σῶμα ἐκ γήρως ἀνίσχυρον. Εἶθε,
 Εἶθε ν' ἀνοίξη, ὦ γῆ, τοὺς ἀνάνδρους ἐντὸς ν' ἀποπνίξης! »

Λόγος τοιοῦτος σποδρὸς κεραυνὸς εἰς τὰ ὦτα τῶν νέων
 Γίνεται, σείων ψυχὰς τὴν θρησκείαν θερμῶς πιστευούσας,
 Ὅπως τῶν πρώτων αἰώνων αἰοίδιμοι μάρτυρες θεῖοι·
 Στρέφουν λοιπὸν τὰς πιστόλας λαμβάνουσι πάλιν εἰς χεῖρας·
 Κάμπτουν δ' οἱ γέροντες γόνυ, κι' ἀνοίγουν τὸ στήθος. Πιέζου
 Ἀκρα δακτύλων ἐκεῖ, ὅπου ἔναυσμα τῷ πλον ἀνάπτει.
 Φεῦ! πόσον εἶναι ταχὺ τοῦ θανάτου τὸ ὄργανον! Ἰδε!
 Φλόξ ἀναπέμπεται, κρότος ἤχεϊ, τῶν σωμάτων δ' ἡ πτώσις
 Δύω ἀγγέλλει νεκροὺς εἰς στιγμὴν ἀποπνεύσαντας μίαν.
 Κι' ἄγγελοι μὲν δύο φέρουν ἀγίας ψυχὰς πρὸς τὰ ἄνω,
 Σπῶσι δ' οἱ παῖδες τὰ ξίφη, λαίμους ἀποτέμνουσι καὶ θέτουσι
 Δύω νεκρὰς κεφαλὰς εἰς πινάκια αἵματος πλήρη.

Ὅφιν κακούργων λοιπὸν ἐπ' ἀγρίων δηλοῦντες προσώπων,
 Δύστηνοι φέρουσι παῖδες ἀντάλλαγμα βίου προσκαίρου
 Ἴδιον αἶμα, παντοῦ διεγείροντες οἶκτον καὶ τρόμον,
 Ὅπου καρδία Κρητῶν τοὺς ἀπήντα· καὶ φράγκων δ' εἰσέτι,
 Οὓς δὲν ἐλίθωσε τόση σκληρότης καὶ διψ' ἀνομίας.
 Φθάνουσι δ' εἰς κόμην τανῦν Πλατανιάν καλουμένην· κι' αὐτόθι
 Εἶχ' ἐκατέρωθεν στήλας ἐκ ξύλων ὁδὸς τις πλατεῖα.
 Δίς δ' ἐκατὸν τῶν λαβόντων τὰ ὄπλα ἐσχάτως Ἑλλήνων
 Ἦσαν ἐκεῖ κρεμασμένοι· νεκροὶ δ' ὀφθαλμοὶ ἀνοιγμένοι,
 Στόμα προφαῖνον ὁδόντας κι' ὅσμη δύνατὴ τῶν πτωμάτων,

Ἐφερε φρίκην εἰς πάντ' ὁδοιπόρον βυθίζοντ' ἐκείθεν.
 «Δίκη, ὦ Δίκη τοῦ Πλάστου,» ὁ Μήλιγκος τότε ἀνακράζει,
 «Πότε θὰ ρίψῃς τὸ βλέμμα πρὸς ταύτην τὴν ἄμοιρον νῆσον;»
 Μόλις τὸν λόγον αὐτὸν ἐτελείωσ', ὁπότε ἐν μανίᾳ
 Εἶδε γυναῖκα νὰ τίλλῃ τὰς τρίχας μὲ ἄγριον τρόπον·
 «Τί σὲ συνέβη;» ὁ ἥρως ἠρώτησε τότε· κι' ἐκείνη
 Οὕτως ἀπήντησε, θρήνον πολὺν συνενοῦσα· «Ἀχ! οὔτε
 Δύναμιν ἔχω νὰ εἶπω· εἰς Φράγκος τὸ μόνον μου τέκνον
 Ἦθελ' εἰς κύνας νὰ ρίψῃ, οὓς τρέφει μεγίστους πρὸς θῆραν
 Ὅχι τῶν ζώων, ἀλλὰ τῶν ἀνθρώπων· τὸ τάλαν δ' ἐκείνο
 Πίπτει ἔς τὰ γόνατα, πόδας τυράννου φιλεῖ, καὶ οἱ κύνας
 Τόλμην δὲν ἔχουν ἐξ οἴκτου πρὸς σάρκα παιδὸς νὰ ὀρμήσουν.
 Τότε θηρίον αὐτῶν ἀγριώτερον ἄλλο, ὁ Φράγκος,
 Μάχαιραν φέρων τοῦ τέκνου τὸν λάρυγγα κόπτει, ὡς σφάζουν
 Ἄρνα μικρὸν οἱ σφαγεῖς, καὶ τὸ αἷμα νὰ λείξουν τοὺς κύνας
 Κράζει· πλὴν μίαν σταγόνα δὲν γεύοντ' ἐκείνοι. . . Θεέ μου!
 Ἀνθρώποι τίγρεις τώρα κι' ὑαίνης σιληρότερα πράττουν.—»
 «Λέγε, ποῦ εἶναι αὐτός,» ἐρωτᾷ μετὰ ζέσεως τότε
 Πάλιν ὁ Μήλιγκος.—«Ἴδε τὸν Φράγκον! πλησίον εἰς λόφον
 Ἰστατ' ἀθροίζων τριγύρω τοὺς κύνας, πρὸς λείαν ἐξάγων. . . »
 Εἶπ' ἡ γυνή· παρευθὺς δὲ κροτοῦν τῶν Μηλίγκων τὰ ὄπλα·
 Πίπτει ὁ Φράγκος· ταχεῖς δ' ὑπεκφέρουσι πόδας τοὺς Κρητάς·
 Κι' ἤλθον ἐντὸς τῶν Χανίων, πρὶν μάθῃ κανεὶς ποῖος ἦτον,
 Ὅστις ἐφόνευσε κύνας μεγάλους ἐκτρέφοντα Φράγκον.

Ἐρθας ἐν τούτοις θυὰς ἀδελφῶν εἰς τὸ φρούριον, ὅπου
 Εἶχε τὴν ἑδραν αὐτοῦ ὁ τοῦ Τάσκ' ἀντιπρόσωπος Φράγκος.
 «Ἴδε!» ὁ Μήλιγκος εἶπεν· «αὐτὴ κεφαλὴ τοῦ πατρός μου
 εἶναι, κι' ἡ ἄλλη ἐδῶ Γαβριὴλ τοῦπισκόπου Κισαύμου.»—
 «Εὖγε,» ἀνέκραξε τότε πικρῶς μειδιάσας ὁ Φράγκος·
 «Μάρτυρες ὅμως ἀνάγκη νὰ εἶπουν ἂν γνήσιαι ἦναι.»
 Πέντε λοιπὸν Ἑνετοὶ ἐκ τῶν περὶ οἰκούντων εἰς κώμας
 Ἦλθον, καὶ γνήσιαι εἶπον τῷ ὄντι ὅτ' ἦσαν ἐκείνων.
 «Εὖγε» δὲ πάλιν τανῦν ὁ κριτὴς ἐκφωνεῖ Καρυανιώλας

(Τῶνομα εἶχε τοιοῦτον) «ἐγγράψεται ἀμέσως τοὺς νέους
 Τούτους, ὑμεῖς γραμματεῖς, καὶ κάνεις ἐκ τῶν Φράγκων μὴ πλέον
 Βάλη τὴν χεῖρ' ἐπὶ τούτους· ἐκτὸς ἂν τυχὸν ἀνταρσία
 Λύθῃς ἐκ νέου ἀνάψῃ κατόπιν.» Σιγῶντα δὲ τῶρα
 Φεύγουν τῆς Κρήτης τὰ τέκνα, ὁπότε σκληρὸς τις ἱππότης,
 Ὅστις τὴν ὥραν ἐκείνην εἰσῆλθεν ἐντὸς τοῦ θαλάμου,
 «Τί ; Ὁ' ἀπολύσετε,» κράζει «τὸν νέον αὐτόν ; Εἰς τὴν μάχην'
 Ἐρχεν οὗτος προχθὲς ὡς τριάκοντ'. Ἀκόμη νομίζω,
 Ὅτι τὸν βλέπω τὴν σπάθην κρατοῦντα.» — «Σιώπα,» πλὴν ἄλλος
 Εἰπ' εἰς αὐτόν· «τὸν πατέρα του ᾠόνευσε, κι' ἦλθεν ὁ τάλας
 Φέρων εἰς αἷμα πολὺ βυθισμένην τὴν πάλλευκον κόμην.
 Φρίκη κατέλαβ' ἡμᾶς καὶ τὴν σύμπασαν πόλιν ὁμοίως·
 Τώρα δ' εἰσέτι κι' αὐτόν θά φονεύσωμεν ; Χρεῖα κἂν μίαν
 Πίστις νὰ μένῃ· ἀλλέως δὲν μένομεν πλέον ἐνταῦθα.»

Ἐλεγον λόγους τοιοῦτους ἀνθρώπων ἀγρίων τὰ χεῖλη,
 Οἵτινες εἶχον ψυχὴν πρὸς ὀμότητος μόνον ἀνδρείαν.
 Κάμπτει δὲ πάλιν πατρίς δυστυχὴς μετ' ἀγῶνας τοιοῦτους
 Τράχηλον αἵματος πλήρη, καὶ κάτω τὰ ὄμματα ρίπτει,
 Ἐνδον κρατοῦσα παλμοὺς, ἕως πάλιν θερμότης τοῦ στήθους
 Λάβαν ἐκχύσει πυρὸς, καὶ ὁ θάνατος παίγιον γείνη,
 Ὅταν ζῶν δουλικὴ ἐπιφέρῃ ἀφόρητον κόρον.

Τέλος τῆς ΙΑ'. παραφωδίας.

ΚΡΗΤΗΙΔΟΣ

ΤΑΨΩΔΙΑ ΙΒ'.

ΠΙΣΤΙΣ, ἀγνῶν καρδιῶν καὶ ψυχῶν ἐναρέτων ἰδία,
Ἦτις ποτὲ τῶν μαρτύρων θεμέλιον θεῖον ὑπῆρξες·
Ἄγιος σπόρος, ἐξ οὗ τὰ γλαδὸν ἀνεβλάστησε δένδρον,
Ὅπερ σκιάζει τανῦν τοῦ Χριστοῦ τοὺς λαοὺς τοὺς ὀλβίους·
Μόνη δ' ἀγνίζεις τὸ τέκνον τῆς Κύπριδος Σὺ, καὶ χωρὶς Σου
Βόρβορος εἶναι ἀπλοῦς, τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων μαιίνων·
Σέ 'πικαλοῦμαι, εἰς σέ ἀναθέτω τοὺς στίχους μου τούτους.

* Ἐφεραν ἤδη τὸν Δράκον οἱ φίλοι βαρὺν εἰς τοὺς Λάγκους,
Θλίβοντες χεῖλη σιγῶντα μὲ βίαν μεγάλην, καὶ μόνον
Κρύφα τὸ ἄλγος αὐτῶν ἐκδηλοῦντες εἰς στόνους καὶ λέξεις,
Ἄς τῶν ἁμοίων μητέρων ἐκφέρουν τὰ στόματ' ἀπαύστως,
Ὅταν υἱοῦ προσφιλοῦς δυστυχία ἐπέλθῃ βραεῖα.
Πάντων δὲ μάλιστα ὁ Ζέρβας εἰς δάκρυα λύεται· μάττην
Φρόνιμοι φίλοι προτρέπουσιν τὸν γόνι αὐτὸς νὰ κατέχῃ.
«Ζέρβα,» τῷ λέγουσιν οἱ φίλοι, «τὸν γέροντα Δράκον λυπήσου,
Ὅστις ἐκ σοῦ περιμένει παρήγορον λόγον ν' ἀκούσῃ.
Κύτταξ' αὐτὸν, πῶς κτυπῶν τὴν λευκὴν κεφαλὴν μὲ τὰς χεῖρας,
Ῥίπτει τὸ βλέμμα ἐπάνω τοῦ τέκνου, καὶ εὐθὺς τὰ ποσὺρει,
Χύνων τὸ ἄλγος ἐκτὸς εἰς μακροὺς ὄδυρμούς· ἢ τὰ χεῖλη
Κλείει, σιγὴν ὀλεθρίαν σιγῶν, τοὺς βραχιόνας δένων,

Λόγους δ' ἀνθρώπους ἐνίοτ' ἐκπέμπων σχεδὸν μανιώδης!
 Μάτην ὁ Ζέρβας τάρβωστος τὴν κλίνην ὀλίγον προσβλέπει,
 Κι' ἔπειτα γίνεται πάλιν μελάνυδρος βρύσις χειμῶνος.
 Ἴσταται γράϊα γυνή, μητρικὰ προσφιλὴς, καὶ σπογγίζει
 Κάποτ' ἰδρώτα μικρὸν καταψύχοντα μέτωπον φλέγον.
 Πᾶσαν στιγμὴν δ' ἐρωτᾷ τί ποθεῖ, τί νὰ θέλῃ, καὶ λέγει·
 «Δράκε, φωνὴν δὲν ἀκούεις; ὀλίγον δὲν ἤθελες ὕδωρ,
 Φάρυγγα καίοντ' ὡς ἄμμος ἐρήμου θερμῆς νὰ δροσίσης;
 Ἔχεις κομίσαι αὐτὸς, τῆς Λιδύης τὰ ὄρη πατήσας,
 Ὑδὼρ ἀθάνατον, πᾶσαν ἱαίνων δεινὴν ἀρρώστιαν.
 Τέκνον μου, βρέξε τὰ χεῖλη.» Ματαίως· κατέλιπ' ὁ ἦρως
 Ἦδὴ σχεδὸν τὴν ζωὴν πυρετὸς δυνατὸς τὸν φλογίζει.
 Ὅλος δὲ κάμινος εἶναι, φρικταὶ τὸν πλανοῦν φαντασίαι,
 Ἀς ὁ ἐγκέφαλος πλάττει θλιβόμενος πάντοθεν μ' αἶμα.
 Μόλις δ' ἐνίοτε κάπως μικρὸν κεφαλὴν ἐπεγεῖρει,
 Βρέχει τὰ πύρινα χεῖλη, καὶ πάλιν εἰς λήθαργον πίπτει,
 Λέξιν ποτὲ μὴ προσφέρων, δειλῶς περιβλέπων τοὺς φίλους.
 Σπάνια μόνον βαρὺς στεναγμὸς τὴν πυρὰν ἐξαγγέλλει,
 Ἦτις βιβρώσκει τῶν σπλάγχων ἐντὸς τὴν ἀχμαῖαν ζωὴν του.

Ὅλην τὴν νῆσον ἐν τούτοις τὸ ἄκουσμα τοῦτο ταραττει·
 Πρόμαχος θνήσκει τῆς Κρήτης, πονοῦν δ' ἐρασταὶ τῆς πατρίδος·
 Ἄλγος μακρῖνει καρδίας μητέρων, ὧν ἔσωσε τέκνα.
 Ἄλλοτ' ὁ ἦρως, τὸ στήθος αὐτοῦ καθὼς τοῖχον προτάξας,
 Γραῖαι ποῦ εἰν' ἐρωτοῦν ἐπωδὼν κεκτημέν' ἐμπειρίαν,
 Νόσους ἐκ τραύματος τίνες μὲ βότανα γῆς θεραπεύουν.
 Φήμην δὲ μάλιστα τότε Χρυσώ τις, τὴν Ἰδὴν οἰκοῦσα,
 Εἶχ' ἀποκτήσει· χειμάρρων δ' ἐθρύλουν τὸ ἄγριον ῥέυμα.
 Ὅτι κατέστειλε, κι' ὅφρις ἐποίησεν ἄλλασσεν τὸ σχῆμα,
 Κι' ἡμεροὶ πόδας νὰ λείχουν παρθένων οἱ μάλιστα πάντων
 Βάλλοντες σῖλον πλήρη φαρμάκου δεινοῦ, τοὺς ὁποίους
 Ζῶντας ἐν ἄμμῳ λιχονόχαι καλοῦσι τανῦν οἱ ἐν Κρήτῃ.
 Τέως φωνοῦντα πτηνὰ εἰς τὸ πρόσταγμ' αὐτῆς ἐσιώπων·
 Γέροντας βίον μακρὸν νὰ βιώσωσιν ἕκαμε πλείστους.

Φάρμακα μάσσουσα, λόγους δ' ἐν ὥρᾳ νυκτὸς σεληναίας
 Λέγουσ' εἰς γλῶσσαν, ἧς μόνη αὐτὴ κατενόει τοὺς φθόγγους·
 Πρὶν δ' ἀσθενούσας βαρέως λεγούς ἐθεράπευσ' ἐν τάχει·
 Ταύτην λοιπὸν προσκαλοῦν καὶ τὸν Δράκον ἐξ "Ἄδου νὰ σύρῃ·
 Κι' ἔρχετ' ἡ γραῖα· σταυρὸν δ' εἰς τὰ ῥῶστού το μέτωπον κάμνει·
 Τρίς, τοὺς δακτύλους ἐνοῦσα, καὶ λόγους τινὰς ψιθυρίζει·
 "Υστερον δ' οὕτω φωνεῖ· "δῶσατέ μοι ῥινόμακτρον. » Τοῦτο
 Τείνουσα, φέρει τὸ ἄκρον τὸ ἐν τοῦ ἀγκῶνος πλησίον,
 "Οστις εὐώνυμα κάτω καρδίας ὑπῆρχε πασχούσης·
 Τάλλο δὲ ἄκρον, εἰς κόμβον μικρὸν ἀπολήγον, ὀπόθι
 "Ἄλας ὀλίγον ὑπῆρχε, 'ς τὴν χεῖρα προσάγει τὰ ῥῶστού·
 Βῆτα βραδέως κινούσα τὰ χεῖλη, καὶ τὰ ψυχον ὄμμα
 Στρέφουσ' ἐπάνω, τοιαῦτα τινὰ διηγέθη· "Ἡμέρα
 "Ἦτο, καθ' ἣν ὁ Χριστὸς εἰς τὸν θρόνον αὐτοῦ ἐκαθέσθη·
 Κι' ἦλθον οἱ ἄγγελοι πάντες αἰνοῦντες τὸν Πλάστην τοῦ κόσμου·
 "Ἦλθε μὲ δέρμα ζωσμένος ὁ Πρόδρομος, σάρκας μὴ ἔχων,
 "Ολος ὅστ' ἂν μετ' αὐτὸν δ' ἡ ἀγία Παρθένος καὶ μήτηρ
 "Ἐμελλ' ὥσαύτως εἰς θρόνον τάθνατον σῶμα νὰ κλίνη·
 Πρὶν δ' ἐπιψαύει τὴν χεῖρα τοῦ Πλάστου καὶ λέγει τοιαῦτα·
 α « Τέκνον, σ' ἐπότισα γάλα, ὅπότεν λυτρώων τὸν κόσμον
 "Ἐχυνες δάκρυ φορῶν ταπεινῶς τῶν ἀνθρώπων τὴν σάρκα·
 Νεῦσον πρὸς χάριν μου τώρα ὁ βάσκανος δαίμων νὰ φύγῃ,
 "Οστις τὸ αἷμα τοῦ Δράκου θολώνει μὲ βράζοντα σάλον,
 Κι' ἤνοιξε τραῦμα καρδίας, μακραῖνον τὴν νέαν ζωὴν του·
 Κέλευστον ἵνα πρὸς ὄρη καὶ φάραγγα πόδα ταχέως
 Φέρῃ, θηρία ζητῶν ὁμοιάζοντ' αὐτὸν τὴν καρδίαν.
 Τίγρις ἄς γείνη, μακρὰν τῆς οἰκίας αὐτῆς ἀπερρέτω !
 Βάσκανος βέβαια δαίμων τὴν σφαῖραν ἐξέπειμψ' ἐκείνην,
 "Ἦτις κατέβηψ' εἰς κλίνην τὸν πρῶτον τῆς Κρήτης ὀπλίτην,
 "Οστις καθ' ὅλον τὸν βίον ὑπῆρξε πιστὸς λατρευτῆς μου. »
 Εἶπεν ἡ γραῖα, καὶ πάλιν μετρεῖ τὸ ῥινόμακτρον, ὅπως
 Εἶχε τὸ πρῶτον μετρήσει, καὶ τέσσαρς ἤδη δακτύλους
 Μᾶλλον εὐρίσκει μακρὸν τὸ πανίον. Θυμιάζουν δ' οἱ πέριξ,
 Οἷς ἀποστρέφουσα τώρα τὸν λόγον, τοιαῦτα προσθέτει·

«Τῷμμα τοῦ φθόγου ὁπόσον ἐπίβουλον εἶν' ἀγνοεῖτε»
 Πλέουσιν νῆιν εἰς λιμένα ἐθύθισε τοῦτο πολλάκις·
 Δένδρον ἀνθοῦν ὡς τὸ ῥόδον ἐμάρανε μόνον προσβλέψαν·
 Κι' ἔκαμε παῖδα μητρὸς ῥωμαλέας εὐθύς φθισιδῶντα.
 Φέρετε πάντες μικρὸν φυλακτὸν εἰς τὸ στῆθος ἐπάνω.»
 Οὕτως ὠμίλησ' ἡ γραῦς καὶ ἀπετύρθη μετέπειτα δ' ἄλλη
 Ἦδη τρισέγγον' ἰδοῦσα, πολλῶν δ' ἱατρὸς νοσησάντων,
 Χρόνων γυνὴ παμπαικίων, τὰκόλουθα λέγει· «Βαρεῖαν
 Βλέπω ἐγὼ κεφαλὴν, καθὼς στάχυν τὴν ἀνοιξίν· οὕτω
 Γεωργος ὁ ἔκγονος ἄλλοτ' ἐπέστρεψεν οἴκαδ' ἐκ θέρους,
 Μόλις δυνάμενος μίαν στιγμὴν κεφαλὴν νὰ κρατήσῃ.»—
 «Ἴσως», ὑπέλαβ' ἡ πρώτη, «καὶ τοῦτο πολλάκις συμβαίνει.»—
 «Φέρετ' ἀγγεῖον λοιπὸν ἀργυροῦν, ἐν χειρόμακτρον καὶ ὕδωρ.»
 Ἐφώνησε τότε ἡ γραῦς ἡ δευτέρα· (Καλὴ δ' ἐκαλεῖτο).
 Πάραυτα δὲ τὰ κομίζουσιν οἱ περίῃ ἱστάμενοι παῖδες.
 Κι' ὕδωρ προχέουσα τότε πληροῖ τὸ ἀγγεῖον· κατόπιν
 Θέτει αὐτὸ νὰ τὸ ἴδουν ἀκτῖνες θερμαὶ τοῦ ἡλίου.
 Ἐπειτα δὲ ἐπ' αὐτοῦ τὸ χειρόμακτρον τείνει καὶ δένει.
 Οὕτω δὲ τότε τὰγγεῖον εἰς τρόπον τοιοῦτον ἐπαίρει,
 Ὡστε νὰ βρέξουν τὰῤῥώστου τὸ μέτωπον δύο σταγόνες.
 Εἶτα σημάνασα τρεῖς τὸν σταυρὸν μετ' τὴν χεῖρα, τὸ γύνει
 Λέγουσα ταῦτα· «τὸ ὕδωρ αὐτὸ τὴν πυρὰν ν' ἀποσβέσῃ,
 Ἦτις βιβρώσκει τανῶν νεανίαν ἀκμαῖον, Χριστέ μου!»

Γέρων ἐν τούτοις προέβη σεβάσμιον ἔχων τὸ ἦθος·
 «Ἄφες ταῦτα, γυναῖκες», φωνεῖ, «καὶ τοῦ Δράκου τὸ πάθος
 εἶναι πληγὴ, καὶ ἱατρὸς εἶν' ἀνάγκη τὴν τέχνην ν' ἀσκήσῃ.
 Θέραπε, πρόβαλ' ἐδῶ.» Τὸ ἐπώνυμον εἶχε τοιοῦτο
 Πείραν πολλὴν ἱατρὸς κεκτημένος καὶ φήμην ἐν Κρήτῃ·
 Κι' ἔανεν ἤδη πολλῶν ἀνιάτους σχεδὸν ἀῤῥωστίας,
 Οἵτινες εἶχον ματαίως χρυσίον πολὺ δαπανήσαι
 Ἄλλους καλοῦντες σπουδαίους ὡς τότε ἱατροὺς φημισμένους,
 Καὶ τινες ἤδη σοφοὺς, ἐπιστήμην σπουδάζοντας χρόνον
 Πάμπολυν. Βίβλον δ' ἐκράτει καὶ σάκκον, βοτάνων ποικίλων

Ἐνδον μεστὸν, κι' ἐργαλεῖα χειρῶν πρὸς πληγὰς ἀναγκαῖα.
 Ἦλθε δὲ τότε πλησίον, κι' ὡς εἶδε τοῦ Δράκου τὸ τραῦμα,
 Δάκνει τὰ χεῖλη· κατόπιν χωρὶς νὰ προφέρῃ κήρυγμα
 Λέξιν, σμιλίδιον αἶρει καὶ κόπτει τὰκάθαρτον κρέας.
 Εἶτα τὸ αἷμα μύζᾳ τὸ ἀπόρριπτον, πέριξ δ' ἀλείφει
 Μίγμα φαρμάκων πολλῶν, τοὺς δακτύλους ἡσύχως προστρέβων·
 Θέτει ξαντὸν καὶ φωνεῖ· «Τὸ χαμαίμηλον, ὅπερ τὸ ἔαρ
 Χύνει γλυκεῖαν ὀσμὴν ἐξανθίζον, διόλου δὲν εἶναι
 Χρήσιμον τώρα· λοιπὸν ἐλελίφασκον μόνον ὀλίγον
 Βράσατε, κι' αἷμα χελώνης ἐμβάλετ' αὐτόσε· προσέτι
 Μέρος μικρὸν ἀνθεμίδος ἀόσμου, ποικίλης τὸ χρῶμα,
 Ἦτις τὸν Μάρτιον ὕψος ὑπέρτερον αἶρει σταχύων,
 Κι' ὅλον ποιεῖ ἐρυθρὸν τὸν ἀγρὸν κορυφὴν ἀνυψῶσα.
 Ἐνδοθεν ταῦτα νὰ πῇ· ἐκτὸς δὲ βοτάνης ἀνάγκη,
 Ἦτις τὸ τραῦμα νὰ κλείσῃ, καὶ πάραυτα παύσῃ τὴν θερμὴν·
 Οὔτε πεντάνευρον ἤδη ἀπλοῦν τὸ ἀρμόδιον εἶναι.
 Πράσινα ἔχον τὰ φύλλα, λεπτὰς δὲ τὰς ἵνας ὡς νεῦρα.»
 Ταῦτ' ἀρὸς εἶπε, τὴν βίβλον ἀνοίγει, καὶ ζευγὸς διόπτρων
 Ἀνω ῥινὸς ἐπιθέσας παχείας, τί ἦτο γραμμένον
 Ὡραν κυττάζει τινά· τὸν δὲ σάκκον ἀνοίγων κατόπιν
 Βόταν' ἐξάγει, κι' αὐτὰ τῆς πληγῆς ὑπεράνω στρωννύει.
 «Ἐχετ' ὑγείαν» κατόπιν φωνήσας, ἐξέρχεται δάκρυ
 Κάτω κανθῶν τεθλιμμένων ἀκούσι' ἀφήςας νὰ βρέξῃ
 Πρόσωπον πλήρες ρυτίδων, πλὴν εὐχρουν εἰσέτι ὡς μῆλον.

Κι' ἤδη προῆγεν ὁ γέρον ἐρείδων εἰς βάκτρον τὴν χεῖρα,
 Ὅτε τὸν βλέπουν τοῦ δήμου οἱ γέροντες, οὓς τὰ χοίρια
 Πάντοτ' ἐκλέγουν ἐκεῖ διὰ ψήφου κοινῆς, νὰ κοσμῶσιν
 Ἄγιον οἶκον Θεοῦ, καὶ διδάσκαλον ἅμα πληρόνουν,
 Ὅστις ὀκτώηχον, ὕμνους, ψαλτήριον κι' ἄλλα διδάσκει
 Παῖδας ταχέως ἐκεῖ γινομένους βοσκούς ἐπ' ὄρεων.
 Λόγον δὲ δίδουν τί πράττουν καθ' ἑκάστον ἔτος, καὶ τότε
 Πᾶς τις δαυμάτης αὐτοὺς νὰ ἐλέγξῃ δικαίωμα ἔχει.
 Ἦσαν δὲ νῦν συνεγμένοι ἐμπρὸς τοῦ νηοῦ, προσδοκῶντες

Πότε θὰ ἴδουν τινὰ κι' ἐρωτήσουν πῶς ἔχει ὁ Δράκος.
 Ὅπως δὲ χρόνον πολὺν ἐν φρουρίῳ κλεισμένοι ὀπλῖται,
 Ἦδη ἐκ πείνης καὶ δίψης πολλοὺς ἐπιδόντες θανόντας,
 Πρέσβυν ἐκπέμπουσι τέλος ζήτοῦντες συνθήκην νὰ κάμουν.
 Ὅταν δὲ φθάσῃ ἐκεῖνος ὀπίσω, συντρέχουσι πάντες,
 Ὅπως αὐτὸν ἐρωτήσουν ἂν ἄρτον κομίζῃ καὶ ὕδωρ.
 Οὕτω κι' οἱ γέροντες σπεύδουν νὰ ἴδουν ἐκεῖνον τὸν Κρήτα,
 Ὅστις, περίφημος ὢν ἱατρός, ἐπεσκέφθη τὸν Δράκον. —
 «Τί; πῶς τὸν εἶδες; εἶπε, θεραπείας ἐλπίς νὰ ὑπάρχῃ;»
 Πάραυτ' ἠρώτησαν πάντες· ποιήσας δ' ἐκεῖνος τὸ βῆμα
 Κάπως βραδύτερον, πλὴν μὴν ἀλλάξας τὸ ἄθυμον ἦθος,
 Τῶμα δὲν στρέφει διόλου ἐκείνους νὰ ἴδῃ· βαδίζει
 Ἀπελπισ μίαν ὁδὸν· στεναγμὸν δ' ἐκ τοῦ στήθους βαθέως
 Βάλλει καὶ λέγει· «Θανάτου πληγαὶ θεραπείαν δὲν ἔχουν·
 Οὔτε βοτάναι πρᾶνουν ὑστάτας ὁδύνας· ἡ τέχνη
 Μόνον ἀφίνει τὸν Πλάστην, ἂν θέλῃ τὸν οἶκτον νὰ δείξῃ.

Εἶπε, καὶ πάντας βαρὺ καταθλίβει ἐγκάρδιον ἄλγος.
 Μένουν σιγῶντες· χειρῶν δὲ σημαίνουσι μόνον κινήσεις
 Ποῖον ἐντὸς ἡ πονοῦσα ψυχὴ τὸν ἀγῶνα παλαίει.
 Μόλις δ' ἀργὰ τὴν πενθοῦσαν σιγὴν διαλύει ἀγρότης,
 Ὅστις μακρόθεν ἐκείσε πρὸ πέντε ὥρων εἶχε φθάσει·
 «ὦ ἀδελφοί!» μετὰ φρίκης φωνεῖ, «ποίας μαύρας ἡμέρας
 Μέλλει καὶ πάλιν ὁ τόπος ἡμῶν νὰ ἐπίδῃ! Ὅδεῦον
 Ταύτην τὴν νύκτα, πλησίον σπηλαίου ἐκάθισ' ὀλίγον,
 Θέλω ἀνάπαυλιν μόχθου ποδῶν πρὸς στιγμὴν ν' ἀπολαύσω·
 Κι' αἶφνης φωνὴ δυνατὴ, ὡς χειμάζρου βοῇ φοικιλέα,
 Ὅστις ἡμέρας ὁδὸν ἀκουστὸς εἰς ὁδίτην ὑπάρχει,
 Πρῶτον ὑψοῦται· κατόπιν μυρίων βοῶν μυκωμένων
 Ὅτι ἀκούω νομίζω μετ' τρόμον δ' εἰς ὥραν ὀλίγην
 Βλέπω 'ς τὸ φῶς τῆς Σελήνης παμμέγιστον γίγαντ', εἰς χεῖρας
 Ἐχοντ' ἀξίνην καὶ ὅλον εἰς αἶματ' αἰμαρὰ βρεγμένον.
 Κι' ἤρχισε τότε νὰ σκάπτῃ βοῶν καθὼς ῥόθος λυσσώδης·
 «ἂ» Ἦδη πολλοὺς πρὸς τὸν Ἄδην ἐπόρθημεν· τῶρα πλὴν μόνος

Αἶκλον θ' ἀνοίξω νὰ ἐμβῶ· ἰδέ! προσεγγίζει κι' ἡ νύμφη,
 Ἦτις ὁμοίως βαδίζει τὸν ἴδιον δρόμον. » » Τῷ ὄντι
 Στρέψας πρὸς νότον τὸ ὄμμα, παρθένον γλυκεῖαν θεῶμαι,
 Πάμπουσαν ὅλην ἀκτίνας ἐν μέσῳ χρυσοῦ κι' ἀδαμάντων,
 Τείνουσαν χεῖρας, μ' ἀγάπην δὲ φέρουσαν εὐχαρί βῆμα.
 Τότε τὸ πᾶν ἀπωλέσθη, κι' εἰς σύννοιαν ἔπεσα μαύρην. »
 Εἶπε, καὶ πάντας δεινὴ κυριεύει κατὰπληξίς· αὐθις
 Ἄλλος πρεσβύτερος μεθ' ὧραν τινὰ τὰ ἀθλοῦθα λέγει·
 « Φεῦ! ἀδελφοί· τριγυρίζει βεβαίως ὁ Χάρων ἐνταῦθα,
 Κᾶπου ζητῶν ν' ἀφαρπάσῃ ἀνιμῶν τινὰ νεανίαν,
 Ὅπως κατόπιν εἰς ὕψος καθήμενος πάλιν καυχᾶται,
 Ὅτι φιλτάτους υἱοὺς τῶν πατέρων χωρίζει, καὶ κἀννεῖ
 Μυρίας κι' ἀράχνης μεστὰς τρισολθίου· τὸ πρὶν κατοικήει.
 Χθὲς εἰς τὴν φάτνην οἱ βόες τοῦ γέροντος Δράκου θρηγῶδες
 Ἐβαλλον, ὧραν τινὰ δικλείποντες, μύκηθμα, τρόμον
 Μέγαν ποιῆσαν τοῖς πέριξ· καὶ δύο δὲ κόρακες μαῦροι,
 Οὗς νυκτικόρακες λέγουσι, ἐπάνω τῆς στέγης τοῦ Δράκου
 Ἐκρωζον πένθιμα, τοῖς μὲ τὸ ῥάμπος κεντοῦντες τὸ χῶμα·
 Καί τις πρὸς ἄλλον δειλὸς τὸν ἐξῆς ἀνερῶνησε λόγον·
 « Εἶναι περὶ τῶν νεκρῶν παρευθὺς ἐκδιώξατε ταῦτα!
 Πλὴν διατί τάχα δύο; τίς ἄλλος νοσεῖ ἐν τῷ οἴκῳ;
 Φεῦ! ἀπροσδόκητος τίς συμφορὰ φρικαλέα θὰ ἔλθῃ; »
 Γλαῦκες, συνήθως ἐν σκότει φωνοῦσαι, ταῦν τὴν ἡμέραν
 Ἦχον ἐποίησαν· λέγουσι νεκρὸς τὰς διώκει τὴν νύκτα·
 Στρέψασα δὲ τὸν λαιμὸν πρὸς τοῦ Δράκου τὸ οἶκημα ἤρως,
 Τρίς τὸ πρῶν ὡς ἀλέκτωρ ἐφώνησε. « Σφάζατε ταύτην, » »
 Εἶπεν εἰς γέρον, « κι' εὐθὺς τὸ κατώφλιον βρέξατε μ' αἷμα,
 Κι' ὅλον τὸν οἶκον βαντίσατ' ὀλίγον· τὴν δὲ κεφαλὴν της
 Ῥίψατε κύων νὰ φάγῃ θρηγῶν καὶ αὐτὸς, κι' « ἢ κατάρχῃ » »
 Εἶπατε, « « ταῦτα νὰ εἶρῃ τὰ κτήνη κι' οὐχὶ τοὺς ἀνθρώπους. » » »
 Πλὴν, ὧ ἰδόντες πολλὰ καὶ παθόντες λευκότριγες ἄνδρες,
 Τίς ἄχρι τοῦδε τὴν μοῖραν αὐτοῦ ἡδυνήθη νὰ φύγῃ;
 Ἦθελον μάντις κακῶν νὰ μὴν ἔμαι· πλὴν ἐρχετ' ἐν τάχει
 Μέγας ἀγὼν στεναγμῶν εἰς τὴν Κρήτην καὶ πλείους διακρίων. »

Ἔλεγον ταῦτα πονοῦντες τὸν Δράκον ἀθῶοι πρεσβῦται,
 Ὃταν τὸ στῆθος ἐκείνου βρεῖς στεναγμοὺς ἀναπέμπῃ·
 Κάποτε μόνον μὲ πόνους ἀλλάσσει πλευρὸν, ἢ τὸ ὄμμα
 Μόλις ἀνοίγει, τὸ πῦρ τῆς Ἑστίας ὀλίγον νὰ ἰδῇ,
 Ὃπερ ἀπαύστως μαυρίζει τὸν οἶκον, καπνὸν ἀναδίδον,
 Μέλαθρον δ' ὄντως ἀρχαῖον ποιεῖ καὶ τὰ ὄμματα θλίβει.
 Πάλιν δὲ στρέφων βολβούς ὀφθαλμῶν θολωμένους τριγύρω,
 Δάκρυα φίλων καὶ ἦθος θλιμμένον μὴ βλέπων διόλου,
 Πίπτει πρὸς λήθαργον νέον, καὶ κάτω τὰ βλέφαρα ρίπτει,
 Ὃφιν καμίνου φλεγούσης ἐχόντων τῶν δύο τοῦ μήλων.
 Κάποτ' ἐκβάλλει ἀγρίας φωνάς (φαντασία νοσοῦσα
 Ὀνειρα μαῦρα γεννᾷ καὶ ἰνδάλματα τρόμου)· τὸ σῶμα
 Ἄλλοτ' ἐγείρει μικρόν· πλὴν βαρὺ τὸ ἀφίνει ἐξαίφνης
 Αὔθις νὰ φέρητ' ὡς ναῦς χαλαρὰ πρὸς τῶν βράχων τὰς ἄκρας,
 Ὃταν ἀνέμων ἡ ζάλη τὸν μέλανα πόντον οἰδαίνῃ.
 Χεῖλη παράφορ' ἐνίοτ' ἐν ὄνομα ξένον προφέρουν.
 Τοῦτο τάκούουν· καλῶς τὸ γνωρίζουν οἱ τάλανες Κρήτες,
 Λῆτιον τώρα πολὺ προφανὲς τῶν βασάνων ἐκείνων.
 Πάντες πονοῦν, καὶ σφοδρῶς τὴν ἀγάπην αὐτῶν ἐκδηλοῦσι,
 Πλήττοντες στῆθος ἢ χεῖρας συνδέοντες μ' ἀπελπιν τρόπον.

Τίς τῶν θνητῶν σ' ἀγαπᾷ πλὴν ἐν τούτοις, ὦ Δράκε μου, τόσοι,
 Ὃσον ἐκεῖν' ἡ ψυχὴ, τὴν ὁποῖαν λατρεύεις ἀκόμη,
 Καίτοι τοιαύτην πληγὴν εἰς τὸ στῆθος λαβὼν δι' ἐκείνην;
 Πλὴν καὶ τίς ἄγγελος θέλει τῇ φέρει τὴν εἶδησιν ταύτην,
 Ὃτι ταχέως ὁ φίλος αὐτῆς εἰς τὸν τάφον ἐμβαίνει;
 Μόνα τὰ λάλα πτηνὰ τὴν πικρὰν ἀγγελίαν κομίζουν.
 Πλήττουσι δὲ τὰς θυρίδας κι' ἐπ' ἄδουν· «αὐγὴ, Βιττωρία,
 Ὅπῃ ἐγγίζει· τὸ ἄστρον ἰδὲ τῆς Παφίας πῶς λάμπει!
 Πάσχον ἐπέγειρε σῶμα, καὶ μάθε τὸ μέγα σου ἄλγος.
 Τάλαινα! θνήσκει ὁ Δράκος· ὁ Δράκος σου, τάλαινα, θνήσκει.
 Σπεῦσον, ὁμοῦ σὲ καλεῖ πρὸς ἐσχάτην οὐδὸν· κι' ὑπεσχήθης
 Ὃτι τὴν ὥραν αὐτὴν τοῦ θανάτου θὰ σφίξετε χεῖρας.»
 Ἐψάλλεν οὕτω πικρῶς ἡ φωνὴ τῶν πτηνῶν· πλὴν ἐκείνην

Μόλις ὀλίγας στιγμὰς τῆς πρωίας ὁ ὕπνος δαμάζει·
 "Ολην τὴν νύκτα δ' ἠγρύπνει μὲ πόνους πολλούς, καὶ ποικίλα
 Ἐβαλλεν ὑποπτ' εἰς νοῦν· πλὴν ὁ ἦχος ἐκεῖνος τὰ νῆδρα
 Θίγει τῶν ὧτων· κί' ὀνειρούς ἐντὸς ἡ ψυχὴ διαπλάττει,
 Οἵτινες πάντοτε, λέγουν, σημαίνουν τι μέλλον νὰ γείνη,
 "Οταν πετοῦν τὴν αὐγὴν ζωηροὶ πρὸ βλεφάρων, ἃ κοῦφος
 Ὑπνος συγκλείει πολὺ χαλαρῶς, ὥστε μᾶλλον πῶς ψεῦδος
 Εἶναι κί' ὑπόκρισις τρόπος τοιοῦτος τινὸς κοιμωμένου
 "Ποτελες εἶπει· καὶ μάλιστα ὁπόταν ἐκ νότου μεγάλης
 Ἄτονα μέλη κινεῖ ἀσθενής εἰς τὸ φῶς τῆς ἡμέρας.
 "Οφιν λοιπὸν ἡ ἀγνὴ Βιτωρία τοιαύτην θεᾷται·
 Ἐφερε φόρεμα νύμφης, καθὼς τὴν ἡμέραν ἐκείνην,
 "Οτε δακτύλιον πέμψας κατόπιν ὁ Δράκος κατῆλθεν,
 "Ἰν' ἀρραβῶνα τοῦ γάμου πρὸς πίστιν αἰώνιον δώσουν·
 Πλήθος δ' ἀνθρώπων, εἰς μαύρην πομπὴν συνηγμένων, ἐν μέσῳ
 Βίχον τὸν ἥρωα μ' αἶμα βρεγμένον πολὺ τὰς ἐσθῆτας,
 Κί' ὅλον ὥχρόν· φοικιστά δ' ἐκείνη τὸν ἐβλεπε, κί' αἶφνης
 Ἦνωσαν χεῖρας, κί' ὁμοῦ πρὸς οἰκίαν ἐβάδισαν, ὅπου
 Πύλας διττάς ἀνακτόρων εἰς σκότος ἐδείκνυε Φράγκος.

Τῶναιρον τοῦτο δεινῶς τὴν νοσοῦσαν ψυχὴν διασεύει·
 Ἐξυπνος γίνετ' εὐθύς· κί' ὥς ἂν δύναμιν εἶχε τὸ σῶμα,
 Λεῖπει τὴν κλίνην αὐτῆς, τὴν θυρίδα δ' ἐκείνην ἀνοίγει,
 Ἦντινα πλήττουν ἀπαύστως τὰ λάλα πτηνὰ καὶ φωνοῦσι·
 «Τάλαινα, θνήσκει ὁ Δράκος! ὁ Δράκος, ὦ τάλαινα, θνήσκει.»
 Φεῦ! τί ἀκούει! «Μακράν! ὦ! Μακράν! τὴν κακὴν ὑμῶν γλῶσσαν
 Φάγετε!... Φάγετε..., λόγον ὀλέθρου πρὸς δύστηνα φέροντα ὧτα...
 Φύγετε!...» — Τῶμμά της κάτω τοιαῦτα βοῶσα εὐθύνει·
 Βλέπει δ' ὁμίλους τῶν Φράγκων πολλούς ἐπ' ἐδρῶν ἐπὶ τόπου,
 Ἐνθα πλατάνων τὰ φύλλα γλυκεῖαν παρέχουσιν αὔραν.
 Ἐχαιρον δ' ὅλοι, κί' ἡ ὄψις αὐτῶν ἡ φαεινὰ φανερόναι,
 "Οτι τοῦ Φοίβου τὴν λάμψιν μὲ πόθον πολὺν χαιρετῶσι·
 Καί τις πρὸς ἄλλον πλησίον, τὸν ὁμὸν του πλήττων ἡσυχῶς,
 «Φίλε μου, τῶρα» φωνεῖ, «ἐν ἀγροῖς ἐλευθέρως τὸν οἶνον

Θέλωμεν πίνει γλυκύν· οὐδ' αἰρνίδιος τρόμος θά κάμνη
 Βῆμα μακρὰν τῶν συντρόφων τοῦ Δράκου νά φέρωμεν πάντες.
 Ἦτο τῷ ὄντι πολὺ δεξιὸς ὁ πτωχὸς Μαλατέστας.
 Κρίμα! δὲν ἔζησ' ἡμέραν τοιαύτης χαρᾶς νά ἐπιδῇ.
 Ὡς κι' αἱ γυναῖκες ἐδῶ μὲ ταρτάρειον πείσμι' ἐκδικοῦνται!
 Κύνες ὑπάρχουν τοιοῦτοι τῆς γῆς ἀλλαχοῦ; Φεῖ! πῶς πρέπει
 Χύνοντες αἷμα καρδίας νά σφίγγωμεν πέδας Ἑλλήνων!»
 Ἔλεγεν, ὅτε τῆς κόρης τὸ στήθος παλμοὶ θυελλώδεις
 Σείουσιν, ὅπως μητρὸς προβλεπούσης τοῦ μόνου της τέκνου
 Ὀλεθρον. Στρέφει παντοῦ τὸ ἀνήσυχον βλέμμα· καὶ θελεῖ
 Ἄλλο ν' ἀκούσῃ τὸ πρῶτον τυχὸν βεβαιόνον, ἢ ψεῦμα.
 Μόνον ἐλέγχον, δειλῆς φαντασίας ἀνύπαρκτον πλάσμα.
 Πρόσωπον δ' ἐν κατηγᾶς διακρίνει ἔς τὸ μέσον τοῦ πλήθους,
 Ἐχον τὸ ὄμμα ὡς λίθον ἀκίνητον· χεῖρας δ' εἰς σχῆμα
 Χι κεφαλαίου ἐπάνω βαρέως στενάζοντος στήθους.
 Τότε δ' ἡ κόρη εὐθὺς ἐνθυμεῖται πῶς εἶναι ἐκεῖνος,
 Ὅστις χρυσίον λαβὼν ἀμοιβὴν τῇ ἀνήγγειλεν ὅτι
 Εἶχεν ὁ Δράκος δεσμὰ φυλακῆς διαφύγει λαθραίως·
 Τάχιστα κράζει λοιπὸν πιστοτάτην θεράπαιναν (ἥδη
 Καίτετο χρόνον πολὺν ἡ τροφὸς, ἐπαυξάνουσα τᾶλγος
 Κόρης, ἐχούσης ἐκείνην τὴν μόνην παρτήγορον), κι' οὕτω
 Λέγει μὲ βίβν πολλὴν παραγγέλλουσα· «Πήγαινε κάτω,
 Ἐνθα μακρὰν τοῦ οὐίλου τῶν Φράγκων ἀγρότης τὴν ὄψιν
 Ἐχει πολὺ σκυθρωπήν, καὶ τὸ ὄμμα ὡς ἄψυχον λίθον·
 Ταῦτα δ' εἰπέτω· «μὲ στέλλ' ἡ μνηστὴ τοῦ φιλότατου σοι Δράκου,
 Ἵνα τινὰ σ' ἐρωτήσῃ, τὸν ἥρω' αὐτὸν ἀφορῶντα,
 Κι' ἄφρονος κᾶπως χυτὸς τῆς πενίας τὴν λήθην θά φέρῃ.»
 Ταῦτα δ' εἰπούσα τυχὸν ἐκν δύσκολον τρόπον νοήσης,
 Πέντε τσεκίνα θές εἰς τὴν μίαν παλάμην· (τὰ δῶρα
 Ἐγειναν ἄλλοι' αἰτία αὐτὸν τὸν Χριστὸν νά προδώσουν)
 Κι' ἄλλα πολλὰ δ' ὅτι μέλλει νά λάβῃ κατόπιν τῷ λέγει.
 Ἦλθ' εἰς τὸ ἄκρον λοιπὸν τῆς πλατείας ἡ Κεῖσσα νεᾶνις,
 Κι' εὔρεν ἐκεῖ τὸν ἀγρότην εἰς σκίψεις πικρὰς βυθισμένον.
 Λόγον δ' ἀρχίζει δειλὸν ἡ γυνὴ· «μ' ἀποστέλλ' ἡ Κυρία,

Ἦτις ὑπῆρξε ποτὲ ἡ μνηστὴ τοῦ φιλάτου σοι Δράκου·
 Θέλει τινὰς ἐρωτήσῃς πρὸς σὲ ν' ἀποτείνῃ, καὶ καθῶς
 Ἄφθονος πάλιν χρυσὸς τῆς πτωχείας τὴν λήθην θὰ φέρῃ.
 Αὐταὶ τῆς κόρης αἱ λέξεις ὀλίγον τὸ πρῶτον κινουσιν
 Ὅλον εἰς σκέψεις πολλὰς βυθισμένον χειρῶνακτα· δῶ
 Μόλις παρῆλθον ἐν τούτοις λεπτά, καὶ ἐγειρόμενος λέγει·
 «Τώρα βεβαίως χρυσίον ἐγὼ νὰ λατρεύσω δὲν πρέπει·
 Οὔτε μ' εὐφραίνει τῶν Φράγκων ὁ ἄρτος ὁ πλήρης πικρίας·
 Ἐχω πατρὸς συμβουλὴν ν' ἀποφεύγω τῶν ξένων τοὺς οἴκους,
 Ἐνθα μετ' ἄμμου τροφὴν μεμιγμένην εἰς δούλους προσφέρουν.
 «Τέκνον μου,» ἔλεγ' ἐκεῖνος (ἡ μνήμη αὐτοῦ αἰωνία!)
 «Θέλει τὸν ἄρτον γλυκὺν ὁ ἰδρὼς τοῦ προσώπου παρέχει·
 Πληθὺς ποικίλης τροφῆς μετὰ λόγων σκληρῶν ὁμοιάζει
 Μίγμα χολῆς καὶ ὀξειδίου μὲ μέλι ὀλίγον ἐπάνω.» —
 Ἐλεγ' ὁ πένης ἀγρότης, καὶ ὅμως βραδέως τὸ βῆμα
 Ἐρερε· πάλιν δ' ἐστάθη, μετάνοιαν δῆθεν δεικνύων,
 Καί ποτ' ἀργότερα θέλων νὰ ἔλθῃ, πλὴν τώρα διστάζων,
 Ἐχὼν μικρὰν ἀσχολίαν, τοὺς Φράγκους μισῶν, ἀλλὰ πάλιν... —
 «Πλὴν ἡ πτωχὴ Βιττωρία», ὑπέλαβε τότε ἡ νέα,
 «Ἐχει θηλάσει τὸ γάλα μητρὸς Ἑλληνίδος, καὶ ὑπῆρξε
 Χρόνον τοσοῦτον πιστὴ ἐρωμένη τοῦ πρώτου τῆς Κρήτης.» —
 Ἀμα δὲ τότε μὲ τρόπον πλῆγίως τὴν χεῖρα κινουσα
 Μέταλλον θέτ' εἰς παλάμην τραχείαν ὡς δρυῖνον ξύλον.
 «Δίκαιον ἔχεις τῷ ὄντι,» ἀπήντησε νῦν ὁ ἀγρότης,
 Θέλω ἔλθει· πλὴν ἐν τούτοις εἰπέ μοι· «ἀκόμ' ἡ παρθένος
 Θώρακα λήθης λοιπὸν δὲν ἐνδύθη; καὶ εἰσέτι τὸν Δράκον
 Ἐχει ἔς τὸν νοῦν; δυστυχὴς! δὲν θ' ἀκούσῃ τανῶν ἀγγελίαν
 Τόσον ὠραίαν, ὡς ὅτε τὸ πρῶτον τὴν εἶδον.» Ταιαῦτα
 Λέγων ἀπαύστως τῇ νέᾳ παρέπεται. Φθάνουν δὲ λάθρα,
 Ἐνθα κριτὼν τῆς ἀγνῆς Βιττωρίας εἰς μέγαρον ἦτο.
 Μόλις δ' ἐκείνη τὸν εἶδε, καὶ εὐθὺς μὲ παλμούς, ὑποτρόμως
 Οὕτω φωνεῖ· «ὦ! εἰπέ· ὦ! εἰπέ τὴν ἀλήθειαν· θέλω,
 Θέλω ἐξάπαντος τί ἀπογίνατ' ὁ Δράκος νὰ μάθω.
 Σπεῦσε· εἰπέ μοι...» Αὐτὰ ἡ νεῆνις τὴν ὄλῃν ἰσχύοντα

Ἦθροισε κι' εἶπε, τὸ πρὶν μόλις λέξεις προφέρουσα δύω.
 Ἄτονον τόσον δεινὸς μαρασμὸς εἶχε κάμει τὸ στῆθος!
 Ἔστη δὲ τότε' ὁ χειρῶνάξ, κι' ἀπήντησεν οὕτως ἀγροϊκῶς,
 Ὅτι τὸν θάνατον φέρει ἔς τὴν κόρην μηδ' ὅλως φροντίσας.
 «Κοίτετ' ὁ Δράκος ὁ τάλας· μεγάλην πληγὴν ἐν τῇ μάχῃ
 Ἐλαβ' ἐκεῖ, ἐνθα κῶνον ἀντίστροφ' ἔρειδ' ἡ καρδιά.
 Σπεῦσ', ἂν αὐτὸν ἀγαπᾷς, ἱατροὺς νὰ ἐκπέμψῃς ἐμπείρους·
 Πλὴν κι' ἱατροὶ τάχα κλείουν θανάτου πληγὰς; ν' ἀναστήσουν
 Δύναμιν ἔχουν; ὁ τλήμων! αἱ ὥραι τοῦ εἶναι ὀλίγαι·
 Μέλας δὲ πέπλος τὴν ὅλην μας νῆσον καλύπτει ταχέως.»
 Εἶπεν αὐτὸς ἀγνοῶν ποίαν μάχαιραν ἐμπηξ' εἰς στῆθος
 Γέμον πληγῶν δι' ἐκεῖνον· καὶ ταῦτ' ἀφοῦ ἤκουσ' ἡ κόρη,
 Ὡραν πολλὴν νὰ λαλήσῃ δὲν ἔλαβ' ἰσχύν· καταπίπτει
 Ἦδη σχεδὸν παντελῶς νεκρωμέν' ἡ θεράπεινα τότε
 Σπεύδει καὶ χύνει ἔς τὰ χεῖλη τὰ θάνατον ὕδωρ μ' ὀλίγην
 Τώρα φωνὴν κεκοιμημένην τὴν γλῶσσαν κινεῖ· «Τοῦ ὄνειρου
 Ἦδη τὴν ἄψιν νοῶ καὶ τῶν λάλων ἀρνίθων τὸ ἄσμα.
 (Φεῦ! πῶς ἐγκάρδιος φόβος σπανίως παρέρχεται μάτην!)
 Οὕτω θὰ πράξω λοιπὸν, καθὼς τῶραμα μ' ἔχει διδάξει.
 Ἄκουσ', ἀγρότα' ἰδέ! τσεκινίαν δεκάδα σοὶ δίδω,
 Ἀλλὰ δὲ τῆσα θὰ λάβῃς μεθ' ὥρας ὅκτ' ἂν προσέλθῃς,
 Ὅταν ὁ φοῖβος ὀπίσω τοῦ πόντου τὸ ἄρμα του κρύψῃ.»
 Πλήρης λοιπὸν ἡδονῆς ἐνδομύχου καὶ θλίψεως ἔξω
 Δίδει βεβαίως τὸν λόγον αὐτοῦ ὁ ἀγροϊκός, καὶ πάλιν
 Ὅτι θὰ ἔλθῃ· τὰ νῶτα δὲ στρέφει ταχύτατα τώρα,
 Ἵνα ῥοφήσῃ τοῦ Βάκχου τὸ πόμα μὴ τρέμων καπῆλους,
 Ὅτε δεσποίνης μεγάλης χρυσὸς ἐν τῷ κόλπῳ βαρύνει,
 Ἐτι γλυκύτερος δὲ καταβαίνει τὸν φάρυγγ' ὁ οἶνος.

Πάραυτ' ἐν τούτοις ἡ κόρη τὴν κλίνην αὐτῆς καταλείπει·
 Βρέχει τὸ καὶὼν τῆς στόμα μ' ἀθάνατον ὕδωρ, καὶ νέαν
 Θέλει πρὸς ὥραν ζωὴν ν' ἀπολαύσῃ· νὰ ἴδῃ ἀκόμη
 Μίαν φορὰν, πρὶν ὁ Ἄδης τὴν φάγῃ, τὸ βλέμμα ἐκεῖνο,
 Ὅπερ μηχανήτης ποτὲ κι' ἡδονῆς οὐρανίας τὸ κέντρον

Εἶχεν ὑπάρξει. Ὁρνίθων ζωμὸν νὰ τῇ φέρουν κελεύει·
 "Ἰδὼρ δ' ἀνθέων ἐντὸς ἐπιστάζει, κι' ὀλίγον κατόπιν
 Κᾶπως νοήσας αὐτῆς τὰς δυνάμεις μικρὸν αὐξομένης,
 "Ἀρχετ' ἐνδύουσα σῶμα τὸ πρότερον θάλλον ὡς ῥόδον,
 Τώρα πλὴν μόνον ἀπλοῦν σκελετὸν ὑπὸ κάτωχρον δέρμα.
 Δίδ' εἰς τὴν παῖδα τὰς κλειδας, νὰ φέρῃ τὸν πέπλον ἐκεῖνον,
 "Ὅστις τὴν εἶχε κοσμήσει, τὸν Δράκον ὡς νύμφη τὸ πρῶτον
 "Ὅτ' ὑπεδέχετο· Φεῦ! κι' ἡ ἐλπίς παντελῶς ἀπωλέσθη.
 Κἀοητ' εἰς ἔδραν τὴν πνίγουν τὰ δάκρυα· πάλιν "γενναῖα
 Δείχῃτη» λέγ' εἰς αὐτὴν, «ἀτυχῆς Βιττωρία· ὡς νύμφη
 Τέλος θὰ λάβῃς· τοιαῦτα προσέταξεν ὄψις ὀνείρου.
 Κόμην μὲ κτένα χρυσοῦν εὐτρεπίζει, κι' ἐνώτια θέτει·
 Χείρας δ' ἀχάριτας πλέον καὶ τράχηλον πλήρη ὀστέων
 Μάτην κοσμεῖ μὲ πικρᾶς ἀναμνήσεως δῶρα· κάμμια
 Πλέον ἐκεῖ δὲν ἀνθεῖ τῆς ἀνοίξεως χάρις. Ἐν τούτοις
 Κᾶπως τὸ πρόσκαιρον τοῦτο τοῦ βίου τεκμήριον ἔχει
 Δύναμιν, ὅπως μικρὸν τὸν βαρύθυμον Τάσκαν κινήσῃ.
 Καί τις ἐλλὼν πρὸς αὐτὸν τῷ ἀνήγγειλε· «Δύστηνε πατέρ,
 Γέλασ' ὀλίγον· ἡ σὴ ἐκ τῆς κλίνης ἀνέστη θυγάτηρ.»
 Πλήρης χαρᾶς (ἂν τοιαύτην ἠσθάνετο πλέον ὁ τάλας!)
 Σπεύδει τὴν κόρην νὰ ἴδῃ· ἐκείνη δ' εὐθὺς τὸ μανθάνει·
 «Πάτερ,» μὴνύει, «ἀνάγκην πολλῆς ἡσυχίας εἰσέτι
 Σήμερον ἔχω· συγγνώμην τὴν αὔριον βλέπεις τὸ τέκνον.»
 ("Ὁμματα πλέον νὰ ἴδῃ τοιοῦτον πατέρα δὲν εἶχεν.)
 Εἵτα δὲ λέγ' εἰς πιστὴν ὑπηρέτριαν τοῦτον τὸν λόγον·
 «Πάνθ' ὅσα φέρω χρυσᾶ θὰ σοὶ δώσω, πλουσία νὰ γείνης,
 Ἄν τὴν κυρίαν εἰς ὅ,τι θελήσῃ συνδράμῃς, Μαρία.»
 (Τῶνομα τοῦτο ἡ Κρῆσσα ἐκείνη θεράπεινα εἶχε.)
 Φόρεμ', ὅποιον φορεῖς, θὰ μοὶ φέρῃς· κι' ὁπότεν ὁ Φοῖβος
 Ἀρχεται κρύπτων τὸ φῶς, ἐνδυθεῖσαι ὁμοίως κι' αἱ δύο
 Θέλομεν λάθρα τὸν οἶκον ἡμῶν καταλίπει, κι' ἐξέλθῃ
 "Ὅθεν μικρὰ τοῦ φρουρίου ἀνοίγεται πύλη πρὸς ἔω.
 Θέλομεν δ' ἄγει ὁμοῦ τὸν χειρῶνακτα Κρῆτα ἐκεῖνον,
 "Ὅστις, καθὼς ὑπεσχέθη, μεθ' ὥρας τινὰς θέλει φθάσει.

"Όταν δὲ λεύγαν μακρὰν τῶν τειχῶν εὐρεθῶμεν, θὰ λάβω
 "Όλον σχεδὸν τὸν χρυσὸν καὶ τὰ φόρεμα πάλιν ὀπίσω,
 "Όπερ μοὶ ἔδωκας· ἄλλο δ' ἐγὼ θὰ φορέσω κατόπιν,
 Στρέφουσα βῆμα πρὸς Λάκκου, τὸν δύστηνον Δράκον νὰ ἴδω.
 Σὺ δ' ἐλευθέρᾳ θὰ μείνης, νὰ ἴδῃς γονεῖς πενομένους."
 Εἶπε, κι' ἐμβρόντητος μὲν ἡ ἀθῶα θεράπαινα, μᾶλλον
 "Έχουσα πόθον νὰ βλέπῃ τὴν δέσποιναν, ἢ ν' ἀπολαύσῃ
 Πάντα τοῦ κόσμου τὸν πλοῦτον. «Ἦ τάλαινα κόρη», τῇ λέγει,
 «Ποῖον; ὦ! ποῖον λοιπὸν τολμηρὸν ἐβουλεύθης νὰ πράξῃς;
 Ποῦ θὰ ὑπάγῃς; ὦ! πῶς θὰ κινήσῃς τὰ μέλη σου ταῦτα,
 "Ατινα βῆμα δὲν ἔχουν ἰσχὺν νὰ μακρύνουν ἐντεῦθεν;
 Μείνε· ὦ! μείνε· κι' ἐγὼ θέλω πράξῃς πᾶν ὅ,τι θελήσῃς·
 Βαίνω τὰ ὄρη τοῦ πόντου δὲν τρέμω τὸ ἄγριον κύμα·
 Πρόσταξε· μείνε· νὰ σύρῃς δὲν δύνασαι πόδ' ἀσθενοῦντα."
 «Όχι, Μαρία· ὠρκίσθην· ὑπόσχεσιν ἔδωκα ὅτι
 Σφίγγουσα χεῖρα τοῦ Δράκου τὸ σκότος θὰ φθάσω τοῦ "Αδου.
 Ποῖα δ' ἐλπίς μ' ἀπομένει τὸ φῶς τοῦ ἡλίου νὰ βλέπω;
 Νύμφην μ' ἐστόλισαν· πίστιν μοὶ εἶπον πρὸς ἄνδρα νὰ δώσω,
 Πλήρη φρονήματος, πλήρη, Μαρία, καρδίας μεγάλης,
 Οὐ τὸ οὐράνιον βλέμμα πηγὴν ἡδονῶν μοὶ παρῆχεν.
 Πλὴν μὲ ἐνέπαιξαν· κι' ἤλθον ἡμέραι δακρύων καὶ πόνων,
 "Όσους οὐδεὶς τῶν θνητῶν δὲν ἐπέζησ' εἰσέτι νὰ ἴδῃ.
 Εἶχον δ' ἡ τάλαινα, εἶχον κι' ἐγὼ ἀδελφὸν εἰς τὸν κόσμον·
 Πλὴν, τὸ γνωρίζεις, Μαρία· ὡς τράγον τὸν ἐκοψαν φαῦλοι,
 Τίγρεις ἔχοντες σπλάγχχνον· ἰδὲ τὴν πλατεῖαν! ἐκεῖθι
 "Ανδρες αἱμάτων ἐπάνω μικροῦ πινακίου νὰ φέρουν
 Εἶδα νεκρὰν κεφαλὴν τὰδελφοῦ μου! τὸ σῶμά του βρῶσις
 "Εγενε, φίλη, κοράκιον! ἡ γῆ τὴν μητέρα μου κρύπτει!
 Δράκε! ὦ Δράκε μου! σ' εἶχον ὠραῖον τοῦ βίου μου ἄστρον,
 Κι' ἔστρεφον πάντα πρὸς Σὲ λογισμὸν καὶ παλμὸν τῆς καρδίας·
 Μ' ἔτεινε χεῖρα δ' ἡ Τύχη, κι' εἰς εὐδαιμον μ' ἤγαγεν ὄρος,
 "Όθεν τὰ πάντ' ἐν τῇ κόσμῳ γλυκὰ ἐμειδίω ὡς ἔαρ·
 Πλὴν μ' ἀπεκρήμμισε πάλιν· κι' εἰς βάρβαρον χεῖνον ἰδὲ με!
 "Ιδε με τώρα πῶς καίμαι! καὶ πάντοθεν ἀκυνθαι πέριξ

Πῶς τὴν νοσοῦσαν ψυχὴν μου μετ' ἄλγους ἀπαύστως κεντοῦσιν!
 Ποῦ θὰ προσφύγω; ὦ! ποῖος; ὦ! τίς μ' ἀγαπᾷ τὴν ἀθλίαν;
 Τέκνον ποτὲ παρομοίαν γονέως καρδίαν εἰς τόσων
 Ἔλαχ' αἰώνων σειράν; μοχθηρίαν τοιαύτην ἐπέιδεν;
 Ὑφάν' ὥς τώρα πατὴρ πρὸς τὸ ἴδιον αἷμα πλεκτάνην;
 Ἦτις πρὸς τόσῃν τανῦν τρομερὰν συμφορὰν καταλήγει!
 Τῶλεγε, τῶλεγ' ἡ τίγρις· «Φιλτάτῃ μου κόρη, πρὸς ὦραν
 Θέλω σοὶ δώσει νυμφίον ἀρέσκοντ' εἰς νέαν.» » Κι' ὁ Ἄδης
 Γέλωτα τόσον πικρὸν δὲν ἐγέλασ' εἰσέτι, κατώχρους
 Σύρων θνητοῦς μετὰ βίας νὰ βλέπουν τοῦ σκότους τὰς πύλας.
 ὦ! ἄ, μ' ἐρόνευε καὶ ἄς μοῦ ἐμπηγῃς ξίφος θανάτου!
 Ἦθελον μίαν στιγμὴν φρικιάσει· πλὴν ἤρμενος τάφος
 Ἦθελε παῦσαι χρονίους ὁδύναι. ὦ! τέσσαρας μῆνας
 Ἦδὴ τὸν σίελον ἔχω πικρὸν, καὶ τὸ στήθός μου πόνοι
 Σχιζοῦν ἀπαύστως, ὥς ἂν δηλητήριον πᾶσαν ἡμέραν
 Μ' ἐδίδεν ἄγριος δαίμων. ὦ! μία εἰσέτι καὶ μόνη,
 Μία ἐλπίς μ' ἀπομένει· τὸν Δράκον μου ζῶντα νὰ φθάσω.
 Ἦλπε, στήθε πρὸς μίαν στιγμὴν τὸ πυρίπνοον ἄρμα,
 Σύρων ἡνίας χρυσᾶς, καὶ εἶπε πρὸς ἐκεῖνον· «ταχέως
 Φθάνει ἡ φίλη σου· φθάνει· μὴ χάσῃς ἀκόμη τὸ θάβρος·
 Πρέπει ὁμοῦ τὸν σκληρὸν νὰ κατέλθῃτε δρόμον τοῦ Ἄδου.» »
 Εἶπεν ἡ κόρη, καὶ μέγας τῶν νεύρων σπασμὸς τὴν καρδίαν
 Θλίβει· λειπόθυμος πίπτει· ἡ δ' ἄμοιρος τότε Μαρίξ
 Βάλλει κραυγὰς δυνατὰς, καθὼς μήτηρ ἐξαίρνης τὸ τέκνον
 Ὅταν νεκρὸν εἰς ἀγκάλας φιλτάτας τὸ ἴδῃ νὰ πέσῃ·
 «Ἐλθετε! σπεύσατε, πᾶς αἰ τοῦ οἴκου θεράπαινοι! κεῖται
 Ἦδὴ νεκρά ἡ φιλτάτῃ Κυρία.» ἐκείναι μὲ βῆμα
 Τρέχουν μαινάδων ῥηγνύουν τὴν θύραν ἐντὸς κεκλεισμένην,
 Πνεύματα φέρουν πλησίον εἰς ῥῖνα σχεδὸν παγωμένην·
 Ὑδωρ δὲ φαίνονται ἀνθέων, καὶ μόλις μεθ' ὦραν ἡ κόρη
 Ὅμματ' ἀνοίγει καὶ βλέπει τὰς πέριξ γυναῖκας τρεμούσας,
 Μήπως τανῦν τῆς δεσποίνης ἐγγίζουσιν αἱ ὑσταταὶ ὥραι·
 Πλὴν τὰς διώκει ἀπάσας ἐκείνη τὴν χεῖρα κινουσα,
 Νεῦμα ποιοῦσα ταχέως ἐκείθεν μακρὰν νὰ τραπῶσιν,

“Ὅπως διώκομεν μνίας πολὺ ὀχληράς ἐν τῷ θέρει.
 Κι’ ἐπειτα τλήμονα λόγον μ’ ἀδύνατ’ ἀρθρόνει τὰ χεῖλη”
 “Ἀχ! τί μοῦ ἔκαμες, σκύλα Μαρία! καὶ ἂν ἐννοήσουν
 “Ὅτι δραπέτης αὐτὴν θέλω φύγει τὴν νύκτα! Θεέ μου!
 Μήπως σ’ ἐξέφυγε λέξις κάμμία; ὦ! μήπως τὸ εἶπες; . . .”
 “Ὁχι, κυρία, διόλου· κανένα δὲν ἔκαμα λόγον.
 Πλὴν σ’ ἐξορκίζω καὶ πάλιν· ὦ! φείσθητι· μείνε· δὲν ἔχεις
 Δύναμιν, ὅπως βουνῶν ἀναβῆς τὴν ἀπότομον ῥάχιν.
 Πῶς εἰς τὸν δρόμον ἐγὼ ἢ ἀθλία πνοὴν θά σοι δώσω!”
 Εἶπεν, ἀγάπην θερμὴν πρὸς τὴν δέσποιναν αὐτὴ δεικνύσα·
 “Ὅτ’ ἐξεγείρετ’ ἐκείνη, ὡς θῆρ, ὃν ἐνέκλεισαν αἶφνης
 Φάραγγος ἐνδον στενῆς, καὶ τὴν ἐξοδὸν ἐφραζαν ἄνδρες
 Λόγγας κρατοῦντες· τὰ δ’ ὄμματ’ αὐτῆς ὡς τὸ πῦρ ἀναλάμπουν,
 Κι’ οὕτω φωνεῖ μεθ’ ὁρμῆς τὸν βραχὺν ἐπιτέμνουσα βίον·
 “Σίγα, σιώπα Μαρία· μὴ πλέον μοι εἴπῃς νὰ μείνω·
 Μήπως καὶ ῥίψω τὸ σῶμα ἰς τὰς πλάκας αὐτὰς τῆς πλατείας,
 Τρίμμητα δὲ κεφαλὴν καταστήσω τὸ πρὶν ἐπανθοῦσαν.
 “ὦ! θὰ τὸ κάμω· θὰ μ’ ἴδῃς εἰς αἵματα· μόνον σιώπα” . . . —
 “Δέσποινα! μὴ, πρὸς Θεοῦ,” ἀνακράζ’, ἢ θεράπαινα πάλιν.—
 “Στῆθι· τὸ ξίφος αὐτὸ τοῦ Μαρίνου τὸ βλέπεις Μαρία; . . .”
 Αὐθις ἢ δύστηνος κόρη φωνεῖ· “θὰ τὸ λάβω· κι’ ὡς τῷμπηξ’ ἐκεῖνος·
 “Ἄλλοτ’ εἰς στῆθος ἐχθρῶν ὑφρισάντων αὐτόν, παρομοίως
 Θέλω κι’ ἐγὼ πρὸς τὸ στῆθος αὐτὸ τὸ βυθίσει μὲ βίαν,
 Λέξιν ἂν μίαν εἰσέτι μ’ ἀντεῖπῃς, Μαρία. Δὲν εἶσαι
 Σὺ ἐντὸς σάλου τοιούτου· δὲν βράζεις διόλου· γαλήνην
 “Ἐχεις (ὀλβία τῷ ὄντι!), κι’ ἀτάραχος βλέπεις τοὺς ἄλλους,
 Κύματα τύχης ἀσπλάγχχνου νὰ πλήττουν τὰ νῶτά των” . . . Δένει·
 Χεῖρας ἢ δειλαιοῦ τότε Μαρία, καὶ κάτω τὸ βλέμμα,
 “Ρίπτει σιγῶτα, δακρύων πλημμύρας ἐμπλήσασα τῷμμα,
 Νεῦμα ποιήσασα πᾶν ὅτι θέλει πειθήνιος πράξει,
 “Ὅ,τι κυρία πονοῦσα θανάτου τὸν πόνον προστάξῃ.

Οὕτω διήλθ’ ἐν σιγῇ καὶ δακρύοις ἡ μέλαινα· ἡμέρα,
 “Ὅτε τοῦ φοίβου τὸ ὄμμα, κρυπτόμενον κάτω τοῦ πόντου,

Μόλις νεφέλας τινὰς εἰς αἰθέριον θόλον ἐχρύσου,
Μέλλων κι' αὐτὰς ἀφανεῖς μετ' ὀλίγον εἰς σκότος ν' ἀφήσῃ.
Ἦλθε δὲ τότε ὁ χειρώναξ τοὺς πόδας του μόλις στηρίζων,
(Κέντρον ἐν τούτοις ἐλαύνει πολὺ δυνατὸν, τὸ χρυσίον)
Κι' ὅζων ἐξ οἴνου βαρέως· τὴν θύραν δ' ἀγροίκως ἀνοίξας,
Ἐνδον εἰσώρμησε λέγων· «Διόλου, τὸ βλέπεις, Κυρία,
Λήθην δὲν ἔχω δεσποίνης γενναίως πτωχοῦς ἀμειδούσης,
Κι' ἔλεγα, φίλων καλούντων πρὸς ἀφθονον πόσιν· «ἀνάγκη
Μέτρον μικρὸν νὰ ῥυθμίζῃ τὸν οἶνόν μου, φίλοι συμπόται,
Ὅτι κι' ἡ δέσποινα θέλει τὴν ῥώμην τῆς κνήμης μου σώαν.» »
Ἦλθα λοιπόν, κι' ὡς προστάττεις ταχέως θὰ πράξω»... Κατόπιν
Λέγει τοιαῦτα, τὸν τόνον τῆς γλώσσης αὐτοῦ χαλαρώσας·
«Θέλεις, ἐγὼ τὸ νοῶ, τὴν ἀγάπην σου... Θέλεις τὸν Δράκον...
Ὅμως ἐκεῖνος ὑγείαν, ὦ τάλαιν', ἀφίνει τοῦ κόσμου... —»
«Τί; τί; τί εἶπε, Μαρία;» ἡ κόρη φωνεῖ τρομαγμένη.—
«Τίποτε, δέσποιν'· αὐτὸς δὲν ὀρίζει τὰ δύο του χεῖλη»,
Ἐδωκ' ἀπάντησιν τότε ἡ Μαρία, ἀκούσασα πάντα,
Ὅμως μὴ θέλουσα πάλιν τὸ δύστηνον στήθος νὰ σχίσῃ.
«Ἐστὼ· ἐτοίμασε τώρα τὰ πάντα,» κελεύ' ἡ νεᾶνις.
«Ἐτοιμα εἶναι, κυρία.»—Λοιπὸν ἄς προβαινῶμεν πλέον·
Ἦδη τοσούτον τὸ σκότος ἀπλουταί, ὥστ' ἄγνωστον κάμνει
Φόρεμα ξένον φοροῦσαν. Ἐμπρὸς, χωρὶς μου, τὴν ἄνω
Λάβωμεν θύραν, κι' ἐν τάχει μακρὰν τῶν Χανίων στραφῶμεν.»
Εἶπε, κι' οἱ τρεῖς ὁδοιπόροι κατέβησαν κλίμακα λάθρα,
Βαίνοντες τάχιστα ὁδοὺς σκολιάς καὶ στενάς μεσαιῶνος·
Σπεύδοντες, καὶ τοι τὸν πόδ' ἀδυνάτως ἡ κόρη προῆγεν,
Ἦτις τὸ ῥίγος δεινὸν ἐπρσθάνετο, πλὴν δὲν ὠμίλει.
Πληθος δὲ τότε ἀγροτῶν ἐπορεύετ' ἐντὸς τοῦ φρουρίου,
Πρὶν αὐστηρὸς πυλωρὸς ἐπιβάλλῃ μοχλὸν ἐκ σιδήρου.
Καί τις αὐτῶν πρὸς τὸ σχῆμα εἰκάζων αὐτὰς Ἑλληνίδας,
«Τάλαιναί κοράι,» ταῖς λέγει, «ποῦ τρέχετε ταύτην τὴν ὥραν;»
(Εἶχον κι' αἱ δύο στολὴν ἐνδυθῇ γυναικῶν ἐντοπίων)
Ἐξω θερίζουν αἱ σπάθαι· κι' ἂν σήμερον ἔχουν ὑπνώσει,
Αὔριον πάλιν φοβοῦμαι μὴ σχίσουν θηλέων γαστέρας.

Μείνατε στρέψατ' ὀπίσω ἢ Βοᾷ ὁ ἀγρότης· πλὴν λέξιν
Μίαν ἐκεῖναι δὲν λέγουν ὁδεύουσ' ἡρέμα. Ὁμοίως
Θνήσκοντα θέλων πατέρα τὸ ὕστατον ναύτης νὰ ἴδῃ,
"Οστις μακρὰν τῆς πατρίδος πλανᾶται ἔς τὰ ξένα πελάγη,
Μαύρας θυέλλας δὲν τρέμει κι' εἰς ἄγρια κύματα πλέει,
"Οπως εὐχὴν τοῦ γονέως ἀκούσῃ, πρὶν πλάξ τὸν σκεπάσῃ.

Κι' ἤδη βαδίζουν ἐκτὸς τοῦ φρουρίου· πλὴν μόλις κομίζουν
Τρέμοντες πόδες τὴν κόρη· εἰς ὦραν δ' ὀλίγην δὲν ἔχει
Δύναμιν ὥπως προβαίῃ· λειπόθυμος πίπτει ἡ Μαρία,
Σπεύδει μ' ἀθάνατον ὕδωρ· καὶ πάλιν ἐγείρετ' ἡ νέα·
Αὐθις μικρὸν προχωρεῖ· πλὴν ἰσχύς δὲν ὑπάρχει ἔς τὰ νεῦρα
Μὴς νὰ κινῶσι σχεδὸν ἀνυπάρχτους· ὁ νέος χειρώνεται
Τότε φωνεῖ· "Ἀληθῶς τῆς νυκτὸς καὶ τοῦ ὄρους ἡ αὔρα
Μ' ἔδωκε νέαν ζωὴν, καὶ νομίζω πετώσιν αἱ κνήμαι·
Ζάλη δὲ φύγει τανῦν τὸ ἐξ οἴνου βαρὺ μου κρανίον.
"Ἐλα, κυρία· ἐγὼ εἰς τὸ νῶτόν μου τοῦτο θὰ φέρω
Κόρην τοσοῦτον πιστὴν εἰς τὸν πρῶτον τῶν νέων ἡρώων,
"Ὅσον ταῶς τὰ πτερά ποικιλόχρους, τὴν φίλην του χάσας,
"Οστις τοὺς πόδας του σείων θολώνει τὸ ὕδωρ, ὑπὸταν
Παίζουσα ἐνδὸν αὐτοῦ τὴν ὡραῖαν σκιάν της δὲν βλέπει·
Θνήσκει δὲ τέλος μὴ θέλων τὰκάθαρον ρεῦμα νὰ πῇ."
Εἶπε καὶ χεῖρας ἐκτείνει, τὴν κόρην ἐπ' ὤμων νὰ λάβῃ.
"Ὅμως ἐκεῖνη σκληρὰ τὸν διώκει, καὶ "ἄβλιε", λέγει,
"Κύτταξε πρῶτον τὸν δρόμον τὸν ἄγοντ' εἰς Λάγκους νὰ εὔρης,
Κι' ἔπειτα θέλε νὰ φέρῃς κλονούμενος ξένον φορτίον."
"ὦ! νὰ κυττάξω νὰ εὔρω τὸν δρόμον!" ἀπήντησ' ὁ λάλος·
"Ἐχω σημεῖον ἐγὼ μὴ λανθάνω ποτέ· τοὺς ἀστέρας
Βλέπεις ἐκείνους, τοὺς σχῆμα μορφοῦντας ἀμάξης μεγάλης,
"Ἄνω τεσσάρων βαινούσας τροχῶν καὶ ἑνὸς ἐκτεινούσας;
"Ἄλλους πλησίον ἑπτὰ πρὸς ἀρότρον μορφὴν κυκλουμένους,
Μέσον δ' αὐτῶν φωτεινὰς ἀναπέμπον ἀκτῖνας ἐν ἄστρον;
Οὗτοι τὸ βῆμ' ἀσφαλῶς διευθύνουν, καὶ κύκλους ποιοῦντες
"Ὡς νυκτὸς εἰς ἀγρότας ὁρίζουν, ὁπότεν ἀνάγκη

Ἔχουν πρῶτ' ἡ ἐγείρουσαν πλευρὸν ἑλαφρὸν, ἣ ὁδῖται
 Πόρρω τὰς νύκτας βαδίζουσαν ὁμοίους δὲ τούτους θεῶνται
 Ἀγοντες ποίμνας βοσκοὶ, καὶ τὸν ὕπνον κοιμῶνται τοιοῦτον,
 Οἷον ὑπνώττει λαγῶς, παλλομένης σφοδρῶς τῆς καρδίας.
 Ἄφες, κυρία! ὡς μήτηρ παιδίον ἐγὼ θὰ σὲ φέρω
 Κούφως πολὺ πρὸς ἀνάγκη δὲν δύνασαι μέρη νὰ φέρῃς
 Ἀρρώστον πόδα, τὸ πρὶν ἐπὶ τάπητος ὄντα θρεμμένον.
 Εἶπεν ὁ νήφων τανῦν εἰς ἀέρα βουνῶν χειροτέχνης
 Κι' ὅμως διστάζει ἀκόμη δειλὴ πρὸς τοὺς τρόπους βαναύσου,
 Τρέμουσ' ἡ κόρη μὴ ρίψῃ αὐτὴν ἐπὶ πέτρας, πρὶν τέλος
 Φθάσῃ τὸ «χαῖρε» νὰ εἴπῃ πρὸς θνήσκοντα φίλον. Ἐν τούτοις
 Μᾶλλον γινώσκουσ' ἀνθρώπων τοιούτων τὰ ἔθ' ἡ Μαρία,
 Δέσποιναν ἄτονον ἤδη σχεδὸν παντελῶς συμβουλευεῖ
 «Δέχθητι, δέχθητι» πλέον δὲν δύνασ' εἰς ὅρη νὰ βαίνῃς.»
 Πείθεται μόλις λοιπὸν· κι' ὁ ἀγρότης, ὡς πάσχον παιδίον
 Μήτηρ ἐπαίρει πονοῦσα, καθ' ὅμοιον τρόπον ἡσύχως
 Λῖρε τὴν νέκν, οὐχὶ ἐπὶ νώτων, ἀλλ' ὡς ἡ Μαρία
 Εἶπεν αὐτῇ, ἐπ' ἀγκάλης· τοσοῦτον τὸ βάρος νοήσας,
 Ὅσον οἱ παῖδες, στρουθία χειμῶνος εἰς χεῖρας κρατοῦντες,
 Ὅταν ἀδύνατα κείνα, τροφὴν μὴ εὐρίσκοντα, πίπτουν.

Βαίνουνσιν οὕτω λοιπὸν εἰς βουνῶν ἀτραπούς προχωροῦντες,
 Πλήρεις σιγῆς καὶ οἱ τρεῖς, ἐν ᾧ δύο τὸ ἄλγος βιβρώσκει
 Ὅτε πευκίνοὺς κορμούς εἰς χωρίον πολλοῦ ἀναμμένον
 Βλέπουσι· περὶ δ' ὁμίλους ἀνδρῶν ὀρειτῶν εἰς ἀπαύστους
 Λόγους τριβόντων βαθείας νυκτὸς τὸν ἀπέραντον χρόνον.
 «Πᾶς ἀπώλεσθαι ἐλπίς, ἣ ἐλπίζεις ἀκόμη, ἑταῖρε ;»
 Ἔλεγεν εἰς ἐρωτῶν καὶ ὁ ἄλλος στεναζὼν ἀπάνητα
 «Εἶδε δεκάς χωρικῶν τὸ τοῦ ἥρωος φάντασμα τρέχον,
 Ὅταν ἐκαῖνος κλινῆρης νοσῇ τοῦ θανάτου τὴν νόσον.
 Βέβαιον εἶναι σημεῖον· τὸν χάνομεν ταύτην τὴν νύκτα.»
 Ἦκουσαν ταύτας τὰς λέξεις οἱ τρεῖς ὁδοιπόροι, καὶ «στήθι,
 Εἶπ' ἀδρανῶς ἡ ἀγνὴ Βιττωρία, καὶ ὅσες με κάτω.»
 Ἔστη λοιπὸν ὁ χειρὼναξ. Ἀλλάσσει τὸ φῶς τότε,

Πάλιν φορέσασα πέπλον μετάξης ὡς εὐχαρις νύμφη.
 Μόνον δὲ μίαν ταινίαν, τὴν κόμπην κοσμοῦσαν, τηροῦσα
 Κι' ἓνα δακτύλιον (δῶρον δὲ ἦτον ἐκεῖνος τοῦ Δράκου),
 Τάλλα, κοσμήματα πλήρη χρυσοῦ κι' ἀδαμάντων λαμπόντων,
 Πάντ' ἀφαιρεῖ, τὸ σχεδὸν νεκρωμένον γυμνόνουσα σῶμα.
 Δίδει δ' αὐτὰ τῇ πιστῇ θεραπαίνῃ, καὶ λέγει μὲ πόνον
 «Δάδε τα' σὺ εὐτυχεῖς ἴσως μέλλεις ἡμέρας νὰ ἰδῇς
 Ἐχουσα πλοῦτον» (ἡ τύχη τὸ πᾶν εἰς ἐμὲ ἀπληρόθη!)
 Ἔσο πιστὴ ὡς ἐγὼ εἰς τὸν ἔρωτα τοῦτο καὶ μόνον
 Ὑστατον ἔχω νὰ σ' εἶπω. Εὐδαίμων, ἂν εὖρῃς νυμφίον
 Φίλον κι' ἀρέσκοντα!... Μνήμην κ' ἂν τήρῃς ἀκμῆαν ἐκεῖνης,
 Ἦτις τοὺς ἄλλους ὀλβίους πειοῦσα οἰκτρότατον τέλος
 Ἐλαθεν ἴσως ἡ μνήμη ἔς τὴν πλάκα τοῦ τάφου πετῶσα
 Κάμνει τὸ χῶμ' ἐλαφρὸν καὶ τὸν ὕπνον γλυκὺν τοῦ θανάτου.
 Κάποτε λέγ' «ἡ πτωχὴ Βιττωρία, ὦ πόσον! ὦ πόσον!
 Εἶχε ψυχὴν ἀγαθὴν καὶ τὸν Δράκον ἐλάτρευσε ζῶσα!»
 Τοῦτο τὸ νόμισμα δὸς τῇ τροφῇ, καὶ τὸ ὕστατον «χαῖρε»
 Εἶπ' εἰς αὐτήν. Φεῦ! ἂν ζῇ καὶ ἡ δύστηνος αὕτη γινώσκω;
 Μῆτέρ μου χαῖρε! πιστῶς εἰς τὸν βίον ἐτήρησα πάσας
 Ὅσας μοι ἔδωκες ζῶσα χρηστὰς ἐντολάς· πρὸς τὸν Ἀδην
 Ἐρχομαι τώρα νὰ δώσω τῶν πράξεων λόγον. Μαρίνε,
 Χαῖρε καὶ σύ! ἀρετῆς τὸ ὑπόδειγμα ὑπῆρξες βεβαίως.
 Πλὴν σὲ μιμῶμαι κι' ἐγὼ, κι' ὅπως ἐζῆσα νῦν ἀποθνήσκω,
 Ἐν ἀγαπήσασα μόνον θνητόν... ὦ Μαρία, ὑγιάει, χαῖρε!»
 Εἶπ' ἡ θεραπαίνα τότε μητέρος φωνὴν, ἣτις βλέπει,
 Ὅτι τὸ τέκνον αὐτῆς ἐκ τοῦ οἴκου νεκρὸν θ' ἀπαγάγουν,
 Ἐβαλε, κι' ἔτρεξε πλῆθος πολὺ ὁρεϊτῶν, ἵνα ἴδουν
 Τί ποτ' ἐκεῖθι συνέβη. Πλὴν «φύγε» ὦ! φύγε, Μαρία.
 Φύγε!» προστάττει ἡ Κυρία, «ἂν ἔχῃς Χριστόν, ἂν μητέρα
 Ἐχῇς ποθοῦσαν νὰ σ' ἴδῃ... Ἀγρότα μου, σπεῦσε πλησίον
 Φέρε με, ὅπου τὸν Δράκον νοσοῦντ' ἐπὶ κλίνῃς θὰ εὕρω.
 Σπεῦδε» ὦ! τρέχ'... Ὁ χειρόναξ λοιπὸν μὲ ἐν πῆλῃμα τότε
 Ἀγεί τὴν κόρην μακρὰν τῆς Μαρίας· κι' ὁρεΐται, τὸ ὄμμα
 Ἐχόντας ἄνω αὐτῶν κεφαλαίων, ἐρωτᾷ ποῦ ὁ οἶκος

Κεῖται τοῦ Δράκου. — « Ἐκεῖ, ὅπου φῶς ἀμυδρὸν ἀπὸ θύρας
Φαίνεται, θέλεις ἰδεῖ τοῦ ἀρρώστου τὴν κλίνην, » ἐκείνοι
Εἶπον πολὺ περιέργως ἐπόμενοι. Τότε τὴν νέαν
Λεῖπει ψυχρὸς κομιστὴς τὴν παλάμην ἐμπλήσας χρυσοῦ,
Μέλλων δ' εὐπρόσυνον βίον ν' ἀγάγῃ μετ' ἄχαρι ἔργον·
« Ὅταν ἐκίνησῃ τὸ βῆμα ὑπ' ἄστατον ἔφερε σῶμα,
« Ὅπως τῆς θύρας ἐντὸς τὴν εἰκόνα ἐκείνου προσβλέψῃ,
« Ὅστις τὴν εἶχεν ἐνταῦθα κατ' ὄλιν ὀνείρου καλέσει·
« Ἀγγελος! ἄλλοτε δίδων χαρὰν διὰ τόνων μαγείας,
Τώρα δὲ μέλλων νὰ σφίξῃ τὴν χεῖρα τὸ ὕστατον πνέων.

« Πτον ἡ ὥρα, καθ' ἣν ἡ πλειὰς μὲ τὸ παίζον τῶν ἄστρον
Φῶς ἀνατέλλουσ' ἀγγέλλει ἐγγὺς τὰ μεσάνυχτα ἦδη.
Πάντα δ' εἰσίων' καὶ μόνον αἱ γλαυκὲς τὴν φύσιν ἐθρήνουν,
« Ἦν ν' ἀρυπνίσῃ ζητεῖ τοῦ ἀλέκτορος φώνημα, κρότον
Μέγαν ἐν ὥρᾳ σιγῆς πρὸς ἀθόρυβα ὤτα ποιοῦντος.
Κάτωχρος δ' ἔβαιν' ἐπ' ὄρους πενθοῦσα ἡ φθίνουσα' Ἐκάτη,
Βλέπουσ' ὁμοίως εἰς πένθος βαρὺ βυθισμένους ὁρεῖτας·
« Ὅτε βελτίωσιν εἶδε τινὰ εἰς τὸν ἥρων ἡ γραῖα,
« Πις ὡς τέκνον τῆς (πρῶγμα τὴν σήμερον σπάνιον πλέον')
Εἶχ' ἀγαπήσει τὸν Δράκον, ἐξ ἄλλης μητρὸς γεννηθέντα,
Πάντοτ' ἐπάνω αὐτοῦ ἀρυπνοῦσα καὶ νύκτα καὶ ἡμέραν.
Πάραυτ' ἐγείρετ' ἐλπίς δ' ἐξαστράπτει· (« Ὡ πόσον εὐκόλως
Αὕτη δυστήνων θνητῶν διεγείρει τὰ εὐπειστα στήθη!)
Φέρει τᾶθάνατον ὕδωρ, καὶ βρέχει τὰ πάσχοντα χεῖλη.
Τῶμακτ' ἐκεῖνος ἀνοίγει· ὀλίγον δ' ὁ λήθαργος φεύγει,
Κι' οὕτως ὁ ἥρως ὀλίγας συνήθρωςε λέξεις βραδέως·
« Πότ' ἐκομίσθην ἐδῶ; πόσας ἤδη κλινήρης ἡμέρας
« Ἀρρώστος κοίτομαι; » — « Δύο κοιμᾶσαι βελτίως ἡμέρας »,
Εἶπεν ἡ γραῖα· « πλὴν τώρα καλῆτερα εἶσαι; τὸν πόνον
Πῶς τὸν ἀκούεις; » Στενάζας δ' ἐκεῖνος ἐφώναζεν· « Ἄλγος,
« Ἄλγος δεινὸν τὴν καρδίαν μου σχίζει. ὦ! ἄφετε φίλοι·
« Πυγος; θέλω καὶ μόνος ἐρ' ὥραν ὀλίγην νὰ μείνω. »
Εἶπεν ὁ ἥρως, καὶ πάντες σεβόμενοι στρέφοντ' ὀπίσω,

φέροντες ἔξω χαρὰς ἀγγελίαν, πῶς αὖθις ὁ Δράκος
Ἥνοιξε χεῖλη, κι' ἐλπίζουν ὁ κίνδυνος ὅτι παρήλθε.

Τάχιστ' ἡ φήμη τὸν λόγον αὐτὸν εἰς τὸ πλῆθος σκορπίζει.
Χαίρουσι πάντες καὶ λέγουν· «ὁ Πλάστης τὸν ἥρωα σώζει,
Ὅστις τῆς Κρήτης ὑπῆρξεν ὑπέρμαχος. Νέος ἀκμαῖος
Ἐκρουσε μόνον τοῦ Ἄδου τὰς πύλας, κι' ἐπέστρεψ' ὀπίσω·
Γέρων ἂν ἦτο, ποτὲ δὲν θ' ἀντεῖχε πρὸς τραῦμα τοιοῦτο.
Τάλανες! ἦτον ἀπλῶς τοῦ θανάτου βελτίωσις αὕτη·
Παίγιον Χάρωνος, ὅστις σκοπεύων νοσοῦντας ν' ἀρπάσῃ,
Δίδει στιγμὰς τινας πρῶτον ζωῆς, ἵνα λάβρος κατόπιν
Ἐλθῇ, μ' ὁξεῖαν ῥομφαίαν τοῦ βίου τὸ νῆμα νὰ κόψῃ·
Ὅπως ὁ ἄνεμος, πρὶν ἐντελῶς τὴν πνοὴν ἀποσβέσῃ,
Νέαν λαμβάνει ὁρμὴν, ἀποπνέων θυμὸν τοῦ Αἰόλου.
Τοῦτο κι' ὁ Δράκος εὐκύλως νοεῖ· κι' ἐκ τῶν μαύρων δακρύων
Ἄ τὰς ὥχρας παρειὰς τῶν οἰκείων ὑγραίνουσι, εἰκάζει
Ποῖον τὸ μέλλον αὐτοῦ προμηνύεται. Στρέφει τὸ βλέμμα
Βλέπων ἐκτὸς τὴν Σελήνην καὶ τᾶστρα, καὶ λέγει τοιαῦτα·
«Ἐζήσ' ἀρκούντως· τὴν φύσιν αὐτὴν ἱκανῶς τὴν ὥραϊαν
Ἦδη ἀπῆλυσαι· κι' ὅσας εἰσέτι νεάζων ἰδέας
Εἶχον εἰς νοῦν, ἡδυνήθην σχεδὸν πρὸς τὸ τέρμα νὰ φέρω.
Ὅπως δ' οἱ λάροι κυκλοῦνται, ζητοῦντες ἰχθὺς ν' ἀφαρπάσουσι·
Ῥίπτοντ' ἐξαίφνης, ἢ πλέουν ἡρέμ' ἐφ' ὑδάτων ὡς λέμβοι·
Ὅτως οἱ ἄτιμοι ξένοι νὰ πίουσι τὸ αἷμά μου πόθουν.
Μ' ἔστησαν πλείστας ἐνέδρας· πλὴν πάσας διέφυγα· δάφναι
Μ' ἔστεψαν μέτωπον θάλλον εἰς νίκας, ὁποῖας σπανίως
Ἔχει ὁ κόσμος νὰ δείξῃ. Τί λέγω; ἀκόμη καὶ στέμμα
Μ' ἔδωκαν πρόην καὶ χθές· καὶ ἡ σύμπασα Κρήτη μονάρχου
Θρόνον μ' ἐπρόσφερον, ἵνα κλεινὸς βασιλεὺς ἐξοντώσω
Ἵδραν ἐχθρῶν· κι' ὅ,τι ἄλλοι μὲ ρεῦμα ἀποκτῶσιν αἱμάτων,
Δῶρον ὑπῆρξ' εἰς ἐμὲ καρδιῶν, χαρισθὲν ὑπ' ἡρώων.
Ἄγιον ἔρωτ' ἡγάσθην· ψυχὴν δ' ἀντερῶσαν ὁμοίως
Ἔχων πλησίον μου, ὥρως ἐγεύθην, ὁποῖας ὁ κόσμος
Δύναμιν ἵνα δωρήτῃ δὲν ἔχει· πληροῖ δὲ πικρίας

Πᾶσαν ἡμῶν τὴν ζωὴν, καὶ ὡς μαῦρον παρέρχεται νέφος.
 Τῶρ' ἀποθνήσκω πατρίς, μὴ θρηνῇς δι' ἐμὲ δυστυχοῦσα!
 Μένουσιν ἄλλοι ὀπίσω νὰ θραύσουν ἀλύσεις δουλείας·
 Οὐτ' ἀετοὺς τοῦ βουνοῦ, μὲ χιόνα καὶ πάχνην ὀρεμμένους,
 Θέλει ποτὲ δυνήθῃ τῶν πεδίων ὁ λέων νὰ φάγῃ,
 Πτέρυγας καὶ τοὶ χρυσῆς εἰς τὰ ὑποῦλα νῶτά του φέρων,
 Τρίαιναν δὲ τῆς θαλάσσης κρατῶν εἰς τοὺς ἐμπροσθεν πόδας.
 Κι' ἤδη ἀνώτερον εἶδον ἐμοῦ εἰς τὴν μάχην ἀνδρείων·
 Εἶδον τὸν Μήλιγκον, ὅστις τριάκοντα Φράγκους εἰς μίαν
 Ἐφαγ' ἡμέραν. Αὐτὸς ἀντ' ἐμοῦ τὴν πατρίδα θὰ σώσῃ.
 "Πουχὸς εἰμ' ὁ Θεὸς δὲν θ' ἀρήσῃ τὴν Κρήτην" ὑπάρχει
 Πρόνοια πέμπουσα τῷ μυχῷ τῆς Δίκης παντοῦ ἐν τῷ κόσμῳ.
 Γέρον μου πάτερ! φροντίς περὶ σοῦ δυστυχούντος μ' ἐπῆλθεν·
 Πόσον πλὴν ἐτι κειρὸν θέλεις ζῆσαι; ταχέως θὰ ἔλθῃς
 Φίλτατον παῖδα ἔς τὴν ἄλλην ζωὴν ν' ἀπολαύσῃς ἀρκοῦντως
 Ἦδη ἐχάρης, καὶ στρέφω τὸ πνεῦμα πρὸς χρόνους ὀλβίους,
 Σταθμίζε βάρος σκληρᾶς συμφορᾶς μὲ τὴν τότε εὐτυχίαν.
 Ἐχεις καρδίαν γενναίαν, κι' ἡ δόξ' αἰ νικήσῃ τὸν πόνον.
 Ἐν μοῦ λυπεῖ τὴν ψυχὴν· τὸ σκληρὸν πεπρωμένον κλειθεὶς
 Τῷ μυχῷ νὰ κλείσω, χωρὶς τὴν παλάμην νὰ σφίξω τάγγελοι,
 Ὅστις τὸν βίον μου ἤλθε μαγεύων μ' οὐράνιον χάριν.
 ὦ! μ' ἀγαπᾷ δὲν ὑπῆρξεν ὁ ἔρω· ἐκείνης ἀπάτη.
 Ἴσως τὴν ὥραν αὐτὴν ἀγνοεῖ πόσον πάσχει καρδίαν
 Ἐνα παλμὸν μετ' αὐτῆς ἀτυχοῦς παλλομένη ἀγάπης·
 ὦ! ἂν τὸ εἴξουρεν, ἴσως τὸν ὄρκον ἐτήρει· τὸ ὄρος
 Ἴσως θ' ἀνέβαιν' αὐτὸ, τελευταῖον ἐκείνον νὰ ἴδῃ,
 Ὅστις αἰῶνια πλέον τὴν γῆν ἰσχυρὸς δὲν θὰ πλῆξῃ.
 Ἴσως... Θεέ μου! τί βλέπω; εἰς ἄγγελος πτέρυγας φέρων
 Σπᾶται ῥομφαίαν φλογίνην, καὶ πῦρ εἰς ὀμμάτων τινάσσει·
 Θέλει βεβαίως ζωὴν νὰ θερίσῃ... ὦ! στῆθι! ὦ! στῆθι ὀλίγον,
 Ἴσως ἐκείνη προβάλλῃ. ὦ! πρέξ' ὦ! σπεῦσε' ζητοῦσι
 Ταύτην ἰδὲ τὴν στιγμὴν τὴν ἀλγοῦσαν ψυχὴν, Βιττωρία.
 ὦ Βιττωρία! ὦ! ἔλα· ὦ! πρόβαλ', ἀγνὴ Βιττωρία.
 ὦ Βιττωρία! νὰ σ' εἶπω ὑγίαινε θέλω... — Ἐνταῦθα

ἔμμαι ἐγὼ τελευταῖον τὴν χειρά σου, Δράκε, νὰ σφίξω.»
 Ἐκραξε τότε φωνὴ ἐκ τῆς θύρας.— «Θεέ μου! τίς εἶσαι;
 Εἶσαι... τὸ βλέπω... πολὺ σὲ γνωρίζω... ὅποια ἡμέρα!
 Χαῖρε· ὦ! χαῖρε· ὅποια χαρά! δὲν μὲ μέλει· ἐκπνέω
 Ἄσμενος τώρα... Τὴν χειρά σου σφίγγω· ὦ! θλίβω τῷ ὄντι...
 Φέρε· ὦ! φέρε τὰ χεῖλη... ὦ! ἔκτειν' ἀγκάλην· ὦ! ἔλα...
 Ἐλα.» — «Ναί, Δράκε μου, ναί· ἡ πιστὴ σου μνηστὴ σοὶ ἐκτείνει
 Χαίρουσα ταύτην τὴν χεῖρα... Τηροῦσα τὸν ὄρκον τῆς ἡλθε...»
 Εἶπον, τὰς χεῖρας δὲ σφίγγουν καὶ τρέμοντ' ἐγγίζουσιν τὰ χεῖλη,
 Ὅτε τῶν νεύρων σπασμὸς δυνατὸς ἀμφοτέροισι ἀφίνει
 Ἄνευ πνοῆς, εἰς τὴν κλίνην τὸν μὲν, τὴν δ' εἰς κάθισμα, ὅπερ
 Ἐτυχε τότε πλησίον τῆς κλίνης τοῦ Δράκου νὰ ᾔηται.

Οὕτω τρυγόνες θερμῶς ἀγαπώμεναι, τραῦμα λαβοῦσαι,
 Ὅπερ σκληρὸς κυνηγὸς εἰς τὰς πτέρυγας ἔκαμε, ῥίψας
 Πλήθος πολὺ σφακιριδίων, ὁπότεν ἀμπέλους τρυγῶσι·
 Φέρουν χρονίως δεινὸν μαρασμὸν, καὶ τὴν ἄτονον πτῆσιν
 Ἄγουν εἰς λίθους μικροὺς ἢ πλησίον τῶν θάμνων καὶ βάτων·
 Ζέφυρος δ' ὅταν σφοδρὸς τοῦ χειμῶνος ἐπέλθῃ, καὶ πίπτουν
 Πλήττοντες δένδρ' ὑψηλὰ κερκυνοί, ἂν στροφῇ τινὰ λάβῃ
 Πῦρ τοῦρανοῦ κι' ἐπιψαύσῃ τὰ νεῦρά των, μόνον τανύουν
 Κᾶπως πτερὰ, κι' ἀποπνέουν ζῶην, εἰς γλυκείας ἐρώτων
 Πάντοτε πρὶν παιδικὰς ἐντροφῆσασαν, ὅταν εἰσέτι
 Ἐκρος κι' ἥβης ἀκμὴ τὴν εὐώδη ἐπέχυνεν αὔραν.

Εἶχε δ' ἐκείνην τὴν ὥραν, καθ' ἣν ἡ ἀγνὴ Βιττωρία
 Ἐνδον εἰσῆλθε, μικρὸν κατακλείσει τὸ ὄμμα ἡ γραῖα,
 Ἦτις καλὴ μητριὰ περιέβαλε τότε τὸν Δράκον.
 Ὅτε δ' ἐξύπνησε κι' εἶδε τοὺς δύο νεκροὺς, κυριεύει
 Φρίκη τοῦ Ἄδου τὰ μέλη αὐτῆς, κι' ὡς Βακχίς ἀναπέμπτει
 Γόον εἰς φάραγγας κι' ὄρη τὰ πέριξ ἠχῆσαντ' ἀγρίως.
 Τρέχουσι τότε αἱ γυναῖκες τῆς κόμης· μακρὰν δ' ἀφελκύουν
 Γραῖαν ἀγκάλας ἐπάνω τοῦ πτώματος ῥίπτουσιν, τρίχας
 Τίλλουσιν, κι' ὅλως ὁμοίαν πρὸς αἶφνης μηχανῶσιν. Ἐσθῆτας

Ἄλλαι κομίζουσιν ἢ λούουσιν καλῶς τὸν νεκρὸν, καὶ συγκλείουσιν
 Ἄλλαι τὰ βλέφαρα, μήπως ἡ ὄψις τοῦ μείνῃ ἀγρία.
 Εἷτα δ' εὐθέτως στολίζουσιν θρηνοῦσαι νυμφίον τοῦ Ἄδου,
 Δένουν τὰς χεῖρας σταυρὸν, κι' ἐπιθέτουν ἀγίαν εἰκόνα·
 Ἄνω δὲ λίαν μακρᾶς κιβωτοῦ τὸν ἀπλόνον κατόπιν,
 Ἄμα προσθέσασαι τῷ πλον αὐτοῦ καὶ τὸ ξίφος βρεγμένον
 Μ' αἵματα Φράγκων ἀπείρων· βραβεῖον ὥραϊον· ὅποιον
 Ἔδωκ' αὐτῷ ἡ τιμὴ κι' ἡ ἀξία τοῦ μόνῃ. Τὸν ὕπνον
 Ὑπνωττε, Δράκε μου σὺ, τῶν μαρτύρων· ἀνάγκην δὲν ἔχεις
 Νόθων ἐγγράφων, βαθμῶν ὑψηλῶν καὶ πολλῶν παρασήμενων,
 Ἄτινα παίζοντες δίδουν οἱ τύραννοι, ὅταν τὸ χῶμα
 Μέλλῃ γενναίους νὰ κρύψῃ τῶν τόνων σὺ χρεῖαν δὲν ἔχεις,
 Ὅσοι προπέμπουν πρὸς τάφον θανόντας ἀδόξως εἰς πόλεις,
 Οὗτ' ἐπὶ λίθων ἀψύχων χρυσοῦ ἐπιγράμματος. Κλαίουσιν
 Σὲ τῆς πατρίδος τὰ τέκνα, πρὸς γέλωτ' ἐχθρῶν ἀθυμοῦντα,
 Οἷτινες σκώπτουσι τῶρα τὸν πρὶν εἰς φυγὴν ὡς ἐλάφους
 Τρέποντα στίβῳ ληστῶν ληστευόντων τὰ ἔθνη. Ἐν ἄλλοις
 Ἐνδον καρδίας ἀγνῆς τοῦ λαοῦ δὲν εἶν' ἄξιον τάχα
 Μᾶλλον νὰ τέρψῃ ψυχὴν ἀληθῶς τὴν ἀνδρείαν νοοῦσαν,
 Ἡ τῶν βομβούντων κολάκων οἱ ἄπειροι κιβδηλοὶ λόγοι;

Ὅτε δ' ἐν τούτοις τὸν Δράκον νεκρὸν νὰ κοσμοῦν αἱ γυναῖκες
 Προχίζον, εἶδον ἐξαίρνης ἐμπρὸς τὴν θανοῦσαν παρθένον,
 Ἦτις ἀπέμειν' ὡς φάσμα πλησίον τῆς κλίνης τοῦ Δράκου.
 Τότε δ' ἀπάσας ἐκ φρίκης ἰδρῶς περιέβρευσσε κρύος,
 Κι' αἶροντ' αἱ τρίχες ὀρθαί. «Τίς; ὦ! τίς;» ἐρωτοῦν, ἡ κειμένη
 Ἄπνους, ἀπλοῦς σκελετός; ὦ συμβάντα! ἐγγίσατε, φίλοι·
 Ἰδετε! εἶναι νεκρά· ὦ Θεέ, δὲν ἀρῆκες ὀλίγον
 Τρόμον ἄλλοῦ νὰ σκορπίσουν τοῦ Ἄδου τάνήλια σκότῃ!
 Τίς; τὴν γνωρίζετε;» — «ὦ! τὴν γνωρίζομεν,» ἄλλαι φωνοῦσιν·
 «Εἶναι τοῦ Τάσκα ἡ κόρη, θηλάσασα γάλα τῆς Κρήτης»
 Ἐρωτος ὄμμα κι' αὐτῇ, πανουργίας πατρὸς ταρταρείας.
 Ἦλθε δὲ τότε ἡ Μαρία, ἣν μάτην τῆς κόρης οἱ λόγοι
 Εἶχον προτρέψει νὰ φύγῃ· ἐπρόσμενον αὐτῇ νὰ ἰδῇ

Ποῖον ὅλ' ἦναι τὸ τέλος τοσοῦτον πικρᾶς ἱστορίας.
 Πάντα λοιπὸν διηγεῖται θρηνοῦσα, ἐκτείνουσ' ἀγκάλας,
 Ἔτι καὶ νῦν τὴν νεκρὰν περιπλέκουσα φίλην μὲ πόθον,
 Ἴνα ζῶην ἐμφυσήσῃ. Πλὴν Φεῦ! δὲν ἀκοῦει διόλου·
 Ὑπνον κοιμᾶται βαθύν, ἥσυχίαν εὐροῦσα κατόπιν
 Ἐξ ἀποφράδων μηνῶν σπαραγμῶν καὶ δεινῶν στεναγμάτων.
 Ὅταν λοιπὸν τῶν συγχῶν ἐκορέσθῃ δακρύων, τοιοῦτον
 Λόγον πνιγμένον εἰς γόους ἀπέτεινε· «Κρῆσσαι γυναῖκες,
 Αἵτινες ἴσως παλμὸν εἰς τὸ στήθος τοῦ ἔρωτος ἤδη
 Ἔχετε πᾶσαι νοήσει, πρὶν γάμος γλυκὺς σᾶς συζεύξῃ,
 Ὅρκον ἐπάγω φοικτὸν εἰς πᾶν ὅτι καρδίαν φαιδρύνῃ,
 Τέκνον ἢ σύζυγον· τῶρα κἂν, ὅτ' εἰς τὸν Ἄδην κατηῆλθε,
 Πόθον εἰς ταύτην τὴν νέαν πληρώσατε μέγαν, ὃν ζῶσα
 Μοῖρα σκληρὰ δὲν ἀφῆκεν ἐδῶ ν' ἀπολαύσῃ. Πῶς ἦλθεν
 Αὐτῇ, φρονεῖτε, μὲ πόδ' ἀπαλὸν πρὸς τῶν Λάκκων τὸ ὕψος;
 Ἦλθεν ὑστάτην φορὰν τὴν παλάμην τοῦ Δράκου νὰ σφίξῃ.
 Πέπλον εὐμήκη ὡς νόμῃ ἢ τάλαινα ὀρόρεσεν ἤδη·
 Ἔχει κι' ὁ Δράκος νυμρίου στολὴν ἐνδυθῇ λαμπροτάτην·
 Θέτε τοὺς δύο πλησίον, καὶ πλέξτε χεῖρας τοῦ ζεύγους,
 Ὡστε τῆς κόρης ἢ χεὶρ νὰ κρατῇ τὴν παλάμην τοῦ νέου.
 Οὕτω κἂν θέλουν νεκροὶ εἰς ἀγάπης τρυφήσει συμπλέξεαι.
 Χαῖρε' ὦ! χαῖρε, Κυρία! ἀπῆλθαις ὅ,τι ἐπόθει.
 Τώρα κοιμήτου' ἰδοὺ κι' ὁ μνηστὴρ παρομοίως ὑπνώττει.»
 Εἶπε πλημύραν δακρύων καιόντων προχέουσ' ἡ νέα·
 Πᾶσαι δ' εἰθὺς αἱ γυναῖκες, θαυμάζουσαι πίστιν τσαούτην,
 Βάλλουν εἰς πρᾶξιν ὅποια προέτεινε, δένουσαι χεῖρας
 Φίλων καὶ ζώντων καὶ νῦν ὡς σκιῶν παμριλτάτων ἐν Ἄδου.
 Ἀπτοῦν κατόπιν λαμπάδας, καὶ λίθανον ἄρθρον καίον,·
 Στρέφουσ' αὐγὰς τοῦ ἡλίου νὰ βλέπουν νεκροὶ μὴ ὀρώντες,
 Οὕς ὠχροτέρους ἀκόμη δεικνύει τὸ φῶς τῆς λυχνίας,
 Πέμπον ἀκτῖνας ἐπάνω προσώπων μορφήν οὐραϊάν·
 Ἔτι τρυόντων, ἂν κι' εἶχεν ὁ Χάρων τὴν ἄχαριν ὄψιν
 Χύσει, καὶ ῥόδα μαράνει τὸ πρὶν ὡς τὸ ἐκ ἀνθούοντα.
 Πῆλιν θραύουν ἀγγεῖα τὰ σάρακα' ἐνέχρητα, κρότον

Ὅπως ἀκούοντες φεύγουν οἱ δαίμονες, ὅσοι τριγύρω
 Τρέχουν ζητοῦντες ψυχὰς πρὸς τὴν κόλασιν βίᾳ νὰ σύρουν.
 Ἀλλὰ δὲ θέτουσι μ' ὕδωρ, διττοὺς προσαρμόζοντες ἄρτους,
 Ἴν' ἀπομένουν τοῦ οἴκου ἐντός· καὶ κανδήλιον δ' ἄμα
 Ἀσβεστον ἔχον τὸ φέγγος, μὴ τύχη καὶ στρέψουν ὀπίσω
 Πάλιν αἱ δύο ψυχαί, καὶ τὸν τόπον προσβλέψουν ἐκεῖνον
 Ἐρημον, ἄνευ τροφῆς κι' ἄνευ πόσεως, κι' εἶπουν μὲ πόνον·
 «Φεῦ! ἐπελάθοντο τόσον ταχέως ἡμῶν, καὶ κάρμιν
 Μέριμναν πλέον δὲν ἔχουν ὁπόσων ἀνάγκη μᾶς θλίβει!»
 Οὕτω καὶ σήμερον ἔτι φρονοῦν ὅτι κάτω τοῦ τάφου
 Τρώγουν θανόντες καὶ πίνουν· ὡς πάλαι μὲ μέλι καὶ οἶνον
 Μνήματος ἔδρεχον πέτρῃν ἢ κι' ἔθετον εἶδος πλακοῦντος,
 Ἴν' ἀπολαύσῃ νεκρὸς θυμηδίαν τῶν ζώντων. Τοσοῦτον
 Ἔχει ριζώσῃ βαθέως ἐντός τῆς καρδίας ἡ δόξα,
 Ὅτι κι' ὁ θάνατος ἔτι αὐτὸς παντελῶς ν' ἀφανίσῃ
 Τοῦτον τὸν πρόσκαιρον βίον ἡμῶν δὲν ἰσχύει. Τὰ πάντα
 Οὕτω θνητοὶ δυστυχεῖς ἀγνοοῦντες ἐν σκότει πλανῶνται!
 Κι' ὅ,τι προαίσθησις τίς ἀμυδρά κι' ἐσφαλμένη πολλάκις
 Λέγῃ ὡς ὄνειρον, πάντες πιστεύουν καὶ ἄκοντες τρέχουν
 Ὅπου τῆς Μοίρας τὸ νῆμα πρὸς βίου λαβύρινθον ἄγει.

Πέμπει δ' ἐν τούτοις παντοῦ τοὺς ἀγγέλους ἐκείνους ἡ Φήμη,
 Οἵτινες ἄμισθοι τρέχουν μὲνύοντες ὅ,τι συμβαίνει·
 Οὔτε τοῦ Κροίσου χρυσὸν ἂν ἐσκόρπιζες, ἤθελες εὔρει
 Ἄλλους τοσοῦτον προθύμους τὸ πᾶν νὰ σαλπίζουσιν ὁμοίως.
 Λόγους πολλοὺς δ' ἀγροτῶν στεναζόντων τσιούτους ἀκούεις·
 «Τρεῖς διεπάλαιε' ἡμέρας τὸν Χάρωνα, τρεῖς δὲ τὸ χῶμα
 Ἐλαβεν οὗτος δεινῶς νικηθεὶς· πλὴν τὴν τρίτην ἡμέραν
 Ἐπесе τέλος κι' ὁ ἥρως. Νεκρὸν δ' ἂν τὸν ἴδῃς, εἰσέτι
 Ὅτι θ' ἀνοῖξῃ τὰ χεῖλη νομίζεις, καὶ πάλιν ζωσμένος
 Εἶφος θ' ἀνάψῃ πυρὰν τοῦ πολέμου· διόλου δὲν ἔχει
 Βλάβη μορφήν ἀνδρικὴν καὶ τὴν ἐκφρασιν θάνατος κρύος».
 Ἐλεγον, κι' ἅμα βραχὺς τουρκεῖων καὶ ἀπαυστος κρότος,
 Πένθος ὁποῖον τῆς Κρήτης τὴν γῆν κυριεῖ, μὴνύει.

Πάντοθεν δ' ἔρχεται πλῆθος πολὺ ἐπὶ τρίβων ὁρέων,
 "Ἴνα κηδεύσουν ὁμοῦ μὲ τοὺς Λάκκους τὸν πρῶτον ὀπλίτην"
 Ἀπαντες δ' ἔχουν τὴν ὄψιν δεινῶς σκυθρωπὴν, καὶ πλησίον
 Βκίνουσιν, ὅπου τῶν Δράκων ὁ οἶκος ἀντίκτυπον διδὲι
 Γόων πολλῶν γυναικῶν, τερπομένων εἰς ἄχαρι ἔργον,
 "Ἴνα νεκροὺς ἄλλοτρίους θρηνοῦν δι' ἀσμάτων πενθίμων.
 Ἔχουν δὲ μνήμην τανῶν τῶν ἰδίων παθῶν ἐν τῷ βίῳ,
 "Ὅτε μισθὸς πρὸς τοῖς ἄλλοις τοῦ λάρυγγος μὺς ἐπιτείνει.

Κι' ὅμως πολὺ διαφέρει τὴν ὄραν αὐτὴν ὁ βιβρώσκων
 Πόνος καρδίας θηλέων ἐμμίσθων. Καθ' ὅσον δὲ μᾶλλον
 Κλαίουσι, μᾶλλον νοοῦσιν, ὁποῖαν ζημίαν ἢ νῆσος
 Ἐπαθε· καὶ τις αὐτῶν ἀναρρήξασα θρῆνον μαινάδος,
 «Αἶ· τίς θὰ σώζῃ,» φωνάζει «τοὺς παῖδας ἡμῶν εἰς τὰς μάχας;
 Λῦθις ἐγέρθητι, Δράκε· ἐγέρθητι, λάβε τὸ ξίφος·
 Τρέξε νὰ φύγουν ταχεῖς οἱ πολέμιοι. Φεῦ! δὲν ἀκούει.»
 Μέγας λοιπὸν κωκυτὸς ἀπὸ τοῦδε μὲ λύσσαν ἀρχίζει·
 Αἶρουσι δ' ὄνυχας· σχίζον ἀβρός παρειάς, καὶ τὸ αἶμα
 Ῥέει τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐρυθραῖνον, ρυπαῖνον δ' ἐσθλῆτας,
 Ὃς λαμπροτάτας φοροῦν ὡς ἐν γάμου πομπῇ μετὰ βίας
 Σύρουσι κάτω καὶ τίλλουν βραδέως τὴν μέχρι γονάτων
 Πίπτουσιν κόμην ξανθὴν. Ἀδιόλειπτα δοῦπον ἀκούεις
 Ἄνω τοῦ στήθους πιπτόντων τῶν γρόνθων, μ' ἰσχὺν δὲ κτυπούντων·
 Ἐπειτα δ' ἄπασ' ἐντείνουν εἰς μίαν ὦδὴν τὰς φωνὰς τῶν·
 «Φρίκην αἰσθάνθητι, Γῆ, ἀφοῦ μέλλεις νὰ κρύψῃς ἐντός σου
 Γίγαντος τέκνον· καὶ σεῖς, μαῦροί σκόληκες, ὅσοι τροφὴν σας
 Ἔχετε σάρκας νεκρῶν, ὀλολύξατε· δεῖπνον, ὁποῖον
 Ἐτι δὲν ἔχετε φάγει, ὁ Χάρων ἠτοίμασε τώρα.
 Γεύθητε μὺς παιδιὰν τὰ βαρέα νομίζοντας ὄπλα·
 Γεύθητε νεῦρα καρδίας μεγάλους παλμοὺς πηλλομένης·
 Βαίνει τὸν δρόμον τοῦ Ἄδου νυμφίος τῶν Λάκκων καὶ νύμφη,
 Πᾶσα δ' ἡ Κρήτη πικρὸν ἐορτάζει τὴν σήμερον γάμον.
 Φεῦ! ἀετὲ ποῦ πετᾷς; τοῦρανοῦ τί ζητεῖς τὰς ἐκτάσεις;
 Ἀκουσε! φίλοι σὲ κράζουσιν ἐγέρθητι! στρατοὶ πολέμου

Πέριξ συρίττουν· ἰδοὺ κεραυνοὶ καταθραύουν τοὺς βράχους.
 "ὦ, πῶς τοῦ κόσμου τὰ πάντα ψευδῆ καὶ ἀβέβαια τρέχουν!
 Βράχος ἀκούεις καὶ σὺ τοὺς ἐταίρους καὶ ἀσπλαγχνος πέτρα·
 Βλέμμα δὲν παίζει γλυκὺ, καὶ βαθύτατον ὕπνον ὑπνῶττουν
 Πέλειαι δῦω, προτοῦ φιλοπαίγμονος Κύπριδος λάτρεις.»

Κλαίουσai δ' αὖθις τὴν κόρην, ὥδῃν ἀνακρούουν τιαύτην·
 "Ἐχοντες πόθον τρεῖς νέοι νὰ ἴδουν τὸ κράτος τοῦ Ἄδου,
 Κλέπτουν τὰς κλειδας αὐτοῦ καὶ τὴν μαύρην του θύραν ἀνοίγουν·
 Πλὴν δὲν τοῖς ἦρεσ' ὁ τόπος ἐκεῖνος ὁ μαύρος, καὶ πάλιν
 Φεύγουν ταχέως πρὸς τᾶνω, τὸ φῶς τοῦ ἡλίου νὰ ἴδουν.
 Νύμφη δ' ὥραία καὶ ὁμοῦ νεανίας αὐτοὺς ἰκετεύουν·
 «"Ἀγαστε, ξένοι, καὶ ἡμῶς πρὸς τὸ φῶς τῆς ἡμέρας· τὸ σκότος
 εἶναι πολὺ ὀχληρὸν εἰς τοὺς νέους καὶ ἀκμαίους θανόντας.» »
 Τότε πλὴν εἶπον οἱ ζῶντες· «"πολὺ τὰ φορέματα ταῦτα,
 "Ὅσα φορεῖτε λαμπρὰ, συνηχοῦσι, καὶ θέλει νοήσει
 Τοῦτο τοῦ Ἄδου ὁ φύλαξ.» » Ἐν θλίψει λοιπὸν διαμένουν
 Νῦν οἱ νυμφιοί, καὶ γάμου παστάδα τὰ χρώματα ἔχουν.
 Ναί, σὺ τῆς Κρήτης ἡ νύμφη, πῶς ἔκαμες πάγον καρδίαν,
 "Ἦτις τὸ πρὶν εἰς παλμοὺς ἐθερμαίνειτ' ἐγγιζούσα χεῖρα
 Πόθον ὁμοίως σφοδρὸν ἐκ ψυχῆς φλογερᾶς ἐκδηλοῦσαν ;
 Πῶς δὲν ἐγείρεσαι χεῖλη ν' ἀνοίξης, ἐκπράσσεις νὰ εἴπῃς,
 "Ὅρκους γλυκεῖς, οὓς πιστῶς ἐξεπλήρωσας ; Ἡρώας δῦω
 Θάπτομεν. (Φεῦ, ποῖον ἄλγος δυστήνους μητέρας πιέζει!),
 "Ἐνα δεινὸν εἰς τὰς μάχας, τῆς Κρήτης Δαυίδ, καὶ ἡρώϊδα
 Πίστεις, καὶ τοὶ δειλὴν εἰς τὰ ὄρη ὡς ἔλαφος θῆλυς,
 "Ἦτις διψῶσα σφοδρῶς, κυνηγοὺς δὲν φοβεῖται ν' ἀνέλθῃ
 "Υδωρ εἰς βρύσιν νὰ πίῃ. Ἐξύπνησ', ἐξύπνησε, νύμφη·
 Τόσων ἀνθέων ὁσμὴ, τῆς ἀγάπης συμβόλων ὥραϊων,
 "Ὅπως ἐγείρουν τὰ νεῦρα δὲν ἔχουν τὴν δύναμιν ; Χαῖρε,
 Χαῖρε καὶ ἐν Ἄδου ! Ὁ Δράκος νυμφίος σου εἶναι· κάμνῃα
 "Ἀλλη δὲν ἔπρεπ' αὐτὸν, καλυφθεῖσα μὲ πέπλον τοῦ γάμου,
 "Ἀνδρὰ γλυκὺν νὰ καλέσῃ· δικαίωμα μόνον δ' ἐκείνη
 Εἶχε τὴν λέξιν αὐτὴν νὰ φωνήσῃ μεθ' ὕμνου θρησκείας,

Ἦτις τοσαύτην ἀνδρείαν ἐπέδειξεν, ὥστε κι' ὁ Χάρων,
 Ὅρμα προφαίνων φρικτὸν, δὲν ἐτρόμαξε νέαν θρεμμένην,
 Ὅπως θωπείας πολλῆς ἀπολαύουσα τρέφεται κόρη
 Μόνη παρήγορος οὔσα κι' ἐλπίς τῶν γερόντων γονέων.
 Ἦλθε δ' εἰς ὄρη νὰ σφίξῃ τὸ ὕστατον χεῖρα τοῦ φίλου.
 Οὕτως ἐθρήνουν· κι' ὁ Ζέρβας δὲν θέλει μὲ λόγους νὰ εἴπῃ,
 Ὅσα βρύνουν ἐντός· πλὴν ἐπνίγ' εἰς πλημύραν τῆς λύπης,
 Κι' ἔμενεν ἄλλοτε τῶμα σπηλῶνων, καὶ ἄλλοτε πάλιν
 Βρύσειας μέγας κρουῖας, ἐν χειμῶνι πολὺς καταρρέων.
 Οὕτω δ' ἐβόησ' ἐν τούτοις ὁ Δράκος ὁ γέρον, εἰς πάντας
 Οἶκτον ἐγείρας πολὺν, ὡς ναυάγιον πλοίου μεγάλου,
 Οὕτως μόνον ἢ τρόπις εἰς βράχον ἐκρίπτεται, πάντα
 Τάλλα δ' ἐχάθησαν, ναῦται, φορτίον καὶ κοῦφαι σανίδες.
 «Ποῦ μὲ κατέλιπες, τέκνον, ἐν μέσῳ χειμῶνος δραπέτης;
 Πῶς δὲν ἐπρόσμενες κἄν ἡ τοῦ ἔαρος ὥρα νὰ φθάσῃ;
 Τίς θὰ λαλῇ πρὸς ἐμὲ νὰ κουφίξῃ τοῦ γήρως τὸ βάρος;
 Τίς θὰ προσφέρῃ τανῶν τὰς ἀρχαίας παλάμας προθύμως,
 Ἵνα μοὶ δώσῃ πᾶν ὅ,τι ζητήσουν τάνισχυρα ἔτη;
 Τίς θὰ μοῦ κλείσῃ τὸ ὄμμα, λαμπρῶς τὸν νεκρὸν ἐκκηδεύων,
 Ὅταν ὁ Χάρων προσέλθῃ νὰ λύσῃ τὸ δύσκαμπτον γόνυ;
 Φεῦ! πῶς ἀπέμειν' ὁ τάλας κυπάριστος μόνη ἐπάνω
 Βράχων ἀκάρπων, ἣν δαίρουν ἀέννα λαίλαπες κι' ὄμβροι!»
 Ἔλεγεν οὕτως ἐκχύνων τὸ ἄλγος ὁ γέρον, ὁπότεν
 Ἔβηλε νέος φωνὴν ζωηράν ἐκ τοῦ πλήθους τοῦ περὶ·
 «Μὴ σὲ πιέζῃ τοσοῦτον, ὦ ἄμοιρε πάτερ, ὁ πόνος;
 Ὅστε τὸ στόμα νὰ χύνῃ τὴν Κρήτην ὑβρίζοντας λόγους.
 Τίς θέλει τάχα ποτὲ λησμονῆσαι τὸ πόσον ὀφείλει
 Σύμπας ἡ νῆσος εἰς παῖδ' ὀρκανοῦ κι' ἀδυνάτου πρεσβύτου;
 Ἔχασες ἕνα υἱόν· πλὴν μυρίου κατέλιπες ἄλλους,
 Πρῶτον τὸν Ζέρβαν, καὶ πάντας ἡμᾶς ἀκολουθῶς, οἱ χεῖρα
 Θέλομεν πάντοτε τείνει, ὀρθοῦντες κλονίζοντα πόδα.
 Ἄν δὲ τὸ γένος σου ὅτι ῥημώθη πενθεῖς, ἐνθυμήσου
 Μέχρι πυλῶν οὐρανίων ἡ δόξα σου ὅτι ἀνέβη.
 Οὔτε ποτὲ θ' ἀφανίσῃ τοῦ γένους τὸ ὄνομα ὁ χρόνος.»

Εἶπε· πλὴν μάτην· ὁ πόνος τοῦ γέροντος, πῦρ ὑποβόσκει,
 "Οπερ εὐφλόγιστον ὕλην ἐντὸς ἀποθήκης μεγάλης
 Εὖρε· κι' ἀντλῖαι πολλαὶ, ἀναρρίπτουσαι ἄφρονον ὕδωρ,
 Ἐχουσι δύνανιν, ἵνα δαμάσουν ἐπάνω τὰς φλόγας,
 Κάτω πλὴν μένει ἀκόμῃ πυρὰ ἐνεργοῦσα λαθραίως.

Οὕτως οἱ πάντες ἐθρήνουν τὸν πρῶτον τῆς Κρήτης ὀπλίτην,
 "Οτε προέβη γυνὴ ἐνδυμένη μὲ ῥάκη παντοῖα,
 Ἐχουσα πλὴν τῇ ξανθῇ αὐτῆς κόμῃν μὲ ἄνθη στεμμένην.
 Βρέφος δ' ἐκράτει 'ς τὰς χεῖρας κι' ἔλθουσα ἐγγὺς τῶν φερέτρων,
 Ἀσβεστον γέλωτα βάλλει· καὶ μ' εὖθυμον ἄδουσα τρόπον
 Ἄμα τοὺς πόδας ἀτάκτως κινεῖ, ὀρχουμένη ἀρρήθμως.
 Ἄλλοτε πάλιν τὸ τέκνον αὐτῆς δυνατὰ περισφίγγει,
 Αἶρει αὐτὸ ὑψηλὰ καὶ τὸ βλέπει καρφόνουσα τῶμα·
 Κι' ἄλλοτε θέτει αὐτὸ κατὰ γῆς καὶ πηδᾷ πρὸς τὸν Δράκον
 Λόγους ἀνάρθρους φωνοῦσα, ὡς θέλουσα κάτι νὰ εἴπῃ,
 "Οπερ ν' ἀγγείλῃ 'ς τὸν Ἄδην ὁ ἦρως ἐκ μέρους ἐκείνης.
 Οἶκτος κατέλαβε πάντας, παράρρονα βλέποντας νέαν·
 Μᾶλλον δ' ὁ γέλως αὐτῆς ἐπαυξάνει τὴν ἄσφατον λύπην·
 Οὕτω δὲ γέρων στενάξας ἐκ βάθους, τὸ πάθος ἐκείνης
 Λέγει, καὶ πάντων τὸ ὄμμα πλημμύρας δακρύων πληροῦται·
 «Φεῦ! πῶς τὸν τόπον ἡμῶν εὖρε πᾶσα σκληρὰ δυστυχία!
 Αὐτ' ἡ ἀθλία θυγάτηρ ὑπῆρχ' εὐπατρίδου πλουσίου,
 Σύζυγον δ' εἶχεν ἀνδρεῖον, τὸν Κούβον, ἐκ γένους μεγάλου.
 "Ωικουν δ' αἱ· κόμην τινὰ τῆς Κισσάμου ἐπ' ὄρους, ὁπότε
 Ἦλθεν ἡ εἰδησις ὅτι ἀγὼν ἐπεγείρεται μέγας.
 Ἐλαβε τότε τὸ ὄπλον αὐτοῦ ὁ ἀνὴρ, καὶ τοιαῦτα
 Εἶπ' εἰς τὴν σύζυγον· «ὅταν ἡ φήμῃ σιγήσῃ, καὶ πλέον
 Φίλοι ἐρχόμενοι προᾶξιν γενναίαν ἐμοῦ δὲν ἀγγέλλουν,
 Σπεῦσε νὰ μ' εὗρῃς· ὁμοῦ θ' ἀποθάνωμεν, ὅπως καὶ ζῶμεν,
 Πίστεως πλήρεις.» Ἀφοῦ τὸ λοιπὸν εἶπε ταῦτα, τὸ ξίφος
 Ζώννεται, κι' ὅπου πολέμου καπνὸς, τρέχει πρῶτος ὀπλίτης·
 Κι' ἦτο· τὸ ὄνομ' αὐτοῦ πανταχοῦ ἀκουστὸν· πλὴν ἡμέραι
 Ἦλθον, καθ' ἃς παντελῶς ἐσιγήθη τοῦ Κούβου ἡ φήμη·

Τότε τὸ μαῦρον αὐτῆς πεπρωμένον ἐνόησ' ἡ κόρη·
 Αἶρει τὸ βρέφος αὐτῆς ἐπ' ἀγκάλης, καὶ τᾶλλο της τέκνον,
 Ἦδη μειράκιον ὃν ἠϋξημένον, ἐκτείνει τὴν χεῖρα,
 Κι' ἔλκει αὐτὸ πανταχοῦ δακρυσμένον καὶ λέγον ἀπαύστως·
 «Θέλομεν, μητέρα, εὐρεῖ τὸν πατέρα;» — «Ναί, τέκνον» ἀπήντα,
 Πνίγους' ἐντὸς τῆς καρδίας τὸ ἄλγος ἡ μήτηρ, καὶ τέλος
 Εὖρον αὐτὸν μεθ' ἡμέρας εἰς σπήλαιον, ἐνθα παιδίον
 Πρόχειρον κλίνην ἐκ χόρτων ἀγρίων τῷ εἶχε ποιήσει.
 Εἶχε δ' ὁ τάλας πληγὴν εἰς τὴν κνήμην τὴν μίαν, καὶ δίψα
 Ἐφλεγε στόμα ξηρὸν καθὼς χῶμα ἐν ὥρᾳ τοῦ θερούς,
 Ὅταν ὁ Φοῖβος τινάσσει τὰ μάλιστα φλέγοντα βέλη.
 Βότανα φέρ' ἡ γυνή, τῆς πληγῆς νὰ πραύνη τοὺς πόνους·
 Ἰδὼρ τῷ δίδει μιγνῦσα ζωμὸν λεμονίου, καὶ ἥδη
 Κάπως ὁ ἥρως μικρὸν ἀνελάμβαν', ὁπότε μεγάλην
 Αἶφνης ἀκούουν φωνήν· «μακρὰν φύγετε· φθάνουν οἱ Φράγχοι.»
 Τότε τὸ δύστηνον ζεῦγος ὥς δύναται σπεύδει νὰ φύγη,
 Μὴ τὸ σπαράξῃ θηρίου παντὸς στρατιά σκληροτέρα,
 Ὅταν ἐμπρὸς τῶν βημάτων αὐτῶν χάνδαζ ἔτυχε μέγας.
 Τί θέλει πράττει; κατόπιν εὐθὺς θὰ προσθίσουν οἱ Φράγχοι.
 Νέαν ἐν τούτοις ἰσχὺν εἰς τὰ μέλη ὁ κίνδυνος δίδει·
 Φέρει δὲ πρῶτον τὸ βρέφος αὐτῆς ἀντικρὺ, καὶ ἀμέσως
 Μέλλει τὸν ἄνδρα καὶ τᾶλλο της τέκνον ἐκείσε ν' ἀγάγῃ,
 Ὅταν αἱ λόγχοι τρυποῦν ἀμφοτέρους τοὺς ὀπισθεν ὄντας.
 Ποία δὲ σύζυγος, ἂν μὲ τὸ ὄμμα της ἔβλεπ' ἐκεῖνο,
 Ὅπερ τὴν ὥραν αὐτὴν εἰς τὸν Κούβον ἡ τάλαινα εἶδε,
 Πάραυτα δὲν θὰ ἐννόει τὸν νοῦν νὰ σαλεύσῃ; Τοιοῦτον
 Ἐπαθε τότε λοιπὸν καὶ ἡ δύστηνος αὐτὴ, καὶ ὅπου
 Ἰδῇ νεκρὸν προσγελαῖ, καὶ κρυφίως πολλὰ παραγγέλλει,
 Ἴνα μὴνύσουν εἰς Ἀθῆν, ὁπότεν τὸν ἄνδρα της ἴδουν,
 Ὅσοι μὲ τῷμμα κλειστὸν καταβαίνουν τὸν ἄχαριν δρόμον.»

Πάντοθεν ἦλθον ἐν τούτοις τῆς Κρήτης οἱ ἄνδρες, καὶ μέλλουσι
 Πένθιμον ἦθος σηροῦντες, νεκρὸν νὰ κηδεύσουν. Τοσοῦτος
 Τότε δ' αὐθόρμητος ἦλθε λαὸς, νὰ προπέμψῃ ἔς τὸν τάφον

Ἦρωα, τίτλον οὐδένα κενὸν κεκτημένον, ὅπόσον
 Μόλις ἀθροίζει κηδεῖα μεγάλη λαμπροῦ βασιλέως,
 Ἐνθα προσέρχονται μᾶλλον πομπὴν νὰ θαυμάσουν ὠραίαν,
 Ἡ νὰ δηλώσουν ἀγάπην ἐντὸς κρυπτομένην τοῦ στήθους.
 Τρεῖς περιβάλλονται τότε στολὰς ἐπισκόπων πρεσβῦται,
 Τρέφοντες γένειον ἄχρι τοῦ στήθους λευκόν, κι' ἱερῶν
 Βαίνει τριάκοντ' ὀπίσω ἀπλῇ καὶ σεμνῇ συνοδίᾳ.
 Τέσσαρες δ' ἦρωες μέλλουν ν' ἀπάρουν τὸ φέρετρον, ὅτε
 Βάλλουν φωνὴν αἱ γυναῖκες· «ὁ γάμος ἀνάγκη νὰ γένη
 Τέλειος· ἄγετ' ἐγγὺς τοῦ νυμφίου τὴν τάλαιναν νύμφην»
 Κρύψατε δ' ἅμα ἔς τὸ χῶμα πλησίον τὸ φίλτατον ζεῦγος,
 Ὅ τοῦ θανάτου ἡ φρίκη δὲν εἶχεν ἰσχὺν νὰ χωρίσῃ.» —
 «Δίκαιον ἔχετε,» τότε Λακκλώτης ἀπήντησε· «πρέπει
 Πίστιν τῶ ὄντι τοιαύτην ν' ἀμείψῃ κηδεῖα ὁμοία»
 Πλὴν ἐπιτρέπεται τάχα; καὶ ἄδειαν δίδει ὁ κληρὸς;
 Πήγαινε, Πάλλα, ταχέως κι' ἐρώτησ' ἐπίσκοπον. Σπεύδει
 Τότε δ' ὁ Πάλλας γοργὸς ταχυδρόμος, καὶ λέγει τοιαῦτα,
 Λίαν θερμῶς ἀγορεύων ἐξ οἴκου πρὸς ἄμοιρον κόρην,
 Ἐχων δ' ὡς κέντρον πρὸς τοῦτο καρδίας παλμούς παρελθόντας·
 «Δότε τὴν ἄδειαν, ὅπως ὁμοίως κηδεύσωμεν νέαν,
 Ἦτις ἀπέθανε τόσο πιστῇ πρὸς τὸν Δράκον, ὅπόσον
 Ἐχει σπανίως ὁ κόσμος νὰ δεῖξῃ μητρὸς Ἑλληνίδος
 Ἦτον ἡ τάλαινα κόρη, κι' ὡσαύτως σταυρὸν προσεκύνει»·
 Οὕτω δ' ἐκτείνων σεπτὴν δεξιάν ὁ ἐπίσκοπος λέγει·
 «Ἐχομεν οἴκου Θεὸν οἱ ὀρθόδοξοι, ὄχι κακίας,
 Ἦτις ἐκδίκησιν τρέχει ζητοῦσα· κι' ἐκείνην ἐπίσης
 Θάψατε.» Τρέχουσι τότε λοιπὸν κι' ἄλλοι τέσσαρες, κι' αἶρουν
 Κοῦφον φορτίον ὡς ὄρνις, ὁπόταν τροφήν δὲν εὕρισκῃ.

Τάξιν ἐν τούτοις τοιαύτην πομπὴ τῶν νεκρῶν ἔχει λάβει·
 Ἐμπροσθεν βαίνουνσι παῖδες, καλὰ θοὺς εἰς χεῖρας κρατοῦντες,
 Ἐνθα τεμάχια εἶναι τυροῦ κι' ἐκλεκτοὶ διπυρῖται·
 Κι' ἄλλοι πλησίον αὐτῶν εἰς ἀγγεῖα κομίζουσιν οἶνον,
 Ὅστις σπονδὴν τῶν νεκρῶν εἰς καίρους παλαιοὺς ἐνθυμίζει,

Ἦν ἡ ἀγία Θρησκεία ἡμῶν ν' ἀφανίσῃ δὲν θέλει,
 "Ἴνα θεῖται τῶν ξένων τὸ δύσπιστον ὄμμα, ὅποσον
 Εἴμεθα γνήσιοι γόνιοι τὴν σήμερον ἔτι ἐκεῖνων,
 Ὡν ἡ λυχνία φωτίζει τανῦν τοὺς λαοὺς τῆς Εὐρώπης"
 (Ταύτην τὸ ἔθνος ἡμῶν μακαρίαν καλεῖ τῶν θανόντων).
 Ἐρχετ' ὁ ἵππος κατόπιν ἰσχνός, τεθλιμμένος καὶ σύννου,
 Δύο ἡμέρας τροφήν μὴ θελήσας νὰ λάβῃ διόλου,
 Πλήττων δ' ἀπαύστως τὴν γῆν δυνατὰ μὲ τοὺς ἔμπροσθεν πόδας·
 Ἦδ' ἡ μαύρη ὀθόνη τὰ νῶτα καλύπτει, τὰ πρόων
 Φέροντ' ἀγέρωχα μέγαν τῆς Κρήτης ὀπλίτην· ἡ χαίτη
 Κάτω πεσμένη σχεδὸν πρὸς τὸ μέλαν ἐφάπτεται χῶμα,
 "Ὅπερ φυσοῦν μὲ μανίαν μυκτῆρες εὐρεῖς· κι' ὑπὸ στόνους
 Λῖρονται πνεύμονες, μόλις κινοῦντες πλευρὰς γιγαντεύουσ,
 Εἴτα δὲ σύμπαν τὸ πλῆθος σιγῶν τοὺς θανόντας προπέμπει.
 Κι' ἦδη βαδίζουσ' ἐν ὕμνοις πενθίμοις τὴν πλάνην τοῦ κόσμου
 Ὑάλλουσι ψάλλται· σεμνοὶ δ' ἱερεῖς πρὸς τὸν Ὑψιστον τείνου
 Τῶμα, καὶ λέγουσιν εὐχὰς εἰς ψυχῆς σωτηρίαν· κι' οἱ ἄνδρες,
 Δύο ποιήσαντες τάξεις μακρὰς ἐκατέρωθεν, τῶπλον
 Στρέφουσιν κάτω, τὴν γῆν ὡς νὰ θέλουν μ' αὐτὸ νὰ τρυπήσουν,
 "Ἦτις σκληρῶς πρὸς τὸ σπλάγχχνον αὐτῆς ἐπισύρει ἐκείνον,
 "Ὅστις ὑπῆρξε λατρείας εἰκὼν εἰς τὴν Κρήτην, ὅτ' εἶπεν.
 Γόοι σκληροὶ γυναικῶν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Δράκου σπαράττου
 Πᾶσαν καρδίαν δεινῶν ὑποστᾶσαν ὁμοίῳ τὰ πάθη,
 Οἷα σπανίως ἐλλείπουν· καθότι τίς εἶναι ἐκεῖνος,
 "Ὅστις δὲν εἶδε θανόντ' ἀδελφόν ἢ γονέα ἢ τέκνον;
 Τίς τὸ ποτὸν τῆς ζωῆς ἀμύγες διεγαυῆθη πικρίας,
 Ἦν ἀλγεινὴν ὑπὲρ πάντων ὁ θάνατος δίδ' εἰς τοὺς ζῶντας;

Κρότοι δ' ἐν τούτοις βραδεῖς τουφεκίων μακρῶν, καὶ κωδῶνων
 Κρούσις πενθούντων, νεκρῶν ἐκφορὰν μετὰ λύπης ἀγγέλλουν,
 "Ὅτε φωνὴν δυνατὴν ἀπὸ λόφου μακρόθεν ἀκούουσιν"
 «Στήτε! καὶ ἄλλον οἱ Λάκκοι νεκρὸν προσφιλῆ θέλουν θάψαι.»
 Πάντας δὲ τάκουσμα ἑκεῖνο παράττει, καὶ μένουσιν ὡς λίθοι,
 Φρίκην καὶ πάγον δεινὸν εἰς τὰ μέλη αὐτῶν αἰσθανθέντες,

Μήπως καὶ ἄλλον κομίζουσιν σφαγέντ' ἀρχηγὸν οἱ ἐκείθεν;
 Δίκαιον δ' εἶχον τῷ ὄντι· (ἐγκάρδιος φόβος σπανίως
 Ψεύδῃ μαντεύετ') εἰς ὥραν ὀλίγην κατόπιν προβαίνουν
 Κρήτες ὀπλῖται κρατοῦντες εἰς χεῖρας ἀγκάλισμα κρῦον·
 Ἐνα νεκρὸν κεφαλῆς ἐλλιπῆ, κυλισμένον δ' εἰς κόνιν,
 Μ' αἶμα βρεγμένον πολὺ εἰς τὰ κάτωχρα μέλη του, ὥστε
 Ἦτον ἀδύνατον, ὅπως αὐτὸν ἐννοήσουν τίς ἦτον·
 Οὕτω δὲ τότε Λακκλιώτης τὸ πτώμα κρατῶν ἐξηγήθη·
 «Φρίκης ἡμέρα θαμβῆν τοῦ ἡλίου ἅς δειξῇ τὴν λάμψιν·
 φέρομεν, φίλοι, ἐδῶ τοῦ Μαρίνου τὸ πτώμα, τοῦ Φράγκου,
 Ὅστις ἐν μέσῳ τοσαύτης κακίας ὡς ῥόδον ὑπῆρξεν,
 Ὅπερ συμπνίγει, πρὶν ἔτι ἀνοίξῃ, πληθὺς ἀκανθίων.
 Φεῦ! τί στιγμήν τρομερά! ὡς πεντήκοντ' ἐχθροὶ προσεπάθουν
 Ζῶντα νὰ λάβουν αὐτόν· βοηθοὶ δ' ἐπροφθάσαμεν δέκα,
 Μόλις νῆσαντες τοῦτο, καὶ μάχῃ φρικτῇ συγκροτεῖται.
 Πλὴν ἡ πληθὺς τῶν ἐχθρῶν ἐματαίωσε πᾶσαν ἀνδρείαν·
 Κόπτουν δ' οἱ ἄτιμοι φεῦ! τὸν λαιμὸν, καὶ δειλοὶ δραπετεύουν,
 Ἴνα χρυσίον, αἰσχροὺς ἀμοιβῆν τοῦ κρανίου, κομίσουν.
 Ἴδετε! μόνον τανῦν τὸν κορμὸν ὑπὸ θλίψεως νέφος
 φέρομεν· Φράγκος δὲν εἶναι· μικρὸν πρὶν εἰς Ἀθῆν κατέλθῃ,
 Εἶχε τὸ δόγμα ἡμῶν ἀσπασθῆ, καὶ τριάκοντα ξένους
 Ἐφαγε στέλλων πυρὸς ὀξυτάτας βολάς. Τοῦ δὲ Δράκου
 Τίς τὴν καρδίαν, ὅτ' ἐζῆ, τοσοῦτον ἐδέσμευσεν, ὅσον
 Οὗτος κι' ὁ Ζέρβας; Πλὴν τίς; τί θεώμεθα; κι' ἄλλον ἀκόμη
 Ἐχετ' ἐνταῦθα νεκρὸν; ποῖα εἶναι; εἰπέτε· ὦ πόνος!»
 Εἶπον, κι' ἀπήντησαν οὕτως οἱ περὶ τῶν δύο φερέτρων·
 «Τάλανες φίλοι! τί τάχα πικρότερον ἀνθρώποι ἄλλοι
 Ἐπιὸν πόμα; ἐδῶ τὴν μνηστὴν θεωρεῖτε τοῦ Δράκου,
 Ἦν ἀδελφὴν παμφιλτάτην ὁ νέος Μαρίνος ἐκάλει.»
 Εἶπον· κατόπιν δ' εἰς ἄλλος Λακκλιώτης φιλόσοφον μᾶλλον
 Ἐχων ψυχὴν, ἣ καρδίαν παλμοὺς τρυφεροὺς παλλομένην,
 Ὑψωσεν ἄνω παλάμας, κι' ἐφώνησεν ἐνθους τοιαῦτα·
 «Δόξα τῷ πάντων δικαίῳ Κριτῇ! τιμωρίαν τοιαύτην,
 Οἶαν οὐδεὶς τῶν θνητῶν τρομερὰν εἰς αἰῶνας προτέρους,

Ἐλαβ' ὁ θέλων ἀτίμως ἀπάσης τῆς Κρήτης τὸ αἷμα,
 Τίγρεις διψῶν διψῶν, νὰ βοήσῃ, καὶ πνίξῃ τὸν Δράκον,
 Ὅπως κατόπιν καὶ πᾶσαν τὴν νῆσον ὁμοίως συμπνίξῃ.
 Εἶναι, τὸ βλέπομεν φῶς φανερόν, ὀφθαλμὸς ὁ τῆς Δίκης,
 Πάντ' ἐφορῶν, τιμωρῶν τοὺς ἐν δοῇ καὶ θρόνοις κακούργους*
 Μάχαιραι δὺα σπυράττουν ἐνόχου πατρὸς τὴν καρδίαν.
 Γόος δεινὸς ἀληθῶς εἰς τὴν Κρήτην ἐπῆλθε· πλὴν ἶδε!
 Ἑμπηζ' ὀδόντας κι' ὁ Τάσκας, καὶ πίνει ὡς θῆρ μανιῶδες
 Ἴδιον αἷμ' ὀρραγὸς δ' ἀπομείνας εἰς σκότος πλανᾶται,
 Τέκνον μὴ ἔχων νὰ κλείσῃ τὸ ὄμμα, ὁπότεν τὸ γῆρας
 Τάχιστα σύρῃ πρὸς τάφον περίλυπον παιδίων σφαγέα,
 Ὅν καὶ ἡ γῆ θέλει βεβαίως μακρὰν ἐκ τοῦ τάφου,
 Φάσμα διώκουσα τρόμον πολὺν προξενοῦν εἰς ὁδίτας.» —
 Εἶπε, κι' ὁ Μάνδαξ πατὴρ ἀπολέσας ὁ ἴδιος τέκνον,
 Μᾶλλον τῶν ἄλλων νοῶν τοῦ Χριστοῦ τὴν Θρησκείαν, ἧς οἶκος
 Εἶναι κι' ἀγάπη τὰ πρῶτα θεμέλια, εἶπε τοιαῦτα,
 Πείθων τοὺς πάντας εὐκόλως· καθότι ἀπέδειξ' ἡ πείρα
 Ὅτι ὁρρότατα πάντων εἰς πάντα παρήνεσ' ὡς τότε
 «Φίλοι, τῷ ὄντι κι' ἐγὼ τοῦ Θεοῦ τὴν ποινὴν εἰς τοιαῦτα
 Βλέπω συμβῆντα· κι' ὁ λάκκος, ὃν ὠρυξ' ὁ Τάσκας, τὸν Δράκον
 Ἴνα ἐκεῖ συμποδίσῃ, ἰδοὺ κατατρῶγει κι' ἐκείνους,
 Οὔτινες μόνον τὸ γῆρας αὐτοῦ τάσθενές ἡχαροποιοῦν
 Θέλει δ' ὁ τάλας βεβαίως τὸν γέροντα Δράκον φθονήσει,
 Ὅτι παρ' ὅλης τῆς Κρήτης θρηνούμενον ἔχασε τέκνον,
 Ὅταν τοιαύτην αὐτοῦ τρομερὰν συμφορὰν ἐνόησῃ,
 Οἷαν δὲν εἶδεν εἰσέτι θνητός· παιδοκτόνος νὰ γείνη
 Παιδίων φιλτάτων. Πατὴρ δ' ὅστις ἦναι, τὴν θέσιν, ἐταῖροι,
 Ὅπου τανῦν ἐρρίμμενος ὁ τύραννος κεῖται, ἄς ἴδῃ·
 Ολίψεως δ' ὅρος ὅποιον πιεῖται τὸ στῆθος ἐκείνου·
 Ὅτι κηδεύουν ἐχθροὶ μετὰ σκόμματος ἴσως νομίζει
 Παιδας τοσοῦτον αὐτῷ προσφιλεῖς· κι' ἡ ψυχὴ του κατάραι
 Ἴσως βαρεῖας θὰ λέγῃ, ἐνόχους κηρύττουςα ἱεῖρους,
 Οὔτινες καὶ ν' ἀσπασθῇ δὲν ἐπέτρεψαν ὄψιν φιλτάτην,
 Ἦν ἐν τῷ μέλλοντι χρόνῳ οὐδέποτε τῶμα θὰ ἴδῃ.

Φύγωμεν, φίλοι, τοιαύτην κατάραν καρδίας πονούσης,
 "Πτις ἂν ἄλλο δὲν ἔχῃ δικαίωμα, φέρει τὸν τίτλον,
 "Ὅν ἡ ἐπάρχουσα φύσις κι' αὐτοῖς τοῖς κακούργοις χαρίζει.
 Βῆναι πατήρ· κι' ἡ στοργὴ τῶν γονέων ποτὲ δὲν ἐλλείπει,
 Κι' ὅταν ἀκόμῃ πάντ' ἄλλον κατέπνιξαν πόθον τὰ πάθη.
 Πέμψωμεν ἄνδρα λοιπὸν εἰς τὰς χεῖρας, ἐλαίαν κρατοῦντα,
 "Ὅστις νὰ εἴπῃ· « Πατρίδος ὤμῃς, εἰς τὸ αἶμα χαιρούσης,
 Τέκνον ὠμότερον ἔτι, τοιζῷτ' οἱ Λακκιδῶται μὲνῶν,
 "Ἄλγος ἀλγούντες βαρὺ, ὅτι ἔτυχεν ὦρα τοιαύτη,
 "Ἴν' ἀποδείξουν ὁπόσον τὸ φρόνημα τρέφουσι μέγα,
 Οὔτε προσμένουσιν ὦραν τοιαύτην νὰ λάβωσι δίκην.
 Δύστηνες πάτερ, νεκρά καὶ τὰ δύο σου ἔχομεν τέκνα·
 "Ετοιμοὶ δ' εἰμεθ' αὐτὰ νὰ συνθάψωμεν, ὅπως τὸ ἔθος
 Πάλκι τηρεῖται εἰς Λάκκους, καθότι δὲν ἦσαν ἐχθροὶ μας·
 "Ἄν δὲ θελήσης ἐν χεῖρε πανύστατον τούτοις νὰ εἴπῃς,
 "Ἴδε! κρατοῦμεν εἰρήνης προσκαίρου σημεῖον, ἐλαίαν·
 Κέλευσον δ' ὅπως τὰς λόγχας ἀργὰς καταλίπουν οἱ Φράγκοι,
 "Ἔως λαμπρῶς τὴν κηδεῖαν τελέσωμεν, κι' ἔλθῃς ἀφόβως
 Χεῖλῃ πατρός· εἰς ὥρᾳ ν' ἀποθέσῃς τῶν παιδῶν σου χεῖλῃ. »
 Εἶπεν ὁ Μάνδαξ· ταχέως δ' οἱ πάντες ἐπέσθησαν· καὶ τοι
 Αἶαν ὀργίλως τινὲς ἐψιθύρισαν, κἄπως ἀφρόνως
 Γλῶτταν λαλοῦντες σκληρὰν, πατρικὸν μὴ γνωρίζοντες φίλτρον.
 "Ὅμοια λόγους δεσποίνης φιλόφρονος βάλλουν εἰς πρᾶξιν
 Αἶαν ταχεῖς ὑπηρέται· γογγύζουσι δὲ μόνον ὀλίγοι,
 Οὔτινες ἀφρονες εἶναι, οὐδ' ἔχουν νοήσει πῶς πρέπει
 Πάντα τὰ ἔργα νὰ πράττουν, ἂν θέλουν πιστοὶ νὰ κελῶνται.

Πάουσιν οὕτω λοιπὸν τὴν ἡμέραν αὐτὴν τὴν κηδεῖαν
 Φέροντες πάλιν ὀπίσω τοὺς δύο νεκροὺς εἰς τὸν οἶκον,
 "Ἔως ὁ ἄγγελος ἔλθῃ ἀπάντησιν φέρων τοῦ Τάσκα.
 Πλήρεις δὲ λύπης κηδεύουσι τανῶν τὸν ἀκέφαλον νέον,
 "Ὅτ' υἱοκτόνον πατέρα δεινὰ συνταράττουν μανίαι·
 Κι' ὄνειρον εἶδε φρικῶδες ἐκείνην τὴν νύκτ'. Ὁ Μαρτῖνος
 "Πήθεν ἀκέφαλος, ἔχων εἰς χεῖρας ποτήριον μ' αἶμα,

«Πάτερ μου, πῆς, τὸ αἷμά μου πῆς» φωνῶν, καὶ συνάμα
φαντάσμα μαῦρον, τὴν κόρην αὐτοῦ εἰκονίζον, τῷ λέγει·
«Πάτερ! τὴν πρώτην μου ὄψιν, τὸ κάλλος ἀπόδος τῇ νύμφῃ,
Ἦν μ' ἀρόαθ' ὡς πρὸς ὥραν συνέδεσας· ἔχει ἀνάγκη
Φίλημα καὶ νὰ τῇ δώσῃς θανάτου· σκληρὲς, μὴν ἀρνήσῃ
Ταύτην τὴν χάριν, ἀφοῦ σοὶ ἐχάρισ' ἐκείνη τὴν νίκην,
Μ' αἷμα καρδίας ἀπάτην καὶ μαύρους πληρώσασα δόλους.»
Τρόμον ἠσθάνθη δεινὸν εἰς τὰ μέλη, ἔξυπνήσας ὁ Τάσκας.
Τίς δ' εἰς τοιαύτας ποτὲ συμφορὰς εὐρεθεὶς ἐνθυμεῖται
Δόγους ψυχρῶν φιλοσόφων, γηένων παθῶν στερημένων,
Ὅς' ἰσχυρίζονται ὅτι τὰ ὄνειρα ψεῦδος καὶ πλάνη
Εἶναι, καὶ χρεῖα τὴν πίστιν εἰς ἄλλ' ὁ θνητὸς νὰ παρέχῃ,
Ὅχι δ' εἰς κούφας σκιὰς, παιδικὰς φαντασίας παιζούσας;
Ἵποπτος ἤδη λοιπὸν, μὴ τὸν ἐσχατον ἔθηκε λίθον,
Θόλον τοσοῦτων δεινῶν παρελθόντων στεγάζουσ' ἡ Μοῖρα,
Πέμπει νὰ ἴδουν πῶς ἔχει τὸ θῆλύ του τέκνον. Κάμνει
Ὅμως ἐντὸς τοῦ θαλάμου ἐκείνου ψυχὴν δὲν εὐρήκαν,
Ἵνα κομίσουν δυστήνη πατρὶ τὴν πικρὰν ἀγγελίαν.
«Πῶς τὴν εὐρήκατε; πῶς ἡ μαραινουσα φθίσις βιβρώσκει;»
Ὅλος ὡχρὸς ἐρωτᾷ τοὺς ἐλθόντας ὀπίσω. «Ἐκείνη...
Πλέον...» ἠθέλησαν κατὰ αὐτοὶ ν' ἀπαντήσωσι μαῦρον·
Στέκουσιν πλὴν πάλιν σιγῶντες, καὶ ὁ Τάσκας φωνὴν ἀναπέμπει·
«Τί; τί θὰ εἶπητε; μὴ... μὴ τὴν ἐφαγεν ἡδὴ ὁ πόνος;»—
«Ὅχι· δὲν εἶναι τοιοῦτον τὸ ἄγγελμ' ἡμῶν· δὲν ὑπάρχει
Πλέον ἐντὸς τοῦ θαλάμου ἐκείνου...»— «Τίς λόγος; τίς λόγος
Πληττει τὰ ὠτά μου; τί μ' ἀναγγέλλετε; σπεύσατε, φίλοι!
Ἴδετε ποῦ μαρμαθέντα διεύθυνε πόδα τὸ τέκνον.»—
«Ἴσως, ὑπέλαβε τίς· ἴσως ἔχει καλῶς, καὶ ἀέρα
Ἰν' ἀναπνεύσῃ μικρὸν εἰς περίπατον εἶναι.»— «Θεέ μου!»
Πάλιν ὁ Τάσκας φωνεῖ, «ἃς ὑπάγω ὁ ἴδιος· ὦραν
Μέλαιναν τάχα φυλάττει καὶ πάλιν, ὦ Μοῖρα; τὸ πόμα
Ὅλον θὰ πῶ τοῦ Ἄδου λοιπὸν; Φεῦ! τί λέγουσιν; ὦ φρίκη!
Κρύψ' εἰς τὰ σπλάγχνα σου, γῆ, τὴν καρδίαν μου ταύτην, πρὶν ἔλθῃ
Ἄλλην κομιζὼν ἐπ' ἄλλῃ σκληρὰν ἀγγελίαν ὁ Φοῖβος.

Μόνον τοῦ τάφου μου πρέπει τὴν πλάκα νὰ δείξουν ἀκτῖνες,
 Αἵτινες νῦν παιδοκτόνον εἰς ὄμματ' ἀνθρώπων δεικνύουν.
 Ῥόφητον τάχιστα, χῶμα, τὸν τόσων δεινῶν ἀνηκούστων
 Αἵτιον, πρὶν ἀπαντήσῃ τὸ ὕστατον . . . Φεῦ! θὰ ὑπάγω . . .
 "Αἰ! ποῦ ὁ πάλας; λιμὴν τίς ὑπάρχει; καὶ ἄγκυρα ποῖα;
 Τρέχω . . . πλὴν ἵσταμαι φίλοι, τυφλὸν θεωρεῖτέ με· δότε
 Χεῖρα, κι' ὁδήγει με, φῶς, τοῦ ὀλέθρου τὸ σκότος φωτίζον."
 Οὕτως ἐρώνει μαντεύων πατὴρ δυστυχῆς, καὶ τὸν οἶκτον
 Πάντων ἐγείρει, τῶν φίλων αὐτοῦ κι' ἐναντίων ἐπίσης.
 Τίς δὲ τὴν ἔπειτα φρίκην μὲ λέξεις σκληρὰς θὰ ἐκφράσῃ;
 "Ὅταν ὁ ἄγγελος ἦλθε τὰ λόγια φέρων ἐκεῖνα,
 "Αἰν' ὁ Μάνδαξ αὐτῷ, μεγαλόφρων ἐμήνυσε γέρον·
 «Δύστηνε πάτερ, νεκροὺς καὶ τοὺς δύο σου παῖδας εἰς Λάγκους
 ἔχουμεν, κι' ὕστατον «χαῖρ'» ἐλευθέρως αὐτοῖς νὰ φωνήσῃς
 Δύνασκι. Τόσον μικροὶ τὴν ψυχὴν οἱ Λακκιδῶται δὲν εἶναι,
 "Ὡστε κι' αὐτὴν ν' ἀρνηθοῦν τὴν ταφὴν εἰς ἐχθροὺς δυστυχοῦντας·
 Κι' ὅτι κοινὴ τοὺς ἀνθρώπους ἡ τύχη διώκει, γινώσκουν.
 Παῦσιν προτείνουνσι δὲ τοῦ πυρός, ἕως ὅτου κι' ἐκεῖνοι
 Κρητὰς κηδεύσουν, προῶρις τοῦ Χάρωνος κρούσαντας πύλας."
 "Αλλὰλος ἔμεινε λίθος εἰς τάκουσμα τοῦτο ὁ Τάσκας·
 Τῶμακ στηλόνει, συσπᾶ τὰς ὀφρῦς, καὶ τὰς δύο του χεῖρας
 Αἰῶν κατόπιν, μὲ βίαν κτυπᾷ κεφαλὴν φλεγομένην,
 Γρόνθους συσφίγγων βραχεῖς ἐμποδίζουσι δὲ μάτην οἱ φίλοι·
 Λύσσα τὸν ἔχει· πονεῖ τῶν δακρύων δ' ἡ βρύσις ἑξεράνθη,
 Οὔτε τοῦ γέροντος νῦν τὰς ὠχρὰς παρειὰς καθυγορεύει,
 "Ἰνα κουρίσῃ τὴν λύπην, παλὺ ἀνωτέρω δακρύων.
 Θέλει νὰ κλύσῃ πλὴν μόνον φωνὰς ἀναπέμπει ἀγρίας·
 "Ὁρχησιν Ἄδου ὀρχεῖται καὶ πάλιν ὠρύετ' ὡς ἄρκτος.
 Τέλος δ' οἱ μῦς τὴν ἰσχὺν νὰ παλαίουν δὲν ἔχουσι πλέον·
 Πίπτει πλὴν αὖθις εἰς μίαν στιγμὴν ἀνεγείρεται, τρέχει·
 Δράττει δὲ πάλιν τὸ γόνυ εὐθύς τῶν Κρητῶν κι' ἀνακράζει·
 "Ἄνδρες τῶν Λάγκων, ἐγὼ σᾶς γνωρίζω· ῥομφαία Κυρίου
 "Πληετ' ἐδῶ, τὴν καρδίαν τρυπῶντες κακουργοῦ γονέας·
 ἔχετε φρόνημα μέγα· ψυχὴν δὲ μικρὰν ἀγερώχως

Πτύετε τώρα, ψυχρῶς τούρανοῦ τὴν ποινὴν ἐκτελοῦντες·
 Ποίους πλὴν λόγους προφέρω! ὦ δύστηνε πάτερ, ἀκόμη
 Θέλεις, τὸ γόνυ σου κλίνων, ἐχθροὺς τοὺς Λακκιώτας νομίζει;
 Οὔτοι τῶν τέκνων σου χαῖρε πανύστατον τώρα κομίζουν.
 Ἐβόρετε, χρόνων τῶν πρὶν μηχαναὶ καταχθόνιοι! φίλοι
 Μόνοι τανῦν οἱ ἐχθροὶ εἰς τὸν κόσμον ὑπάρχουσι τοῦτον.
 Οὔτοι δὲ μόνοι προσῆλθον εἰς γάμον καλοῦντες νυμφίων,
 Ἐνθα τὰ δάκρυα ρέουν ὡς ὄμβρος χειμῶνος ῥαγδαίως.
 Ὅχι, δὲν εἶμαι τὴν Κρήτην ἢ φθείρουσα τίγρις· ἐκέτην
 Βλέπετε τώρα Θεοῦ... Τὸ προστάττει δεινὴ τιμωρία...
 Εἶπον ὁ τάλας· «ἀδὲν εἶναι Θεός, τιμωρῶν τοὺς ἀδίκους»
 Θέλω θεμέλια πύργου μεγάλου, ἐμπαίζων τὰ πάντα,
 Βάζει, ὅποθεν ἡ δόξα μ' ἀκτῖνας ἡλίου θὰ λάμπῃ.»
 Εἶπον· «ἀρχὴν θ' ἀπολαύσω καὶ μέγας δυνάστης θὰ γείνω.»
 Εἶπον... πλὴν ἦλθεν ἡμέρα... καὶ ἰδοὺ ταπεινὸς εἰς τοὺς πόδας
 Πίπτω ἀγροίκων, τὴν χάριν ζητῶν νὰ μ' ἀγάγωσιν ὅπου
 Κόρη ὠχρὰ καὶ υἱὸς κεφαλῆς στερημένος προσμένουν,
 Ἐνα φονεὶα πατέρα νεκροὺς ν' ἀσπασθῇ.. Λάβετέ με·
 Ἄγετε! παῦλον γονεά, τὸν πρῶν δεινὸν ἐναντίον,
 Βλέπετ' αἰχμάλωτον τώρα καὶ πίπτοντ' ἐμπρὸς τῶν ποδῶν σας·
 Δάκρυα πλέον δὲν ἔχω· ἐστεῖρευσε βρύσις τοιαύτη·
 Ἐχω σκοπὸν εἰς τοὺς γάμους τῶν Λάκκων συμπότης νὰ ἔλθω·
 Σπεύσατε· τρέχω ταχέως· ἐμπρός... — «Δυστυχῆ, τί θὰ κάμῃς;»
 Ἐβαλε τότε φωνὴν τῶν προϋχόντων τις Φράγκων· «ὦ! στῆθι·
 Στῆθι· πολέμων συχνῶν εἰς τὰ ὄρη ὁ κρότος ἀκόμη
 Αἶαν σφοδρῶς ἀντηχεῖ.» — «Παύσατέ τον εὐθύς· τὸ προστάττω,»
 Εἶπεν ὁ Τάσкас, «καὶ πάλιν μεθ' ἐξ ἧς ἀρχίσῃ ἡμέρας·
 Ἄγωμεν, Κρήτες! κἀνεὶς ἅς μὴν ἔλθῃ τῶν Φράγκων· δὲν εἶναι
 Φόβος· καλῶς τῶν υἱῶν τῆς Ἑλλάδος γνωρίζω τὸν τρόπον.
 Δόλους αὐτοὶ δὲν γνωρίζουν· παλμοὺς δ' εὐγενεῖς ἐννοοῦσιν·
 Ἄγωμεν· στήτε· θεράπων! ὁ πῖναξ ποῦ εἶναι ἐκεῖνος,
 Ὅστις τοῦ τέκνου μου ἔχει βρεγμένον εἰς αἷμα κρανίον;
 Φέρε το καὶ ἔλα· ὦ φορικὴ Ταρτάρου! οἱ ζῶντες τὰ μέλη
 Σύρουν νεκρῶν νὰ κολλήσουν, πρὸς Χάρωνος δεῖπνον καλοῦντες·

Σήμερον δ' ὅλον τὸ γένος ἡμῶν ἄπνους γῇ θέλει κεῖσθαι.^η
 Εἶπε, τὸν πίνακα δ' αἶρει καὶ τρέχει κατόπιν θεράπων.
 Ἐγουν δ' οἱ Κρήτες αὐτοὺς, καὶ τῶν Φράγκων οὐδείς ἠδυνήθη
 Λέξιν νὰ εἶπῃ, ὁρμὴν νὰ κρατήσῃ μανίας τοιαύτης.
 Τόση κατάπληξις· εἶχε τοὺς πάντας δεινῶς κυριεύσει,
 Ὡστε σφραγίς σιωπῆς γενικῆς κατακλείει πᾶν στόμα·
 Φεύγουν δὲ μόνον βαρεῖς στεναγμοὶ καὶ παγόναι τὸ αἷμα·
 Φρίκη δὲ τρίχας ὀρθὰς γυναικῶν εὐαισθητῶν ἐγείρει,
 Ὅταν ὁ Βράγκας πρὸς ὦραν κρατεῖ τοῦ πολέμου τὴν λύσσαν,
 Ἄκων κι' ἐκὼν· ἐπειδὴ τὸν ἐδίδαξ' ἡ πεῖρα, ὅποια
 ἔχουν τὰ τέκνα τῆς Κρήτης πυρὰ κατ' ἀγρίων μισθάρων.

Αὔθις δ' ἐν τούτοις κοσμοῦν τῶν νεκρῶν τὴν πομπὴν οἱ Λακκλιῶται,
 Ἦδη μαθόντες πῶς θάνατι ὁ Τάσκας ταχέως εἰς Λάκκους·
 (Εἶχεν αὐτὸ προαγγεῖλει ἐλθὼν ἐπὶ τούτῳ ἀγρότης.)
 Πάλιν δ' αἱ χεῖρες τῶν φίλων πικρὸν ἐκτελοῦσι καθήκον,
 Λίρουσαι θήκας νεκρῶν ἐμπορούντων ἀφόρητον ἄλγος.
 Γάμου δὲ φέρουν στολὴν, τοὺς κραμβάτους στολιζοῦσαι μ' ἄνθη
 Νέαι παρθένοι, τὴν ὄψιν ὠχραὶ, καὶ δακρύουν ἀπαύστως
 Ἀχαρὶν χάριν εἰς ὦραν τοιαύτην τελοῦσαι· παιδίᾳ
 Βαίνουν ὀπίσω κρατοῦντα σταυροὺς καὶ εἰκόνας, κι' οἱ ψάλλται
 Ἀρχονται πάλιν ὠδῶν νεκρωσίμων· βοαὶ δὲ βραδεῖαι
 Ἦχον κι' ἡλῶ συνεχῶς εἰς τὰ ὄρη πενθίμως ποιοῦσι,
 Στόνον ὥτ' αὐτῶν εἰς συμβᾶν ἐκβαλλόντων τοιοῦτον.
 Αἶφνης δ' ἀγρίαν φωνὴν ἀκροῶνται, κι' ἀνὴρ μανιώδης
 Ἐρχεται· πίπτει, κολλᾷ εἰς τὸ φέρετρον, ὅπερ τὸν κόρη
 Ἐφερεν· ἄλλος δὲ πάλιν ἀρμόζει κρανίον ἐπάνω
 Αἵματος πλήρους τραχήλου· ῥαγδαῖοι δ' ὁρμῶν οἱ ὀρεῖται,
 Ἐνα πατέρα λυσσῶντ' ἀποσπῶντες μὲ λόγους ἠπίους·
 «Δύστηνε! πρῶτος δὲν εἶσαι, οὐδὲ τελευταῖος στενάξεις
 Παιδὰς θανόντας· ἰδέ! πόσοι ἔπαθον ὅμοια κι' ἄλλοι·
 Ὅμως τοιαύτην αὐτοὶ δὲν λυσσῶσι τὴν λύσσαν· τὸν Πλάστην
 Σὺ καθυβρίζεις τοιαύτην ὀργὴν πρὸς τὸ πάθος δεικνύων.» —
 «Ἐπαθον κι' ἄλλοι!... ὦ Ἀδῆ! τὴν φλόγα σου ἐκχυσον πᾶσαν·

Νόμον τῆς φύσεως πάντα ἐμπαίζαντα καὶ σε πατέρα.
 "Ολβιε γέρον, τοῦ Δράκου γονεῦ, τρισευδαίμων τῷ ὄντι!
 Θέλουν οἱ Κρήτες καθαίρει τοὺς λίθους τῆς γῆς καὶ τὸ χῶμα,
 "Ὅν ἀνενόχλητος βαίνει ὁ ἄτονος ποῦς σου τὸν δρόμον.
 "Ολβιαι σεῖς, αἱ ἰδοῦσαι τὰ τέκνα θανόντα μητέρες,
 Χάριν μεγάλων σκοπῶν, εὐλογίας λαμβάνουσαι τώρα!
 "Οχι· παντάπασι σᾶς δὲν μαστιῖζει Θεοῦ τιμωρία.
 "Ελθετ'! ἰδέτε τὸ στέρνον αὐτὸ, καὶ νοήσατε ποῖα
 Βράζει ἐδῶ δυστυχία! ὦ! τί; ὦ! πρὸς τί θ' ἀπομείνω
 Πλέον, τὸν κόσμον παντοῦ σκοτεινὸν νὰ προσέλεπω; Πόνος,
 "Οπου κι' ἂν στρέψω, κτυπᾷ τὴν ψυχὴν· ὦ! οἴκτον, ἐχθροί μου!
 Οἴκτον! Δὲν ἔχει κἀνεὶς κοπτεράν ὡς ξυράριον σπάθην,
 "Ενδον φαρμάκου δεινοῦ βεβαμμένην, νὰ πλήξῃ καρδίαν,
 "Ὡς ἀδιάλειπτα νύσσουν βελόνη καὶ φλέγουσι φλόγες;
 Φλόγες φρικταί! ἅς τινάσσουν θηρίων καὶ ὄρεων γλῶσσαι!
 "Ελθετε! πλήξατε! μόνος· ὦ! μόνος ὁ θάνατος θέλει
 Παῦσαι μανίαν φρικτὴν παθῶν τῆς ψυχῆς λυσσαλίαν.
 "Ελθετε· στρέψω γυμνὸν πρὸς βολὰς κεραυνώδεις τὸ στῆθος,
 Τί; δὲν σᾶς εἶναι λοιπὸν προσεχὴς τοῦ τυράννου ὁ φόνος;
 Σεῖς δὲν θὰ ἤγχεσθε πρὶν νὰ μὲ λάβῃτ' αἰχμάλωτον, ὅπως
 Εἶφος ἐμπήξατε δίκης εἰς στέρνον ἀνδρὸς ἀνοσίτου;
 Σπεύσατε· κρότος μικροῦ πυροβόλου ἀρκεῖ νὰ σιγήσῃ.
 Κύματ' ἀπαύστως ῥοχθοῦντα, κραυγάζοντα· «πάσχε κακούργε!»
 "Ελεῖν ὁ τάλας, καὶ πάντες οἱ Κρήτες ἐπάνω του εἶχον
 Τῶμα καρρῶσαι, σιγῶντες, νοοῦντες τὸν πόνον γονέως.
 "Οστις πρὸς φαίλους σκοποῦς ἐβυσίχσε μόνος τὰ τέκνα.
 Τότε δ' ἐκεῖνος ἰδὼν, πῶς κἀνεὶς δὲν σκοπεύει νὰ πράξῃ,
 "Ο,τι μὲ πάθος τοσοῦτον ἰκέτευσε, πίπτει καὶ πάλιν
 "Ανω τῶν δύο πτωμάτων· μὲ νέαν δ' ὠρύετ' αἰ λίσσαν·
 Σχίζει τὰς σάρκας αὐτοῦ, καὶ κατόπιν εἰς βρύσιν δακρύων
 Μάτην ζητεῖ νὰ λυθῇ· ἐπὶ τέλους δ' ἡσύχως καθίζει·
 Δύω δὲ λέξεις προφέρει, ὡς ἄνθρωπος ὅστις ἐφ' ὄραν
 "Εχει πολλὴν λογισθῇ, ὅπως τέλος ἀπόφασιν κάμῃ.
 «Οὕτω θὰ πράξω» μικρὸν δὲ σιγῆσαι προσθέτει τοιαῦτα·

«Τόλμην δὲν ἔχουν λοιπὸν ἐγκλημάτων πηγὴν νὰ ξηράνουν;
 Οὔτε νὰ ρίψουν ἐχθρὸν τῆς πατρίδος των βρῶμα κοράκων.
 Εἴν' εἰς τὰς μάχας φοικτοὶ, πλὴν ἀτόλμως κακοῦργον προσβλέπουν;
 "Οστις αὐτοὺς ἰκετεύει· ὦ τέκνον Μαρῖνε! τοὺς λόγους
 Νῦν ἐνθυμοῦμαι τοὺς σοῦς· « εἰς τὸν πόλεμον μόνον οἱ Κρήτες
 Ἄνδρας φονεύουν ἐχθρούς· ἐν εἰρήνῃ φιλοξένοι τρέχουν,
 "Οπως βοήθειαν δώσουν, κι' ἂν ἄσπονδος ἦσ' ἐναντίος·
 "Ἐχουν τὸ φρόνημα μέγα, καρδίαν δ' ἀπλὴν καὶ γενναίαν. »
 Πλὴν ὡς ἐγὼ δυστυχὴς τίς τὴν σήμερον εἶναι Λακκλιῶται;
 Δότε βοήθειαν, ἥτις ἡ μόνη μ' ἀρμόζει· τοὺς στόνους
 Παύσατε· τούτους τοὺς ὄρεις, τοὺς αἵροντας κέρκον ὀξεῖαν,
 Πλήττοντας δὲ δι' αὐτῶν εἰς τὸ πρόσωπον, φλέγοντας μ' ὄμμα
 Πλήρες πυρός· διατί; διατί δὲν ὑπάρχει κἀμμία
 Εὐσπλαγχνὸς χεὶρ νὰ τοὺς ρίψῃ μακράν, κι' εἰς ἀναίσθητον ὕπνον
 Πνεῦμα νοσοῦν νὰ κοιμήσῃ; ὦ! ἔλθετε· τόνον διόλου
 Νεῦρα δὲν ἔχουν πρεσβύτου τὸν θάνατον μόνον νὰ φέρουν.
 Φεῦ! δὲν μ' ἀκούει κανείς· ἡ δ' ἀγρία ἡχὴ τῶν φαραγγίων
 Πέμπει τοὺς φθόγγους ὀπίσω, δεινοὺς κεραυνοὺς συνενοῦσα,
 Οἷτινες ἤχον σφοδρὸν εἰς τὰ δύο μου φέρουσιν ὧτα.
 Κτύπον κτυποῦσι δεινὸν εἰς κρανίον κακούργου, κι' ἐγείρουν
 Σάλον ψυχῆς· ὦ Θεέ! τί ὅλ' κἀμῶ; οὐδεὶς εἰς τὸν κόσμον
 Πλέον ἐμὲ δὲν πονεῖ· μ' ἀπομένει δὲ μόνον ἡ χεὶρ μου·
 Σφιζατε, μὲς τὸ λοιπὸν χαλαροὶ κι' ἀσθενοῦσα παλάμη,
 Σφιζατε ξίφος, τὸν μόνον τανῦν ἱκτρὸν τῶν παθῶν μου.
 Θάρρος! εἰς ὥραν ὀλίγην οὐδὲν ὅλ' αἰθάνωμαι πλέον. »
 Εἶπεν ὁ τάλας, καὶ ὅλην αὐτοῦ τὴν ἰσχὺν ἐπιτείνας,
 Ἐπήγει τὸ ξίφος ἐκεῖ, ὅπου κέντρον μυῶδες ὑπάρχει
 Αἶμ' ἀποστέλλον παντοῦ νὰ προσφέρῃ τροφήν εἰς τὰ μέλη.—
 Οὕτως ὁ ἄθλιο; Τάσκας κατέστρεψε μόνος τὸν βίον·
 "Οπως μυθῶδες γαλῇ μὲ τὴν γλῶσσαν ἐλέεινε βίνην,
 Κι' ἔβλεπε χαίρουσα βέον τὸ αἶμα, νομίζουσα βλάβην
 "Οτι προξένει μεγάλην εἰς τμήμα σιδήρου ἀτρώτου.

Ἐπεὶ ἐν τούτοις ἐξαίφνης χαμὰ, κί ἐκ τοῦ στόματος αἷμα
Ἐβρέυσσε (πνεύμων ὁ εἷς εἶχε λάβει τομὴν διανταίαν).

«Σπεύτωμεν!» ὤωνησε τότε Λακκλώτης, «ὁ ἄφρων ἐσφάγη
Μόνος, κί αὐτὴν τὴν ψυχὴν εἰς τοὺς δαίμονας λάφυρον δίδων.
Πρέπει τὸ πτώμα μακρὰν νὰ κομίσωμεν, μήπως μολύνῃ
Τέρας τοιοῦτον τὴν γῆν, καὶ τὸ χῶμα βαρύνῃ τὸν Δράκον,
Ὅταν πλησίον αὐτοῦ ὁ τῆς Κρήτης σφαγεὺς ἀπομείνῃ.»

Εἶπε, καὶ πάντες ταχέως τὸ πτώμα μακρὰν τοῦ χωρίου
Φέρουσι· φρόνιμος δέ τις προσέθηκε τότε τοιαῦτα·

«Ἐστὼ ἐνέχυρον, φίλοι, τοῦ Τάσκα τὸ σῶμα, ἀνίσως
Πάλιν οἱ Φράγχοι τὰ ὄπλα πρὸς ἄνισον πάλιν ἐγείρουν.
Εἶναι τῆς Κρήτης οἱ ἄνδρες τανῦν κεκμηκότες, καὶ πρέπει
Χρόνον τινὰ ν' ἀναπνεύσουν.» — «Τῷ ὄντι,» ἀπήντησεν ἄλλος,
«οὕτως ἄς πράξωμεν.» Πάντες δ' εὐθὺς κατανεύουσι, κί οὕτω
Πάλιν ἀρχίζουν κηδεῖαν, ἣν εἶχον προτοῦ διακόψει.

Αὐθις λοιπὸν ἡ πομπὴ τῶν νεκρῶν προχωρεῖ πρὸς λοφίσκον,
Ἐνθα ὦμος τὴν ψυχὴν νεκροθάπτης διώρυττε λάκκους,
Δύω τὸ πρῶτον, κατόπιν δὲ τρεῖς. Πλὴν ὅτ' ἐμελλε πάλιν
Τέταρτον, αἶρων ἀξίνην, ν' ἀνοίξῃ, πρεσβύτης μὲ ράβδον
Ἐρχετ' αὐτὸν ἐκδιώκων ἐκεῖσε, καὶ λέγων· «βεβαίως ἡ μήτηρ
Σ' ἔτεκε δύσμοιρον, τάλας, σκληρὸν κελὼς λίθος γρανίτης·
Ἄδων δέ, σκώπτων καὶ παίζων, ἀτάραχος σκάπτεις, κί ἡ τύχη
Ἀπαυστα στέλλει νεκροὺς, ἐπιχαίρουσ' εἰς τρόπον τοιοῦτον,
Ὅστις πολλὰ προαγγέλλει παρόμοι', ἂν μείνῃς ἐνταῦθα.»
Ἐλεγ' ὁ γέρον· ἐργάτης δὲ ἄλλος περαίνει τὸ ἔργον
Θλίψεως ἥθος προφαίνων καὶ δάκρυα χύνων, σφραγίδα
Θεῖς μυστικὴν εἰς τὸν τάφον, ἵν' ἕτερον μὴ ἀνορύξῃ.
Κί ἔτοιμος εἶναι μακρὰν ν' ἀποστρέψῃ τὸ βῆμά του, ὅταν,
Ὅπως ἐξ ὕπνου ἀνὴρ ἐγερθεῖς αὐτομάτως τὰς χεῖρας
Σείει, συνείδῃσιν δὲ παντελῶς τοῦ τί πράττει δὲν ἔχει,
Ἐπληρῇ εἰς τέσσαρα μέρη τὴν γῆν, καταφύρων ἀξίνην.
Μόλις δ' ἀργὰ τὸ νοεῖ, καὶ τὸν σίδηρον ῥίπτει πρὸς τάνω,
«Ἐβρε μακρὰν!» ἀνταρκάζει· «σκληρὸν πεπρωμένον εἰσέτι

Κόρον δὲν ἔλαβες σύρον τοσούτους νεκρούς εἰς τὸν Ἄδην;
Τρέμω· κάνεις ν' ἀποφύγῃ τὴν μοῖραν ὡς τώρα δὲν εἶδον.»

Φθάνει δ' ἐν τούτοις ἐδῶ ἡ μακρὰ τῶν Κρητῶν συνοδία·
Ἦστατον μέλλουν δὲ νῦν εἰς τὸν Δράκον τὸ «χαῖρε» νὰ εἶπουν,
Πρὶν ἀποκρύψῃ μορφὴν προσφιλῇ τῶν χωμάτων τὸ βάρος·
Μάτην ζητοῦν ν' ἀποσπάσουν τὸν Ζέρβαν· ὡς δύστηνος μήτηρ
Μένει ἐκεῖ κολλημένος, καὶ μᾶλλον καρδίαν γενναίαν
Γέρων δεικνύει πατὴρ· ἀλλ' οἱ τάλανες τί ἐπὶ τέλους
Θέλουσι πράξει;—Δοιπὸν τοὺς νεκροὺς συγκαλύπτουν, καὶ γαῖαν
Εὐχοντ' αὐτοῖς ἐλαφρὰν, «αἰωνία» δ' «ἡ μνήμη» φωνοῦσι.
Ῥίπτουσι δ' ἅπαντες χῶμα ὀλίγον ἐπάνω τῶν τάφων
Πλήρεις δακρύων, καὶ πῦρ τουφεκίων κροτούντων ἀπαύστως
Πλήττει τὴν γῆν, ἀποσπῶσαν τὸν πρῶτον τῆς Κρήτης ὀπλίτην·
Νέαι δὲ κόραι, ὡς νύμφαι ἵνδυμένοι, τὴν κόμην των κόπτουν,
Ῥίπτουν αὐτὴν εἰς τὸν τάφον ἐντός, κι' εἰς κλαυθμούς διαχύνουν
Ἄλγος τοῦ στήθους. Κατόπιν δ' ἐργάται καθίζουν θλιμμένοι·
Ἄρτου διπύρου τεμάχῃ μοιράζου, καὶ σπένδουσιν οἶνον,
«Μάκκρ» φωνοῦντες «ὁ νῦν τῆς ζωῆς μεταστάς πρὸς τὰ ὕψη,
Ὅπου αὐτῇ παραδείσου αἰώνιον φέγγος παρέχει.
Χαῖρε, ναί, χαῖρε κι' ἐν Ἄδου, ψυχὴ τοῦ μεγάλου μας Δράκου.»

Βήματ' ὀλίγα μακρὰν καὶ τις ἄλλος πενθεῖ παρομοίως,
Ὅν ὁδηγοῦ συγκατοῦσιν εὐρώστου ἀκλόνητοι χεῖρες.
Εἶναι τοῦ Δράκου ὁ ἵππος, τὴν χαίτην κι' αὐτὸς κεκομμένος·
Στρέφει τὸ βλέμμα χαμαί, κεφαλὴν δὲ βαρεῖαν ἀφίνει,
Ὅπως ἐγγίξῃ τὴν γῆν μὲ πονοῦντας μυκτῆρας, καὶ βάλλει
Καίοντας στόνους. Ζητεῖ δὲ κι' ἐκείνην εἰσέτι τὴν ὥραν,
Ὅταν τὸ πτώμα τοῦ φίλου αὐτοῦ μὲ τοὺς λίθους σκεπάζουν,
Ἵνα πλησίον τοῦ ἦναι κρατοῦν πλὴν αὐτὸν τὰ ἡνία.
Γίνεται ὡς πόντος δὲ τότε, θν αἶφνης ἡ θύελλ' ἀρπάσῃ·
Πλήττει τοὺς λίθους, σφοδρῶς χρεμετίζει κι' ἀφροῦς ἀναρρίπτει·
Πῦρ δ' ἐξ ὁμμάτων δεινῶς στρεφόμενων ἐκπέμπει, καὶ τέλος
Πίπτει νεκρὸς κατὰ γῆς, ἐκτανύσας τοὺς τέσσαρας πόδας.

Ἐλαβε δ' οἶκτος τοὺς πέριξ, ὄρωντας τὰ πάθη τοῦ κτήνους·
 Πάντες δὲ λέγουσι· «ἀνθρώπου ψυχὴν, καθὼς φαίνεται, εἶχεν.»
 Καί τις προσθέτει· «δὲν πρέπει μακρὰν τοῦ αὐθέντου κοράκων
 Βρῶμα νὰ γείνη τοιοῦτος πιστότατος φίλος τοῦ Δράκου·
 Ἄγετε! κρύψωμεν τοῦτον πλησίον τοῦ τάφου ἐκείνου·
 Θέλει κι' ἐν Ἄδου ἀκόμη φρουρὸς τοῦ κυρίου ὑπάρχει.»
 Εἶπε, καὶ πάντες εὐθὺς κατανεύουν, σχοινία προσδένουν,
 Κι' ἔπειτα σύρουν τὸν ἵππον ἐγγὺς τοῦ λοφίσκου ἐκείνου,
 Ὅπου τὸν ἥρωα τύμβος ἐκάλυπτε ἐργάτου ἀγροίκου,
 Εἰς δὲ σταυρὸς ἐπ' αὐτοῦ ἀφελῆς τὸ μνημεῖον ἐδήλου.—
 Οὕτω ταῦτόματον, ὅπερ τὸν δεύτερον ἤγαγε ἐργάτην,
 Τέσσαρας πληῖεις μ' ἀξίνην νὰ πληῖξῃ ἔς τὴν γῆν, ἐκπληροῦται,
 Πτώματος ἤδη τετάρτου ἔς τὸν τόπον ἐκείνον κρυφθέντος.
 Γέρων δ' ἐκεῖ κηπουρὸς λυπηρὰν ἐφεξῆς ὑπουργίαν
 Εἶχε, τὸ μέρος αὐτὸ νὰ κοσμήῃ διὰ βίου. Πτελέαν
 Ἄνω τοῦ τάφου τοῦ Δράκου φυτεύει, θρηνοῦσαν δ' ἰτέαν
 Θέτει πλησίον· τὸ μνημ' εὐπρεπὲς τοῦ Μαρίνου δεικνύουν
 Κλῶνας ἀγρίας ἐλαίας· τὸν δ' ἵππον ἀχράδες τραχεῖαι
 Δύω δηλοῦσι. Τριγύρω δὲ λίθους ἀπλοῦς συναρμόζει
 Ἄνευ πηλοῦ, πρὸς τὰ ζῶα φραγμὸν ἱκανόν, ὥς ἐκείνον,
 Ὅν περὶ κῆπον λαχάνων ἐγείρουν ἀγρόται προχειρώς.

Ταῦτα τὰ δένδρα τὸ πρῶτον δὲν εἴλκουν βλέμματ' ἀνθρώπων,
 Ἄν τις ἐπίτηδες βῆμα δὲν ἔρρε' ἐκεῖσε νὰ κλαύσῃ·
 Ὅτε πλὴν ἦλθε τὸ ἔαρ, κι' ἐλύοντο πάχοι ὀρέων,
 Αἰόλοι δὲ πάλιν πολλαὶ χελιδόνες ἐφέροντ' εἰς πλοῖα,
 Ἄτινα πλέκουν γεράνων αἱ πτέρυγες, πρῶραν ποιοῦσαι,
 Ἦτις πρὸς πᾶσαν βιαίαν ὁρμὴν τῶν ἀνέμων ἀντέχει·
 Αὐθις δὲ φύσιν γελῶσιν ἐδείκνυε πλῆθος ἀνθέων·
 Κλῶνας ἐκτείνει μακροὺς ἢ ἰτέα, καὶ κλίν' ἢ πτελέα,
 Ἰνα δεχθῇ τὴν ποθοῦσαν τοὺς κλάδους μ' αὐτὴν νὰ συμπλέξῃ.
 Κι' ἄνεμος πνέων λεπτὸς διασεῖε τῶν δένδρων τὰ φύλλα
 Ἦχον ποιῶν εἰς τὰ ὦτα γλυκύν, ὅστις φαίνεται λέγων,
 Πόθος ὁποῖος ἀκόμη καρδίαν εὐρακίνει μ' ἀγάπην,

Ἦν νὰ μαράνη τῆς γῆς ἡ ψυχρὰ δὲν κατίσχυσε κλίτη.
 Ἔνα δ' αἰῶνα σχεδὸν εἰς τοιοῦτον ἐσώζοντο τρόπον,
 Μνήμην τηροῦντα παθῶν καὶ σπανίας φιλίας τὰ δένδρα,
 Ἔως τὸ πῦρ τῶν ἐχθρῶν καὶ τὰ ἔχγη ἀφάνισ' ἀκόμη,
 Ἄτινα χρόνων ἀρχαίων δυστήνους ἐνθύμιζον ὥρας.
 Μόνον δ' ἐντὸς τῆς ψυχῆς τοῦ λαοῦ διασώζετ' εἰσέτι
 Λόγος δημώδης, Ὀρυλῶν τὸ συμβὰν κατ' ἐκεῖνα τὰ ἔτη
 Λύραν δὲ κροῦων ποιμὴν εἰς ἰάμβους τὸ ᾄδει, κι' οἱ πῆριξ
 Πάντες δακρύων πληροῦνται, καὶ «φῦ! ἀδελφοί,» ἀνακράζουν,
 Ὅταν τὸ τόξον τῆς λύρας τὴν πληξίν αὐτοῦ καταπαύσῃ,
 «Τόπος ποτὲ δυστυχίης ὡς τὸν τόπον ἡμῶν εἰς τὸν κόσμον
 Ἄρά γ' ὑπῆρξε ποτέ; θά ὑπάρξῃ; ὦ μήτερ τοῦ Πλάστου,
 Οἶκτον τῇ Κρήτῃ παράσχε; κι' ἐπάγαυσον φῶς τοῖς ἐν σκότει!»

Φράγκος δ' ἐν τούτοις προβαίνει κρατῶν εἰς τὰς χεῖρας ἐλαίαν,
 Ἴνα ζητήσῃ τοῦ Τάσκα τὸ πτώμα καὶ φέρ' εἰς Χανία
 Πάραυτ' ἐνόησ' αὐτὸ τὸ τοῦ Μάνδακος ἐξοχὸν πνεῦμα
 Οὕτω δ' ἐντείνει φωνὴν πρὸς τὸν πρέσβυν, πρὶν ἔτι ἐκεῖνος
 Λέξιν τοῦ στόματος ἐξῶ προφέρῃ· «Καλῶς σὲ γνωρίζω
 Ἦλθες νὰ λάβῃς ἐντεῦθεν τὸν Τάσκαν, μὲ χεῖρ' αὐτοκτόνον
 Ἄνω τῶν τέκνων σφαγέντα (ἐσάλπισε τοῦτο ἡ φήμη,
 Μάρτυς δὲ εἶν' ὁ ἐλθὼν μετ' ἐκείνου ἔς τὰ ὄρη μας Φράγκος).
 Πλὴν δὲν τὸν δίδομεν, ἀν; καθὼς πρότερον, τίγρεις λυσσᾶται
 Εἶναι βεβελῶς καιρὸς τῶν μαχῶν τὰ πυρὰ νὰ σβεσθῶσιν.
 Ἄλλως δ' ἐμάθετε πλέον, πῶς μάχονται τέκνα ὀρέων
 Οὔτε τολμῶμεν ἡμεῖς εἰς πεδία νὰ φέρωμεν βῆμα,
 Πόλεμον ἀνίσσιν ὅπως ἐγείρωμεν, ἤδη θανάτῳ
 Ἦρωος, ὅστις τὴν Κρήτην εἰς μίαν ἡμέραν ἐδόνη.
 Πήγαίνε· παύσατε δὲ τῶν θυρίων τὴν λύσσαν· κι' ὡς πρῶτον
 Μένομεν ἔχοντες ἄκραν ὀρέων ἡμεῖς οἱ Ἀσκηλῶται·
 Κάτω δὲ σεῖς τῶν πεδίων κρατεῖτε τὰς γαίας, ὡς πρῶτα.»
 Εἶπεν ὁ ὀρόνιμος Μάνδαξ, καὶ πάντες εὐθὺς κατακλύουσιν
 Φεύγει δ' ὁ ἀγγελὸς πάντα μηχανῶν τοῖς κάτωθι Φράγκοις,
 Οἵτινες παύουν τῷ ὄντι τανῦν τοὺς πολέμους προσκαιρῶς,

ἵνα τὸν πρῶτον αὐτῶν μὲ κηδεῖαν πομπεύσουν μεγάλην
 Πλὴν ἐπὶ μάτῃν πολλὰς ἱερεῖς δυτικοὶ λιτανεῖας
 Εἶχον ποιήσει, τὴν μίαν παλάμην ἐπάνω τῆς ἄλλης
 Θέτοντες, στρέφοντες δ' ἄνω τὰ ὄμματα· ἡμεσ' ἐπτάκις
 Τοῦτον ἡ γῆ, κι' ἐπλανᾶτο μακρὰν ἐκ τοῦ τάφου κραυγάζων·
 «Εἶμαι τῆς Κρήτης ἐγὼ ὁ σφαγεὺς, καὶ τῶν τέκνων δ' ἐπίσης.»

Ὅπως δὲ δύο πυγμαῖχοι, πολὺν πυγμαχήσαντες χρόνον,
 ῥῖνας, ὀδόντας κι' ὅτ' αὐτοῦ κρανίου συντρίβουσι, μ' αἶμα
 ῥαίνοντες ἀφθονον ὄψιν φοικτὴν ἐκ δεινῆς ἀμορφίας·
 Ὅταν δὲ μάτῃν ἐφ' ὥραν πολλὴν ἵνα λάβουν τὴν νίκην,
 Ἐκαστος τείνῃ μυῶνων ἰσχύν, ἀπολείπουνσι τέλος
 Πεῖσμα τῆς πάλης, καὶ σύροντ' ὀπίσω, σιοποῦντες κατόπιν
 Αὔθις ν' ἀλείφουν τὸ σῶμα πρὸς νέον τοιοῦτον ἀγῶνα·
 Οὕτως οἱ Φράγχοι κι' οἱ Κρήτες ἀπαύστως μαχόμενοι, πλῆθος
 Ἦδη φιλότατων ἰδόντες νεκροὶ νὰ φιλῶσι τὸ χῶμα,
 Τέλος δεινῶς κεκμηκότας, αὐτόματοι λείπουν τὰς μάχας,
 Μένος ψυχῆς ὑπ' αἰθάλην πυρᾶς ὑποκρύψαντες, ἥτις
 Φλόγας καὶ πάλιν θ' ἀνάψῃ, μετρούσας αἰθέριον ὕψος·
 Νῦν δὲ πρὸς ὥραν σιγῇ σκυθρωπῇ καταθλίβει τὴν νῆσον·
 Λύραν δὲν παίζουν κι' αὐλὸν οἱ ποιμένες εἰς τόπον πενθοῦντα·
 Οὔτε πλησίον ὀχθῶν ποταμίων χαρίεν ἀκούεις
 Ἄσμα παρθένου, ῥυθμὸν διὰ πλήξεων ἅμα ποιούσης,
 ἵνα τῶν λίθων ἐπάνω ὀθόνας τοῦ οἴκου λευκάνῃ.
 Μόνη δ' ἡ φύσις βεβαία καὶ πάλιν πῶς μέλλει νὰ δεῖξῃ
 Ἡρώας νέους, ὁποῖους τὰ ὄρη γεννοῦν αὐτομάτως,
 Ἔβαιν' ἀμέριμνος· κι' ἄνθη ὠραίας ἀνοίξεως ἤδη
 Μέλλουν στεφάνους νὰ πλέξουν ὠραίας στολίζουσαι νύμφας,
 Αἵτινες χύνουν τὸν πόθον αὐτῶν εἰς οὐράνια μέλη·
 Αὔθις δ' ἐκ μέσου τῶν φύλλων λαμπρὸς ὡς τοῦ Φοίβου τὸ ὄμμα
 Κάλυξ ἀνοίγει φαιδρὸς, ἀμυγδαλοῦ προμήνυμα· χλόη
 Ἐλκει παχεῖα ὀδίτας, ἐκ δρόμου μακροῦ κεκμηκότας·
 Λύραν δὲ πνέουν γλυκεῖαν τὰ στήθη, καὶ λήθην τῶν πόνων
 Φέρουν τῶν πρὶν εἰς ὀλίγον καιρὸν καλλοναὶ τῶν κλιτύων,

Ἐνθα ποιμαίνουσι ἀμνάδας, σκιρτῶσι δ' οἱ ἄρνες ὀπίσω,
Μ' ἤχον φωνῆς τρυφερᾶς τῆς μητρός των ζητοῦντες τὸ γάλα·

Σύμπας ἡ νῆτος ἐν τούτοις πενθεῖ τεσσαράκονθ' ἡμέρας·
Ὅταν δὲ μνήμη θανόντων δεήσει καλῇ πρὸς τὸ θεῖον,
Ἄνδρας ἀπέστειλ' ὁ Πάλλας, τοιαῦτα παντοῦ νὰ σαλπίσουν·
« Ἀρχοντες ὅσοι τῶν ὅπλων καὶ πρῶτοι ἄνδρες οἱ καλεῖσθε,
Δεῦτε συνάχθητ' εἰς Λάκκους· τοῦ Δράκου τὴν μνήμην ἀρμόζει
Μίαν εἰσεῖτι φορὰν νὰ τιμῶμεν. » Πάντες προθύμως
Θέτοντες τότε εἰς κτήνη ἄσλους πληρωθέντας ἐξ οἴνου,
Τράγους καὶ ἄρνας ἢ ἄρτους πρὸς τῶρος τῶν Λάκκων βαδίζουσι·
Ψάλλται δ' ὕμνοισι τὸν Πλάστην, καὶ εὐχὰς ἱερεῖς ἀναπέμπουν,
Πάντων τῶν πέριξ κρατούντων εἰς χειρας λαμπάδας κηρίνας·
Κι' ὅτ' ὁ Ἐπίσκοπος, αἶρων πρὸς τᾶνα τὰ ὄμματα, λέγει·
« Μνήσθητι, Κύριε, νέων μαρτύρων πατρίδος, τοῦ Δράκου
Πρῶτα· » καθοὺς ὀρεινῶν ὀπλοφόρων τὰ δάκρυα βρέχουν.
Τράπεζαν στρώνουσι κατόπιν μακράν, καὶ καθίζουσι πάντες·
Πρῶτον δὲ ὀλίβει τὰ στήθη βαρεῖα σιγῇ· πλὴν ὁ οἶνος
Ἐπειτα τρέπει μακράν τὰς μερίμνας· καὶ ὁ Πάλλας τοιαῦτα
Λέγει πρὸς γέροντα πῆραν ἀσμάτων πολλὴν κεκτημένον·
« Γέρον, τραγώδησον ὅπως συνήθως εἰς πότους ποιοῦσιν. »
Ἀρχεται δ' οὕτως ἐκεῖνος, τοὺς μῦς τῶν πνευμόνων ἐντείνων·
« Ὅπλα, στολὴ τῶν ἀνδρῶν, οὗς γεννῶσι βουνῶν αἱ κλιτύες,
Λάμποντα πρέπ' ὑψηλὴν νὰ κατέχητε θέσιν ἐν οἴκῳ,
ἵνα θερμὴ νεολαία, τὸ βλέμμ' ἀπευθύνουσ' ἐκεῖσε,
Ζῆλον αἰσθάνετ' ἐντὸς τῆς καρδίας τὸν κρότον ν' ἀκούσῃ,
Ὅν τῶν ἡρώων ἐκπέμπουν αἱ χεῖρες ἐν ὥρᾳ τῆς μάχης·
Οὔτε πικρὸς καθελκύει πρὸς Ἀθῆν ὁ Χάρων, ὁπότεν
Νέον πατρίδος ὀπλίτην ἐχθρῶν καταφθάσωσι σφαῖραι·
Μόν' ἡ δουλεία τὸ σῶμα ὡς φθίσις μαραίνει καὶ φθείρει. »
Ἐψαλε, καὶ ἔπειτα πάντες τὰς λέξεις ὁμοίως ἐκείνας
Φέρουν εἰς χεῖλη· καὶ πάλιν δ' εἰς ἄλλος ὡς ἔπεται ψάλλει·
« Ὅρη τὴν ἑδραν ποιῶν ἀετὲ, τὴν δὲ πύχνην τροφὴν σου,
Κι' ἔχων πότον τῶν πηγῶν τὸ κατάψυχρον ὕδωρ, τί στέκεις;

Πτῆσιν δ' ἀργεῖς πρὸς αἰθέρα νὰ φέρῃς, ἵν' ἴδῃς τὴν ἄγραν
 Μ' ὄμμα ὀξύ, τὰς ἀκτῖνας βεβαίως προσμένεις τοῦ φοίβου,
 Ἵνα τὰς πτέρυγας λύσουν, καὶ πάλιν τὸ αἷμα θερμάνουν,
 Ὅπερ κατέψυξεν ἡδὴ δριμύτης νυκτὸς τοῦ χειμῶνος.»

Οὕτως ἐμπνεύσεις καρδίας εἰς ἄσματ' ἐκφράζουν δημῶδη,
 Ἄτινα ψάλλουσιν ἄνδρες, εὐρύνοντες στῆθος εἰς ὄρη.
 Ὅτε δ' ἀρκοῦντως τροφῆς καὶ ψόδῃς ἐκάρεσθησαν, λόγον
 Εἶπε τοιοῦτον ὁ Πάλλας· «ὦ φίλοι, καθήκον προστάττει,
 Ἵνα καθίσωμεν ὅπου συνῆγεν ὁ Δράκας τοὺς ἄνδρας,
 Φρόνημ' ἐμπνέων γενναῖον κι' ἀδάμαστον θάρρος.» Οἱ πάντες
 Τότ' ἐπεγείρονται· πόδα δ' ἐκείσε προθύμως προσάγουν,
 Ἐνθα πλησίον χειμάρρου παρεῖχον σκιάν φύλλα δένδρων.
 Αὐθις δ' ὁ Πάλλας τὸν νέον Ψαρόν μὲ τὴν χεῖρα δεικνύων
 Εἶπ'· «ἐντολὴν ἐκτελῶ τοῦ μεγάλου τῆς Κρήτης ὀπλίτου,
 Οὗτινος σήμερον ὥρα πικρᾶς ἀναμνήσεως εἶναι,
 Τοῦτον τὸν νέον προτείνων διάδοχον, ὅνπερ ἐκείνος
 Εἶχ' ἐν τῇ μάχῃ κοσμήτει μὲ σύμβολ' ἀρχῆς ἐλευθερίας.
 Θέσωμεν τοῦτον κι' ἡμεῖς τὸ λοιπὸν εἰς τὴν θέσιν τοῦ Δράκου·
 Εἶναι γοργός, ζωηρός, κερκινούς δ' ἀκοντίζει μὲ τῷπλον·
 Κι' ὅταν τῆς μάχης ἡ λύσσα παρέλθῃ, γελᾷ ὡς νεᾶνις·
 Τίγρις ἐχθροὺς κατασχίζει, κι' ἄρνιον προσπαίζει ἔς τοὺς φίλους·
 Μήλιγκε, ναί· σέ γνωρίζω· ὁ Χάρων δὲν εἶναι φοικῶδης,
 Ὅταν τοιοῦτοι ἄνδρεῖοι ἐξάγουν πρὸς μάχας τὰ πλήθη.
 Ἔσο τῶν ὅπλων ὁ ἄρχων ὁ πρῶτος.» Τοιαῦτα ὁ Πάλλας
 Εἶπε, καὶ πάντες λαμπρῶς εὐρημούντες, εὐθὺς κατανεύουν.
 Ρίπτει δ' ἐκείνος τὸ πρῶτον τὰ ὄμματα κάτω, ὡς κόρη,
 Ὅτις ἀνέλπιστ' ἀκούει πῶς σύζυγον μέλλει νὰ λάβῃ,
 Ὅν τῆς καρδίας παλμοὶ ποθητὸν πρό καιροῦ καθιστῶσιν·
 Ἐνθους πλὴν ἔπειτα σύρει τὸ ξίφος, καὶ κράζει· «ὦ φίλοι!
 Εἶθε λοιπὸν, καθὼς σεῖς μ' ἐνομίσατ' ἀντάξιον θεοῦ
 Μάρτυρος, οὕτω κι' ἐγὼ τῆς πατρίδος πιστότατον τέκνον,
 Ὅσοι θά ζωῃ, κρατερὸς μαχητὴς νὰ ποιήσω τὴν χεῖρα
 Βάσιν ἐδραῖαν, ἅψ' ἢς ἐλευθερίαν πτερύγων ἡ σάπη.

Θέλει τὴν Κρήτην σκιάσει· γνωρίζω τοὺς Φράγκους, κι' εἰξεύρω
 Βάσανα ποῖα προσμένουν τοιούτους ὀπλίτας· πλὴν μᾶλλον
 Θέλω τῆς μάχης αἱ σφαῖραι προώρως νὰ κόψουν τὸ νῆμα
 Βίου προσκαίρου, κι' εὐθὺς ὡς πτηνὸν νὰ ἐκπνεύσω ἀλύπως,
 "Ἡ φυλακὴ νὰ μὲ κλείσῃ ἐντὸς σκοτεινοῦ δωματίου,
 "Ἐνθα τοῦ λύχνου καὶ μόνου τὸ φῶς τὴν ἡμέραν θὰ βλέπω,
 "Ὅτε στυγνὸς δεσμοφύλαξ τὸν ἄρτον πικρὸν θὰ κομίζῃ.
 Πάτερ! τὴν σὴν ἐντολὴν θὰ τελέσω πιστῶς· χαίρετέ μοι,
 "Ἡρώες χαίρετε Κρήτες! προθύμους σὰς βλέπω καὶ πάλιν
 Κρότους πολέμων χαρὰν νὰ νομίσητε κι' εὐθυμον γάμον.
 Ἐθ' ἐλευθέραν τὴν Κρήτην νὰ ἴδωμεν! ἄλλως ὁ τάφος
 Πάντας προώρως ἂς κλείσῃ, τὸν μέγαν ὡς ἐκλείσει Δράκον.»
 Εἶπε· σφρόδῳ δ' ἀντηγεῖ πυροβόλων πυρίπνοον στόμα,
 Σίφη δ' ἀστράπτουν, καὶ πάντες ὁμοίως σκιρτῶντες ὡς παῖδες·
 "Ἐνθεοὶ λόγους καρδίᾳς προσφέρουν, οὕς ἔργα θὰ κάμουν·
 «Ἐθ' ἐλευθέραν τὴν Κρήτην νὰ ἴδωμεν! ἄλλως ὁ τάφος
 Πάντας προώρως ἂς κλείσῃ, τὸν μέγαν ὡς ἐκλείσει Δράκον.»

Οὕτως ἀνέκαθεν εἶχεν ἡ νῆσος τὸ φρόνημα μέγα.
 Αὖθις δ' εἰς αἶμα τανῦν βυθισμένην σὲ βλέπω, Πατρίς μου·
 Αὖθις τὰ τέκνα Σου παίζουν φοικτὴν παιδιὰν τοῦ θανάτου,
 "Ἡ γυμνητεύουν καὶ βρέχουν μακράν Σου τὸν ἄρτον μὲ δάκρυ.
 Μάτην τὴν γῆν Σου καλύπτουν ὅσῃ μυριάδων βαρβάρων·
 Μάτην ἡ μήτηρ ἑλλὰς τὰς ἀγκάλας μὲ πόνον ἐκτείνει,
 Πάλλεται δὲ διὰ Σὲ τῶν γενναίων λαῶν ἡ καρδιά·
 Νένει κλεισμένον τὸ οὗς τῶν σκληρῶν βασιλέων τοῦ κόσμου.
 Πλὴν ἀλλ' ἀνδρίζου· τὴν Κρήτην αἰώνιος ἔστωε δόξα,
 Θέλει δ' ὁ εὖσπλαγχνος τέλος Θεὸς εὐμενὴς σὲ προσβλέπει.
 Τότε σκιρτῶν ποιητὴς μὲ χαρὰν τὸν παιᾶνα θὰ ψάλλῃ.
 "Ὅστις ἡμέραν φαιδρὰν ἐλευθέρως ζωῆς θὰ κομητήσῃ.

Ἐν Πειραιεὶ τῇ 27 Μαΐου 1868.

Τέλος τῆς Κρητιίδος.

ΗΜΑΡΤΗΜΕΝΩΝ ΔΙΟΡΘΩΣΙΣ.

Σελ. 5. στίχ. 8. ἀντὶ πόθος ἀνδρείων, ὧν τινων λέξις ἐπὴρ-
κει γὰ παύση φλυάων τὴν ἔριν, γράφε, πόθος ἀνδρείων, οὔτι-
νες ἦσαν ἀπάσης τῆς Κρήτης τὸ στήριγμα τότε. — Σελ. 12.
στ. 30 ἀντὶ χειρόμακρον, γράφε χειρόμακτρον. — Σελ. 17. στ. 12.
ἀντὶ νεανίας, γοργόνος, γράφε γοργόνος νεανίας. — Σελ. 34. στ. 6
ἀντὶ ἀμέτρον γράφε μυρίον. — Σελ. 42. στ. 18 ἀντὶ ἔλα γὰ μ'
ἰδης, γράφε ἔλα ταχέως γὰ μ' ἰδης. — Σελ. 76. στ. 22 ἀντὶ
χαλαρῶντ' ἀρειμάριον ἦθος, γράφε ἡμερόνορον τᾶγριον ἦθος
— Σελ. 240. στ. 17 ἀντὶ μαύρη πηγὴ δ' ὠχρώσας πληροῖ πα-
ρειάς, γράφε ῥέϋμα δακρύων πληροῖ τὰς ὠχρὰς παρειάς καὶ εἴ τι
παρόμοιον καταλείπεται εἰς τὴν ἐπιείκειαν τοῦ ἀνχγνώστου.

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ Α'.

Ὅπως μὴ νομίσῃ τις ὅτι συκοφαντοῦμεν τοὺς τότε Ἑνετοὺς, παραθέτομεν διὰ τὰ ἐν Σελ. 309 καὶ ἐξῆς ἀναφερόμενα ἐκ τῆς Περιηγήσεως τοῦ Ἀγγλου Pashley (Κεφ. 23) τὰ ἐπόμενα·

«Ἡ ζωὴ δὲ ἐχαρίσθη εἰς τοὺς κατοίκους τῶν προγεγραμμένων ἐπαρχιῶν μόνον ἐπὶ ὄρω, τῷ ἀγριωτάτῳ παντός ἄλλου. Ἐδόθη ὑπόσχεσις ἀμνηστείας εἰς τοὺς προγεγραμμένους μόνον ἐπὶ τῷ ὄρω τοῦ νὰ κομίσωσιν εἰς Χανία τὴν κεφαλὴν ἢ τοῦ πατρὸς των, ἢ τοῦ ἀδελφοῦ των, ἢ τοῦ ἐξαδελφοῦ των, ἢ τοῦ ἀνεψιοῦ των. Ἀλλ' ἡ γενναϊόφρων φιланθρωπία αὕτη προέβη καὶ περαιτέρω· πᾶσα πρόσθετος κεφαλὴ, κομιζομένη εἰς τὴν πόλιν, ἔδιδε τὸ δικαίωμα εἰς τὸν κομιστὴν νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ διοικητοῦ τὴν χάριν προγραφείσης ζωῆς ἐτέρου προσώπου. Ὀδυνηρὸν δὲ, ὅτι ἡ ζωὴ πολλῶν τοιούτων ἀτυχῶν θυμάτων τοῦ βαρβάρου καὶ ἀπανθρώπου διωγμοῦ τούτου ἐσώθη διὰ τοῦ θανάτου τῶν προσφιλεστάτων συγγενῶν. Ἐπὶ τέλους εἰς ἱερεῖς, ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν Πατέρι Ζάππα, εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν δύο υἱῶν του, καὶ ὑπὸ τῶν δύο ἀδελφῶν του, ἐκάστου τῶν τῆς φοινικῆς ταύτης συνοδίης κρατοῦντος, εἰς τὴν χεῖρα ἀνὰ μίαν ἀνθρώπινον κεφαλὴν. Ἐκ τῶν πέντε κεφαλῶν ἡ πρώτη ἦν ἐνὸς τῶν υἱῶν τοῦ ἱερέως, ἡ δευτέρα ἐνὸς τῶν ἀδελφῶν του, ἡ τρίτη τοῦ γαμβροῦ του, αἱ δὲ τετάρτη καὶ πέμπτη τῶν υἱῶν θατέρου τῶν ἀδελφῶν του. Ὅποῖος ἀληθῶς ἡρώϊκός θάνατος τῶν πέντε τούτων, προσεγγιζόντων τὴν ζωὴν αὐτῶν εἰς θυσίαν, ὅπως σώσωσι τὴν ζωὴν τῶν ἐπιζητάντων πέντε! Οἱ δυστυχεῖς ἄνθρωποι ἐκόμισαν τὰ αἱματόφυρτα δῶρά των ἐνώπιον τοῦ Καβάλλη καὶ τῶν ἄλλων ἀντιπροσώπων τῆς Βενετίας, καὶ δι' ἄκρας αὐστηρότητος ἐβ-
βαιώθη ἡ ταυτότης τῶν κεφαλῶν. Τὰ γεγονότα ἐπιβεβαιώθησαν διὰ μαρτυριῶν. Τὸ ὄραμα τοῦτο συνεκίνησεν ἐπὶ τέλους τὸν διοικητὴν, τὸν ἀποσταλέντα νὰ ἐξοντώσῃ τοὺς στασιαζόντας Ἑλληνας, καὶ ὁ φοινικὴς νόμος ἐπὶ τέλους κατηργήθη.»

Τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ ἐνετικὴ διοίκησις κατὰ τὴν Ἀνατολήν. Οὐδό-
λως παράδοξον οὕτω, ἐάν, ἐκπεσοῦσα τῆς Ἑλλάδος, οὐδὲν ἐπαφῇ-
κεν ἵχνος ἀναμνήσεως, εἰμὴ ἀπέχθειαν καὶ φρίκην πρὸς τὴν εὐτυχῶς
ἐκπνεύσασαν ἐν Καμποφορμίῳ ἐνετικὴν τυραννίαν.

(Μετάφρ. Αἰῶνος).

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ Β'.

Τὸ δακτυλικὸν ἐξάμετρον εὑρεται παρ' ἡμῖν εἰς τὸ ἐξῆς δημο-
τικὸν ᾄσμα, ὅπερ μοι ὑπηγόρευσεν ἡ προθεβηκυνία προμητήτωρ τοῦ
προσφιλοῦς συναδέλφου Λεωνίδα Ῥάνδα·

Ὅλαις ἢ εὐμορφαῖς σέρνουν καμάρι,

Καὶ μὲν π' τῆς εὐμορφαῖς πῆρε τὴ χάρι·

Τοῦρκος τὴν ἀγάπαι, κί' αὐτὴ δὲν ἔξει·

Μάιννα μου, κόφτομαι, μάννα μου, σφάζομαι, Τοῦρκον δὲν παίρνω—

Ῥόγαρ μου, κί' ἂν σφαγῆς, Οὐγαρ μου, κί' ἂν κοπῆς, τί νὰ σοῦ κάμω;

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΛΕΩΝΙΔΑ Γ. ΜΑΝΟΛΙΚΑΚΗ
ΧΑΝΙΑ 1989

